KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YAYINLARI: 944

Ebü'l-Hayr-ı Rûmî

SALTUK-NÂME
II

Hazırlayan
Dr. Sükrü Halûk AKALIN

KAYNAK ESERLER DİZİSİ: 8

Kapak Düzeni: Saim ONAN

ISBN 975 - 17 - 0088 - 4 (Takım)
ISBN 975 - 17 - 0250 - X

©Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1988.

Onay : 2.5.1988 tarih ve 928.1-1665 sayı
Birinci Baskı.
Baskı Sayısı : 3.000
Gençlik Basımevi — İSTANBUL

ÖNSÖZ

Saltuk-nâme'nin ikinci cildinde Sarı Saltuk'un Türkistan'a seferi, Anadolu ve Rumeli'deki savaşları ve Osman Gazi, Mevlana, Taptuk Emre, Hacı Bektaş-ı Velî, Nasreddin Hoca, Karaca Ahmet, Fakih Ahmet gibi dönemin tanınmış kişileriyle münasebetleri yer almaktadır. Birinci ciltte olduğu gibi bu ciltte de Saltuk'un kâfirlerle, cadılarla, cinlerle ve canavarlarla mücadeleleri de destanî bir üslupla anlatılmaktadır.

Eserdeki menkabeleri bu özelliklerine göre iki gruba ayırabiliriz: Anadolu ve Rumeli'de geçen hadiseleri konu alan menkabelerde Sarı Saltuk'un savaşlarıyla beraber Anadolu'da yeni bir devlet olarak Osmanlı Devleti'nin kuruluşu, Türklerin Rumeli'ye geçişi, Anadolu ve Rumeli'nin Türkleştirilmesi anlatılmaktadır. Ayrıca bu gruptaki menkabelerde dönemin önde gelen kişileriyle ilgili bilgilere de rastlamak mümkündür.

İkinci gruptaki menkabeler, Sarı Saltuk'un Hindistan, Habeşistan, Kuhistan, Cinnistan, Kaf Dağı vb. yerlere yaptığı seferleri ve buralardaki olağan üstü hadiseleri konu almaktadır. Bu menkabelere ise daha çok bir masal üslubu hâkimdir. Cinler, cadılar, canavarlar ve çeşitli olağan üstü varlıklar bu menkabelerin değişmez unsurlarıdır.

Saltuk-nâme, bu yönleriyle tarihimizi, edebiyatımızı ve folklorumuzu ilgilendiren önemli bir eser durumundadır.

Bu önemli eseri yayıma hazırlarken geniş bir okuyucu kitlesinin kitaptan faydalanmasını sağlamak

esas gayemiz olmuştur. İkinci cildin mevcut iki nüshasından Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi nüshasını esas alarak, Bor nüshasıyla karşılaştırıp tam ve sağlıklı bir metin ortaya koymağa çalıştık. Metinde sayfa kenarındaki sayılar, nüshaların yaprak numaralarını göstermektedir. Metindeki sayılar ise, esas nüsha olan Topkapı nüshasının satır numaralarıdır.

Nüshalar arasındaki farklar metnin sonuna eklenmiştir. Eserin tamamının indeksi ise üçüncü ciltte verilecektir.

Bu çalışmamızın kusurları ve eksikleri muhakkak ki bulunacaktır. Elden geldiğince yanlışsız bir metin ortaya koymağa çalıştık. Dileğimiz, bu hata ve kusurların iyi niyetimize bağışlanmasıdır.

Saltuk-nâme'nin birinci cildinin tenkidli metnini doktora tezi olarak hazırlamış ve eserin cümle yapısı üzerinde durmuştuk. Birinci cildin yayımlanmasına karar verildikten sonra, eserin ikinci ve üçüncü cildinin de hazırlanması için beni teşvik eden Yrd. Doç. Dr. Osman F. Sertkaya'ya teşekkür ederim.

Dr. Şükrü Halûk AKALIN

İkinci Cildin Nüshaları

Saltuk-nâme'nin ikinci cildinin iki yazma nüshası vardır. Bu nüshalardan Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi nüshası eserin üç cildini de ihtiva etmektedir. Bor Halil Nuri Bey Kütüphanesi nüshası ise ikinci ve üçüncü ciltleri ihtiva eder.

T nüshası (Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi)

Kütüphanenin Hazine bölümünde 1612 numarayla kayıtlı bulunan nüsha baştan bir yaprak eksiktir. İlk sayfada III. Ahmet'in tuğrası vardır. Müstensihi belli değildir. H. 1000 tarihinde istinsah edilmiştir. 42.5 x 28.5 ebadında olan nüsha 618 yapraktır. Eserin ikinci cildi 226. yapraktan başlamakta ve 395. yaprakta sona ermektedir.

B nüshası (Bor-Halil Nuri Bey Kütüphanesi)

Kütüphanede 17292 numara ile kayıtlı bulunan nüshada birinci cilt eksiktir. H. 983'te Edirne'de istihsah edilmiştir. Müstensihi belli değildir. 21.2 x 15.3 ebadında olan nüsha 449 yapraktır. İkinci cilt 114. yaprağa kadardır.

T 226b [9]CİLD-İ SÂNİ-İ SALTIH-NÂME ÎNEST

Kıssa-i Şerîf [10] Türkistân Vilâyetlerine Gittüğini Beyân İder.

Çün Şerîf anlardan [11] vasfını işitti Türkistân'uñ pes Şerîf [12] eyitti: "Ben ᶜazm-i Türkistân iderem." diyü gitti, ol tağı geçti, Taber zemîne çıktı. [13] Taberiyye pâdişâhı Şerîf'e karşu gelüp ᶜizzetler idüp kondurdılar. Ol diyârda birez [14] turup Melik-i Taber eyitti: "Yâ Server! Bunda bir cezîre var, kimse aña geçmez, hikmetin dahı [15] bilmezüz ve geçen kimse girü gelmez." Şerîf eyitti: "Ben aña varu-
T 227a ram."Melik eyitti: "Varma, kerem / [1] it, şâyed bir hatâ ola." Şerîf: "Hayr ola. "diyüp, yirinden turup bir gemiye bindi. [2] Sürdiler, ol cezîreye gittiler. Üçinci gün irdiler, gemiden taşra geldiler. Şerîf cezîre [3] içine revân oldı. Birez gitti, bir ulu kasr görindi. İlerü ol kasra vardı, [4] gördi bir yeşil kanatlu adam anuñ kapusı öninde durur.
B 1a Şerîf ilerü vardı, ol [5] kimseye selâm virdi. / Ol melek selâmın aldı. Şerîf bildi kim melektür, [6] eyitti: "Yâ Melek! Bu ne makâmdur?" didi. Ol melek eyitti: "Bu makâm ol Deccâl makâmıdur [7] ki bunda hapistür, vaᶜde geldüği vakt emr-i Hak'la çıkar." didi. Şerîf eyitti: [8] "Anı görsem ne şekillüdür." didi. Melek eyitti: "Destûr yoktur, döngil." didi. Şerîf ol söz birle [9] dönüp gemiye geldi, gemiden çıkup makâmına geldi. Gördüğinden haber virdi, [10] eyitti: "Zinhâr geçmeñ, size destûr yoktur bu cezîreye, helâk olursız." didi. Ve dahı [11] bu Taber'den ᶜazm-i

Hıtây eyledi. Çünkim Hıtây mülkine irişti, yitmiş tokuz [12] gün sefer eyledi, bir ulu şehre yitişti kim anun tahtı adına Missâk dirlerdi. [13] gelüp ana irişti dahı varup bir hâna kondı. İşitti kim pâdişâh-ı Hıtây şunuñ [14] gibi ulu melik idi kim dîvânında üç yüz altmış vezîri vardı, sâhib-i [15] erkân otururdı. İline anuñ bir yıl gice gündüz
T 227b sefer itseler ancak / [1] çıkarlardı. Her gün üç bin nâfe dîvânı içinde geyikler bırağurlardı ve kendü bir [2] yüksek minâre gibi kasrda otururdı ve dahı yidi bin beğ ve beğ oğlanları [3] turup, el bağlayup dîvân olmıştı ve dahı bu ta^c^zîmle turmıştı. Şerif [4] seyrâna geldi, on sekiz pâdişâhuñ elçilerini getürdiler. Evvel Türkistân [5] sultânınun uluğ han elçisi geldi. Çün Şerîf anı gördi, bir kişiden sordı [6] kim: "N'içün evvel buna
B 1b ta^c^zîm ittünüz?" didi. Ol kişi eyitti:" Bu gelen / elçilerde bundan ulu kimse [7] yoktur, bunun hanı ulu pâdişâhtur. Şöyle ki eğer ol han olmasa biz yürüyüp [8] Muhammedîleri ortadan götürürdük. Bu han ulu olmağın hareket idemezüz." didi. "Ve dahı bizden aşağa Çin pâdişâhıdur. Anuñ [9] elçisinden aşağa Hind tarafına Kaşgar'dur, anun elçisidür ve birisi Hoten'dür ve birisi [10] Mâçîn'dür ve biri Bercân'dur ve biri Taber'dür, bunlar Müslümânlardur. Geldük [11] ol Nasrânîler elçilerine kim on bir elçidür; birisi Oğuz'dandur biri Uygur'dan, biri Kıta'dan [12] ve biri Haver'den ve biri Rûs'tan ve biri Apursupur'dan ve biri Cesâr'dandur [13] ve biri Sincâb'dandur, biri Leh ve biri Çeh ve biri Üngürûs'tandur. " didi. Dönüp Şerîf [14] eyitti: "Bu Türkistân meliki neden sizden büyüktür?" didi. Ol kişi eyitti:" Ol diyâruñ [15] beğinüñ yalunuz dîvânında dört yüz kırk dört vezîri oturur. On
T 228a bin / [1] ^c^alem-keşî beğleri var. ^c^Askerde yüz

yiğirmi kerre yüz bin adam sipâhisi vardur." didi. Şerîf Hakk'a [2] şükr itti, eyitti: "Zihî kâdir Tanrı ki bunun gibi ulu ser-keş kâfire bir ulu garîm yaratmış." didi. Pes [3] ol elçileri maslahatlarını gördiler, girü gönderdiler. Meğer Üngürûs elçisi kavminden bir kâfir [4] Seyyid Şerîf'i tanıdı, bildi, varup beğine Şerîf bildürdi. Eñ soña koyup ol elçi [5] soña kalup Hıtây melikine [c]arz idüp ol Üngürûs elçisini pâdişâh-ı Hıtây'a [6] iletüp koydılar. İçerü Han'a girüp yir öpti, nâmeyi sundı. Okudılar. Dimiş kim: [7]" Bir Şerîf adlu kişi hurûç itti Türk'ten, şunuñ gibi işler ve hünerler eyledi. Şimdi [8] dört yıldur ki Hind diyârına gitti, bilmezüz n'oldı? Bize meded idün ve Rûs ve Leh [9] Çeh beğlerinüñ dahı haberi budur kamusınuñ." Pes Melik, Hakan-ı Hıtâyî eyitti: "Bir kişi [10] yalñuz şu kadar iş ide, sizler bir kişiye n'içün cevâb virmeyesiz?" Elçi eyitti: [11] "Yâ Melikü'z-zamân! Şöyle bil kim ol şahs gelmiş dahı senüñ dîvânuñ içindedür, [12] turıyurur." Hakan emr itti: "Tîz bulun, getürüñ." didi. Halk taşra gelüp hemân [13] Şerîf'i eteğinden tuttılar: "Gel seni pâdişâh ister."didiler. Şerîf hiç tınmadı, içerüye [14] alup getürdiler. Melik, Şerîf'i göricek eyitti: "Toğru söyle ol cihâna ad ve sanı [15] toptolu olan Saltıh sen misin?" Pes Şerîf fikr
T 228b itti ki inkâr ide. Girü eyitti: / [1] "Yok, toğrusın diyeyim." didi. Pes Şerîf eyitti: "Yâ Melikü'z-zamân! Evet, Saltıh'am, yalan [2] söylemezem." Melik Hakan eyitti: "N'içün bu halkı kırarsın, sebeb nedür?" Şerîf eyitti: [3] "Kâfirler bizüm düşmânumuzdur. Kişi düşmânına fırsat bulsa kor mı?" Hakan eyitti: "Tutuñ! " [4] Pes karvayup tuttılar, Sultân-ı Hıtây elçilere dönüp eyitti: "Görün nice elümde [5] zebündur, sizde adam yoğmış." Ol elçiler feryâd idüp eyittiler: "İy Melik! Biz dahı [6] bunı nice kerre tuttuk; oda yaktuk yanmadı, dahı suya attuk gark olmadı. [7]

Dürlü dürlü ᶜazâblar ittük çâre olmadı, yine sağ
ve sâlim ᶜâlemi seyrân [8] idüp geşt ideyorur.
Şimdi uş bu vilâyete gelmiş, Şâh devletinde ele
girdi. [9] Hele Sultânum! Siz bundan gâfil olman,
Mesîh ümmetine neler eylemiştür." didiler. Pes
[10] Hakan buyurdı, bir sanduk getürdiler dahı
Şerîf'i içine koydılar dahı deryâya [11] pertâb it-
tiler, gitti. Elçilere eyitti: "Varuñ imdi haber
virün beğlerinüze fâriğü'l-bâl [12] olsunlar." An-
ları gönderdi, kendü dahı hâs bağına gitti.
Ezincânib [13] Şerîf ol sanduk içinde on gün deniz-
de gitti. Şerîf, Mâlikü'l-bahr virdüği [14] cevheri
ağzına almıştı, otururdı, sanduk giderdi. Nâ-
gâh Çin meliki [15] Fağfûr-ı Çin kendü sarâyında
oturup deryâya nazar kılmıştı, gördi kim ırak-
T 229ᵃ tan / [1] bir sanduk gelür, deniz mevc urdukça gâh
batar, gâh çıkardı. Fağfûr emr itti, [2] mellâhlar
girüp sandukı taşra getürdiler, pâdişâh öñine
ilettiler. Fağfür emr itti, [3] açtılar. Gördiler kim
bir yiğit içinde zebûn olmış yatur, taşra
getürdiler. Fağfûr eyitti: [4] "Yiğit, kimsin,
hikâyetüñ nedür?" Şerîf Fağfûr'ı ve Çin meliki
Müslümân idüğin bilürdi, [5] kendüyi bildürdi ve
hikâyetini bir bir takrîr itti. Fağfûr durup
Şerîf'i iki [6] gözinde öpti, yanına aldı, ᶜizzet itti.
Oturdılar, yidiler içtiler. Pes bir zamân [7] Melik
bir âh eyledi, Şerîf eyitti: "N'içün âh idersin?"
Fağfûr eyitti:" Benüm bir oğlum [8] var idi, Kaşgar
sultânınuñ bir güzel kızı var idi, oğluma anı
tezvîc idüp [9] nikâh eyleyüp alıvirdüm. Yolda
gelürken Tûs ilinün beğinüñ bir lalası vardı, [10]
kara Habeşî idi, gelüp yolda karşulayup ol laᶜîn
benüm oğlumı giriftâr (itti). Kız kaçar [11]
Kaşgar'a gider, benüm oğlum habs olur. Her
kaçan kasd idem ana leşker birle vara, ol [12]
harâmî bana eyidür kim: 'Eğer benüm üstüme
leşkerle gelesin hemân oğlunı öldürürem.' [13] İki
yıldur ki hapistür, giriftârdur." Şerîf eyitti:

"Gam yime, âsândur." Çün sabâh [14] oldı Şerîf
Fağfûr'dan destûr alup ᶜazm-i Ahen-âbâd idüp
gitti. Kaşgar zemînine [15] yakın idi, Tûs Garar-
garça ili cânibine olan tarafta bir tağ üzre bir
T 229ᵇ kalᶜa / [1] idi, anun başı âsmâna irişmişti. Şerîf
andan yana revâne oldı, toğrı [2] ol tağa çıktı, gel-
di bir hisâr önine yitişti. Meğer Saᶜlûk-i Habeşî
kim ol [3] yirde harâmîlik iderdi, anda kapu
öninde oturmış, Şerîf ana toğru geldi. [4] Saᶜlûk
sordı kim:" İy civân! Kandan gelürsin ve kanda
gidersin? " Şerîf eyitti: [5] "Ben bir kişiyem kim
berrde ve bahrda gezdüm, kendüme garîm bul-
madum, sana geldüm kim senüñle [6] güreş tuta-
vuz. Eğer beni sen basasın sana kul ola, eğer ben
seni basam ben [7] bilürem n'eylerem." Pes Saᶜlûk
baktı, dahı tîz yirinden turup "Hemân seni [8] bu
kapu öninde bir yana iderem, gel berü
güreşelüm." didi. Dahı ikisi birbirine [9] el urışup
bir zamân güreştiler, birbirin alımadılar. Âhir
Şerîf bir naᶜra urdı, [10] Saᶜlûk'ı baş üzre götürdi.
"Yâ Saᶜlûk! Tîz imâna gel, amân bul, ben ol [11]
Şerîf'em." didiydi. Saᶜlûk feryâd eyledi kavmine
"Koman!" didi. Saᶜlûk'un [12] kırk yârı vardı,
Şerîf'e hamle eylediler, üzerine yüridiler. Şerîf
kaftanıyla bile [13] güreşmiş idi. Tîz Saᶜlûk'ı
götürüp ilerüye vardı, bir yalın yüksek [14] kaya
var idi, andan aşağa pertâb itdi. Saᶜlûk inüp
hurda hâm oldı. [15] Kılıcı çeküp ol kırk kişileri
T 230ᵃ kapuları öninde depeledi dahı hisârı / [1] aldı.
Fağfûr adamlar göndermişti, geldiler, Şerîf'üñ
cengin gördiler, hisârı [2] alduğın tahsîn ittiler,
Fağfûr'a haber saldılar, bildürdiler. Ve hem
Fağfûr'uñ ol [3] oğlını hapisten çıkardılar, Şerîf
anı babasına gönderdi. Andan hisârı [4] anlara
virüp vedâᶜ idüp ᶜazm-i Kaşgar itti, gitti.
Çünkim Kaşgar'a yitti, [5] muştucılar gönderdiler,
bildürdiler. Şerîf'e karşu çıktı, Sultân-ı Kaşgar
ᶜizzetler [6] itti. Şerîf anda bir nice gün karâr itti.

Melik-i Kaşgar kızını emr itti, girü [7] Çin pâdişâhı oğlına ilettiler, gönderdi. Andan Şerîf destûrlanup, [8] vedâ^c^laşup ^c^azm-i Türkistân idüp gitti. Üç ay yüridi, âhir gelüp [9] Türkistân haddine girdi, dahı dört ay memlekete sefer itti. Bir ulu şehre irişti [10] kim ana Telâd dirlerdi. Şöyle ki her tarafa arzı, ata bir günlük sefer idi, Müslümânlardı. [11] Pes Şerîf toğrı gelüp bir handa kondı. Gördi kimı bu Türk meliki leşker divşürmiş [12] kırk kerre yüz biñ er şehr öninde oturmış dahı bir kızıl otak kurmışlar ve bir [13] yeşil sâye-bân bağlamışlar, bir şehr oranınca bir dîvân turmış kim vasfa gelmezdi. [14] Şerîf Saltıh rivâyet ider: "Çok melikler gördüm ve sultânlar temâşâ [15] ittüm, illâ bu iki melik gibi görmedüm. Anuñ biri Hıtây ve biri Türkistân
T 230^b pâdişâhı / [1] idi. " dir. Bir rivâyet dahı iderler kim "Kıpçak Meliki dahı büyük beğ idi ammâ bu melik-i [2] Türkistân gördüm." dir. "Bunun ili ve leşkeri ve beği çok ve cenkçi görmedüm." dir. Çün [3] Seyyid ^c^azm-i leşker idüp seyr itti, çeri içinde gezerken bir kişiden sordı kim: "Bu çokluk [4] çeriyi kanda alup gider bu Sultân?" didi. Ol kişi eyitti kim:" Pâdişâhımuz bir [5] yiğittür, Hâverân sultânınun kızın istedi, virmedi. Aña gider kim mülkini [6] harâb ide. Anlar dahı üç pâdişâh cem^c^ oldılar, biri Uygur Kıta kim Oğuzlardır ve biri [7] Hâverân'dur. Bunlar gelüp hâzır turdılar. Üşte biz dahı varıyoruz." Çün ^c^asker [8] göçtiler, gittiler, birbirine irişüp kondılar. Türkistân çerisine karşu gelüp anlar da [9] turdılar. Otuz kerre yüz biñ kâfir idi. Tabl ve nakkâre urdılar, saf ve alay bağladılar, [10] meydân açtılar. Şerîf, Taberistân halkı sûretinde idi. Bir tağ vardı, ana kûh-ı [11] Elburz dirlerdi, anda nihân turdı. Bir siyâh at bulup aña süvâr olup adına [12] Siyâh Bedevî kodı. Ol gice geçti, irte irişti, iki leşker turdılar, berâber

oldılar. [13] Meydân açıldı, hemân Server sürüp ol tağdan aşağa indi, bir kez naᶜra urdı, [14] eyitti: "İy Hâverîler! Agâh olun, bilüñ kim meydânuma bu gün adam virün. Ben Taber'den [15] geldüm kim aduma Kânus-ı Taberî dirler, kimse bana
T 231ᵃ garîm olmadı. Geldüm Müslümân / [1] oldum, Türkistân çerisine karıştum. Göresiz neler iderem." didi. Meğer ki Taber'de bir Kânus [2] adlu harâmî vardı, anı Melik-i Taberi tutmak isteyicek çıkup gitmişti, gayb [3] olmıştı. Bu kâfirler anı bilürlerdi. Çün iki leşker anı işittiler, tahayyüre vardılar [4] kim" Kânus diri imiş, gelmiş Türklere karışmış, girü bizümle cenge gelmiş." didiler. [5] Şerîf Gâzî meydâna girdi, tarîd idüp er diledi. Her kim gördiyse depeledi. [6] Âhir kâfirler gelmediler, turdılar. Şerîf atından inüp zîr ü zeber teng muhkem itti. Girü süvâr olup ol kâfir leşkerine depüp içlerine girdi, birbirine urdı. [8] Girü çıkup ol tağa revân oldı, gitti. İki leşker Şerîf'üñ cünbüşine ve hünerine [9] tahsîn ittiler. Hâver Sultân dahı dönüp kondı ve Türkistânîler dahı kondılar. [10] Meğer bu Melik-i Hâver'üñ bir güzel mahbûbe kızı vardı, serv kad, lâle had bir dilber idi. [11] Melik-i Türkistân anı isterdi, Melik-i Hâver virmezdi. Ol kız pehlevân idi. [12] Hemân nigâr turup atası katına girdi, eyitti: "Dilerem yâ ata, ben kendüm meydâna [13] girem, yarın ol Server'i tutup keşân ber keşân saña getürem." Melik-i Hâver eyitti: [14] "İy Mehpîrûz! Şöyle bil kim, ol gelen Taberî ᶜâşıktur, olmaya saña bir zarar tokanmasun. " [15] Nigâr eyitti:" Şâh devletinde ben anuñ gibi tûnîden korkmazam, üşenme baba sen andan." / [1] Pes Sultân destûr virdi. Çün sabâh oldı, iki leşker turdılar, sâf [2] ve alay bağladılar. Meydân açıldı, Hâverânîlerden bir süvâr meydâna girüp eyitti: [3] "İy leşker-i Türkistân! Baña adam

virüñ" didi. Melik emr itti, be-nâm pehlevânlar anuñ meydânına [4] girdiler, helâk oldılar. Öyleye dek meydân tuttı. Âhir Server-i Gâzîyân tağ başında [5] girü indi, toğrı meydâna sürdi. Gördiler kim girü ol Taberî şahs ilerü geldi, Meh-pîrûz'a [6] selâm virdi. Meh-pîrûz eyitti:" Yâ Kânus! Hiç beni bilür misin?" Eyitti: "Yok! Sen [7] kimsin?" Nigâr eyitti: "Bil ki Meh-pîrûz'am." Şerîf eyitti: "Sözi ko, hüner ᶜarz eyle." Nigâr [8] kakıyup gürzin eline alup Şerîf'e havâle eyledi, ceng ittiler. Ol gün Şerîf [9] kıza zebûnluk gösterüp meydândan girü dönüp kaçar gibi oldı. Kız: "Zebûn olduñ ola mı [10] nâ-bekâr?" didiydi. Şerîf kıza eyitti: "Yarın sabâh girü meydâna girelüm, nice olur [11] görelim." Ol Nigâr gonca gibi güldi:" Yarın senüñ işüñ bitürem" didi ve girü döndi, [12] gitti. Server dahı tağdan yaña revân oldı. Tabl-ı âsâyiş urdılar, döndiler, kondılar. [13] Ol gice Melik-i Hâver eyitti: "Beğler yarın kızum Meh-pîrûz ol Kânus'ı giriftâr ider, getürür, [14] bildüm, şekküm kalmadı." Bu tarafta Sultân-ı Türkistân dahı añdı, eyitti: "Beğler! Bu kez [15] süvâriyi Meh-pîrûz öldüre, hiç amân
T 232ᵃ virmeyüp bir uğurdan depüñ,nice olursa / [1] olsun." Çün sabâh oldı, girü iki leşker turdılar, saf bağlayup meydâna nazar urdılar. [2] Meh-pîrûz cebe ve cevşen giyüp süvâr olup ᶜazm-i meydân itti, meydanâ girüp merdâne [3] tarîd eyledi, eyitti: "Yâ Melik Satı Han! Baña er gönder. Kanı Kânus, gelsün, garîmümdür baña [4] dek." Meydânına kimse varmadı, girü eyitti:" Kânus korkusından kaçup gitti, [5] gelmez ammâ eğer beni cân ü dilden isterseñ sen kendüñ gelesin, meydân ortasında [6] dest ber dest bağlayasın, musahhar ve mutiᶜüñ olam." Melik Satı Han ᶜizzetinden ᶜâr eyledi. [7] Bu ᶜarvatuñ meydânından kaçtı dimesünler diyü ᶜazm-i meydân eyledi. Beğler komadılar, [8] eyittiler:" Revâ değül kim

sultânlar ceng içün varup meydâna gire." Melik Satı Han [9] anlaruñ sözin işitmeyüp gitti. Çün meydâna irişti, muhabbet galebesinden [10] ᶜaklı gideyazdı. Meh-pîrûz eyitti:" Hey Han! ᶜAkluñ başuña tîz divşür. Saña amân [11] viresi değülem, ayruk zülf-i perîşânum sevdâsına düşüp perîşânlığı ko, gâfil [12] olma." Han kabûl idüp hemân ikisi cenge başladılar. Bir müddet geçti, pes [13] âhir Meh-pîrûz bir darb eyle urdı Han'a kim Han-ı derd-mend at boynına [14] düşti. Kasd itti kim Han'ı bir dahı ura, helâk ide. Hemân Şerîf Gâzî [15] Elburz Tağı eteği ucından bir naᶜra eyle urdı kim âvâzından kûh u deşt yankı-
T 232ᵇ landı. / [1] Dahı didi kim:" İy saçı kesük! Sen bir ᶜavrat olasın, senüñ meydân [2] ne şânuñdur? Yüri var evde otur. Uş vardum, çek elüñ Han'dan, iy [3] bî-merhamet!" didi. Kız bu âvâzı işidicek Han'a kasd itmedi, vaktine hâzır [4] turdı. Han bu âvâzı işidüp kuvvetlendi. Şerîf Gâzî sürüp meydâna [5] geldi, Han'a selâm virdi. Han Şerîf'i görüp selâmın aldı. Server ilerü ol [6] kız katına sürdi, geldi. Kız bir heybetle nazar idüp:" Hamle it!" didi. [7] Kız hamleye meşgûl oldı. Nevbet kıza değicek Şerîf'e amân virmeyüp ururdı. [8] Şerîf'e katı urmazdı. Ahir yarakların bırağup birbirine el urup tutıştılar. [9] Çün kemer-gâhına Server ol kızuñ kemer-bendine el urup bir kez naᶜra urdı: [10] "Benem, Şerîf Gâzî cihân pehlevân!" diyü zor idüp atından bir alma gibi kapup götürdi, [11] başı üzre havâya pertâb itti. Girü inerken karvayup tuttı, yire koyup elin [12] kafasında bağlayup Han eline virdi, eyitti:" Habs it, sakın koyuvirme." [13] Melik-i Türkistân atından inüp eyitti: "Sen ol Şerîf Gâzî misin ki [14] Rûm'da gazâlar iden ki senüñ vasfuñ bunda bâzergânler getürürdi." [15] Şerîf eyitti: "Benem ol kişi bilüñ!" Sultân, gelüp Server'üñ a-

T 233ª yağın öpti / [1] Meh-pîrûz'ı aldı, gitti. Melik-i Hâverân çün Melik-i Türk anuñ ayağın [2] öptüğin gördi, taᶜaccüb itti ve kızı tutılduğın görüp melûl oldı. Pes [3] câsûslar gelüp haber virdi kim bu gelen kimse Şerîf Saltıh imiş, Melik-i Hâverân eyitti: [4] "Beğler! Bu Şerîf'üñ işidür, siz hod Şerîf'i işidürsiz nice erdür. Şöyle ki dünyâ halkı [5] bir yaña ola, bu bir yaña ola, başa varılmaz. Husûsa bu kadar Türk leşkeri bize karşu tura, yiğreği [6] Saltıh'tur. Bu kızdan geçtüm." didi. Hemân tîz dönüp kondılar, tabl-ı âsâyiş urdılar, [7] ortaya adam bırakup sulh ittiler. İki leşker birbirine karışap kurd koyunla bir oldılar. [8] Cemîᶜ gelüp Şerîf'üñ ayağına düştiler. Ol sahrâda yidi gün düğün ittiler. Meh-pîrûz'ı [9] bu Satı Han'a virdiler. Şerîf kırk gün Satı Han'la oldı. Melik-i Hâver Uygur ve Kıta dönüp [10] illerine gittiler. Oğuzlardur andan yukarısı gün toğısına. Pes Şerîf Melik'ten [11] destûr alup ᶜazm-i Hıtây eyledi. Hoten Melikine irişti. Çün Hoten Meliki Şehmûr [12] Şerîf'i işidüp geldi, Melik Satı Han Şerîf'e hoşluklar idüp çok mâl virmişti, ol yüklerle gelürlerdi. Hoten Han'ı karşu gelüp ᶜizzetle alup sarâyına [14] iletüp niᶜmet ve nüzûl getürdiler, yidiler, içtiler. Mecliste iken câsûslar gelüp [15] haber getürdiler kim:" Uş Hıtây Meliki yiğirmi dört kerre yüz biñ kişi
T 233ᵇ birle gelüp / [1] falân sahrâda kondı ve ammâ halkı etrâfa tâğıldılar, kendü tenhâ az kavmiyle oturur." [2] didiler ve Şerîf eyidür:" Nedür bunuñ aslı?" Han-ı Hoten eyitti:" Bizüm üstümüze gelür." Şerîf [3] emr itti, atı yeğin kendü yeğin bindiler dahı gittiler. ᶜAle'l-gafle ol sahrâda seher vaktinde [4] basa düştiler. Bir ceng ittiler kim Hıtây Han'ı diledi kim atına bine, kaça. Şerîf [5] ardından yitüp: "İy laᶜîn! Kanda kaçarsın, neye geldüñ, neye gidersin? Ben Şerîf'em." didi. [6] Çün anı işitti, dönüp eyitti:" Yâ

Saltıh-ı sâhir! Ol sanduktan nice kurtılduñ?" [7]
Şerîf Gâzî dönüp eyitti:" Yâ kâfir! Hak Taᶜâlâ
halâs itti, gel Müslümân ol." [8] Melik-i Hıtây e-
yitti:" Hâşâ, ben anuñ adın dahı işitmeyem de-
ğül ki Müslümân olam." [9] Pes Server ilerü vardı,
kasd itti kim Melik'i tuta. El urmayup ceng it-
meğe başladı. [10] Âhir Şerîf Gâzî tîr birle bir
kerre şöyle darb urdı kim yalman ucı göğsinde
görindi. [11] İnüp it başı gibi başın kesti, girü atı-
na binüp, nîze ucına başı takup [12] getürdi.
Leşker-i Hıtây anı görüp târ ü mâr oldılar,
kaçtılar ve bir oğlın esîr ittiler [13] ve anı
getürdiler. Şerîf aña İslâm ᶜarz kıldı. Ol yiğit
Müslümân oldı. Ol tarafta [14] olan şehirleri
aldılar, taht-gâhı dahı feth ittiler. Üç oğlı Me-
lik-i Hıtây'uñ içerü illerine [15] kaçtılar. Soñra
elçi gönderüp harâca râzı olup sulh ittiler.
T 234ᵃ Memleketüñ rubᶜı Müslümân / [1] muvahhid
oldılar. Bâkîsini anlar tasarruf ittiler. Şerîf
Mâlik oğlı Saᶜîd'e girü atası yirin [2] virdi. Andan
destürlanup ᶜazm-i Çin itti. Hoten Şâhı Seyyid'i
vedâᶜ idüp iline [3] gitti. Bir vilâyete yitiştiler, Çin
mülkine yakın idi, adına Mâçin dirlerdi, [4] aña
geldi. Anuñ pâdişâhı karşu gelüp Şerîf'e
hürmetler eyledi, kondurdı, nüzül [5] niᶜmet
getürdi, yidiler ve içtiler. Sultân-ı Mâçin eyit-
ti:" Yâ Server! Bizüm bir tarafumuzda [6] -kim ᶜA-
cem cânibidür - bir kaç tâife var Gür ve Gürça
dirler ve bir tâife dahı var Çağatay [7] dirler ve bir
tâife dahı var Cengis dirler. Bu Gür Müslü-
mânlardur, Gürça kâfirlerdür, Çağatay [8] Müslü-
mândur, Cengis kâfirlerdür. Bu Cengis ve
hem Gür ve Gürça bir oldılar Çağatay üzre [9] gel-
diler, sıdılar. Anlar dahı kaçup Gür'a düştiler
ve dahı Gûrîler -kim Tatarlardur- girü varup [10]
ceng ittiler. Sonra girü sındılar, kaçtılar, bize
geliyorurlardı." Şerîf eyitti: [11] "Binüñ, karşu va-
ralum, Müslümânlara yardım idelüm. "Pes

leşker divşürdiler, yüz biñ [12] mikdârı olup karşu gittiler. Çün Melik-i Çağatay ve Melik-i Gûr bunlaruñ [13] geldüğini işidüp karşu gelüp atlarından inüp Şerîf'üñ elin öptiler [14] ve leşkeri kondurdılar, yidiler, içtiler. Anı gördiler kim karşudan hemân ol leşker-i enbûh çıkageldiler, bunlara karşu kondılar. Pes Şerîf Çağatay Me-
T 234b likine eyitti:" Yâ Melik! / [1] Bu Cengisîler cemîc ehl-i İslâm'uñ düşmenidür. Halîfe-i cAbbâsiyye'yi ortadan [2] bunlar götürdiler, giderdiler, hâinlerdür. Bunlara bir iş iderem kim kıyâmete dek añıla, [3] yâd-gâr ola." Hemân hükm itti, leşker bindiler saf bağladılar meydân açıldı. [4] Andan Cengisîler dahı saf bağladılar. Şerîf meydâna girüp nacra urdı, eyitti:" İy Cengisîyân Hanîyân! Bilüñ kim benem Şerîf Saltıh, sizi şöyle kıram ki cemîc [6] câlemi sizüñle korkudam. Halk sizden cibret alalar." Pes Câlut Cengis'i Gûrça beğine [7] eyitti: " Nedür bu kişi?" Eyitti:" Ben Saltıh'am, sizi hep kırsam gerektür, bilüñ, dir." Câlut [8] eyitti: "Yâ Zermân! Gir meydâna, bunuñ başın kes getür. Saltıh çoktan öldi, [9] gitti. Her hırsız nâ-bekâr bizi anuñla korkudur." Zermân -kim Gûrça beğidürmeydâna [10] girdi, Şerîf'e kılıç havâle itti. Şerîf defc itti, girü nevbet Şerîf'e değince [11] Zermân'ı yakasından dutup, atından koparup sürüyü meydân ucına [12] getürdi. Bağladılar, calem dibine götürdiler. Şerîf anda ol gün kırk kişiyi bir nevc ile [13] yakasından dutup esîr itti. Ol kim Cengis'tür, anlaruñ meydân kenârında boyunların [14] urdı. Ol Gûrçaları habs itti. Cengis leşkerine bir vehm düşti, [15] korktılar, tabl-ı âsâyiş urup kondılar. İrtesi girü bindiler. Şerîf
T 235a meydânda dururken / [1] karşudan bir toz belürdi. Gördiler kim dört biñ Müslümân leşkeriyle çıkageldiler. [2] Ol gelen kim Hvarizmîlerdür, ikinci Kâbil'dür, üçinci Kandehâr'dur, dördinci

Türkmen-i Bedahşîlerdür. [3] Çünkim kâfirler bakup gördiler tabıl-bâz kakup ardından koyıldılar. Bu cânibde [4] Sünnîler dahı bir uğurdan deptiler, bir ᶜazîm ceng ittiler. Cengisler katı çoğıdı. Hᵛarizmîleri sıdılar dahı Kâbil leşkeri üzre döktiler. Anlar dahı depindiler. Girü ceng [6] oldı. Türkmen leşkeri dahı pes depindi, ceng oldı, Gûrça leşkerin sıdılar, [7] çoğını esîr ittiler. Şerîf taraf ber taraf turup ceng-cû iderdi. Ceng [8] içinde Şerîf'ün yolı Cengis Hanı üzre çıkavardı, at bıraktı. Anuñ [9] üstine tîr bârân ittiler, hergiz çâre idemediler, târ-mâr oldılar. Han-ı [10] Cengis gördi kim Şerîf üzerine gelür, hemân tâkat itmeyüp girüsine döndi. [11] Şerîf Gâzî raᶜd-vâr naᶜra urup didi kim "Laᶜîn! Kanda kaçarsın, uş iriştüm." [12] diyüp, ardından irişüp bir naᶜra urup çevirüp bir nîze aña katı eyle urdı [13] kim bir bir yanına geçti. Atından aktarup yire urdı, inüp başın kesti. Ol dem [14] Cengis leşkeri beğlerin eyle göricek târ-mâr oldılar, sındılar, kaçtılar. Müslümânlar anları [15] ele alup dahı anları şöyle kırdılar kim hergiz dil çıkmadı. Âhir fetḥ ittiler. Bu ulu hanları
T 235ᵇ / [1] Şerîf'üñ ayağına düştiler, gelüp anda bayrâm ittiler. Şerîf Hᵛarizmîlerden sordı [2] kim: "ᶜAcem ve Rûm sultânı ᶜİzzü'd-dîn Halîfe-i vakt ne ḥaldedür?" didi. Eyittiler: [3] "Yâ Serverl Hasta işidürüz." Ve Şerîf anlara bir nice günden destûr virdi, gittiler. [4] Kendü dahı ᶜazm-i Kaşgar idüp, gelüp Kaşgar'dan Tefferger'den Sistân vilâyetine ᶜazm itti. [5] Çünkim yakın irişti, anuñ bir canibi Rûs iline yakın idi, gördi bir sahrâda bir alay [6] tâife otururlardı. Sürdi, anlara geldi. Gördi kim ol dört elçilerdür kim [7] Üngürûs, Leh, Çeh, Rûs'tan gelmişlerdi Hıtây mülkine. Pes anlaruñ Melik maslahatın [8] görüp göndermişti. Bunlar anlardur kim der-bend-i Elburz'uñ ağzında konmışlar, otururlardı. [9] Şerîf bir naᶜra urdı,

der-bendi alup ağzında turdı. Ol kâfirler [10] Saltıh âvâzın işittiler "Meded! Bunı hod Melik-i Hıtây tutuptur, deryâya saldı [11] idi, girü geldi mi?" dir, kaçmak istediler. Şerîf dersü der-bend içinde irişüp üçin [12] depeledi. Ol Rüs elçisin tuttı, burnın ve kulağın kesti idi. "Üşte vardum, [13] size neler eyleyem göresiz." Çünkim anı koyuvirdi dahı ol kâfirlerüñ mâlın ve esbâbın [14] alup ᶜazm-i Sistân itti. Taht-gâlı Semengân şehrine geldi, bâzergân sûrette [15] bir hânede kondı. Meğer anda Rüstem b. Zâl'uñ türbesine
T 236ᵃ ziyâret içün revâñ oldı. / [1] Geldi bir künbed-i muᶜazzam yapmışlar, durdı, kapusı anuñ berkitmişti. Tîz varup kapuya [2] bir omuz urup kuvvet itti, açtı. Ol makâmuñ içine çün girdi ne gördi, [3] dört taktan bir kubbe ve anuñ ortasında bir makbere kırk arış kadd ü kâmet [4] birle Rüstem yatur. Üzerinde silâh mükemmel idi. Şerîf anuñ başı ışığın giydi, göğsine [5] geldi. Pes girü yirine kodı. Cemîᶜin gördi, rûhına duᶜâ idüp girü çıkdı. [6] Türbe kapusın girü muhkem berkitti, gide. Pes anı gördi kim bir pîr kapu öñinde oturur. [7] Şerîf göricek eyitti: "Yâ Server! Tîz berü gel saña ne diyem?" Şerîf eyitti: "Ne dirsin, [8] şöyle işidelüm, sağır değülüz." Ol pîr eyitti: "Bil yâ Şerîf, bu Rüstem b. Zâl [9] bizüm aslumuzdandur. Ben anı görüp dururam. Bundan kuvvetlü pehlevân dünyâda olmaya kim [10] ol Efrasiyâb bundan kaçmıştur, elinde zebûn olmıştur ve Ercesb -kim [11] ol dahı İrân sultânı idi- bundan Veled'e kaçtı. Keyyûs, Ahter, Bihter zemin-i Nisân Melikinden gelüp bundan hezîmet buldılar. Pes zamânında buña [13] hiç garîm bulınmadı, şimdi sensin." Şerîf eyitti: "Yâ pîr! Kuvvette nice añlarsın [14] bunı?" Ol pîr eyitti: Şol kapu öñindeki ᶜamûdı -ki görürsin- götürüp başı [15] üzre tutup kaldururdı." Şerîf ol camûda el urdı,
T 236ᵇ yirinden kaldurdı / [1] dizine dek getürdi dahı

girü yerine kodı. Ol pîr güldi, eyitti: " Sözüm tutasın [2] eğer girü kuvvet idesin, bu büyük ᶜamûdı başuña kaldurasın." Şerîf eyitti: "Nice [3] idelüm ki ola?" Ol pîr-i fânî eyitti: "Bana secde eyle tâ kim kuvvet bulasın." Şerîf [4] eyitti: "Hey pîr! Âdem âdeme secde itmek dînümüzde yoktur." Ol pîr eyitti: "Ya Âdem [5] peygambere secde itmeklik şeytâna n'içündür?" buyurdı. Şerîf eyitti: "Ol [6] melâike ve şeytâna oldı, Âdem oğlanlarına olmadı." Ol pîr eyitti: "Emr götürü [7] ᶜâmmedür sen secde eyle." Şerîf eyitti: "Meğer sen şeytânsın ola." diyüp kakıyup [8] el oka urdı, diledi kim ura. Pîr yirinden gâyb oldı. Şerîf istiğfâr idüp eyitti: "Hey melᶜûn! Görince fesâda kasd ider." diyü geldi makâmına [10] karar eyledi. Andan göçüp girü ᶜazm-i Tataristân idüp Kıpçak vilâyetine [11] indi. Bâzergân sûretine girüp ol vilâyette gezdi. Kıpçak meliki [12] Sermük Han oturdı, bir kişi geldi eyitti: "İy Han! Ben fakîr gördüm bu şehrüñde [13] ol Şerîf'i, gördüm gezer." Melik-i Kıpçak iki beğ idi. Birisi Müslümân, birisi [14] kâfirdi. Ol kâfir beğ çün Şerîf'üñ adın işitti gazaba gelüp eyitti: [15] "Ol sâhir bunda mı geldi?" diyü kendü atına süvâr olup gelüp Şerîf
T 237ᵃ üñ olduğı / [1] yire irişdiler. Oturup taᶜâm yirlerdi. Leşker birle basak düştiler. Server anlarla [2] ceng itmeğe kasd itmedi. Döndiler, pâdişah huzûrına getürdiler. Melik-i Kıpçak [3] eyitti: "İy nâ-bekâr! Bu fesâdı bu mülk içinde sen idersin, sebeb ne?" Şerîf [4] eyitti: "Hey Han! Buña bühtân idüp mâlumı, rızkumı elümden almak isterseñ bâri [5] baña zulm itme, mâlum saña helâl olsun, tek cânuma kasd eyleme." Pes Han girü terahhüm [6] idüp eyitti: "Kimdür bu derd-mendi gelüp bize Şerîf'tür diyen gammâz? Gelsün!" [7] Pes ol şahs ilerü geldi, Han eyitti: "Bre nâ-bekâr müfsîd! Bu bî-çâre Şerîf Saltıh [8] değül ımış, bir bâzergân Bahcar'mış, sen n'içün geldüñ odur

didün?" Ol kişi eyitti: [9] "O kendüceğidür, eğer bilmek istersen eline şarâb virüñ eğer içerse ol değüldür, içmezse oldur." Kıpçak Meliki emr itti süci getürdiler, Şerîf'e kadeh birle sundılar. [11] Şerîf eyitti:" Ben bunı içmezem." Pes Melik-i Kıpçak hemân işâret itti [12] tuttılar getürdiler, bir deryâ kenârına ilettiler. Melik buyurdı deñiz içinde bir [13] sanduk resminde taştan yaptılar muhkem üstin ve her tarafın dahı üstine bir [14] delük kodılar. Şerîf anuñ içine koydılar, üstin dahı yaptılar dahı girü anun [15] üstine su saldılar, deñiz içinde şöyle kaldı. Ve
T 237b Şerîf'üñ cemîc mâlın hazineye / [1] koydılar, fâriğ oldılar. Ezincânib Şerîf on yidi gün ol deñizüñ [2] içinde habs-gâhta yattı. On sekizinci gün çün bir balık bir balığı kovalayu ol yire düşti, [3] iriş-
B 2a ti, / ceng iderken birisi kuyruğı birle çarptı, ol deñiz içindeki künbede tokandı. Ol dem künbed [4] bir uğurdan yıkıldı, her tarafa taşları dökildi. Şerîf tesbîh iderdi. Hemân Şerîf dahı [5] su üstine koyıldı. Mevç urdı, Şerîf taşra çıkardı. Şerîf suda yüzdi, [6] tarvandı. Pes bu mesel meşhürdur yiğitte dört kemâlüñ biri beher hâl gerektür. [7] dimişler. Bir ok atmak, bir yazı yazmak, suda yüzmek, hem yiğit iken gezmek. Çün [8] Şerîf bu dört hünerde mâhir idi. Birez yir yüzdi, zebün kaldı, zîrâ hapiste açlıktan zebün olmıştı. Ağladı, yüzin Hazret'e [9] tutup didi kim: "Benim elümden ne gelür? Hükm senüñdür, [10] *«İlâhîl Ente'l-kavî ve ene'l-zaccîf»* (1) sen baña meded ve cinâyet eyle ki tâkatum ve kuvvet kalmadı, mededsizlere meded [11] iriştüren sensin, senüñ habîbün Muhammed dîni yolına bunca belâ ve minnetleri [12] ve derd ve meşakkatleri çekmeği ihtiyâr ittüm. Pâdişâhum bu demde ben zaccîf [13] kuluñı esirge." diyüp ağladı. Nâ-gâh kudret-i Hak'la bir balık çıkageldi, Şerîf'i [14] arkasına a-

(1) *«Allah'ım! Kuvvetli olan sensin ve zayıf olan benim.»*

lup dahı Hakkuñ hikmetiyle adam gibi söyledi:
"Korkma benden, ben Yünus Peygamber'i [15]
-ᶜaleyhi's-selâm- kırk gün karnumda götür-
T 238ᵃ düm." didi. Şerîf'i arkasına alup üç gün / [1] gitti.
Dördinci gün bir kenâra çıktı, vedâᶜ idüp gitti.
Şerîf aldı [2] yürüyüvirdi, giderek ol kenârda bir
ulu kiliseye irişti. Ol kâfirler [3] Şerîf'i göricek
"Kimsin?" didiler. Şerîf eyitti: "Bir ulu bâzergân
idüm, gemimüz gark [4] oldı." didi. Anlar dahı
Şerîf'e libâs virdiler ve Şerîf giyüp oturdı.
Karnın doyurdılar. Soñra içerü kiliseye [5] gir-
di, karâr itti. Çün gice oldı, ol kilisede olan ol
kâfirleri hep [6] kırdı. Andan ᶜazım idüp taht-ı
B 2ᵇ Kıpçak'a gitti. Gelüp girü ol / şehre [7] irişti. An-
da bir ulu kilise var idi, aña geldi, kondı. Bir ni-
ce gün oturdu. Mizâc-ı zaᶜîf idi, bir mikdâr ken-
düye geldi. [8] Nâ-gâh feryâdcılar geldiler ve eyit-
tiler: "Şerîf gelmiş falân deyri girüp [9] papazla-
rın kırmış." didiler. Han bunlara kakıdı, eyitti:
"Siz ne yalan [10] söylersiz, ben Şerîf'i bir yire
koydum ki kıyâmete dek çıkmaya. Sanduk [11] de-
ñize atturdum dahı yapturdum, kodum. Ol kan-
dan varur?" didi. Çün [12] gice oldı, Şerîf yirinden
turup Hak Taᶜâlâ'ya niyâz idüp: "Benüm işüme
sen râst getür." didi. Toğru kemendle hemân sa-
rây tamına çıktı, [13] içerü laᶜînüñ ser-vaktine
girdi. Tâ kim Han olduğı yire yitişti bir katı ᶜa-
zîm dehşet Şerîf'e [14] galebe eyledi. Kendü kendü-
den cemᶜ idüp sürdi, içerü halvete girdi. Gördi
kim Han taht üzre yatur. Çün [15] hüddâm yatur-
lardı, ilerü varup Han üzre irişti, hançer birle
T 238ᵇ başın kesüp işin bitürdi / [1] ammâ horuldusı
hüddâmlara irdi, uyanup feryâd eylemek iste-
diler. Şerîf eyitti: "Epsem [2] oluñ, yohsa sizleri de
öldürem." didi. Anlar dahı korkularından ep-
sem oldılar. Şerîf eyitti: [3] "Han oğlı kandadur?"
didi. Anlar eyitdiler: "Sarâyuñ falân tarafında
başka kasrı var." didiler. Şerîf [4] sürdi, aña

vardı, girdi, yattuğı yirde bağladı, aldı. Ol kasra geldi. Sabâh [5] olıcak turup sarây tamına çıktı, bir naᶜra urdı, eyitti: "İy kavm! Ben Şerîf'em, [6] geldüm Han'ı öldürdüm, oğlın bağladum. Baña mutîᶜ oluñ, yohsa sizi kıraram. Uş elümde [7] Han oğlı esîrdür." Ol kavm feryâd idüp sarây ortaya aldılar, eyittiler: "Sen yalñuz [8] bizi kaçan kırabilesin? Biz seni tamâm iderüz." diyüp yüridiler, bî-kıyâs halk üştiler. [9] Şerîf anı göricek Minû-çihr duᶜâsın okumağa meşgûl oldı. Hemân [10] anı gördiler kim tağ tarafında bî-pâyân leşker-i İslâm belürdi, tekbîr getürüp [11] ol leşkeri ele aldılar, kıra urdılar. Kıpçak leşkeri anı görüp aman [12] dilediler. Şerîf anlara aman virdi sarây tamından indi. Minû-çihr karşu gelüp [13] Şerîf birle görişdiler. Andan ol diyârda Han oğlına girü beğliğin virdi, [14] kendünüñ ne kadar kim mâlın, esbâbın almıştı ol Han girü bî-kusûr aldı [15] dahı Han'uñ hazine-
T 239ᵃ sin alup dahı yirden ol cin çerisiyle toğru Deşt / [1] vilâyetine gittiler. Ezincânib Han-ı Deşt'e eyittiler: "Kıpçak'tan bir çeri gelür, anuñ [2] hesâbın Allah bilür, kimi gökte uçar, kimi yirde seğirdür." Han vehme gelüp karşu çıktı. [3] Çün Han ıraktan Şerîf'i göricek Minû-çihr birle ilerü yüridiler. Han adamları [4] karşu geldi, sordılar: "Ne tâifesiz?" didiler. Minû-çihr eyitti: "Şerîf Saltıh [5] leşkeriyüz." Han işidicek şâd olup tâcın göğe attı: "Yidi yıldur ben (biz) [6] andan cüdâyuz." Şerîf birle bulışup görişdiler, kondılar, yidiler, içtiler. Cin [7] leşkeri yidi gün bile o yirde turdılar. Sekizinci gün destûr virdi [8] gittiler. Sürüp andan Kefe'ye geldiler, karâr ittiler. Müslümanlar mescîde gelüp [9] görişdiler. Mîr ᶜOsmân, Şerîf'e duᶜâlar itti, bir bir hikâyetleri söyledi, [10] yazdılar, kitâb eylediler.

Kıssa-i Rûm- İli'ne Geçtüği Gîr-Beyân Olur.

[11] Pes gine beğler ve gâzîlar Şerîf'e eyittiler: "Rûm kâfirleri bizi deñizden bî-huzûr [12] ittiler." Şerîf buyurdı, ol yıl gemiler yaptılar, hâzır ittiler. Devrinki yıl ki [13] oldı, hemân gazâ-i ekberdür diyüp ol gemilere binüp Karadeñiz'e girdiler [14] dahı ᶜazm-i Rûm-ili ittiler, geldiler, pes bir kenâra çıktılar. Aña yakın bir ulu 15 tağ vardı, aña Argaç dirlerdi, anuñ kenârında bir
T 239ᵇ hisâr vardı / [1] Saznıbol dirlerdi, aña iriştiler, iskele urdılar. Şerîf atlular bile koymıştı. [2] Biñ kişi dahı bile atlanup Rûm-ili'ne girdiler, her tarafa akın saldılar, kâfirleri [3] kırdılar, esîr eylediler. Ziyâde mâl ganîmet birle döndiler. Şerîf kaldı, sûret [4] değiştirüp ᶜazm idüp iç ile girûp gezmeğe başladı. Girü her tarafı [5] çenber-i çûb itti. Kâfirler şikâyete bürinüp şehr-i Kostantîniyye Tekûrı Şemᶜûn [6] oğlı Şemmâs katına vardılar, feryâd ittiler, eyittiler: "Şerîf bu kerre geldi, çeri [7] birle memlekete girdi, akın ider, bilmezüz bize meded eyle." Şemmâs eyitti: "İy kavm! Ben [8] er olayım, şehrüñ hisârın andan saklayam. Taşra ile mecâlüm yok. Siz kime varursañuz [9] varuñ uyuñ. Ben ancak deñize hükm iderem Benden size dermân yoktur." [10] didi. Ol halk ᶜâciz olup döndiler. Endriyye meliki Ayamuson katına gelüp [11] feryâd eylediler: "Bize meded eylè, biz saña uyaruz." didiler, anı beğlediler. Ol dahı leşker emr [12] eyledi, ᶜazm-i Şerîf idüp gittiler. Şerîf karşu ân sahrâsında otururken çıkageldiler. [13] Anda bir ᶜazîm ceng ittiler. Âhir kâfirler sınup kaçtılar. Ayamuson meliki giriftâr [14] idüp Şerîf'e getürdiler. Şerîf ᶜazm-i Endriyye eyledi, geldi. Râvîler eyidür, [15] bu Endriyye bir ulu hisâr idi, içinde bir ulu kilise vardı. Kâfirler her yıl / [1] ıraktan ve yakından
T 240ᵃ gelüp aña hürmetler iderlerdi. Ol hisâr dûz yirde idi, [2] bir yanı bir ulu ırmak idi kim deñizden

aña gemiler girüp, varup ol kalᶜa öñine çıkup [3]zâd ü zevâda iletürlerdi ve iki ırmak dahı gelüp aña girürdi. Birine âb-ı Tunca [4]dirlerdi ve birine Meriç dirlerdi ve birine Ardıca dirlerdi ve bu hisâruñ [5] üç tarafı bataklık idi. Kamışlar ve saz ve otluk bitmişti ve bir köyleri [6] vardı, kapuları öñine sekiz yirden anuñ kapusı vardı. Çün Şerîf [7] leşkeriyle anda gelicek köprileri çektiler, kapuları berkittiler, kuş dahı olursa uçup [8] aña varmaya. Ve girü hisâruñ taşrasında bir ulu taş köpri vardı uzun, [9] ortada bir meydân yir vardı, anda çevgân oynarlardı dahı inüp at [10] koşarlardı. Köpri üzre bir burc-ı bülend yapmışlardı. Ol köpri ol büyük [11] burç beklerdi. Ol köprinüñ öte yanında bir ulu kilise vardı, hem muᶜazam [12]şehr idi. Ayamuson kendü anda otururdı, sunuñ üsti idi, hem su katı [13] taşgun idi, geçemediler, gâzîler ᶜâciz oldılar. Şerîf kalᶜaya karşu turup eyitti: [14] " İy kâfirler! Sizüñ beğüñüz Ayamuson'ı boğazından dâr iderem yahûd hisârı virüñ." [15] Ol kâfirler eyittiler: "Ayamuson kim olur, bu hisâra beğler hükmi
T 240ᵇ yoktur. Bunda her kim beğ / [1] ola, ol beğ turup taşra sahnında otur(a) diyü hisârda üç yirde muᶜazzam [2] kilise var idi. Her kimse kim onda beğ olsa taşra olan ve varoşına ol hükm [3] iderdi." didi. Pes eyittiler:" Varuñ ol şehri aluñ, bizüm şehrümüz değüldür." Şerîf Ayamuson'a [4] eyitti:" Şehrüñ Ayna'yı bize vir, ben seni âzâd ideyim." Ayamuson eyitti:" Oğlum anda [5] beğdür, ol bilür. " Pes Şerîf Ayamuson oğlına adam gönderdi, şehri ve kalᶜayı [6] istedi. Ol laᶜîn mukayyed olmayup ol adamı öldürdi. Şerîf sabr itti, [7] azm-i sefer idüp ol biñ kişi birle gitti. Andan Ferîbân iline indi [8] anda bir hisâr vardı, adına Üsküp dirlerdi, aña irişti. aña varınca [9] gâret ide gittiler. Çün aña yitiştiler, Ayamuson Şerîf'e eyitti:" Yâ Şerîf! [10] Bu şehr beği benüm kar-

daşumdur, oğlıdur. Beni gelüñ buña satuñ."
Şerîf râzı oldı, [11] ol beğe Ayadimitri dirlerdi, ha-
ber gönderdi, ortaya adam bıraktılar. Sekiz biñ
[12] filori sattılar. Şerîf andan ᶜazm-i Kaysûn eyle-
di gitti. Kaysûn kâfirleri [13] Şerîf'i işidicek hisâr
oldılar. Şerîf anuñ etrâfın gâret idüp gittiler. [14]
Ezincânib Ayamuson ve Ayadimitri ikisi bir yi-
re gelüp şâdlıklar ittiler. [15] Kalᶜâdan taşra bir
kilise vardı, anda geldiler, yidiler içtiler, üç gün
T 241ᵃ turdılar. / [1] Şerîf anlaruñ anda idüğin işidüp ᶜ
azın eyledi, gice ile basak düşüp ikisin [2] bir uğur-
dan girü girifâr eyledi dahı eyitti:" Tiz hisârı
virüñ, yohsa sizi [3] öldürürem." Anlar Şerîf kor-
kusından eyittiler:" Bizi hisâra karşu iletüñ." [4]
Çün ilettiler Ayadimitri oğlına eyitti Afahlon
aşağa indi, hisârı [5] virdi, Müslümânlaruñ oldı.
Müslümânlar içine girdiler. Şerîf eyitti:" Yâ
Ayadimitri! [6] Dahı seniden bir dileğüm var, baña
sen kardaş olasın gelüp Müslümân olup [7] îmân
getüresin." Ol beğ Ayamuson'a baktı, eyitti:"
Sen ne dirsin?" Ayamuson [8] eyitti:" Şimden girü
bize huzûr yok îmân getürmeyince. " Hemân
îmân [9] ᶜarzâ kıldılar. Şerîf Ayadimitri'ye ad ᶜAlî
virdi, Ayamuson'a Ahmed ad virdi. [10] Girü ol
hisâra duᶜâ eyledi, burunların ve kulakların
kesmişti girü bütün [11] oldı. Bu kerre iᶜtikâdları
dahı artı. Andan Server ol Ayamuson'a [12] ᶜizzet
itti. Râvîler eyidür, Ayamuson'uñ Server
burnın kulağın kesmemişti, [13] çizmişti, açup
kanı yüzine bulaşsun, korksun diyü, kıyamadı,
[14] güzel yiğid olmağın itti. Çün Ayamuson
îmâna geldi, aña Ahmed ad koyup [15] dahı Ah-
med'i kendüyle bile alup ᶜazm idüp gittiler. Üç
T 241ᵇ yüz kişiyle / [1] anı kodı. Ahmed bile kendüden
ayırmazdı, alup ᶜazm-i râh idüp gittiler. Ol yire
iriştiler [2] kım Dobruç ili dirlerdi, anda
makâma gelüp kondılar. Bir beği var idi, adına
Minâs dirlerdi, [3] Şerîf'e karşu gelüp niᶜ met ve

nüzûl getürdi:" Server! Hoş geldüñ, biz dahı
senüñ [4] dînüñe girelüm, eğer bizüm üstümüzdeki
belâyı def^c idesin." didi. Şerîf eyitti:" Nedür [5] ol
belâ, diñüz, görelüm. Ümîddür ki hayr ola." An-
dan Minâs eyitti:" Yâ Server! İlümüzde bir ulu [6]
heybetlü yılan peydâ oldı, yiğirmi yidi arış
uzunıdur. Ol ejderhâ vilâyetümüz [7] içinde karâr
itti. Eğer peydâyı pinhân idüp helâk idesin, ej-
derhâdan kurtılavuz, [8] cümlemüz îmân getürüp
Müslümân olavuz." Şerîf eyitti:" Allah Ta^câlâ
mu^cîn olursa helâk [9] idem ol mûzi(yi). " diyüp yi-
rinden durdı. Ol didükleri makâma geldiler, an-
da bir ulu [10] ejderhâ gördiler. Şerîf:" Buña san^cat
gerektür." didi. Pes ol beğ eyitti:" Server! Biñ [11]
dürlü san^catlar ittük çâre olmadı." Şerîf buyur-
dı, tört tekerleklü ^caraba ittiler, [12] bir cânıbde
bir kapu eylediler, başın ev gibi örttiler dahı
içine Şerîf kendü girüp ok [13] ve yay eline alup
dahı turdı yüksek. Ol ^carabayı aşağasına yılan
üzerine saldılar. [14] Çünkim yılana yakın geldi-
ler zîrâ alçağına indi. Çün ejderhâ gıjgırup dahı
[15] karşu gelüp ağzın açup turdı, Server ol kapuyı
T 242^a açtı, ol yılana bir ok / [1] tutup urdı. Yılan zahm
yiyicek cân acısından kendüyi yire urdı. Şerîf [2]
hemân bir dahı urdı, yılan ol iki okta helâk o-
lup cân virdi. Şerîf [3] taşra geldi, bir ok dahı urdı,
ol canavar girü hamle kıldı. Bu kerre Server
kılıç birle [4] şöyle kim iki pâre oldı (itti), helâk
olup bir kılıçtan iki şak olup yarıldı. Ol [5] yire
Külfer ad virdiler. Pes Server buyurdı, ol cana-
varuñ derisin soydılar için toldurdılar. [6] Anda
bir kilise vardı, anı zâviye ittiler. Şimdi dahı
turur ve hem Şerîf ^casâsın [7] attı bir taşa
mîhlayup battı, dibinden bir su çıkup revân
oldı. Çün bu yirde [8] bu kilise zâviye oldı, şimdi
dahı zâviyedür. Yılanı anda kodılar ad san [9]
içün. Ol beğ ol diyâr kavmiyle gelüp Müslümân
oldılar. Server anları hoş gördi [10] Ol beğ adına

İshâk kodılar ve hem andan girü Tuna'ya teveccüh ittiler. Ol yire yitiştiler [11] kim Tolca dirler Tuna üstü idi. Server'e dost idiler. Anlar üzre sunuñ [12] ötesinden kâfirler gelüp hücüm eylemişler ve ne kadar gemileri varsa bunlaruñ [13] oda urmışlar. Pes Server gemi bulmayup bir yüksek yire çıktı, bir naᶜra urup [14] kendüyi öteye pertâb eyledi. Öte kenâra yitişmeyüp suya düşmeğe gelince [15] Hak Taᶜâlâ su içinden bir taşa emr eyledi, taşra çıkup ayağı altında durdı.
T 242ᵇ / [1] Server indi, aña bastı, andan bir adım dahı atup öte kenâra kuruya sıçradı, [2] düşti. Çün kâfirler bu hâli ve bu kerâmet-i heybeti gördiler turamayup kaçtılar, tağıldılar [3] ve bu ᶜalâmeti dahı ᶜâleme meşhûr oldı. Ol taş dahı şöyledür, bir sipsivri [4] taştur. Ol yir halk bilürler. Pes Seyyid girü suyı berü geçdi, Baba'ya gelüp bir mikdâr [5] anda durdı. Andan girü Dobruc'a gelüp anuñ Müslümân olan Melikler ile sohbet idüp [6] anda Seyyid beğliğe adam komıştı. Dirler ki ol vakt anda yüz mikdârı adam kodılar. [7] Girü andan Şerîf ᶜazm idüp gitti. Tâ ki Endriyye kalᶜasına irişti pes meğer kâfirler [8] ol gün panayıra çıkmışlardı, sahrâda yirler içerlerdi. Ahmed eyitti:" Yâ Şerîf! Bu kavm yiyüp [9] içerlerdi. N'ola ben bunda bir tedbîr idem. Eğer kabül idesin baña yüz kişi vir, kâfir donlarına [10] girsünler şehre girelüm, gice kâfirler ser-hoş lâ-yaᶜkl olıcak kapuya gelüp açup [11] size haber idelüm." Pes sözin Server Seyyid kabül itti, aña yüz adam virdi, varup [12] anları kâfirler tonına koyup hisâra birer ikişer girdiler, bir yirde nihân oldılar. [13] Çün Ahmed anda gice sabr eyledi, turdı, gice olıcak ol yüz kişi toğru hisâruñ [14] kulle kapusına tutup geldiler dahı kapunuñ kilidin sıyup taşra geldiler. Anda Şerîf [15] ol beş yüz kişi ile şehre girdiler dahı yir yir naᶜra urup kâfir-
T 243ᵃ lere hücüm ittiler. / [1] Ol ulu kilisenüñ içindeki

ruhbânları kırdılar, hisârı aldılar dahı [2] yukarı
ve yüksek burca Şerîf'üñ ak ᶜalemin diktiler.
Çün taşra kâfirler anı [3] gördiler suyuñ
karşusındaki olan ol şehirde feryâd ü figânlar
ittiler. Beğleri [4] buyurdı leşkere ol Yorgiyan kim
binüp hisâra gele. Pes vezîr komadı, eyitti:[5]
"Delü misin? Tekûr bunuñla başa çıkmadı, sen
başuña mı kasd idersin." Andan [6] Yorgiyan eyit-
ti:" Pes nice idelüm?" Vezîr eyitti:" Sulh
yiğrektür, bu hisâr anuñ [7] olsun, şehr bizüm ol-
sun ve harâç virelüm, yohsa dünyâ halkı bun-
dan ᶜâcizdür." [8] Bu sözle Şerîf'e gelüp sulh ittiler,
sudan berüsin Şerîf tasarruf ide, ötesin [9] anlar.
"Hem harâç virelüm ve hem bir bir varup ol ulu
kiliseyi taşradan ziyâret [10] idelüm." Şerîf bu
sulhe râzı olup Müslümânları anda kodı, ol ulu
kiliseyi [11] câmiᶜ ittiler, namâzı anda kıldılar ve
hem câmiᶜüñ mihrâbı divârında ardında zâvîye
[12] bünyâd ittiler. Dâim Server gelse anda konar-
dı, makâmı idi. Pes Server girü turup [13] kendü
yüz kişi ile ᶜazım eyledi. Anda Beravtı dirler bir
hisâr vardı, aña vardılar. [14] Anuñ tekûrı dahı
harâca kesilüp rızâ virüp sulh ittiler. Şerîf
yalñuz ol [15] yirden ᶜazm idüp bir hisâra dahı i-
T 243ᵇ rişti. Öñinde bir kilise var idi, / [1] anuñ içinde
kırk râhib olurlardı, mumlar yakup küfrler
iderlerdi. [12] Çün Şerîf kapu öñine gelicek pes an-
lar Şerîf'i bildiler, kapuya gelüp ᶜizzet ittiler. [3]
Şerîf dahı atından inüp içerü girdi, Bir ulu pîr
papaz Şerîf'e karşu gelüp [4] eyitti:" Server! Hoş
geldüñüz." Bir micmer elinde buhurlar eyledi.
Şerîf eyitti: [5] " Bu mumları gündüz n'içün ya-
karsın?" Eyittiler:" Mesîh mumı gündüz yanar."
Şerîf [6] eyitti:" Ben dahı bir mum yakayım şemᶜ-i
Muhammedî olsun, tâ kayâmete dek yansun, [7]
gice gündüz söyinmesün ve nice gâzîler cânı aña
pervâne olsun. Tek siz [8] taksîrlik idüp yağın
eksük itmeñ, fitile artuk hâcet olmasun [9] ve

dahı bu diyâra bir Sünnî ᶜâdil pâdişâhlar hükm
ide, bunlaruñ devleti çerağıdur, [10] bu yandukça
bunda anlar pây-dâr devlet olalar." didi. Ol
râhibler eyittiler:[11] "Eğer sen ol şemᶜ yakasın
biz Müslümân olalum." Şerîf eyitti:" Gice dü-
şümde Server-i [12]ᶜArab Seyyid-i ᶜAcem, Habîb-i
Hüdâ Muhammed Mustafâ'yı gördüm, baña siz-
ler gösterdi [13] dahı eyitti ' İslâm çerağın anda
yandur, şimden girü Rûm, İslâm birle do-
lısardur. ' [14] didi. Anuñ-çün bunda geldüm. " Pes
ol turan ruhbânlar "Saddak! " didiler, eyitti-
ler:[15]" Biz dahı gördük Peygamberi düşümüzde
T 244ᵃ ' Oğlum Şerîf gelür, îmân getürüñ / [1] bu ocak
olısardur ve hem oğlumuñ yiri kabri bunda ola.'
Ve eğer inanmazsañ beğümüz [2] İstefan dahı
görmiştür bu düşi. Üçinci gün Şerîf gelür. Üşte
geldüñüz." didi. [3] Dahı vardılar İstefan'a haber
virdiler. Ol beğ yayan seğürdü geldi, Şerîf'üñ [4]
ayağına düşti, îmân ᶜarzâ itti. Şerîf aña İsmâᶜîl
ad virdi. Ol papazlar:[5] " Biz dahı îmân getürürüz
lâkin ol çerağı yandur görelüm" didiler. Şerîf ol
ruhbânuñ [6] micmerine yağ koydı, ol Kâf'ta eline
girdüği kim sayd eyledüği Semender derisinden
[7] bir fîtil eyledi dahı mübârek eli ile salavat
virüp yandurdı, kilisenüñ [8] sağ cânibi ta-
rafından suffasında dike kodı. Üç gün yandı,
ruhbânlar [9] hiç tınmadılar. Şerîf eyitti:" Yâ
ruhbânlar! Îmân getürüñ" Ruhbânlar eyitti-
ler:[10] " Görelüm söyinür mi?" Ol İsmâᶜîl adlu beğ
hemân tîz yirinden turup eyitti:[11] " Sizi hep
kıraram, gerek yansun gerek söyinsün. Biz çün
Allah Hazretine ve Resûlüne [12] îmân getürdük
bir çerağa getürmedük." didi, el kılıca urdı.
Hemân ruhbânlar [13] bir uğurdan îmân ge-
türdiler, Müslümân oldılar. Ol kiliseyi câmiᶜ it-
tiler, anda namâz [14] kıldılar. İsmâᶜîl Şerîf'e e-
yitti:" Dilerem benüm bir kızum var, alasın
senüñ ola." Ol [15] kızuñ adı Gül-çehre idi. Pes Şe-

T 244b rîf dahı râzı olup Gül-çehre'yi nikâhla / [1] Şerîf'e virdiler. Şerîf kırk gün anda oturdı, andan girü İsmâ^cîl anları vedâ^c idüp [2] ^cazm-ı Kostantîniyye eyledi. Ol hînde Kostantîniyye'nüñ kapusı muhkem beklerlerdi. Çün [3] Şerîf gelicek bildiler, kapularda berkidüp burca çıkup Şerîf'e oklar attılar. Üç gün [4] bâb-ı garbda ol kavimle ceng eyledi. Gördi kim çâre yok, girü ^cazm idüp [5] Urgâç Tağı'na girdi. Müslümânlar deñizde gemilerle turup her tarafa gazâ iderlerdi. [6] Şerîf'i gördiler, karşu gelüp gemilere aldılar. Ol leşker -kim gemide idi- girü cem^c oldılar, [7] ^cazm-i Haynûb idüp gittiler. Kurusına çıkup kondılar, hisârı çevre aldılar. [8] Ol hisâruñ beği taşra gelüp leşkeriyle saf bağladı, meydân tutalar. Kendü [9] Nuşirevân neslinden idi, ^cazm-i meydân idüp; çağırdı, eyitti:[10] " Şerîf kendü gelsün ceng idelüm. " Hem eyle ittiler kim ol didi. Şerîf dahı [11] meydâna girdi, ol Melik'i kuşağından getürüp ^calem dîbine iletti. [12] Girü el kılıca urup leşkeri üzre depindi. Ol leşker bir uğurdan [13] atlarından inüp, baş açup amân dilediler. Şerîf anlara amân virdi. Girüp [14] şehri feth ittiler. Mescidleri kilise itmişlerdi, pes girü mescid eylediler, [15] çıkup ezân okudılar ve namâz kıldılar. Şerîf ol beği dîne da^cvet itti / [1] îmân
T 245a getürmedi. Kasd itti kim öldüre. Çün gördi tahkîk kendüyi [2] öldürür bildi, kılıç korkusından îmân getürdi. Şerîf eyitti:" Evvel n'içün [3] dayanduñ?" Eyitti:" Server! Sünnet olmaktan korktum, şimdi baş kayusı [4] olıcak unuttum anı." Şerîf gülüp eyitti:" Cehennem korkusından korkmazlar, [5] ölüm acısından korkarlar ammâ Hak Ta^câlâ mü^cminlere cân acısın hergiz [6] göstermez, uykuya varur gibi ola mevtleri." didi. Pes Haynûb girü [7] dâr-ı İslâm oldı ve ammâ gâziler Kefe'den gelmediler, ol şehri girü ol beğe virdiler, [8] adına Melik ^cAlî b. Candâr di-

diler. Ezincânib râvîler eyidürler [9] Sinob'da Seyyid'üñ deryâ kenârında bir âb-dest alacak yir vardı, dâim [10] anda vuzû iderdi. Şimdiki hâlde her kim gicik ola, ol yirde elin suya [11] soka yarasından taşra kurdcuğazlar çıkar gicik gider ve dahı [12] ol yirde her kim kumına gire, yata sızısı varsa mafasıllarından gide. Ve bir bınarı [13] var Boz-depe'de anuñ suyın içen yürek ağrısından kurtıla. Anda çok [14] velâyetler dahı vardur, meşhûrdur bilürler. Ezincânib Şerîf'i evvel deryâda [15] işittiler bu tarafta Tekûr Firengistân'a Felyon'a nâmeler saldı, meded istedi. / [1] Felyon Müslümân idi, mukayyed olmadı. Meğer Firenk'te bir beğ var idi Francese'de [2] pâdişâh olmıştı, henüz oğlan idi, adına Mihâl-i Mestûrî dirlerdi. Çün [3] ol ite Tekûr'uñ feryâdnâmesi yitişti, okıdı, vây ki kakıdı dahı eyitti: [4]"Siz leşker cem^c^ idüñ ne Türk'e giderem çak Şâm şehrine çıkaram." Nice kim vezîrler [5] nasîhat ittiler, çâre idemediler. Emr itti dört yüz pâre gemi cem^c^ ittiler [6] ve bâkî Firenklerden dahı leşker alup üç yüz biñ Firenk koyup ^c^azm-i Trabulıs [7] ittiler, gittiler. Geldiler ol hisâra çıkup üştiler. Çün Müslümânlar feryâdcılar [8] saldılar, Sultân ^c^İzzü'd-dîn hasta idi, vezîrin gönderdi. Şerîf [9] anı işidicek ^c^anka gibi ata süvâr oldı, ^c^azm-i Sivâs itti. Çün Sivâs'a [10] geldi Köle Yûsuf, Seyyid'i işidüp geldi, hürmetinde oldı, ayruk gitmedi. [11] Andan ^c^azm-i Trabulıs idüp ikisi gittiler menzil-be-menzil. Çün Sivâs'tan [12] Trablulıs'a yitiştiler, gördiler kim kâfirler Müslümânları ortaya almış, Şerîf ^c^Ankabil'i [13] Yüsuf'a virdi, kendü yayada oldı. Leşker ortasına girüp ^c^azm-i Mihâl-ı [14] Mestûrî idüp gitti. Ol la^c^în hisâra karşu turup ceng iderdi [15] Şerîf yakın varıcak bir kerre na^c^ra urdı, ol mel^c^ûnı çaldı, râst getüremedi, / [1] omuzından zahm urdı. Kâfirler Şerîf'üñ üzerine üştiler.

T 245^b^

T 246^a^

ᶜAzîm ceng eyledi. Ceng içinde hâtırına [2] bu geldi kim Mâlik-i Bahr'e bir yaşıl kanatlu, karnı kızıl at kim Semender-i sebz ad virmişti, anda [3] emânet komıştı, bunca zamândı ol hâtırına gelmedi. Ceng ide deñiz kenârında gelicek [4] bir kez naᶜra urup:" Yâ Mâlik-i Bahr! Ol saña emânet virdüğüm atı getür." didi. Seyyid anı [5] gördi kim deñiz içinden atlular bî-kıyâs cebe cevşen giymiş tâife çıkageldiler, [6] bir yeşil kanatlu getürdiler, Şerîf'e çekivirdiler. Mâlik-i Bahr Şerîf'le görişti. Server [7] ol ata süvâr oldı, ol leşker birle kâfirlere depindiler. Bir ᶜazîm ceng ittiler, kâfirleri [8] sıdılar, kırdılar. Bir gemi deryâya kaçurmadılar. Çokluk kâfir esîr idüp mâlın ve rızkın [9] ve esbâbın aldılar. Ol serkeş melᶜûnı duttılar, derisin yüzdiler. Mihâl-i Mestûrî'nüñ [10] derisine saman kıydılar, Trabulıs burcında astılar. Server pîş-keş mâlından [11] Sultân'a gönderdi. Pes Şerîf bu fütûhla girü Sultân huzûrına döndi. [12] Haber yitişti kim "Sultân ᶜİzzü'd-dîn vefât eyledi, oğlı Konya'da tahta cülûs [13] itti ve hem Konya'yı taht idindi." didiler. Şerîf gelüp Sultân ᶜAlâü'd-dîn [14] katına geldi. Beğler ve ağalar gelüp karşuladılar, şehre getürüp niᶜmet-i firâvân ve nüzûl-ı bî-pâyân döküp konukladılar. Bir nice gün Şerîf anda karâr eyledi. Pes andan / [1] turup ᶜazm idüp Anatolı ilin seyrân ide bir makâma yitişti. Bir kâfir ᶜavratı [2] Seyyid'e karşu gelüp ᶜizzetler idüp eyitti:" Yâ Şerîf! Senden ben bir kerâmet diledüm. [3] Kaçan kim ucuzluk ola, bu deryâda baña maᶜlûm ola ve kaçan kızlık ola bellü ola, ben dahı [4] Müslümân olam, saña inanam." didi. Şerîf eyitti:" Kaçan kızlık ola elüñ yumıla, bir nice [5] gün açılmaya ve kaçan kim ucuzluk ola avucuñ barmakların açıla, tura." Çün hatun [6] bu sözi işitti Şerîf'e eyitti:" Yâ Server! Benüm senden murâdum hâsıl oldı, velî [7] Müslümân olma-

T 246ᵇ

zam." Şerîf kakıdı, eyitti:"(Hak Taᶜâlâ'dan korkgıl, ᶜahdüñden, dönme yohsa [8] seni urur dahı taş eyler." ᶜAvrat eyitti:" Digil beni taş eylesün göreyim eğer senüñ [9] Tañruñ kâdir ise." Server anı işitti, el getürdi ağzın depretti, emr-i Hak'la [10] ol ᶜavrat hemân taş oldı, yire bitti. Bir kolı taşra kaldı. Şimden dahı kaçan [11] barmakların açа ucuzluk olur, berkide kızlık olur. Bu nişân meşhûrdur) Pes [12] Şerîf andan gidüp bir makâma dahı geldi, bir çoban koyunları birle karşu geldi, [13] eyitti:" Yâ câdû! Benüm kız kardaşumı sen taş eyledüñ eğer er iseñ beni dahı taş it." [14] Seyyid mukayyed olmayup birez gitti, ardınca, Şerîf'e sapan taşların attı. [15] Pes Şerîf Hazreti ol vakt kim Dobruc'da ejderhâ öldürdi
T 247ᵃ idi, dem nefesinden / [1] ol canavaruñ zebûn oldı, bayıldı. Bir kez "Yâ Hızr!" didi. Ol sâᶜat [2] Hızr -ᶜaleyhi's-selâm- yitişti, geldi, Şerîf'i ol yirden kaptı, ırakta kodı. ᶜAklı [3] başına gelince aña bir kılıç sunuvirdi, ağaçtan idi, fıtratı demürden idi. Eyitti: [4] "Bu kılıç Resûl Hazretlerinüñdür -salavatu'llâhı ᶜaleyh- saña rûzî oldı." Pes Şerîf [5] alup anı ᶜizzetle sakladı. Hurma ağacından idi, taşı anuñ birle çalsa iki [6] bölerdi, dâim yanında getürür idi. Pes Şerîf ol kılıç birle bir ev gibi taşı çaldı, [7] iki pâre kıldı dahı eyitti:" Dön git melᶜûn! " Ol çoban eyitti:" Gitmezem, erseñ [8] beni dahı taş eyle." diyüp herze ve hezeyânlar ağza alup söyledi. Seyyid eyidür: [9] " Göñlümden bu geçti kim senüñ Habîbüñ Hazretine bu laᶜîn dil uzadur. Habîb'üñ [10] ᶜaşkına buña bildürgil kendüyi, didüm. Anı gördüm ol laᶜîn çoban koyunları ve itleri [11] ol turduğı yirde taş oldılar. Çün ol kâfirler anı gördi, feryâd idüp [12] 'Meded yâ Saltıh! ' didi. Anı gördüm ol dahı taş oldı. Taᶜaccüb ve hayret makâmında tururken bir âvâz geldi kim 'Benüm dostlaruma düşnâm ideni ben taş [14] iderem. Pes her kim böyle ide, sen de duᶜâ

eyle taş olsunlar, tâ Hak -celle ve ᶜalâ- rızâsın [15]
bulasın. ' didi. Çün bu câna cân katıcı âvâz işit-
T 247ᵇ tüm, secde ittüm, Hazret'e tazarruᶜ / [1] eyledüm."
dir. Pes Şerîf andan ᶜazın ide deryâ kenârına yi-
tişti, bir tekyeye geldi. Gördi [2] üç dervîş otururlar, Şerîf göricek örü durdılar, karşu gelüp dest-
bûs itdiler. [3] Meğer bunlar Şerîf huzûrında çok
turmışlardı ve gazâlar itmişlerdi, âhir varup [4]
ol yirde epsem oturmışlardı, ᶜibâdete meşgûl
olmışlardı. Birine Büyük Baba dirler [5] idi, bi-
rine Ortanca Baba dirlerdi, birine Küçük Baba
dirlerdi, bunlar idi. [6] Gelüp Şerîf'i konukladılar,
toyurdılar, hürmet ittiler. Pes Şerîf kırk gün
durdı, sohbet [7] itti, andan girü Sinop eyledi. Ol
üç dervîş bile gittiler, yoldaş oldılar. [8] Pes bir
kenâra geldiler, Karadeñiz idi, bir kâfir gemisi
tururdı. Şerîf'i göricek [9] hemân geldiler, yelken
açup kaçtılar. Server bir işâret eyledi, gemi çarh
gibi [10] dönmeğe başladı. Kâfirler feryâd idüp
aman dilediler. Server anlara girü destûr [11] vir-
di, gittiler. Bu yaña bunlar deñiz kanârında
kalmadılar. Ol üç dervîş Şerîf'e [12] eyittiler:
"Server! Bize bu gemi gerek idi,n'içün koyu-
virdüñ? " Eyitti:" Bize bir kişi dahı âhirden [13]
gerek, sabr idüñ, gemisüz dahı geçerüz. " Henüz
tamâm olmadın bir dervîş ilerü gelüp [14] selâm
virdi. Şerîf selâm alup " Üşte geldi didüğüm
kimse." didi. [15] Turup musâfaha ittiler, otur-
dılar bir müddet. Girü anda eyittiler:" Server!
T 248ᵃ Biz senüñle / [1] Rûm'a geçerüz ve anda gazâ görü-
rüz. " Şerîf kabûl idüp yirinden yukaru turup [2]
arkasından ol nemedin çıkardı, deñize bıraktı.
Nemed suya batmayup turdı. Tutup [3] ol dervîşle-
re eyitti:" Babalarum! Diler misiz ki bu deñizi
geçevüz, suya batmayavuz." Anlar [4] eyittiler:
"Pes isterüz." Server eyitti:" Allah diyeyim siz-
ler yâ Baba diñüz zîrâ sizler [5] baña yitiştüñüz.
Ben Allah Taᶜâlâ'ya kurbiyyet derecesiyle yitiş-

tüm. Nitekim Hak Taᶜâlâ'a [6] Kelâm-ı Kadîm'de buyurur *«Ve nahnü akrebü ileyhi minküm ve lâkin lâ tubsirün»*[1]. İmdi ben dahı size vesîle [7] olam bu husûsta." didi. Râzı oldılar, beşi bile nemed üzre bindiler batmadılar, [8] gittiler. Birez yir gittiler soñra gelen dervîşüñ hâtırına bu geldi kim:" Biz n'içün [9] Allah dimeyevüz, bizüm derecemüz hod bu lafzı dimekte Hak yanında pes hep [10] çü birdür, tefâvüt nedür?" diyüp, Baba dimeyüp, Allah Allah didi. Eñ ortada olan [11] dervîş oturmıştı, hemân nemedüñ bir yanı suya batmadı, dervîş su içine [12] gitti. Çünki gitti çak boğazına dek, pes gör kim hakîkaten boğılur, "Meded [13] Atacuğum! " diyü dahı çağırdı. Server eyitti:" Babacuğum di kim kurtılasın." didi. [14] Çün ol üç dervîş anı gördiler "Babacuğum!" diyü
T 248ᵇ çağırıştılar. Ol dervîş / [1] dahı Baba didi. Server mübârek elini sundı dahı sudan çıkarup ilerü elin uzattı, [2] yidi günlük yirde bu deñizüñ kenârında kondı," Bu yirde oturgıl." didi. Hemân [3] ol dervîş anda kaldı. Anuñ adına Ata Baba didiler, atacuğum didüği-çün. Server ol [4] üç dervîş birle yüridi, deñizi geçti. Bir yire çıktılar kim ol yirde bir râhib olurdı, [5] Kiligrad dirlerdi anuñ adına. Ol yire anuñ adı birle ad komışlardı, Dobruc [6] iline yakın idi. Ol râhib sihr ve riyâzetle tağdan tağa uçardı, kanda [7] itse giderdi. Şerîf'üñ ejder öldürdüğin işitmişti. Ol yirde anuñ [8] bir süri toñuzları vardı. Bir Rûm karısı anı gördi, Şerîf'üñ deñizden [9] gelüp çıkduğın göricek Şerîf'i bildi, seğirdü geldi, çağırdı: [10] "Bre câdü! Bunda girü mi geldüñ? Uş seni ben sihr ile taş eyleyem halkı [11] şerrinden kurtarayım." diyüp ferecin açup sihre meşgûl oldı. Hemân Server aña [12] karşu geldi, duᶜâ-i

---

(1) *«Halbuki biz ona sizden daha yakınız, fakat siz göremezsiniz.»*
Kur'an-ı Kerîm, Vâkıa suresi 85. ayet.

Seyf'i bir kez okudı, üfürdi. Kendü doñuzlar ile [13]
taş oldılar. Elinde örekesi bile taş oldı. Pes çün
B 3a kâfir anı [14] gördiler Kiligrad ırak yirde idi / çün
T 249a haber yitiştürdiler, kakıyup Şerîf'e / [1] karşu git-
ti. Nâ-gâh Server bir ağaç dibinde dervîşlerle
ta^c^âm yirdi, yitişü geldi, [2] bir alay kâfirler birle
Server el ol ağaç kılıca urup ilerü yüridi. Kiligrad anı [3] göricek güldi, eyitti:" Bu Saltıh bir delü Türk imiş, halkı korkudurmış. Bunuñ [4] kılıcı ağaçtan ola, bu nice idebilür?" didi. Server anı işidicek ol derede on kişi [5] kucaklamaz ağacı " Yâ Muhammed ! " diyü şöyle çaldı kim hıyâr mânendi iki pâre kıldı. Kiligrad barmak [6] ısırdı, eyitti:" Yâ Saltıh! Hoş üstâd câdûsın ve ammâ seni bize didilerdi. [7] Ben seni bir yana ideyin eğer durursañ " didi. Pes Şerîf eyitti:" Yâ râhib! Ben sâhir değülem. Bu velâyettür, [8] bizüm Peygamberümüzüñ mu^c^cizesidür." didi. Râhib eyitti:" Sen sâhir değül misin?" Şerîf eyitti: "Ne^c^am, değülem. " [9] Kiligrad-ı la^c^în eyitti:" Gel berü bir kazana ben gireyin, bir kazana sen gir, içine [10] su toldursunlar ve hem üstin örtüp dahı altına od ursunlar. Pes kankumuz yanmaz ve bişmezse [11] ol velîdür, bî-şekk bu halk bilsünler. Ben bir iki kerre girdüm, yanmadum, şimdi dahı girerüm, sen [12] ne dirsin, bu kavle râzı mısın?" didi. Server râzı oldı. Tîz kazan getürdiler, iki sac ayaklar üzre [13] koyup dahı içine su koydılar. Şerîf Hazreti hemân mel^c^ûnuñ eline yapışup ve bir kendü elinle bir avuç toprak alup dahı kazan içine girdi, oturdı. Emr itti, üstine bir [14] demür kapak urup anı berkittiler, altına od urdılar. Ve birine dahı ol râhib girdi, ammâ girürken râhib eyitti:" Varayın, gine geleyin." Şerîf koyuvirmedi. Meğer kim ol la^c^în semender yağınla yağlanup girür-
B 3b miş / anuñ-çün yanmazmış ve bişmezmiş. Şerîf anuñ-çün koyuvirmemiş. Ba^c^zısı eyidür: [15] "İki-

si bir kazana girdiler, soñra râhibüñ serçe
T 249b barmağın avucına almış çıktı. " / [1] Pes Server
çağırdı ol üç dervîşe didi kim:" Sizler kazan
altına od uruñ [2] ve hem bu bir avuç toprağı
râhibüñ kazanına tutuñ, bırağuñ." diyüp sunu-
virdi. Alup [3] ol papazuñ kazanına döktiler. Çün
hemân râhibüñ kazanın dahı berkittiler, ka-
pağın [4] urdılar dahı altına od attılar, katırak
ziyâde ittiler. Pes her diyâruñ kâfirleri [5]
temâşâya geldiler. Tâ bir gün bir gice kay-
nattılar. Çünkim anda od yanup kazan kay-
nadı, [6] pes râhib feryâd ü figân itmeğe başladı.
"Meded! Beni çıkaruñ, piştüm, öldüm, yahni [7]
oldum." diyü feryâd eyledi. Kâfirler hücûm eyle-
diler çıkarmağa, dervîşler men[c] ittiler. Şerîf
Hazreti kazan içinden çağırdı: " Çıkarmañ yoh-
sa çıkaram hepüñüzi sizüñ [8] bir uğurdan
kıraram, depelerem, sakınuñ." dirdi. Bu
kâfirler Şerîf'üñ korkusından [9] tınmadılar. Tâ
kim keşişüñ âvâzı hergiz çıkmaz oldı, sesi ke-
sildi. Çün sabâh oldı [10] kazanları açtılar Şerîf
Hazreti ol kazanuñ içinden sağ ve selâmet taşra
çıktı, [11] bir kılına hata gelmemiş, saklayan bek-
leyen Allah, burçak burçak derlemişti. Râhib [12]
şöyle bişmiş muharrak toñuz yahnisine
dönmiş, baş ve ayak ve kol birbirinden [13]
ayrılmış hamıra dönmiş. Server'üñ elinde
avucı içinde râhibüñ serçe barmağı yanmış, [14]
kâfirlerüñ her birine gösterdi. Pes bu kâfirler
anı göricek Seyyid'üñ ayağına düştiler [15] ve bir
nicesi Müslümân oldılar, bir nice sa[c]âdetsizler
T 250a harâca râzı olup Şerîf'e muhabbet / [1] ittiler:
"Tahkîk bu kişi velîdür." diyüp nezirlerin ve
kurbânların bu kâfirler tekyeye getürdiler. [2]
Seyyid'üñ bu velâyeti [c]âleme münteşir oldı.
Server andan turup ol dervîşlerle [3] bir ulu
bıñara geldiler, kondılar. Meğer suyı acı idi, içi-
ne ağzı yarın bıraktı, şekerden [4] tatlu oldı. Aña

B 4ª şimdi Baba Bıñarı dirler. Çünki / Server ol
makâma yitti [5] anda bir kavak dikti. Şimdiki
hâlde dahı turur, on kişi anı kucaklayumaz, Ba-
ba [6] Kavağı dirler, meşhûrdur, misâfirler, sey-
yâhlar bilürler. Çün Seyyid ol yirde karâr [7] eyle-
di, meğer anda bir râhib dahı olurdı, anlar
Şerîf'üñ geldüğini işittiler hoş [8] karşu gelüp
Server'i tîr bârân idüp hücûm ittiler. Server ol
hînde namâz üzre [9] turdı. Çün namâzdan fâriğ
oldı, anları gördi, vây ki kakıdı, eyitti:" İy kâ-
firler! [10] Yılan adamı su içerken sokmaz ve na-
mâz kılurken ve dahı uyurken. Sizler [11] n'içün
böyle yolsuzluk idersiz? İmdi göreyim sizi Şal-
lâh kadîd olasız." [12] didi. Râvîler rivâyet iderler
kim, ᶜadediyle kaç kâfirler ise Şerîf'üñ [13] üstine
varan, hep helâk olup kadîd oldılar. Şimdi dahı
bir büyük [14] bodrım içinde yaturlar. Seyyid'üñ
bu velâyeti dahı meşhûr olup yayıldı. [15] Server
andan dahı turup ᶜazın eyledi. Bir kiliseye yakın
T 250ᵇ gelüp giceyle / [1] taşra dîvârında kondılar, kulak
urdılar. Gördiler kim içinde kâfirler cemᶜ
olmışlar bir râhib [2] bir kürsiye çıkup bunlara
nasîhat eyler. Meğer Râhib Deynûs dirlerdi, eyi-
dürlerdi [3] kim:" İy kavm-i Mesîh! Bilmiş oluñ ki
bu Saltıh câdûdur, hîle-kâr ve ᶜayyârdur [4] ve
hem yalancıdur, dürlü dürlü şekle ve sûrete
girür. Hergiz [5] kimse bunuñla başa çıkmaz ve
garîm olmaya, gökten inmiş bir kazâdur.
Mesîh [6] bizi anuñ şerrinden saklasun." didi.
Şerîf tîz hemân içerü girdi, bir karañu yirde
turdı, [7] görmediler. Papaz eyitti:" Yâ kavm! Bu
Saltıh Mesîh ümmetini şol kadar kırmıştur [8]
B 4ᵇ ki hesâbın / ancak Mesîh bilür." didi. Şerîf dahı
ilerü varup kürsiye yakın yirde turdı. [9] Papaz
girü başlayup eyitti:" Bu Türkler bu işi kem gel-
diler, ittiler hep yalan [10] ve hîle birle ittiler.
Husûsa Şerîf hod şimdi ejder pehlevândur illâ
hîle birle ider. Anuñ-çün kimse anuñla başa çı-

kamaz." didi. Şerîf çün bu sözleri [11] ki işitti ilerü geldi, eyitti:" Hâşâ yâ Deynus Şerîf'ten kim ol [12] yalan söyleye ve eğer hîle iderse erlik ondur, tokuzı hîledür, dimişler. [13] Rüstem b. Zâl gibi pehlevân böyle didi, zîrâ erlik kuvvet iledür. Hîle ᶜakılladur, dimişler. Anuñ ikisi bir yirde olsa ol kimseye hergiz kimesne pay-dâr olmaz." didi. Pes râhib nazar urdı, gördi kendüyle [14] söyleşen Şerîf'tür, hemân cân başına sıçradı, kürsiden inüp gidivirdi, [15] kaçtı dahı "Meded! Komañ, Saltıh'tur bu er." didi. Pes kâfirler se-
T 251ᵃ ğirdişüp / [1] yarak yasakların alup girü geldiler. Server ol kilisede turdı dahı ol [2] kılıçla ol kâfirleri kırdı. Katı ceng ittiler. Pes ol üç dervîş zahmlu [3] oldılar. Nâ-gâh Deynus bir cebe ve cevşen giymiş çıkageldi, eyitti:" Yâ Saltıh! Bizüm elümüzden [4] kendüñi kanda halâs idesin? " didi. Server dönüp ok, yaya eline alup [5] ol yirdeki kilisede bir yoğun mermer direk vardı, aña bir ok urdı, bu ok [6] oldur ki bileğine dek battı. Çün Deynus bunı gördi, çağırdı kim: [7] " İy kavım! Ayruk ceng eylemeñ. " didi dahı atından inüp, gelüp Seyyid'üñ ayağına [8] düşüp öñinde diz çöküp îmân ᶜarz kıldı, Müslümân oldı. Şerîf aña
B 5ᵃ anda Yûnus [9] ad kodı. Anı gördiler, ol çokluk / kâfirler gelüp Müslümân oldılar. Şerîf pes [10] anda ol yoldaşı üç dervîşi kodı, anlara İslâm dîn erkânların [11] öğredeler. Andan Seyyid kendü yalñız kalup turdı, bir yüksek [12] kaya üzre çıkup bir kerre naᶜra urup:" Yâ seyyâh-ı bedevî! " didi. Hemân [13] sâᶜat anı gördiler ki bir siyâh at tağ başından seğirdüp gelür. Pes çün [14] yakın geldi, anuñ hep üstinde âlât-ı harbî mükemmel idi, Server üstine süvâr olup [15] anları vedâᶜ idüp git-
T 251ᵇ ti. İşittürem ki n'itti, Çün bir menzil yire / [1] ki revân oldı, bir mürg-zâra irişti. Tîz anda atından aşağı indi. Gözetti, atın [2] bağlayup oturdı, taᶜâm yiyüp, turup namâzı kasd ve te-

veccüh idüp durdı. [3] Meğer anda yakın bir kilise
vardı, içinde on sekiz ulu mu^c teber râhibleri [4]
vardı. Anlaruñ ulularına Nestûr râhib dirlerdi.
Deyr içinde penceresinden [5] bakup Seyyid'i
gördi dahı eyitti:" İy râhibler! Ehl-i İslâm'uñ
yüregi yağı [6] pehlevân-ı cihân-ı zamân olan
Şerîf-i latîf işbu kişidür. Tîz turuñ [7] taşra
çıkalum ^c izzet idelüm." didi. Eyle olsa
ruhbânlar hiç tınmadılar dahı turdılar [8] taşra
geldiler. Koyun çobanları vardı, anlara turup
dahı haber ittiler, [9] anları alup pür-silâh olup
Şerîf üzre geldiler. Meğer Şerîf Hazretleri [10] ol
hînde namâza turup kılatururdı, ok üşürdiler.
Çün Server [11] namâzdan fâriğ olup tamâm
idince bî-huzûr ittiler. Âhir namâzı tamâm idi-
cek [12] Server gazabla bir kez ol kâfirlere :" Taş
oluñ! " didi. Hak Ta^c âlâ'nuñ emriyle [13] hep ada-
mi ile ol koyunlar, itler taş oldılar, cümle bir
uğurdan anda kaldılar. [14] Çün Nestûr râhib Sey-
B 5^b yid'den bu ^c azîm kerâmeti gördi / hâli ayruksı [15]
oldı. Tîz deyr tamından aşağa inüp gelüp Sey-
T 252^a yid'üñ ayağına yüzin / [1] sürdi, îmân ^c arz kıldı.
Şerîf aña nevaht birle ^c izzetler idüp bir kaç gün [2]
Nestûr'la anda turdı, aña İslâm erkânın öğretti.
Pes andan [3] dahı ^c azm idüp toğru şehr-i Kala-
nos'a gitti. Ol zamânda ol şehirde bir ^c avrat [4] beğ
idi, adı Karı Hatun idi. Şerîf'e harâç ve pîş-keş
gönderürdi, bir nice [5] müddet idi harâç
göndermezdi. Çünkim Şerîf geldüğin işitti [6]
hükm eyledi, şehrüñ kapusın berkittiler, burca
çıkup durdılar. Pes Şerîf anı göricek [7] hışma
gelüp elinde bir nîzesi vardı demürden, yire
bıraktı, du^c â-i ism-i [8] ^c azam okudı, üfürdi. Ol
nîze yidi başlu ejderhâ olup ol hisâr [9] üzre
başını kaldurup dahı hücûm eyledi. Kâfirler anı
görüp feryâd ide [10] Hatun'a vardılar, hikâyeti
didiler. Hatun eyitti:" Ol câdûdur, aña mukay-
yed [11] olmayasız. " diyüp cenge emr itti

Turdılar, tîr bârân eylediler. Pes Şerîf ol [12] kavme eyitti:" Sizi koyası değülem." diyüp bir büyük püşte vardı, anuñ [13] üstine vardı, çıktı. Bir taşa kemendin bağladı, bir o kadar taş yirden [14] getürüp şehre pertâb eyledi. Çok kâfirler
T 252b helâk idüp evler harâb / [1] eyledi. bir nice kerre kim eyitti, âhir kâfirler ᶜâciz olup burca eyittiler: [2] " Yâ Server! Gel bizümle bir ᶜahd eyle kim bizi kırmayasın ve dahı bu şehrümüzde su yoktur, [3] ırak yirden gelür suyumuz. Eğer sen su getüresin saña îmân getürürüz." didiler. Andan
B 6a Şerîf eyitti:" Eyle olsun / ve size su dahı getüreyim. " didi. [4] Pes kâfirler:" Eğer sen böyle idesin biz dahı saña îmân getürevüz, hüccet budur, bize [5] su getüresin, suya ᶜaczümüz olmaya, tâ seni velî idüğin bilevüz." didiler. Pes Şerîf [6] turdı, bir tağ vardı, ol tağun ilerüsine gitti. Nâgâh bir bıñar gördi akar, nîze birle [7] anı urdı, eyitti:" İy bıñar! Emr-i Hak'la çoğal dahı yüri filân şehr üzre [8] git." didi. Ol su hemân cûşa gelüp, taşup ol tağdan aşağa dökilüp [9] bir büyük ırmak olup şehr öñine indi, aktı. Bir günlük yirden anı gören [10] kimesne sanur kim bir tağa ak bezler germişler gibi turur, Aña şimdi Mudâna dirler [11] Rûm ilindedir. Pes çün kâfirler bunı gördiler, kapu açtılar, Seyyid'e karşu geldiler. [12] Baᶜzısı Seyyid'e îmân ᶜarzâ kıldılar, baᶜzısı muhibb oldı. Hatun îmân getürdi, [13] muhibb olup nüzûl ve niᶜmet getürüp konukladılar. Şerîf andan ᶜazm idüp girü [14]Endriyye'den yaña
T 253a oldı. Çünkim aña yakın yitişti, bir büyük göl / [1] kenârında kondı. Anda bir kilise vardı, ruhbânları anuñ karşu gelüp Seyyid'i [2] kondurdılar. Yidi gün anda karâr eyledi. Server ol ruhbânlardan bunı [3] sordı kim:" Bu gölüñ aslı nedür?" didi. Ol ruhbânlardan birisi eyitti: "Server! Bu ol [4] göl yiri Fidagurus hekîmüñ şehri idi ve hem beğ idi, bundan otururdı, [5] bu yirüñ

kamu halkı fesâda başladılar, tehdîd itmediler.
Bir dervîş gelmiş, konuklığa almışlar. Ol dervîş
bed-duᶜâ ider. Bir gün meğer, Fidagurus'uñ [6]
sarâyında bir dişi it tokuz yavrı toğurdı. Çün
gice oldı, ahşam olmadın [7] ol it yavrıların turup
taşıyup bu karşudaki Cebel-i Benefşe'ye çıkardı.
Çün [8] Fidagurus'uñ nazarı ol dem buña
müteᶜallik olup göricek hikmet añladı. [9] Emr ey-
B 6ᵇ ledi kim: ' Cemîᶜ halk tağa / çıksunlar. ' didi. Pes
vardılar 'Bu hayvân [10] bu işi tekin itmedi. ' diyü
cümle şehr halkı tağa çıktılar. Çünkim tamâm
çıktılar, [11] ol gice bu şehr yire geçüp yirine bu su
çıktı, göl oldı. Ol dervişüñ bed-duᶜâsı kabûl oldı.
Ol kelbüñ [12] remzi buymış bildiler." didi. Şerîf
andan ol tağa çıkup seyrân idüp bir nice [13] kerre
görmişti, bu kerre girü çok ᶜacâîbler gördi. Ol
taştan mağâraları [14] görüp -kim Süleymân Nebî
dîvlere uydurmıştı - anları gördi. [15]Temâşâ
iderken Endriyye Meliki Ahmed Gâzî yitmiş be-
T 253ᵇ nâm gâzî birle gazâya varmışlar / [1] anda yitişü
geldiler. Şerîf'i göricek attan inüp musâfaha it-
tiler. Server sordı [2] kim:" Kanda idüñüz?" didi.
Ahmed eyitti:" Server! Gazâya bindük, bunda
bir beğ vardı, [3] yavuz melᶜûn idi. Rûs ilinüñ ar-
dında Maskûs dirlerdi bir memleket var, andan
[4] gelüptür dahı anuñ adamları tüfeng atarlardı.
Çün işitti kim ben İslâm [5] dînine girdüm, anuñ-
çün geldi dahı benüm üzerüme hayli ceng ittiler,
[6] âhir koyup gittiler. Tus sahrâsında oturup ᶜîş ü
nûşa meşgûl [7] olmışlar. Ben dahı çıktum ılgar
ittüm, oturduğı yirde Maskûs'uñ [8] başın kestüm
dahı tîzde girü himmetüñde huzûruñda iriş-
tüm. " didi. [9] Server turup Ahmed'i iki gözinde
öpti nevaht eyledi. Ol yirden [10] turup geldiler,
şehre girdiler, başı kalᶜa kapusında burca asup
burç kapusında nevbet [11] urup şehri tonattılar
şâdlıklar eylediler. Pes Ayna şehrinde bu Ah-
med'üñ [12] büyük oğlı Yorgiyan kâfirlere beğ ol-

B 7[a] mıştı, Şerîf'e harâç virürdi, [13]girü mâl / getürüp
anda geldi Server'üñ elin öpti, ol mâlı [14] fuka-
râya ve gâzîlere üleştürdi. Server ol şehirde
dört ay [15] turdı tâ[c]at ve [c]ibâdet iderdi. Kışı kışla-
T 254[a] dı çün yaz oldı / [1] Server otururken nâ-gâh Ser-
ver'üñ kulağına bir âvâz geldi kim:" Biz seni
dünyâya gazâ itmeğe [2] gönderdük, Endriyye'de
oturup karâr itmeğe göndermedük." didi. Pes
Server çünkim ol âvâzı işitti:" Yâ Rab! Sen
[c]inâyet eyle." diyüp [3] tîz turup sefer yarağın gördi
kim gide. Nâ-gâh haber geldi kim :" Sırf [4] ve Lâz
ve Yuan leşkeri üçi birle cem[c] oldılar, üç melik
seksen biñ adamla [5] gelüp yitiştiler, sizlerden
Melik Maskûs'uñ kanın ister ve hem bu şehri
sizden [6] almak ister." didiler. Pes Server dahı tîz
buyurdı kim her kanda Müslümânlar [7] varsa
haber ittiler, gazâya hâzır oldılar. On iki biñ
gâzî [8] gelüp Endriyye'de dirildiler. Şerîf [c]alemin
kaldurup kâfirlere karşu [9] vardılar, kondılar.
Çün kâfirler gördiler kim Sünnîler iriştiler [10] ve
Şerîf anlarla biledür, korktılar, girü kalkup
kondılar, Gâzîler [11] yeğinleyüp bir uğurdan
süvâr olup gittiler, bir ceng-i [c]azîm ittiler. [12]
Ceng içinde ol üç beğleri tutup öldürdiler,
başların [13] kestiler, ol leşkeri sıdılar bî-hadd ve
bî-kıyâs kâfirleri [14] kırdılar, mâlların, rızk-
ların yağma ve talân idüp esîr eylediler. Feth
T 254[b] ve zaferle / [1] döndiler, girü şehre geldiler. Server
andan turup [c]azm-i Baba idüp [2] geldi, Tuna'ya yi-
tişti. Anda olan Müslümânlar karşu gelüp ta[c]-
B 7[b] zîm [3] idüp hürmetler ittiler. Bir nice gün / anda
karâr eyledi. Bir gün Server turup [4] gemiye
binüp [c]azm-i seyrân idüp gitti. Bir ulu cezîreye
çıktı. [5] Çünkim cezîre halkı Şerîf'i bildiler, gel-
diler, istikbâl idüp ni[c]met ve nüzûl getürdiler,
[6] yidürdiler içürdiler. Andan Server turup [c]azm-i
Kefe idüp, gelüp [7] hanla Deşt vilâyetine gitti.
Han birle yitişüp, bulışup Rûs'a [8] gazâya bile git-

kamu halkı fesâda başladılar, tehdîd itmediler.
Bir dervîş gelmiş, konuklığa almışlar. Ol dervîş
bed-duᶜâ ider. Bir gün meğer, Fidagurus'uñ [6]
sarâyında bir dişi it tokuz yavrı toğurdı. Çün
gice oldı, ahşam olmadın [7] ol it yavrıların turup
taşıyup bu karşudaki Cebel-i Benefşe'ye çıkardı.
Çün [8] Fidagurus'uñ nazarı ol dem buña
müteᶜallik olup göricek hikmet añladı. [9] Emr ey-
B 6ᵇ ledi kim: ' Cemîᶜ halk tağa / çıksunlar. ' didi. Pes
vardılar 'Bu hayvân [10] bu işi tekin itmedi. ' diyü
cümle şehr halkı tağa çıktılar. Çünkim tamâm
çıktılar, [11] ol gice bu şehr yire geçüp yirine bu su
çıktı, göl oldı. Ol dervîşüñ bed-duᶜâsı kabûl oldı.
Ol kelbüñ [12] remzi buymış bildiler." didi. Şerîf
andan ol tağa çıkup seyrân idüp bir nice [13] kerre
görmişti, bu kerre girü çok ᶜacâibler gördi. Ol
taştan mağâraları [14] görüp -kim Süleymân Nebî
dîvlere uydurmıştı - anları gördi. [15]Temâşâ
iderken Endriyye Meliki Ahmed Gâzî yitmiş be-
T 253ᵇ nâm gâzî birle gazâya varmışlar / [1] anda yitişü
geldiler. Şerîf'i göricek attan inüp musâfaha it-
tiler. Server sordı [2] kim:" Kanda idüñüz?" didi.
Ahmed eyitti:" Server! Gazâya bindük, bunda
bir beğ vardı, [3] yavuz melᶜûn idi. Rûs ilinüñ ar-
dında Maskûs dirlerdi bir memleket vär, andan
[4] gelüptür dahı anuñ adamları tüfeng atarlardı.
Çün işitti kim ben İslâm [5] dînine girdüm, anuñ-
çün geldi dahı benüm üzerüme hayli ceng ittiler,
[6] âhir koyup gittiler. Tus sahrâsında oturup ᶜîş ü
nûşa meşgûl [7] olmışlar. Ben dahı çıktum ılgar
ittüm, oturduğı yirde Maskûs'uñ [8] başın kestüm
dahı tîzde girü himmetüñde huzûruñda iriş-
tüm. " didi. [9] Server turup Ahmed'i iki gözinde
öpti nevaht eyledi. Ol yirden [10] turup geldiler,
şehre girdiler, başı kalᶜa kapusında burca asup
burç kapusında nevbet [11] urup şehri tonattılar
şâdlıklar eylediler. Pes Ayna şehrinde bu Ah-
med'üñ [12] büyük oğlı Yorgiyan kâfirlere beğ ol-

B 7a mıştı, Şerîf'e harâç virürdi, [13]girü mâl / getürüp
anda geldi Server'üñ elin öpti, ol mâlı [14] fuka-
râya ve gâzîlere üleştürdi. Server ol şehirde
dört ay [15] turdı tâcat ve cibâdet iderdi. Kışı kışla-
T 254a dı çün yaz oldı / [1] Server otururken nâ-gâh Ser-
ver'üñ kulağına bir âvâz geldi kim:" Biz seni
dünyâya gazâ itmeğe [2] gönderdük, Endriyye'de
oturup karâr itmeğe göndermedük." didi. Pes
Server çünkim ol âvâzı işitti:" Yâ Rab! Sen
cinâyet eyle." diyüp [3] tîz turup sefer yarağın gördi
kim gide. Nâ-gâh haber geldi kim :" Sırf [4] ve Lâz
ve Yuan leşkeri üçi birle cemc oldılar, üç melik
seksen biñ adamla [5] gelüp yitiştiler, sizlerden
Melik Maskûs'uñ kanın ister ve hem bu şehri
sizden [6] almak ister." didiler. Pes Server dahı tîz
buyurdı kim her kanda Müslümânlar [7] varsa
haber ittiler, gazâya hâzır oldılar. On iki biñ
gâzî [8] gelüp Endriyye'de dirildiler. Şerîf calemin
kaldurup kâfirlere karşu [9] vardılar, kondılar.
Çün kâfirler gördiler kim Sünnîler iriştiler [10] ve
Şerîf anlarla biledür, korktılar, girü kalkup
kondılar, Gâzîler [11] yeğinleyüp bir uğurdan
süvâr olup gittiler, bir ceng-i cazîm ittiler. [12]
Ceng içinde ol üç beğleri tutup öldürdiler,
başların [13] kestiler, ol leşkeri sıdılar bî-hadd ve
bî-kıyâs kâfirleri [14] kırdılar, mâlların, rızk-
ların yağma ve talân idüp esîr eylediler. Feth
T 254b ve zaferle / [1] döndiler, girü şehre geldiler. Server
andan turup cazm-i Baba idüp [2] geldi, Tuna'ya yi-
tişti. Anda olan Müslümânlar karşu gelüp tac-
B 7b zîm [3] idüp hürmetler ittiler. Bir nice gün / anda
karâr eyledi. Bir gün Server turup [4] gemiye
binüp cazm-i seyrân idüp gitti. Bir ulu cezîreye
çıktı. [5] Çünkim cezîre halkı Şerîf'i bildiler, gel-
diler, istikbâl idüp nicmet ve nüzûl getürdiler,
[6] yidürdiler içürdiler. Andan Server turup cazm-i
Kefe idüp, gelüp [7] hanla Deşt vilâyetine gitti.
Han birle yitişüp, bulışup Rûs'a [8] gazâya bile git-

tiler. Çokluk esîrler getürdiler, ol diyârda
şenlik [9] ve şâdlıklar ittiler. Server andan turup
ᶜazm-i Sinob idüp gelüp [10] Kehsan kalᶜasına
çıktı. Andan Rahş'a süvâr olup Yemnus kalᶜa-
sından [11] yanâ revân oldı. Anuñ meliki leşker-i
enbûh divşürüp [12] Yunan mülkini gâret ey-
lemeğe kasd eyledi ve Harcenevân'a haber
gönderdi kim:" Baña gelüp tâbiᶜ oluñ,
Müslümanlık mülkini Rûm'dan [14] çıkaram,
giderem." didi. Anlar eyitti:" Biz bu Şerîf Gâzî'
T 255ᵃ den korkaruz, tâbiᶜ olup / [1] saña uymazuz." di-
diler, uymadılar. Ol yirden hayrette kalup
turdı. Çün [2] Şerîf ol leşkeri gördi, bir naᶜra raᶜd-
vâr şöyle haykırdı kim [3] ᶜâlem vehme geldi:" İy
kavm! Bilüñ ben Saltıh'am. İy kâfirler! Uş [4] yi-
tiştüm." didi. Çün kâfirler ol âvâzı işittiler,
âvâzdan Seyyid'i [5] bildiler, beğleri ᶜAcaf katına
geldiler, eyitti:" Ol Saltıh gine [6] geldi." didiler.
Pes ᶜAcaf tîz yirinden turup bir katırı vardı, aña
süvâr [7] olup ᶜazm-i meydân eyledi. Çerisine ya-
sak eyledi kim:" Saltıh [8] meydânına ben
kendüm girürem, sizi gerekmez." didi. [9] Çün
kendü meydâna geldi, elinde gürz-i girân [10]
Şerîf'e havâle kıldı bî-muhâbâ. Server gördi
kim kâfir ser-hoştur, [11] kendüyi bilmez, tîz a-
B 8ᵃ tından aşağa inüp dahı ol katıruñ karnı / [12]
altında girdi. Kâfirler hay urdılar, sandılar kim
bu Server andan [13] yüz çevirüp kaçtı. Tîz eliyle
öñ ayağın katıruñ tuttı, bir eli ile [14] kıç ayak-
larını tutup başını karnı altına sokup boynı
üzre yirden yukarı [15] bir elma gibi getürdi dahı
T 255ᵇ çevirdi yire urdı. Kâfir atı tonıyla / [1] hurd oldı,
soñra mürd oldı, geberdi, helâk oldı. Kâfirler [2]
anı görüp tağıldılar, kaçtılar. Server kılıç çe-
küp ol kâfirlerden [3] haylisini kırdı, kimisin
esîr eyledi. Çün dervîş kâfirler tağıldılar, Şerîf
andan [4] Harcenevân'a gitti. Çün Harcenevân kâ-
firleri ᶜAcaf'uñ helâkliğin [5] ve Şerîf'üñ geldüğin

işittiler, korkusından karşu gelüp [6]ᶜizzetler ve hürmetler ittiler. Şerîf anlardan harâç mâlını alup feth ve zafer [7] birle ᶜazm-i Sultân eyledi. Bu yañadan ᶜAcaf-ı laᶜîn helâk olduğın [8] Tekûr işitti, gam-gîn dil olup dahı eṣbâb-ı hedâyâ görüp Sultân [9] vezîri ᶜAffân'a uğurlayın gönderdi, eyitti:" Kerem-i lutf idüp [10] hemân Saltıh aradan götürmeğe kasd idesin, himmet olursa senden [11] olur. Mesîh senden hoşnud ola." didi. Meğer ᶜAffân uğurlayın Tekûr'la dostlık [12] iderdi. Ol mâl ve menâli alup Tekûr âdemîlerin girü gönderdi. [13] Bu yañ.a Server gelürken Fanar kalᶜasına uğradı. İçinde bir [14] kâfir vardı, adına Feytuz dirlerdi, pehlevân kâfir idi, il ucında [15] anı komışlardı. Pes çün işitti kim Server Sey-
T 256ᵃ yid mâl ve esbâbıyla gelür / [1] karşu çıkup, bir kaç kadeh nûş idüp, kellesin hoş idüp, boynuzın kırdurup, [2] kendinüñ gözine Sîmürg ᶜAnkamürg siñek görinmeyüp, Server'üñ gelüp öñin [3] aldı. Server gördi ki kâfir kendüye kasd eyledi, yüridi hemân kâfire [4] mukâbele geldi. Bir mikdâr ceng ittiler. Kâfir katı pehlevân idi, gördi [5] kim Seyyid'e turamaz "Abes yire fütûrlık itmişüz." diyüp tîz dönüp hemân herîf [6] gidivirdi, kaçtı. Server ol dem ardından yitişüp kemend tutup yire [7] urdı, sıçradı göğsine çıktı, eyit-
B 8ᵃ ti:" Ne dirsin, Müslümân / olur mısın [8] yohsa işüñi tamâm ideyin mi?" Pes Feytuz gülüp eyitti:" Yâ Şerîf! Benüm ᶜahdüm oldur [9] kim her kim ki beni yeñerse ben anuñ dîninde olayım, gerek Cehûd ola [10] değül kim Müslümân ola." didi. Server anuñ üstinden indi, Feytuz turup [11] şehâdet getürdi Müslümân oldı. Pes Şerîf yanınca Feytuz'ı bile alup [12] gitti, adını Yûnus kodı. Ol menzilden gitdiler dahı toğru Kavaniye'ye [13] revân oldılar. Bu tarafdan dahı Sultân işitti, emr itti, cemîᶜ anda Sultân [14] kulları yarak görüp Seyyid'e karşu çıktılar, turdılar. Ol

gün bu şehr-i Kavaniyye'den [15] seksen biñ erkek
cân Şerîf'e karşu gelüp duᶜâ ve senâlar ittiler.
T 256ᵇ Seyyid'i / [1] gelüp ziyâret eylediler. Dahı Sultân
kendü nefsiyle gelüp [2] Seyyid'le görişti. Beğleri
ve ağalar gelüp elin öptiler, taᶜzîmle [3] Server'i
şehre getürdiler niᶜmet ve nüzûl virdiler, kon-
durdılar. Vezîr ᶜAffân [4] Şerîf'e duᶜâlar eyledi,
hoş gördi, Şerîf'e bir oğlan bağışladı, eyitti: [5]
"Server, taᶜâm bişürmekte gâyet mâhirdür. " di-
di. Râvîler bunda eyidür, Tekûr ᶜAffân'a [6]haber
salmıştı çok mâl ve rüşvet gönderdi kim :" Bize
meded eyle, [7] atalık it, Şerîf'i bir yaña itmeğe
çâre itmek gereksin." dimişti. [8] Pes ᶜİzzü'd-dîn
zamânında çok mekr ve fitneler itdi, çâre ide-
medi. [9] Pes harâm-zâde bu kerre bu oğlan virdi.
Şerîf gâfilleyin otururken [10] Server'e oğlan
taᶜâm birle zehr-i elmâs virdi dahı gayb oldı,
kaçtı. [11] Şerîf otururken ᶜaklı gidüp düşti ve
şişti. [12]" Hey ne ki?" diyüp etibbâ getürdiler,
gördiler zehirdür, çâre istediler. [13] Sultân Haz-
reti kendü geldi, " Meded, buña meded idüñ, [14]
yohsa sizi helâk iderem." didi. pes etibbâ çâre ve
dermân idemediler, [15] ᶜâciz oldılar. Anı gördiler
T 257ᵃ kim bir hatun kapudan içerü girdi dahı eyitti / [1]
B 9ᵃ " Kapuda / bir kişi turur, gelsün mi? " didi. An-
lar eyittiler:" N'ol gelsün." didiler. Ol kişi [2] ya-
şıllar giyerdi, atından inüp, gelüp, içerü girüp
oturdı. Tîz [3] koynından bir hokka çıkardı dahı
bir nesne çıkarup suyla ezdi, Şerîf'e içürdi. [4]
Şerîf istifrâğ eyledi ve dahı gövdesine sürdi. Ya-
turdılar. Pes [5] birezden dirildi, ᶜaklı başına geldi
oturdı. Bir nice gün zahmet çekti. Ol [6] pîr turup,
atına binüp gitdi. Kimse söylemedi. Ne kadar
kim aña söylediler [7] cevâb itmedi. " Dilsizdür
ola." didiler. Ol hod Hızr idi -ᶜaleyhi's-selâm- [8]
geldi, girü gitti. Pes Şerîf bir nice eyyâm zahmet
çekti, çün [9] kendüye geldi, turdı, Sultân'dan
destûr alup ᶜazm-i [10] Sivâs itti. Ol hînde Sultân

Hâcı Bektaş-ı Horâsânî gelmişti [11] dahı Sivâs şehri içinde dervîşleri birle gezerdi. Şerîf [12] anı göricek ilerü gelüp anuñ mübârek elini öpti. [13] Hâcı Bektaş dahı Server'üñ tutup elde alın ve iki gözin öpti dahı [14] birbirisine tutup anda kuca kuca göriştiler, varup bir yirde oturdılar. [15] Pes Şerîf Hazreti eyitti: "Baña duᶜâ eyle." Çün Hâcı
T 257ᵇ Bektaş / [1] aña duᶜâ eyledi:" Yüri Server, Fakîh Ahmed katına var." didi. [2] Şerîf ol sözle ᶜazm-i Fakîh eyledi.

Kıssa-i İbtidâ-i Evliyâ-i Rûm [3] Beyânıdur.

Ezincânib râvîler şöyle rivâyet iderler kim, çün Şerîf -rahmetu'llâhi ᶜaleyh- [4] Rûm'da bu gazâları iderdi, ᶜAcem mülkinde bir gün Horâsân'da [5] belh şehrinde ehlu'llâh oturup meclis iderlerdi. Pes Pîrân-ı Horâsân eyittiler: [6] "ᶜAcebâ bu Şerîf ne mertebede kişidür, bu işler bundan gelür, dâiremüzde hod değül, [7] Rûm'da hod evliyâ var-ıduğın bilmezüz. Evliyâ olmaduğı yirde ol bunuñ [8] gibi cünbüşler ider. Meğer
B 9ᵇ kendü velîdür / ola?" didiler. Kutb eyitti:" Eğer Rûm'da [9] kimse varsa bu bizüm ögsümüzi tuta." diyüp ocaktan bir odlu [10] ögsü alup havâya pertâb itti. Meğer Belh şehrinden Cengis çıkmazdan [11] öñdin Sultânü'l-ᶜulemâ Bahâᶜ Veled göçüp Rûm'a gelicek anuñ [12] bir mürîdi vardı, dîvâne olup tağlarda gezerdi, nice zamândan [13] soñra gelüp bir yirde tekye idüp oturmıştı dahı yanında bir kaç [14] kişiler olurlardı. ᶜUryân Baba ve Toğan Ata çün Kutb ol [15] ögsüyi atıcak tekye penceresinden taşra el uza-
T 258ᵃ dup "Bize erenlerden / [1] armağan geldi." diyü karvayup yire urdı. Ol ağaç yire batıcak yeşerdi, [2] yapraklandı, odı söyündi. Bu hâl Kutb'a maᶜlûm olıcak eyitti:" Görüñ [3] kimse bizüm attuğumuz ögsümüzi tuttı mı?" didi. Bu Bektaş ol cemâᶜatüñ aşçılarından [4] idi, durup destûr aldı

dahı bir güğercin süretine girüp ᶜazm-i Rüm [5] itti. Geldi, Kır-şehri'nde Ahmed zâviyesinde kondı, ögsüyi [6] anda gördi. Taᶜaccüb idüp bir ağaç budağında turdı. Ahmed eyitti:[7] " İle misâfir geldi, görüñ kimdür?" didi. Toğan Ata yirinden taşra çıkup [8]baktı, girü geldi, eyitti: "Kimse yoktur. " didi. Ahmed ᶜUryân'a [9] eyitti: "Sen de çık gör." Ahmed eyle diyicek ᶜUryân Baba taşra çıktı, [10] baktı, Bektaş'ı gördi, Toğan'a gösterdi. Kendü içerü Ahmed [11] katına girüp eyitti: "Server! Çün şarktan garba nazar urdum [12] bir güğercin gördüm." didi. Ahmed eyitti: "Oldur" diyüp tîz yirinden [13] turup taşra geldi. Bu taraftan Toğan Ata bir toğan süretine [14] girüp ol güğercin üzerine vardı. Çünkim Bektaş [15] anı eyle gördi, silkinüp âdem süretine girdi, eyitti
T 258ᵇ / [1] "Server! Erenler adama bu vahşi yavuz sü-
B 10ᵃ retiyle görinmezler, / sen n'içün [2] böyle idersin?" didi. Toğan eyitti:" Buña Rüm-ili dirler. Bunuñ erenleri [3] ziyâde vahşî olur." didi. Bektaş anuñla söyleşürdi, Ahmed-i Velî taşra [4] geldi, Bektaş ilerü gelüp Ahmed'le musâfaha itti. Ahmed eyitti:[5] " Geldüm ki bu Rüm'da er var mıdur [6] görem diyü." didi. Ahmed eyitti:" Berü gel göresin." didi. Çünkim Bektaş ilerü [7] geldi Ahmed eli ile birle anuñ gözin sığadı, kanda baksa bir er oturur [8] gördi. Ervâh-ı evliyâyı müşâhade itti, hayrân oldı. Girü [9] gözin sığadı kendüye geldi. Fakîh eyitti:[10]" Var imdi Kutb'a haber vir." didi, gönderdi. Bektaş anda vardı Pîrân-ı Horâsân eyittiler:[11]" Nedür, Rüm'da er gördüñ mi?" didiler. Bektaş anda eyitti:" Taşın ve toprağın er gördüm." didi. Kutb [12] eyitti:" Nazaruñ var olsun, imdi yüri saña Rüm'uñ gözciliğin [13] virdük ve Ahmed'e dahı kutublık virildi. Şimden girü kutb olan Rüm'da [14] ola." didi. Çün Hâcı Bektaş girü Rûm'a geldi, Rüm'da [15] olan erenler karşu çıktılar, alup ol yire getürdiler. Şimdi

T 259a anda / [1] yatur, anda karâr tuttı. Hâcı anuñ-çün dirler kim yidi kerre [2] hac eyledi. Âhir yidi haccın bir içim suya satup bir susıza virdi. Çünkim geldi [3] anda karâr tuttı, bir kişi dahı vardı, Seyyid idi, yidi yıl idi kim [4] hayrân olup dururdı, gözin ayırmazdı, adına Seyyid Mahmûd-ı Hayrân dirlerdi, [5] Kırvân ilinde Akyanos şehrinde bir zâviyede otururdı. Çün [6] Ahmed Fakîh birle Bektaş musâhabet iderlerdi, ᶜAcem'de bir kişi [7] dahı vardı baᶜzılar Rûm'dan idi
B 10b dirler, ol er / adına Karaca Ahmed [8] dirlerdi ve hem gürbüz erdi. İşitti kim Bektaş Rûm'a [9] geldi eyitti:" Görelüm ne erdür?" diyü bir arslana süvâr olup bir yılanı [10]eline alup kamçı idindi, ᶜazın idüp dervîşleri birle gitti. [11] Çün Bektaş işitti kim Ahmed gelür, tekyesinüñ dîvârın [12] yardı tîz ol dîvâra bindi. Dîvâr yirinden kalkup revân [13] oldı. Ahmed'e karşu vardılar. Çün Ahmed anı gördi, [14] mütehayyir olup barmağın ağzına alup ısırdı. Bu Karaca Ahmed velâyetle [15] cemîᶜcine hükm iderdi, zîrâ Süleymân -ᶜaley-
T 259b hi's-selâm- seccâdesinde idi / [1] cemîᶜcin anı severlerdi. Bektaş Hazret-i İbrâhim Halîl seccâdesinde [2] otururdı. Lâ-cerem melâike mutîᶜ ve musahhar idi aña zîrâ evliyânuñ her [3] biri bir peygamber seccâdesinde oturur, anuñ huy ve hısâli ile hâllenür. [4] Çün Ahmed mertebesin bildi, arslandan aşağa gelüp Bektaş'uñ [5] elin öpti. Hâcı Bektaş dahı anuñ gözin öpti. Çün gelüp [6] Ahmed'i kondurdılar bir nice günden soñra Ahmed destûr alup gitti, [7] varup Fakîh Ahmed huzûrına irişti. Fakîh Ahmed Karaca Ahmed'i [8] hoş görüp Ahmed-i Fakîh'ten biᶜat idüp, varup bir makâmı tutup [9] karâr itti. Anda tururken Ahmed yâr gelüp Karaca'ya hizmet idüp [10] varup ol dahı be-nâm velî oldı. Çün Sultân Şerîf Fakîh Ahmed. [11] huzûrına vardı, Fakîh Şerîf'i göricek ayağa turup ᶜizzetler itti. [12] Rûm

mülkinde olan evliyâyı daᶜvet idüp getürdiler
zîrâ Fakîh Ahmed [13] kutb olmışdı. Geldiler
oturdılar. Hâcı Bektaş Sultân bunlara helvâ [14]
bişürdi, yidiler. Hamd idüp dahı Seyyid'den
velâyet istediler. Şerîf mübârek [15] ellerin yire
B 11ᵃ urdı / Allah Taᶜâlâ kudretinden, Muhammed
Mustafa mefhârâtından, evliyâ himmetinden
T 260ᵃ bir âb-ı zülâl revân oldı, aktı. / [1] Andan içtiler,
şâd oldılar, Şerîf'e duᶜâlar ittiler. Şerîf'e Ahmed
eyitti:[2] " Server! Siz Mahmûd-ı Hayrân'a ve
Mevlânâ Celâl'e dahı varuñ kim bu meclislerde
[3]anlar hâzır değüllerdür." didi. Şerîf eyitti:
"N'içün gelmediler?" didi. Ahmed eyitdi:" Biri
ᶜâşıktur, [4] biri hayrândur, anuñ-çün ᶜakl meclisinde cemᶜ olmadılar." Ve dahı andan Şerîf
destûrlanup [5] ᶜazm-i Mevlânâ eyledi. Geldi, bir
nice gün Mevlânâ ile oldı. Andan dahı vedâᶜ [6]
idüp ᶜazm-i Seyyid Mahmûd-ı Hayrân idüp gitti.
Âhir katına geldi. Mahmûd, Şerîf'i göricek
ᶜaklı [7] başına gelüp Şerîf birle musâhabet ittiler. Andan Şerîf Mahmûd 'dan dest-i [8] tövbe idüp
kisvet-i çâr-terk çâr-yâr adına giydi. Mahmûd
girü Şerîf'e eyitti:[9] " Var, yüri gazâda ol, saña
feth andandur." didi. Dahı Şerîf anda ol Akşehr'üñ göline [10] duᶜâ itti balıkları çoğaldı. Ve
hem ağzı yarın içine bıraktı, [11] tatlu oldı suyı
şor iken. Pes Şerîf andan yüriyüp Harcenevân [12]
tarafında gazâlar iderdi. Râvîler şöyle [13] ideler
kim Sultân ᶜAlâü'd-dîn pâdişâh olıcak vezîri [14]
ᶜAffân sözine uyup Müslümânlaruñ mâl ve
metâᶜın darbî çeküp [15] alurdı ve mülke ᶜavârız
T 260ᵇ salup, fukarânuñ gözi yaşın akıdurdı / [1] halkuñ
bed-duᶜâsın alurdı. Âhir raᶜiyyet geldiler Şerîf'e
şikâyet [2] kıldılar. Pes Server turup Sultân
katına vardı, dîvân-ı ᶜazîm [3] içine girüp Sultân'a
eyitti:" Yâ Melik'l- İslâm! N'içün zulm [4] idersin,
bu Müslümânlaruñ harâm mâlın yirsin, fukarâyı dâimâ ağladursın. Bi-hamdi lillâh hazî-

B 11b neñ vardur. / Hazîneye vefâ eylemeye bu
Müslümânlar ol vakt ᶜavârız salsañ seferüñ za-
rûretüñ yok. Raᶜiyyet ol vakt ᶜavârız gerektür ki
pâdişâhuñ sefer hazînesi vefâ eylemeye ol vakt
anlar dahı yardım eyleyeler. Sebebsüz mâlların
almaktan ne olur? Pâdişâhlara gerek olıcak ra-
ᶜiyyettür. [5] Tañrı'dan korkmaz mısın. Fukarâ-
nuñ gözi yaşın alma." didi. Sultân hiç tınmadı.
Çün Şerîf gitti, [6] Sultân hayli utandı. Şerîf ken-
düye halk içinde söyledüğinden [7] incinüp vezîri
ᶜAffân-ı laᶜîn'e Seyyid'den şikâyet itti. Cemîᶜ
fesâduñ başı hod ᶜAffân ol melᶜûndı. ᶜAffân-ı
münâfık [8] hemân fırsat eline girdi, döndi Sul-
tân'a eyitti:[9] "Sultânum! Bu Şerîf sizüñle mülke
şerîktür, atañuza dahı her vakt böyle [10] hükm
iderdi." didi. Sultân gazaba gelüp emr itti kim
kâğıd [11] yazdılar, Şerîf'e anı gönderdi kim: "Yâ
Şerîf! Çık mülküm içinden, turma [12] git." didi.
Şerîf anı okuyıcak katı incindi dahı eyitti: "N'o-
la biz bu yirden [13] gidelüm ve ammâ mülk Al-
lah'uñdur, birine dahı virmeğe kâdirdür, [14] gö-
relüm uş mülk kendünden soñra kime viriliser-
dür? [15] Ebû İshâk oğlanlarından bir şahsa Hak
T 261a rûzî kıla kim nice / [1] kâfirler mülkin alalar
dahı 'Bizüm mülkümüz vardur' dimeyeler." diyü
Sultân'a nâmenüñ ardına [2] yazup gönderdi. Çün
Sultân bu ḫaberi işitti, melûl oldı, [3] girü tınma-
dı, vezîri ᶜAffân eyitti:" Bu Şerîf salûstur, gaybı
Allah [4] bilür ." didi. Pes Şerîf andan çıkup ᶜazm-i
Harcenevân itti. Çün yakın irişti bir râhib sûre-
tine girdi, ol illeri bu sûretle görüp [8] gitti. Çak
toğrı Kilaşpol boğazına yitişti. Ol vakt şöyle [7]
ısmarladılardı kim, hiç kimse öteden berü
B 12a yakaya kefîlsiz geçürmeyeler. / Çün Şerîf [8] geldi,
boğaza irişüben turdı gemi taleb eyledi. eyitti:
"Sen [9] kimsin?" didiler. Şerîf anlara eyitti: "Bir
râhibem, Harcenevân'dan gelerüm, adum
Mesîh'tür." didi. [10] Anlar Şerîf'e iᶜtibâr itmeyüp

hiç mukayyed olmadılar. Server'den kelîl istediler, [11] virmeğe mecâl olmayup nice kim söyledi, kulaklarına koymadılar. [12] Şerîf tîz turup mübârek eliyle eteğine kum koydı, bir yirden ol [13] kumı deñize saçardı, su içinde köpri gibi kuru olurdı, [14] su gider kara çıkardı. Kâfirler gördiler kim uş deñize arkurı [15] yol eyler, tîz gemileriyle seğirdişüp karşu geldiler. De-
T 261b ñizüñ ortasına / [1] gitmişti. Eğer kosalar gelür deñizi tamâm iderdi. Bu velâyet meşhürdur. Tîz Server'i gemiye aldılar, eyittiler:[2] " Sultânum! Sen kimsin ki bu velâyet senden zâhir oldı." didiler. Şerîf eyitti:[3] " Beni dahı bimedüñüz mi?" Eyittiler:" Bilmedük. " didiler. Şerîf eyitti:" Tekin Türkler sizi kırmazlarmış [4] kim birbiriñüzden haberüñüz yoktur. Ben ol kimseyem kim dördinci [5] kat kim sizüñ peygamberüñüz Mesîh'tür, uş geldi içiñüze [6] girdi, dahı bilmezsiz." didi. Ol kâfirler bir uğurdan Şerîf'üñ ayağına düştiler, eyittiler:" Safâ geldüñ Mesîh " didiler dahı [7] seğirdirek Kilaşpol Meliki Samadıyya katına vardılar dahı eyittiler:" Yâ Melikü'z-zamân! [8] Mesîh gök yüzinden yire indi, bir mu^ccize gösterdi, deñizi kara [9] yir itti." diyü hikâyet ittiler. Samadıyya eyitti:" Sakınuñ kim Saru Saltıh [10] olmaya." didi. Eyittiler:" Hay Sultânum! Bunuñ gibi sözi ko, sahîh Mesîh ken-
B 12b düdür?" / didiler. Samadıyya kalkup Şerîf [11] katına geldi. Şerîf anuñ yüzine bakmadı, eyitti:" Benüm dînüm yolına nisbet [12] itmezsiz ve her çehârşenbih gün oruç tutmazsız ve cum^ca gün yağlu yimeyesiz [13] ve bazar irtesi dahı sakınasız, yimeyesiz dahı dînüñüz üzre olmazsız [14] ve lâ-cerem Türkler gelür sizüñ depeñüz döğerler." didi. Samadıyya sanup Şerîf'üñ Mesîh'tür [15] diyü elin öpti, yüzine gözine sürdi,
T 262a ağladı:" Bize meded ve dermân eyle / [1] yâ Mesîh! İy bizüm Sultânumuz! Türkler elinde zebûn ol-

duk." didi. Şerîf eyitti:" Yâ [2] Samadıyya! Sen baña evvel inkâr eyledüñ. Çünki toğrılduñ sizlere muştulık [3] olsun ki beni Tañrı gönderdi." Eyitti:" Şu Türkler senüñ ümmetüñi [4] bunca zamân incidürler, kırarlar, sen bilmezsin. Var anlara meded eyle, Türklerüñ [5] hakkında gel, dünyâdan adların gider." didi. "Çün hâlüñüz işittüm geldüm." didi. Samadıyya sevinüp [6] şâd olup Şerîf'i ᶜizzetle alup ulu kiliseye getürdiler, çıkup vaᶜz idüp [7] halkı feryâd ü figânla kırayazdı. İle memlekete yayıldı kim " ᶜİsâ [8] gökten inmiş, falân yirde gelmiş" diyü her tarafdan ruhbânlar, kıssîslar, [9] patrikler birbirin basa ᶜazm idüp geldiler Şerîf birle. Bunlar Şerîf'i bir eşeğe bindürdiler, âvâz ve sadâyla alup ilden ile gezdürmeğe gittiler. Meğer ki bu Rûm [11] diyârında bir makâm vardı, Mesîh anda mücâvir olmıştı diyü bir kilise [12] vardı, soñra kâfirler anuñ çevresine otuz tokuz kilise [13] dahı yaptılardı, kırk oldı. Şimdi dahı Rûm'da Kırkkilise diyü meşhûrdur. Anuñ içinde ruhbânlar tolu olup otururlardı. [14] Her diyârda küfr ve fesâd andan yayılurdı. İçinde üç biñ [15] ruhbân o-
T 262ᵇ lurlardı. Kırk keşîşi kim katı okımışlardı / [1]
B 13ᵃ anlaruñ küffâr içinde / ᶜunvânları vardı. Server andan yaña revân [2] oldı. Ol papazlar karşu geldiler, Şerîf'e ᶜizzet idüp, alup ol kiliseye [3] geldiler, kondurdılar. Şerîf ol diyâr kavmine eyitti: "Diñ, bir uğurdan otun [4] kesüñ, getürüp bu kiliselerüñ çevresine yığuñ kim tursun, kurusun. [5] Ben kendü elüm birle bir uğurdan bu Türkleri tutaram, cemîᶜ saklusın oda [6] yakaram ve gençlerin esîr iderem." didi. Anlar dahı kabûl idüp, n'ola Sultânum, yiğirmi [7] dört gün odun cemᶜ ittiler. Anda bir tağ gibi yığdılar. Her gün halk akup [8] gelürlerdi, Şerîf vaᶜz nasîhat idüp halkı birbirine ururdı. [9] Çün bî-kıyâs odun getürdiler, bu tarafdan Tekûr dahı bunı işitti

sürdi, [10] Kostantîniyye'den Kırk-kenîsâ'ya gel-
diler ve her tarafuñ beğleri geldiler, ziyâret [11] it-
tiler. Pes Tekûr gelüp, elin öpüp, şikâyetler idüp
eyitti:" Saltıh bize ne [12] işler itti." diyü ağladı.
Şerîf eyitti:" Yâ Tekûr! Ağlama, ᶜakluñ başuña [13]
divşür, ben geldüm anuñ-çün kim anı diri tu-
tam, getürüp oda yakam. [14] Anuñ ölümi benüm
elümdedür." didi. Anlara efsâne sattı, gâfil
kodı. [15] Ol gice turup meclis-i ᶜazîm eyledi. Halkı
T 263ᵃ şöyle kim katı zâr ve hayrân / [1] eyledi, soñra
kendü varup halvetine girdi. Kâfirler de yerle-
rine [2] varup yattılar. Şerîf yirinden turup bir
mektûb yazdı, halvet kapusında [3] astı. Dahı yir-
lerine varup ol sûreti değşürüp, gelüp ol [4] yığılan
oduna kırk yirden od kodı, içinden yandı. Bir
yirde pinhân [5] durdı. Birezden yir yir yalınlar
belürdi, hey diyince od otunı tuttı. Kâfirler [6]
tuyup aña seğirdiştiler, feryâd ide geldiler kim
söyündüreler. [7] Hemân Şerîf bir taraftan bir kez
naᶜra urdı didi kim:" İy kâfirler! Geldüm ki ol [8]
B 13ᵇ 'Ben Mesîh'em ' diyen gelsün aña ben / cevâbın
vireyim." didi. Pes kâfirler kilise içine [9] girdi-
ler: "Yâ Mesîh! Gelüñ ol Saltıh didükleri hîle-
kâr ve ᶜayyâr [10] geldi otuna od urdı, bizi yaktı.
Gelüñ cevâb virüñ, [11] bizi anuñ şerrinden kurta-
ruñ." didiler. Gördiler kim ne Mesîh var, ne gay-
rı [12] var, kimse yok. Hemân bir kâğıt turur, aldı-
lar, okudılar. Rûm dilince [13] yazılmış dimiş
kim:" İy kavm! Bu Saltıh yavuz erdür. Ben bu-
nuñla başa [14] varmazam, gördüm, kaçtum. Siz
benden meded ummañ, varuñ kendüñüze [15] çâre
idüñ. Benden yaña tamâmdur." dimiş. Kâfirler
T 263ᵇ nevmîd oldılar. Od / [1] gittükçe ziyâde oldı, şöyle
ki halk yanına varamaz oldılar. Şerîf [2] girü bir
taraftan gelüp bir naᶜra dahı urdı, yalın kılıç
eline alup [3] hücûm idüp ol kâfirler târ-mâr
oldılar. Tekûr-ı laᶜîn gördi hâl [4] ayruksı oldı,
baş alup kaşıdı ve beğlerine didi kim:" Bizi gör,

ne yüzden [5] helâk ideyazdı, Mesîh değül gine
kendü idi, bizi aldadı." didi. [6] Pes Samadıyya'yla
Tekûr kaçtı, gitti, Kostantîniyye'ye girüp [7]
oturdılar. Ezincânib ol kiliseler yandı, harâb
oldı [8] ve nice papazlar içinde bile yandılar.
Kâfirlerüñ bir nicesin kendü kırdı [9] idi. Andan
ᶜazm idüp Eski-Baba'ya geldi kim anda çerak [10]
yakmıştı. Ol yirüñ beği İsmâᶜîl idi, Şerîf'e
karşu gelüp dahı [11] duᶜâlar idüp câmiᶜe geldiler.
Ol kırk ruhbânlar Müslümân olmışlardı, [12]
karşu gelüp şâdlıklar ittiler. Şerîf andan bir
nâme yazup [13] kendü geldüğin Endriyye'de Ah-
med'e bildürdi. Anda olan Müslümânlar [14]
şâdlıklar ittiler. Ezincânib bu sıngun kâfirler
kaçup [15] her tarafa giderlerdi. Meğer Yunan di-
T 264ᵃ yârında bir memleket vardı, / [1] adına Aynaroz
dirlerdi, anda biñ papaz olurlardı, anla-
ruñ [2] ulusı Tumaş râhib idi.: "Mesîh gökten
B 14ᵃ inmiş, [3] falân yire gelmiş, / diyü ziyâret içün ol
biñ papazla gelürlerdi [4] Yolda kaçan kâfirleri
göricek anlardan sordı. Kaziyyeyi [5] bildürdiler
ve ol kâğıdı gösterdiler. Çün okudılar taᶜaccüb
ittiler. Girü pes [6] ol râhib kâğıd yazup Endriy-
ye'de Ahmed'e gönderdi. Pes [7] okudılar, böyle
yazmış kim:" Yâ Ayamuson! Sen n'olduñ kim
Mesîh dînüñden [8] döndüñ, bir adı sanı belürsiz
kişiye peygamber diyü aña [9] uyduñ." didiler. Çün
Ahmed bunı işitti cevâb yazdı kim:" Bu dînine [10]
girdüğüm peygamberüñ adın akar sular içinde
şol bir yıllık balıklar dahı [11] bilürler." didi,
kâğıdı gönderdi. Pes çün Tumaş ol kâğıduñ
mazmûnın göricek girü haber gönderdi kim:
"Eğer su içindeki [13] balıklar dil virüp aña şahâ-
det ideler, biz biñ kişiyüz [14] hep Müslümân ola-
lum." dimiş. Ahmed anı Şerîf'e bildürüp iᶜlâm [15]
eyledi. Şerîf tekyesinden kalkup ᶜazm-i Endriy-
T 264ᵇ ye eyledi. / [1] Şerîf'e Ahmed karşu gelüp hisâra
getürdiler. Şerîf geldüğin [2] Tumaş'a haber virdi-

ler. Anlar da taşra gelüp hisâruñ öñinde su kenârında [3] şimâl cânibinde kondılar, oturdılar. Şerîf taşra çıkup eyitti:" İy [4] kâfirler! Eğer bize su içindeki uvacık balıklar gelüp bizüm dînümüz hak [5] idüğine şehâdet ideler, siz nice olursız?" didi. Anlar eyittiler:" Hep îmân [6] getürüp Müslümân oluruz." didiler. Şerîf hemân su kenârına geldi, [7] bir kez çağırdı kim:" İy balıklar! Gelüñ, şehâdet idüñ." [8] didi. Anı gördiler kim uvacık balıklar cem^c oldılar dahı bir yire gelüp [9] âdem dilince eyittiler kim: *«Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden resûlu'l-lâh»*. Senüñ dînüñ hak dîndür." didiler. Çün kâfirler [11] bu kerâmeti ve bu hâleti gördiler, he-
B 14^b mân bir uğurdan / barmak götürüp îmân [12] getürdiler, Müslümân oldılar. Pes Şerîf du^câ itti, ol balıklar bir yire cem^c itmişlerdi [14] ol taşı anda bir nişân içün koydılar. Gelüp anı ziyâret iderlerdi. [15] Kaçan Sultân Mehemmed -rahmetu'l-lâhi ^caleyh- cülûs idicek / [1] kâfirler ol kiliseyi istediler. Atası Sultân Murâd zamânında üç kerre [2] hücûm ittiler, geldiler, âhir sınup gittiler idi. Sultân Mehemmed vezîrlerine sordı [3] kim:" Her zamân bu küffârlar bizüm üstümüze leşker alup gelürler. Sebeb nedür, bizden ne isterler?" didi. Vezîrler eyittiler:" Devletlü Sultânum! Bu kâfirler bizden üç nesne isterler. Evvel bu kim 'Bu hisâr [4] içindeki büyük kiliseyi bize virüñ, bizüm ruhbânlarumuz gelüp giderler. İkinci uğrı kapu yanında olan hammâm içinde bir kurna [5] vardur, Meryem Ana Hazretleri ^cİsâ -^caleyhi's-selâm- doğurıcak anuñ içinde yudı' dirler. Üçinci ol Sarı Saltuk Hazreti kerâmetiyle eyledüği balık [6] taşın isterler. Her zamân cengleri bunlar içündür." didiler. Çünkim Sultân Mehemmed Hazretleri bu cevâbları işidicek hemân dem buyurdı, ol kiliseyi yıktılar yeñiden [17] câmi^c yaptılar. Ol

balıktan taşı taşra câmi^c hareminde olan dahı kapudan içerü [8] girürken sol tarafdaki direğe yapakoydılar. Şimdi dahı turur. [9] Pes kerâmet Saltıh'tan gördiler kâfirler, çün Müslümân oldılar, [10] üç gün bayram ittiler. Eyitti:" Nâ-gâh ol Endriyye'deki câmi^c-i mübârek [11] -şimdi aña
B 15^a Ak Câmi^c dirler- anda ^cibâdet / iderdi, kendüyi uyku aldı. Ol gice Şerîf Resûl'i -^caleyhi's-selâm- düşinde gördi. [13] Ol bedr-i münîr, şems-i duhâ, beşîr ve nezîr gelüp Şerîf'e selâm virdi. [14] Ol câmi^cüñ sol tarafına olan direğe arka virüp eyitti:[15]" Yâ veledî! Bu makâm benüm evümdür, hâ-
T 265^b cet dilerseñ bunda dile, kabûl / [1] ola. Bu şehr benüm ümmetüm gâzilerinüñ ocağı olısardur. adnü'l-arz budur. Her kim bu makâmı ümmetümden bekleye cemî^c düşmânına mansûr ve muzaffer [2] ola. Feth-i bâb bu yirdendür Rûm evinde. Nitekim Hak Ta^câlâ kelâmında buyurur: *«Elif, lâm, mim Gulibeti'r-rûmü, fî adne'l-ard ve hüm min ba'di galebihim seyeglibûne»*[(1)] dir. Dahı Dârü'n-nasr buña ad olsun." didi. [3] Şerîf eyitti: "Yâ Resûlu'llâh ! Baña şefâ^cat eyle ve bunda olanlara bile." didi. Resûl [4] -^caleyhi's-selâm- eyitti: "Benüm şefâ^catüm şu benüm yoluma sa^cy idenleredür." didi. Ve dahı [5] Resûl Hazreti bu şehre Edirne diyü ad söyledi. Lâ-cerem Sultân Saltıh ve [6] Müslümânlar dahı adın Edirne didiler. Pes çün Server vâkı^cânsından [7] haykırdı, uyandı, nûr-ı Ahmed berk ururdı. Tekbîr getürüp gine sabâha değin ^cibâdete meşgûl oldı. sabâh oldı, durdı, gördüği düşüni Müslümânlara [8] didi. Ahmed-i Rûmî'ye eyitti:" Bir hisâruñ evvel binâsından baña haber virsünler. [9] Bir râhib getürüñ." ^cÖmr-dîde kimesne vardı dahı ilde

(1) *«Elif, lâm, mim Rumlar en yakın bir yerde mağlûp oldular. Halbuki onlar yenildikten sonra bir kaç yıl içinde yeneceklerdir.»*
Kur'an-ı Kerîm, Rûm suresi, 1-3 âyetler.

memlekette aradılar, âhir bir râhib getürdiler. Şerîf su^c^âl idicek ol râhib dahı ^c^Umrân ve Süryân dilinden kalan eski kitâbları
B 15^b^ getürüp, arayup / bir kitâb çıkarup anıñ içinden okuyup [10] haber şöyle virdi kim:" Âdem Peygamber -aleyhi's-selâm -oğlı [11] İslâm oğlı Ercem oğlı Edrin pes İdris zamânında bu yire geldi, [12] âb ve havâsın beğendi, vezîri Erkiyanos'a buyurdı kim:' Bu yirüñ [13] tîz tâli^c^in gör' didi. Vezîr sa^c^âdet üzre bulup evsâfından haber [14] virdi. Hemân buyurdı bu yire binâ saldılar, yaptılar. Soñra bir pâdişâh geldi, [15] bu kiliseyi yaptı. Yapmasına sebeb bu oldı kim bu pâdişâhuñ bir kızı varmış, meğer cüzâm olmış. bunlara nefret geldi, öldürmeğe dahı kıymamış, yabana bırakturmış. Ol zamân bu yirler bataklık ve sazlık imiş, getürüp bunda bırakmışlar. Ol kız yalñuz gezermiş. Âhirü'l-emr gelmiş buraya, gelüp yürürken sazlar örtmiş bir kuyuya uçar. Gine darvanur biñ belâyla taşra çıkar. Hak Ta^c^âlâ kudretinden bunuñ gövdesi sıhhat bulur, ol cüzâmlık gider, pâk olur. Ol kız her zamânda gelüp, girüp suyın içermiş. Şöyle güzel oldı kim Züleyhâ-i sâni olmıştı kim görenler hayrân kalmış. Âhir babasına muştıcılar gelüp kızın görüp, bu şehri ol yapmış idi, ol dahı büyük kiliseye yapup bıñarı içine al-
T 266^a^ mışlar. / [2] Bunca zamândan soñra harâb oldı. [3] Girü Kayser şâh olup, gelüp ma^c^mûr kıldı, tâ Nûh Peygamber -^c^a.s.- zamânına değin. [4] Çün tûfan-ı Nûh oldı, kum altında kaldı Süleymân Peygamber -^c^a.s.- devrine dek. [5] Süleymân Peygamber -^c^aleyhi's-selâm- gelüp, tahtını yil getürüp havâda giderken bu şehri gördi kum altından, dîvlere emr idüp çıkardılar, [6] girü yaptılar, ma^c^mûr kıldılar. Ammâ bir rivâyet de
B 16^a^ Nûh'tan soñra / Nûh oğlı Yâfes geldi bu taşradaki [7] şehri yaptı, ma^c^mûr eyledi, dirler.

Girü virân olmıştı, Dahhâk maᶜmür itti. [8] Çün Süleymân'dan soñra girü harâb oldı, İskender maᶜmür eyledi. [9] Soñra Neyſür-i Fırenk gelüp maᶜmür itti dahı İstanbul'ı binâ eyledi, [10] meremmet kıldı. Bu köpri -kim hisâr öñindedür- ol binâ iden Edrin'üñ [11] kız kardaşı Sadrîn binâ eyledi, kendü cânı-çün, dirler." didi. Andan Şerîf eyitti:[12]" Bu hisârı benden öñ kimse dahı Müslümânlardan almış mıdur, haber virüñ." didi. [13] Eyittiler:" Belî Server, eñ evvel ashâb-ı Resül gelüp aldılar. Hılâfet-i ᶜAlî'den geldiler, [14] Kostantîniyye'yi eğirttiler. Sulh idüp harâca kesüp gidicek [15] İbn ᶜAbbâs - radiya'llâhü ᶜanh-
T 266ᵇ gemiden çıkup, gelüp ſeth itti. Ve dahı / [1] dört ay bunuñ içinde turup bu kiliseyi câmiᶜ ittiler, Âhir mâlı ve menâlin [2] alup girü koyup gittiler ve andan soñra Veysü'l-Karânî neslinden [3] Dervîş Muhammed gelüp dervîşlerle ſeth ittiler. Anlar soñra şehîd oldılar, [4] girü kâſirler aldılar. Andan soñra Caᶜfer Gâzî ſeth itti. Üç yıl [5] Müslümânlar hükm ittiler." didi. Şerîf eyitti: "Ol benüm ceddüm idi." didi. Girü ruhbân eyitti: "Soñra girü küſſâr hükm ittiler ve Mısr'dan [6] Ahi gelüp deñizi geçüp ſeth eyledi. Üç yıl dahı anlar hükm [7] ittiler. Âhir kâſirler gulüvv idüp cümlesin şehîd ittiler, bu hisârı [8] aldılar. Üşte
B 16ᵇ dahı siz geldüñüz alduñuz." didi. / Râhib hâmûş oldı, destür virdiler, gitti. Pes Şerîf ſikre varup [9] tururken kulağına bir âvâz irmişti kim:" Senden soñra iki kerre [10] dahı alına, girü Müslümânlar ſeth ide, andan soñra kıyâmete dek Müslümânlar elinde kala." didi. Şerîf [11] taᶜaccüb itti, uykudan uyandı. Çünkim sabâh oldı, namâz kıldılar. Şerîf Hazreti duᶜâya el götürüp de hâzır olan Müslümânlar da âmin didiler. Tâ durdı kıyâmete degin küſſârdan kimesne buña zaſar bulmaya didiler. [12] Nâ-gâh Müslümânlar ol demde seğirdü geldiler, [13] eyittiler:

'Tekür'dan elçi geldi." didiler. Şerîf buyurdı, ol
elçiyi getürdiler. [14] Şerîf eyitti: "Neye geldüñ?"
Elçi eyitti:" Beğümüz Tekür size selâm ider, eyi-
dür: 'Bize [15] cevâb virsün, şol kâğıdumuzda o-
T 267 [a] lan sözel' didi." Şerîf / [1] varakayı alup okıdı, di-
miş kim:" Yâ Şerîf! Çün sen bizi [2] kırarsın,
kendü dînüñe dacvet idersin. Mesîh ölüyi diri
iderdi. Sen dahı bize kerâmet göster, ölüyi diri
eyle, senüñ dînüñe girelüm." [4] dimiş. Şerîf ol
elçiye eyitti:" cİsâ -caleyhi's-selâm- peygamber
idi [5] ve bizüm Peygamberümüz bâkî Peygamber
girü emr-i Hak gelürdi, ölü diri [6] olurdı. Ben pey-
gamber değülem ki ölü diri kılam. Ammâ biz di-
riyi öldürürüz [7] değül kim ölüyi dirgürevüz." di-
di. Ol kâfir -kim elçiliğe gelmişti - [8] eyitti:" Ya
siz dirsiz kim biz cemîc ümmetlerüñ yeğivüz, lâ-
zım gelür kim [9] sizden yeğ olıcak bizüm Peygam-
berümüz cilmin işlemeğe kâdir olasız. Eğer
olmayasız [10] neden bizden korkuñuz ola." didi.
B 17[a] Şerîf ol sözden gayrete gelüp [11] emr itti, bu / kâ-
firi habs ittiler. Bir kilise dahı aña yakın [12] idi,
anda cumca kılınurdı, anuñ halvet-hâneleri
vardı, [13] tabakası vardı. Ol tabakada şimâl
cânibe mucazzam halvet [14] vardı, ol halvete Şerîf
girüp kırk gün gice ve gündüz tâcat [15] ve cibâdet
T 267[b] eyledi, halktan ırak oldı. Çün kırkıncı gün / [1]
oldı, nâ-gâh dîvâr yarıldı Hızr -caleyhi's-selâm-
çıkageldi, [2] eyitti:" Yâ Şerîf! Tur yirüñden, gam
yimegil, bu ducâyı okugıl ki cİsâ [3] Peygamber
-caleyhi's-selâm- okurdı, bunuñla ölüyi diri
kılurdı." [4] Pes Şerîf'e ol ducâyı öğretti, gitti. Çün
Şerîf taşra geldi, halk karşu geldiler, "Hikâyet
nedür?" didiler. Şerîf:" Hayırdur." didiler dahı
gelüp [5] mevzîcinde oturdı, buyurdı, elçiyi
getürdiler. Eyitti:" Var Tekür'a [6] haber vir gelsün
ne isterse kabül itdüm, bizüm Peygamberümüz
cemîc enbiyânuñ [7] Sultânıdur. anuñ ümmetinde
cazîzler var kim cİsâ ve Müsa ve Halîl [8] ve Dâvud

ve Nûh peygamber mu^c^cizelerin velâyet birle gösterseler câ'iz ve kâdir olur." didi. [9] Pes kâsid Tekûr'a varup haberi virdi. Cemi^c^î nasârâ taşra geldiler, [10] ^c^azm-i Endriyye idüp, gelüp hisâruñ cânib-i şarkîsinde kondılar. [11] Cemî^c^ etrâf-ı Rûm'uñ ruhbânları cem^c^ oldılar, geldiler Tekûr'a eyittiler:" Di [12] imdi, Şerîf bize ölüyi diri itsün." didiler. Tekûr Şerîf'e geldi dahı [13] bulıştı, birbiriyle musâfaha idüp oturdılar. Şerîf eyitti:" Yâ Şemmâs! Ya murâduñ nedür?" didi. Tekûr eyitti:" Murâdumuz siz ölüyi diri eyleyesiz tâ kim göreler dînüñüz hak olduğı ma^c^lûm ola." didi. Şerîf eyitti: "Diriyi ölü eylesem olmaz mı?" / didi. Tekûr eyitti:" Server! Anı çok gördük ammâ bu kerâmeti gösteresin cümlemüz îmân getürelüm." didi. [15] Şerîf eyitti: "Eğer Allah Ta^c^âlâ ^c^inâyet iderse ola." Pes turdılar taşra / [1] geldiler bu hisâr öñinde bir ulu künbed vardı, kilise dahı yapmışlardı. [2] Ol kilisenüñ öñinde bir bıñar vardı, suyına nerdbânla inerlerdi. [3] Ol kilisenüñ yanındaki künbedde dört kabr vardı. Tekûr toğrı [4] ol künbede geldi, eyitti:" Bu bir pâdişâh oğullarıdur ve anlar kardaşlarıdur [5] bile yaturlar. Sen du^c^â eyle tursunlar, saña şahâdet itsünler." didi. Pes Şerîf [6] evvelâ ol bıñardan gusl idüp ol künbede de seccâdesin döşeyip [7] iki rek^c^at kıldı. Varup el getürüp Hazret'e tazarru^c^ idüp ol [8] du^c^âyı okıdı, üfürdi. Hemân kudret-i Hak birle ol iki kabr şakk olup [9] iki kız ve iki yiğit turup îmân getürdiler, şahâdet ittiler, eyittiler kim: [10] "Her kim bu Muhammed dînine girmeye kâfir olur, cehennemliktür ebedî." didiler. [11] Pes kâfirler anı görüp mütehayyir oldılar. Ol demde Tekûr hemân barmak götürüp îmân getürdi. [12] Ol bâkî kâfirler dahı küllîsi Müslümân oldılar. Kırk biñ cân Müslümân oldılar dahı şeytân-ı la^c^înüñ yüreğine tağ urdılar ve Müslümân olmayanı [13]

B 17^b

T 268^a

harâca kestiler. Nicesi sihirdür diyü inkâr ittiler. Pes Şerîf Hazreti, Tekûr'a [14] Şa^cbân ad virdi ve ol dört cân girü Şerîf'e yalvardılar kim: "Kerem [15] eyle, bize du^câ it, girü yirümüze
T 268^b varalum." didiler. Şerîf girü du^câ eyledi / [1] yirlerine varup toprağa düştiler, fevt oldılar. Gine defn ittiler. Şa^cbân, Şerîf [2] birle bir ay anda turdı, cân sohbetin ittiler. Andan ^cazm idüp Kostantîniyye'ye [3] geldiler. Ayasofya'yı pâk idüp ağaçtan minber idüp cum^ca namâzın [4] kıldılar ve dahı şehrüñ orta yirine bir dîvâr çektiler, üs-
B 18^a tinden su getürüp / [5] Ayasofya öñine bir havuz ittiler. Müslümânlar âb-dest aldılar ve ol dîvârdan [6] berüsi Müslümânlar oldılar ve ortası da kâfirler oldılar. Rûm-ili tekbîr birle [7] içi taşı toptolu oldı. Şerîf gelüp kendü şehri [8] Eski-Baba'da karâr itti. Şerîf kisvet giymişti, anda zâviyede kim [9] ol çerâğı yakmıştı, anı tekye idüp otururdı. Halk Server'e baba dirlerdi. [10] Kâfirler ve dahı bâkî halk Saru Saltıh Baba didilerdi. Bir yıl anda [11] karâr tutdı. Kefe'den haber yitişti kim:" Siz gidicek bir oğluñuz [12] oldı, adın İbrâhim koduk." didiler. Şerîf andan ^cazın idüp Dobruç [13] ilindeki zâviyesine geldi. Andan dahı geçüp ol yire yitişti [14] kim evvel ol hisâr halkı îmân getürmişlerdi, Baba diyü ad komıştı, [15] Tuna'ya yakın idi, aña kendü muhabbet idüp gi-
T 269^a ne ol yire geldi. / [1] Girü döndi, añdan yaña revân olup gitti. Âhir ol makâma vardı. [2] Anuñ meliki karşu geldi, nüzûl ve ni^cmet getürdiler, Seyyid'i hoş [3] gördiler. Şerîf, Köle Yûsuf'ı anda kodı, kendü gine Kefe diyârına [4] geçüp Hümû Bânû'yı ve anda olan gâzîleri gördi. Bir nice müddet Kefe [5] diyârında turdı. Andan evin geçürüp Rûm-ili'ne getürdi. [6] Hümâ Bânû'yı Dobruç'ta olan zâviyesinde kodı ve Emîr ^cOsmân [7] kızını oğlı Muhammed'le Tuna kenârındaki Baba'da koyup bile oldılar. Şerîf [8] ol yiri makâm idindi.

Tuna kenârı olup kâfire yakın [9] olmağın hem halka kisvet giydürürdi ve ᶜilm öğredürdi [10] ve dahı vaᶜz ve nasîhat iderdi. Gâh gâh seccâdesin ol Tuna [11] suyına bırağup üstine çıkardı, gezerdi, suya batmazdı. [12] Dahı bir ulu ᶜamûdı vardı, anı seccâdesinüñ üstine kordı, [13] Tuna'yı öte geçerdi
B 18ᵇ / eli ile büyük ᶜamûdı kaldururdı. Cemîᶜ küffâr ve Müslümân arasına Şerîf'üñ âvâzesi yayılmış [15] idi. Şöyle ki berr ü bahrde adı ve menâkıbı
T 269ᵇ söylenürdi. Şerîf / [1] ol makâmda karâr eyledi.

Kıssa-i Sultân ᶜAlâü'd-dîn [2] Varduğı Hikâyettür.

Râvîler rivâyet iderler kim Sultân [3] ᶜAlâü'-d-dîn -kim zulme ve cevre bünyâd eylemişti, Şerîf'i kim kakıyup "Mülkümden [4] gitsün" dimişti-üç kerre Harcenevân kâfirleri ᶜâsî [5] oldılar. Bildiler kim Şerîf bu diyâra ayruk gelmez diyü Sultân ᶜâciz [6] oldı şöyle kim kâfirler Sivâs ve Kayseriyye şehrini urur oldılar, [7] gayret idüp vardı, Sultân, Sivâs'a bir muᶜazzam sûr yaptı, şehri içine [8] aldı. Kardaşı oğlı Selîm Şâh'ı gönderdi. Kayseriyye şehrine dahı [9] sûr çektiler, Müslümânlar emîn oldılar. Çün bir nice müddet oldılar, [10] Sultân varduğınca zulmi arturdı, ᶜâciz kaldılar, bed-duᶜâya başladılar. [11] Şerîf'üñ gûşına haber irişti kim müᶜminler ᶜâciz oldılar. Şerîf [12] yirinden turup bâzergân sûretine girüp Kefe'ye geçüp, andan [13] Kazvîn'e sefer eyledi. Kazvîn'den Rûm'a müteveccih oldı, toğru [14] Konya şehrine geldi, bir hânda kondı. Çün gammâzlar anı gördiler, [15] Han'a varup haber virdiler ki:
T 270ᵃ "Bir ulu bâzer gân geldi." didiler. Sultân / [1] Şerîf'i daᶜvet itti, eyitti: "İy hᵛâce! Bilgil ve âgâh olgıl kim benüm mâla [2] zarûretüm vardur, bu mâldan saña kırk biñi yeter bâkî mâluñı baña vir." didi. Şerîf [3] eyitti:" Zulm itme ki memleketüñ bâzergânları çok olsa berekettür, fukarâya [4] vüsᶜat olur." didi. ᶜAffân eyitti:" Çok söyleme

başuñ dahı aluruz, key sakın." didi. [5] Mâ-hasal
Şerîf'üñ hep mâlın çeküp aldılar. Şerîf hiç
tınmadı. Pes Şerîf [6] atına binüp bir günlük yirde
B 19a vardı, duᶜâ-i / Minü-çihr'i okudı. [7] Hemân dört
yüz biñ cin leşkeri geldiler hayli hadem ü
haşem [8] birle Kavaniyye üzerine göçtiler. Çün
memleket halkı añsuzdan leşker [9] gördiler
feryâd ide Sultân'a geldiler, eyittiler:" Mülke
yad çeri [10] gelmiş, uş yitişti." didiler. Sultân tîz
kulları ile ve hâzır bulınan [11] çeri birle geldiler
şehr öñine çıktılar, turdılar. Çün Şerîf [12] leşker
birle geldi, kondı ve haber gönderdi, Sultân'a
eyitti: [13] " Ortamuzda Müslümânlar cesâret
almasun, Sultân kendü nefsi birle [14] zebün ol-
sun, meydâna gelsün, biz dahı varalum, saᶜâdet
kime yâr [15] olursa görelüm." didi. Sultân halk
T 270b gayretinden kabûl idüp turdı / [1] zulm ve bîzâr ol-
duğı-çün halk aña mukayyad olmayup, menᶜ it-
tiler. Pes [2] Sultân ol gün irtesi ᶜazm-i meydân it-
ti, girdi, iki leşker bakarken [3] naᶜra urup mey-
dâna geldi, Şerîf'i daᶜvet itti. Şerîf hod anı ister-
di, hemân [4] ᶜazm-i meydân idüp karşu geldi.
Sultân nazar urdı, gördi kim [5] şol dünki mâlın
alduğı bâzergândur bu kişi, pes eyitti:" Aduñ [6]
nedür?" diyü sordı. Şerîf eyitti:" Adum
Hızr'dur." didi. Hem Şerîf'üñ asılda adı Hızr idi,
[7] Sultân anı bilmezdi, zîrâ anuñla añılmazdı.
Pes Sultân taᶜaccüb [8] itti, eyitti:" Sen ne memle-
ketten bu yire geldüñ?" didi. Şerîf eyitti:" Hay [9]
huy suᶜâl ve cevâb vakti değüldür, maslahat
görelüm." Pes darb ve harbe [10] meşgül oldılar.
Şerîf Sultân'a kıya urmazdı, Sultân'a eyitti:[11]
"İn güreşelüm." didi. Pes indiler, güreştiler.
Şerîf getürüp Sultân'ı yire urdı, [12] göğsi üstine
çıktı, oturdı, hançer çıkardı, boğazına tayadı. [13]
Sultân gözin açdı, gördi bir âh itti. Şerîf eyitti:
"Ne âh idersin? Her zamân erkek koyun kurbân
içündür." didi. [14] Sultân eyitti:" İy Server! Nice

âh itmeyem ki nazenîn ᶜömrümde helâk [15] oluram yiğit iken." Şerîf eyitti: "Sen zulm birle
B 19ᵇ Müslümânlarıñ / ᶜömrin / [1] yok ittüğün añmaz
T 271ᵃ mısın?" didi. Şerîf eyitti:" Böyle itme." Sultân eyitti:" Estağfuru'llâh, ayruk kimseye hayf [2] ve zulm itmem." didi. Şerîf Sultân'uñ üstinden turu geldi, [3] Sultân turup eyitti:" Tahkîk bildüm ki sen Hızr'sın, [4] gayrı kimse değülsin." didi. Şerîf kendüyi Sultân'a bildürmedi, [5] güldi. Sultân Şerîf'i alup şehre getürdi, konukladı. Müslümânlar gördiler [6] bu çeriler taᶜâm yimezler idi, ᶜacebe kaldılar. Bildiler kim cin leşkeridür. [7] Sultân Şerîf'e eyitti:" Bu zulm birle cemᶜ olmış mâlı nice ideyim?" didi. Sultân [8] eyle diyicek Şerîf eyitti:" Harâm mâl taşa toprağa harç olur, dirler [9] helâl mâl rızk niᶜmet olur, kursağa düşer, dirler. İmdi sen de [10] anlaruñ ıssı canları-çün bu şehre bir sûr binâ it, kâfirlerden [11] Müslümânlar gelüp sığınalar." didi. Ol sözle Sultân vardı, [12] ol mâlı cemᶜ idüp sûrı bünyâd idüp Konya'ya taştan hisâr [13] eyledi. Şerîf Sultân vedâᶜ idüp, gitti. Cin leşkerine destûr [14] virdi. Çün leşker-i cin tağıldılar, gittiler, Şerîf girü toğru [15] Baba'ya geldi, karâr itti. E-
T 271ᵇ zincânib râvîler rivâyet iderler kim / [1] Sultân ᶜAlaü'd-dîn çün sıdk ile istiğfâra geldi, Hak Taᶜâlâ [2] aña velâyet rûzî kıldı. Şöyle kim Sivâs'ta komıştı ᶜavratın [3] taᶜallûkâtın gice ile anda yaturdı, seher vaktinde bir katır vardı, [4] binerdi, yola giderdi. Pes gün toğmadın Konya şehrine gelürdi [5] dîvânın iderdi. Tâ kim ᶜasr olınca tururdı, girü katırına binerdi, [6] ahşam namâzını Sivâs'ta kılurdı. Her gâh ᶜâdet bunı idinmişti. [7] Andan soñra Adalya'yı ve ᶜAlâiyye'ye gelüp kâfir elinden feth itti ve dahı Kastamonıyya'yı [8] Kalacuğ'ı ve ol etrâfı cümle feth eyledi ve ol yirleri Sultân Atabekine [9] virdi. Anda çok gazâlar eyledi. Anuñ kızı oğlı Muzaf-

ferü'd-dîn [10] bile gazâ iderdi ve dahı soñra
kitâbda yâd olsun aşağada mülküñ [11] cengde
Kırvân meliki oğlın -kim Tekûr anda beğe ko-
B 20a mıştı - / [12] öldürdiler. Bir yidi yaşında oğlan tu-
tup getürdiler. Sultân aña [13] Karaman ad virdi
dahı Lârende'yi aña virdi:" Saña oturacak [14] yir
olsun." didi. Hem Karaman Müslümân olmıştı
ve Sultân kulları [15] içinde katı ᶜâkıl ve ᶜâdil kop-
T 272a tı, hem şecâᶜat ıssı oldı. / [1] Harcenevân'a varup
çok gazâlar eyledi. Kâfirler anlardan korkar-
lardı.[2] Ezincânib Şerîf Hazreti Baba'da Tuna
kenârında seyrân [3] iderdi, Eflâk Meliki Rasun-ı
Eflâk'ı esîr iderdi dahı çıkmıştı kız kardaşı [4]
oğlanı Kara Boğdan'ı kendüye ᶜâsî olup
vilâyetinde bir nice yirini alup [5] zabt eyledi.
Anuñ tasasından gemiye binüp Tuna üzre
seyrân iderdi. [6] Şerîf'üñ üzerine çıkageldiler.
Çünkim Şerîf'i gördi, beğlerine emr [7] itti, eyitti:
"Bu gelen Şerîf-i sâhir değül mi?" didi. Zî-
râ ser-hoş idi, beğleri [8] eyittiler:" Evet, Saltıh'
tur." didiler. Eyitti:" Varuñ diñ, varsun ol Boğ-
dan'ı [9] baña tutsun, getürsün yohsa anı öldürü-
rem." didi. Kâfirler [10] bir çırnığa binup Şerîf'e
geldiler, eyittiler:" Rasun size dir kim:' Baña
Boğdan'ı [11] tutsun, getürsün.' didi." Şerîf eyitti:
"Ol kimseye n'içün bu il uyarlar, baña [12] haber
virüñ." didi. Eyittiler:" ᶜAdl eyledi, Tekûr'uñ zul-
minden kaçdılar." didiler. Şerîf eyitti: [13]"Ol
ᶜâdil, bu zâlim, ben ᶜâdili koyup zâlime yardım
itmezem." didi. Ol kâfirler [14] kodılar, gittiler,
Rasun katına vardılar, haber virdiler. Rasun
gazaba [15] gelüp emr itti, gemiyi Şerîf üzre ilettiler
T 272b dahı hükm eyledi, bunlar bir uğurdan / [1] bir
elden yüz on dört ok Şerîf'e attılar. Ol oklar hep
Şerîf'e tokandı [2] ammâ Allah Taᶜâlâ sakladı bi-
risi dahı batmadı, zarar itmedi, zîrâ Resûl'üñ [3]
B 20b -ᶜaleyhi's-selâm- / mübârek saçı kılından üç
dâne kıl ceddi Seyyid Caᶜfer'den mîrâs [4] değüp

aña kalmıştı, kolında bâzü-bend itmişti, anuñçün ok batmadı. [5] Çün Şerîf gördi kim kâfirler kendüyi tîr bârân ittiler, tîz yirinden [6] turup ol büyük mermer direği iki eli ile başı üzre getürüp ol gemiye [7] pertâb eyledi. Ol direk geminüñ dibine havâdan dahı şöyle tokandı [8] ki gemiyi deldi. Çün kâfirler anı gördiler feryâd ittiler, Rasun bir çırnığa [9] binüp dahı koyup kaçtı. Kâfirler hep gemi birle gark oldılar. [10] Ol mermer direk suya batmayup girü Şerîf katına geldi turdı ol [11] erüñ velâyetinde. Çün Şerîf ol direği girü seccâde üstine [12] alup girü gelüp Baba şehrine çıktı, hikâyeti diyüvirdi. Müslümânlar [13] taᶜaccüb idüp eyittiler:" Bu kâfirler Müslümâna ᶜadâvetlerin komazlar." [14] Rasun'uñ fesâdına hayrân oldılar. Andan Şerîf gelüp gine Tuna'yı geçüp [15] taht-gâh-ı Samâvın'a gitti. Çünkim ya-
T 273ᵃ kın yitti, anda bir kâfir çıkup Şerîf'i / [1] bakup göricek bildi. Hemân kaçup varup Rasun'a haber virdi. Pes Rasun [2] emr itti, leşker turdılar Şerîf'e karşu geldiler, saf bağlayup cenge turdılar. [3] Şerîf bir naᶜra urdı, eyitti:" İy Rasun! Göresin saña ne işler idem ki [4] bilesin." didi dahı at saldı, yalñuz evvel kâfirlere kılıç urdı. [5] Üç gün ceng itti, gice ve gündüz hiç bir kâfirüñ kılıcı aña kâr kılmazdı, [6] zîrâ Fakîh Ahmed Şerîf'üñ cemiᶜ gövdesin sığamıştı. Rasun [7] anı göricek çerisin bırağup ᶜazm-i Kaydafan-ı Asferî [8] idüp kaçtı. Şerîf vilâyet-i Eflâk'ı feth itti,
B 21ᵃ girü / Rasun'uñ [9] kardaşı oğlı Radul, kim Şerîf'e mutîᶜ idi, aña virdi. Şerîf andan [10] Boğdan'a gitti. Bir şehri vardı, Seccâf dirlerdi, aña irişti. [11] Çün Şerîf'üñ geldüğin işitti Boğdan beği karşu gelüp nüzül [12] ve niᶜmet getürüp Şerîf'üñ elin öpti. Şerîf anı harâca kesti, girü dönüp [13] Tuna'yı geçüp Baba'ya geldi. Ezincânib râvîler [14] rivâyet iderler kim, Tekür ve Şemmâs Müslümân olıcak Rüm ilinüñ [15] bânları baş

çeküp başlu başına Tekürluk daᶜvâsın idüp, ge-
T 273 ᵇ lüp / [1] Şerîf'e harâç getürdiler. Evvel Bosin idi
krallık daᶜvâsın itti. [2] Evvelde dahı başka beğ
idi, anuñ-çün kral didiler. Pes Mora beği [3] ᶜâsî
oldı, baş çekti, kral didiler ve Lâz ve Sırf ve
Baravatî [4] ve Matara ve Şumlu ve Yuan ve Arna-
vud ve Firibân andan geçse Rümlardur. Meğer [5]
bu Baravatî Tekür-ı laᶜîn Yuan Meliki oğlına
kızın virmeğe rızâ [6] virüp ᶜakd-i nikâh ittiler ve
düğün itmeğe cemᶜiyyet eylediler. Şerîf dahı [7]
anı işidüp yirinden turup bu Rüm iline gitmek
içün sûret [8] değşürüp ol makâma gelmişti. Ol
cemᶜiyyet içre girdi. [9] Anı kâfirler görüp Şaᶜbân
oğlı Serdâl'a haber virdiler kim:" Yâ Melikü'z-
zamân! [10] Gördük ol dînümüz düşmânı Saltıh
bunda gelmiş [11] gezeyorur." didiler. Serdâl
beğlerine eyitti:" Nice idelüm bu ere" didi. Bun-
lar eyittiler: [12]"Size nasîhat bu olsun ki
anuñla ceng itmeyesiz meğer bir hîle [13] idevüz."
didiler. Pes vardılar şerbet ezmişlerdi, her
kişiye üleştürdiler, [14] Şerîf'e gelicek bilmezden
gelüp dârülu şerbet düzdilerdi, [15] virdiler. Hak
Taᶜâlâ, cemîᶜ ümmet-i Muhammed'i yüze güler
B 21ᵇ / düşmân şerrinden saklasun. Server gâfile
T 274ᵃ nüş eyledi, hemân dem ᶜaklı bir dürlü olmağa / [1]
başladı. Şerîf turup bir kiliseye geldi, eyitti:
"Şunda yatayım, birez [2] uyuyayım." didi. Pes bir
dem huzûra varınca bî-hod oldı, kâfirler durup
ardından gözedürlerdi, [3] ardınca gelüp Server'i
tutup bağlayup bir muhkem ağaca sarup Serdâl [4]
huzûrına getürdiler. Serdâl buyurdı, anuñ
ᶜaklın başına getürdiler. Serdâl [5] Şerîf'e eyitti:
"Yâ Serdâl! Biz sizüñle sulh ittük, gerek siz bizde
olasız ve biz dahı sizde [7] olavuz." diyüp turdı.
Serdâl eyitti:" Çok söyleme, senüñ murâduñ
kızı almaktur, yâhud [8] bir hîleye geldüñ ola." di-
di. Server eyitti:" Ben Endriyye şehrine Ah-
med'e giderdüm, [9] şehirde cemᶜiyyet gördüm,

geldüm." didi. Serdâl eyitti:" Eyü fırsat elüme
girdi, [10] saña bir ᶜazâb ideyim ki cemîᶜ halka
heybet olsun." didi. Şerîf eyitdi:[11]" Yâ Serdâl! Gel
yavuz kasd itmeğe niyyet eyleme, soñra pişmân
olursın." didi. [12] Serdâl kulağına koymadı,
döndi beğlerine eyitti:" Bunı nice idelüm [13] ki
öle, ayruk dirilmeye." didi. Pes beğlerden birisi
eyitti:" Bunuñ kanım zinhâr yire [14] dökmeñ kim
her bir dânesinden bir Saltıh belürür, bize belâ
olur." didi. Serdâl [15] eyitti:" Ya nice idelüm?" di-
didi. Girü beğlerden birisi eyitti: "Şunda bir tağ
T 274ᵇ var / [1] Pîrûz Tağı dirler, anda bir delük var,
çâh-ı cehennem dirler. Kayserlerden biri dört
yüz kırk [2] kulaç ip sarkıttı, dibine inmedi, yi-
tişmedi, dirler. Aña bırağalum ola kim [3] an-
da helâk ola, çıkmaya ebed kala." didi-
B 22ᵃ ler. Çün bu sözi diñlediler râzı [4] oldılar. / Pes
Şerîf'i ol tağa götürdiler dahı ol ağaç birle çâha
pertâb [5] ittiler. Şerîf Hazret-i Hak'tan gelene
şükr idüp sûre-i İhlâs'a meşgûl olmıştı, aşağa
gitti. [6] Birezden ol kuyunuñ dibinden bir sadâ
belürdi ve dahı Şerîf'üñ yüzine [7] yil tokandı. Üç
sâᶜat mikdârı zamânda ancak kuyunuñ dibine
indi. Ammâ Hak Taᶜâlâ ᶜinâyeti birle [8] ol uzun
ağaç inüp yire sançıldı. Şerîf'üñ vücûd-ı şerîfine
hatâ gelmedi. [9] Kâfirler ardınca çok taşlar
attılar, aña zarar gelmedi, birisi dahı [10] to-
kanmadı, kuyunuñ bir cânibine düşerdi. Şerîf
bağlu anda kaldı. Birezden [11] ᶜaklı başına geldi,
kasd eyledi kim Minû-çihr'üñ duᶜâsın okuya. [12]
Anı gördi karşudan bir meşᶜale belürdi. Gelürek
gördi, bir yılan, [13] başı yüzi adam gibi ge-
lüp Şerîf'e lutf-ile selâm virdi. eyitti:[14]" Gam yi-
megil, bize sâhib-i arz sizüñ geldüğüñüzi bil-
dürdi, geldük [15] bize ümîddür ki dermânuñuz o-
T 275ᵃ la." didi. Dahı yılanlar gelüp Şerîf'üñ / [1] iplerini
kırdılar, boşandı. Gelüp ol adam gibi olan
yılanlar şâhı [2] Şâh-ı Mârân idi, anuñ ayağına

geldi, oturdı. Şâh-ı Mârân [3] dürlü niᶜmetler getürdiler. Şerîf öñine kodılar, yidi. Bir zamân turup [4] söz ortaya getürdiler, Şâh-ı Mârân eyitti:" Server! Bizüm ilümüzde [5] bu yir altında üç başlu bir evren peydâ oldı, altı yıldur kim [6] memleketümüzde bizi fâkada koyuptur, ᶜâciz olduk, nicemüzi helâk [7] idüp yutmıştur, Meğer senden bize çâre ola." didi. Şerîf eyitti:" Hayr ola, görelüm." [8] didi. Andan kalktılar, bu yir al-
B 22ᵇ tında bir garîb bodrımlara [9] vardılar / dahı bir sahrâ gibi yire yitiştiler. Şâh-ı Mârân:" Server! Ol evren [10] didüğümüz canavar bundadur." didi. Şerîf eyitti:" Sizler girü turuñ [11] görelüm hâl nice olur?" didi. Anlar gittiler, Şerîf anda yaluñuz kaldı. Birezden anı [12] gördi, ol canavar bir kayadan baş getürdi, hemân Şerîf eline [13] bir taş aldı, bir sapana koyup ol canavara [14] bir taş eyle urdı kim kellesi perrân oldı. Hây diyince bir taş [15] dahı urdı, ol canavar düşti, cân virdi.
T 275ᵇ Şerîf bir kerre / [1] naᶜra urdı, ol yılanlar geldiler, ol müzî canavarı helâk olmış [2] gördiler, şâdlıklar ittiler, Şerîf'e duâlar ve senâlar eylediler. Şerîf'i ᶜizzetle alup [3] makâma geldiler, niᶜmet getürdi. Şerîf ol yimişlerden yidi. Andan Şâh-ı Mârân [4] katında karâr eyledi. Ezincânib çün Şerîf'i Serdâl çâha attı [5] ᶜâleme yayıldı kim Şerîf'i bir kuyuya saldılar kâfirler anı diyü. Pes Bortıkal [6] Tekürı'nuñ bir kızı varıdı, anı Şaᶜbân Beğ kim Tekür idi, Kostantîniyye [7] şehrinde otururdı ol istedi oğlına. Aña Recîm Melik dirlerdi. Pes Bursuk [8] Tekürı eyitti:" Gelüñ girü dînüñüze girüñ vireyim. Saltıh hod [9] helâk oldı." didi. Pes vardılar, bu sözle girü dînlerinden döndiler, [10] kâfir oldılar. İstanbul içinde olan Müslümânlar cemiᶜ bir yire gelüp silâh giydiler, sürdiler şaᶜbân katına geldiler, eyittiler:" N'içün dîn-i İslâm'dan [12] rücüᶜ ittüñüz? Şerîf nice bunuñ gibi kaziyyeye uğradı

girü sağ ve esen [13] geldi, yine gelicek aña cevâb
viresin." didiler. Şa^c^bân Tekûr girü ol [14] sözden
B 23^a dönüp îmân getürdi. Çün oğlı Recîm / anı gördi
kim [15] kakıdı turu geldi, atasınuñ kılıcıyla boy-
T 276^a nın urdı, / [1] şehîd eyledi. Müslümânlar anı
görüp, gelüp Ayasofya'ya girdiler. Üç [2] gün ceng
ittiler, üç biñden artuk adam helâk idüp şehîd
ittiler, [3] ^c^avratların oğlanların soydılar, ^c^uryân
idüp Kostantîniyye'den çıkardılar [4] gemilere
koyup getürüp Kefe diyârına bıraktılar. Çok
Müslümânlar h^v^âr [5] ü zâr ol illerde kaldılar. Ol
la^c^îne Recîm Tekûr diyü ad kodılar. Girü [6] Kos-
tantîniyye şehrinüñ için kefere ile toldurdılar
dahı sürdiler [7] şehirden taşra çıkup Eski-
Baba'ya gelüp İsmâ^c^îl'e hücûm ittiler. Anda [8]
olan Müslümânlar turup kal^c^aya girdiler. Kal^c^a
sa^c^b idi, [9] çâre idemediler. Andan Şerîf'üñ ol
çerak yaktuğı kiliseye [10] girdiler. Recîm-i la^c^în
hükm itti kim:" Söyündürüñ ve esbâbın kim [11]
silâhtan anda vardı aluñ." didi. Pes kasd eyle-
diler kim ideler. [12] Ol çeraktan bir pâre od
sıçradı, ol kavme tokandı [13] hemân neftlü od gi-
bi pardak yaktı, halâs idemediler. Yidi kâfir [14]
bir uğurdan binüp helâk oldılar. Korktılar, ko-
dılar, kaçtılar, [15] gittiler. Andan ^c^azm-i End-
T 276^b riyye ittiler. Çünkim yittiler, hisâra / [1] karşu
kondılar kursî kulle kapusı öñinde bir sehl-idi,
yirdi, geldiler, anda hisâra [2] karşu çağırdılar,
eyittiler:" Gelüñ, bize uyuñ, Saltıh dîninden
dönüñ, girü Mesîh dînine [3] girüñ, Hıristiyân
oluñ." didiler. Ahmed anı işidicek burca geldi,
eyitti:[4] " Yâ Recîm! Hiç Şerîf'i bilür misin ne
erdür? Eğer girü Şerîf sağlığıla gelürse saña ne [5]
işler ide." didiler (didi). Pes anlar Ahmed'e söğ-
B 23^b diler. Tîz Ahmed-i Rûmî atına süvâr olup [6] biñ /
kişi ile taşra gelüp ceng ittiler, kâfirler çok
kimse [7] öldürdiler. Çevre il kâfirleri gelüp
çoğaldılar. Müslümânlar za^c^îf [8] idi, hem azdı. Ol

gâzîler durup hisâra girdiler. Tekûr-ı laᶜîn [9]
gördi ceng birle hisâr alınmaz, çevre Tekûrları
ve bânları cemᶜ idüp [10] Firibân ilinde Süküb
şehrine geldiler, ᶜAlî Beği gâfil buldılar, şehîd it-
tiler, [11] hisârı aldılar. Müslümânlardan
kurtılanlar kaçup Baba'ya gittiler. Melᶜün [12]
Tekür andan Baba'ya varmadı. İki beğ gönderdi
ki birisi Dobruc'da [13] Yılan Tekyesi -kim Seyyid'
üñ ejderhâ öldürdüği yirdür- ve biri Tuna
kenârında [14] Baba'dur aña gittiler. Anda anlar
da işidüp hisâr oldılar, turdılar. [15] Tekür bu
yaña girü Ahmed'e yüridi, geldi, hayli ceng itti-
T 277ᵃ iler. Girü hisârdan / [1] çok kâfir depelediler. Âhir
ortaya adam bıraktılar kim Müslümânlar
kâfirlere armağan [2] diyü harâç vireler. Ahmed
nâ-çar olup taşra azıklanmak içün sulh ittiler. [3]
Andan İsmâᶜîl'e geldiler. ol dahı sulh eyledi.
Tekûr girü Kontantîniyye'ye geldi. [4] Bu taraftan
Yılan Tekyesi'nden olan zâviye kim Baba dir-
lerdi anda hükm idene [5] İshâk dirlerdi, ol dahı
kâfirlerle sulh itti, armağan virecek oldılar. [6]
Tekür pes andan Abruşâk şehrinde Barsuk'a ha-
ber gönderdi, eyitti:" Dört [7] aydur senüñ içün
şöyle ittüm, baña kızuñ vir." didi. Barsuk dahı
râzı olup [8] ᶜakd-i nikâh ittiler, düğünler
kıldılar. İki taraftan maslahatlar bitüp, ge-
miler tonadup [9] Abruşâk'a gönderdiler. Gelüp
bir iskele yiri vardı, aña çıkdılar Mudan
B 24ᵃ dirlerdi. / [10] Andan atlara binüp Abruşak'a git-
tiler. Barsuk dahı karşu gelüp niᶜmet ve nüzül
birle getürüp kondurdı. Anda yidi gün düğün it-
tiler. Bunlar bunda şâdlıkta [12] ezincânib Şerîf
Şâh-ı Mârân katında otururken bir cinnî içerü
[13] girüp Şâh-ı Mârân'a selâm virdi dahı eyitti:
"Meymün Tayyâr sizlere selâm [14] itti, eyitti:
'Üstümüze Ehremen leşkeri gulüvv ittiler,
kâfirler bizi zebûn [15] kıldılar. Şerîf Hazretini
T 277ᵇ senüñ katuñuzda işittük, bize meded virüñ / [1]

vaktidür, yohsa Müslümânlar ayakta kaldılar, pây-mâl olurlar. ' didi."Çünkim Şerîf bu sözi [2] ol cinnîden işitti eyitti:" Hoş ola ammâ benüm yarağum yoktur velî kardaşum [3] Minû-çihr-i daᶜvet ideyim ki dünyâda âdem-zâd içinde olan cinnîlerüñ pâdişâhıdur, [4] gelsün, yarağum getürsün." diyüp Şerîf tiz hemân duᶜâyı okıdı. Henüz dahı tamâm olmadın Minû-çihr-i cinnî leşkeriyle çıkageldi, Şerîf'üñ ᶜAnkâbil atın ve dahı cemîᶜ silâhın birle getürdi. [6] Şerîf atına süvâr oldı, sürdiler Meymûn Tayyâr [7] Şerîf'i karşulayup mübârek elin öpti. İndiler, kondılar. Şerîf eyitti:" Bu yir havâda [8] gök yüzi gibi muᶜallak tururdı." Nâ-gâh birezden anı gördiler bir alay [9] leşker çıktılar, naᶜralar urup depindiler. Dîv leşkeri gövdede katı büyüklerdi. [10] Şerîf dahı atına binüp, naᶜra urup ol dîvleri birbirine urdı. Ceng-i ᶜazîm ittiler. Ol yirde yidi gün ceng ittiler. Âhir Şerîf çağırdı, [12] eyitti:" Beğüñüz Şeterser meydâna gelsün, ne kaçar?" didi. Pes birezden bir deve başlu [13] nerre dîv meydâna gel-
B 24ᵇ di, eyitti: / "İy Saltıh-ı sâhir! Uş ben saña varsam gerek [14] idi, eyü ki sen kendü ayağunla geldüñ." diyüp Şerîf'e bir ulu gürz-i girân tağ mânendi [15] havâle eyledi. Şerîf gürz al-
T 278ᵃ tından kendüsin uğurlayup girü sıçradı. / [1] Gürz yire dokandı, meydân sarsıldı sanasın kim yir deprendi. Şerîf gürz altında [2] hurd oldı sanup dîv geçem dirken pes Şerîf dîvüñ ol deve başına bir tîğ [3] eyle çaldı kim ilmeyüp berüden öte geçti. Hemân dîvüñ başı öñine düşti, [4] dîv ardına yıkıldı, düşti. Hemân ol dîvüñ leşkeri anda târmâr oldı, [5] kaçtılar. Bu rahmânî Müslümân cinnîler ele alup anları kırdılar, esîrler idüp [6] ganîmet aldılar. Andan yüriyüp illerin feth ittiler, oturdılar. Şerîf'e envâᶜ [7] niᶜmetler getürdiler. Yidi, şükr-i Yezdân itti. Şerîf hazreti durup ᶜibâdete [8] meşgûl oldı. Dün namâzların

çok kılurdı. Bir gice yaturken bir konkunç [9] düş
gördi, turdı, düşini Minû-çihr'e söyledi, ta^c^accüb
eyledi. [10] Minû-çihr eyitti:" Turuñ girü gidelüm
taşra çıkalum." didi. Andan turdılar [11] Rakkâs
perî katına geldiler dahı Şerîf'e karşu gelüp
nüzûl ve ni^c^met getürdiler. [12] Andan dahı Mes^c^ûd
cinnî iline geldiler. Mes^c^ûd dahı karşu geldi,
bunları kondurdı, [13] konukladı, yidürdi, içürdi
dahı eyitti:" Yâ Server! Taşra yir üstinde [14] olan
Rûm'daki Müslümânlaruñ hâlinden haberdâr
ol." diyüp olan [15] kıssayı ve kaziyyeyi- yikim
olmıştı -haber virdi, eyitti: " Ben taşra çıkmış-
T 278^b tum / [1] gördüm Müslümânlara katı acıdum. Al-
lah Ta^c^âlâ'dan baña destûr olsa ol [2] kâfirleri
deñize dökerem, illâ melâike komazlar, biz
kendü râyumuzla âdem-zâda [3] gücümüz yitmez-
di. " didi. Pes Şerîf ol Müslümânlar içün ağladı,
eyitti: " Meded, beni tîz taşra [4] çıkaruñ." didi.
B 25^a / Meymûn Tayyâr dahı Şerîf'i boynına alup ol
yirden gittiler. [5] Minû-çihr Şerîf'üñ yanında
bile giderdi, Şerîf eyitti:" Beni yâ Meymûn
İstanbul [6] birle Abruşak arasındaki deñizüñ
kenârında kogıl." didi. Râst Meymûn [7] alup
Şerîf'i taşra getürdi, deñiz kenârında içine su
geçürmiş bir taş [8] vardı, ol taş üzre kodı kim aña
Baba-kayası dirlerdi, [9] şimdiki zamânda ol
dahı ol yirde añılur ol adla. Pes Şerîf [10]
Meymûn'a ve Minû-çihr'e eyitti:" Varuñ,
Abruşak'ta kızı kaçan yire getürürler [11] kâfirler
görüñ." didi. Hem eyle ittiler. Meğer anda varan
Samadıyya kendü idi, gelüp [12] Minû-çihr Seyyid
'e haber virdi. Pes tâ kim kızı hisârdan çıkarup
deñiz kenârına [13] getürdiler, gemiye koydılar,
revân oldılar İstanbul'a gittiler. Şerîf tîz
Mâlik-i Bahrî [14] du^c^âsın okudı, Mâlik-i Bahrî
çıkageldi. Şerîf eyitti:[15]" Bu kaya dibinden deriñ
yir bu yirlerde var mıdur? " didi. Mâlik eyitti:
T 279^a "Bu yir deriñ / [1] yirdûr." didi. Şerîf eyitti: "Bu yi-

ri girdâb idüp gelen gemiyi gark idüñ, tâ meğer
kim etmek atalar dahı [2] baba-y-çün diyeler." Pes
ol kimselere "Siz anlara yardım idüñ." diyü
ısmarladı "Bu yiri [3] şimden girü siz bekleñ." didi
dahı ᶜahd itti. Nâ-gâh ol gemiler gelüp çıktılar,
Şerîf kendü kayanuñ bir yanına gizlendi. Tâ
kim ol on pâre gemi [4] geldiler, çünkim iriştiler
hemân sâᶜat yiller belürüp deñizüñ altı üstine
döndi, [5] mevçler urup furtunalar koptı, kum a-
lup deñiz kükrerdi. Ol gemilerden üç pâre gemi [6]
gelüp taşa tokandılar, gark oldılar. Balıklar
çıktılar anda bî-hesâb. Çün [7] ol leşker-i Sama-
dıyya anı gördi, ah itti. Ol gark olan gemilerden
bir kâfir taşra [8] çıktı, Şerîf'i gördi, gelüp
çağırdı kim Şerîf üşte bunda tururdı. [9] Sama-
B 25b dıyya'nuñ cân başına sıçrayup / gelüp eyitti:
"İy kavın! Bu yiller, bu furtunalar hep [10] anuñ fi-
ᶜlidür Eğer girü andan neded istemeyevüz, helâk
oluruz." didi. Tîz kız ve halk baş açup [11] feryâd ü
figân idüp:" Meded yâ Şerîf!" didiler. Şerîf ol
kaya üzre çıktı, [12] bir neded giyerdi, çâr-terk tâç
başında ilerü gelüp eyitti:" Tîz kızı çıkaruñ [13]
yohsa sizi helâk iderem." didi. Pes kızı virme-
diler, gemileri yil hep kenâra tuttı, [14] attı. Şerîf
kızı esîr eyledi. Andan Samadıyya'ya eyitti:
"Seni soñra öldürem, şimdi [15] esirgedüm, hele
yüri var, şimdi haber vir Tekûr'a." didi. Pes
T 279b Samadıyya yayan kurudan / [1] İstanbul'a git-
ti. Şerîf kızı Minû-çihr'e virdi dahı eyitti:" İlet
Eski-Baba'da [2] İsmâᶜîl'e ısmarla, virgil." didi,
gönderdi. Minû-çihr kızı anda götürdi, İsmâᶜîl'e
[3] virdi. Şerîf andan gidüp Abruşak'a ᶜazm itti.
Deñiz içinde yüridi, deñiz topuğına [4] gelmezdi
zîrâ İlyâs Peygamber duᶜâsın okudı, deñiz
kendüye musahhar oldı, [5] batmadı. Çünkim
Mudân kâfirleri anı gördiler, katı korktılar.
Karşu geldiler kim:" Sen kimsin?" [6] didiler.
Şerîf eyitti:" Kim olsam gerek, ben Saltıh'am."

didi. Pes kâfirler aman istediler, [7] "Bizüm suçumuz yoktur bu kaziyyede." didiler. Şerîf anlara amân virdi. Ol yirde [8] bir kilise vardı, anda bir ulu râhib otururdı, sürdi Şerîf'e geldi, eyitti:[9] " İy Server-i Rûm! Benüm bir sözüm var, seni velîdür dirler, eğer bunı idesin ben [10] Müslümân olam." didi. Şerîf: " Ol nedür?" didi.
B 26a Ol râhib eyitti:" Benüm bir kızum / [11] var idi bir gün deñiz kenârında oynarken kulağından küpesin deñize [12] düşürdi, tamâm Rûm harâcına değerdi. Anı baña bulıviresin ben de ᶜahdümde [13] sâdık olam." didi. Pes Şerîf ilerü geldi, İlyâs Peygamber duᶜâsın okudı dahı bir kez [14] çağırdı: "İy balıklar! Tîz ol küpeyi buluñ getürüñ her kanda ise." didi. [15] Deñiz yüzine ol kadar balıklar iri uvak çıktılar ki hesâbın Allah bilür
T 280a ancak. / [1] Âhir bir büyük balık ağzına alup küpeyi getürdi, sundı. Pes Şerîf ağzından [2] alup râhibe virdi. Çün râhib anı gördi, tîz îmân ᶜarzâ kıldı, Müslümân [3] oldı. Bu kerâmeti çün kâfirler gördiler, andan yiğirmi dört kişi dahı Müslümân [4] oldılar. Şerîf andan turup Abruşak'a geldi. Çün Bursak-ı laᶜîn işitti 5 ki Şerîf kendüye gelür, hemân dört biñ kişiyle karşu gelüp sahrâ-i Dermûş'ta bulıştılar. Şerîf yalñuz ol kavmi ele alup muttasıl üç gün ceng [7] ittiler. Şerîf'e yarak kâr itmezdi. Şerîf kendüyi ᶜaleme urdı, sancağı [8] yıktı. Hemân dönüp leşker sındılar. kaçtılar, geldiler, hisâra girdiler, yüksekte burç [9] bâru tonattılar, ceng itmeğe hâzır turdılar. Şerîf yakın geldi, gördi [10] hisâr yüksekte, kendüye taş ok attılar, Şerîf andan gidüp [11] yükseğine çıktı dahı taşlar getürüp hisâra attı, çok evler, binâlar [12] harâb itti. Bir mağara vardı, anuñ öñinde oturdı. Uyku galebe [13] itti. Meğer ol tağa Keşîş Tağı dirlerdi, üstinde bir kilise vardı, [14] andan yukarusı kar idi, yaz ve kış erimezdi. Ol papazlar eyittiler:

[15]"Varalum, Şerîf'e istikbâl idelüm, kurtıla-
T 280b lum!" didiler. Sürdiler, ol mağâraya / [1] geldiler.
Meğer üsti yanına geldiler baktılar, çün Şerîf'i
uyur gördiler, eyittiler:" Hemân fırsattur, [2] iş
âsân oldı." diyü bir büyük taş yuvaladılar, yu-
karudan Şerîf üzre saldılar. [3] Taş yuvalanup
Şerîf üzre gelicek bir yire dokunup sıçradı, râst
karnına dokundı. [4] Hak Taᶜâlâ sakladı taş aşıru
gidüp yuvalanup gitti. Şerîf uykusından uyanup
gördi ol taş [5] üstinden geçdüğin tîz yirinden du-
rugeldi, ol kâfirleri gördi, eyitti:[6]" Bre
melᶜûnlar! Nedür bu?" didi. Anlar feryâd idüp
eyittiler:" Size gelürken uvak taşlar
ayağumuzdan dökilür, [7] gelüp bu taşa to-
kandılar, bu yirden kopup sizüñ üstüñüze indi.
Allah sakladı." [8] didiler. Şerîf anlara mukayyed
olmadı, hiç tınmadı, sabr itti. Ol kâfirler yuka-
ru tağa gittiler. Şerîf [9] girü hisâra cenge meşgûl
olup yüksekten taşlara atardı, her birisi deve-
den [10] büyükti. Âhir ᶜâciz oldılar, amân isted-
iler. Şerîf anlara amân virdi. Mâl ve rızk ᶜvirüp
harâç virmeğe râzı oldılar. On biñ altuna kesil-
diler. Kapu açıldı, Seyyid'e [12] ᶜizzet ide papazlar
başı açuk karşu geldiler. Pes Şerîf kalᶜaya girüp
Abruşak [13] hisârın seyr idüp berüsinden girüp
üstine çıktı. Giderken bir kâfir [14] oğlancuğı Şe-
rîf'e eyitti:" Yâ Saltıh! Senüñ üstüñe ol râhibler
taş bıraktılar, [15] girü sakaluña senüñ hande i-
T 281a düp halâs oldılar. Pes anlaruñ ittüği / [1] işi göre
tururduk." didi. Şerîf aña eyitti:" Berü gel saña
ne diyem?" didi. Oğlan gelicek berk [2] tuttı, at
ardına alup arkasına alup çıktı, tağa revân oldı,
gitti. [3] Ahşamdan soñra yukaru ol kiliseye
B 27a irişti. Şerîf ol oğlana Hasan [4] diyü ad virdi. /
Anı at yanında kodı, kendü ol kiliseye geldi. ka-
pusı [5] berkinmişti, geldi bir cam var idi, anuñ
dibinde durdı. Ol gice [6] katı sovuk idi, kar dahı
yağar idi. Şerîf geldi, diñledi, işitti kim bir pa-

paz [7] söyler eyidür kim:" İy Hıristiyânlar! Key sakınuñ bu câdû Türklerinden, bunlarla söyleşmeñ, [8] dillerince cevâb dahı itmeñ ki bunlaruñ dahı Peygamberi -hâşâ- sehhâr idi, [9] şimdiki hâlde bu Şerîf Saltıh dahı sehhâdur." didi. Çünkim Şerîf bunı [10] işitti, ol cama bir taş urdı, cam yirinden kopup yire düşti. [11] Râhib "Nedür, görüñ." didi. Kapu açup taşra çıktılar. Şerîf taşra [12] gelenlere birer kılıç urdı, depeledi. İçerüye girdi, naᶜra urdı, eyitti:[13]" Bre melᶜûnlar! Sizüñ hîleñüz dükenmez, size bir iş idem göresiz." diyüp ol [14] otuz iki keşîşi depeledi. Oğlanı, atı kiliseye getürdi. Ol gice anda yatup [15] irte mâlların alup dahı çıkup ol tağı seyrân idüp
T 281ᵇ karlıkların gördi. / [1] Andan aşağa inüp ol oğlanı alup ᶜazm idüp ᶜÜngüriyye kalᶜasına [2] revân oldı. Çün anda yitişti ᶜÜngür Meliki korkusından hisâra girdi [3] ve oğlı birle Şerîf'e niᶜmet ve nüzûl gönderdi. Şerîf anı hoş gördi, [4] harâca kesüp girü döndi. Pes Server bir makâmda kondı. Ol gice anda yattı. [5] Anda düşinde Seyyid Gâzî'yi gördi, eyitti:" Ben bunda yaturam oğul!" didi. Server [6] uyanup ol yire ᶜalâmet eyledi, bir kabr resminde taşla yaptı [7] dahı rûhına duᶜâ idüp kodı gitti. Andan soñra gine bir hâtun girü düşinde [8] gördi. Ol yirde varup bir türbe ve zâviye bünyâd eyledi. Şimdi [9]maᶜmûrdur. Pes
B 27ᵇ Server andan / Îrâs şehrine geldi. Anlar dahı karşu geldi, [10] hürmet ittiler. Andan İznik kalᶜasına geldi -kim Nasrânîlerüñ [11] ulu kalᶜasıdur- Kostantûniyye'ye üç günlük yol idi, [12] kalᶜadan taşra ᶜazîm şehr idi. Şerîf toğru ol şehre gitti, [13] kendüyi bir râhib sûretine koydı. ᶜAzm idüp şehre yakın [14] gelicek bir bölük râhibler cemᶜ olup çıkageldiler, [15] Şerîf'i gördiler: " Ne kişisin?"
T 282ᵃ didiler. Eyitti:" Ben / [1] Selihun'am." didi. Meğer bir râhib vardı Keşîş Tağı'nda kim Şerîf anı [2] öldürmişti anı ad eyledi, ol idi didüği. Anlar at-

larından inüp göriştiler, [3] eyittiler:" Yâ Selihun! N'oldı kım siz bunda geldüñüz?" didiler. Şerîf eyitti: "Haberüñüz [4] yok, ol Saltıh-ı sâhir geldi, bizi hep kırdı. Ben kaçtum dahı bunda [5] geldüm." didi. Dahı anlar ağlaştılar, soñra alup ulu kiliseye getürdiler. [6] Server çıkup vaᶜz, nasîhat idüp halkı hayrân kodı. Ol kavm [7] eyittiler:" Dirîgâ şunuñ gibi ᶜazîz kanda ola? Pes bu Saltıh ne yaramaz adamdur [8] kimseye amân virmeyüp adamları kırar." didiler. Çün ol gice karâr eyledi [9] halk tağıldılar. Şerîf şeb-revânî tona girüp, şehr içinde gezerken [10] hisâruñ taşında olan şehrüñ bir cânibinde bir çeşme gördi, yapmışlar [11] dahı gördi anda bir ᶜavrat su alurdı. Pes Şerîf añsuzda üstine [12] varmağın ol ᶜavrat koyup kaçtı. Pes Şerîf çeşmenüñ lülesine [13] tıkaç var-ıduğın bilmezdi. Andan turup su içti, kodı, gitti. [14] Hemâm ol çeşmenüñ suyı aka aka çeşmeyi bastı zîrâ çeşme alçak [15] yirde idi. Çeşme su içinde kaldı. Eyidürler tılsım birle
T 282ᵇ bağlanmıştı. / [1] Server anı bozdı, dahı su gürle-
B 28ᵃ yüp çıkdı, aktı hayli yire yayıldı, bir göl / [2] oldı. Sabâh olınca su yayılup şehrüñ bir yanını tutup bastı. Çünkim şehr halkı gördiler, feryâd ü figân [3] ittiler, nice kim suya taldılar, çeşmeyi aradılar anı kandadur, kandalığın bulmadılar. [4] Halk şehirden çıkup kaçtılar. Çıdi günde şehri dahı su aldı, bir büyük göl oldı. [5] Su hisâr üstine yüridi. hisâr halkı feryâd ittiler, Şerîf'e yalvardılar, [6] eyittiler: "Bize duᶜâ eyle, meded itl" didiler. Pes Şerîf duᶜâ idüp burçtan aşağı indi. [7] Elinde bir turre vardı. Ol turre ᶜÖmer b. Hattâb'da idi. Ol turre birle dahı [8] "Kaf yâ mâ!" diyü ol suya urdı. Ol su ol yirden aşup ilerü gelmedi, [9] anda Allah kudretiyle şöyle kaldı ki kerâmet-i Şerîf kıyâmete değin şöyle kalsa gerektür. Andan Şerîf eyitti:" Şimden girü emîn oluñ." didi. Ol halk [10] eyitti:" Bu olan işi Saltıh

itmiştür, çeşmeyi akıtmıştur. Âh anuñ [11] elinden, ocağumuza su koydı, neler itti." didiler. Şerîf eyitti:" Hey kavm! Ol bir kişidür [12] nice ocaklara su koymıştur." didi. Anlar bu sözi işidüp ağlaştılar. Şerîf'i [13] ta^czîmle kiliseye götürdiler. Ol gice hayli sohbetler itti. Çün ol kâfirler [14] tağılup evlerine gittiler, Şerîf turup ol Sultân Allah'a sığınup şehre [15] od urdı. Dört yirden ol şehre od düşti. Kâfirler turup feryâd
T 283^a / [1] ü figânlar ittiler. Şerîf yirinden turup bir burca çıktı, bir kez na^cra urdı [2] "Benem Şerîf Saltıh!" didi. Kâfirler ol burca gelince andan bir burca dahı [3] giderdi. Girü andan na^cra urdı, kimse anı göremedi. Şol kadar kâfirleri [4] oyaladı tâ
B 28^b kim şehri söyündürmeğe / mukayyed olmadılar. Şehr hep yandı. [5] Nâ-gâh od ayduñlığına karşu bir kaç kâfir Şerîf'i gördiler kim Selihun'am diyen râhibdür, [6] feryâd idüp beğlerine geldiler, eyittiler:" Selihun'am diyendür anı biz gördük, [7] oñat añlımaduk." didiler. Ol beğ eyitti:" Ben bu burcı bekleyeyim, siz varuñ [8] görüñ Selihun kilisede midür?" didi. Tîz Şerîf'e bunlaruñ hâli ma^clûm oldı [9] çün burçtan aşağa indi, du^câ-i İhfâ okudı, kâfirler görmediler. Anlardan ol [10] kiliseye gelüp halvetine girüp oturdı. Pes birezden kâfirler geldiler [11] gördiler epsem Selihun oturur. Pes Şerîf " Ne hikâyettür?" diyü sordı. [12] Kâfirler eyittiler: "Sultânum bize şekk geldi, ol Saltıh gördük, size beñzer [13] sizi sanduk" didiler. Şerîf eyitti:" Bu Türkler şeytânlardur, kankı sûrete olursa [14] girürler. Baña gösterüñ anı kankı burçtadur, anı size du^câyla helâk [15] idivireyim." didi. Pes Şerîf'i aldılar, ol burca çıktılar. Gördiler Şerîf
T 283^b yok/ [1] ol beğ hayrân oldı, eyitti:" Kuş olsa kanda uçduğın dahı [2] göreydük." didi. Pes Server dönüp ol şehr beği Mihâl'e eyitti:" Bu iş az değül, [3] sizüñ ve bizüm ol beğümüz Kostantîniyye Tekûrı

Recîm'dür, bu işi aña [4] bildürüñ." didi. Dahı Şerîf kendü eli ile mektûb yazup İstanbul'a [5] gönderdi, şehrüñ hâlin bildürdi. Çün şehr tamâm yandı, kalᶜadan [6] taşra şimâl kapusı tarafından kondılar, oturdılar, şehri girü yapmağa başladılar. [7] Mihâl otururdı, pes Şerîf kuyu öñinde turup vaᶜz iderdi. Halk [8] güneş ısısından katı zebûn oldılar. Şerîf eyitti:" İy kavm! Bu Saltıh [9] sizi ne yavuz korkutmış, şimdi eğer anı görürseñüz nice iderdüñüz?"
B 29ᵃ / didi. Ol [10] kavın eyittiler:" Ceng iderdük." Şerîf eyitti: "Anuñla başa varımazduñuz. [11] Meğer andan kerâmet isteseñüz anı yeñerdüñüz. " didi. Eyittiler:" Nedür ol?" didiler. Seyyid eyitti: "Aña [12] diseñüz ki bize bir sovuk su çıkar, ol hod suyı kanda yola hacîl iderdüñüz, [13] koyup sizi gider." didi. Ol kavın anı işittiler:" Ah gerekmez tek [14] gelmesün sudan bezerüz." didiler. Pes Şerîf bunca günden soñra turup [15] Selihun adına ol şehirden çıkup İstanbul'a revân oldı. Göndürü
T 284ᵃ / [1] gittiler girü döndiler. Şerîf girü anlaruñ ardından yitişüp bir gayrı sûrete [2] girüp bir naᶜra urdı:" Benem Şerîf Saltıh! Pes kanı ol Selihun, benüm [3] elümden kurtılup kanda kaça, tîz baña virüñ, yohsa sizi helâk [4] iderem." didi. Ol kâfirler at boynına düşüp kaçtılar, geldiler [5] Mihâl'e haber virdiler:" Saltıh geldi, meded it." didiler. Mihâl turup [6] hisâra girdi, burç tonattı, turdı. Şerîf sürdi kalᶜaya [7] karşu şimâl kapusına geldi, eyitti:" Tîz getürüñ, ya harâç virüñ." didi. [8] Anlar eyittiler:" Yâ Saltıh! Biz saña inanmazuz, sen de bize bir kerâmet göster [9] inanalum." didi (didiler). Şerîf eyitti:" Benden ne istersiz?" didi. Anlar eyittiler:" Bize bir sovuk [10] su çıkar yirden." didiler. Şerîf eyitti:" Kanda çıkarayım?" didi. Kâfirler eyittiler:" Uş kapu [11] karşusındaki şol taş altından." didiler. Server ol taşa nîze birle bir kez [12] urdı: "*Uhrac yâ ma' bi-izni'llâh*" (1) di-

(1) «Ey su, Allah'ın izniyle çık.»

di. Kudret-i Hak'la bir âb-ı zülâl çıktı, [13] revân
oldı, aktı. Evvel kendü içti, andan eyitti: "Gelüñ
îmân getürüñ." didi. [14] Pes anlar Şerîf'e surat
virdiler. Şerîf anlara gazaba gelüp eyitti:
B 29b "Kâşki sizi [15] koyayaydum / hep sizi göl suyı a-
T 284b lup gark ideydi." diyüp toğru ol hisûruñ / [1]
cenûbî kapusına vardı, berkinüp tururdı. Tîz
tutup revân atından inüp [2] ol ulu kapuya bir
gürzle eyle urdı kim kapunuñ bir kanadı
içerüsine atıldı, [3] gürzüñ sadâsı feleğe irişti dahı
Server atın yide kapuya yüridi [4] eli birle kapu-
nuñ bir kanadın dahı açup içerü girdi. Toğru
şehr ortasında [5] bir meydân vardı aña vardı
turdı. kâfirler feryâd ide Mihâl'e [6] geldiler, eyit-
ti:" Ne tururs ın? Uş şehr içine girdi, geldi." didi-
ler. Mihâl çâr-nâ-çâr [7] atına süvâr olup Şerîf
Saltıh üzre geldi. Andan ok [8] yay kolına geçürüp
eyitti:" İy sehhâr! Saña ok geçmez, kılıç kesmez,
od yakmaz dirler [9] ve ammâ bu kerre benüm
okumdan cân hergiz halâs itmezsin, zîrâ benüm
okum taş [10] demürden geçer." didi dahı pertâb
eyledi. Şerîf iki barmağı ile kim biri şehâdet [11]
biri uzın barmağı arasına alup barmağıyla ol
okı karvayıp tuttı [12] girü Mihâl'e havâle eyledi:
"Vaktüñe hâzır ol melᶜûn! " didi. Mihâl gördi
kim [13] iş ayruksıdur tâkat getürmeyüp gidivirdi.
Server aña yan bekiden [14] bir ok urdı, bir bir
yanından çıkup dahı bir taşa tokandı yarusına
[15] dek battı. Ol kâfir bir kez bağırup düşti, cân
T 285a virdi, atından / [1] yıkıldı. Halk Şerîf üzre gulüvv
ittiler. Şerîf naᶜra urup seyf ele alup [2] ol halkı ol
yanık yirlerde bölük toz kül içre tağıdup haylı-
sin [3] kırdı. Âhir kâfirler iki bölük oldılar, bir
bölüği kaçtılar, bir bölüği kaldı. [4] Anlar dahı
iki bölük oldılar, geldiler îmân getürdiler. Î-
mân getürmeyeni [5] harâca kestiler. Şerîf on gün
B 30a anda / karâr itti, anlara dîn-i İslâm öğretti. [6]
Nâ-gâh ol dem Tekûr'dan kâfirler anda Server'e

bir kâğıd getürdiler. Ol kâğıd getüren [7] kâfirleri Şerîf depeledi dahı açtı ol kâğıdı okıdı! Yazmış kim: [8] " Yâ Selihun! Safâ geldüñ, bize tîz gel, ol tağ başından eyü kurtılduñ, [9] Saltıh sebeb olmış sana. Bana dahı yavuz işler itti, Samadıyya elinden [10] benüm sevdüğüm nigârı aldı, Samadıyya bana geldi, haber virdi. And içtüm ki [11] turam, leşker divşürem dahı bu Rûm-ili'nde olan Saltıh'uñ Türklerin [12] kıram ᶜavratların alam, aña bir iş idem. Pes hemân sen eğlenme gel." dimiş. Pes [13] andan Şerîf tîz yirinden turup:" Ben Haleb'e giderem." diyü sûret deñiştürüp [14] İstanbul'a gitti. Girü râhib Selihun sûretine girüp toğru bir yire [15] yüridi kim anda bir kilise
T 285ᵇ vardı, kırk ruhbân vardı, aña geldi, kendüyi / [1] bildürdi. Karşu gelüp ayağına düştiler. Üç gün anda turdı. Andan [2] ol kırk papaz bile gelüp Kontantîniyye deñiz kenârına geldiler, anda Eski-Derân [3] dirlerdi. Ol gicede geldi, kâfirler geldiler gemilerle karşu gelüp ᶜizzetler ve hürmetler [4] ittiler. Şerîf andan geçüp toğru Galata'da Buzintin kilisesine geldi, [5] kondı. Ol gün anda vaᶜz ve sohbetler eyledi, anlara nasîhatlar kıldı, kâfirleri [6] birbirine urdı. Çün gice oldı, turdı çâr-su ucından üç [7] yirden od urdı. Yil oldı, hemân ol gice şehri od tuttı, feryâd ü figân [8] göğe ağdı. Şehr bir hayli mikdârı tutup yandı. İrte olıcak turup [9] hemân taşra gelüp atına bindi, geldi deñizi bereme birle geçüp, gelüp [10] taşra çıkup durdı. Halk gelüp karşuladılar, ᶜizzet ve
B 30ᵇ hürmet ittiler. Andan Şerîf İstanbul'a / [11] geçti: "Bunda Saltıh gelmiştür benüm ol düşmânumdur." diyü bu Tekür Recîm-i [12] laᶜîn karşu gelüp Şerîf'üñ elin öpti. Getürdiler Server'i Ayasofya [13] yanında kondurdılar. Üç gün anda sohbetler itti şöyle ki kâfirler ağlaştılar. [14] Pes Şerîf eyitti:" Âh ol Saltıh tutılup öñüme geldüğin görsem ki [15] ne hîleler ider bize." didi. Kâ-

fîrler işidüp ağlaştılar, feryâd ittiler, baş kal-
T 286a durup / [1] eyittiler:" Beravtî Meliki anı çâh-ı ce-
henneme attı dirler, gerçek midür ola?" didi. Bu
kâfîrler eyittiler:[2]" Bıraktılar ammâ girü çık-
mış dirler." Şerîf eyitti:" Yalan ola." didi. Eyit-
tiler:" Üşte Tekûr anı [3] bunda çağırdı, gelür so-
rasız." didiler. Ol gice Şerîf ruhsat bulup girü [4]
şehrüñ bağ bağçeleri tarafından -kim hisâr
içindedür- od urdı kuru örüğe [5] od düşince şehre
ulaştı. Halkuñ feryâdı göğe ağdı. Pes [6] Şerîf tîz
girü yirine geldi. Bu taraftan Tekür ol haberi
işidüp atına bindi, [7] Şerîf katına geldi, eyitti:
"Yâ Selihun! Bingil atuña kim varalum şehre [8]
od urmışlar, kimdür aslın bilelüm." didi. Tekür'
a Şerîf eyitti:" Kim idüğin dahı bilmedüñ mi [9]
kim bu yangını Saltıh itmiştür." didi. Tekûr ve
Şerîf ata bindiler, geldiler turdılar. Şehr [10] par
par birez yandı, anı tîzde söyündürdiler, girü
Tekür sarâyına geldiler. Tekûr Şerîf'e [11] eyitti:
"Senden ötüridür bu şehirleri gelüp Saltıh oda
yakar." didi. Şerîf [12] ağladı. Pes Tekûr eyitti:" Yâ
Selihun! Turalum ki bu şehirde üç velî var, [13]
ikisi hisâr içindedür, birisi taşradur. Yir al-
tından yol ittük, aña varalum [14] ziyâret idelüm
ammâ sen, ben ve Samadıyya ola üçümüz yeter."
didi. Pes turdılar, [15] anlar gice ile fânûs yakup
dehlîze girdiler. Geldiler, taşra bir yire çıktılar
T 286b / [1] Bir bıñar yanında bir kabre varup oturdılar,
aña yalvardılar, tazarru[c] ittiler:" Meded bize
dermân eyle Şerîf'ten [2] [c]âciz kalduk. Bizi anuñ
şerrinden ve hîlelerinden kurtar, gel!" didiler.
Şerîf Tekür'a [3] eyitti:" Bunı ben bilmezem bu ne
kişidür baña haber virüñ." didi. Samadıyya
dönüp eyitti:" Bu da [4] Türktür ammâ Arab, adına
[c]Arab dilince Ebü Eyyûb-i Ensârî dirler, Mu-
hammed'i bu evine [5] alup konuklamıştur. Soñra
Yorgi zamânında gelürler bu hisâra Türkler [6]
üşerler. Bu bir hisâr delüğinden iki kişi bile

gelürler, içerü girürler, andan [7] Ayasofya'ya girürler namâz kılurlar. Kâfirler görüp bunları tutmak isterler, [8] öldürmeğe kasd iderler, kaçarlar. Eñ soñra bu yirde gelüp hemân bunları şehîd [9] iderler. Bunuñ üzerine çok zamân geçmez şehr tâ^cûn olur, bunı bir ulu papaz düşinde [10] görür, eyidür ki:' Benüm üstümi pâk idüñ yohsa tâ^cûndan küllî hep helâk [11] olursız.' dir. Varurlar pâk iderler, bu bıñarı kazıdılar. Pes hemân tâ^cûn gitti. [12] Pes ol kilisenüñ birisi zindân kullesinde yatur ve biri dahı Balat'tadur. [13] Anlaruñ birinüñ adı Ebû Ca^cfer, biri Ebû Sa^cîd'dür." didi. Şerîf eyitti:" Bunlar [14] Türk ola siz n'içün buña i^ctikâd idersiz?" didi. Tekûr eyitti:" Server! Bir râhib [15] soñra bunları düşinde görür, aña eyidürler ki:' Biz senüñ dî-
T 287[a] nüñüze girmeğe / [1] varduk siz bizi öldürdüñüz. biz sizdenüz.' dimişler. Pes andan berü halk i^ctikâd iderler, [2] bunlardan hem çok menfa^cat görürüz." didi. Şerîf dönüp eyitti:" Hâşâ, bu kişiler sizüñ [3] dînüñüzde ola." didi. Pes Şerîf hemân turdı, kabr yanında bülend âvâzla Kur^c-
B 31[b] ân'a [4] başladı. Çün Samadıyya anı / işitti, kalkup gidivirdi, kaçtı. Pes Tekûr [5] dahı "Meded, hey nedür bu?" diyince Şerîf yirinden turup Tekûr'ı yire urdı, [6] muhkem elin bağladı. Kur'ân'ı tamâm idüp Server el yüze sildi dahı eyitti:[7]" Yâ la^cîn! Atañ Şa^cbân saña n'itti kim anı sen öldürdün? İmdi îmân [8] getür." didi. Pes Recîm eyitti:" Ben ol sözi dimezem." didi. Şerîf anı depeledi başın [9] kesüp, eline alup taşra çıktı, bir na^cra urdı. İstanbul kâfirleri [10] bir yire geldiler ceng itmeğe âgâz ittiler Şerîf anlarla yidi gün gice gündüz [11] ceng eyledi. Kâfirler gördiler ki aña yarak kâr itmez, biñden artuk adam depeledi, [12] âhir aman didiler. Samadıyya çıkup Firengistân'a kaçtı, gemi birle Gedalan'a düşti. [13] Bu tarafta Şerîf Recîm-i la^cîn başın Edirne'de

Ahmed'e gönderdi, hisâr kapusında [14] astılar.
Samadıyya kim kaçtı gitti, meğer Gedalan
leşker birle gelüp Endülis'e [15] üşmişti,
Gırnata'da olan Müslümânları kim Mağrib'den
T 287b bir boğaz gelmiştür, ol / [1] sekiz mîl yirdür, öte
Mağrib [2] Müslümânlar gelüp ol Endülis ilin
almışlardı, Kâfirler gulüvv idüp anuñ üstine [3]
gelmişlerdi, ceng iderlerdi. Ol Samadıyya nâ-
gâh aña vardı. Gedalan Samadıyya'yı [4] görüp
"Hâl ne?" didi. Pes Samadıyya hikâyeti
diyüvirdi. Ol laᶜîn Şerîf'üñ bu [5] kaziyyesinden
korkup Cinevis Firenk'e Sapanca Firenk'e Ge-
dalan'uñ [6] dahı baᶜzı yirlerine haber göndürüp
dahı leşker divşürdi, andan cenge [7] başladı.
Ezincânib Şerîf İstanbul'ı harâca kesüp ᶜahd-
nâme [8] alup ol oğlan Hasan birle çıktı, gitti. Ha-
B 32a san Şerîf'e / eyitti:[9]" Bu şehirde n'içün adam ko-
maduñ?" didi. Şerîf eyitti:" Yâ Hasan! Bu dârü'l-
fesâddur. [10] İblîs yire gökten inicek bu yire bastı,
evvelde her devirde bir yire geçer [11] fesâddan
hâlî değüldür, andan korkaram. Müs-
lümânları bu nahs yirde komağa [12] kâfirlerüñ
girü fesâdı ola, direm." didi. Andan Eski-Ba-
ba'ya geldiler, Hasan'ı kodı. [13] Andan Yılan-Ba-
ba'ya geldi. Andan Tuna-Baba'ya geldi. Müslü-
mânlar, gâzîler Kefe'den [14] gelüp Seyyid birle
görişdiler, Emîr ᶜOsmân dahı gelüp Şerîf Hazre-
tin ziyâret [15] itti. Şerîf Tuna üzre gezüp seyrân i-
T 288a derdi, Melik-i Bosni oğlı / [1] Herâsik oğlıydı, ga-
laba kurbân ve sadakalar getürüp Şerîf'üñ elin
öptiler, [2] baba didiler. Ol etrâf Şerîf'e Baba dir-
lerdi. Bir nice gün Şerîf hizmetinde turup [3] girü
destûrlanup gittiler. Şerîf oturup ᶜibâdet ve zühd
idüp Hakka nâz ve niyâz iderdi. Gündüz
sâᶜim ve gice kâᶜim olur idi.

[4] Kıssa-i Firengistân'ı Seyyid Fetḥ ve Sedd Hikâyetidür.

Râvîler [5] eyidür, bir gün bir kişi geldi. Bu Mağrib Müslümânlarından idi. Gelüp Şerîf'üñ [6] ayağına düşti dahı ağladı, eyitti:" Yâ Server! Endülis'te olan Müslümânlaruñ [7] hâlinden haberüñ yoktur, az kaldı İslâm andan gide, dâr-ı küfr ola. [8] Kâfirler üstine üşüp dururlar Müslümânlar tarlıktadur." didi. Şerîf eyitti: "Hâşâ [9] İslâm yirini küfr tuta, ᶜahd itmiştür Allah Taᶜâlâ Resûl'i birle ki dârü'l-[10]İslâm, dârü'l-küfr olmaya. Meğer kim hadîs vâkiᶜ ola hikmet [11] var, soñında bu dîn kıyâmete dek kâimdür."
B 32ᵇ didi. Dahı Sultân [12] Şerîf / Gâzî turup yarak itti dahı ol Mağribî kişiyi öñine bırakup [13] gittiler. Menzil-be-menzil yüridiler, ol ulu suya yitiştiler, kim Firenk Rûm'uñ [14] haddidür. Andan geçtiler, yüridiler, on gün sefer ittiler, Endülis tarafına [15] indiler. On gün dahı yüridiler, bir ta-
T 288ᵇ ğa çıktılar. Üç gün de ol / [1] tağda sefer ittiler. Dördinci gün ötesine anuñ varınca bir ulu ova [2] gördiler. Bu ovada bir ᶜazîm leşker deryâdan ve kurudan bir hisâra [3] üşmişler ceng iderler. Hisârdan dahı Müslümânlar tekbîr getürüp ceng[4] iderlerdi, kâfirler aşağadan Marko diyü çağırurlardı. Şerîf Gâzî nazar [5] urdı dahı turdı bir yüksek yire çıkup kalᶜaya karşu bakup [6] gördi Müslümânlar zebûn olmışlar, er ve ᶜavrat turup ceng iderler, [7] kâfirler yir yir nerdübân urmışlar, hisâra çıkmak isterler. Server hemân bülend ᶜArabî âvâzla ezân okumağa başladı. Ol âvâzı Müslümânlar işidüp [9] ᶜacebe kaldılar. Kâfirler anı işittiler:" Hay meded! Bu kim ki?" diyü karşu geldiler. [10] Ol Mağribî er yukarudan kalᶜaya el salup:" Şerîf Saltıh [11] geldi, bilüñ ve âgâh oluñ." didi. Ehl-i Gırnata anı işittiler, şâdlıklar [12] ittiler, eyittiler:" İy kâfirler! Bilüñ

uş Saltıh geldi, sizüñ külüñüz göğe [13] savurur,
göresiz." didi (didiler). Kâfirler beğlerine tîz
gelüp bildürdiler. Cenevis Firenk anı [14] işidicek
eyitti:" Bu Şerîf yidi başlu ejderhâ değül ki âdem
oğlanıdur, [15] dîv hod değül, nice ola değül bu ada-
T 289ª mı kırası değül. Turuñ kim sizler / [1] aña ben
yalñuz cevâb iderem. Siz gam yimeñüz." didi
dahı cemîᶜ yarağın giyüp, [2] hâzır idüp hemân
ᶜazm-i meydân eyledi. Şerîf dahı ezânı tamâm i-
B 33ª düp / tağdan [3] inüp kâfirlere karşu yüridi ve
Cenevis Meliki Rumas Server'e karşu [4] gelüp e-
yitti:" Yâ Saltıh! Sen seni bu dünyâda bir kimse
mi sanursın kim [5] her yirde yaluñuz yürürsin?"
didi. Şerîf ol kâfire söylemedi dahı bir kılıç
añsuzda [6] başıra eyle urdı kim ebrü kaşına dek
iki pâre eyledi. Kâfirler feryâd ide [7] Şerîf'e
üştiler. Server ol kâfirleri kırdı, hem Kur'ân ib-
tidâ itmişti, ceng [8] âhir olınca bir hatm iderdi.
Ol ceng arasında Sapanca beği olan [9] Kirâmâs'a
uğradı, bir depme urdı, atından yire yıkıldı. Ol
Mağribî [10] yiğit anı bağladı girü andan Gedalan
beği Medrûs üzre gitti. Medrûs [11] tîz gemiye
binüp deryâya kasd itti kim kaça. Server ᶜAn-
kâbil'i deñize sürdi, [12] atuñ topuğına su çıkmaz-
dı, yitişti, ol geminüñ ardından dahı [13] düme-
nin kılıç birle çaldı, kalem gibi iki pâre eyledi.
Dahı gemi yüksek [14] idi, çâre idemedi. Geminüñ
başındaki demür halkasından [15] yapışup çekti,
T 289ᵇ süriyü kenâra getürdi. Ol gemide sekiz kâfir / [1]
vardı, bâkîsinden gayrı şol kadar sürdi kim ge-
mi karaya oturdı. Kâfirler [2] tîr bârân eylediler.
Şerîf anlardan kayurmadı, anda dahı velâyet
zâhir oldı. Çün kenâra çıktı [3] anı göricek aman
diledi. Şerîf aña aman virdi. Girü ol kuruda [5] tu-
ran kâfirlere hücûm eyledi. Pes Samadıyya anı
göricek andan kaçup [6] ᶜazm-i Rayıka idüp gitti.
Kâfirler hep amân istediler. Harâca kestiler [7] ve
B 33ᵇ Sapanca ve Dermuş bunlar Şerîf'e / mutîᶜ

oldılar. Cenevis'üñ oğlın tutmışlardı, anı dahı
harâca kestiler. Anlara Şerîf eyitti:" Sizden [9]
gayrı deryâda kaç beğ dahı var?" Eyittiler: "Dört
ulu beğ dahı [10] var ammâ bir küçük beğ dahı var-
dur." Server eyitti:" Adları nedür?" didi. Eyitti-
ler:" Biri [11] Bortıkal'dur, ol Sedde boğazında otu-
rur. Andan üsti Bahr-i Muhît'tür. [12] Bu deñiz aña
varur, girür. Andan berü Bastîn'dür dahı berü
Filârin'dür. [13] Andan dahı berü Milân Fi-
renk'tür ve geldük bu yaña Rûm ve Firenk ara-
sında [14] Yalın Firenk bir cezîreye hükm ider. Bir
aradayuz, ol Palina yanında bir Firenk [15] var-
dur Venedik dirler ve kuruda oturan Rayıka'
T 290a dur. Vezîr Romay beğidür / [1] kim Filyon anda o-
turur. Andan Firenk Alaman ᶜÂs'tur. Cümle on
iki [2] Firenk'tür." didiler Server anlara eyitti:
"Sizler cemᶜ oluñ, baña ol cezîrelerden [3] leşker
getürüñ kankısı mutîᶜ olmazdı ben anlara
ideceğüm bilürem." didi. Pes anları [4] gönderdi,
gittiler. Bu yaña Endülis diyârınuñ mâliki ol
Gırnata Sultânı [5] inüp gelüp Şerîf'üñ ayağına
düşti, bilesince Müslümânlar [6] dahı gelüp elin
öptiler. Şerîf anlara emr itti, gemiler hâzır itti-
ler. Kırk [7] dört pâre gemi yarak gördiler. Nâ-gâh
Fas ve Tunus ve Tılmisan ve Tebdun [8]
sultânlarından elçiler geldiler -kim Mağrib'ün
ulu sultânlarıdur, husüsa [9] sâhib-i Fas Benî
Merin neslinden Ebû Bekr-i Sıddîk -radi-
ya'llâhü ᶜanh- aslındandur [10] ve sâhib-i Tunus
Hıfz ᶜÖmer aslındandur- Şerîf'e gelüp arma-
ğanlar ve hediyyeler [11] getürdiler ve Şerîf anlara
eyitti:" İy Müslümânlar! Cemᶜ olun gazâyı ekber
[12] iderem, gelün." didi, ol elçileri gönderdi.
Mağribden bu Müslümânlar gazâ niyyetine [13]
B 34a gittiler, geldiler, yüz kırk pâre gemiler hâzır /
olup turdılar. Deryâdan [14] ol zikr olınan yidi Fi-
renk beğleri çerilerin gönderdiler, üç yüz [15] alt-
mış dört pâre gemi olup ᶜazm-i Dîr ili idüp git-

T 290b tiler. Çün / [1] ol Aromay didükleri hisâra yittiler, karşusında kondılar. Şerîf bir kâğıd [2] yazdı Filyon Firenk'e haber gönderdi kim:" Sen kim cemîc Firengistân'uñ şimdi hâkimisin, [3] bilmiş olgıl, elbette sen İslâm'un aşikâre eyle, ol diyâr İslâm ehli olmak [4] gerektür. Eğer yok dirsen evvel seni helâk iderem, ceddüm rühıy-çün [5] komazam. Nite kim nice senüñ gibi serkeşlerüñ başların kesüp nâm ve nişânların [6] cihândan nist ittüm." dimiş. Pes Filyon bu cevâbı kim işitti hükm itti [7] kendünüñ cemîc beğlerin divşürdi, eyitti:" Beğler ne dirsiz? Hele ben buña [8] karşu turmazam, bu gün bu câlemde âdem ejderhâsı budur." didi. Kâfirler eyittiler:[9]" Alaman'dan berü cÂs ilinüñ meliki sehhârdur, [10] aña haber idelüm gelsün. Ol buña cevâb ider sihr kuvvetiyle. Ol gelince [11] biz bunda turup hisâr olalum." didiler. Pes aña haber saldılar, kendüler [12] hisâr oldılar, cenge başladılar. Andan Filyon Server'e haber gönderdi ki:[13]" Bilgil kim benüm suçum yoktur, kâfirler sözüñ kabûl itmediler ve dahı saña [14] câdû gönderüp mukâbele itseler gerektür. Bilesin, gâfil olmayasız." [15]didi. Pes Server vaktine hâzır oldı. E-
T 291a zincânib Samadıyya / [1] kaçarak Rayıka katına vardı. Berüsinde Yalın Firenk idi, Rûm'a yakın [2] Yalın kuruya muttasıl idi, Rayıka birle hadd sınur idi. İşitti kim ol [3] Şerîf'e mutîc oldı döndi, Samadıyya'ya eyitti:" Yâ Samadıyya! Baña cadâvet [4] eylemek anuñla gerekmez. Pes var sen kandan geldüñ ise anda git bize [5] gavga ve fîtne
B 34b gerekmez." diyü / kovdı. Samadıyya andan gidüp Firenk beği [6] katına vardı. Ol lacîn anı kabûl idüp hoş gördi, zîrâ atasını [7] Sultân Şerîf Trablıs üzerinde depelemişti, aña nisbet idüp [8] hürmet itti. Samadıyya dahı Şerîf'ten şikâyet eyledi, olan mâcerâyı bir bir hikâyet idivirdi. Ol melcûn kakıdı, tîz buyurdı olan gemilerine a-

dam koyup kendü dahı binüp Şerîf'ten haber
almışlardı kim Filyon elindedür, tîz gittiler. Ve
dahı Fartugal ve Basaklan Şerîf'e gelmişlerdi,
anlara haber [9] gönderüp leşker cem^c iderdi ve
Alaman'a dahı haberler saldı, leşkerler [10] getür-
di. Bu taraftan ol Rayıka meliki leşkeri birle
Şerîf'e gelüp [11] itâ^cat idüp harâca kesildi ve Yir
Firenkleri gördiler Rayıka meleki [12] geldüğin,
pes Filyon'a eyittiler: "Ol melik-i Rayıka gelüp
Şerîf'e mutî^c oldı, [13] bize yardıma gelür sanduk
anı." Filyon eyitti: İy kavm! Yiğreği budur kim [14]
biz dahı aña karşu turmayavuz, mutî^c olavuz."
Pes kâfirler Filyon'a [15] galebe idüp" Seni öldürü-
T 291^b rüz, tîz burca çık, ceng eyle." diyüp / [1] Filyon'ı
darbî kaldurdılar, burca çıkardılar dahı cenge
başladılar. Nâ-gâh deryâdan [2] gemiler
çıkageldiler, Fartukal Basaklin Firenç Alman
halkı yüriyüp gelüp [3] ol dem Şerîf'üñ leşkeri
üzre hücûm ittiler. Şerîf tîz atına süvâr [4] olup ol
la^cînlere deryâ içlere yürürdi, deñiz atınuñ
aşığına çıkmazdı. [5] Bir ceng ittiler. Ol ceng
içinde Server Fartukal la^cînüñ olduğı gemiye [6]
geldi, karşudan ol la^cîne bir ok urdı, hemân
la^cîn düşti, [7] cân virdi. Basıklin dahı anı göricek
dönüp kaçtı, leşkerin alup [8] gitti. Ol beği ölen
kavm gelüp hisâruñ limanına girdiler. Yalñuz
Firenç [9] kaldı. Birez Alaman'dan dahı leşker
gelmişti, zîrâ bu Alaman kadar kâfir Firenk [10]
beğlerinde yoktur yidi aylık yire hükm ider,
dirler. Ol mel^cûnuñ kavmi [11] katı turdılar, ceng
B 35^a ittiler, üç gün üç / gice döğüştiler. Âhir anlaruñ
[12] beğini dahı düşürdiler. Çün Firenç-i la^cîn anı
gördi, gemilerin [13] kenâra çeküp dahı piyâde o-
lup kenâra dökildiler dahı tutıldılar. [14] Şerîf ol
boş kalan gemilere od urdı. Anlaruñ mecâlleri
olmadı kim Hasan [15]men^c idebileler. Şerîf ge-
T 292^a milerin yakup taşra çıktı, ol kavmi esîr / [1] itti-
ler. Firenç-i la^cîni dahı tuttılar, getürdiler. Çün

Aromay halkı anı gördiler, [2] gelüp ol ulu kiliseye girüp putlarına yüz urup ağlaştılar: "Bize meded [3] eyle!" didiler. Meğer ol kilisede bir altundan düzilmiş ulu [4] put vardı, adına Marko dirlerdi. Anuñ içine şeytân-ı laʿîn [5] girüp eyitti: "Ağlamañ ki üşte ʿÂs diyârındaki Sabâʿîl [6] câdû yakın geldi, ölümi anuñ elindedür bu kişinüñ." didi. Pes meğer Sabâʿîl'e [7] varan adamlar -kim gitmişlerdi- varup hâli ʿarz ittilerdi. Sabâʿîl [8] anı işidicek eyitti:" Ol düşmânumuz bunda mı geldi, he mi?" diyüp [9] dört biñ dört yüz kırk dört câdû birle ʿazm-i Aromay idüp [10] yakın gelmişti. Çün şehre muştucı geldi ve hem sanem dahı haber virdi, [11] burca çıkup şâdlıklar idüp nevbetler urdılar. Şerîf sordı kim: [12]" Nedür bu nevbetüñ aslı?" didi. Ol kendü yanında olan Firenk beğleri [13] ki vardı, anlar eyittiler:" Server, bil kim bu ʿÂs meliki Sabâʿîl-i laʿîn [14] câdûdur, sihirle gökten ayı indürür, dirler. Ol laʿîn gelürmiş." didiler. Şerîf tiz [15] hükm itti:" Leşker gusl itti (itsün)" didi. Kâfirler, Müslümânlar
T 292b çün gusl / [1] ittiler, hükm itti kim kendülere ve atlarına ve yaraklarına bu kelimeyi yazdılar [2] getürdiler. Budur ol kelimeler *«lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-ʿaliyyü'l-ʿazîm.* [3] *Ve kul câ'el-hakku ve zehek el-bâtıl, innel-bâtıla kâne zehukaâ (1).* [4] *Mâ ci'tüm bihissihr, innallâhe seyübtilüh (2). Bismillâhillezi* [5] *lâ yadurru maʿ esmihi şey'ün fi'l-ardi* [6] *ve lâ fi's-semâ ve hüvessemiyuʿu'l-ʿalîm (3).»* [7] ve kâfirler ve

---

(1) *«De ki hak geldi, bâtıl yok oldu. Çünkü bâtıl daima yok olur.»*
Kur'ân-ı Kerim, İsrâ Suresi, 81. ayet.

(2) *Ayet metinde eksiktir. Ayetin tamamının Türkçe karşılığı şu şekildedir: «Vakta ki onlar atacaklarını attılar. Musa dedi ki: Bu yaptığınız büyücülüktür. Şüphesiz Allah onu iptal edecektir. Çünkü Allah fesatçıların işini düzeltmez.»*
Kur'ân-ı Kerim, Yunus Suresi, 81. ayet.

(3) *Bu meşhur duanın Türkçesi şu şekildedir: «Allah'ın adıyla... O öyle bir addır ki O'nunla ne yerde ne de gökte hiç bir şeyin zararı dokunmaz. O işiten ve bilendir.»*

Müslümânlar dahı getürdiler, vakitlerine hâzır oldılar, turdılar. [8] Nâ-gâh ol laᶜîn câdû çıkageldi. Meğer bir arslana süvâr olmış, [9] bir yılanı kamçı idinmiş, biñden artuk piyâde öñinde gelür. Bir yükseğe [10] çıkup Şerîf'e nazar urdı. Çün leşkerin Server'üñ gördi, gazaba [11] gelüp eyitti:" Ben bunlarıñ hakkından gelem " diyüp
B 35b hemân sihre / başladı. Şöyle kim [12] gök yüzinden kanatlu ᶜakrebler yağardı. Uçtılar, velî Şerîf leşkeri üzre [13] gelmediler. Câdû anlara hükm eyledi, anlar girü hücûm ittiler. Allah Taᶜâlâ kudretinden [14] bir yil çıkdı, ol ᶜakreblerin ve câdûların kanatların kırdı, yire dökdi. Leşker anları [15] tutup kırdılar.
T 293a Evlâd-ı şeyâtîn idi, bir uğurdan helâk oldılar. / [1] İblîs feryâd ide kaçtı. Câdû lâᶜîn ne kadar sihr itti, artuk çâre [2] idemedi, ᶜâciz olup gelüp hisâra karşu kondı. Pes hisârdan varan [3] kavın aña niᶜmet ve nüzûl ilettiler, eyittiler:" Bize meded eyle" didiler. Câdû eyitti:" Yarın [4] aña iş idem göre." didi. Çün ol gice yattılar, sabâh turdılar saf [5] bağladılar, meydân açtılar. Câdû meydâna girdi, tarîd idüp eyitti:" Yâ Şerîf! [6] Gel meydâna kim tâ senüñle bir yaña olalum." didi. Şerîf dahı ᶜazm-i meydân eyledi, geldi [7] câdûya karşu turdı. Bu yaña Filyon-ı Firenk burç üstinden bakardı, beğlerine [8] eyitti: "Dînüm hakkıy-çün bu câdu dahı baña cevâb idemeyüp mağlûb [8] olısardur." didi. Zîrâ Filyon gizlü İslâm dînin tutardı. Ezincânib [10] Şerîf câdûya varıcak durdı, câdû eyitti:" Ne durursın, hamle eyle kim hasret [11] kıyâmete kalmasun. Hayf hamle eylemedüm dimeyesin." didi. Laᶜîn bu taᶜnı eyleyicek Şerîf eyitti:" İy laᶜîn! Hamleyi evvel ben[12] idecek saña nevbet değmez, hemân hamle eyle." didi. Ol câdû gazaba gelüp tokuz [13] toplu bir salığı vardı, anuñla Şerîf'e bir katı darb eyle urdı kim [14]ol toplaruñ bir kaçı tağılup Şerîf'e tokandı. Sultan

Gâzî andan [15] birez incindi (Çün üç nevbet anuñ
darbın savdı dördincide nevbet Server'e deği-
T 293 b cek hemân / [1] el gürz-i girâna urup bir kez
B 36a / dahı naᶜra urdı dahı aña bir gürz eyle urdı kim
[2] ol laᶜîn arslan üzerinden atılup hemân yire
düşti. Tîz yirinden [3] turup kaçtı. Müslümânlar
hay urdılar. Ol laᶜîn seğirdüp bir küpe bindi, [4]
efsûn idüp havâya uçtı. Ol dört biñden artuk
câdûlar [5] her biri birer küpe bindiler dahı
havâya uçtılar, turup bir uğurdan [6] yukarudan
aşağa Şerîf leşkeri tîr bârân itdiler. Server [7]
aşağadan Sabâᶜîl'i gözetleyüp bir ok anuñ
böğrinde şöyle urdı [8] kim bir yanında geçti, câdû
havâdan aşağa küpi ile bile başı ayağı döne
döne aşağa [9] düşti, cân cehenneme ısmarladı)
Hemân sihirleri bozulup dahı kalanı [10] hep bir
uğurdan havâdan yire dökildiler, kiminüñ
ayağı, kiminüñ kolı, [11] kiminüñ başı uvandı.
Leşker-i İslâm anları ele alup kırdılar. Server
ol [12] arslanı, kim câdû binüp gelmişti, aña binüp
yalın seyf eline alup [13] naᶜra urdı, yüridi. Filyon
bu heybeti göricek tîz yirinden aşağa [14] indi, ka-
pu açtı, gelüp îmân ᶜarzâ kıldı. İçerüdeki
kâfirler itâᶜat [15] itmediler. Şerîf anları kılıçtan
T 294a geçürdi, şehri aldılar, kiliselerin / [1] mescîdler
ittiler, namâz kıldılar. Kâfirlerden dört biñ kişi
îmâna geldi, [2] başlarına dülbend sardılar.
Müslümânlar anda bayram ittiler ve dahı Şerîf
Firenç [3] oğlın getürdi, dîne daᶜvet itti. Müslümân
oldı. Leşker, kim [4] tutılmıştı, anlar Müslümân
oldılar. Server kamusın âzâd idüp yirlerine [5]
gönderdi. Dahı Server andan ol Firenk beğle-
rine destûr virdi. [6] Hemân ol Mağrib halkı kal-
dılar, anlar ile kırk dört pâre gemi Alaman [7] di-
yârına ᶜazın ittiler, gittiler. ᶜÂs diyârına irişti-
B 36b ler / çıkup gâret [8] eylediler, mâl ve rızk aldılar,
girü ᶜazın ittiler, gittiler. Ezincânib [9] Samadıyya
Firenk içinden çıkup Alaman beğine vardı,

Şerîf'üñ vasfın [10] diyüvirdi. Ol beğ Şerîf'ten korkup eyitti:" Bunda gelür mi?" didi. [11] Samadıyya eyitti:" Neᶜam" didi. Ol beğ eyitti: "İmdi ben aña karşu turmazam." diyüp Samadıyya'yı [12] tutup habs eyledi. Çün Şerîf gemilerle Cevher Nili'ne yakın irişti, [13] ol beğ adına ᶜUmrân dirlerdi, Şerîf'e karşu gelüp ᶜizzet ve hürmetler [11] itti dahı alup şehr öñine getürdi, Şerîf'i bir ulu sarâya kondurdı, [15] yidürdi, içürdi. Ve daha soñra Samadıyya'yı eli bağlu ge-
T 294ᵇ türdiler. Şerîf / [1] eyitti:" Yâ Samadıyya! Nicesin şimdi?" didi. Samadıyya eyitti:" Yâ Server! Beni öldürme, hatâmı [2] bildüm." didi, istiğfâr eyledi. Şerîf dahı günâhın ᶜafv idüp aña hilᶜat [3] virdi dahı eyitti:" Sen Kayser neslindensin, saña Kostantîniyye beğliğin [4] virdüm.Yüri var oturgıl. Ve Rusan anda beğdür, ol saña vezîr [5] olsun." didi. Pes Samadıyya'yı Kostantîniyye'ye gönderdi. Samadıyya dahı gelüp [6] deryâdan Samadıyya kapusu vardur, andan içerü girdi. Ol kapuyı kendü [7] açmıştı. Anda sarây vardı, aña girdi. Rusan'a haber virdiler, sürdi [8] Samadıyya'ya geldi, hâli sordı, bildi. Andan Samadıyya'ya eyitti:" Yâ Server! Şerîf bize [9] virmiştür bu şehri." didi. Samadıyya eyitti:" Ben hîle itmezem, uş elümde kâğıdum var. [10] Eğer baña itâᶜat itmezseñ girü çıkup, varup Endriyye'de Ahmed katına [11] otururam." didi. Rusan eyitti: "Ben Tekûruñ kardaşları neslindenem, sen beni Şerîf'e [12] yanlış añlattuñ." didi. Pes Samadıyya
B 37ᵃ kakıyup gitmek istedi. Rusan / girü [13] dilek itti, ᶜAbdu's-samed tahta cülûs idüp karâr itti. Bu cânibde [14] Şerîf Alaman diyârında karâr itmişti, ol meliki kırk biñ dînâra [15] harâca kesüp
T 295ᵃ kasd itti döne gide. Pes bir ulu râhib yirinden / [1] turdı, eyitti:" Server, senden bir nesne soraram, haber vir." didi. Şerîf eyitti:[2]" Sorgıl." didi. Râhib eyitti:" Yâ Server! Bundan öte bir diyâr

var, halkı var güneşe [3] taparlar. Anda bir deñiz
boğazı var, kırk mîl yirdür. Anuñ öte cânibinde
[4] iki tağ var yaşıldur, anuñ arasında tuçtan bir
sedd eylemişler, iki kattur.[5] Bir kerre bir bölük
kuşlar geldiler ol sedd üstine kondılar, birer
nesneyi basup [6] yidiler. Birisi anuñ birin berü
tarafa düşürdi. Gördük bir adam ölüsidür [7] velî
bir yaşında oğlan kadar ola ve ammâ bir ᶜaceb
nesne gördüm ol âdem [8] oğlanınuñ kulakları
uzun tâ dizine dek ve gözleri yukaru, elleri [9]
çengellü. Anı göricek mütehayyir oldum. Ne
nesnedür ol?" didi. Şerîf eyitti: [10]" Yâ râhib! An-
lar Yeᶜcüc ve Meᶜcüc'dür. Nüh peygamber oğlı
Yâfes oğlanlarıdur. [11] Ve ol seddi aña İskender
yapmıştur. Âhir zamânda çıkarlar, ol gördüğün
[12] deñizi içüp soğuldalar, kırk gün cihânda ge-
zeler, soñra Hak Taᶜâlâ bir yil [13] vire, cümlesin
Bahr-i Muhit'e döke, gark eyleye. Dünyâda biri-
si olmaya [14] kalmış. Anuñ birisi dahı kalmaya
ve anuñ-çün dirler her ehl-i fesâd kırkından [15]
geçmez. Dünyâ turalı bu tecrübe olmıştur. Anlar
T 295b Yaᶜcüc ve Meᶜcüc'dür. Pes / [1] çün bunlaruñ böyle
ola hâli." didi. Râhib eyitti: "Ya bu kuşlar bun-
ları [2] helâk ittüği nedür?" didi. Şerîf eyitti: "Ka-
B 37b çan gulüvv idüp bu seddi yıkmağa / [3] kasd ider-
ler, Hak Taᶜâlâ ol kuşları gönderür, varurlar an-
ları helâk [4] iderler. Anlar dahı koyup kaçar-
lar, korkarlar." didi. Râhib bunı işidicek
turup [5] îmân getürdi, Müslümân oldı. Şerîf an-
dan garb Müslümânlarına destür virdi, kendü [6]
kaldı. Müslümânlar gittiler, yirlerine vardılar.
Şerîf'e ol yirden ᶜazm idüp [7] Hızriyye mülkine
revân oldı. Çünkim ol diyâra yitişti, gördi [8] ol
kavm Müslümân olmışlar, Şerîf anlardan sordı
kim:" Sizi kim îmâna getürdi?" Anlar [9] eyitti-
ler: "ᶜAlî b. Ebî Tâlib bunda geldi, bundan Kâf'a
gitdi. Bir yıl [10] Kâf'ta gezdi. Ol vakt anuñ öñinde
biz îmân getürdük." didiler. Şerîf anlardan [11]

sordı kim:" Sedd-i İskender kandadur?" didi.
Anlar eyittiler:" İşbu deñizüñ öte tarafı [12]
Kâf'tur. Anuñ eteğinde bir tâife var Felsefîler
dirler, âdemlerdür anlaruñ [13] ilindedür. İş bun-
dan ulu tağlar görinür." diyü Şerîf'e gösterdiler.
Şerîf [14] ol boğazı gemi ile geçti, Felsefîler
iklîmine gelüp üç gün [15] gitti. Dördinci gün ol
T 296ᵃ tağlara yitişti. Ol kavm Şerîf'e ᶜizzetler / [1] itti-
ler. Andan Şerîf ol iki tağ arasına nazar urdı,
iki kat ol seddi [2] gördi, başı buluta berâber olmış
turur. Pes Şerîf ne kadar fikr idegördi [3] ol tağ
üzre çıkmağa çâre idemedi, yalın taş idi. Âhir
Minû-çihr [4] duᶜâsın okudı, fi'l-hâl Minû-çihr
çıkageldi Semend-i sebz'i elinde getürdi. [5] Şerîf
ol Semend-i sebz'e suvâr oldı, ol tağ üzre uçup
çıktı. [6] Tağun ötesine nazar urdı, karıncadan
çok ol tâifeyi gördi, [7] tururlardı. Şerîf'i göricek
B 38ᵃ tağ dibine geldiler "Kimsin?" didiler. / Şerîf e-
yitti:[8]" İskender leşkerindenem, geldüm ki sizi
kılıçtan geçürem." didi. Pes anlar eyittiler:[9]
"Suçumuz nedür?" didiler. Şerîf eyitti:" Bu seddi
yıkmak ve bozmak istermişsiz. Eğer sedd [10]
yıkıla, âdem oğlanları sizi ayak altına alup
helâk iderler." didi. Pes ol [11] kavm bir uğurdan
güliştiler dahı Şerîf'e oklar attılar. Şerîf eline [12]
ok yay alup anlara kırk dâne ok urdı. Her okta
üçin dördiçi [13] helâk eyledi. Âhir dönüp kaçtılar.
Şerîf girü Semend-i sebz'i aşağa döndürdi, [14]
gelüp yirine indi. Ol kavm tahsîn ittiler. Şerîf
bir nice gün anda turdı. [15] Andan ᶜazm-i Sincâb
T 296ᵇ ili idüp gitti. Ol vilâyete yitti, andan turdı / [1]
Kakum iline revân oldı, andan ᶜAcem iline
vardı. Gördi bir bölük kavm [2] bâzergânlar gi-
derler, sordı Server anlardan ki: "Kanda gider-
siz?" didi. Anlar [3] eyittiler:" Server , karañulığa
giderüz." didiler. Pes Server anlarla bile gitti. Tâ
kim aña yitiştiler tuman [4] gibi bir ka-
rañuluktur, pes Server Minû-çihr-i cinnîyi daᶜ-

vet idüp sordı:" Bu ne karañuluktur?" didi.
Minû-çihr eyitti:" Server, bu ol zulemâttandur
kim [6] siz Kâf Tağı'na giderken uğraduñuz.
İskender bu yirden gelüp [7] girdi, âb-ı hayât iste-
di, nasîb olmayup gitti. Hızr'a nasîb oldı." didi. [8]
Server, Minû-çihr'e eyitti:" Gel varalum, biz
dahı isteyelüm ola kim bize nasîb [9] ola?" didi.
Minû-çihr eyitti:" Server, ben bende şol kadar
aradum saᶜylar itdüm, bulımadum [10] ve ammâ ol
memât bıñarına uğradum, kokusından adamuñ
B 38ᵇ ᶜaklı / gidüp [11] kendünden bî-hod olurdı. Ve dahı
andan gittüm, bir makâma vardum, gördüm [12]
bir bıñar içinde su var rûşen görinür velî ele gel-
mezdi ve içilmez. Pes [13] vardum ferâgat ittüm,
birez yir gittüm girü döndüm ayruk dahı ol
bıñarı [14] göremedüm. Andan döndüm mukayyed
olmayup giderdüm, yir içinde bir cinnî [15] herîfe
uğradum. Aña ben sordum ki 'Ne kişisin' Ol ba-
T 297ᵃ ña eyitti ' Biz âb-ı / [1] hayât bekçilerindenüz.' Ben
aña eyittüm ' Nice âb-ı hayâttur kim beklersiz?'
didüm. [2] Ol cinnî eyitti' Rûm ve ᶜAcem arasında
bir şehr vardur, adına Niküsar [3] dirler, anda bir
tağ vardur, anuñ üstinde Süleymân peygamber
-ᶜaleyhi's-selâm- [4] bir şehr bünyâd itmişti ve an-
da bir ulu kasr yapmıştı anda [5] otururdı. Gün-
lerde bir gün Süleymân katında ölüm añılur. [6]
Pes dermân ister hükemâdan sorar, eyidürler
'Yâ Süleymân! Âb-ı hayât [7] içgil ve dahı dünyâda
bâkî kalgıl.' dimişler. Süleymân -ᶜaleyhi's-
selâm- hükm [8] ider meleklere varup getürürler,
bir sırça kadeh içine koyup öñine [9] korlar. Pes
döner bu kerre Süleymân danışur kim 'Ne dir-
siz, bunı içeyin mi?' dir, [10] Pes vezîr Âsaf b.
Berhıyâ menᶜ ider. Cümle mahlûkât -kim cemᶜ
olmıştur- [11] aña kamu iç dirler. İşbu kirpi cana-
varınnuñ birisi eyidür:' Yâ Süleymân! Dünyâda [12]
biñ kez ölmekten bir kez ölmek yeğdür. Bilgil
kim senden öñdin Melik [13] ᶜAkîk geldi bu cihâna

hükm itti. Ol âb-ı hayâtı bulup içti [14] nice yıldan
soñra kalup şimdi dahı yir altında bir makâm
itmiştür [15] anda bî-hod olup yatur ve her kimes-
T 297b ne ki senüñ dostlaruñdan ola / [1] saña bir ölüm
acığı olur.' dimiş. Pes Süleymân -ᶜaleyhi's-
selâm- varur anı [2] görür kim aç ve susuz bir yir
B 39a içinde hâr ü zâr yatur. Ölüm ol / dirilikten [3]
yiğrek gelür, Süleymân hemân ferâgat ider. Bu
yir altında bir mevzîᶜ ider [4] kırk hücre ider, içi
dürr ü cevâhir ve kimyâ birle tolu eyler ortada [5]
bir has hücrede bu sırça kadehle bir kandil
içine koyup ol [6] kubbede asar demür zincir birle
ve dört melek anı beklerler. Pes [7] dirler ki
ümmet-i Muhammed'den bir kişiye nasîb ola ve
ammâ ol bu nasîbe [8] irince nice kişi aña cân
kurbân idecektür. Pes yâ Şerîf! Ol cinnîden [9] bu
haberi işittüm, aradum, buldum velî melekler
beni komadılar kim aña [10] yakın varam." didi.
Şerîf eyitti:" Nasîb olursa anı dahı görevüz." di-
di. Çün [11] ol bâzergânlarla gittiler dahı ka-
rañulığa iriştiler. Anda yüklerin [12] indürdiler,
karañuluk kenârında getürüp kodılar. Anda
turmayup ayruk yire [13] gittiler. Çün irtesi
vardılar her metâᶜ üzre bahâsız dürr ü cevâhir [14]
ve envâᶜ komışlar. Pes bahâsına râzı olan
metâᶜın yirinde kodı. Ol ki râzı olmayanlar girü
metâᶜın ve kumaş üzerinden ol cevherleri yire
döküp koyup [15] gittiler. İrtesi gelüp gördiler kim
T 298a ol bahâsız aldukların onlar / [1] almışlar ve ol
kim yirde yaturlardı ol cevherleri alup git-
mişler ve ammâ [2] kumaşlar turur almamışlar.
Birbirine bu nevîᶜ toğruluk iderlerdi. Şerîf [3] an-
lara eyitti:" Sizden eğer bir eğrilik sâdır olsa an-
lar nice iderlerdi?" didi. [4] Pes bu hᵛâceler eyitti-
ler:" Ayruk anlarla gelüp bazar itmezler." didi-
ler. Şerîf ol [5] makâmdan girü dönüp, sefer idüp
gittiler. Tâ kim deñiz içinde yürüdiler [6] Fortu-
B 39b kal'a çıktılar. Ol vilâyette Sedde boğazı vardı. /

Bu deñiz andan [7] öte Bahr-i Muhit'e giderdi. Ol boğaza bir pâdişâh taş dökmişti, [8] öteye gemi geçmezdi kim ᶜummândur, helâk olmasun diyü. Çün [9] Şerîf ol yiri seyrân itti, girü dönüp ᶜazm-i Zîr diyârı [10] idüp gelüp Aromay kalᶜasına çıktı. Anda olan Müslümânlar [11] dahı Filyon turup Şerîf'e karşu gelüp, alup şehre getürdi. Pes [12] Server çıkup, gelüp ol ulu kilise kim Ezentamarıyya'dur, anda minbere [13] ağup vaᶜz eyledi. Anı cumᶜa mescîdi itmişlerdi. Halk gelüp Şerîf'i [14] diñlediler. Kırk gün Server anda karâr idüp
T 298ᵇ kırk birinci gün gemiye girüp / [1] Gırnata'ya çıkup anda dahı yidi gün karâr idüp andan diyâr-ı Mağrib'e [2] geçüp Fas'ta, Tunus'ta, Tılmisan'da her birinde seyr idüp andan girü [3] Gırnata'ya geldi. Bir kaç gün turup andan ata binüp azm-i Rûm eyleyüp [4] ol ulu suya gelüp şehr-i Roman öñinden geçti Bosin vilâyetine [5] geldi. Melik-i Bosni vefât itmişti. Anuñ yirine oğlı tahta geçüp pâdişâh [6] olmıştı. Şerîf'e karşu gelüp kondurdı, baba diyü Server'e ᶜizetler, hürmetler [7] idüp niᶜmetler döküp konukladı. Yidiler, içtiler. Şerîf anda on gün [8] karâr eyledi. Andan ᶜazm idüp Tuna Baba'ya geldi. Şerîf'üñ ol vakt bir [9] oğlancuğı toğdı Bursak meliki kızından, adına İdrîs didiler. [10] Şerîf aña şâd olup haber gönderdi kim hatunı Tuna Baba'ya [11] geleler. Hem anda geldiler, bulıştılar. Pes Server anda huzûr idüp oturdı. Halka dîn-i [12] İslâm öğredürdi. Lâ-cerem halk aña baba diyü söylerdi. Ve hem pîr oldı / [13] sekiz ay anda karâr eyledi. Tokuzıncı ay gâzîlerden ve Emîr ᶜOsmân'dan haber [14] geldi kim:" Bu diyârları -ki Kefe nahiyyesidür- gelüp Çerkes ve Mekrîl / [1] ve Lâz ve ᶜAbaza tâifeleri beğleri cemᶜ idüp gelüp bizüm yirlerümüzi [2] gâret ittiler. Bunları cemᶜ idüp gelen Çerkes meliki Tayganos'tur bilmiş olasız." [3] dimiş. Server haber gönderdi kim gemiler hâzır

B 40ᵃ

T 299ᵃ

ittiler "Ben dahı vardum." didi. Anlar dahı gemileri hâzır eylediler. Server ol gemilere [4] binüp Kefe gâzîleriyle bile gittiler. Ol diyârda çıkup akınlar eylediler [5] ve hayli esîr aldılar. Şerîf Çerkes'e girüp toğru Tayganos'a revân oldı. [6] Bir ulu hisâra yitişti, adına Angun dirlerdi, Tayganos anda tahtta idi. [7] Şerîf'üñ geldüğin bilüp karşu geldi eyitti:" Yâ Saltıh! Eyü geldüñ, ben seni [8] isterdüm. Pîr olduñ, senüñ kuvvetüñ kalmamıştur." Server eyitti:" İy lâ'in! Saña yitecek kuvvetüm vardur. Dahı [9] İn-şâ'-Allah seni ve neslüñi şöyle helâk idem ki dahı bu mülke kimse hâkim olmaya." diyüp [10] yüridi. Tayganos dahı kakıyup pes Şerîf birle ceng idüp bir kaç hamle kıldı. Soñra [11] Şerîf aña bir kılıç urdı atıyla iki bölüp depeledi, cehenneme depe gitti. Andan dahı gâzîler hamle idüp çoklık kâfir ırdılar. Ol kavm âhir amân istediler, [12] harâca mutî^c oldılar. Server andan gemilerine binüp ^cazm-i Gürcistân ittiler. Meğer [13] Melik ^cAvdîs-i Gürcî idi, aña revân oldı, gittiler. Gelüp bir kenâra [14] iskele urdılar. Şerîf ol kavm anda kodı, berü Rûm tarafına olan Gürcî [15] mutî^c idi, melik andan öte idi, Çerkezlere fîtne iden ol idi
T 299^b / [1] kim bu Tayganos'a kızın virmişti, tokuz oğlı
B 40^b vardı. Şerîf geldüğin işidicek [2] tüz / hedâyâlar ve metâ^clar gönderdi, harâca kesilüp sulh ittiler. Şerîf andan [3] dönüp Kefe'ye geldi ve gâzîler kurudan yaştan Çerkes'e ve Livâza'ya ve ^cAbaza'ya Mekril'e [4] gazâlar ittiler. Dahı Şerîf bir yıl Kefe'de karâr idüp ~~oturdı. Her taraftan~~ [5] Şerîf'e harâç getürürlerdi, Şerîf ol mâlları fukarâya üleştürdi. Anuñ [6] birin kendüye alıkomazdı ve dul hatunlara, yetîmlere dahı miskînlere, [7] hastalara ve gâzîlere virürdi. Halk andan şâkir oldılar ve Müslümânlar [8] ve kâfirler anuñ ^cadlinden ve lutfından şâkir oldılar. Server gelüp Baba'da [9] epsem oturdı, ^cibâdet ve zühde

başlayup âhiret yarağın iderdi. Ezincânib [10]
geldük bu cânibde Saltân ᶜAlâü'd-dîn -enâra'l-
lâhü bürhâne- ᶜadl ve lutfla [11] hilâfet mesnedinde kâim-makâm olup karâr itti. Anuñ bir
vezîri vardı, [12] ᶜAffân dirlerdi, gördi kim Sultân
zulme meyl itmeyüp ᶜadl ve dâd iderdi, her mas-
lahat kendü görüp vezîrlere inanmaz oldı, lâᶜîn
hemân [13] kasd itti kim Sultân'ı zehirleye.
Sultân anı tuydı. ᶜAffân da Sultân [14] kendünüñ
kasdın tuyduğın çün bilicek hemân çıkup
Harcenevân'a kaçtı. [15] Anda vardı kâfir oldı,
T 300ᵃ ruhbânlar tonına girdi. Melik-i Harcenevân / [1]
eyitti:" Ben Sultân'dan ve Şerîf'ten korkaram,
bundan git." didi. Andan ᶜÜngür'e geldi. [2] Anda
dahı turmayup Abruşak'a geldi, karâr tuttı. Pes
Sultân mâlın, rızkın [3] alup Şerîf'e haber gön-
B 41ᵃ mezdi, ᶜAffân'ı bildürdi. Şerîf anı sevmezdi,
düşmânı [4] idi. Sabr itti hiç / tınmadı. Ammâ bu
yaña ᶜAffân-ı laᶜîn andan gelüp Kostantîniy-
ye'ye geçti. Samadıyya [5] katına geldi. Sama-
dıyya aña eyitti:" N'içün kâfir olduñ, Şerîf'ten
korkmaz mısın?" didi. [6] Pes ᶜAffân hiç aña nes-
ne söylemedi, adan Rusan katına vardı hizmet
itti. Yirine Rusan tahta culûs itti, ᶜAffân'ı [9] vezîr
idindi. Gine Şerîf'üñ harâcın gönderdi. Dahı
ᶜAffân kasd itti kim Müslümânlara ᶜillet ide.
Uğurlayın [10] çıkardı, Endriyye'de olan Sünnîleri
urur, esîr iderdi. Kilaşpol [11] boğazından bu geçen
Müslümânları dahı incitmeğe başladı. Ezin-
cânib râvîler eyidür [12] Köle Yûsuf Seyyid'üñ
hizmetinden destûr alup Kilaşpol'dan geçüp [13]
Sivâs'a sefer eyledi. Salâ itti , bir yıl eğlendi.
Gelüp öte yakada [14] Sultân Taptuk Hazretleri
velâyete zuhûrı ᶜâleme münteşir olmıştı, [15] Köle
Yûsuf gelüp anuñ huzûrında bir nice müddet ol-
T 300ᵇ dı. Girü Şerîf'e teveccüh / [1] idüp gelüp Kilaşpol
boğazından girü geçti. Şerîf'e geldi el öpti. Ser-
ver [2] eyitti:" Ne katı eğlendüñ?" didi. Yûsuf eyit-

ti: "Sultânum! Ben kuluñdan sorarsañ [3] Taptuh
Sultân huzurında idüm." didi. Server eyitti:" Ne
hâldür bana haber vir ki nicedür [4] bilelüm anı."
didi. Yûsuf eyitti: "Server! Velâyetine söz yok
tertîb cümle yirinde ammâ meclisinde ᶜavrat,
oğlan karışup ᶜbile zikr iderler. Hemân şol nes-
neleri bana hoş gelmedi." didi. Şerîf eyitti: "Yi-
B41ᵇ rüñden [6] tur, anuñ / gibi nâ-mahrem meclisine
pes hamr dahı gerektür." diyü emr itti, "Bir tu-
lum [7] süci ilet, içsünler." didi. Pes Yûsuf yirin-
den turup tulumı getürdi, [8] ᶜazm-i Taptuk idüp
gitti. Çün bir menzîl yire yakın gelicek Sultân
Taptuk [9] eyitti:" Dervîşler, tîz turuñ bize Rûm'
dan armağan gelür." diyü karşu [10] çıktılar, Yû-
suf'a iriştiler ve anuñla göriştiler. Yûsuf ta-
ᶜaccüb idüp [11] varup çün zâviyeye geldiler Yûsuf'ı
kondurdılar. Tulumı elinden alup [12] tolı süci
şeyhe getürdiler. Çün Sultân Taptıh ol tulumı [13]
eline alup bıçağıla ortadan iki yardı, içinden [14]
yitmiş, şekerlenmiş ak bal çıktı. Köle Yûsuf anı
göricek hayrân [15] oldı. Şeyh buyurdı, helvâ pi-
şürdiler yidiler dahı bir kutıya birez helvâdan
T 301ᵃ / [1] koydılar dahı üzerine bir pâre yanar od
kornı bir tepsiye koyup kutı [2] üzre berkidüp
Yûsuf'a virdi, eyitti:" Yüri var bizüm ar-
mağanumuz Seyyid'e irgür." didi. [3] Yûsuf andan
ᶜazm-i Şerîf idüp geldi, kutı Şerîf öñine kodı, [4]
gördüği kaziyyeyi diyüvirdi. Ger Server kutıyı
açtı, gördi [5] od söyinmemiş pembe hiç yan-
mamış. Pes Server tahsîn idüp Şerîf eyitti: [6]
"Erenler vardur harâmı ve helâlı fark ideler, bu
sıfatta odı pamuğı [7] birbirinden sakınurlar
imiş. Ammâ dahı bu hâslar yolıdur, şerîᶜat
zâhir [8] ᶜavâma gerektür. Hele şükr olsun Rûm
ocağı evliyâ birle toldı. [9] Ümiddür kim İslâm bu
diyârda kuvvet tuta. Biz kâil olduk bu ere [10] ol
kişi ermiş. Anuñ adı Taptıh bizüm adumuz
Saltıh, biz de aña [11] taptıh. Ve ammâ şu gözgi

B 42a aña yâd-gârum olsun ilet." didi, Yüsuf / [12] birle gönderdi. Taptıh anı göricek eyitti:" Biz emre mutîʿüz" diyüp emr itti [13] kim "Şerʿe muhâlif işi giderüñ kim anda hakîkat yoktur, kalbi pâk [14] olanlar şerʿi elden komaz dimiş." diyü buyurdı. Vardılar ol hatunları [15] meclisten çıkardılar.
T 301b Taptıh Sultân eyitti:" Yâ Yüsufl Bu Şerîf / [1] Hazreti bizüm ol kadımuz hem Sultânumuzdur." didi, gönderdi, eline [2] bir ʿâsâ virdi. Yüsuf Şerîf'e gelürken ʿAffân-ı laʿîn Kilaşpol'da [3] bulduğı Müslümânları giriftâr idüp habs eyledi. Köle Yüsufı dahı tuttı, [4] alup İstanbul'a iletti. Rusan eyitti:" Yâ ʿAffân! Eyü itmedüñ. Şerîf [5] bizi bîhuzür ider." didi. Çün ʿAffân mukayyed olmayup Müslümânlara izâ [6] itmeğe başladı. Yüsuf dahı bir nâme yazdı, bir kâfir birle Şerîf'e haber [7] gönderdi. Çün nâme Server'e yitişti, okudı dahı ağladı. Hemân dem yirinden [8] turup dahı ʿazm-i Endriyye idüp Ahmed katına geldi. Hayli Müslümân [9] anda vardı, karşu geldiler, Şerîf'i alup hisâra getürdiler, kondurdılar. [10] Ol câmiʿe gelüp namâz kılup Müslümânlara vaʿz ve nasîhat idüp eyitti: "Gayret idüñ İslâm [11] ziyâdeliğine saʿy eyleñ." diyüp vasiyyet [12] eyledi. Ve Ahmed'üñ büyük oğlı kâfirdi, Adine şehrinden gelüp [13] Şerîf'üñ elin öpti dahı harâç getürdi. Şerîf kırk gün anda karâr eyledi, zîrâ ol makâmı [14] severdi. Andan turup ʿazm-i Eski-Baba idüp İsmâʿîl'e yitişti. [15] Anlar karşu geldiler, getürüp kondurdılar. Kaçan kim yitişti ol
T 302a şehre Muharrem gurresi oldı. / [1] Server anda ʿaşüra eyledi. On birinci gün ʿıyd itti, on ikinci
B 42b gün [2] karalar giyüp üç gün / mâtem-i Hüseyn iderdi ve cemîʿ zamânda ʿâdeti [3] buydı. Vakfede gün çıkarken vakfeye tururdı, kanda olsa duʿâ [4] iderdi. Ve çün Server anda karâr eyledi ezincânib ʿAffân, [5] Rusan Şerîf anda geldüğin işittiler dahı gâyet mütevehhim oldılar, eyitti-

ler:" Dirîğâ [6] ol sâhir bunda geldi. Bizüm hâlümüz nice olısardur." didiler. ᶜAffân eyitti:[7] "Şimdi ol pîr olmıştur, tâkatı sehldür, gâfil anda tururken varup [8] anı basup turdum." diyüp dört biñ atı giyimlü kendü çaplu mükemmel yaraklu kâfir bindürüp ᶜazm-i [9] Şerîf eyledi. Rusan-i laᶜîn dahı ardınca dört biñ yaraklu kişiyle [10] çıkup ᶜazm idüp gitti. Şerîf Hazreti ol şehr öñindeki nehre girüp [11] gusl iderdi. Karşudan ᶜasker toza görindi, tîz çıkup eğnine libâs [12] alup yürüyüp makâmına geldi, gâzîlere haber eyledi. Bindiler, hâzır [13] oldılar. Bir dere vardı, varup anda busu urdılar. İsmâᶜîl ol [14] busuda baş olup turdı. Şerîf şehr öñinde ol kırk râhib birle ve bâkî [15] kavmi ile hâzır turdılar. Çün kâfirler
T 302ᵇ iriştiler Server karşu varup / [1] naᶜra urdı, cenge yürüdiler, birbirine katıldılar, ceng-i ᶜazîm ittiler. İsmâᶜîl busu [2] açup yürüdi. ᶜAffân'ı sıdılar. Nâ-gâh Rusan-ı laᶜîn çıkagelüp [3] ve dahı tavulbâz kakup cenge girdiler. Bir sûr âşûb ittiler. Küffâr durmadın çoğalmakta Müslümânlar ise dîn Muhammed dînidür diyü yüz çevirmediler. Ol [4] kırk ruhbânuñ otuz birin ol dem cengde şehîd ittiler. Rûhları şâd [5] olsun. Tokuzı dahı zahmlu oldılar. Ammâ Müslümânlar anda bir ceng ve gavga ve bir neberd ittiler, meğer Rüstem b. Zâl zamânında ol idi. Şerîf gördi kim Müslümânlar zebûn oldılar, naᶜra haykurup
B 43ᵃ "Gâzîler, gayret demidür, komañ / fırsat bizümdür." diyü tekbîr idüp ceng iderlerdi. İki gün iki gice birbirinden yüz çevirmediler. [6] Nâ-gâh Endriyye yolından bir toz belürdi biñ gâzî yiğitler ile Ahmed ve İlyâs çıkageldiler. Biñ kişiyle gelmesine [7] sebeb bu oldı kim Ahmed giceyle bir korkunç bir düş gördi idi. Sabâh olınca gâzîlere eyitti: "Gâzîler, bir düş gördüm ᶜacebdür, eğer Müslümânlar ve Server-i gâzîyân küffârla ceng eylemezse ıztırâbları vardur. Binüñ Ba-

ba'ya değin gidelüm." İlyâs'a dahı haber eyleyüp, binüp anda yitişü geldiler. Çünkim cengi gördiler, döndi Ahmed eyitti: "İy gâzîler! Görilen düşüñ taʿbîri budur. Komañ gâzîlerüm, koçaklarum, dem bu demdür. Dîn yolına durışalum. Muʿcizât-ı Muhammed bizümle biledür. Ne deñlü çok olursa koyunuñ sürisi, yeter beğine kassâ-buñ birisi. "Gâzîler kondurup hemân dem at bırakup seyf ʿuryân kılup kurd koyuna girür gibi girdiler, küffârı belûl eylemeğe başladılar. Biñ gâzîyle binüp anda [8] yitişü geldiler. Hemân sâʿat deptiler, cenge başladılar. Meğer İstanbul'dan [9] birez dahı leşker Mirdas-ı laʿîn birle yitişü geldiler. Üç gün girü ceng ittiler, yüz çevirmediler. Dördinci gün Şerîf Hazreti üç kerre babaî naʿra urup "Koman gâzîler, fırsat bizümdür alduk küffârı." diyüp muhkem ceng eylediler. Gâzîler dahı tekrâr gayrete gelüp cenge durdılar. Kudret-i Rabbânî [10] ceng içinde Şerîf Rusan'a yitişü geldi, bir kılıç eyle çaldı Mirdas'a kim [11] ebr kaşına dek iki pâre eyledi. Leşker anı görüp döndiler kaçmağa yüz tuttılar. İsmâʿîl dahı yitişüp Mirdas'ı süñü birle urup yıkup depeledi. Ahmed [13] dahı ceng iderken ʿAffân'a geldi. ʿAffân, Ahmed öñinden kaçup [14] gidivirdi. Ahmed ardından yitüp bir kez urdı,
B 43ᵇ atından yıkılup düşti. / [15] Ahmed anı tîz inüp çekti, süriyü Şerîf'e getürdi. Bâkîsini kırdılar
T 303ᵃ / [1] kimin esîr ittiler. İlyâs dahı ʿalem ile kaçanları, hazîneler yanında olanları kırup bâkîsin esîr idüp getürdiler. Ve bâkî gâzîler dahı kimi baş kimisi esîr getürdiler. Kâfirler sındılar, kaçtılar. [2] Kaça varan Kostantîniyye'ye haber virdiler, kapuları bağlayup cenge hâzır [3] oldılar. Rusan'uñ kiçi kardaşları İstefân-ı laʿîn beğ oldı dahı vakitlerine hâzır oldılar. Ezincânib [4] Şerîf ol kâfirleri sıyup ganimet bir yire cemʿ idüp gâzîlere üleştürdiler. Ol ölen gâzîleri defn itti-

ler, [5] sâhiblerine ᶜazâ virdiler. andan soñra ᶜAffân'ı Ahmed ilerü getürdi, ol yirde turgurdı. Server baş kaldurup [6] eyitti: "Yâ ᶜAffân! N'içün dînüñden döndüñ kâfir olduñ? Dön girü istiğfâr [7] eyle, seni gene âzâd ideyin." didi. ᶜAffân eyitti: "Çok söyleme ben gûrluktan [8] dönmezem. Beni gel baña sat." didi. Şerîf eyitti: "Ne virirsin?" didi. ᶜAffân eyitti: "Oğlum [9] ᶜUtbe ile saña bir hazîne mâl göndereyim." didi. Şerîf eyitti: "Melᶜûn! Yok mâlı ben n'idem." didi. Ahmed Gâzî eyitti:" Server, mâl dahı gâzîlere gerektür. Yarağa ve ata lâzımdur." didi. Ol sözle Şerîf kabûl kıldı. Kostantîniyye'ye [10] haber gönderdi, ol hazîneyi oğlı ᶜUtbe ile getürdiler, Şerîf'e virdiler. Şerîf dahı anları âzâd eyledi. Gitmek isteyince pes İsmâᶜîl [11] yirinden turup ᶜUtbe'yi karvayup getürüp yire urdı. İki elin ardına muhkem bağ-
B 44ᵃ ladı dahı habs eyledi, tuttı. ᶜAffân eyitti:" Sen / n'eylersin yâ Şerîf? Kanı senüñle kavlümüz?" Şerîf [12] eyitti:" Melᶜûn! Kendüñi baña sattuñ bahâsın alup seni âzâd eyledüm. Var yüri." didi. ᶜAffân eyitti:" Yâ oğlumı neye habs eyledüñ?" didi. Şerîf eyitti:" Ben seni koyuvirdüm, anı İsmâᶜîl bilür." didi. Nâ-çâr ᶜAffân eyitti:" Burca gireyim, [13] saña kırk biñ dînâr dahı göndereyim." didi İsmâᶜîl kabûl kıldı. Pes ᶜAffân [14] gitti. İsmâᶜîl hemân dem uğurlandı gelüp atına süvâr olup ve şeh-süvâr olup ardından [15] yitti. ᶜAffân çün İsmâᶜîl'i gördi "Hikâyet nedür?" didi.
T 303ᵇ İsmâᶜîl / [1] eyitti:" Hikâyet nedür şimdi görürsin hey mürted! Bu kaçan ola ki sen bu kadar fesâd eyleyüp nice benüm yoldaşlarum şehîd olalar dahı şimdi sen bizüm elümüzden [2] sağ kurtılasın, çıkup bir olmaz yirde gine fesâda başlayasın." diyüp melᶜûnı girü esîr eyledi. Getürüp yire urup indi, bağladı. Girü getürdi şehr [3] öñinde anuñ derisin yüzdürüp saman toldurdılar. Çün ᶜUtbe göricek [4] îmân getürdi. Anı

âzâd ittiler ve andan soñra yürüdiler. Burgaz'da
yılda [5] üç gün araba bazarı olurdı, gâzîler varup
anı urup gâret [6] ve tâlân ittiler, girü geldiler. An-
dan Şerîf Hazreti ᶜAffân başın Endriyye'ye
gönderdi. [7] şarkî kapusında asup feth içün se-
vinüp Müslümânlar şâdlıklar idüp [8] şehri to-
nattılar, Şerîfe duᶜâlar ittiler. Andan Şerîf ol
cengden soñra [9] katı hasta oldı, yidi ay döşek
esîri oldı. Kâfirler anı işittilerdi, [10] hîle iderler-
di, korkarlardı. Çün Eflâk meliki anı işitti
Üngürûs [11] beği Kaydafan katından birez leşker
B 44b alup Radul üzre yüridi, geldi. [12] Radul'ı sıdılar. /
Radul kaçup Kefe diyârına gitti. Gâzîlerle Han [13]
Hazreti yüridi, leşker birle suyı geçüp Rasun
birle ceng ittiler. [14] Ol cengde Emîr ᶜOsmân'ı
şehîd eylediler, çok gâzîler düştiler. Âhir Hak
Taᶜâlâ fırsat virüp kâfirleri [15] sıdılar, Rasun'ı gi-
rîftâr ittiler. Han'a getürüp Han-ı Tatar dahı Ra-
T 304a sun'ı Şerîfe gönderdi. / [1] Eski-Baba'ya
getürdiler. Şerîf Rasun'ı anda ber-dâr itti. Anda
Server turup [2] birez sıhhate dönicek meğer
Bervatî Tekûr-ı laᶜîn Server'i hasta işidecek [3]
Tuna Baba'ya gâret kasd idüp geldi. Anda olan
İbrâhim Gâzî Şerîfüñ [4] büyük oğlı Muhammed
birle karşu varup ceng ittiler. Ol laᶜîn -kim
Şerîfi çâha [5] atmıştı- ceng içinde anı Mu-
hammed girîftâr eyledi. Kâfirleri sıdılar,
kırdılar, ol [6] laᶜîni Şerîf'e gönderdiler. Server
anı kendü eli birle depeledi, boynın urdılar.
Girü [7] Server andan durup ᶜazm-i İstanbul idüp
gitti. Çün Silivri kalᶜasına irişti [8] anuñ beği
Şerîfe karşu gelüp niᶜmet ve nüzûl getürdi, ᶜizzet
ve hürmet eyledi, kondurdı. [9] Bir nice gün anda
turup andan İstanbul'a gittiler. Çünkim yittiler
ᶜUtbe eyitti:" Server, [10] baña destûr vir, bir oğlum
var ᶜUtbe adlu, şehirdedür anı getüreyim hem
varup [11] İstefân'la sulh idüp nasîhat ideyim." di-
di. Server eyitti: "Kaçarsın, yalan söylersin." di-

di. [12] ᶜUtbe eyitti: "İslâm kılıcı hakkıy-çün kaçmazam." didi. Server ol kâfire destûr virdi. Hemân ki kapuya [13] gelüp şehre girdi, tîz burca çıkup Şerîf'e düş-nâmlar virdi. Şerîf [14] ol leşkere emr itti dört biñ gâzî yüridiler, âzîm ceng ittiler. Girü dönüp [15] kondılar. Bu yaña ᶜUtbe oğlı ᶜUkbe'yi alup, bir gemiye binüp Kara-
T 304ᵇ deñiz'e gitti. Varup / [1] kenâra çıkup Kaydafan'a
B 45ᵃ gitti. Çün Kaydafan'a vardı / Kaydafan aña hürmetler itti, ol laᶜîn anda kaldı. [2] Ezincânib bu yaña Şerîf ol İstanbul kalᶜasında üç gün ceng ittiler. Âhir [3] İstefan burca gelüp eyitti: "Yâ Şerîf! Bizi n'içün kırarsın, ben sanüñ neñ aldum? [4] Eğer harâç dirseñ girü harâca râzıyuz sulh idelüm, bizüm bâzergânumuz sizde ve sizüñ [5] bizde olsun." didi. Pes bu vech-ile sulh eylediler ve Köle Yûsuf'ı koyuvirdiler, hilᶜatler [6] giyürdiler. Şerîf huzûrına geldi. Pes andan girü dönüp Server Baba'ya gelüp [7] karâr eyledi. Bu tarafdan Sultân ᶜAlâü'd-dîn yüriyüp gazâlar iderdi, karşu [8] armağanlar ve hediyyeler Şerîf'e gönderürdi. Gâzi beğleri ve yiğitleri yanına cemᶜ [9] idüp yüridiler, iller memleketler feth ittiler. Saruhan'ı, Göynük'i ve Canik'i ve Menteşe'yi [10] ve Hamid'i ve Karateke'yi mâ-hasal her yiri kim kankı kulı feth itti ol yire ol adı virdiler. [11] Tâ kim Aydın dahı gelüp deñiz kenârına yakın Aydın ilini dahı feth eyledi, oturdı. Sultân [12] her tarafa gazâlar virmişti, kâfir illerin yağma ve tâlân iderlerdi, her yiri ururlardı, [13] illâ Harcenevân'a kâr idemezlerdi saᶜb ve sarp idi. Pes anı harâca kesüp [14] sulh ittiler. Sultân girü Şerîf'e armağanlar gönderdi, Kefe diyârına ilettiler. [15] Pes zîrâ Şerîf ᶜavratların Baba'dan göçürüp Ke-
T 305ᵃ fe'ye iletti idi. Soñ / [1] demde kâfir içinde bunlar bunda bulınmasunlar, dimişti. Çün Sultân'dan armağan [2] geldi, ol mâlı üleştürdiler, fukarâya virdiler. Dahı Şerîf anda karâr tutmıştı. [3] Meğer

ol yıl Kefe diyârında tâ^c^ûn vâki^c^ olup çok sünnîler vefât [4] ittiler. Şerîf dahı mat^c^ûn düşti, girü halâs oldı. Ol hînde Şerîf [5] bir nice düş gördi. Gördi kim iki şahbâz toğanlar Yunan tarafından [6] uçtılar, geldiler Rûm mülkine geçtiler,
B 45b Rûm tağlarında olan / kuşları [7] kırdılar, yırttılar, velî yanlarına çok çok güğercinler cem^c^ oldılar. Bu Rûm [8] ili koyunlarla toptolu görür. Girü ol toğanuñ soñ geleni silkindi kanadı [9] altından toğanlar çıktılar, kendü gibi dahı uçup şikâra başladılar. Ol öñ [10] gelen toğan uçup kendü eline geldi, turdı. Girü uçtı, şikâr iderek gayb oldı. Ol bir toğana Şerîf ilerü varup gördi kim bir ağaç üzre oturur, kalan [11] toğanlar bile otururlar, Şerîf anları bir bir ohşar, andan kaçmazlardı, başlarında, [12] kündeleri var. Server uyanu geldi, girü kendü düşin ta^c^bir idüp [13]eyitti: "Gâzîler! Yunan vilâyetinden iki gâzî belüre, pâdîşâh aslı olalar, gelüp [14] Rûm'a geçtiler, cümle feth ideler, bu mülk Müslümânlık ola, birisi geçe gide ve ammâ birinüñ [15] nesli hâkim olalar, ulu pâdişâhlar ve ^c^azîm hakanlar
T 305b olalar." didi. Server / [1] ol diyârda seyr iderdi, gâh Baba'ya gelürdi. Râvîler eyidür, [2] Aydın ilinde Aydın'uñ bir gürbüz bahadır oğlı koptı. ^c^Âkıl-ı zîrek olup [3] başına kızıl toğru börk giyerdi, zîrâ düşinde ol kisveti aña gösterdilerdi, [4] adına Gâzî ^c^Ömer dirlerdi. Halk aña ^c^Umur Beğ dahı dirlerdi, aña lâkab yâd [5] iderlerdi. Ol deñiz kenârınuñ kâfirlerin birbirine urmıştı, Kayser neslinden [6] idi, babası Aydın idi. Çün ol Server on dört yaşına irdi, [7] sürüp Sinop şehrine geldi dahı gemiye binüp Kefe'ye gitti. Şerîf'e [8] gelüp el öpti, Şerîf'ten kuşak kuşandı, du^c^â alup girü Aydın iline [9] gitti. Geldi. karâr eyledi. Andan soñra Serverlere Şerîf eyitti:" Gâzîler, gördüğümüz toğanuñ biri [10] budur hayr ola." didi. Râvîler eyidür kim, ^c^Utbe kim İstanbul'dan Kaydafan'a

varmıştı, bu Kaydafan [11] aña vezâret virdi, oğlı-
na divit-dârlık virdi, leşkere riyâset ide. [12] Bir
B 46a gün / ᶜUtbe Kaydafan katında ağladı. Kaydafan
eyitti:" İy ᶜUtbe! N'içün ağlarsın?" [13] Eyitti:" Nice
ağlamayam atam ᶜAffân'ı Saltıh depeledi,
dâdum andan alımadum aña [14] ağlaram." didi.
Kaydafan-ı ᶜAsfûrî eyitti: "Benüm dahı atam ol
öldürmiştür nice idem [15] anuñla kimse başa hiç
varmamıştur." didi. Pes eyle olsa kıral ve ᶜUtbe
T 306a turdılar / [1] kiliseye geldiler. Bir ulu putları
vardı, aña secde ittiler. Şeytân içine girüp [2] eyit-
ti: "Ne ağlarsın, gam yimeñ kim şimden girü
fırsat sizüñdür. Şerîf'üñ ölümi [3] sizüñ
elüñüzdedür." didi. Andan Kaydafan şâd olup
kurbanlar ve sadakalar [4] eyledi dahı tîz buyurdı
leşker divşürdiler. ᶜUtbe ve ᶜUkbe'ye koşup [5]
gönderdi, eyitti: "Varuñ babañuz kanın aluñ."
diyü ol ᶜakılsız bönleri gönderdi. [6] Bunlar bu
yaña gelende ezincânib Sultân ᶜAlâü'd-dîn
oturınıştı, ulaklar [7] gelüp haberler getürdiler."
Cengis'ten Bacu Han Tatarı yüridi, 'Atam kanın
âl-i [8] Selçuk'tan aluram' dir." didiler. Pes Sul-
tânuñ kalbine korku müstevli olup [9] mute-
vehhim olup havf eyledi. Hem pîrlik yitiş-
mişti ve dahı oğlı yoğıdı. Şerîf'e [10] haber saldı
eyitti: "Server kerem itsün bizüm ittüğümüze
kalmasun üzerümüze [11] düşmân yüridi, aña gi-
derüz bize himmetlerin karışsunlar." didi. Da-
hı ne kadar beğleri varsa [12] katına cemᶜ eyledi.
Ol Saruhan'ı ve Candarî-oğlı ᶜAlî Beğ'i -kim Nû-
şirevân [13] neslindendür- anı kığırdı ve Men-
teşe'yi ve bâkîsin cemᶜ oldılar. Karaman'a
beğlerbeğlik [14] virmişti. Anlara vasiyyet itti, e-
yitti: "Beğler! Bu gelen düşmân yavuzdur. Eğer [15]
B 46b biz anda bir hâl olacak clursam, zîrâ ᶜalâmetler
T 306b depreşür, benüm / neslüm yok kim / [1] size beğ
dikem. her birüñüz bir yiri kâfirden alduğuñuz
-kim elüñüzde sancaktur- epsem [2] oturuñ, gazâ

idüñ. Karaman benüm yirüme otursun. Bir kızum aña vireyim güyeğümdür [3] ve bir kızum ᶜAlî Beğ'e virdüm ki Candar-oğlı'dur ve bir kızum dahı var anı [4] bir yiğide virürem ſal tuttum uğurum olsun, aña Harcenevân mülkin ısmarladum kim [5] gazâ ide, kâſirleri komaya kim İslâm'a zarar virmeye, alduğı iller anuñ mülki [6] ola. Biz bed-duᶜâya uğraduk, mülk bizüm elümüzden gideyorur." didi. Dahı eyitti:[7] "Şerîſüñ bed-duᶜâsından sakınuñ, eyü duᶜâsın aluñ." diyü vasiyyet eyledi dahı [8] illerin ᶜahd-ile anlara virüp ellerine mülk-nâme ve berâtların yazup virdi, [9] yirlerine gönderdi dahı eyitti: "Beğler! Harcenevân taraſına bir gâzî buluñ." didi. Pes meğer [10] ol vakitte Oğuzlardan kim Süleymân Şâh oğulları Rûm'a gelüp [11] Horâsân'dan kim bunlar Cengis'ten kaçup gelmişlerdi, üç kardaşlardı. Bunlara [12] Benî İshâk oğlanları dirlerdi, hem dahı nisbette İshâk peygamber [13] -ᶜaleyhi's-selâm- oğlı ᶜAys neslinden idi. Rûm'a gelürken ataları Furat suyında [14] gark olup tururdı. Nesl-i Bayezid Han ve Korkud Ata idi. Pes bu üç [15] oğlanuñ birisi Baysunkur Tekin idi. Pes
T 307ᵃ ol girü ᶜAcem'e gidüp varup / [1] Horâsân'da Merv'e Mahan'a beğ oldı. Biri Gündüz idi, varup Erzincan ovasında [2] kaldı. Soñra Sultân anuñ oğlına ᶜÖmer'e Erzingân'ı, Hamîd'i kim Diyâr-ı Bekr ilidür- [3] aña virmişti. Bu üçinci -kim küçük kardaşlarıdur adı Ertuğrul ol gelüp [4] Rûm'a indi
B 47a dahı / oğlı Saruhan'ı ve bir nice Türk ulularıyla Sultân'a gönderdi. [5] Ol Sürmeli-çukurı kendüye kışlak ve yazlak istedi. Pes ol [6] idi kim geldiler Sultân'a yüzler urdılar, ol yiri istediler. Sultân dahı bunlaruñ [7] sâhib-i nisbet idüklerin bilüp anlara ol bir yircüğezleri virdi dahı [8] eyitti: "Varuñ Harcenevân'a gazâlar idüñ dahı size uyana destûrdur, akınlar [9] eyleñ." didi. Pes bunlar gelüp ol yirde oturup gazâlar ittiler tâ kim ol

taraflardan [10] hayli yirler feth ittiler, rivâyettür
kim gelüp eñ soñ Rûm-ili içinde bir köy [11]
yaptılar, adın Üskitli kodılar. Zîrâ ad ko-
nılmasına sebeb bu oldı kim bunlar ile bir ᶜArab
vardı, anlarla [12] bile gazâ iderdi. Kaçan bir kâfir
köyin basalardı, ol ᶜAraba riyâset virmişti, pes
ol [13] ᶜArab dir idi kim halkına "Üsküt yaᶜnî ep-
sem ol gündüzde gice olıcak basalum." dirdi. [14]
Anı uğur görüp çok feth itmişlerdi. Girü ol köy
üzre yapmasına [15] pes anı koyup ol köyün adı-
na anuñ çün Üsküt kodılar. Çün anda gazâlar
T 307b / [1] idüp Sultân'a pîş-keşler, pençikler gönde-
rürlerdi. Sultânuñ göñli içinde [2] yir ittiler. Pes
Şerîf Hazretinüñ velâyetini işitti vardı, Er-
tuğrul oğlı Alp [3] ᶜOsmân'ı Seyyid'e gönderdi bile-
since armağanlar ve hediyeler getürdiler. Şerîf [4]
ol hînde Kefe'den Sinob'a gelmişti. Gelüp
ᶜOsmân Server'üñ ayağına düşti. [5] Henüz dahı
genç oğlan idi, Server'üñ ayağına yüz sürdi.
Şerîf Hazreti [6] ᶜOsmân'uñ devletlü ve saᶜâdetlü
başını yirden getürüp oğul diyü gözinde [7] öpti
dahı yanına alup nasîhatlar idüp eyitti: " / Oğul
B 47b Hak Taᶜâla saña ve neslüñe [8] saᶜâdet ve devlet ve
ᶜizzet rûzî itmiştür. Zinhâr gazâyı elden ko-
mañuz, [9] ᶜadl ve dâd idüp fakîrüñ beddᶜâ-
sından hazer idüñ raᶜiyyeti incitmeñ, fısk [10] ve
fücûrdan kaçuñ, bidᶜat itmeñ ve ittürmeñ
şeriᶜati gözedüñ, ihsân eyleñ [11] ve hem garîbi hoş
tutuñ, zülm ve cevri terk eyle. Bir kulağuñuz taş-
ra alup raᶜiyyet hâlin görüp sorup âgâh olasız.
Gâfil olmayasın. Saña [12] vasiyyetüm bu ola kim
ekser kadıları, vâlileri ve boy beğlerin dâim
teftîş idüp ᶜadl [13] eyleyesin, tâ kâim-mülk ola-
sın, raᶜiyyet saña tâbiᶜ olalar. Ve hem bidᶜat itme
[14] ve hem rüşvet-horı katl eyle, zinhâr kâfire
itibâr eyleme, ᶜâmil ve hâkim eyleme. İslâm dî-
ninde [15] anlara ihtiyâç gösterüp müsâlaha dahl
T 308a ittürmek yoktur ve nâ-meşrûᶜ / [1] iş işlemeğe." di-

di, dürlü nasîhatler eyledi dahı ᶜOsmân'ı yine atasına gönderdi. Bu turan halk [2] taᶜaccübe varup eyittiler:" Server! Bu bir boy beği gâzî yiğittür, pâdîşâh değüldür kim [3] siz buña pâdişâh-âne nasîhat idersiz." Server eyitti:" İy kavm! Bu yiğit pâdişâh-[4] zâdedür ve Benî İshâk b. İbrâhim-ᶜaleyhİ's-selâm-dür ki aña ᶜAys dirler [5] anuñ neslidür. Üç peygamber bu nesle duᶜâ-i hayr itmiştür. Biri İbrâhim [6] peygamber, ikinci İshâk peygamber, üçinci âhir zamân peygamberi Muhammed Mustafâ'dur [7] -es-salavat-ı ve sellem- Pes dünyâda gelen pâdişâhlar bu nesil-den ola gelmiştür. [8] Girü bu yiğide Hak Taᶜâlâ Sultânlık virüp bunuñ zürriyeti ve nesli ulu pâdişâhlar [9] olısarlardur." didi. Çün halk Şerîf'ten bu sözi işittiler, başladılar eyittiler: "Bu kişi [10] velîdür, gerçek söyler, sahîhdür." di-
B 48ᵃ yüp ᶜOsmân'a teveccüh eylediler. / Gâzî yiğitler [11] anuñ yanına cemᶜ olup dirilmeğe başladılar. Bu ᶜOsmân kuvvet tutmağa başladı [12] toğca oldı, ol dahı gazâ eylemeğe râgıb ve tâlib oldı. Kanda vardılarsa [13] uğurları hayr oldı. Pes sahâvetler ve şecâᶜatler ᶜadl ü insânlar idüp [14] ᶜOsmân Hazreti ol yıllar hayli akınlar ve gazâlar eyledi. Harnecevan kâfirleri [15] ᶜâciz olup Kostantîniyye Tekûrına gelüp şikâyet ittiler, eyittiler: "Sen ki
T 308ᵇ cemîᶜ / [1] Nasrânîlerüñ yüzi suyı ve ulu âyeti olasın, Kostantîniyye gibi tahtta oturasın [2] bu Türkler her tarafdan bizi incidürler ve dahı Şerîf'le barışursız. Sultân [3] kulları gelürler, bizi incidürler ve hem Sultânla sulh iderüz. Bir boy beği [4] çıkar bize belâ olur. Bunlardan ᶜâciz olduk, bize ne çâre idersin?" didiler. Tekûr [5] eyitti: "Hây Hıristiyânlar! Bilmiş oluñ ki bu Türkler dünyâya kadem uraldan [6] berü bu Nasrânîler kırarlar. Buncadan berü bunlarla başa çıkmadılar şimdi [7] çoğaldılar. Az iken bir yaña idemedük, şimdi nice idelüm?" didi. Girü

eyitti: "İy [8] Nasrânîler! Sizlerüñ devletüñüz düşmiştür şimden girü bilürem nesne beceremezsiz. [9] Epsem oturuñ zîrâ hükm anlaruñdur." didi dahı ol gelen kâfirleri kovdı eyitti: "Varuñ bre ᶜakılsızlar [10] fitne itmeñ anlar Türküñ harâmîleridür, tutuñ öldürüñ." didi, yüz virmedi. [11] Kâfirler hâr u hacîl gittiler. Gine ᶜOsmân hikâyetine geldük. Bu yaña ᶜOsmân gazâya başladı ve Aydın [12] oğlı ᶜÖmer dahı gazâya başladı, deñiz kenârında olan kâfirleri birbirine urdılar.

Hikâye-i Kostantîniyye Tekûr

Bunlar [13] bunda gazâlar itmekte eylemekte tur-
B 48ᵇ sun râvîler şöyle rivâyet iderler kim çün / bu kâfirler Müslümânlardan [14] ᶜâciz oldılar girü gülüvv idüp Tekûr'a geldiler, eyittiler: "Meğer sen Türk olduñ, uğurlayın [15] dîn tutarsın, bu Türklere dönmezsin, tınmazsın, Mesîh dînine saᶜy eylemezsin." didiler. Pes Tekûr / [1] eyitti: "Atamı, dedemi bu sözle ve bu ikdâmla Türke öldürttüñüz, baña dahı kasd [2] eylersiz ki öldürtesiz. İmdi ben eğer ölürsem sizler de kurtılmazsız. Diñ [3] imdi nice idelüm, tedbîr eyleñ." didi. Pes cemîᶜ Rûm'da olan kâfirler, papazlar [4] ve kıssîsler ve ruhbânlar cemᶜ olup Kostantîniyye'ye geldiler, Tekûr sarâyında [5] dirilüp tedbîr ittiler. Pes Server Saltıh dahı bunlaruñ dirneğin işidüp Sinop'tan [6] turup bir gemiye binüp Kara-deñiz'den toğru Ağaç Deñizi'ne çıktı. Çün Server dahı Rûm'a [7] gelüp geçüp Kostantîniyye içine girdi, dahı bir papaz sûretinde ol cem-gâha [8] gelüp turdı. Pes birezden Tekûr çıkageldi, bu küffâr beğleri küllî ayak üzre turup [9] ᶜizzet ittiler. Server yirinden kalkmadı. Pes Tekûr eyitti:" Şol bize örü turmayan [10] râhibi görüñ, Saltıh olmasun. Ol hod bunda hâzırdur." didi. Ol râhibler geldiler:[11]" Sen kim-

sin ve ne kişisin?" didiler. Server eyitti: "Ben
Alyon râhibem, Firengistân'da [12] oluram. Bun-
da geldüm hasta oldum, bu şehrüñ havâsı beni
urdı, yüreğüm [13] ağrur baña ne ᶜizzet kayusı." di-
di. Pes kâfirler eyittiler Tekûr'a ki:" Sultânum!
Bir hasta [14] derd-mendmiş, anuñ-çün Sultânu-
ma tapu kılmamış." didiler. Tekûr eyitti:" Anı
kendü [15] hâlinde koñuz kayurmaz hastanuñ be-
ği, paşası olmaz." didi. Pes kâfirler andan fâriğ
T 309ᵇ / [1] oldılar. Tedbîre meşgûl oldılar, çok sözler
söylediler, Tekûr birin dahı kabûl [2] eylemedi.
Pes âhir bir râhib eyitti: " Sultânum! Ben bir
B 49ᵃ nesne disem ümîd-vâr ki maᶜkûl [3] ola ve hem
rast gele." didi. Tekûr / eyitti:" Söyle işidelüm
şâyed eyü tedbîr ola." [4] Ol râhib eyitti: " Yâ
Tekûr! Bilgil kim bu dünyâda bir diyâr var aña
Bâbil [5] dirler, ᶜAcem'le Hind arasındadur, bir ta-
rafı Lâristândur. Anda bir tağ var adına [6] Ce-
belü'l-musahhâr dirler. Anda bir câdû karâr ey-
lemiştür, adına Raᶜd câdû dirler. Ol [7] kadar
sehhârdur ki bu rubᶜ-ı meskûnda mislî yoktur.
Aña üç biñ câdû mutîᶜdür. [8] Eğer ol bunda gele ne
Saltıh koya ve ne gayrı Türkleri koya, [9] ortadan
gidere." didi. Pes Tekûr eyitti: "Aña çâre nedür,
nice ola ki ol bunda [10] gele?" didi. Ol râhib eyit-
ti:" Yâ Tekûr! Bunda bir ᶜavrat vardur sâhire,
adına [11] Barkan dirler anı gönderelüm, varsun
anı kığırsun." didi. Pes Tekûr bu tedbîri [12] gâyet
beğendî, eyitti:" Imdi sen ol maslahat üzre
olgıl." didi. Pes andan [13] vezîr baş kaldurup eyit-
ti: "Bir nesne dahı eylesek." didi. Tekûr eyitti:
"Dahı [14] n' idelüm, di söylegil yâ vezîr" didi. Pes
vezîr eyitti: "Berrde ve bahirde olan [15] kâfirler
daᶜvet idelüm, bir yire gelsünler nefîr-i ᶜâmm i-
T 310ᵃ düp câdûları / [1] öñe tutup Türk'e yüriyelüm, bir
uğurdan bu Türkleri kıralum gitsün, bunlardan
[2] dâdumuz alalum." didi. Pes Tekûr eyitti: "Bu
sen didüğüñ bir yılda ancak olur." didi. Vezîr [3]

eyitti: "Gerekse beş yılda olsun. Böyle olmayınca râst gelmez." didi. Pes bu kavle [4] râzı olup her diyâra mektûblar gönderdiler, daᶜvet eylediler:" Kostantîniyye [5] üzre gelüñ, dirnek andadur." didiler. Pes ol râhib -kim ol câdûyı [6] Tekûr'a haber virüp bildürdi idi- ol melᶜûn turdı kim dîvândan gide, [7] Tekûr aña hilᶜatler virdi. Dîvândan
B 49ᵇ çıktı. / Halk aña galabalık eylediler dahı ol râhibi gelüp hürmet ve [8] ᶜizzetler idüp elin öperlerdi. Tâ bunı getürüp atına bindürelerdi, Server Saltıh [9] ol galabalık arasından ol laᶜîne çak böğrinde bir hançer bastı. Pes hemân [10] râhib bir kez cân acısından böğrin iki eliyle tutup yüzinüñ üstine [11] devrildi. "Hây papaz n'olduñ?" diyince gördiler ağzından burnından kanlar [12] atılup debeleni debeleni cân cehenneme virdi, ol halk eyittiler: "Dirîga! Gine Saltıh [13] bunda gelmiştür ve bu işi ol eyledi." didiler. Vardılar Tekûr'a kaziyyeyi bildürdiler. [14] Tekûr eyitti: "Şol baña tapu kılmayup hastayam diyen râhibden ben korktum[15] idi. Gâfil olduñuz, tîz anı buluñ
T 310ᵇ hiç şübhe yoktur ki Saltıh / [1] kendüdür yâ âdemîsidür." didi. Pes hasta râhibi nice kim istediler bulımadılar. "Hây Sultânum! Hasta râhib sağalmış gitmiş, yirinde yil eser, nâm ü nişânı dahı yoktur." [3] didiler. Tekûr barmağın ısırup: "Âvâh bu ᶜayyâr ve mekkâr Saltıh'uñ elinden bağrumuz hûn [4] olmıştur. Eñ soñ bizüm başumuza bir belâ getürür, hâlümüz nice ola?" diyüp göñli [5] korkuyla toldı. Bu yaña Server hemân tîz olup Kostantîniyye içinde bir bodrım [6] buldı, içine girdi, epsem oldı. Hikmet-i İlâhî meğer ol evüñ ıssı uğurlayın dîn [7] tutardı, Müslümân idi, Seyyid'le dostlaşurlardı. Pes Server'i üç gün [8] aradılar, bulımadılar. Âhir aramaktan fâriğ oldılar. Server girü taşra geldi. Pes ol [9] üç gicede on adı sanı bellü kâfir beğini öldürdi. Tekûr girü ᶜâciz kaldı. [10] Girü tekrâr bir

dîvân-ı ᶜâlî itti, beğlerin cemᶜ eyledi, eyitti:
"Gördüñüz mi kâfirler [11] pes henüz Şerîf bunda
değül iken bunda Türklerüñ cinnîleri gelüp siz-
leri [12] kırmağa başladılar. Mecâlüñüz yoktur ki
defᶜ idesiz. Dahı ben şöyle iᶜtikâd [13] iderem kim
Saltıh şöyle âşikâre gele dîvân içine gire,
kendüyi bildüre [14]aña zarar ve elem idemeyesiz,
elüñüz ve ayağuñuz tutmaya, heybetinden ᶜak-
luñuz gide, [15]kuvvetüñüz kesile." didi. Dahı tu-
T 311ᵃ rup ol kâfirlere katı âvâzla çağırup söğdi. / [1] Ol
kâfirler eyittiler: "Ne cânı var, ol bunda âşikâre
gele şöyle iderüz, böyle iderüz." [2] diyü lâflar
güzâflar urdılar. Tekûr eyitti: "Yâ Saltıh! Eğer er
iseñ gelesin, bu kâfirlere [3] kendü mikdârların
bildüresin." didi. Server bunı bir yirden
diñlerdi. Pes hemân [4] Server evine geldi, Minû-
çihr-i cinnîyi daᶜvet itti, eyitti: "Yâ Minû-çihr!
Benüm kasdum budur kim [5] Tekûr dîvânına
âşikâre varam kerem eyle, kardaşlık eyle,
gazâya benümle bile gel. Eğer [6] baña el sunarlar-
sa siz de kâfirlere kılıç uruñ, bir heybet ve
hirâsân bırakalum. Garazum [7] budur ki bileler
bu İslâm dînine cinnîler dahı mutîᶜdür.
Müslümânlara buñ deminde gelüp [8] yardım
iderlermiş disünler." didi. Pes Minû-çihr eyitti:
"Server, üç gündür ki [9] Kânûs ve Gaytâs ve Gar-
tayfâs cinnî baña geldiler, benümle olurlar.
Hazretüñi [10] ziyâret eylemek isterler." didi.
Server eyitti:" Senüñle bile gelsünler, görelüm.
Tîz tutsunlar, [11] ben uş Tekûruñ dîvânına
gittüm." didi. Pes Minû-çihr anları hâzır eyledi,
varup haber [12] virdi. Bu taraftan Server pür-
silâh olup ᶜazm-i dîvân-ı Tekûr eyledi. Ol gün idi
kim gün kubbe-i feleğe dikilmişti. Server dî-
vân-ı ᶜazîm içine girdi, [14] toğru Tekûr'dan yaña
yüridi. Hemân "Hây, kimsin herîf, ne yire gider-
sin?" didiler. Server [15] eyitti: "Elçiyem." didi.
İlerü varup Tekûr öñinde bir boş kürsî vardı, ge-

T 311b çüp bî-tekellüf / [1] anuñ üstine oturdı dahı çevre turan kâfirlere aları aları tutup [2] heybetle eğri eğri baktı. Döndi başını saldı dahı epsem turdı. [3] Pes birezden Tekûr baş kaldurup eyitti kim "Siz, neye geldüñüz ve hem kandan [4] gelürsiz?" didi. Pes Server eyitti: "Kûh-ı Kâf'tan gelürem. On kerre yüz biñ cin leşkeri bir yire [5] cemc ve dirnek eylediler geldiler ki Kostantîniyye kalcasın yiri ve yurdı birle kaldurup [6] dahı deñize atalar. Bu yirleri alup cemîc kâfirleri kıralar." didi. Tekûr
B 50b eyitti: "Neden bize [7] maclûm ola / senüñ sözüñ ki gerçektür, elüñde kâğıduñ yok, nişânuñ yok. Sen [8] nasıl elçisin kim saña inanavuz." didi. Pes kâfir beği gazaba gelüp yirinden turu geldi, eyitti:[9]" Ben seni öldüreyim ki dahı gelüp bunda bize korku virmek nice olur saña göstereyim." [10] diyüp el gürz-i girâna urup Server'üñ üzerine yüriyüp havâle eyledi. Server [11] işâret eyledi bir cinnî ol lacîne bir kılıç urdı, ol kâfirüñ başı top gibi atıldı, yire [12] düşti. Kılıcı gördiler çalan kimdür göremediler. Pes çünki Tekûr ol hâli [13] gördi "Epsem oluñ gavgayı koñ." didi. Döndi Tekûr eyitti: "Senüñle bu [14] cinnîler bile midür?" didi. Server eyitti: "Yâ Tekûr! Eğer bir kez işâret idem, seni taht ve [15] tâcuñla şehr ve diyâruñla altını üstine getüreler. İsterseñ göre-
T 312a sin." didi. Tekûr / [1] hayrân olup eyitti: "Server, dînüñ içün toğru söyle ki sen Saltıh [2] mısın?" didi. Pes Server hemân yüzinden nikâbın götürdi, eyitti: "Yâ Tekûr! Bilmiş ol ki benem [3] pehlevân-ı cihân Saltıh, uş geldüm, her kim er ise, merd-ânelik dacvâsın [4] iderse gelsün üşte meydân." didi. Pes ol kâfir beğleri ayak üzre turdılar, [5] Server'e dahı el sunmadın başları öñlerine düşti. Tokuz be-nâm kâfir beğleri [6] helâk oldılar. Pes Tekûr hükm itti "Elüñüz çeküñ, epsem oluñ." didi. Pes [7] kâfirler yirlerine varup turdılar. Server eyitti: "Yâ Tekûr!

Bu itlerüñ her biri [8] kandüsin bir ſilân sanurlar.
Üşta ben at meydânına varuram, tururam. Her
kim er [9] ise anda gelsün, üç gün size meydândur.
Eğer gayretüñüz varsa [10] gelüñ." didi dahı turdı
at meydânına gelüp bir direğe anda arka virüp [11]
turdı. Ol kâſirler yirlerinde kurudılar, kaldılar.
Server çün at meydânına [12] geldi, Kânüs ve Gay-
tâs ve Gartayſanis gelüp Server'le bulışup [13] gö-
riştiler. Server anda turdı kim gele dirken me-
B 51[a] ğer bir kâſir çıkageldi kim / [14] Kostantîniyye'de
andan kuvvetlü ve heybetlü kâſir yoğıdı. Ol gün
dîvânda [15] hâzır değüldi, mahmür yaturdı. Pes
T 312[b] turdı dîvân soñına geldi. Saltıh / [1] Hazretleri
çün gelüp bunuñ gibi işler ve hünerler ittüğin
işitti, turup Tekür'a vardı, kakıdı, eyitti: "Sen
şöyle bakaturasın, bir Türk yalñuz gele dahı [3]
şunuñ gibi işleri ide elüñüzden nesne gelmeye.
Yâ kalan Türklere nice cevâb [4] virebilürsiz?" di-
di. Tekür eyitti: "Ne ᶜaceb söz söylersin, uş at
meydânında [5] kendü varup turıyorur. Erseñ var
söyleş." didi. Pes ol kâſire İstekoyani [6] dirlerdi,
tîz turup ol laᶜîn kibr ve gurûrla atından süvâr
olup, ᶜazın eyleyüp [7] at meydânına gitti. Pes
Tekür anı gördi, ol dahı turup atına binüp [8] git-
ti. Dahı sürdiler at meydânına geldiler.
Gördiler kim halk galabalık olmışlar [9] tururlar
Server'e bakarlar. Server yalın kılıç omuzında
komış, arslan gibi iñreyüp [10] tururdı. Ol
İstekoyani at sürüp Server üzre yüriyüp, kılıç
çekti, [11] eyitti:" Yâ câdü! Seni helâk ve dahı
yebâb ve tebâb ideyim. Bu Mesîh ümmeti niçe
bir [12] elüñden kan yudalar halâs olup şerrüñden
kurtılsunlar." diyüp hemân ol [13] it at sürüp Ser-
ver'e nîze havâle eyledi. Server laᶜînüñ süñüsine
[14] mübârek avucın karşu tuttı. Ol süñünüñ dem-
reni eğildi, Server'e zarar [15] gelmedi. Server-
sâlâr Saltıh-ı cihân-dâr, apañsuzdan bir naᶜra
T 313[a] urdı / [1] sankim gökler yıkıldı. Pes Server ol

elindeki yalın kılıç ile ol kâfire bir kılıç eyle
2 urdı kim bir budı atılup yire düşti. Pes çün
kâfir anı gördi sundı 3 nîze ucıyla yirden alup
Server'e attı. Server andan girüye sıçradı ol bud
fırlayup 4 yire düşti. Ol kâfir el saldı "Ok atuñ,
turmañ." didi. Kâfirler bir uğurdan 5 tîr bârân
eylediler. Velâyet-i Şerîf, her kişinüñ okı girü
kendüye dokanuphelâk eyledi. Üç yüzden 6 artuk
adam helâk oldı. Tekûr feryâd idüp: "Bre mel-
ᶜûnlar! Epsem oluñ." didi. 7 Ol kâfir ki zahm-dâr
B 51ᵇ idi, atından / yıkıldı, yire düşti. Sâlâr Saltıh
sürdi 8 anuñ yanına geldi, eyitti: "Gel Müslümân
olgıl saña duᶜâ ideyim girü sağ olasın." didi. Pes
ol 9 laᶜîn herze söylemeğe başladı. Server
ayağıyla depti kodı, gitti. Pes Tekûr işâret itti, 10
at meydânında bir kilise vardı, anda bir ᶜâkıl
kâmil râhib olurdı, adına Berâhim dirlerdi, 11
kırk şâkirdi vardı, anı şâkirdleri birle kığırdı,
eyitti: "Var bizi Saltıh birle 12 sulh eyle. Pes
şöyle diyesin." diyü her neyse sözin aña didi
dahı gönderdi. Kendü 13 atla ol meydânda bir
yüksek yirde turdı. Ol râhib Berâhim sürdi ol
kırk 14 şâkirdiyle Server'e geldi, Rûm dilince lu-
tufla selâm virdi ve eyitti: "Yâ Server! Kılıcuñ 15
kogıl, senüñle dîn bahsin idelüm. Şunı bildük
T 313ᵇ kim saña kimse erlikle karşu turmaz." didi. / 1
Şerîf eyitti: "Yâ Râhib! Benüm bahsümi
kılıcumdan añlagıl ki bu kılıç keskinliği bu
dîn-i 2 İslâm kuvvetindendür. Yohsa benüm ne
tâkâtüm ola ki bu halka karşu turam. Sen 3
ᶜâkıl, fâzıl kişisin bahse kâbil yir var mı?" didi.
Berâhim eyitti: "Server, gerçek dirsin fe-ammâ 4
senden bir nesne soraram sahîh sâdık cevâb
viresin." didi. Server eyitti: "Söyle 5 nedür anı
işidelüm." didi. Pes Berâhim eyitti:" Server, bu
ölüm nicedür, acısın ve tatlusın âdem 6 oğlanı-
na." didi. Pes Server anı işitti eyitti:" Yâ Berâ-
him! Eğer bizden tahkîk bilesin kim bizüm 7

Peygamberümüze Allah Taᶜâlâ haber virdi ve
dahı Resûlümüz buyurdı kim husûs ü ᶜumûm [8] ile
bu hadîs-i latîf ki «*Mevtü'l-mü'mini ke-nevmin*
ve mevtü'l-münâfıki ke-semin»(1) [9] didi. Çün
Berâhim anı işitti bir kez haykırdı dahı dönüp
şâkirdlerine [10] eyitti:" Tahkîk bu kişinüñ sözi
ve dîni haktur. Ben Müslümân oluram, siz ne
B 52ᵃ dirsiz?" didi. / Anlar eyittiler[11]" Sen ne dînde
iseñ biz dahı kabûl ittük, biz saña tâbiᶜüz." di-
diler. Pes Berâhim hemân turup îmân ᶜarzâ [12]
kıldı, ol şâkirdleri bile cümle Müslümân
oldılar, saᶜâdete yitiştiler. Pes meğer ol [13] kız
kim Server Habeşistân'da varup câdûdan halâs
itmişti, Tekûr'uñ [14] kızı idi- çün Berâhim
râhibuñ Müslümân olduğın gördi ol dahı gelüp
îmân [15] ᶜarzâ kıldı. Tekûr feryâd eyledi. Kâfirler
T 314ᵃ gulüvv eylediler. Server bir kez çağırdı kim / [1]
"İncîl hakkı-y-çün epsem oluñ, yohsa sizi hep
kılıçtan geçirürem amân virmezem." didi. [2]
Tekûr girü korktı, kâfirleri defᶜ ve menᶜ eyledi.
Server Berâhim râhibe ve kıza ve [3] şâkirdlerine
işâret eyledi. İstanbul'uñ aşağa ol Kadırga li-
manına indiler. Server [4] at meydânı üzre turdı.
Çün anlar ol limâna indiler, bu turan kâfirler [5]
eyittiler: "Ne bakup tururuz, Berâhim râhib gibi
iş ide biz anı öldürmezüz. Cemîᶜ [6] ᶜâleme yayıla,
bir dahı bir papaz Mesîh dînin terk idüp
dönmeye, korkuñuz olmaya." [7] diyü gulüvv itti-
ler, ardlarından sürdiler anları bastılar. Anlar
dahı turup anda [8] ceng eylediler. Server yukaru
yüksekten nazar urdı, anlaruñ üstine kâfirler [9]
üştüğin gördi. Hemân iki eteğin beline sokup
bir kez "Yâ Muhammed! " diyüp [10] haykırdı,
kendüyi pertâb idüp ol yukaru yüksekten attı
dahı kuş gibi uçup [11] gelüp Kadırga limanındaki
kilisenüñ öñine düşdi. Allah Taᶜâlâ sakladı [12]

---

(1) «*Müminin ölümü uyku gibidir, münafıkın ölümü ise zehir gibidir.*»

bir kılına hatâ ve zarar gelmedi. Pes tîz yirinden turup naᶜra urup " İy kâfirler! [13] Sizi kendü hâlüñüze kor mıyam, çeküñ elüñüz ol Müslümânlardan ki uş irişti [14] garîmüñüz." didi. Pes ol kâfirler gördiler Saltıh at meydânından kuş gibi [15] uçup geldi, anda kondı girü
T 314ᵇ hücüm eyledi, turmadılar gidivirdiler, / [1] kaçtılar. Server Berâhim'üñ elin tutup ve ol kıza ve şâkirdlerine eyitti:" Siz dahı birbirinüzüñ [2] ellerine yapışuñ." didi dahı kendü ol Kadırga limanına yüridi dahı demürden [3] bir kapusu vardı kilidlü idi. Server anuñ kilidlerin mübârek eliyle burdı [4] demür elinde hamır gibi yoğuruldı dahı yüridi deñize girdi. Ardınca [5] ol yeñi Müslümânlar el ele yapışup girdiler. Bu deñiz topuklarına gelmedi. Server [6] ol yeñi Müslümânları kalᶜanuñ dîvârı kenârınca tutup gittiler. Pes kâfirler [7] oklar, tüfengler attılar hiç elem ve zarar eylemedi. Pes geldiler Burc-ı Heftüme yaᶜni Yedi[8]-Kule'ye çıktılar. Ol burç kâfirleri öñ alup ve deñizden gemilere binüp dahı [9] Server'üñ ardına düştiler. Pes Server Saltıh mübârek eliyle ol gemilere bir kez [10] işâret eyledi, her biri ol gemilerüñ turduğı yirde kaldılar, gidemediler. Ol [11] burç kâfirlerinüñ dahı elleri ve ayakları kırılup mütehayyir oldılar. Bir kerâmet anda zâhir oldı. Server yüridi [12] taşra geldi dahı turdı Berâhim'e eyitti: "Yâ Server! Ben senüñ rızkuñ ve mâluñ [13] bunlardan almayınca gitmezem." didi. Pes Berâhim Seyyid'üñ ayağına düşüp eyitti: "Server, [14] ol dem ki îmân getürmişem cemîᶜ mâl ve rızktan vaz geçmişem, yürüñ gidelüm." didi. [15] Pes andan turdılar ᶜazm-i Endriyye idüp gittiler, toğru
T 315ᵃ Eski-Baba'ya geldiler. Andan / [1] anuñ meliki İsmâᶜîl anlara atlar bulup süvâr ve fâris olup dahı andan turup [2] ᶜazm-i taht-gâh-ı İslâm olan gâzîler ocağı Endriyye'ye geldiler. Anda olan

Müslümânlar karşu çıktılar, şâdlıklar idüp bunları şehre getürdiler. Server anda karâr idüp [3] ol câmi^{c} -ki Ak-câmi^{c}dür-Şerîf ^{c}ibâdete meşgûl oldı.

Kıssa-i Şerîf Bâbil Kuyusına Hârût ve Mârût ('a) Varduğıdur

Pes biz geldük [4] bu yaña. Tekûr bu hâlleri gördi, hayrete vardı. Andan sürüp sarâyına geldi. [5] Melûl olup hergiz dîvâna çıkmadı. Pes kâfirler geldiler eyittiler: "Yâ Tekûr! N'içün taşra [6] çıkmazsın, sebeb nedür?" didiler. Tekûr ağlayup
B 53^{a} eyitti: / " İy kâfirler! Ben dimez miyem size kim epsem [7] oluñ, Türkle müdârâ idüp bir kaç akça virmekle cânuñuz çıkar. Tâ rüsvâ-yı [8] ^{c}âmm olmayınca siz uslanmazsız ve lâkin benüm yüzüm suyın yire döktüñüz." didi. Pes Tekûr eyle [9] diyicek bir râhib baş kaldurdı, eyitti: "Yâ Tekûr! Gel ben bir tedbîr eyledüm, eğer [10] kabûl iderseñüz diyeyim." didi. Tekûr eyitti:" Di, buyurgıl savâb ola görelüm." didi. Ol [11] râhib eyitti: "Gel Saltıh'a elçi gönderüñ, diñüz kim' Deñizden öte olan kim [12] Harcenevân'dur ve dahı ne kadar hisârlar kim vardur saña virelüm, deñizi ortadan [13] hadd idelüm. Sen de bize bu Endriyye'yi ve olduğuñ yirleri vir, değişelüm. [14] Ayaguñ bu Rûm mülkinden çıkar dahı var Yunan'a git.' diyelüm. Pes eğer bu mübâdeleye [15] râzı olmaya soñra diyelüm kim' Cemî^{c} dünyânuñ kâfirlerin
T 315^{b} başuña üşürürüz / [1] dahı Cebel-i ñüsahhar Bâbil'den ol câdûyı getürürüz' diyelüm. Ola ki üşene, eğer andan[2] üşenmezse biz dahı hemân uş bunları getürelüm, üstine gulüvv idelüm, ortadan giderelüm." [3] didi. Bu tedbîri beğendiler, hemân Server'e elçi gönderdiler ve bu sözleri kâğıda [4] yazdılar, virdiler. Çün Server'e elçi gelüp Endriyye'de bulışup bu nâmeyi sunup [5] ^{c}arz

eyledi. Server çün nâmeyi alup okıdı tebessüm eyledi, eyitti: "İy kâfirler! [6]Biz Allah Taᶜâlâ emrine mutîᶜ kullaruz. Siz dahı uyarsız. Bize şöyle emr olmıştur kim gün batusında dahı [7] sizi komayavuz ve her Türk kim anasından toğar sizüñle düşmândur, kurd koyunla nice [8] dost olursa şöyledür. biz sizüñ az ve çoğuñuzdan korkmazuz. Elüñüzden [9] ne gelürse idüñ. Hak
B 53ᵇ Taᶜâlâ bize yardımcıdur. Yüri var söyle Tekûr maslahatında olsun, / [10] bildüğinden kalmasun." didi, elçiyi gönderdi. Pes andan soñra Berâhim'e Tekûr'uñ Müslümân [11] olan kızın aña virdi. Adın anuñ İbrâhim kodı, Endriyye'de kaldılar, dîn-i İslâm üzre oldılar. Server bir gün turdı yarak eyleyüp [12] bu Endriyye halkın vedâᶜ idüp ᶜazm-i Kilaşpol idüp gitti. Çün yakın yitişti [13] deñize geldi, bu Kilaşpol halkı kaçup hisâra girdiler. Server anlara mukayyed olmadı. [14] Elinde Ebû Bekr'üñ ᶜâsâsı bile idi. Pes anuñla deñize bir kerre urdı, bu deñiz iki şakk [15] oldı, sokak gibi oldı. Hattâ deñizüñ dibi görindi. Da-
T 316ᵃ hı andan atın sürdi / [1] deñize girüp gitti. Çün öteye kurıya çıkdı, bir kez ᶜÖmer b. Hattâb turresin yire [2] urdı, sadâsı berr ü bahri tuttı. Velâyet-i turre-i ᶜÖmer deñiz gine evvelki gibi oldı. Server hemân ᶜOsmân b. ᶜAffân kamçısıyla atın dahı kamçılayup [3] revân oldı, gitti. Konya'ya uğramayup ᶜazm-i Tebrîz'e eyledi. Çün Tebrîz'e çıkdı [4] anuñ ne kadar halkı varsa karşu çıktılar. Server andan ᶜazm-i Kâzerûn itti. Varup [5] Ebû İshâk'ı ziyâret eyledi, zîrâ kim lâle-i Seyyidândur. Girü Server andan kasd idüp bir nice [6] gün turup girü ᶜazm-i İsfahan idüp gitti. Kumin ve Kaşan şehirlerinden geçüp [7] toğru İsfahan'a çıktı. On gün İsfahan şehrinde Server turdı. İsfahan'dan Şirâz'a gitti. Bir nice gün dahı anda turup andan ᶜazm-i Âzer idüp gitti. Pes ol [9] tağlara kim girdi karşudan bir bölük tâife

çıkageldiler. Server anları gördi oğul [10] kız birle
kaçup gelürler, Server anlardan sordı kim" Ne
hikâyettür, kimden kaçarsız?" didi. [11] Anlar e-
yittiler: "Server, ilümüzde bir ejderhâ peydâ ol-
B 54[a] dı, andan kaçaruz." didiler. / Server eyitti: "Şâ-
yed sizüñ [12] içüñüzde ſesâd ider kimesne var ola
tehdîd eylemezsiz. Lâ-cerem sizüñ üstüñüze Hak
[13]Ta^câlâ ejderhâ havâle eyledi, viribidi. Bu sizüñ
kendü şol neſsüñüz şomlığındandur. İmdi[14] dö-
nüñ istiğſâr eyleñ. Yaramaz e^câli ve akvâli terk
eyleñ." didi. Ol halkı döndürdi. [15]Sürdiler, ol ej-
derhâ olduğı yire vardılar. Server ol canavarı
T 316[b] göricek bir çâr-gûşe / [1] değme kalkan eyledi. İki
gûşesinde Server anuñ süñü demrenleri gibi
demrenler idüp [2] ortasına bir delük eyledi dahı
iki eli ile götürüp ol ejderhâya karşu vardı, [3]
yire dike kodı, sançtı. Ol ejderhâ hemân
gıjgırup karşu yüridi. Server ol [4] kalkan de-
liğinden aña bir ok urdı, râst ağzında tokandı,
kaſasından çıktı. [5] Ol mâr ſeryâdlar idüp zehir-
lerin saçtı. Server bir ok dahı urdı, canavar ol [6]
oktan çözildi. Server ilerü varup bir dahı urdı
üç okta anı tamâm eyledi. [7] Pes anuñ derisin
yüzdiler nişân içün saman toldurdılar. Server
andan ^cazm-i [8] Bâbil idüp gitti. Çünkim Bâbil
iklîmine yitişti, ol diyâruñ meliki Server'e
karşu [9] gelüp ta^czîm eyledi. Aña Selman dirlerdi.
Server eyitti: "Yâ Selman! Bu Bâbil'de Cebelü'l-
[10] Musahhar ne yirdedür, baña kulağuz koşasın
tâ ol tağa varam." didi. Selman eyitti: "Server,
ol [11] tağa kim çıkarsa sayru olur, korkaruz aña
varmazuz." Server eyitti:" Yâ Selman! [12] Ben
Rûm'dan bunda anuñ-çün geldüm." didi. Selman
eyitti:" Server, ben kuluñuz size kulağuz [13] yiter,
hemân turuñ gidelüm." didi. Pes turdılar, ol tağa
çıktılar. Ol tağ gâyet sa^cb [14] idi. Biñ belâyla anuñ
B 54[b] / üstine çıktı. Server bir yirde turdı Selman'a [15]
eyitti:" Yâ emîr! Yüri görgil kim sen bu tağda bir

T 317a kuyu var mıdur?" didi. Selman çün gezmeğe / [1]
başladı, gezerken bir mağâra gördi. Bu mağâra-
nuñ içinde bir ᶜavrat oturur [2] saçları ağarmış.
Selman'ı görince bir kez haykırdı. Selman anı
görince vehm [3] alup döndi, Server'e gelüp haber
virdi. Server dahı turup [4] andan yaña revân olup
gitti. Çünkim mağâraya geldiler Server ilerü [5]
yüridi. Ol ᶜavrat çağırdı, eyitti: "Yâ Saltıh! Bun-
da da mı geldüñ? Eğer [6] öküz boynuzına girevüz
senden kurtılmaz mıyuz?" didi. Server ilerü
vardı, ol [7] ᶜavrat taşa ve ağaca yapıştı, feryâd ey-
ledi. Server eyitti:" İy melᶜûne! [8] Epsem ol yohsa
seni öldürürem." didi. ᶜAvrat epsem olmadı. Pes
Server anuñ saçından [9] tutup yire urdı, elin ka-
fasında bağladı, bir kaç değnek urdı dahı:" Toğ-
ru [10] digil bu Hârût ve Mârût kuyusı kandadur
diyüvirgil." didi. Ol [11] ᶜavrat herzeler söyledi.
Server kasd eyledi melᶜûneyi öldüre. Selman e-
yitti: "Server, bu tağda [12] bir câdû olurdı, adına
Raᶜd dirler. Bu laᶜîne sorgıl ol kandadur." didi.
Server ol [13] ᶜavrata eyitti:" Haber vir Raᶜd câdû
kandadur?" Ol ᶜavrat eyitti:" Ol Kûh-ı Elburz'a
gitti. [14] Eğer ol gele saña ne işler ide." didi. Ser-
ver ol ᶜavrata eyitti:" Gel Müslümân olgıl." didi.
Pes ᶜavrat [15] Server'e söğdi. Server ol ᶜavratı getü-
T 317b rüp bir kayadan aşağa bırakdı hurd-ham / [1] o-
lup helâk oldı. Server yüridi ol tağı seyr eyledi.
Geldiler [2] bir som kaya bir ulu ev kadarı turur,
bir yanı delük bir ulu mağâranuñ içinde. Pes
Server Selman'a eyitti:" Sen bunda turgıl ben bu
delükten aşağa inem. Şâyed bu [4] ola ol kuyu." di-
B 55a di. Pes / Server kemend bağlayup beline ol
kuyuya indi. Kırk dört kulaçta [5] yire inüp turdı.
Pes nazar eyleyüp karşusında bir kapu gördi,
içerü girdi. [6] Gördi bir ulu mağâra kırk arış
tûline ve ᶜarzına turur ve ammâ içinde nesne [7]
yok taᶜaccübe vardı. Kasd eyledi döne gide. Nâ-
gâh kulağına bir âvâz geldi [8] kim "Sûre-i Fâtihâ-

yı okugıl ᶜacâib göresin." didi(Hemân Server Fâtihâ'yı okuyup [9] el yüze silince ne gördi? Anı gördi kim iki kişi başı aşağa asılup tururlar, [10] tesbîh iderler. Çün Server görince anlara selâm virdi, eyitti: "Ol günâh iden [11] Hârût ve Mârût siz misiz ki İdrîs -ᶜaleyhi's-selâm- zamânında kim gökten indüñüz, [12] nefs istedüñüz, soñra nefsüñüz uyup fesâd ve günâh eyedüñüz. Lâcerem ᶜazaba mülhâk olduñuz. Ol [13] yitmez mi size girü bu halka sihr ve mekr öğredürsiz." didi. Pes anlar eyittiler:"Yâ Şerîf! V'Allah [14] sihri hergiz kimseye dimedük. Fahr-i ᶜâlem dünyâya kadem uralıdan berü mekr Ebû [15] ᶜAlî Sinâ'ya didük. Anuñ-çün kim ehl-i İslâm'a kuvvet ol-
T 318ᵃ sun, sâhirler zebûn / [1] olsun didük ve Resûl Hazreti -ᶜaleyhi's-selâm- gelmezden evvel dirdük. Sâhirler [2] gelürdi and virürlerdi biz dahı buhl itmezdük. Fe-ammâ Kur'ân ki nâzil oldı, cemîᶜ mukaddem olan ᶜulûm nesh [3] oldı. Bize emr oldı kim kimseye sihr dimeyevüz. Pes Server, varurlar bu [4] sâhirler şimdi şeytândan öğrenürler." didiler. Server eyitti: "Gice gündüz [5] şöyle turur mısız?" didi. Eyittiler: "Beli, tururuz ve ammâ namâz vaktinde indürürler." didi. Server [6] eyitti: "Ya siz n'içün böyle olduñuz?" Anlar eyitti-
B 55ᵇ ler: "Server, biz günâh idüp emr [7] sıyıcak / ᶜazâbumuz dünyâda istedük, tâ âhirette muᶜazzeb olmayavuz, bizüm günâhumuzuñ [8] ᶜazâbı kıyâmete dektür, zîrâ biz kim nefs istedük dünyâda geldük fısk [9] ve fücûr ve katl eyledük. Pes bu ᶜazâba müstehâk olduk." didiler. Server nazar urdı, [10] bir melek turur gördi elinde yalın kılıç heybetle Server'e bakar. Hârût [11] ve Mârût eyittiler: "Server, nasîbüñ bu kadardur, girü çık bunda ayruk [12] turma." didiler. Pes Server girü döndi, kemende yapışup yukaru geldi. [13] Selman Server'i sağ ve sâlim göricek şâd oldı, hikâyeti sordı, [14] bildi. Server turup birez fikr eyledi, e-

yitti:" Yâ Selman! Nice ola [15] ben Kûh-ı Elburz'a
varam, Raᶜd'ı bir yaña idem." Selmân eyitti:
T 318ᵇ "Siz bilürsiz." didi. / [1] Tağdan indiler, şehre gel-
diler. Pes Server Selman'a vedâᶜ eyledi [2] dahı
Server atına süvâr olup ᶜazm-i Kulzüm eyledi.
Çünki Server Kulzüm [3] deñizine yitişti, bir ge-
miye binüp dahı Türkistân tarafına gittiler.
Zamânla [4] gelüp Han-ı Mugân iline çıkdılar.
Server kendüyi bildürmedi, Türkistân'a [5] gitti.
Bâzergânlara yoldaş olup üç ay sefer ittiler. bir
yire geldiler [6] bir ulu ırmak akar, üstinde bir
köpri âdem incüği kemüğinden, içi [7] mücevvef
idi. Kıyâsen üç mîl menzîl mikdârı vardı. Çün
kârbân geldi, anda kondı, bâç-dâr gelüp bâç [8]
istediler, eyittiler:" Bunuñla yağ aluruz buña
sürerüz, tâ kim güneşten ve yağmurdan issiden
ve sovuktan [9] çürimeye." didiler. Server râzı o-
lup: "Câizdür buña bâç." diyüp kendü dahı bâç
virdi [10] sordı kim:" Bu nice âdemüñ kemüğidür,
böyle büyüktür ola? Hem bu yirde helâk olma-
B 56ᵃ sına sebeb nedür?" didi. Bâç-dârlar / eyittiler:[11]
"Server, bu ᶜÛc b. ᶜAnak ayağınuñ incüğidür. Mû-
sâ Peygambere -ᶜaleyhi's-selâm- [12] karşu varup
ceng eylemek istemiş. Zîrâ İblîs gelmiş igvâ ey-
lemiş. [13] Anuñ söziyle gelüp Hazret-i Mûsâ'ya
-salavatu'l̥lâhi ve sellem-'e ᶜinâd [14] eylemiş. Mû-
sâ Hazreti dahı aña mukâbil gelür. Mûsâ'nuñ
-ᶜaleyhi's-selâm-[15] otuz arış kaddi varmış, ᶜâsâ-
T 319ᵃ sınuñ dahı otuz arış uzunlığı / [1] varmış dahı bir
ol kadar yukaru sıçrar bu ᶜÛc'ı topuğında urur,
andan zahm-dâr [2] olur, hem bir tağı üzre getürüp
varur, ol tağı Benî İsrâil üzerine bırakmak [3] is-
ter Kudret-i Hak'la ol tağ delinür, boğazına
geçer, ceng eylemeğe mecâli kalmaz. Pes topuğı
zahmınuñ [4] acısından turmaz kaçar, Horasân'a
çıkar. Anda dahı turmaz, Mûsâ gelür boğazum-
dan tağı çıkar diyü. Hem ol dahı gine boynından
çıkarup giderür. Meğer bunda bir kız karındaşı

varmış. Gelüp düşer, ayağın uzadup 'Gör ayağuma diken mi battı?' dir. Pes ol sâ^c^at fevt olur, ayağı üzre kalur. Âhirü'l-emr bu yirde ecel yitişür, bunda vefât eyler. [5] Bir ayağın bu sudan arkurı uzadur, cân acısından şöyle kalur tâ bu deme [6] vara." didiler. Pes Seyyid ta^c^accüb idüp Hakkuñ hikmetine hayrân olur. [7] Dahı ol gice anda karâr eylediler. Andan irtesi ^c^Ûc'uñ ayağınuñ incüği [8] içinden geçtiler, Türkistân cânibine ve şimâline ^c^azın idüp gittiler. Yiğirmi bir gün [9] sefer eylediler, sa^c^b tağlar ve dereler ve ıssuz yirler geçtiler. Nâ-gâh yiğirmi dördinci [10] gün âbâdânlık yire çıktılar. Râvîler rivâyet iderler kim ol memlekete [11] Kız-Han ili dirlerdi. Belh'ten bâzergânlar üç ay sefer iderler aña [12] her dem varurlardı. Seyyid birle yoldaş olan kârbân Belh bâzergânları[13] idi. Ol yirde kondılar dahı Kız-Han ilinüñ ol yirde olan kavm beğinden[14] destûr alup iç iline girdiler, gittiler.
B 56^b^ Kırk gün dahı sefer eylediler. Tâ ki [15] tahtına / yitiştiler pes bir ulu şehr gördiler, şöyle kim bir
T 319^b^ günlük yiri ihâta / [1] eylemiş yatur, etrâfı bağ ve bağçe âb-ı revân ırmaklar ve binalar bir hoş makâm [2] mürg-zârlık. Velî ol memleketüñ halkı kamusı ^c^avratlar ve beğleri ve sipâhileri, [3] ^c^avratları ve ulu beğleri bir bâkire kız oğlandur, gâyetle sâhib-i cemâl ve şöyle [4] hesnâdur ki ol diyârda bir dahı nazırı yoğıdı. Pes Seyyid'le ol kârbân [5] şehirde bir haña kondılar. Andan Server bunlaruñ ahvâlin bilmeğe ol şehrüñ [6] içinde olan kadîm pîrezenlerden sordı kim bile. Anlar dahı Server'e haber virdi [7] ki:" Yâ Seyyid! Bunuñ aslı budur kim Hak Ta^c^âlâ bu yirde dişiler halk eylemiştür, [8] bizüm oğlanlarumuz olmaz, hep toğanlarumuz kız toğar. Kaçan gebe olmak [9] isterler bunda bir ağaç biter, anuñ yimişi âdem hayâsına beñzer ve yaprakları [10] erkeklerüñ zekerine beñzer. Ol yimişten aluruz,

kırk gün sabâhtan [11] anı aç karnına yirüz ve
dahı içinde bir kızıl kana beñzer suyı vardur,
kalan sular [12] gibi değüldür, anı içerüz ve karnu-
muz ol ağaca üç gün sürerüz [13] ve dahı mermer
üzre otururuz. Allah Ta^c^âlâ'nuñ izniyle ve hik-
metiyle gebe [14] oluruz. Tokuz aydan soñra
toğururuz velî kız toğururuz ve hergiz [15] bizden
erkek toğmaz. Pes hâlümüz budur ve dahı bizüm
T 320^a beğümüz kız olur. Kaçan kim / [1] bu kız toğura
^c^azl iderüz yirine bir kız dahı beğ dikerüz." didi-
ler. Pes Server eyitti:[2]" Eğer ol yimişten yimese,
toğurmasa nice idersiz?" didi. Andan anlar eyit-
tiler:" Server, kaçan kim [3] bir kız bâliğ olup
hayz görse üç yıl sabr eylese ider fe-ammâ
dördinci yıl Hak [4] Ta^c^âlâ aña yüreğinden bir ağrı
virür, varur oy yimişi yir sıhhat [5] bulur. Üç
yılda bir böyle olur tâ yitmiş yaşına varınca
toğurur." didi. Pes [6] Server Saltıh bu sözleri diñ-
B 57^a ledi hayrân olup: " Kudret / senüñdür iy Hak!"
didi "dahı eyitti:" Atasuz oğlan toğurdan sensin.
Nite kim Âdem'i ve [8] Havvâ'yı topraktan yarat-
tuñ ve ^c^İsâ peygamberi -^c^aleyhi's-selâm- babasız
bir nefes [9] nefhadan Meryem belinden vucûda
getürdüñ ve Şît -^c^aleyhi's-selâm-'ı hikmetüñle [10]
sen halk eyledüñ. Zihî kudret ve hikmet ve Hal-
lâk!" didi. Andan kendüyi ol [11] ^c^avratlara bildür-
di. Anlar hod Seyyid'üñ evsâfını işittilerdi, gel-
diler ziyâret [12] eylediler ve beğleri Kız-Han
kendüsi binüp halkıyla gelüp Seyyid'e tuhfeler
ve armağanlar [13] getürdiler dahı Seyyid'i alup
bir ulu sarâya kondurdılar dahı konukladılar.
Kırk [14] gün Seyyid ol yirde karâr idüp gâh gâh
Kız-Han dîvânına varurdı. [15] Seyyid'e altun
kürsî kurdılar, anda otururdı. Pes Kız-Han Sey-
T 320^b yid'den sordı / [1] kim:" Bu diyâra gelmekten
murâd ne oldı?" didi. Çün Kız-Han Cevher Bânû
eyle diyicek Seyyid [2] eyitti:" Yâ nigâr! Ben bunda
Ra^c^d câdûyı isteyü geldüm." didi. Pes Bânû eyitti:

"Server, biz Müslümânlaruz. [3] Evvelce analarumuz zamânında millet Halîl üzre olurlarmış. Bizi İslâm dînine ol [4] ᶜAlî b. Ebü Tâlib döndürmiş. Bize daᶜvet-nâme gönderdi, on kişi geldiler, [5] İmâm izniyle bunda bizden ᶜavrat alup evlendiler, bize İslâm dînin [6] öğrettiler. Anlar vefât ittiler, gittiler nesneleri dahı kalmadı." didi. Andan [7] Seyyid varup ol yidi kişiyi ziyâret itti. Andan Melike eyitti:" Yâ Server! Bu [8] kişiler bu diyâr halkını İslâma getürmişlerdür ve ammâ şimdiki hâlde bir [9] yirde turur Raᶜd câdü bize yakın olur. İbrâm idüp her yıl bize zahmet [10] virür, kendüye daᶜvet ider. Pes yidi yıldur bu Raᶜd bize haber gönderür' Dönüñ, [11] kâfir oluñ yohsa sizi helâk iderem' diyü. Pes biz dahı seni
B 57ᵇ kolı kuvvetlü / [12] gâzî işittük. Anuñ elinden kurtılmak içün vargıl Saltıh'la bir yaña olgıl, [13] biz de saña tâbiᶜ olup ne dirsen kabül idelüm dirüz. Bizümle ᶜahd eyledi ki [14] vara senüñ bize başuñı getüre, ammâ biz şuña iᶜtikâd iderdük sen [15] velîyu'llâh ve ehlu'llâhtansın, anı helâk
T 321ᵃ idesin diyü ümîd iderüz." didi. Pes / [1] Server anı işidecek eyitti:" Yâ Bânü! Sabrum kalmadı, ol melᶜünı isteyü giderem." [2] didi. Hemân anda Bânü'yı vedâᶜ idüp ol Tatarlar ᶜavratları ilinden çıkup [3] ᶜazm-i diyâr-ı ᶜAbdu'l-mü'mîn idüp gitti. Yiğirmi dört ay sefer eyledi. Tenhâ [4] ol kârbândan cüdâ olup giderek ol yire yitişti ki anda bir kavm gördi; [5] kamusı, erkek ve dişisi, büyüği ve küçüği salâh-ı nefste olmışlar, zâhidler [6] ve ᶜâbidler idi. Velî ekseri ümmî kavm ve ᶜâlimleri ve ᶜâmil ve sâlihleri ve münᶜim tâifᶜe idi. [7] Kaçan kim Seyyid gördiler ve bildiler, Seyyid'e rağbet ve ᶜizzetler eylediler. Alup beğleri [8] katına getürdiler, konukladılar. Seyyid dahı anlara vaᶜz ve pend idüp Hak Taᶜâlâ [9] lutfından ve emrinden beyân ve ᶜayân eyledi. Anlar dahı cânla dinlediler. Râvîler [10] rivâyet

idüp eyidürler kim Şerîf her zamânda ol kavmi
hikâyet ider idi. Hem ol kavm çok yaşarlardı,
kaçan ecelleri yitişse [11] anda ulu tağlar vardı, ol
tağlardan bir âvâz gelürdi:" Yâ filân [12] oğlan
fâlân! Gel ecelüñ yitişti vaᶜdeñ tamâm oldı." dir-
lerdi. Hemân ol [13] kişi âb-dest alur seğirdü
seğirdü giderdi, ol tağ üstine çıkardı. [14] Bir yirde
varup tururdı, Kıbleye karşu tekbîr idüp el
bağlardı, [15] ᶜibâdet içinde cânın Hakka teslîm i-
T 321ᵇ derdi. Ol tağlarda saf saf olup / [1] namâza turur
gibi ölü adamlar el bağlayup bî-hadd ve bî-
hisâb kadîd olup [2] tururlardı. Pes Server ol kav-
müñ melikinden melik Caᶜber'den sordı [3] kim
B 58ᵃ "Yâ Melik! Ol âvâz gelicek varmasañuz / olmaz
mıydı?" didi. Eyle diyicek Melik [4] eyitti: "Ser-
ver, benüm babam ölürken âvâz işidüp giderdi.
Ben eyittüm 'Gel [5] gitme, otur!' didüm. Atam
baña eyitti 'Şol benüm boynumdaki demür zin-
ciri görmez misin [6] ki yidüp güçle alup giderler.
Ben kendü ihtiyârumla gitmezem.' didi dahı [7]
ağladı. Âhir vardı, ecdâdı yanında turdı, cân
Hakka teslîm eyledi, [8] anda kaldı." didi. Pes
Şerîf ol Melik birle ata bindiler, varup ol tâifeyi
ziyâret [9] kıldılar. Seyyid eyidür:" Baña hiç bir
yirde göñlüme korku gelmedi, illâ ol halkı ol
hâlde [10] göricek korktum. Sandum baña da
añsuz bir âvâz gele diyü vehm ittüm. Ölümden [11]
korkmaz ᶜâlemde kımdür, gelsün görelüm. Ne
kadar kim gâfil ise geldüği vakt [12]bilür." didi da-
hı eyitti: "Tîz döndüm ol tağdan indüm. Pes
Mâlik baña eyitti: 'Yâ Server![13] Mübârek beñzü-
ñüz mütegayyir oldı, vehm eyledüñüz gibi.' didi.
Andan eyittüm' Yâ Melik! Bu ecel [14] didükleri bir
korkudur kim yirler gökler buña katlanmaz.
Meğer Hak'tan [15] destür ola ki bu âsân ola.' di-
didüm. Pes andan Melik eyitti' Yâ Server! Hak Ta-
T 322ᵃ ᶜâlâ'ya / [1] sığınalum. Ölüm tarlığı şol ana kar-
nından dünyâya gelmek gibidür. Hiç [2] kimse

dünyâya geldüğin bilmez, girü öldüğin dahı bilmeyiserdür. Zîrâ ᶜakl cândan [3] öñdin gider. ᶜAklı gidicek ten n'olduğın ne bilsün? Velî şol kadar [4] bilür kim cân göğsine gelince ᶜakl taşra gelür. Göğsinden hulkûma yitişür. [5] ol vakt ötesi keşf olup hicâb gider makâmât görinür, ötesine [6] ulaşur, berüsin unıdur. Aña öte taraf zâhir olup yirin görüp [7] gitmeğe özler. Soñ hâlidür âhir görecektür, her neyse anda ol vakt aña [8] görinür. Nite kim Hak Taᶜâlâ Kelâm-ı Kadîm'de buyurur «*Felev lâ izâ belegati'l-hulkûme ve entüm hineizin tenzurûne* » [(1)]" didi. Pes Seyyid Melik'e eyitti: / " Server, [10] hûb dirsin, hemân Allah Taᶜâlâ âsân ide cemîᶜ kullarına." didi. Andan sürüp [11] sarâya geldiler. Pes Seyyid üç gün anda turdı. Pes dördinci gün Melik'i [12] anda vedâᶜ idüp dahı Raᶜd'ı câdûyı arayu gitti. Saᶜb tağlara [13] düşti. Otuz gün gitti, bir ulu tağa yitişti kim başı göğe berâber olmış [14] idi. Pes Server ol yire çıkmağa meyl itti. Anı gördi kim ol tağ [15] üstinden bir alay Kürd adamları belürdi dahı âvâz idüp Kürd / [1] dilence çağırdılar:" Yâ Saltıh! Bu yire neye geldüñ? Bu yir saᶜbdur buña Cebelü'l- [2] ᶜAsb dirler. Biz atadan dîv ve anadan âdemlerüz." didiler. Pes Seyyid eyitti:[3]" Sizler neden dîv neslindensiz, aslı nedür?" didi. Anlar eyittiler:" Yâ Saltıh! Sen Süleymân peygamber [4] -ᶜaleyh's-selâm- ile İstahr dîv hikâyetini bilmez misin?" didiler. Pes andan Seyyid anları bildi [5] kim anlar harâm-zâdelerdür ve cin aslıdur. Pes andan Şerîf sordı:" Yâ kavm! Raᶜd [6] câdû bu yirde midür?" didi. Anlar eyittiler:" Server, ol didüğüñ Raᶜd [7] Kûh-ı Elburz'da." didiler. Pes Ser-

B 58b

T 322b

---

(1) *«Kişinin canı boğaza dayanınca ve siz o zaman bakıp kalırken, Biz o kişiye sizden daha yakınızdır, ama göremezsiniz.»*

Kur'ân-ı Kerim, Vâkıa suresi 83-84. ayetler

ver anlara inanmadı:" Bunlar şeyâtîn aslıdur, toğru [8] söylemez şeyâtîn insâna" diyüp anlara hücûm itti. Pes anlar Seyyid'e taşlar [9] attılar, ceng ittiler. Çün Seyyid anı eyle gördi ol sa^c^b yirden bir âsân [10] yire vardı, turdı. Mübârek göñline şekk düşti kim ol Ra^c^d câdû [11] bunda ola diyü fikirde iken kulağına bir âvâz geldi, andan yaña baktı, [12] gördi kim Minû-çihr-i cinnî çıkageldi. Kadd hamîde kılup Seyyid'e selâm virdi, [13] eyitti: "Yâ Server! Bu tâifeden ne istersin?" didi. Andan Server eyitti:" Bu tâife [14] nice kavimdür?" didi. Pes andan Minû-çihr eyitti: "Server, bu tâife şürûr şeyâtîn [15] neslidür *-^c^aleyhi-mü'l-la^c^net-* (1) Râvîler rivâyet iderler kim
T 323ª Süleymân -^c^aleyhi's-selâm- kim / [1] ^c^âleme pâdişâh olmıştı, ins ü cin vuhûş u tuyûr emrine mu-
B 59ª sahhar idi. [2] Mübârek / barmağında bir kızıl yakuttan hâtemi vardı. Anuñ katında yaşıl [3] hatla Esmâu'llâh'tan bir isim yazılmıştı ^c^Arab dilince, cemî^c^ mahlûkât aña [4] musahhar idi. Yitmiş melâike ol isme, ol mühre hizmet iderlerdi. Mahlûkâttan [5] her kim ki ^c^âsî olsa helâk eylerdi ve dahı Süleymân'uñ tahtını yil [6] götürürdi, buluda berâber giderdi. Bir günde kırk günlük yol seyr [7] iderdi. Pes dîvler bir halı kim tokumışlardı kırk fersâh yir eni ve uzunı [8] yitişürdi. Anuñ üstinde kırk kez yüz biñ âdem ve cin hayvânât [9] tururdı, yire inse anuñ üzre dîvân ve kesret iderdi. Nâ-gâh [10] günlerde bir gün Süleymân -^c^aleyhi's-selâm- kazâ-i hâcete varur, ol kendü [11] elindeki yüzüği bir hâcib oğlanına virür emânet, kendü helâya girür. [12] Pes İstahr dîv anı bilür idi, Süleymân hizmetinde olurdı, Süleymân sûretine [13] girüp gelüp oğlandan hâtemi aldı dahı gelüp tahta çıkdı oturdı. [14] Halk anı Süleymân sandılar. Bu yaña

---

(1) *«Lanet onların üzerindedir.»*

Süleymân -ᶜaleyhi's-selâm- çün taşra geldi, [15]
gördi kim yirine dîv geçmiş, hâtem elinde, pes
T 323ᵇ Süleymân peygamber havf idüp kendüyi / [1]
bildürmedi, gitti. Kırk gün âvâre ve ser-gerdân,
aç ve taksîr gezdi. [2] Âhir vardı, deñiz yalısında
balıkçılara ücrete hizmet eyledi, kaldı. [3] Bu
yaña dîv hükm ve hükûmette dürlü dürlü zulme
başladı. Halk incindiler. [4] Pes Âsaf b. Berhiyâ
vezîr idi, aña geldiler şikâyet ittiler. Her ne [5]
kadar söylediler ise sözlerin kabûl eylemezdi.
Pes Âsaf b. Berhiyâ anı Süleymân peygamber
sanurdı. [6] Andan gördi kim nâ-meşrûᶜ işler ey-
ler, eyitti: "Hâşâ, bu Süleymân ola" diyüp, dahı
emr itti Tevrât [7] ve Zebûr'ı getürdiler, okudılar,
anuñ üstine urdılar. Ol kitâblaruñ [8] nûrı dîvi
yakayazdı. Pes İstâhr dîv tahtından inüp kaçtı.
B 59ᵇ Dîv/ [9] idüğin bildiler, halk ardına düştiler ko-
valadılar. Tâ kim tutalar ol dîv [10] elindeki hâte-
mi deñize attı, kendü Bahr-i Muhîte girdi, gitti.
Pes taht-ı Süleymân [11] -ᶜaleyhi's-selâm- Âsaf'a
virildi. ᶜAcebâ Hazret-i Süleymân kanda gitti [12]
ola diyü istediler. Pes bu hâl Süleymân -ᶜaley-
hi's-selâm-uñ başına gelmeğe sebeb [13] bu idi kim
bir ᶜavratı vardı, gâyet güzel idi. Süleymân anı
severdi. Ol ᶜavrat [14] uğurlayın dîn tutup puta ta-
pardı ve Süleymân-ᶜaleyhi's-selâm- Aydın-
cuk'ta [15] ittüği binâları ve kasrları aña sarây i-
T 324ᵃ çün yapturmıştı. Anuñ kâfire / [1] idüğin bilürdi,
mukayyed olmazdı. Lâ-cerem tâc ve tahtı yavu
kıldı, belâya [2] uğradı dahı bildi kim bu belâ başa
andan geldüğin, pes istiğfâr idüp [3] ᶜahd itti, 'Girü
tahta çıkarsam, anı helâk idem' didi. Çün
Süleymân [4] -ᶜaleyhi's-selâm- tevbe eyledi Hak
-celle ve ᶜalâ- tevbesin kabûl idüp ol kırk [5] gün
tamâm olmıştı, ol balıkçılar Süleymân'a bir
balık virdiler' Var, bişür yi' [6] didiler. Her gün bir
balığa ve bir etmeğe ve bir akçaya hizmet iderdi.
Balığı [7] alup bir tenhâ yire varup od yaktı ki

bişüre yiye. Çünkim balığun [8] karnın yardı kim
için çıkara anı gördi kim mübârek hâtem anuñ
[9] içindedür. Pes meğer kim ol vakt dîv hâtemi
deñize atıcak ol balık [10] anı yutmıştı, girü Allah
Taᶜâlânuñ takdîriyle ağa düşüp Süleymân'uñ [11]
eline geldi. Çün Süleymân -ᶜaleyhi's-selâm es-
salavat ve sellem- anı gördi Hak -celle ve [12] ᶜalâ-
Hazretlerine hamd ve şükr itti. Hâtemi bar-
mağına geçürdi, ol ismi okıdı. [13] Cemîᶜ ins ü cin
Süleymân'uñ katına geldiler. İşittiler girü
Süleymân devlet [14] ve saᶜâdetle ᶜizz ü bahtla tah-
ta çıkup pâdişâh oldı dahı ol ᶜavratı [15] helâk
idüp ol yirde olan kasrları harâb ittürdi. Dahı
T 324ᵇ Süleymân -ᶜa.s- / [1] tahtından kırk gün cüdâ olı-
cak bu İstahr dîv Süleymân -ᶜaleyhi's-selâm-
sarâyına [2] girüp Süleymân sûretinde câriyelerî-
B 60ᵃ ne el uzadup tasarruf eylemişti / anları teftîş [3]
itti. Gördi ol kim kendü tasarruf itmişti ve dahı
dîv anları tutup yakınlık [4] eylemişti, anları bu
saᶜb tağlara bırakurdı. Anlardan toğan kimsele-
ri [5] gördiler kim anlara cin karışmıştur ve
âdemle mahlûttur ve ol kim Süleymân [6]-ᶜa-
leyhi's-selâm- tasarruf eylemedi, ol dîv eyle-
mişti, anları bu tağa bıraktılar. [7] Bu tâife halk
oldı, merdüm-horlardur, ve birezi bunlaruñ
Hürmüz'le Yemen [8] arasında olan berriyyede
olurlar. Anlara Nefûr didiler. Anlar dahı mer-
düm-horlardur, [9] âdem yiyicilerdür. ᶜAcem'de
meşhûrdur ve birezi dahı ᶜUmmân yirinden olur
[10] Tırâb dirler, anlar dahı merdüm-horlardur.
Pes Server bunlar dahı [11] anlardandur. Bunlar
da merdüm-hordur ve şeyâtîn aslıdur. Bunlar-
dan hayr [12] gelmez, kâfirlerdür. Müslümân dahı
olmazlar şöyle bilesiz." didi Pes Server Minû-
çihr'e [13] eyitti:" Yâ Meymûn! Baña haber vir kim
şimdi Raᶜd câdû kandadur?" didi. Andan Minû-
çihr-i [14] cinnî eyitti: "Server, Kâf Tağı'nuñ
eteğindedür." didi. Server aña Meymûn[15] anuñ-

çündir kim cin beğlerine Meymûn dirler. Bu
T 325a cinnî dahı cinlerüñ /[1]beği idi, Cinnistân'a
hükm iderdi. Velî kim Seyyid'e dost idi ve mutîc
ve [2] musahhar idi ve Seyyid'le kardaşlaşurlardı.
Her yirde istese hâzır [3] gelürdi, Seyyid'e yardım
iderdi. Mü'min muvahhid sünnî sâlih cinnî idi.
[4] Pes Seyyid aña ictikâd ve ictimâd iderdi. Hiç
katca cinüñ sâlihinden [5] yalan gelmez söylemez-
ler ki rahmânîlerdür. Ammâ müfsid ve kâfir-
lerden -kim şeyâtîndür- [6] gerçek eylemezler, sa-
hîh söylemezler, anlar yalancılardur, calâmet-i
şeyâtînle rahmânî [7] cin ortasında budur ve sıdk
u salâhtur katca hilâf olmaz, câdet [8] böyle kal-
mıştur ve şeyâtînle rahmânî birbirine düşmân-
dur. Eyle olsa [9] aralarında yalan birle fark olur-
lar. "Ve dahı yâ Server! Bu tâifeden vaz geç [10]
bunlar ıslâh olur değüldür. Bunlardan ırak ol-
mak yiğrektür. Bilmiş olgıl." didi. [11] Andan Sey-
yid Minû-çihr'le dönüp cazm-i Türkistân idüp
gittiler, ol Tatar [12] kavmi içinde gezdiler. Bir
halka uğradılar kim anlar bir garîb câdetleri
varmış, adamuñ hîle birle [13] ağzından ikrâr a-
lup eyidürler kim "Senden bizüm bir murâdu-
B 60b muz vardur. Bize anı /virgil." dirlerdi. [14] Ol dahı
gâfil olup "Virdüm ha!" dise ol sâcat anı tutup ba-
sarlar, [15]karnın yarup ciğerinden ödin çıkarup
T 325b alurlardı. Ol kişi yıldız / [1]görse hemân cân
virürdi. Pes ol ödi saklarlardı. Kaçan bir uzak [2]
sefer eyleseler yelmekten atları tursa ol ödüñ
suyından ol atuñ gözine [3] burnına koyarlardı,
girü dinç olurdı. Pes Server anı bilicek eyitti:
"Her kim [4] bunı eğer ide, it gibi anı depeleñ,
amân virmeñ. Ol kâtil-i bî-dîndür, kanludur, [5]
zâlimdür." Kendü eli ile anuñ gibilerüñ bir
kaçınuñ boynın urdı. Ol kavme [6] heybet düşdi.
Seyyid'den katı vehm eylediler, ol huyların terk
ittiler. Andan [7] Seyyid bir yire cazm eyledi, bir
ulu mucteber suya vardı. Anuñ üstinde bir tâife [8]

gördi, bir yüzi âdem ve bir yüzi it yüzi idi. Anlar
ol sudan berü geçmezlerdi, [9] it gibi uluşurlardı.
Anlaruñ helâki sudan idi ve gâh katı yağmurlar
[10]yağup sil gelüp gark olurlardı, hayvânlayın i-
di. Server anlardan [11] vaz geçüp gitti. Girü andan
Seyyid varup ᶜazm-i Sistân eyledi. Otuz gün [12] se-
fer eyledi, Sistân mülkine yitişti. Bu bunda kal-
sun ezincânib bu yañ.a meğer kim Seyyid'üñ bir
[13] yiğitcük mürîdi vardı, adına Kemâl Ata dir-
lerdi, Kırım şehrinden idi. Seyyid belürsiz [14] olı-
cak küffâr hareket eylediler. Pes Han aña eyitti:
"Bize Seyyid'den bir nişân [15] bulayduñ, kan-
dalığın bileydük." didi. Ol dahı piyâde olup Sey-
T 326ᵃ yid'i aradı. Nâ-gâh / [1] anda gelüp Seyyid'i buldı.
Gelüp elin öpti, kaziyyeyi diyüvirdi: "Küffâr [2]
hareket iderler, Müslümânlardan gâfil olmañ."
didi. Andan Seyyid aña dest-i [3] hattıyla bir nâ-
me yazup gönderdi. Kemâl nâmeyi Han'a getür-
di. Okıdılar, [4] Seyyid'üñ kandalığın bildiler, şâd
oldılar. Ammâ râvîler şöyle rivâyet [5] iderler
kim Kemâl Kırım'da Seyyid'den soñra iᶜtibâr
B 61ᵃ bulup velâyete / yitişti. [6] Şöyle ki kâfirler andan
korkup Kırım'a gelmezlerdi, erdür diyü korkar-
lardı. Nakildür kim [7] bir gün deryâda bir kâfir
gemisi gark olayazdı. Ol kâfirler eyittiler: "Eğer
bundan [8] halâs olursak Kemâl Ata'ya nezrümüz
olsun iki fuçı süci var aña virelüm kâfirlere [9]
satsun. Ol hod içmez akçasın alsun." didiler. Ol
sâᶜat Hak Taᶜâlâ eyü [10] rüzgâr virdi, gemi geldi
kenâra çıktı. Pes ol gemi kâfirleri reîse [11] eyit-
tiler: "Bu süciyi aña iletmek ᶜaybdur. Ne değerse
bahâsınuñ akçasın al, yağa ve bala [12] vir, ilet."
didiler. Pes kasd eyledi kim sata, süci akçasın
ala. Ol gice Kemâl [13] Ata düşlerine girüp eyitti:
"Baña ol iki fuçı şarâbı getürüñ, ayruk nesne al-
mazam." didi. Pes [14] ol kâfirler âhir fuçıları a-
lup Kemâl Ata'nuñ Kırım şehrinde zâviyesine
geldiler, [15] ᶜarz eylediler. Pes Kemâl Ata buyurdı,

T 326b fuçıları açtılar birisi bal ve birisi yağ / [1] olmış gördiler. Ol kâfirler hayrân oldılar. Âhir Kemâl Ata öñinde Müslümân oldılar, [2] îmân getürdiler. Tekke kurbında evler yaptılar, mürîd oldılar. Ol zamân Kırım maᶜmûr idi, on [3] iki biñ hâne idi. Sultân Saltıh anda harâç mâlından bir mescid yapturdı, adına [4] Ak-câmiᶜ diyü ad komıştı, dâim anda ᶜibâdet idüp konardı ve bir zâviye dahı [5] anuñ emriyle yapılmıştı, Kemâl Ata ol yirde turup hizmet iderdi. Halk [6] aña Kemâl Ata didiler, çok velâyetler andan gördiler. Tatarlar aña nezr ve kurbânlar getürdiler. [7] Şimdiki zamânda Kırım şehrinde meşhûrdur, -rahmetu'llâh-ı ᶜaleyh- gürbüz erdür. Hamiyyet hâzır olsun, pes biz girü [8] Seyyid Saltıh hikâyetine geldük. Server, Kemâl'i Han'a göndericek kendü Sistân'dan [9] azm idüp dahı Raᶜd câdûyı sorup kandalığın isteyüp giderdi. Kırk gün [10] sefer idüp bir tağa yitişti kim Küh-ı Yerend dirlerdi, kullesi evc-i âsmâna yitişmiş-
B 61b ti. [11] Server / ol tağa revân oldı. Üç günde ol tağ üstine çıktı. Aşağa nazar [12] saldı: "Dünyâ bir hirmen kadar görinür." didi. Pes ol tağ üstinde bir ulu ağaç bitmiş [13] mîl ü minâreden büyük bülend, şöyle ki sâyesi tağı bürimiş. Anuñ dibinden bir su çıkar, [14] akar, sükkere beñzer tatlu. Ol sudan içti, birez anda diñlendi, yattı, uyudı. [15] Nâ-gâh uyurken bir âvâz geldi, inüp na-
T 327a zar urdı, karşusında bir şahs durur gördi / [1] bir gözi kör. Server aña "Ne kişisiz?" didi. Ol şahs eyitti: "Yâ Saltıh! Beni dahı sen [2] bilmedüñ mi kim ben İblîsem. Bu yirde neye yalñuzsın, bilürem ki Raᶜd câdûyı istersin. [3] İmdi sen bunda gezersin, ol senüñ yirlerüñi vardı, aldı, halkuñı kırdı. [4] Ol saña ve Müslümânlara bir iş itti ki vasf olmaz." didi. Pes Server İblîs'ten [5] bu haberi işidicek melül oldı. İblîs dahı turduğı yirde yire geçdi, [6] nâ-bedîd oldı. Çünkim bu hâl olıcak

Server tîz atına süvâr olup yola [7] revân oldı.
Nice giderdi, hem fikr iderdi, gâhi dir idi kim
"Bu haber telbîsdür, [8] İblîs'üñ igvâsıdur. Ol
laᶜînüñ murâdı fitnedür." diyüp ol tağ üzre [9] gi-
derken nâ-gâh bir şahs karşudan peydâ oldı.
Server aña nazar urdı, ne gördi? [10] Anı gördi
kim bir ᶜaceb şahs bir yüzi âdem, bir yüzi it. Su-
ratı ve gövdesi [11] it gövdesi gibi velî ayağı
âdemleyin, örü tururdı dahı it gibi uludı. [12] Bir
alay dahı ancılayın çıkageldiler. Bir uğurdan
âvâz idüp uluştılar dahı [13] Server'e hücûm eyle-
diler. Pes Seyyid Şerîf anlaruñ birine bir ok
urdı. Ol zahmdan [14] kan dökildi. Bir kerre
feryâd idüp uludı. Ol turan canavarlar kamusı
târ-mâr [15] oldılar, gittiler, belürsiz oldılar. Pes
T 327ᵇ Seyyid atın sürüp ol tağın asrasına / [1] giderdi.
Ahşam olınca sürdi bir bıñar üzre gelüp atından
inüp oturdı. [2] Atına su ve ᶜalef virüp tururken
karşudan bir şîr peydâ oldı dahı ᶜazm-i [3] Ser-
B 62ᵃ ver idüp yüridi, hamle eyledi. Çün / Seyyid
gördi kim şîr-i zebânî [4] dişlerin kıcırdadup
kendüye kasd idüp gelür, tîz yirden bir adam
başı kadar taş [5] getürdi, ol canavar gelürken
pertâb idüp râst kellesinde bir darb eyle urdı [6]
kim başı hurd olup mağzı târ-mâr oldı. Ol şîr
düşti, cân virdi. Server anuñ [7] derisin yüzdi,
post eyledi. Ol gice anda yatup ᶜale's-sabah süvâr
olup [8] yolına gitti. Nısf-ı nehârda bir âb-ı revân
rûda irişti. Anda kondı, atın bağladı. [9] Cismi
gerd-i râhdan mülevves olmıştı. Ol âba girdi
kim su gâyet deriñdür [10] yüzmeğe meşgûl oldı.
Nâ-gâh su içinden bir canavar çıkup uzun
saçları [11] var dahı Server'e saçların sardı ve to-
laşturdı kim sarmaşa, suya bıraka. [12] Server
dahı ol saçları kemend-vâr avcına divşürüp
dahı kenârdan [13] yaña yüridi. Ol canavar nice
kim çekinügördi kendüyi Seyyid elinden kur-
tarımadı, [14] zebûn oldı. Pes Server anı süriyüp

taşra getürdi. Gördi kim su ıssıdur [15] âdem şeklinde maymun kadar ve hem maymuna beñzer
T 328a tülü. Pes Server aña işâret / birle eyitti: "N'içün âdem oğlanlarına yavuz kasd idersin? Şimdi seni öldüreyin mi?" didi. [2] Ol canavar yüzin Seyyid'üñ ayağına sürdi, işâretle eyitti: "Ayruk itmeyem, tek beni [3] âzâd eyle." didi. Andan Server, mürüvvet ve kerem ehlidür, merhamet idüp anı koyuvirdi. [4] Çünkim bir mikdâr yir gitti, girü çıktı sudan taşra gelüp Seyyid'e [5] üç dâne gevher-i şeb-çerak getürdi, her biri kaz yumurdasından büyük, Seyyid'üñ [6] öñinde koyup başın yire girü dönüp gitti. Pes Server, ol canavar ol eyülüği [7] bilüp anı ᶜivaz getürdüğine taᶜaccüb itti dahı ol cevherleri alup atına süvâr [8] olup ahşama değin gitti. Çün şamdan karanlık yire düşti andan Server bir ağaç [9] altında indi, kondı, oturdı. Pes birezden ne gördi? Anı gördi kim bir tülü [10] ayuya beñzer suratı âdem bir canavar geldi, ol ağaç üzre uzanup çıktı [11] dahı ol belût ağacınuñ belûtından yimeğe başladı. Ser-
B 62b ver anı / görince yaban [12] âdemîsi idüğin bilmedi, mukayyed olmadı. Çünkim bir mikdâr ol yimişten yidi, ağaçtan [13] girü indi Şerîf'ten yaña yüridi, Server'e hamle eyledi. Server bir kez eyle haykırdı [14] kim ol canavar kaçamadı, şaştı. Pes Server yitüp anı girîftâr eyledi, [15] bende çekti. Çün seher oldı, ol canavarı girü âzâd eyledi. İşâ-
T 328b retle / [1] aña dahı eyitti: "Sakınuñ, ayruk âdeme gelmeñ yohsa sizleri halâk iderem." [2] didi. Ol canavar birez yir gidince dönüp Server'e karşu yüridi. [3] Yüz yire koyup âvâz itti, yaᶜnî tevâzuᶜ ve meskenet itti dahı andan [4] gitti nâ-bedîd oldı. Server bildi kim bu dahı eyülük bildi. Meseldür [5] atalardan kim eyülük elbet kendüyi bildürür, sen eyülük it, suya at, aka [6] girü buñ deminde öñüne gele, dimişler. Ve dünyâda eyülük nân ve nemek [7] hakkın gözeden merddür. Küfrân-ı

niᶜmet olan nâ-merd ve harâm-zâdedür. [8]Lâ-büdd yolına gelür, eyülük ideni unutma, ᶜivazını eyle kim saña vâcibdür. Pes [9] bu yaña Seyyid ol yir-den turup ol tağdan aşağa indi. Üç gün sefer[10] idince bir şenliğe yitişti. Gördi kim Türkis-tân'un, kavminden sordı kim: [11] "Bu yir ne yirdür?" Eyittiler: "Uş ᶜÛc b. ᶜAnak'uñ ayağı köprüsine geldüñ." didiler. [12] Seyyid gördi kim ol geçüp gittüği köprüye girü gelmiş, ardına dönmiş.[13] ᶜAcebleyüp girü gelüp ol ᶜÛc ayağınuñ incüği içinden geldi. Berü başında [14] bir köy vardı, anda kondı. Öte başında dahı bir köy vardı, ol ortasında [15] nevbet urup beklerlerdi.

T 329ᵃ Kıyâsen üç mîl yir idi. Server taᶜaccüb / [1] itti. Pes ol köy halkından sordı kim "Bu ᶜÛc bu yirde helâk olmasına [2] sebeb ne idi?" Andan ol köy şeyhi eyitti: "Yâ Server! Ol zamân Mısr'da [3] Müsâ -ᶜaleyhi's-selâm- birle rü-be-rû olup başı üzre tağı getürüp üstine [4] gelür. Allah Taᶜâlâ em-riyle tağ delinür, boynına geçer. Pes Müsâ -sa-lavâtu'llâh-ı [5] aleyhi's-selâm-a yitişür, ᶜâsâ-sıyla ᶜÛc'ı topuğında urur, zahm-dâr ider, [6] acıdur. Andan Hazret-i Müsâ'dan -ᶜa.s.- korkar, kaçar, Horâsân'a çıkar. Anda dahı [7] turamaz, Müsâ gelür diyü gider. Ol tağı güçle, biñ belâyla boynından [8] çıkarup giderür, kurtarur kendüyi. Andan bir yire gelür. Hiç bir yirde turmaz. [9] Zîrâ Müsâ -ᶜaleyhi's-selâm-dan korkar. Ol yirde çünki turamaz kaçar dahı [10] bunda gelür. Meğer bunda bir kız kardaşı varmış aña bu ırmak aşırusından [11] ayağın uzadup sunıvirür. Eyidür: 'Gör ayağuma diken mi battı?' dir. Pes [12] ol sâᶜatte ᶜAzrâil -ᶜaleyhi's-selâm- cânını alur, kabz ider. Bu ayağı bu Ceyhün [13] üzre kalup helâk olur." Server ol kârbânla anuñ içinden geçtiler. Orta [14] yirinde nevbet ururlardı, bekler-lerdi. Çün Server ötesine geçti, nâ-gâh [15] karşudan bir süvâr peydâ oldı. Gelerek Server

T 329b anı gördi kim gelen Hızr / [1] -ᶜaleyhi's-selâm-'dur. Çün yakın yitişti Hızr, Server'e selâm virdi. Server [2] dahı ᶜizzetle kadd hamîd kılup ᶜaleykin oldı, selâmın aldı. Pes [3] Hızr eyitti: "Yâ Şerîf! Kanda gidersin?" didi. Server eyitti: "Yâ Nebiu'llâh! Raᶜd câdûyı [4] Elburz'da işittüm, anuñ helâkine giderem, sizlere hod maᶜlûmdur." didi. Pes [5] Hızr -ᶜaleyhi's-selâm- eyitti: "Server, zahmet çekine anı eceli senüñ ayağuña [6] iletiserdür. Pes sen hemân Rûm'a varasın, geçicek küffâr galebe ittiler Müslümânlara [7] tîz tut, meded i-
B 63a rişgil." didi. Pes Server andan / girü döndi. Hızr -ᶜaleyhi's-selâm- [8] eyitti: "Server, sen Rûm'a geç varursın gel berü" didi. Çün Server [9] geldi pes Hızr Server'e "Yum gözüñi." didi. Pes Server çün gözin yumdı [10] bir mıkdâr, gine aç, didi. Server girü gözin açtı, kendüyi Furat ırmağı [11] üzre gördi. Hızr gayb olmış. Server Hızr -ᶜaleyhi's-selâm-'a duᶜâ ve senâ [12] idüp girü ᶜazm-i Rûm eyledi. Andan Konya şehrine geldi, uğramayup dahı [13] ᶜazm-i şehr-i Akyanos idüp gitti. Çünkim şehre gelüp yitişti, bir bağ [14] kenârında kondı, birez diñlendi. Nâ-gâh bir kişi çıkageldi, Seyyid'e selâm [15] virdi. Server selâmın aldı, ile-
T 330a rü gelüp Server'üñ öñinde bir tâze salkım / [1] üzüm kodı dahı eyitti: "Kadem rencîde idüp bende-hâneye buyruñ gidelüm." didi. [2] Server sordı kim: "Siz kimlersiz, sizi evvelâ bilelüm." didi. Pes ol kişi eyitti[3]: "Sultânum, muhibbiñüz duᶜâcı Hᵛâce Nasrü'd-dîn'dür eğer ki işittüğüñüz varsa." didi. Pes [4] Server tebessüm eyledi. Zîrâ bu Nasrü'd-dîn'üñ halk içinde latîfelerin [5] söylerlerdi, kitâbında maᶜlûmdur, yazmışlardur. Anlar hâtırına hutûr itti [6] dahı güldi. Andan turup Molla Nasrü'd-dîn birle görişti, eyitti: "Mevlânâ, [7] sizlere çoktan iştiyâkum vardı görmeğe bi-hamdi lillâh müyesser oldı." didi. Pes andan [8] turdılar, musâhabet iderek şehre

geldiler. [8] Server'i Molla Nasrü'd-dîn [9] kendü evine getürdi, kondurdı. Kaçan kim Server kapudan içerü girdi, bakup [10] dahı eyitti: "Bu evcüğezüñüz Molla mülk midür?" didi. Nasrü'ddîn eyitti: [11] "Server, dünyâda benüm bu üç nesne hemân mülkümdür, bâkîsi benüm değüldür. [12] Zîrâ ki gice gündüz benden anlar ayru olmazlar." didi. Server eyitti: "Mevlânâ, anlar nedür [13] lutfuñuzdan bize bildürüñ." didi. Hᵛâce Nasrü'ddîn eyitti: "Server, ol üç nesnenüñ [14] biri zekerüm ve ikisi hayâlarumdur. Dâim benümledür." didi. Server bu sözi [15] işidicek bîihtiyâr girü tebessüm eyledi, güldi. Pes Nasrü'ddîn Hᵛâce / [1] taşra gitti. Server eyitti: "Bu eri velîdür dirler, bu sözüñ / beher hâl bir [2] me'âli ve bir teᶜvîli vardur. Zîrâ Ahmed-i ᶜArab küfrler söylerdi, girü anuñ [3] bir me'âli vardı. Şücâᶜ-i ᶜAcem dahı nedâmetler eylerdi. Âhir velî idüğin halk [4] bildiler. İmdi bu er dahı velîdür. Hâli ve tehî değüldür. Bunuñ sözinde [5] bir kaziyye vardur. Pes bu sözlerüñ hakîkatı vardur. Zîrâ Sultân [6] Kevneyn ve Resûlu'l-sakaleyn buyurur bu hadîsi ki «*el mecâzi nazaratü'l-hakîkî*» (1) didi. [7] İmdi kişi dünyâdan âhirete gittükte anuñla ne nesne kim bile giderse [8] anuñ mülki ola, bilesince gide. Kendüden ayrılmaya ol ne ola?" didi. [9] Fikr eyledi, eyitti: "Hây anuñ biri ᶜilmdür ve biri ᶜameldür kim dünyâdan [10] kişiyle bunlar ayrılmaz, bile gider. Fe-ammâ ol üçün biri ney ki, ikisi hod bunlardur?" didi. [11] Ol birin katᶜa fikr idemedi, mütehayyir oldı, turdı. Pes birezden [12] Nasrü'd-dîn Hᵛâce kapudan içerü girüp selâm virdi dahı eyitti: "Server, [13] ol bir kaziyye kim fikr idersiz ne ola diyü, ol ihlâs-ı kalbdür." didi. Pes meseldür kim [14] göñülden göñüle yol vardur. Evliyâ içre böyledür ki birinüñ

T 330ᵇ
B 63ᵇ

(1) «*Mecaz, gerçeğin görünüşüdür.*»

göñlinden [15] geçeni bilürler. Pes Server çün anı
T 331a işitti, tahsîn idüp: "Hüb buyurduñuz." / [1] didi.
Pes bildi kim bu Molla Nasrü'd-dîn gerçi
zâhirde hep söyledüği mecâzdur, [2] velî hakîkat
söylermiş, mecâzî sözi süret eylermiş. Bu bir
remz imiş.[3] "Bu kişi tekin er değüldür, nite kim
Basri ve Ahmed küfr-güy gibi latîfe ile hâl [4]
söylermiş, rumüz idermiş." didi. Pes bir niçe
gün Nasrü'd-dîn'le oldı. [5]Âhir vedâ[c] idüp toğru
deryâ kenârına geldi. Gördi kâfirler gulüvv idüp
leşker [6] yarağın görürler, pes Server giceye sabr
eyledi. Çün gice oldı, bir yirden [7] deñize at
bırakup yüzdürüp geçti. Andan [c]azm-i Endriyye
eyledi. Anda olan [8] gâzîler karşu geldiler, Ser-
ver'le görişüp hisâra geldiler, Server'i kondurdı-
lar, [9] olan kaziyyelerin sorup bildiler. Şerîf da-
hı başından geçen bir bir beyân eyledi, diñleyüp
B 64[a] / şükrler idüp hikâyet diyü yazdılar, kitâblar
eylediler. Müslümânlar şâdlıkta ezincânib
senâ-i kelâmda Server küffâruñ hâlinden sordı.
Eyittiler: "Server, Tekür leşker cem[c] ideyorur, [10]
gelüp bizüm üzerümüze gulüvv ideler." Server
mübârek dülbendin göğe attı, girü [11] tuttı, şükr
eyledi, eyitti: "Siz de yarak idüñ, hâzır olun." di-
di ve dahı buyurdı kim: [12] "Ne kadar gâzîler
Rüm-ili'nde varsa Endriyye şehrine gelsünler."
didi. Her yirden [13] Müslümânlar hisâra girdiler,
hâzır turdılar. Ol Alyon-ı Rümî -kim Server'e
Saltıh diyü [14] ad kodı, kardaş oldı idi-ol geldi.
Endriyye yanında Tunca üzre bir [15] burcı vardı,
adına Burc-ı Gâzîyân dirlerdi. Şimdi aña il beği
bir gâzî anda olurdı, her zamân çıkardı, çevre
T 331[b] gazâlar / [1] iderdi. Anuñ yanında bir ulu hisâr
vardı, adına Dimetoka dirlerdi, sa[c]b hisâr idi, [2]
anuñla ceng ü cidâl iderdi. Bir gice kalkup atına
binüp tenhâ Dimetoka hisârına gelüp kal[c]anuñ
sudan yaña burcı dibinde atın kodı. [3] Bir yirden
kemend pertâb idüp içerü girdi, sürdi, [4] ol hisâr

beği İstekoyan üzre gelüp kasd idüp sarâyına girdi. Ol [5] kâfiri bulımayup taht üzre laᶜînüñ kızın yatur gördi. Muhkem tutup [6] kızı bağladı, bir at buldı sarâyda, kızı aña bindürüp taşra geldi. Pes kâfirler [7] anı tuydılar hemân turup İlyas'ı ortaya aldılar. İlyâs ol burc dibine [8] geldi küffâr üzerine düştiler. Server ata bindi, kızı ardına alup çıkardı. Seyf ᶜuryân idüp bir kaç kâfir kırabıraktı. Gördi kim ceng idüp at süricek yir değül etrâfı tar, kâfirler kuşattılar, hemân Allah Taᶜâlâ'ya [9] sığınup: "Yâ muᶜcizât-ı
B 64b Muhammed!" diyüp / atına mahmûz urdı kendüyi ve ardında kızla aşağa ol yüksek yirden -ki Taş-burnı idi- pertâb [10] eyledi. Burçtan aşağa atıyla kız ve kendü suya düşti. Allah Taᶜâlâ sakladı [11] suyı yüzüp taşra çıktı. Andan sürüp ol burca geldi. Kırk gün kızı [12] sakladı, kırk birinci gün tasarruf eyledi. Allah buyuruğı budur, her kimesne bir câriyeyi [13] satun alsa kırk gün aña sabr ide mekrûh olmaya. Pes Server bu işi [14] kim eyledi, anda olan kâfirler hayrân oldılar. Eyittiler: "Bu Türklerüñ yüreği demürden dahı perktür. Dün Müslümân oldı, bu gün bu işi eyledi." didi (didiler). Pes ol hisâr beği Tekür'a gitti, vardı, [15] eyitti: "Ne turursız bu Türkler oğlumuzı, kızumuzı evümüzde dahı
T 332a komazlar / [1] pes her gice ölmelüyse bir gün öñdin olsun." didiler (didi). Pes Tekür eyitti: "Hey beğler! Nice [2] idelüm, diñüz buyuruñ, söyleñ, görelüm." didi. Pes ol kâfir beğleri ittifâkı buña irgürdiler kim cemîᶜ Nasrânî kavmin Rüm'a daᶜvet ideler dahı turalar Endriyye [4] üzre gelüp gulüvv idüp ceng ideler. Pes her diyâra nâme perâkende eylediler, [5] kâsidler gönderdiler. "Gulüvv-i ᶜamm iderüz, ya aluruz, ya virürüz." didiler. Her kâfir [6] beği Rüm diyârına leşkeriyle Tekür'a yardıma gelmeğe başladılar. Çün bunlar bunda kaldılar [7] râvîler

rivâyet iderler kim Server Saltıh çün Endriyye hisârına [8] gelüp çevre Müslümânlara gelsün didiler, pes her taraftan gâzîler gelmeğe [9] başladılar. Evvel İlyâs-ı Rûmî geldi. Andan soñra İshâk ve İbrahim ve İsmâ^cîl geldiler ve Rûs [10] meliki İshâk geldi ve her yirde olan ehl-i îmân gazâya cem^c oldılar. Dört biñ [11] sekiz yüzden artuk gâzîler "Fî-sebîlu'llâh gazâya gideriüz." diyüp hisârdan [12] çıkup bir taşlık sa^cb tağ vardı, girü şehre yakın idi, anda kondılar, [13] turdılar. Bu taraftan ser-nefer-i küffâr, Tekûr-ı la^cîn her beğlere, papazlara ve her [14] diyâr kavmine yaşta ve kuruda olan küffâra haberler gönderdi. Pes kuruda olan Rûm [15] kâfirlerinden evvel Eflâk ve ^cAsfûrî ve Leh ve Çeh ve Çesar ve Rûs ve Mas-
T 332b kos / [1] ve Kakum ve Sincab ve Kıpçak ve Çengis ve Keyhân ve Apursapur ve geldük berü [2] Boğdan ve Lâz ve Sırf ve Yuan, bunlar cem^c oldılar. Ve hem bu deñizdeki kâfirlerden evvel Venedik [3] ve Polyan ve Gedalân ve Rayka Zîr -ki Rûm durur- Nice ve Portukal ve Katalya [4] ve Sipanca ve Milan ve Filarin ve Latin'den bunlardan gemilerle leşker cem^c [5] olup geldiler. Pes bu deñizden gelen toğru Anyaz kal^casına çıktılar. Anda [6] bir yir vardı, Yûnus peygamberi -^caleyhi's-selâm- balık yudup kırk gün karnında götürüp [7] anda getürüp kusup kırk gün yatmıştı, anı ziyâret-gâh idüp dururlardı. [8] Bu Firenk leşkeri anda gelüp çıktılar. Filyon gelmedi. Server'den korkup [9] "Bunlar anuñla başa varamazlar." diyüp ^cillet idüp dahı hemân hastalığa [10] urdı. Yirine nâib dikti gönderdi. Çün ol dört yüz biñ [11] kâfir Firenk çerisi anda kondılar. Bu taraftan Rûm kâfirleri yüridiler, Tuna'yı [12] geçüp yidi yüz biñ Rûm kâfirleri Kosova'da kondılar. Tekûr dahı [13] İstanbul'dan taşra gelüp yüz biñden ziyâde kâfirler birle ^cazm-i Endriyye [14] kıldı ve hem Tekûr-ı la^cîn Barkan câdûyı kığırup Ra^cd'a gönderdi kim va-

ra [15] getüre. Pes Barkan gitti, andan Tekûr yüri-
T 333a di, ᶜazm-i Endriyye itti. / [1] Bu taraftan dahı Sırf
ve Lâz ve Yuan kâfirleri iki yüz biñ adam kadarı
leşkerle yüridiler [2] dahı kıyâsa on dört kerre yüz
biñ dahı kırk dört biñ kâfir cümle [3] Endriyye
üzre yüridiler. Ol yörede bir sahra vardı, gelüp
anda kondılar, Tekûr gele, diyü katlandılar. [4]
Bu tarafdan pes Tekûr Eski-Baba'ya uğradı.
Server salâr Saltıh yaktuğı [5] çerağı söyündür-
mek istedi. Hemân añsuzda suratına bir taban-
ca tokandı, [6] ağzından burnından kan çıktı,
yüzi gözi şişti, cüdama döndi. [7] Cümle kâfirlere
B 65b heybet / varup "Bunda bir hikmet vardur." diyü
anuñ üzerine papazlar kodılar: [8] "Bu çerak
bizümdür." diyü hürmetler ve ᶜizzetler eylediler,
anda anuñ üzerinde turdılar. [9] Pes bu Eski-
Baba'nuñ halkı Seyyid, yanına varup turur-
lardı, ol yir [10] ıssız idi. Pes girü ol çerağa kur-
banlar eylediler. Çün Tekûr kendüye geldi, [11]
ᶜazın idüp gelüp Endriyye yanındaki sahrâda
Lâz ve Sırf ve Yuan çerisine [12] bulıştı, kavuştı.
Cümle gelüp anlar bu Tekûr'uñ elin öpdiler. Üç
yüz biñ adam cemᶜ [13] oldılar dahı hücûm idüp
sahrâ-i Cinân'dan kalkup dahı ol tağ üzre [14]
Müslümânlara hamle ittiler, yürüdiler. Pes
Müslümânlar dahı tağdan inüp saf [15] bağladılar,
turdılar. Meydân açıldı, iki leşker berâber
T 333b oldılar. Pes Tekûr Müslümânları / [1] mukâbe-
lesinde bî-pervâ ve bî-bâk görince feryâd ü figân
idüp elin dizine [2] urdı, eyitti: "Meded! Bu kişiler
bunda bunlara azdur. Kardaşum kırala haber
saluñ, tîzde [3] göçüp bize yardıma gelsün." didi.
Pes vezîrleri eyittiler: "Sultânum, sabr eyleñ,
Saltıh'a [4] bu çeri dünyâyı tar ider, üşenme." di-
diler. Pes andan soñra Rûmîlerden İlyâs-ı [5]
Rûmî meydâna girdi, merdâne girdi, cevelân ey-
ledi, er diledi: "İy kâfirler! Ben sizüñ çoğuñuz
azuñuzdan korkmazam. Dîn Muhammed

dînüdür. Bir bir ve eğer biñ biñ gelürseñüz gelüñ.
Üşte meydân." didi. Bir kâfir ilerü gelüp [6] eyitti:
"Yâ Alyon! Sen ne gördüñ Mesîh dininden
döndüñ, Türk olduñ? [7] Gel gine dînüne girgil se-
ni Tekûr'dan dilek eyleyeyim." didi. İlyâs-ı
Rûmî gâyet gazaba gelüp [8] seyf ᶜuryân kılup
cellâdî hây diyince ol kâfîri iki pâre eyledi. Bir
kâfir dahı gelüp "Bre elleri kopacak, şol Mesîh
Ümmeti değül midür, neye öldürdüñ? Saña
nasîhat eylerse yaramaz mı vardı" diyüp herze-
ler söyledi. İlyâs eyitti: "İy kâfirler! Ben evvel
kâfirken eli bağlu adam öldürmeğe kudretüm
yitmezdi. Şimdi Müslümân oldum, gör imdi ben
B 66ᵃ Muhammed ümmeti, sen Mesîh ümmeti/ kan-
kumuzuñ kılıcı keskündür." diyüp el kılıca
urdı. Ammâ ol kâfir bir süñü urdı. Gelürken
İlyâs, süñüsin kılıçla çalup iki pâre kıldı. Kâfir
at kuvvetiyle geçeyin sandı. İlyâs çaldı,anı dahı
iki pâre kıldı. Ol gün İlyâs, meydânda [9] altmış
be-nâm kâfir depeledi. Ayruk kimse gelüp mey-
dânına girmedi. Pes İlyâs [10] attan inüp atınuñ
zîr ü zeber tengin çeküp, muhkem idüp yine sü-
vâr oldı, kendüyi [11] ol kâfirlere saldı. Anuñ
ardınca Müslümanlar ve gâzîler bir uğurdan
deptiler, [12] kâfirleri birbirine urdılar. Pes Ser-
ver Saltıh ceng içinde râst Tekûr'uñ [13] üstine
çıkavardı. Bir naᶜra urdı, Tekûr üzre yüridi.
Tekür: "Bre komañ!" [14] diyince gâzîlerden Ah-
med ve İbrâhim ve İlyâs çıkageldiler, yürıdiler
kâfîrleri [15] kırdılar. Server at üzre saldı. Çün
T 334ᵃ Tekûr anı gördi, turursa iş yaramaz / [1] olur, he-
mân at başını dönderüp Tekûr gidivirdi, kaçtı.
Çün Tekür kaçtı, [2] leşker sındı her yañadan
kaçmağa yüz tuttılar. Mâl ve rızkların dökti-
ler, tağıldılar. [3] Ol çokluk mâl-ı ganîmeti
Müslümânlar yağmaladılar. Çok kâfir kırdılar
ve ol [4] biñ kâfir esîr eylediler. Server gâzîlerin
cemᶜ idüp Tekûr ardınca[5] gittiler. Çün Tekûr

İstanbul'a gitti, gelüp içine girüp kapuların ber-
kidüp [6] hâzır turdılar. Ezincânib bu yaña
gönderdüği Raᶜd câdû dahı gelmedi, eğlendi. [7]
Zîrâ Raᶜd hasta idi. Barkan anda kaldı kim
B 66ᵇ Raᶜd sağ ola / ala getüre. [8] Bunı fikr iderdi. Pes
Server dahı Tekûr'uñ ardınca yitişü geldi, bir
kez naᶜra urdı. Cemîᶜ [9] kâfirler işittiler,
serâsime oldılar. Pes Server çağırdı kim: "Yâ
Tekûr! Seni komazam [10] eğer ki öküz boynuzına
giresin." didi. Pes çün Tekûr anı işitti, hükm [11]
eyledi, gemiler hâzır ittiler. Tâ ki Kara-deñiz'e
girüp kaça vara Tuna'ya girüp Üngürûs leş-
kerine [12] düşe, bu fikri eyledi. Nâ-gâh kudret-i
Hallâk-ı ᶜâlem şöyle cârî oldı ki [13] meğer anda
Ak-deñiz'den iki balık geldiler, şöyle büyükler
idi kim anuñ birisi [14] gelüp boğazı güçle geçti,
gitti. Hattâ deñizi taşurup şehr içine koydı. [15]
Cemîᶜ Kostantîniyye kâfirleri hayrân oldılar.
T 334ᵇ Taşra Müslümânlar dahı deñiz kenârına / [1]
gelüp temâşâsına baktılar. Ol balık geçüp taşra
Kara-deñiz üzre gitti. Ol [2] biri kim anı kova
getürdi ol boğaza sığmayup ol boğazda dönüp
turdı. Kaçan [3] taşra gemi çıkardı, ol balık helâk
iderdi. Boğazdan taşra gemi çıkarmazdı. Ol [4] bi-
ri dahı Ak-deñiz'de gezerdi. Pes gemi gelürdi
kim boğazdan girü geçmek isterdi, [5] geçemezdi.
Şehre kızlık düşti. Pes deñizden bu balıklar idi
ve hem kurudan Müslümânlar [6] turup eğirdür-
lerdi. Server Saltıh on sekiz gün eğirtti, çâre ol-
madı. Kâfirler [7] katı turdılar, tayandılar. Server
gazaba geldi, bir naᶜra urdı kim zemîn ü zamân [8]
naᶜrasından toptolu oldı. Andan Server iki
eteğin, beline sokup kendüyi [9] hendekten aşuru
pertâb eyledi dahı mübârek eliyle hisâra bir
muşt urdı [10] Allah Taᶜâlâ'nuñ kudretinden ol
burç arası bî-küllî yire dek yıkıldı, zîr ü zeber
oldı. [11] Kâfirler çün bu heybeti gördiler, feryâd
eylediler. Tekûr atla turmıştı. Pes [12] gördi kim

Server ol yıkılan yir üzre seyrâna tururdı,
hemân Tekûr atından aşağa[13] indi, başın açup
karşu gelüp "algun algunı" didi. Yanî amân iste-
di. Server [14] aña amân virdi. Meğer kim bu Ki-
B 67a laşpol / beği yavuz kâfir idi. Bir kapudan çıkup
[15] dört yüz kâfirler ᶜazm-i Kilaşpol eyledi. Ar-
T 335a dınca ol Koğrı kâfir kim Koğrı / [1] hisârı beği idi
ol çıkup kaçtı ve Dimükül-i laᶜîn çıkup kaçtı-
lar, mutîᶜ [2] olmadılar. Pes andan Müslümânlar
hisâra girdiler ve kondılar, içerüde turdılar. Pes
[3] Server Tekür'a amân virüp harâca kesti. Pes
Tekür eyitti: "Yâ Server! Bu bizüm şehrümüze [4]
zevâde ve azık deñizden gelür, kurıdan yitiş-
mez. Pes bu Tekür zamânından berü [5] böyledür.
Bu iki balık bu iki deñizi bağladılar, tuttılar.
Hâlümüz nice olur? Bu şehr [6] bünyâd olalıdan
berü bunuñ gibi balıkları kimesne görmedi." di-
di. Server eyitti: [7] "Yâ Tekür! Bilmiş ol Hak
Taᶜâlâ müzî canavarlara helâkin gökten
gönderür. Nice [8] gönderdiyse girü gidere." didi.
Râvîler şöyle rivâyet iderler kim, iki günden
soñra Hak Taᶜâlâ [9] bir yağmur viribidi. Ol
yağmur yağarken Hak Taᶜâlâ yıldırım viribidi,
ol iki balığı [10] urdı. Ol balıklar cân acısından
kendülerin kenâra attılar, kurıya düşüp [11]
helâk oldılar. Bu kâfirler anı görüp taᶜaccübe
varup ol gün biñden artuk [12] kâfirler Müslümân
oldılar. Evleriyle çıkup Endriyye'ye gittiler.
Server andan Müslümânları [13] Endriyye'ye
gönderdi, kendü ᶜazm-i Kilaşpol eyledi. Leşke-
riyle çün İstanbul'uñ hisârından [14] taşra çıktı-
lar, pes zîrâ hisâr içine girmişlerdi, ol kapudan
gelüp çıkarken [15] kapunuñ öñinde bir mermer
direk yaturdı. Server sıçradı, atından inüp ol
T 335b direği / [1] muhkem tutup, kuvvet idüp yirden gö-
türdi. Omuzı üzre alup girü atına sıçrayup [2] sü-
vâr oldı. Bu halk Server'de katı gazab nişân gör-
diler. Pes Server andan [3] gitti, gelüp Malgara'ya

yitişti. Anuñ kâfirleri karşu geldiler. Server anda kondı, [4] ol ᶜamûdı omuzından yire kodı dahı İlyâs'a eyitti: "Al bu leşkeri sen toğru [5] ol Firenk
B 67ᵇ leşkeri üzerine vargıl. Ben yalñuz ol / Koğrı Demük-i laᶜîne ve Kilaş [6] beğine varuram. Anlaruñ hakkından gelem." didi. Pes İlyâs-ı Rûmî ol leşkerle gitti. Geldi, Tunca'yı [7] İpsala öñinden geçüp gittiler. Ezincânib bu yaña Server toğru Kalᶜa-i Demük'e [8] geldi. Demekül bir yüksek tağ üzre idi. Ol yüksekten bakup Server'i [9] gördi kim bir ᶜamûdı omuzına alup gelür der-pençe, hemân üç kişi var gelürler. [10] Çünkim Demekül bu heybeti gördi, korkusından kapu berkidüp burca çıktı. [11] Server dahı yitişe geldi, ol elindeki ᶜamûdı havâya atup girü tuttı dahı [12] iki eli ile ᶜamûdı çomak tutar gibi tutup ol burca bir ᶜamüd urdı, burç bî-küllî [13] yıkıldı. Demekül ol burç altında kalup helâk oldı. Kalan kavın amân istediler. [14] Server anları harâca kesti. Pes döndi, andan Koğrı nâm kâfir üzre gitti. [15] Ol Koğrı ol yolı kesmişti, kârbân ururdı, dâim
T 336ᵃ harâmîlik iderdi, tağ / [1] içinde bir kalᶜası vardı, anda idi. Server toğru ol hisâra gitti. Çünkim [2] , bu Koğrı laᶜîn çün Server'i taşra gelür gördi üç kişi ile [3] pes eyitti: "Bu câdûyı gör beni neyle korkıdur." didi. Zîrâ ser-hoş idi, sürüp Server'e [4] karşu geldi. Server Koğrı kâfiri göricek hemân naᶜra urup üzerine at [5] saldı. Ol laᶜîn karşu turmağa tâkat getürmeyüp turamadı, gidiverdi, [6] kaçtı kim gele hisâra gire. Server ardından yitişüp bir ᶜamûd urdı, [7] Koğrı atıyla kendü yirü berâber oldı. Pes kâfirler amân istediler. Server anlara amân [8] virdi. Andan geçüp ᶜazm idüp Bolayır'a çıktılar. Anuñ beği kaçup Kilaşpol'a [9] gitmişti, anda kimesne yoğıdı âdemden. Pes Server anda kondı.
B 68ᵃ Yanında bu üç kişi kim[10] vardı, biri Husrev / biri Hasan, biri Yûsuf idi. Çün anda kondılar

oturdılar, [11] Pes Kilaşpol melikine kâfirler haber virdiler kim "Uş Saltıh geldi, üç kişiyle [12] oturur. Gelüñ basuñ gâfil iken." didiler. Pes Kilaşpol beği iki biñden [13] ziyâde adamıyla binüp ᶜazm idüp Server kasdına gittiler. Bu yaña Husrev seyr [14] iderken bir kâfir tutup getürdi. Pes Server anı göricek eyitti: "Nedür yâ Husrev [15] bu kâfir?" didi. Pes Husrev eyitti: "Server, sorgıl
T 336ᵇ hâl nedür, bilesin." didi. Pes Server kâfirden / [1] sordı "Kilaşpol beği ne hâldedür?" didi. Ol kâfir eyitti: "Üşte senüñ [2] üstüñe geliyorurlar." didi. Server hemân turup atına süvâr oldı. Ol ᶜamûdı omuzına [3] alup karşu vardı. Kâfirler Server'i eyle göricek endâmlarına lerze düşti, [4] beñizleri mütegayyir olup yüzleri ardlarına döndi. Server naᶜra urup ol [5] kâfirlere girdi. Ol ᶜamûdla anları ele alup çok kâfirler kırdı. Âhir kâfirler [6] dönüp kaçtılar. Server ardlarından yitişüp girü ele alup gine hayli kâfir kırdı. [7] Ol beğ korkusından inüp atından piyâde olup, boğazına kefen takup [8] karşu geldi. Server ol ᶜamûdu üç kerre havâya attı, gine karvayup tuttı. [9] Pes dördincide elinden savıluvirdi, ᶜamûd yire tokandı nısfına dek yire [10] battı. Ol erenler şâhı ol ᶜamûdı dikti: "Bu bizüm nişânumuz olsun." didi. Şimdiki [11] hînde aña Er-taşı dirler, Bolayır'da dikili turur. Pes Server anda anı [12] nişân kodı, andan Kilaş beğini harâca kesüp andan ᶜazm-i Firengistân leşkeri [13] idüp gitti. Gelüp Tunca'yı geçüp İlyâs ardınca gitti. İlyâs dahı [14] Firenk leşkerine yitişmişti dahı anlara hücûm idüp ceng iderdi. Ol
B 68ᵇ [15] dört yüzbiñ / Firenk anları ortaya alup cengcû kılurlardı. Server / [1] nâ-gâh çıkageldi. Gâzîler anı gördiler, karşu geldiler, görüştiler. Dahı Server [2] tabıl-bâz kakup ol leşkere hemân depindiler. Ahşama dek ceng oldı. [3] On yidi kâfir beğini giriftâr ittiler. Hemân Efrenç beği ve Rîm beği Filyon'uñ nâibi [4] kaldı. Server ol tutılan
T 337ᵃ

beğleri buyurdı. Getürdiler, ol gice habs ittiler. [5]
İrtesi on yidi yirde dâr diktiler, getürdiler ol
dâra anları ber-dâr eylediler. [6] Küffâr bu hâli
göricek feryâd ü figân eylediler. Server leşkeri
girü at üzre [7] geldiler. Ol gün ceng eylediler. Çün
gice oldı, ol Firenkler gelüp dârdan [8] ol
asılanları uğurladılar dahı gemilere binüp
deryâya kaçup gittiler. [9] Server, andan Firenk-
lerüñ kaçtuğın bildi, girü dönüp ᶜazm-i Endriyye
idüp [10] feth ve zaferle geldiler. Server gâzileri
anda kodı, kendü tebdîl idüp ᶜazm-i Kosova [11] ey-
ledi. Yakın yitişti, gelüp bir galaba yire irişüp
turdı. Meğer kim bu Kakum [12] leşkerinüñ beği
idi, avdan gelürdi. Saltıh'ı göricek atın ilerü
sürüp [13] dahı eyitti: "Şol turan kişiyi aluñ, ge-
lüñ." didi. Pes geldiler Server'i alup bâr-gâha [14]
getürdiler. Server çün içerü girdi, Melik Kakum
eyitti: "Yiğidüm! Ne kişisin, [15] kandan gelürsin?
Sûrette ne yavuz heybetlüsin?" didi. Server e-
T 337ᵇ yitti: "Yâ Melik! Halvet / [1] eyleñ size haberüm
var." didi. Pes ol beğ (ol) dem buyurdı halvet
eylediler. Halk yirlü yirine gittiler. Server [2] ile-
rüye vardı, eyitti: "Hiç Saltıh'tan senüñ haberüñ
var mı?" didi. Ol kâfirler el [3] kılıca urmak dile-
di. Server andan öñdince deprenüp aña bir kılıç
bastı, [4] kâfirüñ başı öñine düşti. Girü taşra gel-
di, kâfirleri: "Sizi beğ ister, gelüñ." diyüp [5] bir
bir getürüp otuz altı beğin anda öldürdi. Pes an-
B 69ᵃ dan güçle / çıkup dahı [6] Sincâb leşkerine geldi.
Anuñ beğinüñ dahı başın kesti, yiğirmi üç
beğini [7] depeledi. Andan turdı Leh ve Çeh beğle-
rinüñ ikisin dahı depeledi. Altmış sekizden [8] ar-
tuk kâfiri çadırında ser-hoş öldürdi dahı çıktı,
gitti. Gice ile [9] giderken bir kişiye uğradı. Ol şahs
naᶜra urup Server üstine geldi. Server [10] aña eyit-
ti: "Kimsin?" didi. Ol şahs atından inüp Ser-
ver'üñ elin öpti. Saltıh [11] gördi kim Ilyâs-ı
Rûmî'dür, Server eyitti: "Neye geldüñ, haber vir-

gil?" didi. İlyâs [12] eyitti: "Server, siz gidicek biz
sabr idemedük, dört yüz kırk üç yiğit benümle [13]
biledür. Geldiler, uş ſalân yirde tururlar, ſırsat
gözlerler kim bu kâſirlere bir iş idevüz, [14] dir-
ler." didi. Pes Server İlyâs'a eyitti: "Falan yire
gelsünler, beni anda bulsunlar ve hem Endriy-
ye'ye [15] haber saluñ ne kadar gâzîler varsa tîz tu-
T 338[a] tup giceyi gündüze ulayup / [1] gelsünler." didi.
Dahı Server andan tağa revân oldı, gitti. Pes
İlyâs varup [2] ol gâzîler Sultân Saltıh didüği yire
iletti dahı üç kişi Endriyye'ye [3] haberci
gönderdi. Pes ol haberciler varup anda gâzîlere
haber virdiler. Yidi [4] biñ gâzî cem[c] olup gelmeğe
kasd idüp yola girdiler. Bunlar gelmekte, bu ta-
raſtan kâſirler [5] çünkim sabâh oldı, turdılar, ol
ölen dört pâdişâh ve bunca beğler helâkin gördi-
ler, [6] ſeryâd ü ſigânlar idüp ve dahı Üngürûs kı-
ralına ſeryâd ü mâtemler idüp ağlaştılar [7] ve
leşkere teſrîka düşdi. Pes Kaydaſan işine peşî-
mân oldı. Dönüp [8] beğlerine eyitti: "Bu Tekûr'
dan devlet yüz döndürmiştür ve biz dahı devlet-
B 69[b] süze uyaruz. [9] Lâ-cerem / böyle oluruz. Dev-
letümüze halel yitişür." didi. Pes ol dört beğüñ [10]
ölüsin alup gittiler. Oğulları yirine geçüp
pâdişâh oldı. Server, bu yañada [11] sürdi, ol
İlyâs'a didüği yire geldi. Gördi ol gâzîler anda [12]
gelmişler, hâzır tururlar, pes Server'e karşu ge-
lüp göriştiler. Server, anlara eyitti: [13] "Bu gice
hâzır oluñ, bu kâſirlere şeb-hûn iderem. Ammâ
içlerinde eğlenmeyüp girü [14] tîz taşra çıkuñ, ſa-
lân yire dirilüp bulışavuz!" diyüp kavl ü karâr
eylediler. [15] Pes gice olduğı gibi hemân arslan
T 338[b] ininden turur gibi yirlerinden turdılar. / [1]
Gâzîler dört bölük oldılar. Bir bölüğine Server
baş oldı, bir bölüğine İlyâs [2] baş oldı ve bir
bölüğine Ahmed-i Rûmî baş oldı, bir bölüğine
İbrâhim baş [3] oldı. Dahı dün yarusında iken
kâſirler gâſil yaturken dört taraſtan [4] koyulup

naᶜralar urdılar. "Ben falânam ve ben falân b. falânam." diyüp cenge başladılar. [5] Bu yatan leşker añsuzda beliñlediler, anlar üstine geldiler. Düşmân geldi, diyü [6] ceng olup feryâd ü figân göğe ağdı. Ol gâzîler yir yir ol kâfirler [7] dillerince naᶜralar urup ceng eylediler. Tîz de girü leşkerden taşra gelüp tağa [8] çıkup revân oldılar. Ol galaba leşker birbirin sabâha dek kırdılar. Çünkim [9] sabâh oldı, turdılar. Ne gördiler? Pes gördiler kim arada katᶜâ bir yad kimse yok[10] hemân birbirin kırmışlar oyuk buyuk. Çün kıral bu hâli gördi, katı korktı. [11] Leşker rüsvây kırgun, her kişi zahm-nâk olmış, pes kıral eyitti: [12] "Beğler! Bu iş yavuz iştür. Henüz Saltıh dahı gelmedin andan öñdin Türküñ cinleri [13] geldiler ve bizi gice ile basup kırdılar. Pes eğer Saltıh kendü gelürse aña kim [14] karşu turur? Pes yiğreği budur kim bundan yüz suyıyla gidevüz. Yohsa [15] soñra iş fesâd olur. Biz bundan
B 70ᵃ evvel dahı bir kerre Kırım / üzre varduk, sın-
T 339ᵃ duk." / [1] didi. Ol beğlerüñ baᶜzısı râzı oldılar, baᶜzısı kâil olmadılar: "Birez dahı turalum." [2] didiler. Pes kıral dahı sâkin oldı. Server gâzîlerle her gice gelürdi, nice beği [3] depelerdi, girü giderdi. Kâfir leşkerine katı vehm düşti. Gâyetle korktılar, [4] gice ile uyumaz oldılar. Pes Server üç kişiye emr eyledi: "Üç tağ başına çıkuñ, [5] çağıruñ kim Sultân ᶜAlâü'd-dîn on kerre yüz biñ atluyla geliyorur ve dahı dört [6] yüz bin yayak Türk ardınca uş yitiştiler, hâlüñüzi göresiz. Tekûr hod tamâm [7] rüsvây ve zebûn oluptur. Siz neye turursız?" didi. Dahı böyle diyüp, çıkup üç [8] yirden çağırdılar. Pes çün kâfirler anı işittiler, ürktiler: "Hây Türkler geliyorurmış!" [9] didiler dahı vardılar, Kaydafan'a haber virdiler. Pes Kaydafan eyitti: "Cinnîlerdür, tağdan [10] size çağırurlar, korku virürler. Yohsa bunda âdem-zâddan eser yoktur." didi.

Girü ol [11] ol laᶜîn mukayyed olmadı. Bu taraftan
ol Endriyye'den çıkan yidi biñ gâzîler geldiler, [12]
yitiştiler, Server'le bulışup dahı göriştiler. Ol
biñ yeñi Müslümânlar -kim İstanbul'dan [13] gel-
mişlerdi- bile binmişlerdi. Server anlara duᶜâ
eyledi: "Allah size rahmet eylesün." didi. [14] Pes
dahı buyurdı: "Her kırk kişiye bir altun başlu ᶜa-
lem ve bir gümüş başlu tuğ getürsünler, [15] ayru
ayru yürüsünler. Birer çift tabl ve nakkâre, boru
T 339ᵇ sûr-nâ ve nefîr uruñ / [1] görelüm." didi. Hemân
gâzîler bu tedbîri beğendiler, turdılar dahı kırk
kırk olup [2] tağ başında naᶜra urup: "Üşte geldük
kâfirler!" diyü seherden gün [3] toğmazdan öñdin
çıktılar, her taraftan yürüdiler. Kâfirler gördi-
ler kim yüzden artuk [4] yirden sancak ve tuğ
belürdi: "Hây ne kadar Türk varsa geldiler" diyü
B 70ᵇ atlara [5] bindiler. Bir / ürkündilik oldı. Kâfirler
kaçmağa kasd eylediler: "Hây turuñ." [6] diyü-
gördiler, çâre idemediler. Ol galabalık çeri bir-
birin bastılar. Bir feryâd ü figân [7] koptı: "Türk
geldi!" diyü gemilere düştiler, mâl ve rızk, at ve
esbâb [8] dökdiler ve nice kâfirler gemiye sığma-
yup Tuna suyına gark oldılar. Leşkerüñ yarusı [9]
suya düştiler. Pes bir kıyâmet güni oldı, halk
hiç birbirine bakmazlardı, birbirin [10] basar-
lardı. Bu gulgule-i küffâr feleğe yitişti. Ol gelen
Müslümânlar anı gördiler [11] dahı tekbîr getürüp
kâfirlere depindiler, bu taraftan cenge girdiler.
Saltıh bir [12] yüksekte turup ol kâfirlerüñ hâline
bakardı kim nice ürküp kaçarlardı, cân [13] acı-
sından suya düşüp gark olurlardı. Server bî-
ihtiyâr tebessüm iderdi, [14] Hak Taᶜâlâ Hazretine
tazarruᶜlar ve şükr ve senâlar idüp eyidürdi
kim: "Bir ᶜâciz kuluña kim sen kuvvet [15] viresin,
cemîᶜ halka anuñ heybeti düşer üzerlerine." di-
T 340ᵃ di. Dahı nâ-gâh naᶜra / [1] urdı, zahm-dâr oldı.
Tîz Kaydafan'ı alup gemiye girdiler, kaçtılar, [3]
gittiler. Bâkî leşkere bir hareket oldı, geçeme-

yeni gemi ile suya gark [4] oldı. Hayli kâfirler kırıldılar. Otuz biñden artuk kâfir esîr eylediler, mâl ve [5] rızkların yağmaladılar, ganîmet eylediler. Sultâna pîş-keş pençik çıkardılar dahı [6] gönderdiler. Cebelü kâfirler dahı gönderdiler. Andan Han-ı Tatar'a dahı mâl-ı ganîmetten [7] nasîb gönderdiler. ᶜÂleme bu feth menşûr oldı. Üç gün gâzîler beği Müslümânlarla [8] ve gâzîlerle andan feth içün bayram eylediler. Pes kâfirler Server'den berr ü bahr vehm-nâk oldılar. [9] Bu taraftan Kaydafan kaça gitti, tahtına yitti. Her kâfir yirlerine varup elçiler [10] gönderdiler, Server'den sulh istediler, mâl ve niᶜmet ve kumaşlar gönderdiler. [11] Server anlara amân virüp sulh eyledi. Gâzîlerle dönüp girü Endriyye'ye geldiler, [12] kondılar, şehri tonat-
B 71ᵃ tılar dahı câmiᶜleri / minâreleri bezediler. Çıkup salâlar virüp [13] dahı medh-i ᶜArabî okuyup -es-salavatı vesellem- çağırdılar. Feth ve zafer olup [14] şâdlıklar ittiler. İşte bunlar bunda safâda, geldük bir hikâyete dahı nakl [15] olundı.

Kıssa-i Seyyid Cezâyir'e Bahr-i Akyanos'a Varduğıdır.

Râvîler şöyle rivâyet iderler kim, ol vakt Fi-
T 340ᵇ renk çerisi sınup kaçtılar / [1] bir nice gemiler varup deñiz içinde cezîrelere tağılup tururlardı. Anda yidi [2] pâre cezîre vardı, anlara bir beğ hükm iderdi. Ol beğüñ adına Garınus dirlerdi, [3] bir yavuz kâfir idi. Hergiz gözine kimseyi göstermezdi, Madil cezîresinde otururdı. [4] Pes bu kaçan sıngun kâfirleri yanına alup bir nice pâre gemi cemᶜ idüp kıyâsen [5] otuz yidi pâre gemi birle deñizden gelüp Anyaz öñine çıktı. Bu Tunca ol vakt taşgun [6] idi. Andan girüp ol leşkerle ᶜazm-i Endriyye idüp gelüp Meriç tarafından ataya [7] çıktılar. Anda olan Müslü-

mânları gâfilken urdılar dahı yürüdiler, toplar
ve tüfengler [8] atdılar dahı yüriyüp andan şehr
üstine gittiler, kalᶜaya hücûm eylediler. Server [9]
salâr Saltıh anda değüldi, ol vakt aşağa Kayda-
fan'la ceng iderdi. Bu [10] hisârda adam az kalmış
idi. Pes hisâruñ tîz kapuların hemân yaptılar,
burca [11] çıkup er ve ᶜavrat ceng eylediler. On beş
gün hisâr eyledi, nesne başaramadı. [12] Dahı
çevre bulduğın gâret idüp dahı girü Tunca'dan
gemilerle ᶜazın [13] idüp deryâdan "Kandasın Ma-
dil cezîresi?" diyü gitti. Bu tarafdan Server fetih-
le [14] gâzîlerle Endriyye'ye geldiler. Çünkim Şerîf
gelüp karâr itti, hisâr halkı ve çevre olan [15]
Müslümânlar Şerîf'e gelüp Garmus kâfirden pes
şikâyet eylediler. Pes Server bir gemi buyur-
T 341ᵃ dı, getürdiler. / [1] Server aña bindi. Meğer Firen-
gistân'dan bâzergân gemisiydi, metâᶜ getür-
mişti, satup [2] girü gitmeğe kasd eyledi idi. Pes
Server aña yalñuz bindi, atı bile koydı [3] gide.
B 71ᵇ Gâzîlerden kırk pehlevân / ilerü geldi, Seyyid'e
yalvardılar: "Bizi gazâdan menᶜ eyle." [4] didiler.
Pes anlar dahı gemiye girdiler, yelken açup
dümen tutup gittiler. Çün [5] Dimetoka öñine
vardılar, su kenârında kondılar. Ol hisârün
beği Server'e niᶜmet [6] ve nüzûl gönderdi, eyitti:
"Server, kurd koñşısın yimez. Senden dilerem
kim [7] güyeğüm İlyâs gelüp beni incitmesün." di-
di. Pes Server anda ikisin dahı sulh ittürdi. [8]
Andan geçtiler, toğru İpsala öñine çıktılar.
Meğer anda bir ulu su gelür Tunca'ya girür idi,
adına anuñ Ergene dirlerdi. İpsala beği gemiye
binüp seyr iderken [10] çıkageldi, Server'i görince
karşu gelüp istikbâl idüp hürmetler itti. Server
[11] ol beğe dahı mukayyed olmayup toğru Anyaz
üzre gitti. Çün boğaza geldiler, [12] boğazdan taşra
çıktılar. Ol Anyaz beği gemiye binüp Server'e
karşu gelüp [13] istikbâl eylediler. Server anlara
dahı nesne dimedi. Andan ᶜazm-i Semendirek

idüp [14] gittiler. Çün ol cezîreye geldiler, ol bir
yüksek tağ idi, başı buluda [15] berâber idi. Ol tağ
üzre bir sa^c^b kal^c^a yapmışlardı. Pes anuñ içinde
T 341^b^ / [1] bu Garmus-ı la^c^înüñ bir mahbûbe kızı ve
hazînesi var idi. Server ol deñiz içindeki [2] tağı
göricek gemiyi aña sürdiler. Gelüp iskele urup
çıktılar, kondılar. [3] Kâfirler bunları görüp kal-
^c^aya haber virdiler. Pes hemân ol kal^c^ayı muh-
kem [4] berkittiler, hâzır turdılar. Server gördi ki
sarp ve sa^c^b kal^c^adur, ceng [5] olursa hayli zahmet
görinür, pes turdı bir râhib sûretine girdi. [6]
^c^Azm-i kal^c^a-i Semendirek idüp gitti. Çünkim
kal^c^aya yitişti, yukaru burca [7] çağırdı. Pes
kâfirler: "Kimsin?" didiler. Eyitti: "Ben râhi-
bem, Saltıh beni tuttı [8] idi. Şimdi geldi bu
cezîreye çıktı. Beni kulağuz eyledi, fırsat [9] bulup
kaçtum. Meded beni aluñ." didi. Pes tâc-hâne
burcında Garmus'uñ kızı Meryem oturmıştı, [10]
B 72^a^ bu sözi diñledi / dahı eyitti: "Bre uğrı Türk! Gör
bizi [11] ne vech-ile aldamak istersin? Yürı sen
Saltıh'sın, bizi aldayamazsın [12] var git." didi.
Server eyitti: "Yâ Nigâr! Babañ ve anañ başıy-
çün ben Saltıh [13] değülem, gel kerem eyle, beni ol
Türk'e beñzetme, içerü al, yohsa ol zâlim [14] gelür
beni tutar, ölüñce beni kullanur. Baña meded
oluñ bu kuşça cânumı kurtaruñ [15] Mesîh başı-y-
çün ve hürmeti-y-çün olsun." didi dahı ağladı,
T 342^a^ İncîl âyetlerinden / [1] bir kaç âyet okıdı. Kıza
and ve şartlar virdi. Pes kız eyitti: "Bu garîb [2]
keşîş bizdendür, bu ol Saltıh değüldür." didi.
Kâfirler eyittiler: "Meded, inanma oldur. [3] Dürlü
dürlü sûrete girür, gâh yiğit, gâh koca, gâh ağ,
gâh kara olur. [4] Yâ Nigâr gâfil olma." didiler.
Bunlar bu sözde iken nâ-gâh karşudan gâzîler
görindiler. [5] Kız eyitti: "Bu gelenler kimlerdür?"
didi. Server bakup feryâd ü figânlar idüp eyitti:
"İy dirîga! [6] Gine Türk eline düşdüm." didi. Kız bu
sözi işidicek katı ziyâde [7] acıdı, eyitti: "Siz bunı

Saltıh dirsiz, bu derd-mend nice korkusından [8]
ditrer, görüñ. Şol aşağadan gelen Saltıh
kendüdür. Bu bir bî-çâre [9] rahîbdür, meded
eyleñ, gelüp tutmasunlar." didi. Kâfirler eyitti-
ler: "Yâ Nigâr! [10] Meded, zihhâr biz bilürüz bu
Saltıh'tur." didiler. Nigâr anlara gazab eyledi.
Yirinden [11] turdı, burca geldi, zülf-i siyâhı gibi
kemend sarkıttı, eyitti: "İy garîb! [12] Yapışgıl,
Türkler yitişmedin yukaru çıkgıl." didi. Server
ol kemende yapıştı [13] dahı kemendi bedene
bağladılar. Server ᶜankebüt-vâr sarmaşup be-
dene çıkdı. [14] Pes hisâr ᶜimâdı -kim diz-dârıdur-
seğirdü geldi, feryâd idüp: "N'eyledüñ [15] yâ Nigâr!
Yukaru çıkarduğuñ ol Saltıh düşmânumuzdur."
T 342b didi. Server / [1] ilerü varup eyitti: "Yalan söyle-
me, ben ol değülem." diyüp berk ᶜimâduñ [2]
boğazından tutup getürdi kalᶜadan aşağa pertâb
eyledi. Kâfirün başı [3] ayağı döne indi,
bir taşa tokandı, beynisi burnından geldi. Kız [4] görince
eyitti: "Yâ râhib! N'eyledüñ?" didi. Server eyitti
B 72b / "Yalan söylemesün, [5] her kim yalan söylerse
şöyle olur." didi dahı aşağa inüp toğru [6] kapuya
geldi, kapunuñ kilidin sıdı. Meryem Bânû yu-
karudan bu hâli [7] gördi, neye uğraduğın bildi
dahı yüzin, gözin yırtup açtı, saçların [8] yolmağa
başladı. Kaçup bir burç içine girdi, kapusın
bağladı. [9] Server hisâr kapusın açtı, anda turan
kâfirler kaçtılar. [10] Ol idi kim ol kırk gâzî yitiş-
T 344a tiler [11] gelüp hisâra iriştiler. / [1] Çok kâfir depe-
lediler, ol burcı aldılar. Ahmed Gâzî, kızı [2]
saçından süriyü Server öñine getürdi. Server ol
kızı Ahmed'e virdi: [3] "Bu senüñ olsun." didi. Ol
hisârı aldılar, kâfirleri kırdılar, kimin esîr it-
tiler. İçinde dört gâzî kodılar. [4] Ahmed'i ve
Tâhir'i ve ᶜAbdu'llâh ve İbrâhim râhibi anda
kodılar. Pes kalan kâfirlere [5] yine amân virdi-
ler. Server girü vehm idüp altı kişi dahı kodı
anda on [6] oldılar. Pes andan ol tağda bir mağâra

vardı, anuñ içinden bir gürüldi [7] çıkardı, şöyle
kim Endriyye'de ve dahı Kostantîniyye'de ol
sadâ işidilürdi. [8] Anı tılsım eylemişlerdi. Pes
Seyyid ol sadâyı işidüp çıkup temâşâ kıldı [9] ve
anuñ üstindeki ol büyük su gölin gördi, ne-
yidüğin bildi, eyitti: "Bunı [10] bizden öñ gelen
hakîmlerden kimesneler tılsım eylemişlerdür.
Bu sadâ yilde belirür. Sanᶜatla [11] bağlanmıştur."
didi. Andan inüp tağdan gelüp ol otuz gâzîyle
ᶜazm-i Cezîre-i ᶜİlmroz (İmroz) [12] ittiler, gittiler.
Meğer ol yidi cezîrenüñ biri Îd idi ve biri Kâfûr
idi [13] ve biri Baz Cezîresi idi, biri Martas idi, biri
Dahhâk idi ve biri Madil idi. [14] Pes toğru Ala-
man adasına çıktılar. Ol gün kâfirlerüñ bir ağır
güni vardı, kiliselerine [15] girmişlerdi, hisâr boş
ve tenhâ idi. Hemân dem Müslümânlar bir yir-
T 344ᵇ den çıktılar, toğru hisâra gelüp / [1] girdiler, hisâ-
B 73ᵃ rı / aldılar. Andan çıktılar dahı naᶜralar urup
adaya yayıldılar. Çoklık [2] kâfirler kırdılar bâ-
kîsi amân dilediler. Pes anda İlyâs'ı beş gâzîyle
koyup Martas adasına [3] ᶜazm eylediler. Aña
dahı gelüp çıktılar. Gâzîlerden on kişi sûret
değşürüp [4] taşradan kalᶜa içine girdiler dahı naᶜ
ra urup yürüdiler. Hayli kâfir kırdılar, [5] hisârı
feth eyleyüp anda dahı beş gâzî kodılar. Andan
ᶜazm-i Kâfûr ittiler. Çünkim ol [6] cezîreye dahı
çıktılar, anı dahı hîle birle feth ittiler, ödıncı
sûretine girdiler, aldılar. [7] Anda dahı beş gâzî
kodılar. Andan ᶜazm-i Dahhâk eylediler. Geldi-
ler ol adanuñ bir kenârında [8] gemiyi sakladılar,
taşra çıktılar. Meğer bir düğün vardı. Düğüncü
sûretine girdiler, [9] geldiler kalᶜaya bile ol halk
birle girdiler ve dahı naᶜra urup şehri feth eyle-
diler, çok kâfirler [10] kırdılar, kalᶜayı aldılar.
Anda dahı beş gâzî kodılar, gittiler. Andan
ᶜazm-i Cezîre-i Baz eylediler. Geldiler [11] bir
kenâra çıktılar. Bu Cezîre-i Baz, Ak-deñiz'üñ
boğazı öñinde idi. Ol boğaz beğleri [12] anları

tuydılar, Server bu cezîrelere gelüp hîle birle aldığın bildürmek içün tîz [13] Garmus'a haber gönderdiler. Meğer kim ᶜİlmenrûs fethinde ol laᶜîne haber varmıştı. Pes [14] Garmus çeriyi cemᶜ idüp ol Madil'de otururdı. [11] "Eñ soñ ol Türk baña dahı gelür, [15] bârî ben gâfil bulınmayam." diyü
T 345ᵃ leşker cemᶜ itmişti. Dört biñ kâfir idi. Pes Server / [1] çün Baz Adaşına geldi, kondı, ol gemi sâhibi bâzergânı kığırdı, eyitti: "Şimden girü sana destûr vireyim, varup yirûñe gidesin. Pes var bu hisâra digil 'Bu Türk Saltıh İstanbul'a gider. [3] Tekûr istemiş, size düşmân değüldür. Bundan korkmañ. Eğer dirlerse ki 'Falân cezîreleri [4] aldı.', Sen diğil ki kimseye hiç nesne dimedi. Girdi kalᶜaların seyr idüp girü çıktı. [5] Ancak ya-
B 73ᵇ nında on kişi var' / digil." didi. Pes ol bâzergân bu sözleri varup [6] hisâra söyledi hem eyitti: "Siz bilürsiz ki bu ne kişidür. Hisâr almağa ᶜacz çekmez. [7] Gelüñ düşmân olmañ." didi. Pes kâfirler eyittiler: "Gerçek dirsiz bu erdür, bu er Ayasu'dur yaᶜnî [8] velîdür." diyüp kâfirler kalᶜadan taşra geldiler. Baş açup Server'e duᶜâlar eylediler, [9] mutî oldılar. Server, anlara yir gösterdi, oturdılar. Dahı eyitti: "Baña ne dirsiz, bu [10] hisârı virür misiz?" didi. Ol kâfirler eyittiler: "Yâ Saltıh! Kurd koñşusın yimez. Biz senüñle [11] koñışılaruz. Bize kıyma." didiler. Server eyitti: "Kurduñ konşısı koyun olsa ol anı yimeye mi? [12] Ya siz n'içün geldüñüz koñşuñuz yimek istedüñüz, Endriyye'ye geldüñüz?" didi dahı uçtan ol kâfirleri[13] bağladı, zincîre çekti, hisârı aldı. Anda yidi gâzî kodı, hemân kendü[14] yanında Husrev ve Hasan ve Yusuf kaldılar. Andan dahı gemiye bindiler, ᶜazm-i Cezîre-i Madil idüp [15] gittiler. Geldiler, bir kenâra çıktılar. Server gemiden
T 345ᵇ taşra geldi, ᶜazm-i Garmus eyledi, cezîre / [1] içine revân oldı. Ol getüren bâzergân gördi gemilerde Müslümânlardan kimse kalmadı, [2] gittiler,

fırsat bulup yelken idüp kaçup Firengistân'a gitti. Server, ol gemi kaçtuğın [3] gördi, mukayyed olmadı. Pes sürdiler, bir tağa çıktılar, diñlendiler. Şerîf anda Husrev'i ve Hüseyn'i ve Yüsufı [4] kodı, kendü ᶜazm-i hisâr-ı Madîl idüp gitti. Kâfirler hod gemi geldüğin görüp [5] Garmus'a haber virmişlerdi, kâfirler hâzırlandı. Server'i añsuzda ortaya aldılar. [6] Server eyitti: "Hây mededl Cebe ile bulınmadum." Girü eyitti: "Ne diye beni hod kılıç kesmez, [7] ok batmaz, Fakîh Ahmed beni sığayup durur." didi. Gâfil olup Allah Taᶜâlâ yâd eylemedi. Dahı naᶜra urup [8] ol kâfirlere depindi. Muhkem ceng oldı. Velî ol kâfirler dahı yüz döndermeyüp muhkem ceng eylediler. Kudret-i Hak Server'e zenberek [9] okıy-
B 74ᵃ la bir zahm / urdılar oyluğında. Pes Server, andan zebün düşti, girü gayret [10] idüp at saldı. Küffâr ceng eylediler. Bir oyluğında dahı zahm urdılar, kan [11] revân olup aktı. Çün kâfirler gördiler kim Server zahm-dâr oldı, gulüvv ittiler [12] "Alduk Türk'i" diyü Server'üñ üzerine üştiler. Her tarafdan yüridiler, ceng eylediler. [13] Pes bir bâzûsına dahı zahm urdılar, kan revân oldı. Server, girü gayret eyledi, [14] nîze eline alup ceng eyledi. Katı zebûn oldı, hem susadı. Ol bir bâzûsına [15] dahı zahm urdılar, illâ katı urdılar.
T 346ᵃ Server kanı aktuğın gördi ve yaraları / [1] dahı ziyâdeliğinden kasd eyledi dağa tuta gide. Bir yirde turmayup gezerdi. [2] Şol kadar aktı kim Server bayıldı, başın nîze tayadup kendüzinden geçti. Pes [3] kâfirler anı gördiler, girü gulüvv idüp geldiler, Server'üñ çevresin alup kemend attılar. [4] Tâ kim duttılar idi nâ-gâh karşudan hemân bir atlu çıkageldi elinde bir nîze, ol kâfirlere [5] hücûm eyledi. Süñüsinden odlar çıkardı. Kâfirler anı kim gördiler dönüp kaçtılar. Garmus-ı [6] laᶜîn çağırdı kim: "Bre duruñ, ne kaçarsız?" didi. Girü ol leşker durdılar,

cenge kasd ittiler. Girü ol [7] atlu süñü birle depindi, süñüsinden odlar çıkardı. Meğer anda bir ulu papaz vardı; [8] hisâr burcından bakardı. Gördi kim bir yaşıllar giyer, boz ata biner, elinde bir süñü tutar [9] andan odlar çıkar, halkı kapkara yakar; pes yukarudan Garmus'a çağırdı kim: "Yâ Garmus! [10] Bu gelen atlu Hızr -ᶜaleyhi's-selâm-'dur. Sakın! Kitâblarda yazmışlardur, bunuñ bir kamçısı dahı [11] var nereye uzatsa uzanur. Tîz çeriñi döndür. Bunuñla ceng eylemeñ, Mesîh'e düşmân:" [12] olursız." didi. Pes ol idi kim Hızr -ᶜaleyhi's-selâm- kamçısın yire urdı, âvâzı ᶜâlemi duttı. [13] Girü kâfirler üzre yüridi, nice kâfir helâk eyledi. Peś kâfirler kaçtılar, hisâra [14] düştiler. Garmus dahı hisâ-
B 74ᵇ ruñ içine girüp burca çıktı. / Hızr -ᶜa.s.- hemân dem Server'i kaptı atıyla tonıyla, [15] getürdi Cezîre-i ᶜİlmenrûs'a iletti, anda bıraktı. Girü
T 346ᵇ gelüp ol yirde kâfirleri / [1] kırdı ve Server'üñ nîzesin yirden aldı, düşmişti, alup pes andan Hızr dönüp girü Server [2] katına geldi. Server'i atından indürüp yire yaturdı, başını dizine aldı, yüzin gözin [3] sildi, ağzına su koydı. Server gözin açtı, baktı yanında Hızr'ı gördi, hemân [4] durdı, oturdı. Pes Hızr eyitti: "Server, n'içün her yirde Allah Taᶜâlâ'yı añmazsın, [5] Ahmed Fakîh diyü añarsın. Allah müsebbibdür, Ahmed Fakîh esbâbdandur. Müsebbibu'l-esbâbı yâd eyle [6] ki cemîᶜ husûsta saña muᶜîn olan Allah'tur. Seni her hâdiseden saklayan oldur. Göz açup yumınca Hakkı bir nefes dilüñden koma!" didi. Pes Sultân [7] Ṣaltıh, Hızr -ᶜaleyhi's-selâm-'dan bunı işitti, istiğfar eyledi, tazarruᶜ itti. Pes Hızr [8] durdı, ol kan kim anda toprağa karışmıştı, anı eliyle alup balçık gibi yoğurdı, [9] Server'üñ yaralarına urdı. Hak Taᶜâlâ ᶜinâyetiyle yaraları hoş olup sıhhat buldı vücûdına kuvvet geldi. Hızr -ᶜaleyhi's-selâm- [10] eyitti: "Mahdûm bu balçık

cemîᶜ derde şifâdur. Husüsa yürek oynamasına, tâᶜüna ve vebâya câna nâfiᶜdür. [11] Gül-âb yâ sirke, yâ suyla içerler, gövdesine sürerler halâs ola. Senüñ kanuñ tamduğı yirde [12] maᶜden olup kıyâmete dek dükenmeye. Buña tıyn-ı mahdûm dirler." didi. Zîrâ Hızr -ᶜa.s.- [13] Server'e dâim mahdûm diyü söylerdi. Pes Server'e gözüñ yum, didi. Pes Server'i andan getürüp girü Madil'e cezîresine getürdi. Gine aç, didi. Açtı kendü-
B 75ᵃ zin Madil / Cezîresi'nde gördi. [14] Pes Server uy-
kudan uyanur gibi hemân turdı, gözin açtı. Ol sâᶜat zahmların [15] sıhhatte gördi, şâd oldı. Hızr, Server'üñ cemîᶜ aᶜzâsın sığadı, tamâm kuvvet
T 347ᵃ bulup hoş / [1] oldı. Server atına bindi. Pes Hızr andan dönüp Server'i vedâᶜ idüp gitti. Server, bir kez [2] naᶜra urdı, eyitti: "Yâ Garmus! Erseñ meydâna gel." didi. Pes Garmus Server'üñ âvâzın işitti, girü kalᶜadan taşra geldi, [3] çıktı. Ol râhib feryâd idüp eyitti: " Yâ Garmus! Gel döngil, sen aña garîm olamazsın kim anuñ [4] musâhibi Hızr'dur. Baştan ayağa değin anı sığadı, zinhâr sakın, ben gözümle gördüm." didi. [5] Pes Garmus eyitti: "Yâ Şemmâs! Sen anuñ sihrine aldanursın. Bizi dahı aldadursın." didi. Pes râhib [6] aña kakıdı dahı burç üzerinden çağırdı: "Yâ Saltıh! Er iseñ Garmus'a kendüyi [7] bildüresin." didi. Pes Server râhibüñ sözin işitti, kendüyi Garmus üzre saldı. [8] Kâfirler öñinden kaçtılar. Pes Garmus at saldı, karşu vardı. Mukâbele oldılar. Bir kaç [9] hamle hatâ geçti. Server eyitti: "Yâ Garmus! Gel Müslümân ol." didi. Laᶜîn düşnâmlar virdi. Server üzengi basup ayak üzre turup Garmus'a bir kılıç şöyle çaldı [10] kim atıyla tonıyla kendüyi dört pâre eyledi, cân bercehenneme ısmarladı. Pes Şemmâs râhib [11] burç üstinden barmak götürüp bülend âvâz ile imân getürdi. Çün kâfirler anı gördiler, [12] bir uğurdan amân istediler dahı hisâr kapusın açup karşu

geldiler. Server, bir kâfire eyitti: "Var [13] falân yirde üç gâzî var, kığır gelsünler." didi. Pes ol kâfir varup anları daᶜvet eyledi. [14] Geldiler, yitiştiler. Andan hisâra gelüp girdiler, anda bu-
B 75ᵇ lınan mâl ve esbâbı gemilere koydılar. / Garmus [15] oğlına girü ol yirüñ beğliğin virdi. Ol gün Server anda karâr eyledi. Andan soñra / [1] gemi-
T 347ᵇ lere bindiler, ᶜazm-i Semendirek idüp gittiler. Gelüp ol cezîreye çıktılar. Server, çevrede olan [2] cezîrelerdeki gâzîlere buyurdı. "Mâlla gelsünler." diyü haber eylediler. Ol cezîredeki gâzîler dahı mâlları ve esbâbları cemᶜ idüp gemiye koyup Server'e geldiler. Sağ ve selâmet gemiye binüp, ᶜazın idüp Anyaz'a [4] geldiler. Su taşkunlığı geçmişti. Uvak kadırga ve kayık ve filiteler birle ol mâlları taşıdılar. [5] Sudan kalᶜa-i Endriyye'ye geldiler, getürdiler, burc-ı bülende koydılar. Server Saltıh laᶜnet-nâme kodı kim [6] "Bu su üzre kimesne köpri ve değirmen ve talyan idüp sedd idüp tutmayalar. Gemiler gele, gide, [7] tura." Pes Server dahı sudan gemiler ile geldi, Müslümânlar karşu çıktılar, taᶜzîmlerle alup şehre [6] getürdiler. Server, toğru bâb-ı şimâlde Ahmed'üñ sarâyına gelüp kondı. Burc-ı Efrengi'ye çıkup, [9] ᶜâlemi seyrân ve temâşâ eyledi. Gâh ᶜibâdette ve tâᶜatte idi. Bunda bir müddet bu hâlde kaldı.

[10] Hikâyet-i Raᶜd Câdû'ya Geldüğin Beyân İder

Râvîler eyidürler, çün Server, Endriyye'de karâr eyledi, ol zamân kim [11] Tekür ceng eyledüği vakt Barkan câdüyı Raᶜd'a göndermiş idi kim vara ol Raᶜd câdüyı [12] getüre idi. Raᶜd hasta olup çün gelmedi. Şol kadar eğlendi kim bu cengler ve gazâlar oldı, [13] bitti. Pes ol Raᶜd sağ olup, sıhhate dönüp Barkan'a didi kim: "Ne dirsin, ben eyü ol-

dum, [14] sağaldum. Tur Rûm'a gidelüm." didi. Pes
turdılar, ᶜazm-i Rûm kıldılar. Ezincânib bu
yaña Tekûr çün harâc vakti [15] oldı, on bin dinâr
alup, sürüp Şerîf katına geldi. Musâfaha idüp bu
T 348ᵃ mâlı teslîm itti. / [1] Server, ol hînde maḥmûm
olmışdı, yaᶜnî sıtma tutardı. Şehr karşusında
B 76ᵃ şark cânibinde [2] şimâl mukâbelesinde / bir
püşte vardı, aña Server çıkmışdı. Havâsı hûb,
latîf çay-gâh [3] idi. Anda oturdı. Âyende ve re-
vende her gün Server'i anda ziyâret iderlerdi.
Tekûr dahı [4] Server'e ol yirde geldi, bulışdı. Pes
Tekûr eyitti: " Server, bu yirde neye turursın?"
didi. [5] Sultân Saltıh eyitti: "Hükemâ kavlinde
tıbb ᶜilmin bilenler bu deñizüñ berü tarafında
bu kadar [6] latîf, havâsı sahîh ve hûb müferrih
havâlu yir bulmadılar. Ben yirüñ adın Cebelü'l-
Mürtefᶜi kodum. [7] Göñlüm ve mizâcum bu yirde
hoş olur." didi. Pes Tekûr duᶜâ idüp eyitti:
"Sultânum, [8] hûb buyurursız velî n'olaydı bu
tağda bir âb-ı revân dahı olaydı." didi. Server,
eyitti: [9] "Yakın yirde su yok mıdur?" didi. Tekûr
eyitti: "Bir su vardur İskender-i Zü'l-karneyn
zamânında [10] yaptılar, iki kâriz eylediler kim
bu kalᶜaya getürdiler dahı yitmiş yidi yirde
çeşme eylese gerek [11] idi. Çün şehre bir menzîl
yir kaldı İskender dünyâdan âhirete nakl eyle-
di. Ol su [12] şöyle muᶜattal kaldı." didi. Server bu
sözi işitti becid yirinden durugeldi, eline Ebû
Bekr'üñ [13] ᶜasâsın alup ol dağa seyre gitti. Tekûr'ı
ve bir nice gâzîleri yanına alup etrâfı [14] do-
laşurken bir yire geldi. Tekûr'a eyitti: "Bu tağda
bir su ola didüñ idi, üşte [15] bir latîf su." diyüp
Server ᶜasâyı yire urdı, bir su revân olup
T 348ᵇ aktı, / [1] yüriyüvirdi. Ve dahı iki yirde ol ᶜasâyı
urdı, âb-ı revân sular çıkup aktı. [2] Şimdi aña
Tekûr-suyı dirler. Server andan bir dağuñ
şimâline gelüp bir yirde dahı ᶜasâsın [3] urdı, bir
su çıktı sehl aktı. Server eyitti: "N'içün ak-

mazsın?" didi. Bir âvâz geldi kim: "Bu su kamu [4]
derdlere ve marazlara devâ ve şifâdur, hassalu
sudur. Anuñ-çün sebîl telef değüldür, akmaz."
didi. Pes [5] Server ol sudan alup içti dahı "Bu be-
nüm suyum olsun." didi. Pes Tekür eyitti: "Bun-
B 76b da bir su / var [6] aña ayazma dirler. ᶜİsâ peygam-
ber -ᶜa.s.- barmağıyla yire urdı, akıttı ve bir
yirde mübârek [7] ayağıyla dahı depti, bir kuyu-
dur şimdi. Ol sular ol tağda meşhûrdur." didi.
Pes turdılar varup ol ayazmayı ziyâret [8] eyledi-
ler. Girü gelüp yirlerine kondılar. Anda kim
Ahmed'üñ sarâyıdur dahı anuñ karşusındaki [9]
kiliseyi câmiᶜ eylediler. Şimâl kapusındadur. Ol
üç ulu kilise câmiᶜler oldılar. Dîn-i İslâm [10] ol
şehirde şevket duttı. Bu Müslümânlar kuvvet-
lendiler ve şâdlıklar eylediler. Pes anda Tekür
Server'den [11] İstanbul yanında bir tağ istedi kim
dâim anda gele yaylaya, kimesneler anda aña
zahmet [12] virmeyeler diyü. Server aña taᶜyîn ey-
ledi, andan Tekür destûr alup ᶜazm-i Kostan-
tîniyye [13] idüp gitti. Pes anda varduğı gibi haber
geldi kim: "Raᶜd câdü size selâm ider, [15] geliyo-
rur." Pes Tekür eyitti: "Yüzüñüz kara olsun, Me-
sîh'üñ okuna ve nâr-ı nûruñ hışmına uğrañ. Dü-
ğün aşı savıldı, sizler soñna geldüñüz. Ol vakt
T 349a / [1] kanda idüñüz?" didi. Anlar eyittiler: "Raᶜd
hasta idi, gelmedüğine sebeb buydı." didiler dahı
bir kâğıdı [2] Tekür öñine kodılar. Pes Tekür
nâmeyi kendü alup okıdı. Dimiş kim: "Ben kim
sultân-ı [3] sâhirân Raᶜd câdüyam. Uş yitiştüm,
Saltıh'a bu gin dünyâyı dar gösterem." şöyle [4]
idem, böyle idem dimiş dahı vâfir lâflar urmış.
Pes Tekûr eyitti: "Pohuñ yimiş. Ben [5] Saltıh'ı
gördüm, bildüm kimdür. Anuñ sağlığında bu
Türklere zevâl yoktur, belki andan [6] soñra dahı
kıyâmete değin, zîrâ anlaruñ içlerinde ev-
liyâu'llâh hiç eksik olmazmış, [7] Peygamberleri
eyle dimiş. Kutb dirler imiş bir velî olurmış,

aña üç yüz altmış [8] dört velî hizmet idermiş, bu Türkleri saklarlar imiş. Her birine anlaruñ biñden [9] artuk evliyâ hizmet idermiş. İçlerinde birin bu zâhire hizmetkâr koyup [10] dîn kılıcın anuñ eline virüp zâhirde gâzî sûretinde uş bu Saltıh bigi [11] olur imiş. Eğer ol giderse birin dahı gönderürler imiş. ᶜÂdet buymış. [12] Tâ bu evliyâ gitmeyince kıyâmet kopmaz imiş. Pes bunlara ne câdû kâr kılur ve ne dünyânuñ [13]
B 77ᵃ kâfirleri. İmdi yürüñ, yıkıluñ / varuñ epsem oluñ. Hemân bunuñ çâresi harâç [14] virüp mutîᶜ olmaktur. Tâ cân u baş ellerinden kurtıla." didi. Dahı ol nâmeyi [15] ortadan yırtup iki pâre eyledi. Ol câdûnun adamların kovdı, gittiler, gelüp
B 77ᵃ / pes [3] vardılar haber virdiler. Bu laᶜîn Raᶜd câdû gazaba gelüp eyitti: "Ne Tekûr'ı ve ne Saltıh'ı koyam, [4] hep helâk idem." didi. Dahı ol üç beğ câdûya emr eyledi, her biri bir sûrete girüp [5] bir heybet ile yüridiler. Ol tâifeyi Kostantîn halkı gördi, katı ziyâde korktılar dahı elleri ve dilleri [6] dutıldı. Ol câdûlar bî-mehâbet şehre girdiler dahı halka hücûm eylediler. Yir yir naᶜra urdılar kim: "Sizi [7] hep kıraruz yâhud bize tâbiᶜ oluñ." didiler. Pes kâfirler korkularından amân çağırdılar. Pes Raᶜd [8] câdû havâda bir taht üzre otururdı. Câdûlaruñ kimi laᶜînle bile ve kimi kanatlu arslana ve kimi bebre [9] ve kimi yarasa ve kimi kaplana ve kimi fîle ve kimi küplere binmişlerdi. Envâᶜi hayvânât hep kanatlu gökte uçarlar [10] idi. Burç üstinden uçup şehre girdiler. Raᶜd toğru Tekûr sarâyına girüp sihr eyledi. Tekûr'ı beğleriyle [11] duttılar, getürdiler dahı öldürmek istedi. Barkan komadı. Pes vardılar Burc-ı Heftemin'e iletüp [12] habs eylediler. Pes Raᶜd tahta cülûs idüp oturdı, zabt eyledi dahı eyitti: "Nice idelüm [13] Saltıh ele gire?" didi. Barkan eyitti: "Beni gönder, varup anuñla bulışayım. Eğer ki fırsat bu-

lam aña bir iş idem." [14] didi. Pes Ra^c^d aña destûr virdi. Ol câdû sürdi, şehr-i Endriyye'ye geldi. On câdû birle [15] gelüp Saltıh Hazretine yitiştiler. Çün içerü girüp Ra^c^d'uñ haberin virüp kâğıdın öñine kodılar. Dimiş kim: [16] "Ben kim Ra^c^d'am, sen kim Saltıh'sın, gelesin, baña muti^c^ olasın. Eğer dirseñ seni Tekür'dan kötü iderem,
B 77^b^ bilmiş / [1]olasın." didi. Pes Server hemân kâğıdı yire koyup: "Bir cellâd gelsün." didi. Ol on câdûyı [2] Barkan birle boyunların urdı. Sihr idegördiler, kâr kılmadı. Anları depeledi. Girü bir kâfirle haber [3] saldı kim: "Elinden ne gelürse Ra^c^d eylesün." didi. Pes haber Ra^c^d'a değicek Ra^c^d-ı la^c^în feryâd [4] eyledi dahı hükm eyledi Kostantîn'den taşra kim çıktılar dahı şehr-i Edirne'ye gidüp yürdiler. Bu [5] taraftan Server hükm eyledi: "Her kişi bunı yazup getürsünler [6] *«lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-^c^aliyyü'l-^c^azîm»* dilden komasunlar ve En^c^âmlar okusunlar." didi. Hem eyle ittiler. Çün Ra^c^d şehre yakın yitişti gördi kim [7] rûhânîler şehri ortaya almışlar hiç kimseyi geçürmezler. En^c^âm melekler idi. Pes Ra^c^d ^c^âciz oldı, [8] haber gönderdi, eyitti: "Erseñ falân yirde gel ceng idelüm." didi. Pes Şerîf gâzîlerle karşu vardı. [9] Ol tâife kim gördiler, korktılar. Server eyitti: "Gâzîler, üşenmeñ, bunlar hayâldür, hâl değüldür. Göresiz ben la^c^îne [10] n'iderem." didi. Bir ra^c^d-vâr na^c^ra eyle urdı kim Ra^c^d câdû dahı vehminden yukaru örü
T 349^b^ kalktı: "Hikâyet [11] nedür?" didi. Pes / [1] câdûlar eyittiler: "Ol hasmuñ ve garîmüñ Saltıh'tur kim uş haykırdı." didiler. Ra^c^d eyitti: [2] "Berü getürüñ merkebüm." didi. Pes bir arslan getürdiler sığırdan büyük kağan, aña binüp bir yılanı [3] kamçı idinüp ol ef^c^a eline alup ^c^azm-i meydân eyledi dahı bir kez haykırdı eşek gibi andan [4] eyitti: "Berü gel yâ Saltıh, senüñle bir yaña olalum." didi. Pes Server dahı tîz ^c^Ankâbil'e süvâr [5]

oldı, ᶜazm-i meydân eyledi. Çün meydâna geldi, Raᶜd eyitti: "Sen kimsin?" Server eyitti: [6] "İy laᶜîn! Senüñ cânun alıcıyam, adum Saltıh'tur. Şerîfem ki darb ve harb ıssı bir harîfem. [7] Seni memleketler, vilâyetler gezüp aradum, bî-hamdi lillâh ayağuma geldüñ. Hemân tîz hamle eyle." [8] didi. Çün Raᶜd anı işitti, sihre âgâz eyledi. Pes gördi kim sihri kâr itmeyüp [9] büyüsi işlemedi, melᶜûn neye uğraduğın bildi dahı el göndere urdı, Server'e [10] hamle eyledi, geldi bir darb urdı. Server hamlesin menᶜ eyledi, girü geçti. Meydân [11] başına vardı, durdı. Gördi Server epsem durur bî-bâk ve bî-pervâ, Raᶜd başın [12] salup eyitti: "Yâ Saltıh! Bu darbı eğer bir dağa uraydum tozıdaydum. Sen ne hod [13] karşu durduñ?" Server eyitti: "İy laᶜîn! Hiç senüñ darbuñ benüm ᶜaynuma gelmez." Pes câdû gazaba[14] gelüp bir hamle dahı urdı. Server anı dahı merd-âne ve şîr-âne menᶜ eyledi. Girü bir dahı[15] urdı. Çün nevbetin savdı dahı durdı. Pes Server eyitti "Yâ
T 350ᵃ Raᶜd! Gözüñ aç /[1] saña bir darb ururam gâfil idüm dimeyesin." Pes kurbanından Râmîn b. ᶜAdî'nüñ yayın[2] eline aldı kim bir adam boyunca idi, bu kemân-keşler Saltıh'tan dem urur kim ol[3] büyük yayı ol çekti itmâm eyledi idi. Pes anı eline aldı, bir kez yâ Allah didi,[4] dahı ol kirişte kodı, pertâb eyledi. Râst Raᶜd'uñ siperine dokandı,[5] siperden geçüp göğsine mıhlandı, öte yanından geçti, yire sançıldı. Pes Raᶜd hemân[6] yıkıldı. Bir kez bağırdı, çağırdı "Şebşas benüm kanum senden ala." didi dahı bir iki[7] debelendi cân virdi. Server gâzîlere "Komañ!" didi. Pes Müslümânlar ol[8] üç biñ câdüyı ele aldılar, keşür toğrar gibi kırdılar. Bir dahı diri kurtılmadı,[9] helâk oldılar. Pes Server fethiyle başlarla şehre geldiler, burçlara astılar, şâdlıklar[10] ittiler. Bu yaña Tekür'a Kostantîniyye'ye haber vardı, anlar dahı şenlikler eylediler. Tekür'ı[11] zindândan

çıkardılar, tahta geçürdiler. Tekûr Server'e armağanlar, hediyyeler gönderdiler.[12] Pes Server kırk gün Endriyye'de turup girü andan ᶜazm-i Tuna eyledi. Gâzîler karşu[13] geldiler dahı görişüp Server'i makâmına getürdiler. Hem Tatar Hanı gelüp niᶜmetler dökilüp[14] sohbetler ittiler. Âhir söz arasında Han eyitti: "Ümîddür ki biz dahı bir ulu gazâda[15] bulınavuz." Server eyitti: "Neden dirsiz bize haber virüñ." Pes Han
T 350ᵇ eyitti: "Server, baña /[1] câsûslarum şöyle haber virdiler kim ol vakt kim Kaydaſan sınup gitti, çünkim tahtına [2] varur dahı ruhbânların cemᶜ ider, eyidür: 'İy kâſirler! Siz dirsiz kim bizüm dînümüz haktur. Pes hak[3] olan kuvvetlüdür. Siz cemîᶜ zamânda bu Türkler elinde hâr ü zârsız, tîz baña bu Türklerüñ[4] bir çâresin buluñ yohsa sizi hep kıraram.' dimiş Pes bu kâſirler ittiſâk idüp[5] dimişler ki 'Bir kimesne gele Salsal b. Dâl nesli ola Benî Asſer leşkeri ile yüriye,[6] hergiz anuñ öñine Türkler durmayalar. Hükm anuñ ola. Fırat'a dek ſeth ide. Pes Kaydaſan[7] eyidür: 'Ol nesilden şimdi kimesne yok mıdur?' Pes girü bir râhib eyidür: 'Vardur, Alaman'da bir kubbe[8] yapmışlardur, anuñ içinde oturur, vakti geldüği vakt anlara maᶜlûm olur dahı ol kubbeden[9] çıkar hurûc eyler. Bu Türkleri ol hep kırısardur.' Pes Kaydaſan aña kendüsi varur. Altı ay[10] seſer eyler. Pes şimdi geliyorurmış, anı kubbeden çıkarmış 'Benîü'l-Asſer benem.' dirmiş, kâſirleri kendüye[11] uydurup dahı gele, ſitne eyleye ve hem dahı gün toğusında ve Türkistân eteğinde bir yüksek [12] mîl varmış, Key-husrev'üñ atası Key-kâvûs binâ eylemiş. Anda ol mîl içinde oturur bir câdû[13] varmış, adına Şebşas dirlermiş, cemîᶜ câdûlaruñ başı imiş. Anı dahı getüreler,[14] Müslümânlara gulüvv ideler. Bu kâſirüñ ſikri budur." didi. Pes Server eyitti: "Yâ Han! Eyle bil[15] ben Şebşas adın Raᶜd'uñ ağzından işittüm,

T 351ᵃ kim idüğin bildüm. Meğer ol sehhârmış. İmdi /
[1] ben aña yalñuz giderem dahı Allah Taᶜâlâ ne
buyurur görem." Çün Server bu sözi söyledi, [2] ya-
rak gördi gitmeğe. Pes Han dahı destür alup
vedâᶜ idüp Kırım'a gitti. [3] Ol hînde Kırım muᶜaz-
zam şehr ve taht-gâh idi, soñra harâb oldı. Bun-
lar bunda kalsun, [4] biz girü bu hikâyete gelelüm.
Râvîler rivâyet iderler kim, Server Saltıh çün [5]
gitmeğe yarak eyledi, girü Tuna'yı geçüp ᶜazm-i
Boğdan eyledi. Bâzergân süretine girdi. [6] Boğdan
ilin geçüp ᶜazm-i Kaydaſan eyledi. Çünkim Kay-
daſan iline girdi, gördi her diyâruñ [7] kâſirleri
her taraſtan akışup Tunag sahrâsına giderler
dahı bu kıral anda otururdı, [8] kâſirleri daᶜvet ve
emr idüp kığırmıştı ve ol Alaman diyârından
getürdüği [9] Salsal neslidür, aña Dan Voyvoda
dirlermiş. Bu kâſirler anı uğur görüp giderler-
miş [10] ki varup ziyâret eyleyeler dahı aña uyup
gelüp Türk'e yüriyeler. Pes Server andan [11] yaña
ᶜazm eyledi, bu Rahş-ı sürh adlu atını sürdi, bir
yola gitti. Kudret-i Hak [12] cârî oldı, Server yol
azup yabana gitti. Dağdan dağa düşüp geldüği [13]
yolı dahı yavu kıldı. Kırk gün seſer eyledi, bir
şehre çıkageldi. Gördi Yahüdiler [14] şehri idi, ev-
lerine girmişler otururlar. Pes yılda on gün bay-
ram idüp taşra [15] çıkmazlar imiş, hiç nesneye
yapışmazlarmış, epsem otururlarmış. Çün Ser-
T 351ᵇ ver anlara geldi / [1] Yahüdilerden birine sordı:
"Bu ne şehirdür?" didi. Ol Yahüdi eyitti: "Bu şehr
Sâmiriyye'dür, [2] Alaman diyârıdur." Pes Server
aña ayruk nesne dimedi. Andan ᶜazm eyledi, bir
dağa [3] çıktı. Giderken ol tağ içinde bir kubbe
yapılmış gördi. İlerü vardı, gördi ki [4] çâr-güşe
dîvârı üsti bir kubbe kapusı nesnesi yok durur.
Pes Server anuñ [5] bir taraſın deldi, içine girdi.
Ne gördi? Bir uzun demürden ceng esbâbıyla
müheyyâ [6] bir levh yazılu durur. Pes Server ol
levhe nazar eyledi, anda olan sözi bildi. Dimiş [7]

kim: "İy bunda gelen zahmeye giren! Bu yarağı bulasın ve dahı bilesin ben kim Seylâf aslıyam, benüm [8] diyârda bir düşmânum vardı, gürbüz kimesne idi, aña kılıç ve ok ve yarak birle çâre [9] bulmadum. Âhir bu top ve tüfengi te'lîf eyledüm. Topı tüfengi darb-zen ittüm. Girü [10] fikr ittüm ki bir düşmân elde tutıla, buña çâre gerek, didüm, vardum pes bunı te'lîf [11] eyledüm. Ol düş-mânumı bu tüfeng birle urup helâk eyledüm. Birisi o-tuz kâfirden [12] geçüp fındukın soñra taşra bul-dum. Bu tüfeng beni süsti, kolumı şikest eyledi. [13] Ben dahı andan helâk oldum.Pes bu kubbeyi yapturdum, bu yarağı bunda kodum. ᶜİlm birle [14] bildüm ki âhir zamânda bir eyü Hak-şinâs tâife geleler, bunı yarak idinüp, [15] dîn düşmânların bununla helâk ideler dahı üredeler. On biñden
T 352ᵃ artuk kimesne / [1] bir uğurdan atalar. Anlara bunuñ fenni âsân ola ve eğerçi ben te'lîf eyledüm
B 78ᵃ velî atmasında [2] ᶜâciz oldum. Uzunlığı tüfengüñ dört karış / ve yidi parmak idi ve biñ dâne [3] fınduğı vardı tuçtan, bir kîsede tururdı. Kîse demürden idi." Server sünüp [4] eline aldı, levhde aslın dimişti, anuñ otın ve fınduğın koyup attı. Pes dört fersah yire hükm [5] itti. Dağa, kayaya uğradı, rîze rîze eyledi. Server anı bir yüksek yir üzre [6] koyup attı. Andan eline alup atamadı, ᶜacz eyledi. Pes anı gördi kim bir sadâ belürdi. Gördi kim bir pîr tağ içinden [7] yayan çıkageldi, selâm virdi dahı ilerü varup ol tüfengi hemân yirden getürdi, [8] eline alup dahı ᶜale't-tertîb otın ve fınduğın koyup çakmaklayup ucın koltuğına tutup ol tüfenge hemân od virdi, attı. Âsân vec-hile halâs ittürdi. Ol atarken Server [9]nazar idüp gördi kim ol pîr Hızr'dur -ᶜa.s.- hemân Server Hızr'uñ ayağına düşti, [10] yüzin hâk-i pâyine sürdi. Hızr dahı Server'i göğsine çeküp alnında öpti. [11] Andan eyitti: "Oğul Saltıh! Bu demür ya-rak bir zamân İslâm içinde yayıla. Nekbet-i [12]

küffâr olmasına sebeb bu ola. İslâm'a kuvvet vi-
re ve ruhsat ola. Pes Resûlu'llâh [13] muᶜcizesinde
Müslümâlar elinde kerâmet ola." didi. Andan
Server'e anuñ atmasın ve dutmasın [14] gösterdi
ve halâs tarîkini bildürdi. Şimdi tüfeng atmada
üstâdları Şerîf Saltıh'tur ve pîrleri Hızr nebî-
dür. Silsile aña varur, çıkar. Pes çünkim atmak
tarîkin Şerîf'e gösterdi dahı eyitti: "Yüri Server
şol yoldan git [15] bir ulu gazâ idesin, kılıcuñ ᶜarş-
T 352ᵇ ta asıla." didi. Server'i vedâᶜ eyleyüp gitti. / [1]
Pes Saltıh salâr-ı Rûm, atına süvâr olup ol
gösterdüği yola gitti. Ol sahrâya çıktı kim [2] bu
Kaydafan anda otururdı. Server ilerü ge-
lüp mahfî seyrân eyledi. Gördi kim ol [3] Salsal
aslı olan kim Dan dirlerdi aña bir kızıl al-
tundan çadır kurmışlardı. Bu kâfirler [4]
B 78ᵇ çevre alup aña secde iderlerdi. / Server bir yir-
den gelüp durdı. Pes birezden Kaydafan [5] atı-
na bindi, geldi anuñ çadırı öñinde yüzin yire
urdı, turdı. Nâ-gâh birezden [6] bir saru çapar gök
gözlü, ebraş bir kâfir çıkageldi. Bir at
çekivirdiler ammâ gâyet semizliğinden [7] ol ata
binemedi. Ayağı altına bir sandal kodılar, an-
dan bindi. Ve bir kâfir dahı vardı [8] Nikol dirler-
di pes ol dahı gelüp bu Dan-ı laᶜîni ᶜizzetle alup
eve ᶜazın eylediler, [9] gittiler. Çün sahrâya
çıktılar perâkende olup her tarafa dağıldılar
dahı şikâra ve sayda [10] meşgûl oldılar. Bu Dan-ı
laᶜîn üç kişiyle yalñuz bir dereye indi kim şikâr
ele getüre. Server hemân [11] bu taraftan çıka-
geldi. Bir mişe arasından arslan gibi kendüyi
gösterüp bir kez naᶜra urup [12] ol tüfenge od kodı.
Bir sâᶜika peydâ oldı. Hemân dahı tüfeng fındu-
kı çıkup laᶜînüñ çak göğsine tokandı, [13] berü ya-
nından çıktı. Pes kâfir atın üstinden muᶜallak
yıkıldı, cân cehenneme virdi. Ol[14] üç kişi bakup
Server'i arslan gibi mişe arasında gördiler:
"Hây n'eyledüñ?" didiler. Server [15] ol mişe-istân

içine alup yürüyüvirdi daha anda belürsiz oldı.
T 353a Bu yaña bu üç / [1] kişinüñ ikisi saçların sakalların yolarak Kaydafan katına geldi dahı feryâd ü figânlar eyledi. [2] Kâfirler şaşup: "Hây n'olduñ?" didiler. Ol kullar eyittiler: "Tarısı sultânuma Dan pehlevân şöyle öldi, apañsızdan [3] mişe içinden bir herîf çıkageldi. Elinde demürden bir yarak dutar, içine [4] od koyup attı, fınduk ile Dan'ı göğsine urdı, öldürdi. Bâkîsin sultânum bilür." didiler. [5] Kaydafan eyitti: "Ne herze söylersin, tüfeng elde mi dutılur, ya nice ol atılur?" didi. Pes cân [6] başına sıçrayup at sürdi
B 79a Dan üzerine geldi. / Gördi kim Dan pehlevân kara tağ gibi [7] meyyiti döşenüp yirde yatur, ölmiş. Berüsin aradılar gördiler kim akça kadar bir delük göğsinde dahı bağrından çıkmış. Pes [8] Kaydafan anı eyle göricek tâcın yire urup "Dirîga! Hayfa benüm emeklerüme ve zahmetlerüme. [9] Henüz Saltıh gelmedin Türk cinnîleri gelüp Dan gibi eri gürbüz pehlevânı yok yire [10] öldürdiler. Dirîga bizüm işümüz eñ soñ ziyâna varısardur. Bu Mesîh ümmeti ser-nigûn [11] olısardur." didi. Bî-ihtiyâr hây hây idüp ağladı, derd ve mihnet ile ciğerin tağladı. [12] Emr itti Dan'uñ meyyitini getürdiler. Rûs ve Alaman'a iledüp gittiler. Pes Kaydafan eyitti: [13] "Bu dağı çevre kuşadup arañuz, bir kimseden bolay ki nişân bulasız." didi. Nikol kâfir [14] zağar köpeği gibi arayarak Server'üñ atınuñ izin bulup dört yüz yiğit, atı ve kendü [15] yeğin der-pâyine düştiler. Bir iki bölük kim aştılar, Server'üñ ardın-
T 353b dan yitiştiler. / [1] "Bre durgıl ne kişisin yohsa Dan'ı sen mi öldürdüñ?" didiler. Server dönüp anlara eyitti: "On kerre [2] yüz biñ rahmânî cin leşkeriyüz. İslâm dînine girmişüz, Müslümânları beklerüz. Uş beni gönderdiler, [3] Dan'ı öldürdüm ammâ kardaşum, Kaydafan'ı varup öldürse gerektür. Hele gelüñ sizleri dahı [4]

tamâm ideyim." didi. Pes bu Nikol kakıyup Server üzre at saldı. Server aña karşu gelürken [5] bir tüfeng urdı, kellesini perrân eyledi. Çün kâfirler anı gördiler, feryâdlar eylediler. Bir kâfir beği [6] dahı vardı, Kınas dirlerdi, ol dahı at saldı. Server aña dahı bir tüfeng urdı. [7] Fınduk boynına dokanup başı üzilüp yire düşti. Server' üñ elinde kerâmetten biri buydı kim fınduk girü [8] kendünüñ yanındaki kîseye dolaşup girürdi
B 79[b] daha yabana / gidüp zâyi[c] olmazdı. Eğer ok dahı atsa girü [9] okı biliğine gelürdi. Çünki Server bu kâfirleri bu vech-ile öldürdi, leşkeri bir uğurdan [10] üzerine at saldılar dahı Server'i ortaya aldılar. Kaçan karşudan gelürlerdi, Server girü [11] anlara bir tüfeng attı. Fınduk kırk sekiz kâfirden geçüp girü eline geldi. Ol kâfirler bir uğurdan [12] hazân yaprağı gibi yire dökildiler. Kalan kâfir anı görüp girü çekildiler. Pes Server girü bir tüfeng [13] dahı hâzır eyledi. Ol kâfirler anı göricek." Hây bu cân alıcıdur. Ancak kardaşlar ölmek eksüğümüz [14] değül." diyüp turmayup korktılar, kaçtılar. Birbirinüñ ardın basarak: " Meded! Cân alıcı ardumuzdan [15] bizüm cânumuz almasun" diyüp ardlarına bakmayup Kaydafan'a geldiler. Ol iki kâfirüñ ölü-
T 354[a] sin / [1] getürdiler, kıssayı bir bir diyüvirdiler:" Dahı ol bize didi kim karındaşum, varup Kaydafan'ı öldürse [2] gerektür." didiler. Pes Kaydafan bu sözden vehm alup korktı durdı. Pes vezîri eyitti: "Yiğreği Sultânum [3] budur ki dek duralım taht-gâha varalum, epsem olalum. Şâyed Saltıh dahı dirneğümüzi işide gele, [4] bize bir belâ ola." didi. Kayfadan eyitti:" Eyü dirsin, bize ruhbânlar bu yalan sözlerle bir belâya uğrattılar. " diyü hemân tağılup gidivirdiler. Yirlü yirine vardılar, oturdılar. Server anı işitti [5] andan [c]azm-i Bulgar eyledi kim Rûs diyârında bir beğ vardı, aña Melik Bulgar dirlerdi, [6] ol yire hükm

iderdi, leşker divşürmişti kim Kaydafan'a gele
idi, bir yirde otururdı. [7] Pes Server ol yire
çıkageldi. Gördi Melik Bulgar meydânda durmış
elinde kemân küre dutar, kuşlara kaya [8] atar.
Çün Server'i ıraktan gördi gelür, pes bir kişiye
buyurdı: "Şol süvârı aluñ [9] berü getürüñ, misâ-
B 80[a] fire / beñzer." didi. Pes ol sözle Server'i da'vet
eylediler. Okunan yire var, zinnâr irinme,
okunmayan yire varma, görinme diyüp çün me-
lik katına geldi, pes melik eyitti:" Ne kişisin
kandan gelürsin? Baña haber virgil." didi. Pes
Server eyitti:" Asfer'den [11] gelürem ol Dan kâfiri
Saltıh geldi, öldürdi ve Nikola ve Kınas'ı dahı
depeledi." didi. [12] Melik eyitti:" Ne ile öldürdi?
Yâ nice geldi anı depeledi kim bunca halk ve
leşker dururken?" didi. Server [13] eyitti: "Añ-
suzdan geldi dahı kemân küre kayasıyla urdı
bir yanında çıkdı!" didi. Melik [14] güldi, eyitti:"
Be hey nâ-bekâr! Bu kemân küre kayasın nice
attı kim adam öldüre andan Dan gibi kara [15]
dağlayın pehlevânı, yalan söyleme." didi. Pes
Server eyitti:" Ben kuluña buyurgıl dahı bir a-
T 354[b] damı göstergil / [1] anı şol elümdeki kemân ile u-
rup öldüreyim, gözüñle gör." didi. Melik kahka-
ha ile gülerek " Mâ at beni ur göreyim nice ider-
sin? Bu kemân küre atmakta ben kadar ehl ol-
mayasın." didi dahı kemân küreyi [3] Server'e su-
nuvirdi. Server dahı eline alup eyitti. "Yâ melik!
Gâfil olma, soñra nesne dimeyesin [4] kim baña
şöyle ittüñ diyesin." didi. Melik eyitti: "Eğer u-
rup beni öldürmeyesin soñra ben bilürem [5] saña
ideceğüm." didi. Server eyitti: "Hayr ola Sultâ-
num!" bir kez haykırup kemân kayasın atdı.
Melik sakınayın [6] sandı râst kaya gelüp çak bo-
ğazında tokanup öte yanına geçti, düşti, Melik
cân virdi. [7] Bu kâfirler "Hây herîf! Beğümüzi
n'eyledüñ?" diyince hemân Server el kılıca u-
rup: "Benem Saltıh! [8] Sizi helâk itsem gerektür.

Açuñ gözüñüzi." didi dahı kâfirlere girdi, hayli
kâfir öldürdi. [9] Kâfirler kaçup tağıldılar. Server,
bir taraftan nihân olup Rûs iline gitti. Geldi
Baskurı [10] şehrine çıktı. Çün şehre yakın yitişti,
B 80b gördi bu Rüs beğinuñ oğlıtaşra gelüp bir kaç [11]
kimesne / ile durup kuşlara ağız tüfengin atar-
dı. Pes Server ilerü gelüp eyitti: "Bunuñ ile [12] a-
dama dahı atar mısuñuz?" didi. Anlar güliştil-
ler, eyittiler: "Mâ imdi sen adama atgıl göre-
lüm." didiler. Birin anuñ [13] eline sundılar. He-
mân Server ol kargıya dem urdı, fınduk içinden
çıkup Rüs meliki [14] oğlınuñ gözine tokandı, gö-
zin çıkardı. Ol kâfirler: "Hây nâ-bekâr! N'eyle-
düñ beğümüzi kör [15] eyledüñ." diyü çağırıştılar,
Server'e üştiler, hücüm eylediler. Server girü bir
T 355a naᶜra urup "Saltıh benem" didi / [1] dahı bir kaç
kâfiri öldürdi. Andan bir tağ tarafın dutup gitti.
Bu haberler girü her yire yayıldı kim memleket-
lere "Saltıh bunda gelmiş." didiler. Pes Server [2]
andan ᶜazm-i Türkistân idüp gitti. Ol yirde kim
Key-kâvüs ol mîli binâ itmişti, Elburz Tağı [3] ete-
ğinde Sistân tarafında idi. Ol yire yidi günlük
yakın gelicek karşudan bir tağ gibi [4] görünü gel-
di. Râvîler şöyle rivâyet iderler kim çâr-güşe ak
ruhâmdan bünyâd [5] eylemişlerdi. Pes tokuz yüz
toksan tokuz zirâᶜ idi, dîvâruñ her tarafı yitmiş
yidişer [6] zirâᶜ-idi, kapusı çînî pulâddan idi, ayna
gibi mücellâ ve musaffâ idi ve hem çevresinde [7]
bir ok atımı yir ak mermerden ferş çepçevre dö-
şenmişti. Ol binânun tozı kandan [8] idüğin kim-
se bilmezdi, gören bütün sanurdı. Server ol bi-
nâya tahsîn eyledi. Ol mîl [9] minâre gibi yapılup
dururdı. Server fikr eyledi kim bu mîle ne tarîk
birle çıka. Sürdi, [10] ol mîlüñ kapusına geldi.
Gördi muhkem kilidlenmiş durur, kilid eski-
miş, üzerinde Key-husrev'üñ [11] adı yazılmış,
kilidüñ büyüklüği bir beşük kadar vardı. Pes
Server yüridi dahı kilide el [12] urınca karşudan

bir at sahîli âvâz işitti. Server, andan yaña nazar eyledi, gördi kim atlu kimesneler [13] gelürler, pes Server ol tağ gibi mîlüñ ardına toplandı.
B 81a Çün ol atlular yitiştiler, meğer kim anlar / Şebşas câdû idi. Hemân yitmiş yidi câdû birle irdiler dahı atlarından inüp ol kapuyı açtılar, [15] bir uğurdan içerü girdiler. Server, anlaruñ soñına
T 355b kaldı. Sürdi, kapuya vardı, içerü girdi. / [1] Gördi bir ev, büyük anuñ içinde ol atlar dururlar. Bir yanında anuñ bir mermer kapu nerd-bânı var, yukaruya [2] gider. Server, ol evüñ içine nihân oldı. Pes birezden bir câdû çıkageldi. Nerdbândan inüp [3] gelüp mîlüñ kapusın içerüden muhkem berkitti dahı girü yukaruya çıkup gidivirdi. [4] Pes Server anuñ ardınca vardı, ol nerdbândan yukaru giderek bir yire geldi. Gördi yitmiş hücre birbiri [5] üstine idi, her menzilde bir hücre yapmışlardı. Server ol mîle iki günde güçle çıktı. Pes anuñ [6] çok üstinde dört hücre eylemişlerdi. Her bir hücrede bir pencere vardı, her biri bir tarafa bakardı. [7] Pes Server birine girdi, içi tolu yarak dururdı. Ol pencereden aşağa baktı, yir yüzi [8] bir hirmen gibi görinürdi. Andan durdı, bir hücreye dahı vardı, gördi anda aşlar bişürürlerdi, matbah imiş. [9] Ol câdûların bir kaçı anda hizmet iderlerdi. Server görinmedi. Pes Server andan bir hücreye dahı vardı, [10] gördi bu câdûlar meclîs idüp içerler, ᶜişret iderler. Şebşas câdû bir taht üzre geçüp [11] şâh-âne oturmış, kaşları inüp gözini örtmiş, bir kocadur, şöyle kim ᶜömrinde hergiz İblîs'ün göñlin incitmemiş. Pes Server ol hücreden birine dahı vardı, [12] gördi helâdur, pes girü dönüp ol hücre kapusına geldi, fırsat gözetti durdı. Pes birezden [13] Şebşas baş kaldurup eyitti: "Yârânlar! Bilmiş oluñ ben Rûm'a eñ soñ giderem ki Raᶜd'uñ [14] kanın Saltıh'tan aluram. Bu dünyâda câdûlar komadı, öcin alup kırdı. Biz

kalduk." didi. [15] Hemân Server anı işidicek kasd eyledi kim yürüye, kendüsin bildüre idi. Pes
T 356[a] Şebşas / 1 yirinden durup / "Helâya giderem."
B 81[b] diyü ibrîk eline aldı, ol bir hücreye gitti. Çün içerü girüp [2] kazasın gördi, Şerîf kasd eyledi kim üstine vara. Soñra kendüye eyitti: "Kimseyi su içerken ve su dökerken incitmek olmaz." didi dahı sabr eyledi. [3] Birezden câdü yirinden durdı tâ ki gide. Hemân Server karşu vardı. Şebşas eyitti: "Kimsin?" didi. [4] Server eyitti: " Ol Rüm'a varup Raᶜd'uñ kanın alacağın Saltıh kendüsiyem, size [5] zahmet olmasun diyü uş geldüm, iriştüm." didi. Şebşas tîz sihre başladı. Server, berk boğazın [6] duttı, yire bastı, göğsine çıktı, eşek kuyruğu gibi ol çil sakalın eline dolayup hançer boğazında kodı eyitti: "Gel, Müslümân ol, cânuñı tamudan âzâd eyle." didi. Laᶜîn herzeye başladı. Server, hemân dem başın kañırup kesti dahı taşra çıktı. Ol câdülara [7] geldi, ol başı ortalarına atıvirdi. Çünkim câdülar başı görüp kadîd oldılar, Server eyitti: "Şebşas'ı öldürdüm. Sizi dahı hep [8] kıraram, yâhud Müslümân olun." didi dahı hücre kapusında durdı. El kılıca urdı. Laᶜînler ᶜakılların cemᶜ idüp el kılıca urdılar. Şerîf gazaba gelüp eyitti: "Bre melᶜünlar! Ben sizi kodum, uyursız dahı düş mi görürsiz he mi?" diyüp [9] ol câdülara bir kılıç urdı `kim ânîde kırk yidisin depeledi. Bâkîsi cân alıcıdan kaçar gibi kendülerin [10] ol mîlden aşağa attılar, helâk oldılar. Durup hücreleri tekrâr aradı, câdüdan kimesne kalmasun diyü. Pes anlaruñ mâlın ve esbâbın almadı. Girü ol [11] mîlden aşağa indi. Ol atları yabana saldı. Mîlüñ kapusın şöyle açuk kodı [12] dahı Küh-ı Elburz'a revân oldı. Dört ay ol tağda seyr eyledi. Yaban adamın anda [13] bî-nihâyet gördi, kıllu idi. Ve ᶜacâib câdülar gördi. Pes tağdan çıkup toğru [14] Harezm diyârına gitti.

Andan Horâsân'a ᶜazm eyledi. Horâsân'dan
B 82ᵃ ᶜazm-i / Fâris eyledi. [15] Andan girü Tebrîz'e gel-
di. Çün ol şehre yitişti, bir niçe günden soñra
T 356ᵇ durup ᶜazm-i Kirye eyledi. / [1] Andan itibâren
Fırat'a gitti. Bu Fırat'ı geçüp toğru evliyâ yatağı
Kayseriyye şehrine yitişti. [2] Anda olan velîlerle
bulışup husûsa Şeyh ᶜAbdu'llâhu'l-Malatıyyavî
Sultân ile bulıştı [3] ve Şerîf Muslî ve Seyyid
Burhânü'd-dîn ve ᶜÖmer-i Helvâyî ve Kerdeciler
ahisi ve Şeyh Muhammed Birûzî [4] Hayyât ve
Şeyh Şehâbü'd-dîn-i Makbûl, Hâcı Bayram idi,
bunlarla bulışup ve dahı Seyyid Şeyh ᶜAbdu'llâh
[5] şunuñ gibi erdür kim hattâ Timur-leng Rûm'a
geldükte Kayseriyye şehrine kasd eyledi. Geldi [6]
kim eñiz kendü yolından şehre gire, şehri gâret
eyleye. Kendü at depüp ilerü gelüp yüriyicek [7]
Seyyid Malatıyyavî Sultân'uñ kabri anda idi, ol
türbenüñ penceresinde Zü'l-fikar [8] resmi çıkup
arkası yola ol seyf turdı dahı odlar çıkardı ve
dahı Seyyid'üñ [9] elinüñ kabzadan barmakların
gördi. Anuñ korkusından Timur inüp atından
işine tevbe [10] ve istiğfar idüp dahı Rûm'dan
dönüp ᶜAcem'e gitti. Ardınca Emîr Süleymân b.
Bâyezid Han, [11] leşker ile yitişüp kırdılar,
sıdılar. Kaçtı, Semerkand'a gitti. Ol cengde
zahm-nâk olup [12] andan geberdi, helâk oldı. Pes
Seyyid Malatıyyavî Sultân'la varup ᶜAlî b.
Battâl Gâzî'yi [13] ziyâret eylediler. Server andan
Zeynü'l-ᶜâbidîn Sultân'ı ziyâret itti. Andan
Server [14] Malatıyya'ya gitti. Varup anda Seyyid
Gâzî Sultân'uñ evlerin ve dahı yurdların ziyâret
[15] kıldı, ceddinüñ rûhına duᶜâ eyledi. Andan
dönüp ᶜazm idüp Kır-şehri'ne geldi. Andan ol şe-
T 357ᵃ hirde olan velîlerle / [1] bulıştı. Fakîh Ahmed
Sultân vefât eylemişti, varup kabrini ziyâret
kıldı. Hâcı [2] Bektaş ve Ahi Evrân ve Seyyid
Yûsuf-ı Kaşgârî ve ᶜUryân Baba, Toğan Baba ve
hem niçe velîler gelüp [3] anda cemᶜ olup sohbet

B 82b eylediler. Server andan girü anlara vedâc / idüp
cazm-i Konya eyledi. Anda dahı varup Hazret-i
Mevlânâ ile ve Şems-i Tebrîzî ile ve Hüsâmü'd-
dîn ve bâkî ehlu'llâh 5 gelüp musâhib oldılar.
Bir niçe gün sohbet kılup andan cazm ider. Ak-
yanos şehrine 6 gitti. Varup Seyyid Mahmûd-ı
Hayrân'uñ kabrin ziyâret eyledi. Râvîler şöyle
rivâyet iderler kim 7 Seyyid Mahmûd ile Şerîf
kabri içinden söyleştiler, çok kimesne işittiler.
Ve nakildür kim Seyyid 8 Burhânü'd-dîn Şerîf
Muslî'den okurdı. Bu Şerîf Muslî fevt oldı. Pes 9
yidi yıl Seyyid Burhânü'd-dîn dersin diyüvirdi.
Erenler ölmezdi, hemân bir yirden 10 bir yire
nakl iderdi. Pes Server andan durdı, Hvâce
Nasrü'd-dîn evine geldi. Kapu 11 kakıdı, hatunı
kapu ardına gelüp: "Kimsiz?" didi. Server eyitti:
"Ben Şerîf Saltıh'am. 12 Kanı Hvâce kandadur?"
didi. Pes hatun eyitti: "Server, Hvâce Sivri-
hisâr'a ve 13 Kara-hisâr'a gitti." Server eyitti: "Ol
yirler ekser kâfirliktür, anda n'eyler?" didi. Ha-
tun eyitti: 14 "Server, Sivri-hisâr'uñ muta-
sarrıfları haber gönderdiler dahı eyittiler
'Gelsün bize birez cakl 15 koysun. Biz dahı iller
gibi uslanalım' dimişler. Ve dahı Kara-hisâr'da
T 357b olan Ermeniler eyitmişler / 1 'Nasrü'd-dîn bir
cakılsız Türktür kim gerekse anuñ sakalına
güler. Vây bunda gelse biz de 2 gülerdük.' di-
mişler. Pes anda gitti kim vara anlaruñ sa-
kallarına güle birez, andan soñra gele." didi. Pes
3 Server eyitti: "Hayf bize bir kaç nasîhat ide
dirdüm, bulımadum." didi. Hatun eyitti: "Ben
saña nasîhat 4 eyleyeyim kabul eylerseñ." didi.
Server eyitti: "Buyurgıl, işidelüm." didi. Ha-
tun eyitti: "Nasîhatum 5 budur kim bu dün-
yâda fâsık, fâcir, fâsid ile calâka eyleme ve da-
hı yad kişiye kendüñi 6 ve hem dahı mâluñı i-
B 83a nanma ve hem cavratlarla maslahatta /
meşveret idüp anlara râz virme 7 ve dilüñden

tevbe ve istiğfârı koma ve kendüñe ne sanursañ
her müᶜmine anı sanasın. [8] Allah'tan korkup ve
Resûl'den utanasın ve âhiret içün bunda ᶜamel-i
ahsen idesin dahı [9] yaramazlıklardan kaçasın,
yaramazlık itmeyesin, kim gönlüñ [10] karar-
maya tâ mükâşefe her dem saña zâhir olup sırra
vâkıf olasın, âyine-i dilde [11] Hakka müşâhid
idesin." didi. Server bu nasîhatleri ol âhiret
bacısından işidicek [12] kendüden geçüp haykırup
yüz dâne altun virüp iᶜtâ idüp gitti. Nakildür
kim her yıl [13] Server, Nasrü'd-dîn ve hatunına
tuhfeler ve armağanlar gönderürdi, Hᵛâce ve ha-
tun dahı duᶜâlara [14] gönderürlerdi. Pes bir yıl
Server'üñ yanında nesnesi bulınmadı kim gön-
dere. Haber gönderdi kim "Bu yıl gazâya gideme-
dük, bizi duᶜâdan unıtmasun. İn-şa'-Allah gele-
cek yıl gönderevüz." didi. Pes ol gelen, Hᵛâce'ye
T 358ᵃ bulışup Şerîf'üñ haberin virdi. Hᵛâce / [1] eyitti:
"Beğüm, siz bilmez misiz kim mesel-i
meşhûrdur ki boş torba ile at tutılmaz, erenler
yanında [2] hatâdur." didi. Pes ol varan adam e-
yitti: "Bir duᶜâ eyle sizlere bir mut buğday
getüreyim." didi. Hᵛâce: [3] "Bir kile olsun, hemân
hâzır olsun. Erenler duᶜâyı hâzıra iderler, gâibe
gül-bâng iderler, [4] viresiye duᶜâ olmaz." didi. Ol
şahs vardı bir kile buğdayı aldı, geldi. Hᵛâce
duᶜâlar [5] eyledi. Ol kişinüñ mâlı şöyle vâfir oldı
kim rızkının hisâbın bilmezdi. Biz yine Server [6]
hikâyetine gelelüm. Seyyid Saltıh çünki anda
gitti, Sultân Taptuk Hazretin arzu [7] kıldı. Hiç
görmiş değüldür. Çünkim aña yakın yitişti Sul-
tan Taptıh eyitti: "Dervîşler, misâfir gelür,
karşu çıkalum." diyu [8] dervîşlerle gelüp Şerîf'le
B 83ᵇ göriştiler. Andan zâviyeye geldiler anda / ko-
nukladılar ve ziyâfetler [9] ve sohbetler eylediler.
Ol yirde olan evliyâu'llâh cemᶜ olup Karaca Ah-
med'i ve pîri Ahmed Sultân ve Yâr Ahmed
Sultân geldiler. Sohbetler olup [10] vaᶜz ve

nasîhatler zevk ve safâ ve semâᶜ ittiler. Şerîf yiğirmi dört gün anda durdı. Âhir [11] anları vedâᶜ idüp ᶜazm-i Sinop eyleyüp giderken nâ-gâh karşudan bir ᶜalem peydâ [12] oldı. Gelürek gördi kim Aydın-oğlı Gâzî ᶜÖmer yidi yüz otuz yiğit ile [13] gelürler. Server at başın çeküp durdı. Çün geldiler, anlardan birisi Server'e [14] "Kimsin?" diyüp ilerü gelüp sordı. Şerîf kendüsin bildürdi. Pes at sürdi varup [15] ᶜÖmer'e bildürdi. Gâzî ᶜÖmer atından inüp gelüp Server'üñ elin ve ayağın öpti. Görişdiler. Bâkî gâzîler dahı gelüp görişdi-
T 358ᵇ ler, safâlar sürdiler. / [1] Server Gâzî ᶜÖmer'i atına bindürdi, yanına aldı: "Ciğer-gûşem, bunca kâfirleri basup kanda [2] gidersin?" didi. ᶜÖmer eyitti: "Baba Sultân, bilmiş ol karındaşum ᶜOsmân kulcuğazuñuz [3] Harcenevân'a gazâ idermiş, üstine bu Harcenevân kâfirleri gelür imiş. Aña yardıma [4] giderdüm, uş size râst geldük. Ümiddir kim işümüz dahı râst gele." didi. Server eyitti: "Harcenevân kâfirleri bu ᶜOsmân [5] üzerine gelmesine sebeb nedür?" didi. ᶜÖmer Gâzî eyitti: "Sultânum, sebeb bunı işittük kim [6] ᶜOsmân bir kilise basup kâfirler kırup ve anda bir kâfir kızın almış, meğer bu laᶜînüñ oğlunuñ gelini imiş. [7] Andan ötüri leşker divşürmiş, gelür imiş ve hem Sinob beği ᶜÂlî Beğ dahı yardıma [8] geliyorur bunda." didi. Server eyitti: "Yüzüñüz ağ olsun ki dîn nisbetine birbirüñüze [9] uyarsız. Kanda kim ittifâk ola, anda her iş âsân ola. Ben şimden girü ölürsem [10] gam değül. Sizüñ gibi gâzîler eksük olmasun, hem olmaz da." didi.
B 84ᵃ Andan sürdiler Harcenevân'a [11] gittiler. / Nâ-gâh ᶜOsmân Gâzî alup ᶜÂlî Beğ ile Sinob halkı ve çerisi birle çıkageldiler. [12] Atlarından inüp gelüp Seyyid'üñ elin öptiler ve ᶜÖmer ile görişdiler. Girü atlarına binüp [13] birez yir gittiler, kondılar, üç gün anda durdılar. Pes haber yitişti kim kâfirler geldiler yitişdiler, diyü,

ᶜOsmân yanında dört biñ gâzî vardı, Alî Beğ ile dahı dört biñden [15] artuk adam Sinob erenleri beği Müslümânlar at arkasına geldiler, hâzır
T 359ᵃ durdılar. / [1] Nâ-gâh ᶜasker-i küffâr dahı çıkagelüp kondı. Harcenevân beğine otağ urdılar kızıl [2] atlastan. Ol gün ceng eylemediler. Server eyitti: "Beni tuyurmañ, görelüm size [3] ne idebilürler? Eğer ki beni bileler bundayam, durmazlar kaçarlar." didi. Ol gice yatup sabâh at arkasına gelüp meydâna geldiler. Pes çün kâfirler durdılar [4] meydân açtılar, Server ol gün yüzine nikâb itti. Kâfirler görürdi: "ᶜAcebâ bu kim ki?" [5] dirlerdi. Pes meydâna Gâzî ᶜÖmer girüp tarîd eyledi, er dilerdi. Bir kâfir girdi, Gâzî ᶜÖmer [6] anı öldürdi. Bir dahı girdi, anı dahı öldürdi. Mâ-hasal ol gün öyle olınca Gâzî ᶜÖmer be-nâm altmış kâfir [7] öldürdi. Ayruk kimesne meydâna gelmeyüp: "Hây buña bir bir varmak olmaz." diyüp ittifâkla kâfirler bir uğurdan deptiler. Müslümânlar dahı bir uğurdan depdiler karıştılar [8] ve katıldılar. Ceng-i ᶜazîm oldı. Şöyle kim yir yüzin küffâra teng ittiler. Allah Allah âvâzesi dünyâyı duttı, felekte Mirrîh kendüsi yavu kıldı. Gâh küffâr Müslümânları, gâh Müslümânlar gayret idüp küffârı girüsine kim sürerlerdi. İki leşker yüz döndürmeyüp ikindü geçince kılıç semâᶜın ittiler. Şöyle kim be-nâm gâzîler ejderhâlar gibi olup küffârı bölük bölük idüp kılıç ururlardı. Şerîf, temâşâ idüp duᶜâ idüp
B 84ᵇ eyidürdi kim. / "Yâ Rabb! Kıyâmete değin bu dîn-i Muhammed kılıcına berekât vir. Gâzîlerine kuvvet, pâdişâhlarına nusret ve ᶜadl müyesser eyle." dirdi. Âhir Allah Taᶜâlâ râst getürüp ᶜOsmân Gâzî ceng içinde be-nâm kâfirlerden sekiz kâfir öldürdi. Her biri bir sancak [9] beğleri idi, ol başları Server'üñ atınuñ ayağına yuvaladı. Server atından indi. Ol başları [10] girü ᶜOsmân'uñ atı ayağına yuvaladı.

İki gözinde öpdi. Bu yaña ise ᶜÖmer Gâzî ve ᶜAlî
Beğ küffârı bölük bölük idüp kılıç urmakta kim
hemân Server dahı bir kezin naᶜra urup: "Benem
[11] Saltıh Gâzî iy kâfirler! Neler iderem:" didi.
Çün küffâr Server'üñ âvâzın işittiler." Saltıh
bunda imiş kaç, [12] kaçalum" diyüp sındılar, kaç-
mağa yüz duttılar. Server'e kılıç çekmek hâcet
olmadı. Bunca mâl ve rızk [13] esbâb kaldı. Gâzî-
ler ganîmet ittiler. Server ol kızıl atlastan ota-
ğı ᶜOsmân'a [14] virdi ve bir gümüş kürsî dahı ba-
ğışladı ve ᶜÖmer Gâzî'yle dahı atlar ve donlar ve
cebeler [15] virdi ve hem çok mâl bağışladı arka-
T 359b sın yepti. Girü yirine hürmetle şâdlıkla /[1] ol
Server'i gönderdi. Kendü dahı ol bâkî gâzîlere
vâfir mâl virdi dahı şehirde olan [2] fukarâya,
yetîme ve mesâkine ve tul hatunlara ve mariz-
lere nasîb çıktı dahı Sultân'a pençik çıkarup
gönderdi, [3] fethi maᶜlûm eylediler. Pes andan
göçtiler Sinob'a geldiler, kondılar. Andan
Harcenevân'dan elçi gelüp hediyye [4] ve armağan
getürdiler, sulh-nâme istediler. Seyyid kabûl
eylemedi: "Var ᶜOsmân'a ilet, beğümüz oldur. Si-
B 85a züñle ol sulh eylesün. " [5] didi. Pes kâfirler/ va-
rup ᶜOsmân kapusında durdılar. Server bunı
anuñ-çün eyledi kim ᶜOsmân'a benüm [6]
sağlığumda rağbet idüp kendülere baş idüp
gâzîler uysunlar diyü .Ve hem gider oldukta ᶜAlî
Beğ'e ısmarladı kim [7] "ᶜOsmân'a mutîᶜ olgıl ki
devlet anuñ başındadur ve dahı anuñ evlâdı
başındadur." didi. Pes [8] kâfirle ᶜOsmân üç yıla
sulh ittiler. ᶜOsmân'a harâç viricek oldılar. Elçi
gitti. Server ᶜOsmân'ı [9] kırk gün koyuvirmedi.
ᶜOsmân'uñ bir oğlancuğı on dört yaşında vardı,
Seyyid Balı kızından [10] idi, adına ᶜOrhan dirler
idi. Şerîf aslıydı, Seyyid'üñ başmağın tutardı,
ᶜizzet iderdi. Seyyid aña duᶜâ eyledi, eyitti: [11]
"Senüñ evlâduñ ᶜazîz olsun. Anlaruñ
başmakların ulu hanlar dutsunlar." didi. Anuñ

adına ᶜOrhan [12] dirlerdi. Pes Server dönüp eyitti: "Yâ ᶜOsmân! Hak Taᶜâlâ saña ve senüñ neslüñe ve asluña pâdişâhlık [13] rûzî idiserdür. Ammâ saña ve neslüñe vasiyyetüm bu olsun ki emrüñüzde ᶜadl ve dâd idüñ ve sahâvet ve hasenât [14] gösterüñ. Hakk-ı sarîha tâbiᶜ oluñ, halkı hoş dutuñ, Mazlûmlaruñ hakkın zâlimlerden alıvirüñ. Göñül hâtır gözlemeñ. Ehl-i bidᶜat ve rüşvet yiyeni katl eyleñ, zinhâr yüz virmeñ ve sancak beğlerin ve kadıların her zamân teftîş idüp memleket gözedüñ, [15] nâ-meşrûᶜ işlerine vâkıf ve kâşif olup tahdîd idüñ, aᶜvâna ve müfside yüz virmeñ. Ve kâfire maslahat-güzâr eyleyüp Müslümân üstine havâle eylemeñ, dînümüzde yoktur. Tâ ki raᶜiyyet sizden hoş-dil olup hayr duᶜâda olasız ve yetîmleri ve fukarâyı sadaka ile sevindürüñ, fakîrlerüñ bed-duᶜâsından sakınasız kim ᶜömr kısalığı ve devlet
B 85ᵇ noksanlığı anlaruñ / gözi yaşıyla ahından yi-
T 360ᵃ tişür." diyüp /[1] çok nasîhatler idüp ve ᶜOsmân'a duᶜâ eyleyüp destûr virüp makâmına gönderdi. Andan Rûm-[2]ili'ne geçti, zâviyesine varup karâr kıldı, ᶜibâdete ve tâᶜate meşgûl oldı. Ezincânib bu yaña Sultân [3ᶜ] Alâü'd-dîn ol yıl yarak görmekte olup düşmânı gözedüp dururdı.

Kıssa-i Bakır Gemi Beyânıdur ve [4] Deryâda Olanlar Musahhar Olduğıdur.

Râvîler rivâyet iderler bir gün Şerîf Saru Saltıh -rahmetu'llâh-ı [5ᶜ] aleyh- Tuna kenârında Baba'da karâr itmişti, ᶜâdeti buydı; Tuna üzerine saccâdesin bırakup, üstinde oturup su üstinde seyr iderdi. Bir gün [6] gelüp ol zâviyede oturdı. Köle Yûsuf Şerîf'üñ hizmetinde turmıştı, hizmet iderdi. [7] Seyyid'üñ melâmeti ziyâde idi. Şerîf Hazreti şol gördüği yirleri, yaşta ve kuruda ᶜacâib ve garâib nesneleri dervîşlere hikâyet

iderdi. Pes eyitti: "Bir hikâyet söyleñ, yirüñüzden ve gördüğüñüzden [8] diñleyelüm. Ola kim göñlümüz rûşen olup sevinüp gussa gide." didi. Pes her kişi ve her gâzî bildüğinden [9] birez hikâyet söylediler dahı diñlediler. Âhir bu Köle Yûsuf eyitti: "Serverler, gâzîler! Ben bir ᶜaceb nesne [10] gördüm. Kaçan Seyyid Şerîf Hazretin ararken kâfirler beni tuttılardı. Andan öñdin bir bakır gemiye [11] uğraduk, gördük ol gemi dostdoğru bizüm üstümüze gelürdi, kaçtuk kenâra düştük. [12] Ol vakt bâzergânlar bize eyittiler 'Eğer kenâra gelmesek çâre buydı kim yüzin düşüp yatarduk, [13] hiç söylemezdük. Gelürlerdi, bizüm gemümüz içine girürlerdi, bize kulak ururlardı, çünkim [14] hiç tınmayasın, bunlar ölmişler ancak, diyüp giderlerdi. Eğer ki içümüzden birümüz söylese hemân [15] gemiyi gark iderlerdi dahı giderlerdi.Ve dahı baᶜzılar e-
T 360ᵇ yidürler, yidi pâre gemilerdür, çıkarlar yılda / [1] on gün gezerler, deñizde buldukları gemiyi baturur gark iderler, giderler. Kış içinde zemheride yürürler. [2] Bir ᶜacâib hâldür neyidüğin kimse anuñ bilmez. Her yıl böyledür' dirlerdi." didiler (didi). Şerîf bunı işidicek taᶜaccüb [3] idüp eyitti:
B 86ᵃ "ᶜAcebâ anı görmek olsa nice ola kim görevüz." / didi. Köle Yûsuf eyitti: "Sultânum, yılda [4] üç ay katı kışta yürür ve bulduğı gemiyi gark iderler." didi. Şerîf tîz yirinden turdı, gemiye binüp [5] Tuna'dan Kara-deñiz'e revân oldı. Girü Sinob şehrine gittiler. Sinob'dan çıkup ᶜazm-i ᶜAntalya idüp [6] gittiler. Çünkim Şerîf ᶜAntalya şehrine yitişti, bu şehr bir kalᶜa idi, deñiz kenârında idi, Mısr'a [7] Trablus'a, İskenderiye'ye andan giderlerdi, iskele idi. Aña karşu bir hisâr vardı, adına Bersan [8] dirlerdi, katı saᶜb idi. Şöyle kim ol hisârı Sultân ᶜAlâü'd-dîn alımamıştı, ᶜâciz olup [9] koyup gitmişti. Server çün ol şehre yitişti, gördi kim Müslümânlar

hisâr kapuların bekleyüp tururlar, [10] pes Şerîf eyitti: "Hikâyet nedür?" didi. Ol kavm eyittiler: "Bersan kavmi cemᶜ oldı kim anlar gelüp bizi gâret [11] ideler. Biz dahı hâzır olduk." didiler. Çün Şerîf anlardan bu sözi diñledi Köle Yûsuf'a eyitti [12] Husrev birle ve Saᶜd adlu bir kulcuğazı vardı, anuñla ol kimselere ısmarlayup dahı: "Sizler bunda [13] duruñ." didi. Kendüsi andan çıkup Kalᶜa-i Bersan'dan yaña gitti. Ol kalᶜaya yakın irişti, [14] gördi bir bölük kâfirler atlanmışlar dururlar. Çün Şerîf anlardan yaña revâne olup yakın geldi [15] eyitti: "Kanda gidersiz?" didi. Anlar Şerîf'i görüp eyittiler: "Sen ne kişisin?" didiler. Şerîf eyitti: "Kostantîniyye'
T 361ᵃ den / gelürem. Bir râhibem geldüm ki kalᶜada size vaᶜz ve nasîhat idem baña bir nesne hâsıl idesiz diyü [2] sizler çün çıkup gitmişsiz." didi. Anlar eyittiler: "Var şehre sen yitişgil. Biz dahı şunda varup Türklerden şikâr [3] idelüm, girü tîzcek gelelüm." didiler. Pes Şerîf hemân hisâra
B 86ᵇ toğru / geldi, gördi hisârdan hemân ᶜavrat [4] oğlan kısmı kalmışlardı. Şerîf içerü girdi: "Kimsin?" didiler. Şerîf eyitti: "Size diyem, bilesiz." didi. Hisâruñ [5] iki kapusı vardı, birin kâfirler taş ile berkidüp dahı yığup toldurmışlardı, birin [6] hod ᶜavrat oğlan beklerdi. Şerîf andan içerü girüp dahı ol kapuya kilid urdı. Bir burca [7] çıkup eyitti: "İy hisâr kavmi! Bellü bilüñ kim ben Saltıh'am. Epsem oluñ yohsa sizi hep kıraram." didi. [8] Ol ᶜavratlar oğlanlar korkularından tınmadılar, Birezden ol kâfirler kaça geldiler. Ardlarında Müslümânlar [9] irişdiler: "Meded, bize kapuyı açuñ." didiler. Yukarudan anlaruñ ᶜavratları eyittiler: "Biz size kapu açmazuz [10] zîrâ gelüp hisâra Saltıh girdi, kapuyı berkidüp kapunuñ üzerinde olan burç [11] üstinde oturıyorur." didiler. Kâfirler anı işidicek başlarından şapkaların çıkarup yire

urdılar, [12] feryâd ittiler. Şerîf [13] kalᶜadan taşra
geldi. Anda olan mâlı ve ᶜavrat ve oğlanların
ganîmet ittiler Şerîf'e duᶜâlar [14] ittiler. Şerîf an-
dan anlarla girü ᶜAntalya şehrine geldiler. Şerîf
Hazreti andan bir gemiye binüp deryâya [15] revân
oldı. Ahi Firengî Sultân ol vakt anda gelmişti,
T 361ᵇ ᶜAntalya şehrinde vefât idüp dururdı. / [1] Şerîf
anı düşinde gördi, eyitti: "Yâ Server! Benüm
üstümi gel pâk it, andan git." didi. Çün bu
vâkıᶜayı [2] gördi, nâ-gâh bir yil çıktı, muhâlif
oldı, dahı gemiyi alup gitti. Pes birezden
karşudan bir kalᶜa görindi. [3] Müslümânlar
feryâd ittiler, eyittiler: "Hey bu hisâr kâfirün
kalᶜasıdur. Meded!" diyü çağırıştılar. Server e-
B 87ᵃ yitti: "Hey Müslümânlar! / Epsem oluñ. Hikmet
Hakkuñdur." didi. Çün sâkin oldılar, gemi toğru
ol hisâra vardı. [5] Pes kâfir dahı anları görüp top
atmadılar, geldiler: "Ne tâifesiz?" didiler. Pes
Şerîf yirinden durup eyitti: [6] "Bu hisâr ne kalᶜa-
dur? Bize haber virüñ?" didi. Ol kâfirler eyitti-
ler: "İmdi iy kâfirler! Varuñ beğüñüze diñüz
kim Saru Saltıh geldi, hem niᶜmet ve nüzül [8] is-
ter, hem mâl ve harâç ister." didi. Ol kâfirler
beğlerine vardılar, diyüvirdiler. Ol beğ Şerîf'ün
evsâfın [9] ve şecâᶜatin işitmişti, dik turu gelüp
mâl ve niᶜmet alup sürüp deñiz kenârına gelüp
Şerîf'üñ [10] elin öpti, hedâyâsın ᶜarz itti. Üç gün
anda durdılar. Pes dördinci gün gemiye bindi-
ler, [11] sürdiler, girü ol Adalya şehrinüñ tarafın-
da olan ᶜAlaiyye hisârına çıktılar, kondılar. Ol
gice girü [12] Şerîf bu Ahi Firengî Sultânı düşinde
görüp Seyyid'e eyitti: "Yâ Server! Gel benüm
üzerümi [13] dahı maᶜmûr eyle, andan git. Erenler
maslahatın girü er başarur." didi. Şerîf çünkim
uyandı, turup [14] andan ᶜAntalya'ya geldi dahı
kondı, emr itti Ahi Firengî üzre türbe ve bir
çardak mescîd [15] eyledi. Râvîler bunda rivâyet
iderler, meğer Sultân ᶜAlâü'd-dîn bu ᶜAntalya,

T 362ª kim şimdi aña Adalya dirler, / [1] anda otururdı
gazâ iderdi. Velî ışık tâifesin hiç sevmezdi, ehl-i
bidᶜattür dirdi. Kanda kim ışık [2] bulsa tutardı,
ᶜazablar idüp bağ belledürdi ve hendek kazdu-
rurdı ve ırgatlık ittürürdi. [3] Ol hînde ᶜArab'da
Dimyât şehrinde Seyyid Cemâlü'd-dîn-i Kalen-
der kim zâviye ve bir tekye binâ idüp [4] oturmış-
tı, ol diyâruñ halkı aña iᶜtikâd itmemişlerdi ve
Ebü'l-Feth adlu bir ᶜazîz vardı, aña [5] hizmet ider
B 87ᵇ di. Ol / dünyâsın değişüp gidicek bu Cemâl, ᶜA-
cem'den gelmişti, anda zâviye idüp [6] durdı.
Meğer ol diyâra Firenk'ten düşmân gelüp hayli
zahmet virdi. Seyyid Cemâl Hazreti [7] gâyet güzel
kişiydi. Bir ᶜArap ᶜavratı anı sevmişti, dâim
öñine gelüp dir idi kim: [8] "İy süreti güzel Seyyid!
Seni cândan severem velî seni şol güzel kara sa-
kaluñdan ötüri [9] severem." dirdi. Dâim Seyyid'e
ᶜizâ iderdi. Ol vakt Sultân, Firengistân'a câsûs-
lar salmak isterdi. [10] Seyyid dâim Sultân katına
gelürdi, Sultân ol zamân Dimyât şehrinde idi.
Seyyid Sultân'a [11] giderken ol ᶜavrat girü Seyyid
'üñ öniñe çıkageldi. Sihr ve zârlıklar itti. Sey-
yid halktan [12] utanup bir tenhâ sokağa gitti. Ol
ᶜavrat girü Seyyid Cemâl ardınca vardı. Seyyid
dönüp [13] ᶜavratı göricek eyitti: "Bre hatun! Bend-
en ne istersin?" didi. Ol ᶜavrat eyitti: "Senüñ
kaşuñ[14] ve kirpüğün ve sakaluñ görüp yüzüme
anı dutup sürmek isterem." didi. Seyyid Cemâl
kakıyup[15] mübârek eliyle bir kez yüzin sığadı.
Ol dem kaş ve kirpük ve sakal kamusı eline gel-
T 362ᵇ di, eyitti / [1] "Hey hatun! Murâduñ varsa eğer bu
ise al." diyüp üstine atdı. Hatun anuñ yüzine na-
zar [2] itti anı kalender gördi: "Hey ne ᶜabes ol-
duñ?" diyü koyup gitti. Pes Seyyid bu hâliyle
Sultân huzurına [3] geldi. Sultân Seyyid'i eyle gö-
ricek eyitti: "Nedür, bu saç ve sakaluñı n'içün gi-
derdüñ?" didi. Seyyid utanduğından [4] eyitti:
"Dilerem ki beni Firengistân'a câsûslığa gönde-

resin. Varam saña haber getürem. Anuñ içün ittüm." didi. [5] Sultân Seyyid'e eyitti: "Size lâyık değül idi kim böyle idersiz." didi. Zîra Fireng'de sakal, kaş olmazdı, [6] câsûslar tıraş iderler, giderdi. Pes Seyyid eyitti: "Yok, sizden dilerem ki
B 88ª baña destûr viresiz." didi. [7] Çün destûr virdiler / pes Seyyid dahı ol sûretle çıkup Firengistân'a vardı. Anda gezüp Müslümânlar içün sahîh haber alup [8] girü gelüp gemiye bindi. Gemide kâfirler Seyyid'üñ kerâmetin görüp îmâna geldiler aña mürîd oldılar. Ol [9] kısvet ile Seyyid, Sultân'a gelüp haber getürdi ve bir Firençe sûretindeki şekli tâc giyüp ve ol [10] biri Firengistân'da giyüp gezdüği idi, gelicek anı terk idüp gelüp oturdı zâviyesinde. [11] Çün ol ᶜavrat girü gelüp Seyyid'i gözetti, Seyyid ol ᶜavratı göricek katı incindi vardı, [12] hiç sakal komadı. Kaşın, kırpüğin kazdurdı kim ol ᶜavrat anı öyle göricek karış virüp [13] kaçardı, cemîᶜ mürîdleri de eyle iderlerdi. Buğur anuñ mürîdlerin göricek "Bir bidᶜatlerdür ve hem kâfirlerüñ [14] kısvetin giyerdi." diyü taᶜn idüp ᶜilmen tehdîd iderlerdi. Seyyid, ol kısveti giyerdi kim ol [15] ᶜavrat kaça gide dir idi. Dimyât'ta oturmıştı. Meğer bir gün anuñ bir kaç
T 363ª mürîdleri gelüp Rüm'a / [1] geçtiler, ᶜAntalya şehrine çıktılar. Sultân ᶜAlâü'd-dîn anları dutup üç yıl hendek kazdurup [2] hisâr yapturdı. Işıkları sevmezdi. Âhir bu dervîşler feryâd idüp ağlaştılar. Bir gün Firèngistân'dan [3] bir Fireng bâzergânı geldi, bu kalenderleri kendü kısvetlerinde gördi, kendülerinden sandı, gelüp [4] söyleşti. Bunlar aña hâllerin didiler. Ol Fireng bunlara acıdı, eyitti: "Ben varayım, sizüñ hâlüñizi [5] şeyhüñüze diyeyim." didi. Meğer ol Fireng uğurlayın dîn tutardı. ᶜAntalya'dan sefer idüp Dimyât'a gitti [6] dahı varup şeyhe dervîşlerüñ hâlin diyüvirdi. Seyyid çün ol Fireng'den hâlet gördi [7] nazar-ı himmet idüp Fireng'i sihr idüp, alup mü-

rîd idindi, İslâm'uñ zâhir eyledi. Seyyid hizmetinde [8] bel bağladı. Üç ayda aña velâyet zâhir oldı. Pes andan Seyyid Cemâl aña / Ahi Firengî ad kodı, yaᶜnî Fireng karındaşum didi. Bir gün aña eyitti." Dur seccâdecüğüñi deñize bırak, üstinde ᶜibâdet ide [10] var. Bu kâğıd kim saña yazılu virdüm, anı Sultân ᶜAlâü'd-dîn'e viresin, fe-ammâ taşra çıkına deñizden. [11] Eğer çıkasın soñ menzilüñ âhirettür şöyle bil." didi. Ahi kabül idüp ᶜasâsın alup seccâdesi üzre [12] oturup geldi, ᶜibâdet ide pes Antalya'nuñ ol deñiz kapusına çıktı. Çünkim halk [13] gördiler bir kişi deñize batmaz, bir elinde ᶜasâ ve bir elinde bir levh bilesinde gelür, karşu geldiler. Halk aña envâᶜ [14] ᶜizzetler idüp selâmladılar. Pes Sultân'a haber virdiler. Sultân kendüsi sürüp deñiz kenârına geldi. Ahi Fireng ol levhi sundı, ᶜasâyı yire dikdi, durdı. Sultân ol [15] levhi gördi yazılmış *«el Mülki lillâhi»*[1] diyü. Sultân andan sordı: "Kandan gelürsin?" didi. Ahi eyitti: "Seyyid / [1] Cemâl'den gelürem. Bu dervişleri incitme. Bu mülk hod Allah'uñdur. Senüñ ortada [2] ne hükmüñ var ola? Meğer şerᶜ ile dîn-i İslâm'a intizâmuñ ola." didi. Sultân istiğfâr idüp dervişleri [3] âzâd itti. Pes ol ᶜâsâ birle levhle Ahi Firengî Sultân ol kapu üzre resm ittiler. Sultân [4] eyitti: "Ben bunları âzâd ittüm, gel taşra çıkgıl." didi. Ahi eyitti: "Çıkmazam, girü giderem Seyyid'e." didi. Pes bir [5] dervîş eyitti: "Yâ Server! Bizüm yârânlarumuzdan İslâmbol'da dahı dutsak kimseler var kâfir [6] elinde, aña çâre eyle. Husüsa biri karındaşumdur." diyü ağladı. Server Ahi, andan seccâdeyi dönderüp [7] deñizden toğru İslâmbol'a geldi. Çün kâfirler anı gördiler, Ahi'ye karşu geldiler. Ahi kenârda [8] durdı, ol kâfirlere eyitti: "Varuñ, söyleñ ol beğüñüz gelsün." didi. Eyittiler: "Sen kimsin?" didiler. Eyitti: [9] "Beğüñüze diyem." didi.

B 88b

T 363b

(1) *«Mülk Allah'ındır.»*

Kâfirler hayrân olup gelüp İstefan'a haber virdiler. Ol beğ atına binüp Samadıyya'nuñ [10] oğlı
B 89ª birle ol kapuya geldiler / Ahi Fireng'i gördiler, kendüyi sorup bildiler. Ahi eyitti: "Yâ İstefan: [11] Allah Taᶜâlâ'dan kork kim bu ümmet-i Muhammed Allah'uñ makbül kullarıdur. Allah Taᶜâlâ vâhiddür dirler. Her kim [12] bunlara zulm ide Allah Taᶜâlâ anları kahr ider. Zîrâ Hak Taᶜâlâ'nuñ bir adı Vâhid'dür bir adı Kahhâr'dur. [13] Vâhidü'l-Kahhâr'dur." didi. İstefan bu sözleri işidüp dahı katı korkup ol dervîşleri âzâd [14] eyledi ve dahı ol kapu üzere bu süretle ve bu El-Vâhidü'l-Kahhâr'ı ᶜArabî hattıyla yazdılar [15] nişân kodılar. Pes Ahi Fireng'e iᶜtikâd ittiler. Şimdi dahı durur. Pes andan Ahi
T 364ª anlara datlu / [1] dil idüp gitti. Zîrâ bu Ahi Firengî kalenderler süretinde idi. Fireng'e müşâbih olmağın anı sevdiler. [2] "Bu bizdendür." didiler. Hem Sultân ᶜAlâü'd-dîn'e geldüğün işittiler, vardılar Seyyid Cemâl'e iᶜtikâd [3] ittiler, sadakalar, mâllar gönderdiler: "Bizüm kisvetümüz giyer, bizdendür." dirlerdi. Çün Ahi andan [4] dutuban girü ᶜAntalya şehrine geldi. Ol dervîşe haber vire ki: "Karındaşuñ kurtıldı." [5] diye. Sultân karşu gelüp ibrâm ve ikdâm idüp Server'i taşra çıkardı: " Gine girüp gidesiz." [6] didi. Çünkim çıktı, artuk girmedi, kaldı. Kırk günden sonra fevt oldı. Anı kapu öñinde [7] defn ittiler. İçinde ol idi kim ᶜakabinde anuñ Şerîf vardı, Sultân gitmiş idi. Pes [8] Şerîf anuñ mezarın ᶜimâret idüp andan gemiye binüp girü deryâya gittiler. Bir hisâra yakın [9] irdiler. Aña Ratos dirlerdi. Server aña toğru gitti. Çünkim yitiştiler, ol hisârda [10] olan kâfirler toplar ve tüfengler attılar, burca çıktılar. Şerîf tîz gemiyi limana sürdi. [11] Arkuru aña zincir germişler idi. Server mellâha emr itti kim gemiyi anuñ üstinden sıçrattılar [12] içerü limana girdiler. Çün kenâra irdiler, Ser-

ver kenârda bir ᶜamüd yatur gördi. Muhkem
karvayup [13] getürdi, ol kâfirler bakarken eliyle
havâya atti, pertâb itti. İndi, bir burca dokan-
B 89ᵇ dı, [14] bir burç arası baştan başa / harâb oldı. Kâ-
firler üzre bir heybet-i ᶜazîm düşti. [15] Kâfirler tîz
burçtan inüp kefen boynına dakup geldiler, a-
T 364ᵇ mân istediler. Şerîf anlara / [1] amân virüp an-
lardan harâc alup yüridiler, Kırdan atasına gel-
diler. Andan Sakız'a gittiler, [2] çıktılar. Ol ata
kavmi gelüp hürmet idüp karşu geldiler. Niᶜmet
getürdiler, konukladılar. Andan durup [3] ᶜazm-i
Kıbrıs ittiler. Geldiler, aña yitiştiler. Ol cezîre
kavmi beği Seyyid'i key hoş gördi. Bir kaçgün [4]
anda karâr ittiler. Andan gittiler Girit atasına
vardılar. Anuñ kavmi beği dahı ᶜizzetler idüp [5]
hürmetler eyledi. Mâl ve niᶜmet getürdiler. An-
dan gittiler, bir mikdâr deñizde gezdiler.
Şerîf'üñ murâdı ol [6] idi kim: "Ol bakırdan ge-
miye düş gelüydük." dirdi. Hem kış içi oldı, havâ
sovuk olup, [7] deñizüñ mevcleri ve furtunaları
kalkup muhâlif olup tehlüke galebe eyledi. [8]
Mellâh Şerîf'e eyitti: "Server, muhâlif vakt gel-
di. Şimden girü deñizüñ muhâlif yilleri çok [9]
olur. Gark olmak korkusı vardur." didiler. Şerîf
eyitti: "Trablus'a gidelüm." Pes ᶜazm-i [10] Trablus
ittiler. Çünkim elli mîl yir kaldı, nâ-gâh karşu-
dan bir gemi peydâ oldı. [11] Yüsuf eyitti: "Muştu-
lık Server, üşte ol bakır gemi budur kim geliyo-
rur." Şerîf eyitti: [12] "Dik yüzi aşağa yatuñ. Hergiz
söylemeñ." didi. Hem eyle ittiler, yattılar. Ol ge-
mi yakın irişti [13] geldi, Şerîf'üñ gemisine çıkup
dahı içerü girdiler. Ol yatan adamlara el
urdılar: "Bunlar [14] ölmiş mi ola yâhud uyurlar
veyâhud ᶜakılları gitmiş mi ola? Bunlara gark
olmak yoktur." [15] diyü girü ol gemiye dönüp gir-
T 365ᵃ diler. Tâ ki gideler idi Şerîf tîz yirinden durdı / [1]
hiç söylemedi, kendüyi ol gemiye pertâb itti
dahı ism-i aᶜzam okuyup el kılıca urup gitti. [2]

İlerü yüridi, birinüñ başın dutup çaldı. Ol şahs
öñinden kaçup gidivirdi velî [3] kılıç ucı yüzine
B 90a dokandı kan / revân oldı. Bâkîsi anı gördiler
Şerîf bir naᶜra urdı: "Benem Saltıh, ammâ siz ne
tâifesiz [5] kim bu deñiz içinde toksan gün bu va-
kitlerde fesâd idüp yürürsiz?" didi. Anlar [6] kırk
bir kişi idi, ilerü gelüp eyittiler: "Yâ Server! Biz
cinnîlerüz. Benüm adum Sâhib'dür. [7] Bu maslahat üzre yürürüz, eceli gelen kimse bize uğrar, helâk olur. Zîrâ bî-vakt deñizde sefer [8] iden tamaᶜ-ı dünyâdan gelür. Allah emrinsiz hareket itmezüz." didi. Şerîf eyitti: "Gerçek idüğüñüz neden bilelüm?" didi. [9] Cinnî eyitti: "Eğer yalan olursak hep bizi kır." didi. Şerîf bir kez çağırdı: "Yâ Melikü'l-bahr!" didi. Hemân [10] Melik kavmiyle taşra geldi. Seyyid aña eyitti: "Nedür bunlar yâ Mâlik, baña haber virgil." didi. Mâlik eyitti:[11] "Yâ Server! Bu gemi mutalsamadur ve ammâ Allah izniyle gezerler." didi. Server anlarla söyleşmekte iken ol[12] gemi yil kuvvetiyle durmadı, gitti belürsiz oldı. Dahı halk ile Trablus'a çıktılar, melül[13] oldılar. Şerîf nice olduğın bilmediler. Anda ol kışı ittiler: "İlk yaz Şerîf'üñ haberin bilevüz." diyü[14] dururlardı. Şerîf'i bu yaña gördi kim gayb olup gitti, ol cinnîlere Server eyitti: "Beni aluñ[15] karaya çıkaruñ." didi. Aldılar, Şerîf'i doğrı Dimyat'a getürdiler. Ser-
T 365b ver eyitti: "Beni n'içün Trablus'a / [1] çıkarmaduñuz?" Anlar eyittiler: "Bize buyruk oldur kim yil kankı tarafa eserse ol tarafa giderüz. Görmez [2] misin yil bu cânibe eser ve hem bizüm elümüzden senden gayrı kimse kurtılmaz. Saña Hak Taᶜâlâ hidâyet [3] itmiştür. Eğer zerre kadar dimâğuña gurur gelse seni dahı helâk iderdük." Şerîf ol sözi [4] işidüp kendüye nasîhat bilüp ol kavme vedâᶜ idüp, Seyyid doğru Seyyid Cemâl tekyesinden [5] yaña revâne olup gitti. Çünkim ol câmiᶜe yitişti kim Ebü'l-Feth anda yaturdı, [6]

gelüp ziyâret itti. Oturdı, anda kondı. Seyyid
Cemâl cumᶜa güni olıcak ol ulu 7 câmiᶜde namâzı
kıldılar. Şerîf durup hutbe okıyup, inüp imâmet
eyledi dahı kendüyi 8 bildürdi. Ol kavm gelüp
B 90ᵇ Şerîf'e taᶜzîm ittiler. / Seyyid Cemâl ilerü geldi
kim yaᶜnî görüşe. 9 Şerîf aña elin sunmadın pes
Seyyid eyitti: "N'içün bize böyle idersin? Sebeb
nedür?" Şerîf eyitti: 10 "Bilmez misin kim ehl-i
bidᶜat, ehl-i reddür. Hazret-i Hak da husûsa kim
kaş kirpük âdem oğlanlarına 11 rahmet virilmiştür. Hak Taᶜâlâ'nuñ rahmeti nişândur ki
cemiᶜ aᶜzâ âdem oğlanınuñ günâhına 12 şehâdet
ideler. Bir kaş kirpüği edeb-i terahhum idinüp
şefîᶜ ola." didi. Ve hem şeytân der-gâhtan 13 dûr
olıcak, şeytânuñ kaşı kirpüği dökildi. Rahmetten mahrûm olduğı-çün ᶜalâmet-i rahmet 14 gitti
ve hem bunı dahı bilürsin kim üç nesne
müᶜminlere farz olmıştur. Terk iden anları 15
kasdla ve hem musirr olanları ᶜâsîlerdür. Evvel
T 366ᵃ anuñ mukaddem birisi beş vakt namâzdur / 1
oruçtur ve gusl birle vuzû' ve tahâretdür. Senüñ
bu katında dervîşlerüñ bu emrlere 2 muhâlif vazᶜ
iderler ve sen dahı böyle şerᶜe muhâlif vazᶜ idersin. Saña uyanlar emr ü nehy olana 3 inkâr itseler ᶜaceb midür?" didi. Seyyid Cemâl Muhammed eyitti: "Gerçek dirsin ve ammâ benüm
şerᶜi ᶜözrüm 4 var. Zinâdan berî oldum bu biᶜdat
ile." diyüp kaziyyeyi takrîr eyledi. Şerîf eyitti:
"Şerᶜa 5 aña n'içün tehdîd itmeyeler, senden bir
ᶜavratı defᶜ itmeyeler? Bunda şerîᶜat idüp ol bidᶜatları giderdi ve namâz buyurdı, 7 dervîşlere
kılmağa emr itti. Dervîşler kamusı Seyyid
yanından kaçup dağıldılar, gittiler. Şerîf 8
Seyyid katında bir nice gün durdı. Pes bir gün
bir kişi Seyyid Cemâl ve Şerîf huzûrına gelüp 9
irdi. Bir ᶜavrat saçından çeke getürdi ve bir
yiğidi dahı bile bağlamışlar. Seyyid Cemâl
dönüp 10 eyitti: "Yâ Şerîf! Siz buyuruñ bu kişi

benüm mürîdümdür, erini ᶜavrat ile dutmıştur."
Şerîf ol [11] gelen kişiye eyitti: "Bu duttuğın yiğit
kanda olur?" Ol kişi eyitti: "Bu yiğit benüm
koñşumdur." [12] Pes Şerîf eyitti: "Toğrı söyleñ,
kandan birbirüñüze bulıştuñuz?" Eyittiler:
"İkimüzüñ evinüñ [13] arasında bizüm bir koñşı
kapusı vardı, andan birbirümüze varduk,
bulıştuk." Şerîf [14] eyitti: "Yâ melᶜûn! Sen
kendüñ zinâya rızâ virdüñ, nâ-mahrem ka-
pusın açtuñ ve şunı bilmezsin' [15] kim bu koñşı
kapusın Medîne'de münâfıklar açtılar. Birbiri-
T 366ᵇ ne varup nifâk ederlerdi, ᶜavratları / [1] zinâ ider-
lerdi. Cebrâil -ᶜa.s.- birle vahy olundı kim ol ka-
puları berkittiler. Her kim bir kapuyı aça, mü-
nâfıklardan [2] olur, ᶜavratı zinâ idici olur. Sen
bunlara zulm itmişsin, bâb-ı zinâyı açmışsın
dahı öldürmek [3] gerek, gidiliğe rızâ virmişsin."
diyüp ol ere hışm idüp eyitti:" Cemîᶜ mâlın, ᶜav-
ratuñ al dahı [4] bunuñ gibi itme." didi. Ol yiğide
yüz değnek urdı dahı fetvâ virdi kim: "Kangı
kişinüñ kim koñşı [5] kapusı ola, gidiliğe rızâ vir-
miştür. Anı taşla depeleñ. İbn Mesᶜûd'dan na-
kildür rivâyet ider [6] eyidür 'Bir gün ol Fahr-i
ᶜâlem birle ᶜAlî-i Murtazâ ve Saᶜd ve dahı ben gi-
derdüm. Bir kişi hurma silkerdi. Resûl [7] Hazreti
-ᶜaleyhi's-selâm-buyurdı kim 'Yâ ᶜAlî şol kişiyi
öldürgil, amân virme' didi. ᶜAlî -radıya'llâhü [8]
ᶜanh- ol ere bir taş urdı, helâk eyledi. Üstine nûr
indi, gördük. Pes İmâm ᶜAlî bunda [9] melûl oldı.
Resûl -ᶜaleyhi's-selâm- eyitti 'Yâ ᶜAlî var ol taşı
al'. Vardı, aldı nûr ol [10] taş ile bile geldi ve ᶜAlî e-
yitti 'Yâ Resûlu'llâh! Hikmet nedür?" Resûl
-ᶜa.s.- buyurdı kim 'Bu kişi ol bilür gididür [11] ki
evinden bir bâb-ı zinâ koñşısına açmıştur. An-
dan zinâ hâsıl olur, aña rızâ virmiştür. [12] Her
kim küfre rızâ vire kâfirdür. Zinâya rızâ veren
gidi olur. Anı katl itmek gerek.' "Ol fetvâyı [13] her
yirde gönderdiler. Kanda kim bunuñ gibi zinâ

kapusı varsa tehdîd idüp kıst ve cerîme aldılar
14 ve taᶜzîrler eylediler. Bu sebeb oldı Şerîf'ün ᶜilmi ᶜâleme yayıldı. Şerîf, Seyyid Cemâl Hazretleriyle âhiret 15 karındaşlar oldılar, birbirin sevdiler. Şerîf ol makâmda yitmiş gün durdı. Sul-
T 367ᵃ tân-ı Mısr kendü / kullarıyla gemiyle binüp gelüp Şerîf'üñ ayağına düşti, duᶜâ taleb eyledi. Şerîf eyitti: "Yâ Melik! 2 Bilmiş ol ki dünyâda sultânlaruñ zevâli üç nesnedendür. Biri zulmden, biri şerᶜî olan tehdîd 3 eylemekten ve bir harâm yimektendür, mülk elinden gider. Bu üç nesneden sakınuñ, eñ soñ zevâlüñüz bundandur 4 ve dahı mağrûr olmañ ve ihsân eyleñ." Bu âyet-i kerîmeyi *«İnnallâhe ye'mürü bi'l-ᶜadli ve'l-ihsâni»*(1) 5 okudı dahı eyitti: "Benüm duᶜâm size fâide eylemeye." Sultân ağladı. Şerîf duᶜâ eyledi: "ᶜAdîllerüñüzüñ 6 ᶜâkıbeti hayr ola." didi. Sultân gitti, ᶜulemâ-i Mısr hep gelüp Şerîf'i ziyâret ittiler ve her tâifeden er, ᶜavrat 7 geldiler, Şerîf'üñ duᶜâsın aldılar. Her dem halka dir idi kim: "Beş vakt namâzı terk itmeñ, tâ âhirette Hak merhametinden 8 mahrûm olmayasız ve size vasiyyetüm oldur her kim kasd ile terk ide ol kimse Tañrı'nuñ ve Resûl'ünüñ ve bizüm düşmanumuzdur." didi. Halkı vedâᶜ itti, gittiler. Seyyid Cemâl vedâᶜ idüp Şerîf girû gemiye girdi. ᶜAzm itti 10 ki Rûm'a gide. Nâ-gâh bir yil esti, gemiyi alup garb yüzine gitti. Birez gezdürdi yine Server Cerye'ye gelüp çıktı, kondı. 11 Girü ol diyâr halkı Şerîf işidüp deñize revân oldı, Tunus'a indi. 12 Anuñ kavmi dahı geldiler, duᶜâ aldılar. Şerîf ol kavme vaᶜz ve nasîhatler idüp andan gemiye binüp deñizden Tılmisan'a ᶜazm idüp 13 giderken gemi Mehdiyye tarafına

---

(1) *Ayetin tamamının Türkçeşi şu şekildedir. «Şüphesiz ki Allah adli, ihsanı akrabadan muhtaçlara vermeyi emreder. Hayasızlığı, kötü olan işi, yolsuzluğu nehyeder, size nasihat kabul edesiniz diye emir ve nehy ile öğüt verir.»* Kur'ân-ı Kerim, Nahl suresi, 90. ayet.

giderek seyr idüp ol yire irişti kim iki gemi taş olmış adamı ile esbâbıyla [14] dururlardı. Şerîf sordı kim: "Bu nedür, baña haber virüñ?" didi. Eyittiler: "Şeyh Mehdî'nüñ bu velâyetidür. Bu gemi yağı [15] idi bunlar idi kim Firengistân'a geldiler kim il uralar. Şehr halkı gelüp Şeyh Haz-
T 367b retine didiler, Şeyh eyitti 'Görüñ taş ola' / [1] Ol görinen gemiler dökilü bu tağ yanına gelicek hemân hep taş oldılar." didiler. Pes Şerîf Şeyh rûhına duᶜâ[2] itti. Andan Tılmisan'a indi. Anda birez durup girû dönüp ᶜazm-i Trablus itti, gitti. pes yiğirmi tokuzıncı [3] gün gelüp Trablus'a çıktılar. Anda Server yoldaşların bulup görişdiler ve hem bu olan kaziyyeleri [4] Şerîf'ten sorup bildiler. Andan ᶜazm idüp girü toğru Karaman'a indiler. Sultân ᶜAlâü'd-dîn bunlara karşu
B 91a gelüp Seyyid'le [5] musâfaha ittiler. Hem / Sultân Şerîf alup sarâyına getürüp kondurdı. Mevlâna Celâlü'd-dîn dahı gelüp ve Konya'nuñ [6] dahı erenleri cemᶜ olup geldiler, Şerîf ile musâfaha ittiler ve Şerîf'e taᶜzîm idüp konukladılar. Sultân [7] Şerîf'e eyitti: "Server, yarak gördüm ki düşmân üzerine gidem. Seni bile alup giderem velî ol Üngürûs [8] laᶜîninüñ hareketi var, andan korkaram." didi. Şerîf eyitti: "İy [10] Konya halkı! Tevbeye ve salâha ve ᶜilme ve ᶜamele meşgûl olıuñ kim bunda bunlar halas-ı ᶜukûbettür. [11] Âhirette gam ve havftan kişiyi ol nesneler kurtarur." didi dahı andan halk birle vedâᶜ idüp ᶜazm-i Sinob [12] eyledi. Girü ᶜOsmân Gâzî gelüp Şerîf'i karşuladı dahı elin öpti duᶜâsın alup girü gitti. Şerîf [13] andan gemiye binüp Kefe'ye ᶜazm eyledi. Çün Kefe'ye çıktılar, gâzîler Müslümânlar karşu geldiler Şerîf'e ᶜizzetler ittiler. [14] Şerîf Gâzî, anda birez karâr itti. Han kendü gelüp Şerîf Gâzî'yi ziyâret idüp vaᶜzında, sohbetinde [15] oturup diñlediler. Server'üñ meclis-i ᶜilmi vaᶜzı müessir idi. Halk ağla-

T 368a şurlardı ve kendü dahı ağlardı. / [1] "Bu dünyâda ağlayanlar Allah'tan korkup zârîlık idenler cân acısını, kıyâmet korkusını ve cehennem azâbın [2] görmeyüp ehl-i cennet ola, sevinüp gülenlerdür." didi. Pes Şerîf Gâzî, Han'ı vedâc idüp gitti. Geldi [3] Tuna'ya indi, irişti. Bir gemi getürdiler. Şerîf aña binüp gelüp Baba'ya geçti. Müslümânlar karşu geldiler, cizzetler ittiler. [4] Server'i getürdiler, Baba'ya kondurdılar, konukladılar. Çünkün Server, Baba'da karâr eyledi, nâ-gâh Sultân cAlâü'd-dîn[5] elçi göndermiş çı-
B 91b kageldi. Armağanlar / ve hediyyeler getürüp Şerîf'e carz eyledi dahı Şerîf öñinde [6] bir nâme kodı. Şerîf nâmeyi açup okudı. Yazmış kim "Yâ Bacu Han! Tatar lacîn yürüdi dahı Maverâü'n-nehr [7] üzre olan illeri gâret eylemiş, câlemi fesâda virmiş. İmdi ben anuñ gelmesine sabr idemezem, üzerine[8] giderem sizüñ dahı maclümuñuz olsun." dimiş. Şerîf dahı Sultân'a girü mektûb saldı kim "Tatar berü [9] cAcem mülkine gelmeyince sen yirüñden kalkup gitme. Zinhâr ben varuram, anı görürem ne hâllü çeridür." didi, [10] gönderdi. Şerîf Hazreti ol gice düşinde Ebû Hanîfe -rahmetu'llâh-ı caleyh-Hazretin gördi. Bir yirde [11] oturmış kabrine yakın Seyyid'e selâm virüp didi kim: "Yâ Şerîf! Baña tîz yitişgil kim Sebzvâr'dan otuz[12] münâfık Râfızîler geldiler, beni uğurlayup bir tağa ilettiler, benüm üstüme odun yığup od urmak isterler [13] dahı gelüp türbem yanında olurlar. Ben yattuğum yir gizlüdür. Kabrüme kırk adım yirdür. Bir tarafa kodılar, çâh [14] ağzın kabr ittiler. " Zîrâ cArab ve cAcem'de kâcide buydı kim kabri gizlürek iderlerdi be-nâm kişilere. Pes[15] Ebû Hanîfe eyitti: "Kabrümi delüp lağımdan çıktılar, beni bulımadılar, etrâfa kasd ideyorurlar. Tîz yitişT 368b gil / [1] bu melcûnları helâk it. Râfızînüñ sen andına inanma." didi ve dahı eyitti: "Anlaruñ şeyh-

leri var Süfîler [2] sûretinde ol şeyhüñ bir gözi a^c^verdür. Amân virmeyüp öldüresin." didi. Çün İmâm gitti Seyyid uykudan [3] uyandı, durup âbdest alup ^c^ibâdete başladı. Tâ kim sabâh oldı, Şerîf durdı, mescide gelüp [4] namâzı kılup halkı vedâ^c^ idüp eyitti: "Baña sefer düşti, giderem velî kanda gideceğüm dimezem." didi dahı Semend-i [5] sebz'e süvâr olup revân oldı, ^c^azm-i Bağdâd eyledi. Râvîler rivâyet eylerler Baba'dan Server çıktı, [6] Bağdâd'a sekizinci gün ^c^asr vaktinde yitişti. Toğru şehirden yaña geldi. Şehr halkı Şe-
B 92 ^a^ rîf'i / göricek bildiler, [7] karşu geldiler. Ta^c^zîm birle Revâhe evine getürdiler, kondurdılar. H^v^âce Revâhe Şerîf'e hizmetler itti. [8] ^c^Ulemâ-i Bağdâd geldiler, Şerîf 'i hoş gördiler. Musâfaha ittiler, eyittiler: "Server, gelmeñe sebeb nedür?" didiler. Server eyitti: [9] "Yâ ^c^âlimler! Bilmiş oluñ İmâm-ı A^c^zam düşüme girdi, eyitti 'Dîn düşmânları Râfızîlerüñ bir fesâdı [10] belürdi. Anı gel üzerümden gider' didi. Aña geldüm." didi. ^c^Ulemâ-i Bağdâd eyittiler: "Râfızînüñ üç ocağı [11] var yâ Server! Birisi bu Hille'dür kim tâ Şa^c^şa^c^a'ya dek, ikinci Gîlândur Âzerbaycân'a dek, üçinci [12] Mazenderân-ı sebz-vâr'dur. Bu üç yirüñ halkın kırup soyundurmayınca bunlaruñ köki kesilmez ve ammâ[13] nefs-i Bağdât'ta dahı çok Râfızîler var idi, hep istiğfar ittiler dahı bir ^c^aceb nesne bu yıl sebeb oldı." didiler. [14] Pes Seyyid eyitti: "Mollalar, buyuruñ işidelüm." didi. Pes ^c^Abdu' llâh Fazlî eyitti: "Server, bilgil iş bu kar-şuñda [15] oturan ^c^Abdu'r-rahmân kim durur şehr-i Bağdât'ta bir bâzergân kişidür ve hem bunuñ
T 369^a^ diyâneti ve sıdk-ı İslâmı / [1] kâfir ve Müslümân içinde meşhûr salâh eyle. Pes buña bu hâliyle iken Mekketu'llâh seferine kasd eyledi [2] kim gide. Bunuñ bir koñşısı var idi, katı münc^c^im ve mâl-dâr kişi idi, Râfızî idi. Şöyle kim cemî^c^ halk [3] bilürlerdi, mâl ile halk ve beğler dilin

dutmıştı, âşikâre idi, hergiz kimseden
üşenmezdi. Hem bir bed fi^c^âl [4] la^c^în idi. Adına
H^v^âce Şirân dirlerdi. Çün işitti kim ^c^Abdu'r-
rahmân Hacca gider, hemân gelür bunuñ evine
girür, [5] oturur. Buña herzeler söyler. Bâkîsin bu
^c^Abdu'r-rahmân'dan soruñ, bilüñ aslı bile
hikâyet itsün." didi. [6] Pes Şerîf dönüp ol kişiye
B 92^b^ eyitti: "Kaziyye nice olmıştur, dur haber vir /
bize ve halk işitsünler." didi. ^c^Ulemâ eyittiler: [7]
"Cemî^c^ halk anı hep işittiler. Hemân siz dahı
işidüñ." didiler. Ol kişi eyitti: "Sever, çün ben
fakîr Hacca niyyet ittüm [8] tâ ki gidem, gördüm
bu Râfızî Şirân benüm evüme geldi, oturdı, baña
eyitti 'Koñşı saña bir vasiyyet iderem [9] ve
emânet ısmarlaram. Kaçan kim Ka^c^be'ye va-
rasın Hacc idüp girü Medîne'ye gelesin, içerü
girüp Ravza'ya selâm viresin, [10] diyesin kim
'H^v^âce Şirân saña ^c^azîm müştâktur velî ya-
nuñda şol iki düşmân olmasa dir.' Ve dahı uş
saña biñ akça [11] harçlık helâl olsun ücret ve biñ
dinâr dahı anda olan Râfızî karındaşlara
üleştüresin. Medîne'de [12] Ebü'l-Mü^c^ezz'e değüre-
sin kim Râfızîlerüñ başıdur.' didi, ısmarladı.
Ben bu kişinüñ bir fitnesi baña değmesün diyü [13]
korkumdan olsun didüm, aldum Hacca gittüm.
Varup Hacc ittüm, girü Medîne'ye gelicek
sürdüm, Haram'e vardum, [14] selâm ittüm. Be-
nüm selâmumdan soñra ol Râfızînüñ cevâbın
söyledüm. 'Yâ Resûlu'llâh! Ben bir emânet-kâr
kişiyem, [15] korkumdan itdüm bu işi.' didüm, ta-
zarru^c^ ittüm. Andan döndüm ol biñ filoriyi
T 369^b^ Ebü'l-Mü^c^ezz'e virdüm, / [1] selâmın değürdüm. Ol
kişi Râfızîlere üleştürdi. Girü baña teslîm
ittüğüme hüccet virdiler. Ben dahı mahzûn otur-
dum. Tâ kim ahşam oldı [2] sürdüm Harem'de
ahşam namâzın kıldum, oturdum, intizâr it-
tüm ki yatsu namâzın kılam. Gözüme birez uy-
hu [3] bürindi. Beyne'l-yakaza ve'l-nevm gördüm

ki Resûlu'llâh Hazreti-salla'llâhü ve-sellem
Ravzâ-i Şerîf 'te [4] oturur, sağında Ebû Bekr ve
ᶜÖmer ve solında ᶜOsmân ve ᶜAlî ve hem bâkî as-
hâb-ı rıdvânu'llâhü Taᶜâlâ ᶜaleyhi ecmaᶜîn- örü [5]
durmışlardı. Resûl Hazreti oturduğı yirden
B 93ᵃ / heybet ile bir kez baña 'Gel yâ ᶜArabî!' didi. Ben
dahı korku ile durdum, [6] karşu vardum. Baña
eyitti'Yâ ᶜâsî! Utanmaduñ mı geldüñ benüm rav-
zam üzre bunuñ gibi söz söyledüñ?' didi. Hemân
ben [7] zaᶜîf ağladum eyittüm 'Yâ Resûlu'llâh! Ol
melᶜûn şerrinden korkup ittüm. Ben hod hâşâ
münkir olam.' didüm.'[8] Pes Resûl Hazreti
-ᶜaleyhi's-selâm - dönüp eyitti 'Yâ ᶜAlî! Var tîz ol
benüm ve senüñ ve ashâbum düşmânın al [9]
getür.' didi. Anı gördüm bir sâᶜatten soñra eliyle
yakasından sürüyü getürdi dahı Hazret-i Resûl
buyurdı [10] 'Söyletme yâ Alî, ur boynın.' didi. Pes
herîfi dutup çökerdiler, aşağa alup Zü'l-fikar
birle İmâm ᶜAlî [11] anuñ tîz boynın urdı. Başı
öñine düşti. Baña Peygamber -ᶜa.s.- eyitti 'Uş bu
melᶜûnlaruñ hâli [12] böyle gerektür kim
münâfıklardur, var haber vir bu Râfızîlerüñ
soñı helâliktür. Tañrı Taᶜâlâ'nuñ [13] bunlar
düşmânlarıdur. Ber-hurdâr olmazlar.' didi.
Hemân beliñleyüp uyandum, üzerimdeki
giydüğüm ak [14] kaftan göğsüme dek aşağa hep
kıpkızıl kan olmış ve ol baş dahı kesük öñümde
yatur gördüm. [15] Korkumdan cân başuma sıçra-
dı. Kalktum, başı eteğüm altına alup iledüp Bi-
T 370ᵃ kâᶜa'da bir delükte defn ittüm. / [1] Geldüm kaf-
tânum çıkardum kanlu kaftânı sakladum,
yumdum. İrtesi işittüm Ebü'l-Müezz'i orta yir-
den iki [2] pâre itmişler, kana gark olup yatur ve
andan gayrı dahı on üç kişi helâk olmış. Kim
ittüğin [3] bilmediler. Ben hemân bu heybetleri
görüp durdum. Çün kâfile-i Hacc göçti, gittüm
Bağdâd'a geldüm. [4] Hep halk karşu geldiler.
Umaram ki Hᵛâce Şirân gele, hikâyeti benden

sora dirdüm. Gördüm gelmedi, [5] pes gelenlerden
sordum 'Kanı koñşum H^vâce Şirân.' didüm. Eyit-
B 93^b tiler 'Sen sağ / ol, bir gice başsuz [6] bağında gövdesin buldılar. Evinde idi, kapudan içerü halvetinde döşeğinde ^c avratla yaturken [7] belürsiz oldı. Cinnîler aldı ola didük. Gövdesin bağda bulduk, başı yok.' didiler. Ben eyittüm [8]' Hikâyet şöyle oldı. Üşte kaſtânumda kanı nişân.' didüm, çıkardum yükten halka gösterdüm. [9] 'Başın sorarsañuz Medîne'de bir kabr delüğine sokdum, sakladum, inanmazsañuz varuñ görüñ hâlüñüz şöyledür. [10] Resûlu'llâh katında yâ Râſızîler Allah'uñ düşmânısız.' didüm. Pes hecîn birle adam saldılar, didüğüm yirden [11] başını getürdiler. Gördiler kim Şirân'uñ başıdur cemî^c halk gelüp tevbe istiğſar ittiler." didi. Sultân Şerîſ [12] Gâzî ve halk cümle hayrete vardılar. Bunlar hayrette iken bir Kûſe'li yiğit yirinden durup bir kınlu Nemçe [13] hançer Şerîſ'üñ öñine bıra-kup eyitti: "Yâ Şerîſ ! Saña Resûl Hazreti selâm itti, baña eyitti 'Oğlum Şerîſ 'e var [14] ve ümmeti-me selâm it benden, bu Râſızîlere amân virmesinler, kırsunlar' didi. "Şerîſ eyitti: "Sen [15] Re-sûl'i kanda gördüñ yiğit?" didi. Ol civân eyitti: "Server, benüm hikâyetüm uzundur. Baña Re-
T 370^b sûl -^c a.s.- şöyle buyurdı / [1] kim 'Oğlum Şerîſ öñinde Şirân-ı lâ^c înüñ kaziyyesin añarlar var sen ol mecliste hâzır ol, soñra [2] sen dahı haber vir, şâhid ol H^vâce ^c Abdu'r-rahmân'a.' didi dahı eyitti 'Benüm ol hikâyetüm böyledür [3] kim Kûſe'den İmâm'ı ziyâret itmeğe geldüm. Çın sabâh idi, içerü ravzaya girdüm. Gördüm kimse yok, tenhâ ve ammâ [4] kabr başı taraſından örti altına bir kesük hınzır başı durur. Çün anı gördüm, ben eyittüm 'Şimdi [5] benüm geldüğüm gördiler, bunı ol itti dirler' diyü başı eteğüm altına aldum, taşra çıktum, attum, [6] yaban yire bıraktum, girü döndüm, gördüm kavm üzre yolda Ebû

Bekr ve ᶜÖmer ve ᶜOsmân -radiya'llâhü ᶜanhüm-
B 94ᵃ adları [7] yazılmış. Taᶜaccüb ittüm, eyittüm / 'Bu
başı kabre koyanlar bunlardur göreyim.' diyüp
izledüm. Çâh-ı [8] Rabiᶜa'ya yitiştüm, gördüm üç
kişi dururlar. Nazar urdum, gördüm ayak-
larındaki kepkeplerinüñ nakşı yirinde [9] bu ad-
lar yazılur. Bunlara ben eyittüm 'Ne yirdensiz?'
didüm. Eyittiler 'Hille'denüz' didiler. Ben ey-
ittüm 'Allah'tan korkmaz mısız [10] böyle idersiz.'
didüm. Pes bunlar baña hücûm ittiler. Mecâl
virmedüm, ol bıñarda üçin dahı katl eyledüm. [11]
Bu hançer birle helâk ittüm. Gördüm ki bunları
katl ittüm, korktum kim beni dutalar diyü
kaçtum. [12] Nâ-gâh anı gördüm, ardumdan beş at-
lu çıkageldiler. Yüzleri nikâblu gelürler. He-
mân kodum, kaçtum. [13] Anlar dahı bir mikdâr
kovdılar. Âhir ardumdan yittiler. Bir sarp yire
arka virüp durdum. Çünki [14] iriştiler, bana biri-
si eyitti 'Bre kişi! N'içün bizden kaçarsın?'didi.
Ben eyittüm 'Şol melᶜûnları katl ittüm [15] korka-
ram beni dutarsız diyü kaçtum.' didüm. Anlar
eyittiler 'Bunları kimüñ içün depeledüñ?' didi-
T 371ᵃ ler. Ben eyittüm 'Ashâb-ı Resûl / [1] içün.' didüm.
Pes anlar hemân yüzin açtılar, eyittiler 'Biz ol
kişilerüz kim sen bu işi anlaruñ içün ittüñ. [2] Şol
eñ ardumca gelen Hazret-i Resûl'dür.' didi-
ler. Çün Resûl -ᶜaleyhi's-selâm- yitişti, bana ol
didüğüm sözleri [3] didi, yüzin açup gösterdi 'Var
oğlum Şerîf 'e benden selâm idüp bu hâlleri
bildürgil. [4] Komasun bu laᶜînleri ümmetüm için-
den gidersünler, katl itsünler.' didi. Andan gıy-
bet ittiler, gittiler. Ben geldüm size yitiştüm. [5] Ol
itlerüñ leşleri henüz dahı ol bıñarda dururdı."
didi. Şerîf eyitti: "Gerçek idüğin neden [6] bile-
lüm?" didi. Yiğit eyitti: "Ebû Hanîfe saña şahâ-
det ide, inanmazlar ise.' didi Resûl Hazret
- ᶜa.s.-" didi.[7] Pes durdılar İmâm ravzâsına geldi-
B 94ᵇ ler. Şerîf İmâm üzre yürüdi / selâm virdi: "Bu

yiğidüñ [8] sözi gerçek midür yâ İmâm?" didi. Pes kabrüñ içinden iki âvâz geldi kim "Belî, belî!" didiler. Şerîf [9] eyitti: "Sen İmâm'sın ammâ ol biri kimdür kim gelüp senüñ katuñda durup söyler?" diyince kabrüñ başı [10] tarafından bir varaka peydâ oldı. Cemî^c halk anı gördiler. Şerîf ilerü gelüp alup anı okudı kim "Ol benüm ile söyleyen [11] karındaşum İmâm Şâfî^ci'dür. Şahâdetümüz şer^cî olsun diyü ikimüz bir uğurdan eyledük." didi. Şerîf emr [12] itti kabri açtılar. Gördiler yanından delinmiş, pes Şerîf eyitti: "İy münâfıklar! N'içün bu işi ittüñüz?" didi. Anlar eyittiler: "Yâ Saltıh! [14] Sihr ile bunı dahı mı duyduñ?" didiler. Server, ol gözi a^cver la^cîni göricek eyittiler: "Sen bunlaruñ [15] şeyhi misin?" didi. Ol la^cîn eyitti "Sen ne bildüñ kim ben bunlaruñ Şeyhiyem? " didi. Server hemân emr
T 37 1b itti, otuzın bile / [1] tîr bârân ittiler. Girü kabri yaptılar. Şerîf kâğıdlar yazup her vilâyete gönderdi. Kanda Râfızîler varsa [2] kırdılar, amân virmediler. Andan Server varup İmâm Hüseyn'i ziyâret idüp geçüp Mazenderan tarafına ^cazm itti. Çünkim andan yaña revâne oldı zamânla Mazenderan'a yitişti. Andan ol kavme haberler gönderdi [4] kim "Cem^c oluñ, gelüñ yarakla." didi. Ol kavm Şerîf'e karşu geldi. Şerîf andan Sebze-vâr'a çıktı. [5] Ol yirüñ bikrlerin kim ^câkıl olmakların ve ^cavratların, kızların çıkardılar, yağma ittiler, esîr kıldılar, bâkîsin [6] kılıçtan geçürdiler. Ol şehri oda urdılar. Server, andan Horâsân'a ^cazm itti. Horâsân meliki [7] İskender b. Süleymân Sofî karşu gelüp nüzûl ve ni^cmet getürdi, Şerîf'i Hîrî şehrinde kondurdılar. [8] Andan Melik, Şerîf'i ziyâret idüp konukladı. Bir nice eyyâm Server
B 95a ol diyârda gezdi. Maverâü'n-nehr / [9] olan su kenârında çün Şerîf seyrân iderdi nâ-gâh gördi sudan adam gövdesi, el, ayak, baş aka geldi. [10]

"Hây nedür bu?" didiler. Şerîf eyitti: "Yâ Melik! Bu su kandan gelür?" didi. Melik eyitti: "Sistân'dan ve Çingis'ten [11] berü gelür." didi. Şerîf Melik'e eyitti: "Bana bir gemi hâzır idüñ, giderem." didi. Hem hâzır ittiler. [12] Server aña bindi, gitti. Otuz birinci gün bir yire çıktı. Gemide [13] kırk kişi vardı. Taşra geldiler, gördiler bir meydân yirde âdem leşkeri kırgun yatur. Pes ta^c^accüb [14] idüp durdılar. Bir hatun gelür gördiler. Ol kavmden bir kaçı karşu varup andan sordılar, [15] eyittiler: "Nedür bu, ceng mi oldı?" Ol hatun eyitti: "Belî, Çingis leşkeri gel-
T 372^a diler, bu Türkmen halkın kırdılar." didi. Şerîf / [1] anı işidüp kendü gelüp sordı kim: "Yâ şimdi kanda gittiler?" Hatun eyitti: "Bacu Han'a vardılar [2] ki anuñ ile cem^c^ olalar, varup Rûm'a ineler, Şerîf 'i tutalar." didi. Şerîf andan hemân ^c^azm-i Çingis [3] idüp gitti, Mazenderanîler'e destûr-nâme virdiler, alup anlara ilettiler. Şerîf bir nice gün sefer [4] eyledi. Mazenderan'uñ gün toğusından tarafına Sistân cânibine yakın Çingis mülkine irişti. Der-bend-i sa^c^b-nâke ^c^kondılar ve çün Server'üñ geldüğin câsûslar haber virdiler, Cengis leşkeri bir kerre kılıç darbın [6] yimişlerdi, andan katı korktılar. Tanıştılar kim çadırların ve esbâbların koyup mâllarını ve dahı tavarların [7] bırakup sa^c^b yirlere urdılar, kaçtılar. Server, der-bendi geçüp geldi. Ordu-gâhı gördiler, [8] tecessüs ittiler, bir adam göremediler. Şerîf eyitti: "Hîle itmişlerdür, çadırlara od uruñ." didi. Pes od [9] urdılar, yaktılar, mâl ve rızk ve esbâbların aldılar, tavarların sürdiler. Mazenderan'dan aşağa Kulzüm deñizine [10] yitiştiler kim Bacu Han
B 95^b anuñ öte yanında idi. Çün Seyyid / geldüğin bildiler, tağıldılar. Beğleri gelüp gemiye binüp Kulzüm deñizine geçti, kaçtı. Server, Reşeb'de Gîlân'a hükm iden beğlere emr itti, gemiler

hâzır ittiler, girdiler, deñiz içine düştiler, ardınca gittiler. Bir cezîreye çıkınışlar idi, yitişü geldiler, hücûm [13] idüp ol Tatarları ele aldılar, kırdılar. Han'ı bir gemiye bindürüp yaralu kaçtılar. Gitti, bir kenâra çıktı, [14] kaçtı, gitti. Ardınca yittiler, ol sanduğı aldılar. Kendüsi bir baş ile içerü kâfir Tataristân'a kaçtı, [15] saᶜblık ve gizlü yirlere gitti, pinhân oldı. Ammâ çeri cemᶜiyyetin itti kim Şerîf 'ten soñra kalur-
T 372ᵇ sa / [1] İslâm'a yüriye. Velî Şerîf sağlığında epsem oldı. Server, üç ay Kulzüm'de gezdi, bulduğı [2] Tatarlardan kim eline girdi, kırdılar. Geldiler Lâhicân, Gîlân -ki Râfızîlerdür- Server gelüp anlara çıktı. [3] Semendün'e süvâr olup yürüdi. Ol diyâruñ kavmin kırdılar ve ol Râfızîlerüñ imâmı olan [4] İsmâᶜîl kabrinden çıkardılar, türbesin bozdılar, oda urdılar. Ol diyârı Seyyid, Bîçân'a virdi. [5] Ol mülki zabt ittiler. Andan Server yüridi, girü toğrı Âzerbaycân'a geldi. Bir kâğıd irsâl itti. [6] Hille kavmin dahı kırdılar. Râfızîlerüñ başlarına kıyâmet koparup amân virmediler. Şerîf andan Şirvân [7] diyârına sefer eyledi. Andan Gürcistân meliki Haraşbudan-ı Gürcî âsîlik itmişti. Berü olan Sünnîler [8] ilinden baᶜzı yirler urmıştı. Şirvân meliki andan incitmiş idi. Server'i Şirvân şâhı birle leşker cemᶜ idüp [9] ᶜazm eyledi. Anlar dahı bir yire geldiler. Tokuz tümen Gürcistân ve Çerkez ve ᶜAbaza ve Levâza [10] kâfirleri cemᶜ olup Haraşbudan'a eyittiler: "İy bizüm ulu melikümüz! Biz n'içün Saltıh'tan korkaruz. [11] Bir adla ᶜâlemi birbirine urmıştur. Şimdi ol pîrdür beli bükilmiştür, cenge kudreti yoktur. [12] Karşu varıruz, ceng iderüz." didiler. Geldiler, ol Gürci içinden akan büyük suyı berü geçüp kondılar. [13] Şerîf dahı bu gemilere binüp kimi kurudan, kimi yaştan gittiler. Ol laᶜîne yakın iriştiler, kondılar. [14] Şerîf tîz emr itti, gemiler birle halkı öte geçürdiler, kâfirlere

karşu kondılar. Meydân açıldı [15] "ᶜAceb meydâna kim gire?" dirlerdi. Nâ-gâh Cevran-ı Gürcî
T 373ᵃ meydâna girüp tarîd idüp eyitti / ᶜ "Yâ Saltıh! Eğer er iseñ berü gel, adam ortada kırılmayup erlik ve hüner nicedür, göresin." Server eyitti: [2] "Beğler! Bu laᶜîne varuram." Hemân Semend-i sebz'i sürdi, ilerü vardı. "İy laᶜîn kelb! Uş geldüm, ne dirsin?" [3] didi. Cevran eyitti "Yâ Saltıh! İn atundan baña mutîᶜ olgıl, seni melik Haraşbudan'a ileteyim. Eğer itâᶜat [4]itmeyüp yok dirsen göresin hâlüñi." Server eyitti: "Di laᶜîn, hamle eyle, herze söyleme." Cevran tîg eline [5]alup Şerîf 'e eyitti, "Ne ᶜaceb bu altuñdaki atuñ üç ayak üzre yürür." Şerîf eyitti."Vakt olur [6] ol iki ayak üzre yürür." Kâfir gördi Şerîf aldanmaz, çeñeye alınmaz, hîle idemedi. Kılıç ile hamle [7] idüp yüridi. Server, hamlesin menᶜ idicek ol laᶜînüñ başına kuvvetle bir muşt eyle urdı kim [8] beyni burnından geldi. Atından yıkılup cân cehenneme virdi. Kâfirler çün Şerîf'te bu heybet ve salâbeti [9] gördiler, tamarlarından kanları kurudı. Buğur ittifâk idüp bir uğurdan depindiler. Yitmiş biñ kâfir leşkeri [10] Şerîf üzre kendülerin saldılar. Ol Şirvân'uñ on dört biñ gâzîleri dahı bir uğurdan hücûm [11] ittiler. Ol yirde iki gün gice gündüz ceng ittiler. Ceng arasında Şerîf Haraşbudan'a râst bir tîğ ile [12] başında eyle çaldı kim sinesine dek iki pâre eyledi. Cân acısından iki eliyle kılıç karvayup düşti. [13] Server, zor idüp çeküp elinden aldı velî elinüñ barmakları hep doğrandı, düşti, cân cehennemden [14] yaña ısmarladı. ᶜAlem götüren kimse sancağı yire bırakup revân olup kaçtı, gitti. Leşker sındılar, çoğını [15] esîr ittiler. Andan yüridiler melik ilinüñ dağlarına saᶜb yirlere çıkdılar. Yaraluları hoşgubend ittiler. Cev-
T 373ᵇ ran / [1] yaraları gayret ehli gâzîlere çalı yırtuğı kadar gelmezdi. O saᶜb yirlere düştiler, gittiler.

Bir saᶜb hisâra [2] yitiştiler. Kâfirler dahı hisâr oldılar. Meğer ol hisârda bir râhib vardı, Seyyid Gâzî'ye yitişmişti, anı görmiş [3] idi, eyitti: "Ben Seyyid Gâzî'yi gördüm, başı buluda değerdi, şunuñ gibi kişi idi. Üç gün anı konukladum. [4] Beni kalduruñ yirümden." didi. Meğer panbuk içre yaturdı. Tîz kaldurdılar dahı burca getürdiler. Şerîf'ten [5] yaña bu kez baktı, döndi, eyitti: "Meded, bununla ceng itmeñ. Eğer bir ayağıyla deperse bu hisâra kuvveti yeter. Bu dahı [6] ancılayın bir büyük kişidür ve başı göğe yitişmiştür." Ol kâfirler aña eyittiler: "Biz bunı göremezüz bizcileyin âdemdür. [7] Sen bunuñ başın göğe mi yitiştürdüñ bre melᶜûn. Seni öldürelüm." didiler Papaz gördi kim kendüyi anlar [8] öldürürler, bir kerre bülend âvâz ile çağırdı kim: *«Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammedün resûlu'llâh»* [9] didi dahı eyitti: "Ol Resûlu'llâh cihânuñ pâk aslı, Şerîf Saltıh bilmiş ol, ceddüñ Caᶜfer'e yitiştüm, [10] aña hürmet ittüm. Şimdi saña iriştüm, uş îmân getürdüm. Bu kâfirler beni şehîd iderler. Benüm kanum bu [11] melᶜûnlara koma." didi. Râhib bu sözi söyleyince kalᶜa beğinüñ oğlı çabuk yitişü gelüp ol râhibi [12] şehîd itti. Meyyitin burçtan aşağa attılar. Çün Şerîf anı işitti, ağladı. Atından inüp hisâr dibine [13] yüridi. Taşlar ve kayalar ve oklar attılar. Şerîf kayırmadı, varup ol râhibi yirde götürdi, başı üstine [14] getürüp götürdi. Bir püşte üzre defn eyledi. Başı şimdi dahı nişân-gâhtur, ziyâret iderler. Çün Şerîf [15] anı defn itti, girü hisâr üzre geldi Semen-âbâd dirler, ol hisâr diz-dârınuñ a-
T 374ª dına Cuman dirlerdi / [1] Şerîf ol laᶜîne çağırup eyitti: "Yâ Cuman! Bil uş saña varuram, vaktüñe hâzır ol." didi. İki rekât [2] namâz kılup el getürüp duᶜâ itti. Seccâdesin havâya salup muᶜallak durdı. Üstine çıktı. Seccâde [3] yukarı ol

kadar havâya kalktı kim hisârdan oklar atarlardı, yitişmezdi. Server girü ol seccâde birle [4] hisâra döndi. Bir kerre oklar attılar, seccâdeden geçmedi. Kâfirler ᶜâciz oldılar. Şerîf hisâra yakın [5] gelicek naᶜra urdı. Kılıcın omuzına koyup kendüyi seccâdeden burç üstine attı, indi, kuş [6] gibi kondı. Seccâde anda başı üzre muᶜallak havâda durdı. Server, ol burç kâfirlerin kırmağa [7] meşgul oldı. Server kanda giderse seccâde başı üzre bile gider. Kâfirler burçtan aşağa inüp [8] hisâr içine dağıldılar. Server aşağa indi, kâfirlere kılıç urdı. Ceng içinde bir çapuk kâfire yitişü [9] geldi. Bir kılıç çaldı kim kakıncıyla iki pâre eyledi. Karındaşı Çalak anı göricek ilerü gelüp "Âh cânum [10] karındaş!" diyüp Şerîf 'e hamle kıldı. Server anı dahı depeledi. Cuman dahı geldi. Server anı dahı [11] öldürdi. Andan yüridi, hisâr kapusına geldi, kilidin soyup açtı. Taşradan gâzîler içerü [12] girdiler, kalᶜayı feth ittiler, kâfirlerin kırdılar, hisârını aldılar. Andan taht-ı Sebztik'e yitiştiler. Çün ol hisâr [13] halkı karşu geldiler, Haraşbudan'uñ iki oğlın alup Şerîf'e getürdiler. Şerîf anlara amân virdi. Ol [14] ili ol iki oğlana virdi. Andan Çerkes üzre ᶜazm ittiler. Ol tâife saᶜb yirlerde olurlardı, [15] anları gâret eylediler. ᶜAbaza, Levâza tâifelerin esîr ittiler, yiğirmi
T 374ᵇ dört biñ baş esîr alup girü / Şirvân'a döndiler. Meğer yolda bir kâfir Tatar vardı, Mihail Tatar dirlerdi, beği tâze pâdişâh olmıştı. [2] İşitti kim Şerîf geliyorur, tîz hayli leşker cemᶜ idüp karşu yüridi. Vezîri eyitti: "N'eylersin?" Melik [3] eyitti: "Varuram, bunca halkı ben ol câdü elinden aluram." Vezîr eyitti: "Sen anuñ evsâf-ı hamîdelerin [4] işitmedüñ mi? Cihân melikleri ve pâdişâhları anuñ elinden zebündur. ᶜAkluñ başına cemᶜ eyle. Hasmuñ [5] yavuz kişidür." Ol melike Ruhas dirlerdi. Kakıyup vezîri depeledi.

Andan ᶜazm idüp âb-ı Ton [6] dirlerdi bir büyük su
vardı, Şerîf gelüp andan geçse gerek idi. Ol suyı
otuz biñ Tatarla [7] gelüp beklerdi. Yol virmedi,
durdı. Şerîf anı göricek Şirvân şâhından sordı
kim: "Bu Tatarlar [8] n'içün bize karşu geldiler?"
Şâh eyitti: "Server, kâfirlerdür, fırsat bulduk
dirler, bizi sudan geçürmemek [9] isterler." Pes
Server, Semend-i sebz'e binüp suya at depti. Su
iki şakk oldı, yol gibi iki [10] tarafa su dururdı.
Server, gelüp kendü kâfirlerden yaña geçti. Bir
naᶜra urdı kim yir gök sadâsından [11] doldı. Ru-
has, Şerîf 'üñ âvâzın işidüp karşu geldi, eyitti:
"Yâ câdû! Suyı kandan geçüp geldüñ?" [12] Şerîf
eyitti: "Laᶜîn, buña od hicâb ve sedd olmaz." Ru-
has kakıyup gürz eline alup Seyyid'e hamle [13] it-
ti. Server nevbetin savdı. Çü nevbet Şerîf'e
değdi, Server kılıcın çıkardı Ruhas'uñ gözin
kılıcuñ [14] şuᶜlesi açturmadı. Ruhas dönüp gidi-
B 96ᵃ virdi. Şerîf / tîz laᶜînüñ ardından yitüp [15] atınuñ
kuyruğından duttı. Bir püşt-i pây eyle urdı kim
T 375ᵃ atından yire yıkıldı. Girü darvanınca / [1] Server
karvayup anı girift itti. Leşker-i Şirvân dahı
suyı geçüp geldiler. Ol otuz biñ Tatara kılınç [2]
koydılar, esîr ittiler. Andan yüridiler, doğru
Şirvân'a geldiler.Andan Server Şirvân şâhı
birle bir ay Şemâki'de [3] karar eylediler. Ruhas'ı
harâca kesüp girü iline gönderdiler, koyuvirdi-
ler. Varup gitti.Andan Server, Şirvân şâhı vedâᶜ
idüp Gür suyın geçüp bir dağ yolından geçüp
toğru Rûm tarafında Sultân katına ᶜazm itti. Pes
[5] çün kim pây-i taht Kavâniyye şehrine irişti,
Sultân karşu gelüp Server'i ᶜizzet ve hürmetle a-
lup getürüp [6] şehre kondurdı. Niᶜmet ve nüzûl ile
yidürdi, içürdi. Kırk gün anda karâr itti. Andan
soñra Server [7] vedâᶜ itti, çıkup gitti. ᶜAzm-i ta-
raf-ı Sinob eyledi. Yolda giderken nâ-gâh
karşudan bir ᶜalem gözikti. [8] Dört yüz yiğit birle
Alp ᶜOsmân Gâzî çıkageldi. Attan aşağa inüp

seğirdü gelüp Seyyid'üñ mübârek [9] elin öpdi. Seyyid dahı ᶜOsmân'ı iki gözinden öpti dahı e-
eyitti: "Oğul kanda gidersin?" didi. ᶜOsmân eyitti: "Server, [10] bir hisâr var, saᶜb-nâk anı feth itmek dilerem." didi. Şerîf eyitti: "Bile varalum, gazâda bulınalum." didi. Andan [11] gittiler, ol ulurak su, kim aña Kızıl Irmak dirler, aña yittiler. Köprüsini kâfirler kesmişlerdi, dururlar idi. ᶜOsmân mütehayyir oldı. [12] Şerîf eyitti: "Yâ oğul! Gam çekme, berü gel şol sunuñ yukaru başına yürü." didi. Pes birez gittiler, sığa [13] yire râst gelüp geçtiler. Toğru hisâra geldiler. Leşker dahı cümle andan gelüp geçdiler. Velî ağırlıklar kaldı, geçmedi. Ol kalᶜaya Kalᶜa-i Âsmân dirlerdi. ᶜOsmân ilerü [14] yürüdi, kalᶜaya ceng yüritti. Kâfirler hisâruñ bir tarafına gittiler, bir cânibi
B 96ᵇ tenhâ kaldı. Şerîf [15] ᶜOsmân'a / gösterdi, eyitti: "Yüri şu yirden kemend ile çık."didi. Tîz ᶜOsmân
T 375ᵇ Gâzî tenhâ ol yire gelüp / kemendin atup burca kullâb itti. Ankebût-vâr dırmaşup burca çıktı, bir kez naᶜra urdı. Kâfirler [2] anı gördiler, seğirdiştiler. Anlar gelince ᶜOsmân'uñ beş bahâdır yoldaşı dahı çıktılar, yürüdiler, kâfirlere [3] hücûm ittiler. Ezincânib Sünnîler çıktılar, hisâr içine girüp kâfirleri birbirine urup kırdılar. Yürüdiler, [4] kapuyı açtılar. Bir ᶜazîm ceng ittiler. Ol kalᶜa içinde anuñ beğin öldürdiler, şehrin ve hisârın aldılar. Şerîf [5] eñ soñ gelüp hisâra girdi. Ol hisâra Server ᶜOsmâncık ad virdi dahı ak sancağın ᶜOsmân [6] burca dikti. Server eyitti: "Yâ ᶜOsmân! Bu hisâr saña uğurdur. Bunı sakın elden çıkarma, kendüñe [7] uğur idin." didi. Server andan ᶜOsmân'ı vedâᶜ idüp ᶜazm-i Sinob eyledi. Çün Sinob'a geldi, kavm-i [8] Sinob'a karşu geldiler, şehre getürdiler. Server çıkup câmiᶜde Müslümânlara nasîhatler idüp halkı müşerref [9] eyledi. Ve hem Sinob'da deñiz içinde bir pâre bir

taş vardı, Server'üñ ᶜibâdet-gâhı idi, anuñ [10] üstinde ᶜibâdet eyledi. Pes girü varup ᶜibâdet idüp anda tazarruᶜlar idüp hâcetler dilerdi. [11] Hak'tan makbûl olup pes andan girü gemiye girüp ᶜazm idüp Kerbandilban hisârına çıktı. Andan [12] Baba'ya müteveccih olup Tuna'yı geçüp şehirden yaña yürüdi. Gâzîler işidüp karşu geldiler, mübârek [13] elin öptiler, ferahlık birle şehre getürdiler, ᶜizzetler ittiler, kondurdılar. Seyyid gelüp makâmından karâr idüp [14] bir zamân ferâgat eyledi, kaldı.

Kıssa-i Atabek Kûhistân Diyârına Geldüğin Beyân İder

[15]Pes râvîler eyidürler Sultân Alâü'd-dîn ve Melik Muzafferü'd-dîn ve Atabek gelüp Kastamoni
T 376ᵃ / [1] diyârın gâret eylemişlerdi. Andan varup Hârcenevân'ı alup anda bir makâm bünyâd idüp soñra [2] kâfirler gulüvv idüp girü Atabek'i sürüp
B 97ᵃ çıkardılar. Andan soñra / Muzafferü'd-dîn bir mikdâr anda durup [3] andan kalkup Sultân huzûrına vardı. Anda dururken bir fitne düşti ümerâ ortasına, anı Atabek'tendür [4] diyü añlattılar. Bu Atabek sultânuñ oğlı lalasıydı. Meğer Sultânuñ bir vezîri vardı, bunı [5] sevmezdi. Sultâna yañlış ᶜarz idüp añlattı. Sultân, hışm idüp kasd itti kim öldüre. Pes [6] beğler dilek idüp kurtardılar. Pes Sultân emr eyledi kim kendü Karaman-oğlı Muzafferü'd-dîn birle girü [7] Kûhistan diyârına varup feth ideler. Meğer kim evvel gelüp Kırvan melikin öldürüp oğlı Karaman'ı [8] esîr idüp Sultân'a iletmişlerdi. Andan bu Konstantîn Tekûrı işitti kim Karaman Müslümânlaruñ [9] elinde tutılup giriftâr olduğın hemân Karaman'uñ ᶜâmmîsi Moni kâfire virdiler. Ol yiri leşkerle [10] gönderüp Bahr-i Sevâd'dan sâhile çıkdılar ve Melik-şâh'uñ

Şibâd-ı Rûmî ve Melik Penderk Kara-deñiz'üñ [11]
kapudânı idi, anda karâr dutmıştı ve Harman-
kaya beği Rayko b. Bunak ve dahı baᶜzı kâfir
beğleri [12] gelüp Moni kâfiri alup Kûhistân mül-
kine çıktılar, ol yirleri zabt eyleyüp Müslü-
mânlarla sulh [13] idüp düzenlik eylediler. Moni
kâfir turup Cebeliyye şehrinde karâr eyledi. Ol
diyâra hükm iderdi, [14] gâyet gürbüz kâfir idi
velî Müslümânlara hıyânet itmezdi, müdârâ ey-
lerdi. Tâ ol vakte dek kim Seyyid [15] Saltıh Rûm
diyârında bir yurd idinüp kalıcak ayruk bu di-
T 376ᵇ yâra gelmez diyü etrâfa, dört cânibe / [1] akınlar
salup fesâd iderdi. Dâima Sultân ᶜAlâü'd-dîn'e
feryâdcılar varup şikâyet iderlerdi. [2] Pes ol idi
kim Atabek'i gâzî gönderdi, otuz biñ er ile ve
kendü kulı Alagözi alay beği [3] virdi. Ardınca
kendü kızı oğlı Melik Muzaffer ü'd-dîn'e gönder-
B 97ᵇ di. On / biñ er ile velî emînü'l-ümmet [4] leşkerüñ
ulu Atabek'i kıldı dahı ol İslâm leşkeri göçtiler,
Kûhistân diyârına gittiler. Ezincânib [5] ol laᶜîn
anı işitti, etrâfa nâmeler salup çevre beğlerin ve
leşkerin divşürdi. Ser-hadde [6] karşu gelüp
Sahrâ-i Tusan'da kondı, hâzır durdı. Bu yaña
Atabek İslâm çerisiyle yitişü [7] geldiler. Öñince
Yir Alagöz indi, mukaddem ᶜasker olmış idi.
Aña anuñ içün Yir Alagöz dirlerdi, [8] ağzı ko-
kardı. Pes Alagöz leşkerine emr itti, saf ber saf
düzdiler, kûs ve nakkâre urdılar, [9] tekbîr ve
tehlîl ittiler. Küffâr anı işidüp katırak üşendi-
ler. Az kaldı kim kaçalardı. Küffâr beğlerinden
[10] Ilgaz-ı Rûmî at meydâna saldı dahı durdı, er
diledi. Müslümânlardan anuñ meydânına kim
girdiyse [11] esîr oldılar. Ol gün kâfir beği
meydânı duttı, küffâr yüreklendiler. Ol diyâruñ
kâfirleri [12] mâlların yire defn idüp sakladılar.
"Türk bu ili alur, bârî yirde kalsun, Türk'e kal-
masun." didiler. [13] Çün ahşam oldı, iki leşker
döndiler, kondılar. Pes Moni, Ilgaz'a hilᶜatler

bağışladı. Ol gice yattılar, [14] ᶜale's-sabâh girü durdılar, meydân açdılar. Ol gün Atabek leşkeri ile yitişdiler. İslâm galebe [15] olup dahı cenge durdılar. Yir oñartmayup ve göz açturmayup
T 377ᵃ düşmâna su akar gibi koyıldılar. / [1] Bir neberd kopardılar. Âhir fırsat râst gelüp küffârı sıdılar. Çokluk kimesne iki tarafdan düştiler. Âhir [2] Moni kâfir beğleri ile yüz çevirüp kaçtılar. Müslümânlar mâlların yağma eylediler dahı andan doğru [3] Cebeliyye şehrine yürüdiler. Pes beğler eyittiler: "Server, kanda gidersiz?" didiler. Atabek eyitti: "Beğler, benüm kasdum [4] Moni'dür. Umaram anı ele gele." didi. Andan Moni ardınca gittiler. Pes Moni dahı bir
B 98ᵃ sahrâda karâr [5] idüp dururdı. / Andan Atabek Alagöz'i biñ kişi ile gönderdi. Pes gâfiller varup [6] basa ala getüre. Nâ-gâh küffâr andan haberdâr oldılar, pusu açup Alagöz'i ortaya alup girift âr [7] eylediler. Leşkerin kırdılar. Müslümânlar sındılar, kaçtılar, ammâ çoğı şehîd olup ve kimi yaralu olup kaçtı. Ilgaz-ı Rûmî kaçan ol Müslümân leşkerin kova gittiler. [8] Andan Alagöz'i dutgun götürdiler. Pes Moni anı öldürmek istedi, vezîr komadı [9] dahı alup bir yüksek tağ vardı, anda bir mağara var idi havâ-i muᶜallakta, anda koyup [10] habs eylediler. Bir ruhbân beklerdi, aña ısmarladılar. Keşîş dahı nerd-bânuñ giderdi, gâr havâda kaldı [11] şöyle kim kuş dahı uçup çıkamazdı. Biz geldük bu yaña Ilgaz Müslümânları kovarak Atabek [12] üzerine bıraktı. Atabek kaziyyeden haber-dâr olup karşu vardılar dahı ceng eylediler. [13] Server Atabek Ilgaz'ı atından yıkup esîr eyledi. Küffâr sındılar, kaçtılar. Birez Müslümânlar [14] kovaladılar, yarısından artuğın kılıçtan geçürdiler, girü döndiler. Yoklama eylediler, şehîd olanları defn idüp yaralu olanları merhem urup bağladılar. Server Atabek Gâzî Ilgaz'ı getürdi, eyitti:

"Yiğit, gel İslâm [15] dînine gir, îmân getür, yohsa öldürürem, çâre yoktur seni sağ komam." didi.
T 377b Ilgaz, çün gördi / [1] kendüyi helâk iderler müdârâ kasdın idüp îmân ᶜarzâ kıldı. Ammâ gine döndi. Atabek eyitti: "Yâ Ilgaz! Gel kendüñe kıyma, bir yiğit kırk yılda hâsıl olur, seni anañ bir dahı toğurmaz. Kesilen baş gine bitmez. Dîn, Mu-
B 98b hammed -ᶜa.s.- dînidür. Şundan dahı / bilmez misin kim bir Müslümân biñ kâfire at salup nice baş keser gine çıkar adamuñ ne kudreti ola, ammâ dînimüzüñ berekâtıdur. Peygamber -ᶜa.s.- duᶜâ eylemiştür, kıyâmete değin bu dîn kuvvet duta." diyüp çok nasîhatler eyledi. Ilgaz-ı Rûmî göñlinde şecâᶜat cevheri berk urdı. Hemân dem barınak götürüp îmân ᶜarz kılup şahâdet getürdi, Müslümân oldı, cân ü dilinde oldı. Server aña mukaddemlik virdi, ᶜaskere baş eyleyüp [2] eyitti: "Yüri gazâ idelüm." didi. Andan göçtiler, ol Moni üzre gittiler. Çün yitiştiler, iki leşker berâber [3] kim ceng ideler. Bu tarafdan Moni etrâfda olan ulu kâfirleri daᶜvet eyledi. Evvel [4] Melik Derkan geldi. Melik Sılta geldi ve Melik-i Şibad geldi sâhilden ve Kin ve İn kâfirler geldiler ve Kubay [5] geldi ve Gerde geldi ve Ayandon geldi ve Cide ve Kedros ve Mesedde nâm kâfirler geldiler. Tâ haddi [6] Filyoz suyına varınca hadd idi. Filyoz kâfir dahı aña yardım gönderdi. Geldiler, deñizden kurudan [7] cemᶜ oldılar. Andan Moni tedbîr eyledi kim Müslümânlara nice ve ne tarîka ceng eyleyeler. Tedbîri [8] şuña irgürdiler kim Melik Ayandon bir nice beğler ile pusuya girerler ve kalan leşker Melik Gerde öñe [9] düşüp Müslümânlar üstine yürüdiler, anda bir ceng kopardılar. Âhirü'l-emr İslâm gâlib oldılar, sındılar. [10] Kâfirler dönüp kaçınca Melik Ayandon pusudan gâfilen çıkageldi ve der suyından İslâm leşkerini [11] bastılar. Hayli kırgun oldı. Mü'minler girü

döndiler, sındılar. Pes Melik Atabek arkasın bir tağa virüp [12] üç gün gice gündüz küffâr ile harb ve cidâl eylediler. Ezincânib Sultân Saltıh Kefe diyârına [13] göçüp geldi. Rûm-ili'nde mübârek göñli Sinob'a varmağa meyl idüp dahı bir kaç kimse ile [14] durdı. Gemiye binüp Sinob'a git-
B 99a ti kim / yanında evvel Hasan Abdal ve Bostan Dede ve Yaluñuz Dervîş'i bile aldı [15] ve İlyâs-ı Rûmî'yi bile alup geldiler, Sinob'a geçtiler. Halk karşu gelüp ᶜizzet ve ikrâmla Sinob şehrine ge-
T 378a türdiler, kondılar. Nâ-gâh / [1] Sinob'a haber yitişti kim leşker-i İslâm hasâret alup bir tağa arka virüp ceng iderlermiş diyü. Pes Şerîf Seyyid tîz Sinob'a haber [2] yitişti, Sinob Meliki ᶜAlî Beğ'e emr eyledi kim: "Leşker birle Atabek'e yitiş, yardım eyle. ᶜİzzet idüp İslâm kılıcın uruñ. Ben Alagöz'e toğru giderem. Ben varınca siz gayret idüp elden komañ." didi, gönderdi. [3] Dahı kendü yoldaşlarıyla toğru ol Kûh-ı Bülend'e gitti kim Yir Alagöz anda habs olmış idi. [4] Yitişti, toğru yürüye dağuñ üstine çıkdı. Ol tağ kara tuman içinde idi. [5] Ol tağ üstinde bir düzce yir vardı, anda hâcet namâzın kıldılar. Yidi kişi idi. Dahı [6] Server mübârek eli ile ol yirde güller dikti. Bitti, güller virdi dahı anda durur biter, tâ devr-i kıyâmete değin ol gül ağaçları durur. Andan aşağa indiler, anı gördiler bir kâfir gider. Pes Hasan [8] Abdal yitişüp kâfiri duttı, Server'e getürdi. Andan sordılar: "Alagöz kanda habs olmıştur?" [9] didiler. Ol kâfir eyitti: "Şunda bir gâr var, anda hapistür." didi diyü Seyyid'i üstine götürdi. [10] Server gördi kim bir mağâra havâda durur minâreden yüksek, birez fikre vardı, Hakka [11] tazarruᶜ itti, anuñ halâsın dilek itti. Andan buyurdı, çam ağacından nerdbânlar düzdiler, ırak yirlerden getürdiler [12] dahı ol yalın kayaya dayadılar. Öñce Server yüridi, mağâraya çıktılar. Ol keşîş kâfirlerle duydılar

dahı [13] durdılar, ceng eylediler. Server şîr-âne yürüyüp mağâraya girdi, kâfirleri yakasından [14] dutup aşağa atardı, yüksek yirden taşa dokanup helâk olurlardı. Âhir keşîşi dutup bağladı-
B 99b lar, Alagöz'i ol gârda [15] bulup âzâd eyledi. Ol yirden çün aşağa indiler, Seyyid ol yiri Alagöz'e
T 378b mülkliğine virdi. Ol dağa / [1] Yir Alagöz Tağ dirlerdi. Ol yirde adla añılur. Andan keşîş dahı Müslümân oldı, Seyyid'e kul oldı. Seyyid anda bir kaç [2] gün karâr idüp etrâfı tecessüs iderdi. Pes ol diyâruñ anda kâfirleri "Türk geldi, bu illeri [3] elbet alur." diyü mâlların yire defn idüp bir bir sakladılar, Türk'e kalmasun diyü. Bu yaña ᶜAlî Beğ -kim [4] Candar lâkabıdur- Sinob'dan gidüp ol dem idi kim anda Atabek Gâzî durup dağ dibinde [5] küffâr ile ceng iderdi, yitişü geldiler, hemân tekbîr getürüp kâfirlere koyuldılar. Bir ceng-i ᶜazîm [6] oldı kim vasfa gelmez. Andan Atabek Gâzî gördi kim Müslümânlar ᶜaskeri gelüp kendüye yardım iderler hemân dem gayrete gelüp, naᶜra urup aç kurt gibi girüp küffârı birbirine urdı. [7] Leşker-i küffâr aña karşu duramadılar. Bu yaña ᶜAlî Beğ dahı şîr-âne durup ceng itti. Müslümânların dahı ölmişi gine dirilüp gayrete gelüp şöyle ceng ittiler ki küffârı ikisin bir yirde komadılar. Küffâr [8] yüz çevirüp kaçtılar, sındılar. Moni kâfir ᶜAlî Beğ'i göricek neye uğraduğın bildi, Şibat [9] dönüp kaçtı, gitti. Meğer kim bu Moni'nüñ oğlı Kasta çıkageldi. Girü atası Moni'yi [10] döndürüp Müslümânlara hücûm eylediler. Girû ceng oldı. Ol cengde Atabek Gâzî, Mesde ve Cide ve Kedrus laᶜînleri [11] depeledi, başların kesti. Küffâr anlaruñ düştüğin gördiler, girü dönüp kaçtılar. Andan Kasta ve Moni dahı kaçup Cebeliyye hisârına düştüler -kim taht-gâhları idi, aña şimdi Kastamoni [13] dirler- gelüp şehri berkidüp durdılar. Bu taraftan gâzîler kâfirlerüñ mâlların yağma ve tâlân

[14] eylediler ve ᶜAlî Beğ, Atabek ile bulışup
göriştiler, kondılar. Birbirine gazâ kutlayup
bayram eylediler. [15] Bu yaña Şibad sâhili girü
kaçup sâhile gitti. Nâ-gâh yolda Melik Muzaffe-
T 379ᵃ rü'd-dîn sâhile / [1] inmişti, tuş /gelüp Şibad'uñ ö-
B 100ᵃ ñin alup ceng iderlerdi. Pes Şibad andan kaçup [2]
bir dağ üzre bir saᶜb kalᶜası vardı iki kat
burcıyla, aña düşti. İçine girdi, oturdı. [3] Andan
Melik Muzafferü'd-dîn sürdi Bakır-Küresi'ne
geldi, anı feth idüp andan Şibad üzre [4] geldi. Çün
Şibad gördi kim Sünnîler geldiler, korktı. Dahı
Müslümânlar hisâr idüp ceng [5] eylediler. Otuz
sekiz gün harb oldı. Cebren dış hisârı aldılar, iç
kalᶜa kaldı. Pes [6] Şibad eyitti: "İy Müslümânlar!
Bilmiş oluñ ben size tâbiᶜ oldum. Varuñ Moni'yi
bir yaña idüñ, [7] il sizüñdür." diyüp sulh itti. An-
dan melik Muzafferü'd-dîn gördi dahı Atabek
katına geldi. [8] Bulıştılar, andan karâr eylediler,
durdılar, Seyyid Saltıh Sultân gele diyü kat-
landılar. Pes bu yaña [9] Seyyid Şerîf Saltıh dahı
ol yirden durup Melik Derkan üzre geldiler. Çün
Derkan [10] gördi kim Seyyid üstine geldi, anuñ
elinden kurtılmaz, karşu gelüp îmân ᶜarzâ kıldı,
Müslümân oldı, [11] Seyyid'i konukladı. Andan
Seyyid'le birle göçüp Atabek'ten yaña geldiler. [12]
Müslümânlar ve Gâzîler karşu geldiler,
mübârek elin öptiler, getürüp kondurdılar, niᶜ-
met [13] ve nüzûl döktiler. Andan Ilgaz-ı Rûmî
-yeñi Müslümân- gelüp Seyyid'üñ elin öpti. Sey-
yid dahı [14] anı bağrına bastı, iki gözinde öpti. Il-
gaz, Seyyid'i göricek cânla kendüsin Server'e [15]
kul eyledi. Zîrâ Sultân-ı gâzîyân güzel ᶜalî sîmâ-
T 379ᵇ lu kişi idi, nûr-ı siyâdet yüzinde berk ururdı, / [1]
gören cânla severdi. Pes Seyyid, Ilgaz'a duᶜâ ey-
ledi ve hem Ilgaz çok erlikler itmişti, pehlevân [2]
yiğit idi. Bir yıldan ziyâde olmıştı İslâm'a gelüp
B 100ᵇ / hûb iᶜtikâdla müᶜmin olmıştı, Atabek aña mu-
kaddemlik virmişti. [3] Alagöz gelicek girü

reîsü'l-ᶜasker oldı. Andan Server buyurdı, ol yirden göçtiler dahı toğrı [4] Moni üzre geldiler. Gelüp Cebeliyye'ye yittiler. Andan Moni dahı girü leşker cemᶜ itti idi. Etrâftan [5] yardıma kâfirler gelmişti. Biri Gerde nâm ve Poli nâm ve Daday nâm ve Taş-köprı nâm ve Boyabad Meliki çokluk kâfirlerle geldiler, şehr öñine çıkup turdılar. Bu yañadan İslâm leşkerı yitiştiler, [7] saf bağlayup ceng eylediler. Ilgaz, Seyyid'üñ öñinde çok erlikle eyledi. Boyabad meliki gelmişti, darben anı giriftâr [8] eyledi, ᶜalem dibine getürdi. Çün Melik anı gördi, Seyyid öñinde ᶜîmân getürdi, Müslümân oldı. Âhir gâzîler birbirine katılup muhkem ceng eylediler. Kâfirler katı durdılar. Ve dahı Atabek.[9] Gâzî ceng içinde Moni laᶜîne düş geldi. Nîze birle sançtı sînesinden, arkasında [10] çıktı. Moni attan yıkılup cân cehennme virdi. Atabek inüp başın kesdi, göndere taktılar. Münâdî çağırup gezdürdi. [11] Çün kâfirler anı gördiler ki beğleri başıdur, dönüp kaçtılar, sındılar. Gâzîler mâl ganîmetiyle doyum [12] oldılar. Pes Ilgaz ol kâfirlerüñ ardına düşüp biñ kişi ile, dönmediler. Küffâr kaçarak toğru [13] Ilgaz Dağı'na düştiler. Buğur Ilgaz-ı Rûmî şâd oldı, eyitti: "Bu dağ benüm yirümdür. Ben sizüñ [14] hakkuñuzdan gelürem." diyü ardlarınca tağa girdi dahı bir yirde anlara yitişti. Tekbîr getürüp cenge [15] girdiler. Ceng içinde Melik Daday, Ilgaz'a mukâbil
T 380ᵃ geldi. Server gürzle urup anı yıktı, giriftâr / [1] i-
B 101ᵃ düp / boynına kemend daktı. Gelürken nâ-gâh gördi laᶜîn öñine çıkageldi gâfile bir ok attı, [2] yassı demrenlü idi. Nâ-gâh ok gelüp Ilgaz Server'üñ çak yüreğine dokandı, yarısına dek battı. [3] Server Ilgaz hemân ol hâli göricek tîz at yelesine düşti, leşkerden taşra çıkmağa kasd eyledi. [4] Yanında üç kişi var idi, kendünüñ kulları idi, anlar ile döndiler. Geldiler, bir çam ağacı

dibine yitiştiler. [5] Server atından yire düşti. Kullar kasd eylediler ol okı çeküp çıkaralar. Pes Server komadı, mübârek [6] eliyle duttı dahı cân Hakka teslîm itti -rahmetu'llâhi ᶜaleyh-. Ol kullar nite kim kasd eylediler elin oktan ayırmadılar. [7] Âhir yiri kazdılar libâsıyla ol ok ile bile defn eylediler, saklayup yirin belürsiz eylediler. Çün Melik [8] Daday gördi kim Ilgaz fevt oldı, acıdı, eyitti: "Yiğitler, ben Müslümân oldum. Berü varuñ atum getürüñ" [9] diyüp îmân ᶜarzâ kıldı dahı Ilgaz ᶜaşkına cânum fedâ olsun, diyüp andan yüridi, [10] ceng yirine geldi dahı kâfirlere hücûm idüp bülend âvâz ile îmân getürüp kendüyi ol [11] kâfirlere urdı. Ol biñ gâzî dahı bir uğurdan koyuldılar, ceng eylediler. Bu Gerde-i laᶜîn bülend [12] âvâzla çağırur katı yavuz kâfir idi. Bu Melik Daday üzre düşdiler, katı zahm-dâr eylediler, [13] pâre pâre ittiler. Server andan yaralu çıktı, gitti. Gâzîler sındılar, kaçtılar, geldiler Atabek'e düştiler. Bu [14] Daday Melik leşkere yitişince vefât eyledi. Anda defn ittiler. Andan Sultân Saltıh, Ilgaz'a katı acıdı, [15] eyitti: "Ol okı kim yüreğüñden anuñ çıkarmaduñuz kendü dahı komadı, soñra bir sâlih
B 101ᵇ anı bula / çıkara / [1] kabrin âşkâre ide. Gerçek
T 380ᵇ şehîttür bilmiş oluñ." didi. Ve dahı anuñ ve Daday'uñ rûhlarına duᶜâ eyledi. [2] Andan Server buyurdı kim: "İlyâs, Rûm'a öñce sen yüri, ol Gerde-i laᶜîne varalum." didi dahı [3] andan göçtiler, gittiler. Bu Server İlyâs evvel yortup gitti. Ol ceng yirine vardı, gördi [4] Gerde gitmiş Ayandon Melik'e varmış Taş-ili'nde, anda leşker cemᶜ iderler imiş. Pes İlyâs anuñ [5] haberlerin alup üstlerine yürüdi. Bu yaña Gerde ve Ayandon anda ikisi bir oldılar vardılar [6] İlyâs'uñ yolına fak düzdiler, toprak ile örtüp kodılar, gittiler, bir pusu urdılar. Bu yaña [7] Server gâfil yortup giderdi. Meğer Melik Ayandon'uñ

bir kızı var idi Kide Bânû dirlerdi, kuvvetlü [8]
pehlevân idi, Ayandon'la cenge bile gelmiş idi.
Pes İlyâs'a karşu gelüp meydân duttı, İlyâs'ı [9]
meydâna daᶜvet itti, ol fak üzre çekti. Server'üñ
atı ayağı ol faka geçince ạt [10] ile don ile yuva-
landı, düşti. Hemân sâᶜat ol fettân kız adamlar
ile yitişü geldi, Server'e [11] amân virmeyüp
duttılar, zencîre çektiler. Server el virmemek
istedi, ol kız añsuzda hayâlarına [12] yapışup
şöyle kastı kim Server'üñ ᶜaklı zâil oldı. Andan
duttılar, getürdiler bir kalᶜa vardı, [13] anda habs
eylediler. Melik Ayandon eyitti: "Beğler, biz bu
Saltıh'a cevâb idemezüz. Nice idelüm?" didi. [14]
Andan küffâr leşkeri vehm aldılar giceyle
dağıldılar, kaçtılar, gittiler. Andân Melik A-
yandon işine peşîmân [15] olup tedbîri şuña irgür-
diler kim sulh eyleye. Çün kızı Kide Bânû anı i-
T 381ᵃ şitti, atasına ᶜâsî / [1] olup varup ol İlyâs habs ol-
B 102ᵃ duğı hisâra düşti. Pes Gerde Poli nâm ve Taş /
nâm kâfirlerle [2] bir saᶜb dağa çıkup pinhân
oldılar. Ezincânib Server Saltıh, İlyâs giriftâr
olduğın [3] işidicek leşkerle ᶜazm idüp Ayandon
üzre geldi. Ayandon dahı Server'e karşu varup [4]
yanında olan leşkerle durup ceng itmek kasdın
eyledi. Vezîri komadı eyitti: "Eñ [5] soñ seni bu er
helâk ider, ne ceng idersin, yok yire adam
kırdurursın." didi. Pes vardılar ortaya [6] adam
bıraktılar, sulh ittiler, harâca kestiler. Andan
İlyâs-ı Rûmî'yi Server Melik'ten istedi. Melik [7]
dahı kızı kendüye ᶜâsî olduğın Server'e bildürdi.
Pes Sultân Saltıh ol kızuñ hisârına [8] yitişti.
Yanınca bile leşker gelüp çepçevre hisâr alup
kondılar, ol kızdan İlyâs'ı istediler. [9] Pes kız
burca gelüp "İy câdû! Saña ben İlyâs'ı virmek
değül, seni bile ele getürem direm." didi. [10] An-
dan Server buyurdı, hisâra ceng ü cidâl yürit-
tiler. Gâyet saᶜb idi, çâre idemediler. [11] Çün gice
oldı, kondılar. Ol fettân ve mekkâre kız kalᶜa-

dan uğurlayın çıkup doğru Atabek [12] Gâzî'nüñ hay-mesine geldi, yarup içerü girüp bir fesâd eyleye. Server, anı duydı, "Komañ!" diyü [13] çağırdı. Kullar üştiler, kız çıktı, kaçtı, dutamadılar. Pes Leşker içine vehm düşti, [14] gâfil olmadılar. Ol Keyyüs bürîde serverlerle on gün ceng eyledi. Âhir ᶜâciz kaldılar. Andan [15] buyurdı, burc üzre bir dâr diktiler, İlyâs'ı getürdiler kim anda dâ-
T 381b ra çekeler. Çün Atabek ve Melik, / [1] Muzaffer anı gördiler, feryâd ittiler: "Meded bu gâzîye yâ Rab, sen ᶜinâyet eyle!" diyü ağlaştılar. Çün ᶜkâfirler dâra urgan attılar ki İlyâs'ı çekeler, kız tâç-hânesine gelüp bülend âvâz ile çağırdı: "İy Saltıh! [3] Seni dahı böyle ideyim umaram vaktüñe hâzır ol." didi. Pes Server tîz atından aşağa indi [4] kemendi ol burca pertâb eyledi. Ke-
B 102b mend / burcuñ üstine bir yire ilişti. Hây diyince Server kuş gibi ol [5] burç üstine çıktı, sıyıra kılıç idüp yürüdi. Server'üñ ardınca İshâk-ı Rûmî çıkdı. Kâfirler [6] urganı kesmeğe yitişemediler. Server, mecâl komayup yüridi, ardınca Atabek çıktı, ol burca [7] yürüdiler, ceng eylediler. Kâfirler dahı katı durdılar. Atabek Gâzî doğrı tâç-hâneye yürüdi, kız [8] üstine geldi. Server Saltıh dârdan yaña yüridi, yitişti. İlyâs'ı dârdan kurtardılar ve şehr [9] içine yürüyüp kalᶜaya girdiler. Bu yaña Atabek, kız üzerine yitişti. Ol kız gördi kim Atabek geldi, [10] hemân karşu yüridi. Burç üzre ceng eylediler. Server Atabek kızı giriftâr idüp saçından [11] süriyü Sultân Saltıh öñine getürdi. Diledi kim boynın ura. Server komadı, habs eylediler. Andan [12] kalᶜayı feth ittiler. Andan dahı taşra çıktılar. Server ol kızı Atabek'e virdi. Andan Atabek anı [13] ᶜavrat idindi. Andan Server durdı, ol Gerde kâfirüñ çıktuğı dağa gittiler. Dahı yittiler, [14] yakın yirde kondılar. Bu Gerde işitti kim İslâm leşkeri gâfil otururlar, hemân gi-

ceyle dağdan inüp [15] leşkere şeb-hûn ittiler.
Nısfü'l-leyle dek çok adam şehîd eyledi. Ceng
T 382a iderken Gerde, Atabek öñine / [1] geldi, Server
Atabek Gerde'yi süñüyle şöyle urdı kim bir
yanına geçti, düşti cân [2] virdi. Ol kâfirler anı
gördiler, yüzleri döndi, kaçtılar ve Taş-köpri
laᶜîni dahı dutup getürdiler. Server emr itti,
boynın urdı. Poli nâm kâfiri kova gittiler.
Ardından yitüp anı dahı [4] çaldılar. Leşker-i İs-
lâm mansûr ve muzaffer oldılar, gelüp bir yirde
karâr idüp kondılar. Ol yirleri feth ittiler. Ser-
ver, [5] ol diyârları Atabek'e virdi ve dahı Ata-
bek'üñ bir kızı vardı, evvelki ᶜavrattan anı [6] ᶜAlî
B 103a Candar'a / nikâhlandurdı. Ol yirde düğünler ve
şâdlıklar itti. Râvîler rivâyet iderler kim [7] Ata-
bek Cebeliyye şehrinde otururdı, götüri Kûhis-
tan'a hükm iderdi. Kaçan kim dünyâdan [8] gitti,
oğlı kalmadı, ᶜAlî Candar Sinob'dan çıktı, geldi.
Cebeliyye 'de karâr idüp Kûhistan'a [9] hükm eyle-
di. Ol mülk Melik Candar-oğlı'na kaldı zîrâ
Atabek kızındandur anuñ-çün [10] hükm itti. Biz
yine kıssamuza gelelüm. Pes Server Saltıh ol
diyârı gâzîlere üleştürdi, mülk virdi, zîrâ İslâm
dîninde [11] eyledür kim bir kişi kâfîrden bir yiri
kılıçla alsa ol yir anuñ mülki olur, kimesne
elinden anuñ [12] almaz. Çün Server anlara anı
virdi kendü Şîbad üzre geldi. Pes Şîbad istikbâl
idüp [13] nüzûl ve niᶜmet getürdi. Küre şehrinde
kondılar ve ol kalᶜasın dahı teslîm eyledi. Bu
Küre Cemşîd'üñ zamânından [14] berü aşnukı
yirde maᶜdenleri ol bulmıştı. Pes Server andan
kalkup ᶜazm-i İnol idüp dahı [15] anda gemiler
hâzır eylediler etrâftan. Server, ol gemilere bin-
T 382b di Atabek'e ve ᶜAlî Beğ'e ol diyârları küllî / [1] ıs-
marlayup vedâᶜ idüp gâzîlerle deryâya revâ
oldılar, gittiler. Meğer kim ol yakın yirde bir
beğ vardı, [2] adına Pendek dirlerdi, Karadeñiz'üñ
kapudânı idi. Bir ulu muᶜteber kalᶜası vardı ve

hem Seyyid'üñ yanında[3] İlyas-ı Rûmî'nüñ atası
idi ve hem İlyâs îmâna gelelden berü atasın
görmemişti ve dâim Seyyid atası [4] üstine
çekerdi ve ol Melik cezîreye tamâm hükm iderdi
ve Tekûr'dan aşağa bir beğ idi, leşkeri [5] çoğıdı.
Çün ol haber aldı kim Kûhistân ve Sâhil feth
oldı, Server salâr kendü üstine geliyorur, [6] tüz
leşkerin cem^c eyledi, şehri öñinden durdı. Evvel
Pertan kâfir ve Filyoz ve Kerni kâfir ve ada beği
[7] Dadyon kâfir ve Huyle nâm ve kâfir ve Har-
man-kaya beği Rayko geldi ve Terme geldi. On
B 103^b dört biñ cezîre [8] leşkeri / cem^c oldılar, durdılar.
Server dahı deñizden sürdi, yitiştiler. Gice idi
limana yakın gelicek [9] gördiler kim tağ üzre
kâfirler ol büyük burçtan od yakarlardı. Liman
bellü olmağa andan od eylemişlerdi. [10] Pes
sabâha muntazır oldılar. Çün âftâb ^c âleme yüz
gösterdi, gelüp tağ kenârına irdiler ve kâfirler [11]
limana anları koymadılar, topa tüfenge
duttılar. Pes Server gemileri deñize buyurdı.
Mellâhlar, çektiler, gittiler. Andan [12] İlyâs-ı
Rûmî Server'e eyitti: "Dilerem ben elçi oları,
çıkan atam birle varup söyleşem. Görem ne
dir?" didi. Server [13] eyitti "Olmaya ki saña bir
tehlike dahı ola." didi. Pes İlyâs eyitti: "Yok
Server varuram, takdîr ne olursa [14] görem." didi.
Dahi eyitti Server, var (didi). Dahı yidi gâzî bir-
le taşra çıktı, toğru Melik'e revân [15] oldı. Çün
Melik anı işitti, dîvân eyledi. İlyâs, dîvân içine
T 383^a girince Melik İlyâs'ı görince / [1] bildi dahı eyitti:
"Sen Alyon değül misin?" didi. Andan İlyâs e-
yitti: "Senün oğluñam, adum İlyâs'tur." didi. [2]
Andan Melik kakıyup eyitti: "Bre nâ-bekâr! Ne
görd'üñ bizüm dînümüzden yüz çevirdün" didi.
Andan İlyâs eyitti [3] "Ata, şöyle bil kim bu küfr
karañuluğından İslâm ayduñlığına çıktum, gi-
rü küfre rızâ yoktur. Dilerem seni [4] dahı Müslü-
mân idem. Eğer yok dirseñ Seyyid seni bir yaña

ider. Benüm babam oldur, sen değülsin. Meğer [5]
kim Müslümân olasın." Dahı eyitti: "Gel bu
kişiyle ᶜadâvet eyleme. Tâ cânuña zarar ve ziyân
mâluña gelmeye. [6] Bilürsin bu Saltıh ne kişi-
dür." didi. Melik Penderk İlyâs'a söz söylemedi.
Dahı girü döndi, ne kadar [7] beğler kim cemᶜ
olmıştı, anları getürdi, eyitti: "Ne dirsiz bu kişi
birle ceng ider misiniz yohsa [8] bir rây kılur
mısız?" Andan ol beğler eyittiler: "Gelüñ Tekûr'
B 104ᵃ a adam salalum, hâli bildürelüm, eğer ceng / [9]
eylen dirse andan yardım isteyelüm. Kalᶜamuz
berktür, turup ceng idelüm" diyüp Tekûr'a adam
[10] saldılar, bildürdiler. Ezincânib Seyyid ge-
miyi bir kenâra çıkardı. Anda bir melik otu-
rurdı, aña Amasıra dirlerdi, [11] saᶜb kalᶜası vardı,
ulu şehr idi. Ol melik Seyyid'i göricek karşu
gelüp kondurdı, niᶜmet getürdi, [12] sulh eyledi.
Dahı etrâfta olan beğlerden Seyyid'e geldiler,
sulh-nâme aldılar. Seyyid anda karâr eyle-
mişti. [13] Pes İlyâs-ı Rûmî gemi birle çıkageldi,
kaziyyeyi Seyyid'e bildürdi. Bu yaña Penderk
Melik gönderdüği [14] adam Tekûr'a geldi, hâli
iᶜlâm eyledi. Tekûr şöyle didi kim "Müdârâ
idüñ, sulh yiğrektür velî [15] memleket isterse
virmeñ dînüñüz yolına ölüñ." didi. Çün Penderk
T 383ᵇ bu haberi işitti Seyyid'e haber / [1] gönderdi, sulh
eyledi. Server anlardan harâç istedi. Âhir
harâca râzı olmadılar, cenge âgâz eylediler. [2]
Server dahı andan gemilerle doğru Penderk
üzerine gittiler. Bir yirden taşra geldiler, Per-
tan tarafından [3] çıktılar, ᶜazm idüp yüridiler,
biñ yidi yüz kişi kâfirlere hücûm kıldılar. An-
dan ol kâfirler bunlara duramayup [4] kaçtılar,
Penderk üstine düştiler. Ol yire kim bu sıngun
yitişti Melik Penderk dahı karşu gelüp [5] bir ceng
ittiler kim toz feleğe çıktı. Kâfirler katı
durdılar. Âhir İlyâs-ı Rûmî babasınuñ üstine
yitişti, [6] kılıç üryân idüp üzerine yüridi. Melik

Penderk durmayup kaçtı, gitti. İlyâs öñinden [7]
hemân yürüyüvirdi. Server ᶜalem-dârı depeledi,
ᶜalem-i haç-ı peyker yıkıldı. Leşker-i küffâr
sındılar. Bir uğurdan [8] kaçtılar dağıldılar. Me-
lik Penderk kaçarak kalᶜa-i Penderk'e düşti.
Kapuların berkidüp burca çıktı. [9] Pes Server
B 104ᵇ Saltıh ol ceng yirinden / göçüp kalᶜa üstine gel-
di. Gemileri deryâdan getürdiler, [10] şehr öñine
yitiştiler. Andan kâfirler durup burç üstinden
cenge başladılar. Pes Müslümânlar katı durdı-
lar. [11] Server, mīze ucıyla şehrüñ kapusın urup
dahı der ve dîvârı bî-küllî yıkıldı. Andan
yürüyüş [12] eylediler. Pes Melik'e haber yitişti
kim Müslümânlar kalᶜaya koyuldılar, Penderk
beğleri ile danıştı kim [13] anlarla ceng itmeyeler,
sulh ideler. Hemân kefenin boğazlarına dakup
burçtan aşağa indiler, [14] ol kapuya geldiler,
amân dilediler. Server, kabül idüp girü döndi,
geldi. Hisâr dibinde bir ulu [15] ağaç kim şimdi
vardur özdeğinden on kişi kucaklayamaz, aña
T 384ᵃ Saltıh Ağacı dirler, anuñ dibine / [1] indi, kondı,
Mübârek arkasın ol ağaca virüp, anda su a-
kardı, ol suya karşu [2] oturdı. Beğler ve gâzîler
ayağın durdılar. Bu yaña Penderk niᶜmet ve
nüzül getürüp Server'i [3] konukladı. Üç gün anda
karâr eyledi. Andan Penderk eyitti: "Sultânum,
bu hisâr içinde bir ulu [4] çam ağacı vardur.
Ceddüñüz Seyyid Battâl Gâzî sizcileyin anuñ di-
binde oturınıştı. [5] Bu şehri gelüp almış." didi.
Pes andan Server durup ol çam ağacın ziyâret
idüp bir gün dahı [6] anuñ dibinden karâr idüp an-
dan Server durdı, limana indi, gitmek diledi.
Pes Melik Penderk [7]buyırdı, ol kapudan ki Ser-
ver kalᶜayı aldı sıfatın atıyla ol kapu üstine
resm ittürüp düzdürdi. [8] Yaptılar, maᶜmür itti-
ler. Andan Server gemilere binüp kasd eyledi
kim Kostantîniyye'ye çıka. [9] Hikmet-i Rabbânî
yil muhâlif olup doğru Kefe tarafına alup gitti.

Server çün girü ol kenâra [10] çıktı, karâr eyledi,
bir nice gün anda durdı. Nâ-gâh bir gün bir kişi
ilerü geldi, eyitti: [11] "Sultânum, Tatar diyârında
bir kişi koptı, adına Arahton Mirza dirler. Mir-
za bastı [12] Gazan ilinden koptı, Nogay ve Taht

B 105[a] ve [c]Ûc / Tarhan illerin birbirine urdı. Andan [13]
bu Ton suyından vardı, [c]İdil Irmağı'na girdi. Ol
ırmak Şirvân'a akardı. Andan [14] gemilerle
çıkup ol diyârı gâret eyledi. Girü dönüp gelüp
Ton suyından bu Azak deñizine [15] girdi dahı
gelüp Kefe diyârın ura. Sizleri hiç gözine göster-
T 384[b] mez." didiler. Pes Server eyitti / [1] "Bizüm bunda
gelmemüze hikmet buymış." diyüben emr eyle-
di, gemiye bindiler, andan Çerkes diyârından
olan Azak boğazına [2] girdiler. Anda olan Çerkes
beğleri geldiler, ni[c]met ve nüzûl getürdiler, ko-
nukladılar. Pes Server andan göçüp [3] boğazdan
içerü girdiler, ne gördiler? Ol Tatarlar toksan
pâre gemi birle bir kenâra konup oturdılar. [4]
Hemân Seyyid hışm idüp üstlerine yürüdiler.
Biñ kişi tekbîr ittiler. Arahton anı işitti [5] ol
dahı durdı, kuvveti bâzûya getürüp deryâ içinde
ceng eylediler. Öyle olınca ceng [6] oldı. Server,
gemisin Arahton üzerine sürdi. Mukâbele olup
gemi birle birbirine çattılar [7] dahı garîm-âne
ceng itmeğe başladılar. Pes Server gemisin
Arahton gemisine saldı. Ardınca [8] gâzîler kov-
dılar. Çün ol Hunî Tatar anı gördi kaçtı, ge-
minüñ kıçına gitti. Server Ton [9] suyından yitüp
bir depme eyle urdı kim pelîd zîr ü zeber yıkıldı.
Şerîf saçından karvayup süriyü [10] ilerü getürdi.
Kalan gemiler anı gördiler, iki bölük oldılar,
bir bölüği kaçtılar, bir bölüği amân [11] istediler,
mutî[c] oldılar. Pes Server kenâra çıkup Arah-
ton'ı ber-dâr eyledi. Bellü müfsîdlerin [12] kırdı-
lar. Ol kaçan gemiler kenâra çıkup gemilerine
od urup yaktılar, başların alup tağlara kaçtı-

lar, [13] gittiler. Andan Server Nogay'a çıktı ve
tahta anlara beğ dikti, Deşt Hanı'na ısmarladı
B 105b ki [14] ol beğler Han'a mutîc / olalar, ulu Hanları ol
ola. Andan göçüp girü boğazdan çıkup [15] doğrı
Kara-deñiz'e girdiler, cazm-i Kostantîniyye itti-
ler, gittiler. Geldiler Kejbi öñine yitiştiler,
T 385a adaya / [1] çıktılar, kondılar. Ol adanuñ beği
Server'i hoş gördi. Közbi kâfir dahı geldi, nicmet
ve nüzûl [2] getürdi, konukladı. Andan Server
cazm-i Harman-kaya idüp gitti. Ol yir beği Ray-
ko lacîn [3] Seyyid'e gelmedi, ictibâr itmedi. Gâzî-
ler eyittiler: "Sultânum, Rayko sizlerden kork-
maz." didiler. Seyyid eyitti: [4] "Gâlibâ vehmin-
den gelmez ola." didi. Pes adam gönderdiler da-
vet ittiler. Ol varan kişiye [5] Rayko gazab idüp
eyitti: "Yüri git ben Rûmîlerüñ pehlevânı olam,
aña n'içün [6] varam. Uş Tekür sulhi bozdı vaktü-
ñe hâzır olsun, göre hâlin." didi. Pes ol adam
Seyyid'e [7] gelüp haber virdi. Sultân Saltıh tebes-
süm idüp eyitti: "cAbes söylemesün kendünüñ [8]
ne pehlevânlığın dir eñ soñ anuñ nesli İslâm'a
geleler. Gâzîler pehlevânlar olup [9] küffârı helâk
ideler." diyüp buyurdı, ol pelîdüñ üstine
yüridiler. Pes Rayko dahı [10] leşkerin divşürüp
kenâra gelüp cenge âgâz eyledi. Server, anı
görince gemileri kenâra [11] çeküp çıkmak istedi-
ler. Rayko çıkmağa komayup menc idüp iskele
urdurmadı. [12] Limana dahı kâbil yir değildi,
câciz kaldılar. Server buyurdı, gemileri deñize
çektiler, gittiler, [13] bir yirden gâfille taşra dö-
kildiler. Çün Rayko bildi kim Seyyid taşra çık-
tı, cân başına [14] sıçradı. Bir sacb hisârı vardı,
dönüp aña gitti, kaçtı. Sultân Seyyid dahı [15]
atıyla ardına düşüp kovdılar. Bu Rayko b. Bu-
T 385b nak kalca içine girüp oturdı, burc ü bâru / 1 do-
nadup durdı. Andan Server gâzîlere eyitti "Yü-
B 106a rüñ bu / pelîdüñ hakkından gelelüm." didi. [2] Pes
yürüdiler, bir ceng ittiler kim dimek olmaz.

Âhir Rayko gördi kim Sünnîler kalᶜayı alurlar
bir gice [3] hisârdan çıkup Kostantîniyye'den
yaña kaçtı, gitti. Server ol kalᶜayı aldı, yıktı,
halkın [4] esîr eyledi, karâr eyledi. Nâ-gâh Rayko
girü dönüp giceyle gelüp gâzîlere şeb-hûn eyledi.
[5] Ol gice çok gâzî şehîd oldı. Âhir girü ol Rayko
kaçup gitti, bir dağa düşti. [6] Saltıh anı böyle
ittüğin işidüp gâyet incindi. Gâzîlerüñ şehîdle-
rin defn idüp [7] doğru atlara binüp gemide İshâk'ı
bekçi koyup Rayko'nuñ ardına düştiler, gitti-
ler. Bir ulu [8] su kenârına yittiler, kondılar. Dört
yüz gâzî birle anda karâr eylediler. Dahı haber
aldılar kim Rayko'nuñ [9] kandalığın bildiler,
sürdiler, gittiler. Hak Taᶜâlâ râst getürdi, gice
ile bunlar dahı şeb-hûn ittiler. [10] Ol kâfirleri
kırdılar, kılıçtan geçürdiler. Andan Rayko gene
başın alup kaçtı, ᶜazm idüp Abruşak'a [11] gitti.
Pes Server bildi kim Rayko başın alup terk-i
diyâr kıldı, mukayyed olmayup girü gemilerden
[12] yaña dönüp Harman-kaya'ya geldi. Anuñ
kâfirleri gelüp mutî oldılar, harâca kesildiler.
Pes Server [13] andan gemiye binüp ᶜazm-i İslâm-
bol boğazı idüp gitti. Çünkim yakın iriştiler, [14]
ol boğazuñ iki tarafında iki hisâr vardı, ol hi-
sârlardan deñiz üstine zencîr [15] idüp arkurı gel-
mişler idi ve bir zencîr dahı İslâmbol öñinde
T 386ᵃ idi. Bu deñizlerden / [1] gelen gemiler andan geç-
mezdi, dutılu kalurdı. Çün Seyyid ol hisârlar ö-
ñine geldi, zencîrden geçemediler, [2] kaldılar. Öte
Anatolı tarafında olan hisâra Yavruz dirlerdi.
Bu berü Rûm-ili tarafında olan hisâra [3] Nevruz
B 106ᵇ dirlerdi. Anlaruñ / içinde olan diz-dârlar Sey-
yid'e yol virmediler, durdılar, toplar ve tüfeng-
ler [4] attılar. Server andan gemileri Rûm-ili'nüñ
kenârınca döndürdi, Kaligrad tarafına gittiler.
Geldiler bir kenâra [5] kondılar. Bu yaña Rayko
Seyyid'üñ gittüğin işidüp girü dönüp Harman-
kaya'ya geldi, karâr itti. [6] Etrâftan gemiler cemᶜ

idüp on pâre gemi birle Seyyid'i ol yirde gâfil tu-
rurken basak düşüp [7] Müslümânlara toplar ve
tüfengler atup hayli müzâyaka virdi, fesâd itti.
Girü dönüp kaçtı, [8] gitti. Server, çün anı gördi, ol
yirden girü geçüp laʿînüñ ardına düşti, geldi. Bu
pelîd [9] kenâra gelüp otururken basak düştiler,
naʿralar urup ceng ittiler. Hayli kâfir toprağa
düşti. [10] Rayko gördi iş bir dürlü dahı oldı, tîz ol
yirden kaçup bir varoş vardı yakın, aña düşti. [11]
Pes Server gâzîlerle ardınca vardılar, anda dahı
ceng eylediler. Bu pelîd andan dahı çıkup tağa [12]
yüz duttı. Gâzîler ardınca kova gittiler. Rayko,
kaça bir mağaraya düşti dahı yanınca on kişi [13]
var idi. Pür yarak olup durdılar, ceng ittiler.
Müslümânlar taşradan turup ceng ittiler. Ol
melʿûn [14] çok kimesneye elem getürdi. Âhir
zahm-dâr idüp duttılar. Server'üñ zâr ü giryân
öñine getürdiler. Pes [15] İlyâs Gâzî yirinden du-
rup kılıç ile Rayko'nuñ boynın urdı. Oğlı Kir-
T 386ᵇ yan'ı da dutmışlardı varoş / [1] cenginde, aña
Harman-kaya beğliğin girü Server virdi, harâca
kesdi dahı anda karâr bağladı. Nâ-gâh Tekûr'
dan [2] elçi geldi. Kâsidi getürdiler. Çün kâsid gel-
di, nâmeyi sundı, açtılar ol nâmeyi okıdılar.
Dimiş kim "İy Server-i ʿâlem! Şöyle bilesin kim
benüm [3] senünle ʿadâvetüm ve husûmetüm yok-
tur. Ol sulh kim eyledük anuñ üstine durur,
B 107ᵃ dönmezem. Ammâ [4] benüm / beğlerümden
kankısı kim saña hilâf ve ihânet iderse
bildüğin gibi hakkından gel. Benden bilme." di-
miş. [5] Pes Server dahı cevâb-nâme yazdı kim:
"Sen sulh üstine kim olasın, biz dahı hilâf eyle-
mezüz, dînümüzden [6] ʿahd ve sulh bozmak yok-
tur." didi. Pes Tekûr elçisin girü gönderdi. An-
dan gemilerine binüp ʿazm-i Rûm-ili [7] idüp git-
tiler. Geldiler Süzenbol kenârına çıktılar. Ol
hînde anda bir kâfir beği karâr eylemişti, gâyet
[8] mağrûr idi. Şöyle ki leşker divşürüp Endriyye

şehrine ılgar itmişti, envâ^c^ fesâdlar iderdi. [9]
Çün Server anuñ işlerin işitti, anda çıkup aña
haber gönderdi, kığırdı. Ol kâfire Radiç dilerdi.
[10] Server'den üşendi, tîz adamların müsellâh
idüp câme altına zırhlar giydiler dahı
yürüdiler, Server'e [11] istikbâle gelür gibi hîle
idüp geldiler. Hak cemî^c^ Müslümânları belâdan
ve kazalardan ve düşmân şerrinden saklasun.
Çünkim yakın yitiştiler hemân sâ^c^at gâfille
kılıçlar çıkarup gâzîlere tepindiler. Hayli kim-
seye mazarrât itmeyüp hây diyince zahm-dâr
eylediler. Pes Seyyid na^c^ra urup ol [12] kâfirlere
gâzîlerle yürüdiler. Bu kâfirler vardukça
çoğaldılar, katı tayandılar. Pes Server dahı ol
gâzîlerle [15] hâzır durdılar, cenge başladılar.
Süzenbol-ı la^c^în emr itti, yukarudan hisâr-
dan durup top attılar, [14] gemilere hayli zah-
met virdiler. Pes Server mellâha buyurdı kim
içerü deñize gittiler. Bu gâzîler kuruda [15]
kaldılar dahı bir uğurdan tekbîr getürüp yüri-
diler, kâfirlere dokandılar. Katı kırgun oldı.
T 387^a^ Radiç-i la^c^în / [1] çün gördi tâkât idemez, kal^c^aya
kaçtı, burca çıkup karâr eyledi, kapuları yap-
turdı [2] durdı. Pes Seyyid atından indi, toğru hi-
sâra yürüdi, ceng eyledi. Bu la^c^în gördi kim [3] kal-
^c^a Server'e doymaz, tayanmaz; hemân amân is-
tedi. Gâzîler girü durdılar. Andan Server amân
virdi, [4] gelüp kondılar. Hemân sâ^c^at ol pelîd ka-
B 107^b^ pudan / çıkup Kûh-ı Argaç'a kaçtı, gitti. Şimdi
aña Ağaç Deñizi dirler, [5] gâyetle büyük dağ idi,
aranmağa kâbil olmadı. Aña mukayyed ol-
madılar. Ol diyâr mutî^c^ oldılar. [6] Andan Server
^c^azm-i diyâr-ı Eflak ve Boğdan itti, gitti. Geldi-
ler bir kenâra iskele urdılar, kondılar. Ezin-
cânib Radiç kaçarak Tuna kenârına yitişti, bir
çırnığa girüp kasd eyledi kim Üngürûs [8]
diyârına düşe. Zîrâ bilürdi ki Rûm'da Server anı
komazdı, be-her-hâl getürürdi. Pes kudret-i Hak

[9] Seyyid'üñ çıktuğı yire tutaş olup çıkageldi. Gâzîler anı bildiler, üştiler, ortaya [10] alup darben ve cebren anı giriftâr eylediler, Seyyid'e getürdiler. Pes Seyyid anı göricek "Bre melᶜûn! Sen kim olasın ki gâzîler ocağı Endriyye üzre akın ve ılgar idüp fesâd idesin. Hâlüñ nicedür?"dir. [12] "Uş ayağuña tolaştı fesâduñ her ne eyledüñse bulduñ. Meseldür kim kuyuyı büyükçe kazasın [13] tâ ki içine düşerseñ helâk olmayasın ve hem çevik kuş gibi kendü ayağuñdan dutılduñ nicesüñ." didi. [14] Andan Radiç ağladı, eyitti: "Server, baña kıyma, ben hatâ ittüm, günâhum sen bağışla, ayruk itmeyem." didi. [15] Pes Server buyurdı, bendin alup koyuvirdiler
T 387ᵇ dahı "Var Rûs'a git!" didi. Andan Radiç işine / [1] dönüp Eflak'a geldi. Andan [2] birez müddet anda karâr eyledi. ᶜÂleme girü Server'üñ heybeti ve gazâları yayıldı. Pes ol yıl Rûs ve Moskos [3] Leh ve Çeh kâfirleri ittifâk idüp ihânet eyleyüp yüridiler dahı Tatar Han'ı üstine geldiler, hayli Müslümânlar kırdılar, [4] girü döndiler, gittiler. Şöyle kim Han-ı Deşt anlara karşu duramadı ve ne kadar Tatarlar varsa Han'a [5] uymadılar tefrîka oldılar. Pes Server anı işitti, andan Kefe diyârına geçti ve Deşt vilâyetine [6] geçüp ol Tatar'uñ Mirzaların daᶜvet eyledi. Ne kadar Tatar beğleri varsa geldiler, ammâ Argun [7] Han gelme-
B 108ᵃ di / dahı haber gönderdi kim "Bu Saltıh ne kişidür kim bu bir ışık ola, pâdişâhlara hükm [8] ider. Eğer velî ise görem elinden ne gelürse eylesün. Ben aña mutîᶜ olmazam, varmazam." Pes [9] Server bunı işidicek Argun Han'a incindi, eyitti: "Nice idelüm, eğer bize gelmezse nifâk [10] iderse bula." didi. Andan anı ayruk añmadı, aña mukayyed olmadı. Soñra günlerde bir gün bu Argun [11] Han, leşkeri cemᶜ idüp Leh Çeh diyârına akınlar eyledi. Dönüp gelürken ol diyâr kâfirleri [12] öñin alup, ceng idüp çokluk Müslü-

mân şehîd oldı. Argun Han sındı, kaçtı, bir tağa
13 düşti. Kâfirler ardından yitüp Han'ı duttılar,
esîr eylediler. Andan anı Leh padişahına alup 14
gittiler. Andan kaçup kurtılanlar geldiler, Deşt
mülkine düştiler. Argun Han dutulduğın 15 bil-
dürdiler. Server eyitti: "Ol bize uymadı, baş çek-
ti, bunca fesâd itti. Nice idelüm?" didi. Andan
T 388a gelen / 1 Sünnîler Server'e yalvardılar. Pes an-
dan Server, Leh beğine adam gönderdi "Argun
Han'ı öldürmesün 2 yohsa anı dünyâda sağ ko-
mazam." didi. Çün adam Leh beğine varıcak ol
beğ 3 Han'ı kayın atası Çeh Melikine gönderdi ve
Yanmac beği, kim andan ötedür, aña nâme
gönderüp yardım 4 istediler. "Saltıh gelürse ceng
iderüz." didiler. Ol dahı seksen biñ erle geldiler,
Leh iline 5 çıktılar. Üç kâfir beği bir oldılar,
durdılar. Ezincânib Seyyid İslâm leşkerine
gazâ-i ekber diyü nidâ 6 ittürdi ve Han dahı
leşkerin divşürdi. Ve cOsmân Beğ -kim bu Kefe'de
beğ idi- ol dahı gazâya 7 bindi. Andan cazm-i Leh
diyârın idüp gittiler. Her yire kim uğradılar,
gâret eylediler ve halkın esîr kıldılar, 8 toğru
B 108b taht-gâhına / revân oldılar, gittiler. Bu yaña
Leh Meliki dahı ol beğlere haber gönderdi. 9 An-
lar dahı geldiler, cemc oldılar. Bi-hadd küffâr
leşkeri cemc oldılar, durdılar. "Gelürse Saltıh 10
ile ceng iderüz." didiler. Meğer ki ol yirde bir
râhib olurdı, adına Henbah dirlerdi. 11 İşitti
kim cenge kasd ittiler pes durdı, beğler katına
geldi. Bu kâfirler aña hürmet eylediler, yir
gösterdiler, oturdı. 12 Andan eyittiler: "Gülmeñe
sebeb nedür?" didiler. Pes ol râhib eyitti: "Bu
leşkeri n'içün cemc eyledüñüz, 13 kimüñle ceng ve
harb itmek kasdın istersiz?" didi. Andan ol
beğler eyittiler: "Ol Saltıh dinilen Türk ile 14
ceng eylerüz. Nice olursa bir gün öñdin olsun."
didiler. Andan pes râhib anı işitti, eyitti: "Hey
dirîgâ! Bizüm 15 işimüz tamâm oldı. Bu yir halkı

Türkler atı ayağı altında yatısarlardur hâkle
T 388b yeksân olısardur." didi / [1] dahı ağladı. Ol küffâr
beğleri eyittiler: "İy keşîş! Ne ağlarsın anuñ
halkına ve başına dünyâ [2] halkın üşürelim. Bir
arslana iki çetük taptur." didi. Pes râhib eyitti:
"İy gâfiller! Sizler şunı bilmez [3] misiz bu Saltıh
ne erdür ve dahı anuñ yanında cemᶜ olanlar
kimlerdür, nice kerre size ve atalaruñuza ne ey-
lemiştür? [4] Ol âvâz bahâsı yitmez mi bunuñ gibi
hareket idersiz? Hâlüñüzi göresiz nice
olısardur." didi. Pes [5] ol kâfirler ol keşîşe
kakıdılar, söylediler, kovdılar. Pes râhib çıkup
savmaᶜasına geldi, oturdı [6] dahı dınmadı. Bu
yaña Server İslâm leşkeriyle yitiştiler. Ol
çokluk küffâr leşkerin görüp tekbîr [7] ve tehlîl
getürdiler dahı at başın saldılar, ol deryâlayın
leşkere koyıldılar, her tarafdan ceng ve âşûb [8]
katı olup bir neberd kopardılar. Ol gün kaş ka-
rarınca çalıştılar. İki tarafdan kûs-ı harbîler
döğüp [9] âvâzı nûr-ı feleğe yitişti. Ahşam olınca
B 109a ceng eylediler. / Küffâr çerisi katı dayandılar,
durdılar. [10] Sünnîler dahı yüz çevirmediler. Çün
ahşam yitişti, hemân sâᶜat tabl-ı âsâyiş
çaldılar. İki leşker dönüp [11] kondılar. Ol gice
gâzîler yatmadılar, atların dutup durdılar.
ᶜAle'ṣ-ṣabâh at arkasına gelüp [12] girü ahşam
olıncaya dek ceng eylediler. Küffâr leşkeri var-
duğınca ziyâde olup durma gelmek [13] ardınca o-
lup yığıldılar, yüz çevirmediler. Neng ü nâm
gayretin idüp durdılar. Pes Server gördi kim [14]
kâfirler katı durdılar, hemân Server aᶜvânânı
Kıble-gâh'a salup ᶜalem-i küffârı gözleyüp yüri-
di. [15]Nite kim menᶜ ide gördiler, çâre olmadı.
Pes Seyyid Leh Meliki üzre yitişti, tîğ-ı bürrânı
T 389a havâle / [1] idüp indürdi. Ol kâfir at başın çevirüp
Seyyid'üñ öñinden gidivirdi, kaçtı. [2] Leşkeri anı
gördi târ ü mâr oldılar, dağıldılar. Pes Server
naᶜra urup Çeh ve Yanmaç laᶜînlere [3] hamle eyle-

di. Bir mikdâr durdılar, âhir anlar dahı yüz çevirüp kaçtılar. Müslümânlar mâlların ve rızkların ᶜyağma eylediler ve gâret ve esîr eylediler. Ve bu yaña Yanmaç beği birez yir gidince leşkerini girü durgurdı, [5] bir dağa arka virüp kondı dahı beğlerine eyitti: "Ben bunda helâk olmasına geldüm. Kanda [6] gidersiz, duruñ." didi. Pes anda durdılar. Bu taraftan Müslümânlar kondılar, şenlikler eylediler. Andan [7] câsûslar gelüp haber getürdiler kim: "Kâfirler girü durdılar, gayrete geldiler, kaçmadılar, filân yirdedür [8] gâfil olmayasız." didiler. Hemân Server karavul çıkardı. Sabâha dek beklediler, yatmadılar. Çün [9] sabâh oldı, durdılar, ol küffâr üzerine gittiler. Çünkim yattılar, bî-muhâbâ koyıldılar. Girü [10] bir neberd kopardılar. Küffâr leşkeri girü durup ceng eylediler. Çokluk kimesne şehîd oldılar. Âhir [11] ᶜasr vaktinde küffârı sıdılar. Kâfirlere baş kayusı olup kaçtılar. Yanmaç beği olan [12] kâfir yaralu olup yüz çevirüp "Kandasın Yanmaç ili?" diyüp gitti.
B 109ᵇ Server, gâzîlere ol tarafları / [13] gâret ittürdiler. Cemîᶜ küffâruñ -ki ol diyârdadur- kalᶜalara düştiler, hisâr oldılar, Server. [14] hisârlara mukayyed olmayup taht-gâhlarına revân oldı. Bir yirde kondılar. Ol idi kim Hanbah [15] râhib bir nice ruhbânla çıkageldiler, atlarından inüp
T 389ᵇ Seyyid ile bulışup görişdiler. Dahı / [1] ol râhib bülend âvâzla îmân getürdi, Müslümân oldı. Pes Server şâd hürrem olup [2] anda ol râhibüñ İslâmı ferahına üç gün oturdılar. Dördinci gün ᶜazm-i Leh ve Çeh ve Yanmaç [3] idüp gittiler. Andan bu yaña Leh ve Çeh beğleri elçiler düzdiler, gönderdiler, Seyyid'den amân istediler. [4] Server, anlara amân virdi. Ol elçiler Argun Han'ı getürdiler. Argun Han, Seyyid'üñ ayağına [5] düşti. Seyyid'üñ kendüye bu kadar lutf ve keremin ve şefkat ve mürüvvetin görüp gâyet utandı,

[6] ᶜözrler diledi, günâhın ve küstâhlığın diledi.
Pes Server dahı ᶜafv idüp lutfla tebessüm [7]
idüp Argun Han'uñ hâtırın ele alup göñlin hoş
eyledi. Velî Yanmaç-ı laᶜîn sûrete [8] gelmedi, sulh
ve amân istemedi, gitti. Pes andan Server
sultân-ı fukarâ ve ümerâ Seyyid Saltıh ᶜazm-i
Yanmaç [9] idüp gitti. Çünkim ol diyâra yitişti
dahı bir hüb yirde kendü karâr idüp akınlar [10]
virdi. Taraf ber taraf yüridiler, illeri urdılar,
gâret ve esîr ittiler, geldiler. Pes ol yirüñ [11] pa-
pazları karşu geldiler, sulh taleb eylediler. Pes
Sultân Saltıh ısmarladı kim: "Kâfirlerüñ pa-
pazların [12] ve hastaların ve mâᶜsûmları öldür-
meñ, kanlu olursız. Ve ammâ ceng itmeyüp
amân diyenleri [13] dahı öldürmeñ, kanlu olursız
ve ᶜâsîlerden olup Hak Hazretinden hışm ve
ᶜazâba uğrarsız." [14] didi dahı nidâ ittürüp yasak
eyledi. "Yasak dutmayanı anuñ yirine öldü-
rüñ." didi. [15] Andan Server ol papazlarla sulh
idüp doğrı taht-gâhına yürüdi. Pes bu yaña Yan-
T 390a maç kaçarak / [1] bir tağa düşti ve şehrinde dahı
turmadı, gitti. Ezincânib Seyyid çünkim Yan-
maç [2] tahtı Pervaya didükleri şehre geldi,
kondı, ol şehrüñ halkı niᶜmet ve nüzûl birle
karşu [3] geldiler dahı Server'den sulh aldılar ve
gâzîlere mâllar virdiler, ganî eylediler. Andan
Server eyitti: [4] "Beğüñüz olan laᶜîni elbette bul-
B 110a mak gereksiz." didi. Andan anlar / eyittiler:
"Server, bizüm anı ele getürmeğe tâkâtumuz [5]
yoktur. Girü sen gayret eyle." diyü yalvardılar.
Pes Server buyurdı kim ol dağı orta yire alalar, [6]
süzeler. Hem eyle ittiler, çepçevre ol diyâr kav-
mi kol kola virüp yürüdiler. büyük, [7] küçücek on
gün ol tağı süzdiler. Tâ kim bir ulu kulleye gel-
diler, meğer Yanmaç beği Raston [8] anuñ üstinde
idi, gördi kim halk kendüyi sürüp dutmak is-
terler, bir tarafa kaçmak [9] istedi. Meğer ol taraf-
ta kendü beğlerinden Mervanik adlu bir kâfir

vardı, anuñ üzerine [10] uğradı. Ol dahı karşu geldi, dutmak istedi. Bu Raston eyitti: "Hey Mervanik! [11] Tuz etmeğüm gözüñe dursun. Beni dutmak istersin, ben senüñ beğüñ oğlı değül miyem? Ve dahı beğüñ olamı," didi. [12] Andan Mervanik eyitti: "Evet eylesin, illâ nasîhat dutmaduñ, kendü bilüñe iş ittüñ, [13] bizi at ayağı altında koduñ. Senüñ şomlığından böyle olup devlet başuñdan [14] gitti. Müfsidler sözine uyduñ, uş hâlüñ gördüñ. İmdi şimden girü hükm Saltıh'uñdur. [15] Andan korkaram. Eğer seni koyuvirem, Saltıh beni oğlumla kızumla beni hep
T 390b kırar. Çün böyle eyledüñ / [1] il hâlin fakîrler ahvâlin añup esirgemedüñ. Bu halk dahı seni esirgemez." diyüp ilerü geldi [2] dahı muhkem kavrayup giriftâr itti. Andan Seyyid'e getürdi. Çün Seyyid anı gördi, eyitti: [3] "Merdûd, hâlüñ gör nicedür? İslâm dîninüñ erleri nice kuvvetlüdür gördüñ mi? Dahı Peygamberlerinüñ [4] mucizâtı kıyâmette zuhûr ider, Hak Tacâlâ kudretinden işlenür ve küffârı hezîmet ider, Müminlere [5] fırsat olur." didi. Pes Raston baş saldı, söz söylemedi dahı alup Server'e getürdi. Server, ol diyârı Mervanik'e [6] virdi, eyitti: "Sen dahı bu
B 110b lacîn soyındansın, beğlik / senüñ olsun." didi. Pes buyurdı Raston [7] şehr-i Pervaya öñinde derisin yüzdiler, saman doldurdılar, burca astılar. Gövdesin oda [8] urdılar ve hazînelerin alup girü bu Moskos diyârına döndiler. Andan dahı ol illere akınlar [9] ittiler. Pes Seyyid'üñ kavmi ol gazâda vâfir ganîmet ellerine girdi, şâd geldiler. Andan Rûs diyârına [10] akınlar ittiler. Çün Yanmaç Meliki, Seyyid'üñ elinde olduğın işittiler, Seyyid'den [11] gâyet korktılar dahı vardılar Server'e armağan ve hedâyâ birle elçiler gönderdiler, sulh taleb [12] idüp barışık ittiler. Server andan göçüp cazm-i Deşt idüp gittiler. Geldiler, müddetle [13] Kırım şehrine çıktı-

lar. Han-ı Tatar Kırım'da kaldı ve hem Argun
Han ile gitti. Her zamânda [14] Seyyid'e hediyyeler
gönderürdi dahı muhibb olmıştı. Andan
Server Kefe'ye geldi. Ol kendü [15] getürdüği mâlı
fukarâya ve mesâkine üleştürdi. Karâr idüp o-
T 391[a] turdı. Ol vakitte Server / [1] bir düş gördi. ᶜÂlem-i
hâbda görür kim kâfirler gulüvv idüp Rüm
vilâyetin girü alurlar, [2] kendü bir yirde epsem
turur, anlara bakar. Anda olan Müslümânlar
dağıldılar, gittiler. Bir sehl [3] vakitten girü gel-
diler. Gemiler getürdiler, bindiler berüye çeküp
girü Rüm-ili'ne girdiler. Bu kerre kâfirleri [4] ele
aldılar, dutup kırdılar, gövdelerin oda büryan
idüp dahı yirüz diyü ortaya getürdiler. [5] Anlaruñ
içlerinde bir yiğit reîs olmış yimeğe komadı, ya-
bana attılar. Pes Server anlardan birine [6] sordı
kim: "Bu kimdür size baş olmıştur?" didi. An-
dan ol şahs eyitti: "Yâ Server! Senden soñra [7] bu
yiğit erlikle bu yirleri feth ide, kıyâmete değin
mü'minler bu diyârda toptolı [8] olup kalalar. Bu
yiğidüñ adına Ece Beğ Sultân Gâzî dirler, gâzîler
B 111[a] başıdur." didi. Pes Server [9] aña / bakup duᶜâ ider-
ken ol Ece Beğ anı yeşil kanatlarla göğe uçtı da-
hı havâda [10] semâᶜlar eyledi. Kanadından nürlar
saçıldı. Kamu Rüm mülki nüra müstağrik oldı.
[11] Andan süzilüp indi, Endriyye yanında bir
yirde kondı. Bir ulu kubbe oldı, girü yıkıldı, [12]
gubârı feleğe çıktı dahı belürsüz oldı. Pes Server
uyandı, durdı, gâzîleri [13] cemᶜ eyledi. Andan ol
gördüği düşi didi dahı eyitti: "Bilmiş oluñ biz-
den [14] soñra Ece Beğ Gâzî zuhür ide, gele hak velî
ola, bu diyâr anuñ elinde zabt ola, [15] ulu velî ola,
her kişinüñ hâceti anuñ kabri üstinde duᶜâ ile
T 391[b] hâsıl ola. Endriyye / [1] yanında ola anuñ kabri."
didi. Andan buyurdı aña bir vasiyyet-nâme
yazdılar, kodılar. Gâzîlerden [2] her kim yitişürse
aña teslîm ide. Pes Seyyid aña oğul Ece Beğ, diyü
buyurdı. Ve hem rivâyettür [3] soñra ol vasiyyet-

nâme geldi, Ece Beğ Sultân'a değdi. Okudı, andan durdı [4] dahı Rüm-ili'ne geçmek niyyet idüp geçti, kırk gâzî ile feth eyledi. Endriyye yanında [5] Ece Ovası dirler, andan geçüp ol yiri feth itti. Bu kaziyye Gâzî ᶜUmür şehîd [6] olduktan soñra idi. Ece Beğ anları hod Endriyye kurbında Mekrı nâm kalᶜa üstinde şehîd [7] eylediler. Nice zamân Seyyid'den soñra ol dahı Rüm-ili'nde durup gazâlar itmişti. Bu iki [8] Server velâyet ile gelmişlerdür, gâzîlerdür. Bu Rüm fethine bunlar sebeb olmışlardur. Rüh-ı revânları [9] şâd olsun. Andan Seyyid Hazretleri eyitti: "Gâzîler, biz dîn yolına çalışalum, ümîddür [10] ki Hak Taᶜâlâ bize yardım ide ol Resül-i mübîn yüzi suyına." didi. Pes andan Server şâd [11] oldı. Nâ-gâh bir kişi yitişti kim: "Bilmiş oluñ Ka-
B 111ᵇ ra / Boğdan kırk biñ kâfir divşürdi, Endriyye [12] üzerine gitmek ister. Tâ Müslümânları ol yirden gidere, Rüm'da Türkleri komazam, diyü daᶜvâ [13] iderdi." Pes salâr-ı Rüm eyitti: "Yârânlar! Gördüğümüz düşüñ eseridür. Yarak görüñ, [14] ol laᶜîne Endriyye'ye varmağı bildürelüm dahı biz hayâtta iken böyle ider he mi?" didi dahı [15] ᶜazm-i Boğdan idüp gittiler. Ulu suları geçtiler,
T 392ᵃ Turlu gibi ol suyı geçüp Özi / [1] öñinden revân olup dökildiler. Ol Kara Boğdan dahı bir yüksek tağ üstine leşkeri [2] birle çıkup oturdı. Çevre hendek kazdı, içine girdi, turdı. Pes Server anı [3] göricek eyitti: "Müslümânlar bu kadar Endriyye'nüñ düşmânı bu kadar, bundan yakın Eflak'tur. [4]Anlar bunlarcılayın yavuz kâfir değüllerdür. Şimdi Rüm'ı her kim ki zabt itmek isterse Endriyye'de [5] karâr duta ve andan her kim küffârı ve bu ᶜadüyı zebün itmek isterse Kalᶜa-i Endriyye'de dursun, [6] zîrâ gâzîler ocağıdur. Gazâya andan özge yir olmaz. Bu dünyâ bir yüzük gibidür, hâtemüñ [7] nigîni gibidür Rüm-ili ve ol nigînüñ ortası Endriyye'dür.

Her kimüñ elinde bu Rûm hâtem [8] gibi bar-
mağında ola, pes anuñ nigînüñ merkezi bu yir
gerektür ve hem Rûm'uñ iç ili oldur. Gâzîler [9]
kuvveti ve nusreti ol yirden dutarlar ve her kim
ol yire yavuz nazar iderse hor olur. ᶜAzîz [10] görse
seyfle ve fethle cemîᶜ ᶜâleme mansûr ve muzaf-
ferdür." diyüp dahı mübârek arkasın Endriy-
ye'den [11] yaña dönderüp eyitti: "Endriyye eren-
leri hürmeti-çün yâ Rab düşmânları sen kahr
eyle. [12] Bu dârü'l-İslâm'dur. Cemᶜiyyet-i guzâtı
dâim sen anda ziyâde eyle feth ve zafer
müyesser it. Hâkimlerüñ ᶜâdil [13] sehî velî eyle ve
ᶜâlemlere gâlib it." diyü duᶜâ eyledi dahı andan
eyitti: "Serverler, bir kaç gün [14] bu yirden ırak
olduk ise küffâr gine baş kaldurdı. Pes bunuñ
depesin döğmek [15] gerek. Varup anda karâr eyle-
mek gerektür." didi. Ve hem rivâyettür Server
T 392ᵇ Saltıh ekser gelür ol / [1] yirde otururdı, ᶜömri â-
B 112ᵃ hir olınca ol yirden anuñ etrâfından / gitmezdi
ve: "Baña Seyyid-i Enbiyâ 'Bu yiri uğurlu [2] ve
gazâ ocağıdur ve gâzî iseñ bunda tur.' dimiştür.
Ve hem dahı her kim gazâ eylese dîn kılıcı anuñ
[3] elindedür. Ber-hurdârlık lâ-büdd anuñdur diyü
ısmarlamıştur ve dahı vasiyyet ittükten soñra
'Bu yirlerde karâr idüñ tâ [4] düşmâna koluñuz
kuvvetlü ola." didi. Andan leşker-i İslâm'a
"Yürüñ!" diyüp kendü evvel at depti, [5] yüridi.
Çün Boğdan kâfirleri gördiler ki Müslümânlar
katı turdılar, yir yir hendeklerden at sıçradup [6]
içerü girdiler vardılar amân istediler. Dahı
beğlerini karvayup tuttılar, keşân ber keşân
Seyyid'e getürdiler. [7] Pes Seyyid anlara amân
virdi, laᶜîni bir kafese koyup toğru Baba'ya gitti.
Ol ile kâfir nâib beğ [8] kodı. Andan Server gelüp
şehirde karâr itti. Ol kâfir Endriyye şehrine ka-
fesle getürdi. Getürüp [9] burc-ı bülende astılar,
şâdlıklar ittiler. Server'e her etrâfuñ kâfirleri-
nüñ elçileri geldiler, sulhlerin taleb [10] eylediler,

gittiler. Pes andan kalkup Server yârânlarıyla
Endriyye şehrine geldiler. Server'i ol [11] şehr
halkı karşuladılar, getürüp bâb-ı şimâlde Ah-
med'üñ sarâyında kondurdılar. Burc-ı Efrengi'
ye çıkup ol [12] oturdı. ᶜÂlemi andan seyr eylerdi.
Bir yıl kadar karâr itti. Dâimâ kâfirler Seyyid'i
Endriyye'de oturduğın [13] işidürler "Gâfil değül-
dür, bizi gözedür." diyü epsem olurlardı, korkar-
lardı. Pes bir yıldan [14] soñra mübârek göñli
İslâmbol seyrânın istedi. Tekûrla barışık idi,
haber gönderdi kim "Ben Kostantîniyye'ye [15]
seyre varuram, göñlüm istedi." didi. Pes kâfirler
korktılar, eyittiler: "Olmasun bize bir hîle ide,
T 393ᵃ şehri ala." didiler. Pes Tekûr eyitti: / [1] "Epsem
oluñ, ol ᶜahdi sır kişi değüldür. Anuñ göñline ne
düşmiştür ola? Karşu çıkalum dostluk [2] idelüm
yohsa kim anı kakıdasız tozuñuz göğe savurur."
B 112ᵇ didi. / Pes ol sözle şehirden taşra geldiler, [3] bir
günlük yir karşuladılar, başların açup duᶜâlar
eylediler: "Hoş geldüñ, hayra makdem." diyü ça-
ğırıştılar, [4] ᶜizzetle alup üç yüz gâzî birle şehre
getürüp kondurdılar. Envâᶜ niᶜmetler döküp ko-
nukladılar. [5] Tekûr, ayağın durup hizmet iderdi.
Pes Server emr eyledi kim ol deñiz içinde Sey-
yid Battal [6] Gâzî'den kızın saklamak için
deñizde burç bünyâd ittürmişti, anı kasr yap-
turmıştı, anı donattılar. [7] Seyyid anda vardı,
kırk gün ol yirde ᶜibâdet eyledi. Ve duᶜâ iderdi
kim: "Yâ Rabb Sen bu diyârı [8] dâr-ı İslâm eyle."
diyü. Pes bir gice düşinde eyittiler: "Server,
nesl-i ᶜÂl-i ᶜOsmân'dan Mehemmed adlu [9] bir
gâzî pâdişâh gele, ol Server bu şehri ve bu
vilâyeti götüri feth eyleye. Artuk küffâr ayağı bu
yire basmaya, [10] devr-i âhire dek dura." didi. Pes
Server taᶜaccübe vardı, vâkıᶜasın gâzîlere söyle-
di. Andan soñra [11] gördiler bir râhib çıkageldi
pîr sûretlü. Seyyid anı yanına aldı, sordı kim
"Sizler kimsiz, neye [12] geldüñüz?" didi. Ol râhib:

"Ben ᶜİsâ Peygamber -ᶜaleyhi's-selâm- ashâbından Şemᶜûn'am. Benüm içün ᶜİsâ -ᶜa.s.- [13] duᶜâ eylemiştür, tâ ölmeyem ve ᶜİsâ -ᶜa.s.- girü gökten ine, diri olam anuñla girü gazâ idevüz. İmdi geldüm ki seni [14] ziyâret idem." didi. Server anı hoş gördi dahı düşin aña diyüvirdi. Şemᶜûn eyitti: "Server, bu düş gerçektür, [15] velînüñ vâkıᶜası ᶜaynî vâkıᶜ olur. Sâir halk gibi aksi olmaz." didi. Pes Server Şemᶜûn'dan sordı kim "Bu şehrüñ
T 393ᵇ / [1] eñ soñı nice ola?" didi. Râhib eyitti: "Server, bu şehr âkıbet Müslümânlar elinde harâb olur. Sebeb-i harâb fısk [2] ve fücûr, fesâd ve zinâ ve livatadan ve zulm ve cevrden ve bed efᶜalleri çok ola, dahı Hak Taᶜâlâ kaht ve tâᶜûnlar vire [3] ve zelzele çok ola, eñ soñ bu şehr harâb ve hasf olup yire geçe, gide, ammâ bir tarafı kala, ol yir
B 113ᵃ umaram Ayasofya tarafıdur. ᶜZîrâ / anuñ-çün duᶜâ olınmıştur." didi. Andan Server eyitti: "Ya Endriyye'nüñ harâbı neden ola, bize beyân ve ᶜâyân eyle, [5] ᶜilm-i hikmetten bilürseñ." didi. Pes ol râhib-i ᶜâlim eyitti: "Server, anuñ harâbı olmaz. Meğer gazâdan Müslümânlar vaz geçeler, [6] ol şehr nazar-gâh-ı Hak'tur. Anuñ hâlin Allah Taᶜâlâ bilür." didi. Andan Server'le bu Şemᶜûn râhib üç gün üç gice oldılar, [7] cân sohbetin ittiler. Andan dördinci gün vedâᶜ idüp Seyyid Şemᶜ'ûn'ı gitti. Pes Sultân-ı gâzîyân İslâmbol'dan gemilere binüp Kara-[8]deñiz'e revân oldı. Varup Sinop şehrine çıktı. Her tarafdan gâzîler gelüp Seyyid'i ziyâret [9] eylediler. Girü Kûhistân'dan Atabek Gâzî ve Alagöz ve sâir gâzîler geldiler, Seyyid'üñ duᶜâsın aldılar. Server ol [10] diyâr-ı İslâm'a geldüğin görüp dîn kuvvet duttuğına şâd oldı. Fukarâya inᶜâmlar eyledi. [11] Andan durup Sultân ᶜAlâü'd-dîn ᶜazm idüp Konya şehrine vardı. Beğler ve Müslümânlar ve ne kadar kimse erkekten [12] ve dişiden varsa Seyyid'e karşu geldiler: "Sultân Baba geldi!" diyü karşu-

ladılar, mübârek elin öpdiler. Sultân [13] dahı gel-
di, atlarından indiler, göriştiler. Girü atlarına
bindiler, şehre geldiler, Server'i konukladılar.
Andan Sultân'la [14] Seyyid câmi^c-i kebîre gelüp
halka va^cz ve nasîhatler idüp eyitti: "Gayret-i dî-
ni elden komañuz, hilâf-ı şer^c iş itmeñ [15] ve
zulmden sakınuñ." didi. Ol halk gırîv idüp ağ-
laştılar, eyittiler: "Server, n'olaydı bizüm içü-
T 394^a müzden gitmeyeydüñ" didiler. / [1] Server eyitti:
"Sizler gazâ niyyetine çıkup ev ile yurdla End-
riyye'ye [2] varuñuz, zîrâ bunda ^cibâdetten anda
yatup uyumak hayırludur. [3] Kanda kaldı kim
^cibâdet idesiz, sevâblar bulasız." diyüp halkı hep
ol yire yiltedi. Ol söz ile [4] Konya diyârından biñ
ev göçüp Rûm-ili'ne girüp oturdılar. Etrâfa gazâ-
lar iderlerdi. Vardılar, [5] Endriyye kal^casına gi-
rüp oturdılar. Etrâfa gazâlar iderlerdi. Bu yaña
Sultân-ı evliyâ [6] andan halkı vedâ^c idüp girü Si-
nob şehrine geldi. Andan deñiz içre bir taş [7]
vardı, musallâ idi. Seyyid anda varup ^cibâdet
iderdi. Bir ay turdı[8] andan Server gemiye binüp
B 113^b / ^cazm-i Eflak itti. Geldük bu yaña ol Boğdan
beği Endriyye'nüñ [9] zindânından yol bulup gice
ile kaçup bir tağa düşti. Tuna kenârına gelüp [10]
bir yirden geçüp toğru Seyyid'e geldi. Server da-
hı bir ağaç dibinde kendü musâhibleriyle [11] otu-
rurken gelüp Seyyid'üñ ayağına düşti, yalvardı,
günâhın diledi, [12] ağladı. Server eyitti: "And iç
dahı İslâm'a kasd eylemegil, girü yirüñe gönde-
reyin." didi. [13] Pes ol beğ İncîl'e and içti, ^cahd itti
kim ayruk İslâm'a Endriyye'ye gelmeye. Server
aña girü yirin mukarrer itti, adam [14] koştı, yi-
rine gönderdi ve hem yılda on iki biñ dînâr
harâç virecek oldı, [15] gitti. Andan Server Tu-
na'da balık avlayurak giderdi. Baba'ya niyyet
T 394^b eyledi. Bir kenâra / çıktı, gördi bir tağ içinde
bir kişi ^cibâdet ider. Server, andan yaña [2] vardı.
Ol kişi dahı ilerü geldi, Seyyid'le göriştiler. Pes

Seyyid eyitti: "Siz kimlersiz? Bunda n'eylersiz?" didi. Ol kişi [3] eyitti: "Server, ben ceddüñ Ca^cfer Gâzî birle bunda geldüm, ceddüñ baña otur didi, ben dahı oturdum, [4] kaldum. Bana rızkum gâibden gelür. Ceddüñ bu gice baña eyittiler 'Oğlum Seyyid Saltıh gelür, seni [5] ol göricek sen vefât idesin. Ol namâzuñ kıla, defn ide' didi." Pes Server ol söze ^cacebe kaldı. [6] Ol kişi hem hasta idi. Girü eyitti: "Server, eğer dünyâda çok yemek olmasa maraz [7] olmazdı." didi. Server eyitti: "^cÖmr kısalığın neden bilürsin?" didi. Ol kişi eyitti: "Seyyid Battâl [8] Gâzî'den işittüm ki üç nesnedendür, biri çok yimekten, ikinci bedduc^âdan, üçinci [9] hakk-ı nân ü nemeğe münkir olmaktan." didi. Pes Server eyitti: "Ol kişinüñ gözine tursun ol nân ü [10] nemek ki anuñ velîsinüñ göñlin yıka. Aña ^câşık imdi gâzîler, hakk-ı nân ü nemekten key [11] sakınuñ kim zarar irişmeye, tarlığa düşmeyesiz." didi. Andan ol kişi ol gice vefât eyledi.[12] Server anı yuyup ve kefenleyüp defn itti. Bir bellü mezâr ittiler. Andan göçüp revân [13] oldı. Bir kenâra geldiler. Me-
B 114^a ğer Melik-i / Eflak gelüp Seyyid'üñ elin öpti, harâc getürdi [14] dahı eyitti: "Sultânum, Macar Meliki Kaydafan'dan haber aldum ki kendü erin alup dahı Papa'ya vara [15] andan gele, girü ihânet ide." didi. Server eyitti: "Var epsem oturgıl,
T 395^a iderse bula." didi. Andan / [1] Melik gitti. Pes Server gâzîlerle sürüp Tuna Baba'ya geldiler. Şehr kavmi şâdlıklar idüp [2] karşu geldiler. Server, gemiden çıktı, görişdiler, elin öptiler, ^cizzetler idüp Server ^cmakâmına getürdiler, kondurdılar, konukladılar. Ol kış Şerîf, Baba'da karâr itti dahı Tatar Hanı [4] gelüp Şerîf Gâzî birle buluşup ol kaziyyeyi sorup bildi. Yazdılar hikâyet [5] kitâbına geçürdiler. Şerîf, Han'la sohbette gâhi tâ^cat ve ^cibâdette, etrâfın kâfirleri ^cİslâm'a gelmede, pes Rûm-ili salavât ve tekbîrle tolup dîn şevkette olmakta. Bu cild dahı âhir oldı.

NÜSHA FARKLARI

T 226[b] /9 - T227[a] /5 arası B'de eksiktir.

T 226[b] 9 Cild-i... Türkistân'uñ: Kıssa-i Şerîf Türkistân Vilâyetlerine gittüğini beyân ider. Çün Şerîf anlardan vasfını işitti Türkistân'uñ. Cild-i sâni-i Saltıh-nâme în-est / (Düzeltme ile)

T 227[a] 5 kim ol melektür: kim melektür B/6 didi: -T/ makâm makâma B/makâmıdur: makâmı B/7 ki: -B/emr-i Hak'la: -B/çıkar: çıkacaktur B/ didi: -T/8 didi: -T/söz birle: sözle B/10 geçmeñ... cezîreye: ol cezîreye şimden girü geçmeyesiz yoksa B/didi: -T/ve... Taber'den: Hemân dem Melik-i Taber'i vidâ[c] idüp B/11 Hıtây... irişti: -B/ 12 kim: -T/tahtı: tahttı B/13 irişti: yitişti B/ varup: -T/işitti... Hıtây: ammâ bu Hıtây pâdişâhı B/14 vezîri: vezîr B/vardı: -B/15 iline anuñ: ve memleketinüñ bir ucından bir ucına B/

T 227[b] 1 çıkarlardı: varurlarmış B/biñ: + geyik B/ geyikler: -B/bırakurlardı: bırakurlarmış B/ kendü: kendünüñ B/2 kasrda: kasra B/beğ... oğlanları: beğ oğulları B/3 turup: durup B/ olmıştı: tururlar idi B/ve... getürdiler: [c]azîm olmıştı, nice yüz biñ adam cem[c] olmış, meğer kim on sekiz pâdişâhtan elçiler gelmişti B/5 uluğ: ulu T/elçisi geldi: elçisini getürdiler B/ Çün: Çünkim B/Şerîf: -T/6 ittüñüz: ittiler B/ didi: -T/elçilerde: elçilerden B/ulu: ulı B/ulu... Han: -B/7 biz: -T/8 Bu... didi: -T/9 elçisinden aşağa: elçisi berü aşağası T/Kaşgar'dur: Kaşgar'dır B/10 Geldük: Geldik B/11 Nasrânîler... elçidür: Nasrânîlerden ol on bir elçi T/birisi: biri B/Oğuzdandur: Oğuzdır B/biri Uygur'dan: -B/ Kata'dan: Katan'dır B/12 Hâver'den: Hâver'dir B/Rüs'tan: Rüs'tır B/Apursapur'dan: Apursapur'dandır B/Cesar'dandur: Cesar'dandır B/13 Sincâb'dandur: Sincâb'dandır B/Üngürüs'tan-

dur: Üngürûs'tandır B/didi: -T/didi: + Ve biri Alaman'dır didi B/Dönüp: -T/14 didi: -T/ diyâruñ: diyâr B/15 yaluñuz: yalñuz B/vezîri oturur: vezîridür B/

T 228ª 1 vardur: var B/didi: -T/Hakka: -B/2 Zihî... kî: -B/ulu ser-keş: -B/bir... garîm: T/didi: -T/3 ol... gördiler: elçiler ol maslahatların gördi B/ gönderdiler: gönderdi B/4 Seyyid... tanıdı: Seyyid'i B/Şerîf: -T/Eñ... koyup: -B/elçi: +eñ B/5 idüp: ittiler B/ol: -B/elçisini... Hıtây'a: elçisin Hıtây B/6 iletüp: +soñ B/yir: el B/7 hurüç itti: koptı B/ve hünerler: -B/

T 228ª /8 - T 237ᵇ /3 arası B'de eksiktir.

T 237ᵇ 3 Ceng... birisi: -T/kuyruğı birle: kuyruğın B/ tokandı: dokundı B/4 her... dökildi: taşları tağıldı B/Şerîf dahı: -T/5 su... tarvandı: suya düşti. Şerîf dahı ayak urup suyla yüzine çıktı yüzmeğe bilürdi B/6 Pes... meşhûrdur: Meseldir meşhûrdır B/Yiğitte: Yiğide B/kemâlüñ... gerektür: kemâl gerektir B/7 Bir: -T/yazı: yazu B/ yazmak: + ve B/hem... gezmek: -B/Çün: -B/8 bu... hünerde: dahı bu dördinde B/yüzdi: +ammâ B/ zîrâ... olmıştı: -T/Ağladı: -T/yüzin: yüz T/9 tutup: dutup B/didi kim: -T/senüñdür: senüñdir B/ 10 ve ᶜinayet: -B/eyle: it B/ki tâkâtüm... esirge: -B/13 diyüp ağladı: didi B/kudret-i Hak'la: -B/ Şerîf'i: Şerîf B/14 Hakk'uñ hikmetiyle: -T/söyledi: söyleyüp eyitti B/15 ᶜaleyhi's-selâm: -B/ kırk... götürdüm: yudan balık neslindenem. Benüm ceddüm Yûnus Peygamberi kırk gün karnında götürip Hak emriyle daşra çıkardı B/ Şerîf'i: Şerîf B/arkasına alup: -B/

T 238ª 1 gitti: götürüp B/çıktı: getürdi B/vedâᶜ... gitti: -B/Şerîf... giderek: -B/2 kiliseye irişti: kilise ir-

di B/kâfirler: kâfir T/3 didiler: -T/ gemimüz: gemümüz B/4 didi: -T/dahı: -T/ ve: -B/oturdı: -B/ Karnın doyurdılar: -T/Soñra: -T/içerü: -B/ kiliseye: kilise B/5 itti: kıldı B/ol kâfirleri: kâfirleri B/hep: -T/6 ᶜazm... Kıpçak'a: ᶜazm-i taht-ı Kıpçak idüp B/7 var idi: vardı B/gün... Nâgâh: günden soñra T/8 ve: -B/deyri...papazların: deyrlerde olan papazları B/9 eyitti: -T/10 dek: değin B/Sanduk kodum: Yuyu yapup deñizde kaldı "didi B/11 varur: gelüp çıkar B/12 turup: kalkup B/Hak... didi: -T/13 içerü: -B/laᶜînüñ: -T/ bir... Şerîf'e: ammâ Şerîf'e ᶜazîm ve dehşet B/14 Kendü... idüp: -T/halvete: halvetine B/Han: + kendü B/Çün: Çevre B/15 ilerü: -T/varup: varıp B/işin: iş T/

T 238ᵇ 1 ammâ... istediler: Yatanlar uyandılar horuldusından tuydılar feryâd ittiler T/2 sizleri... öldürürem: sizi hep kıraram B/didi: -T/dahı: -T/3 didi: -T/falân... var: şol tarafındadur başka anuñ kasrı var B/didiler: -T/4 girdi: gördi B/5 olıcak: oldı B/turup: durup B/çıktı: çıkıcak B/ urdı: urıp B/Ben Şerîf'em: Benem Şerîf B/6 Oğlın bağladum: -T/

T 238ᵇ /6 - T 248ᵇ /14 arası B'de eksiktir.

T 248ᵇ 14 çün... Şerîf'e turdılar feryâd ide Gölgrad'a gittiler. Gelüp hâli aña didiler. Laᶜîn kakıyup B/

T 249ᵇ 1 gitti: geldi B/geldi: gelüp B/2 kâfirler birle: kâfirlerle B/el: -T/urup: urıp B/3 korkudurmış: korkudıyorurmış B/4 didi: -T/ol derede: on dört B/5 Yâ: -T/mânendi: birle T/6 üstâd: -B/seni... didilerdi: -B/7 ideyin: idem B/didi: -T/8 didi: -T/Şerîf: -T/değülem: -B/9 Berü: senüñle B/ ben... içine: girelüm B/10 toldursunlar: doldursunlar B/üstin örtüp: üstine oturup T/dahı: -T/

kankumuz: kangumuz B/yanmaz... bişmezse: yanmazsa T/11 bilsünler: + bî-şübhe B/sen: -T/12 bu kavle razı mısın: buna T/İki... ayaklar: ve bir büyük sac ayak B/13 Şerîf... içine: Hemân dahı hemân Şerîf birine T/girdi oturdı: girdiler B/Emr itti: -T/üstine: -B/bir: -T/14 urup: unp B/anı berkittiler: -B/altına... urdılar: -T/Ve birine... girdi: -B/ammâ girürken... girürmiş: -T/Baᶜzısı eyidür: Ve baᶜzılar eyidürler ki B/15 İkisi... çıkdı: Bir kazana Şerîf ve bir kazana râhib girdi. Bir avuç toprak anuñ kazanına bıraktı, dirler. Ammâ Şerîf Hazreti çıktuktan soñra râhibüñ serçe parmağın avucında nişân gösterdi bişmiş B/çıktı: +Pes T/

T 249ᵇ 1 Pes... kaynattılar: -B/anda... kaynadı: kazan kaynamağa başladı B/6 Pes: -B/ferydd... itmeğe: feryâd eylemeğe B/başladı: + Dervîşler çevre alup od muhkem urdılar. Pes her diyâruñ kâfirleri temâşâya geldiler. Çünkim od yaluñlanup kazan kaynamağa başladı râhib B/Beni... oldum: Biştüm çıkaruñ B/7 diyü... eyledi: didi T/Kâfirler... ittiler: -T/Hazreti: -T/kazan içinden: -B/sizüñ: -T/8 depelerem: -B/dirdi: didi B/9 tınmadılar: dağıldılar B/keşîşüñ âvâzı: âvâzı anuñ B/hergiz: -T/sesi kesildi: -B/Çün... kazanları: Üç gün üç gice kazanları kaynattılar. Üç günden soñra B/10 Hazreti: -T/ol kazanuñ: kazan içinden B/sağ... selâmet: -B/11 bir kılına... Allah: -B/derlemişti: + ve B/12 biş-miş muharrâ: muharrâ bişmiş B/toñuz... dön-miş: -B/baş... ayrılmış: el ayak baş B/13 dön-miş: + ammâ B/elinde: -B/yanmış: bişmemiş B/14 kâfirlerden... birine: kâfirlere B/15 ve: -B/bir... saᶜâdetsizler: âhir bir nicesi B/olup: olıp B/

T 250ᵃ 1 kişi: -B/diyüp: + dahı B/bu: ol B/2 Seyyid'üñ... velâyeti: Bu velâyet Seyyid'üñ B/münteşir:

meşhûr B/turup: durup B/dervîşlerle: dervîşlere T/3 ulu: ulı B/kandılar: -B/Meğer: -T/acı idi: acıydı B/Çünki: Çünkim B/5 turur: durur B/6 meşhûrdur: meşhûrdır B/seyyâhlar: -B/7 geldüğini: geldüğin B/hoş: -T/8 üzre turdı: üzre idi B/9 onları gördi: -B/vây ki: -T/10 içerken... uyurken: içerken ve namâz kılurken ve uyurken sokmaz B/11 böyle: eyle B/yolsuzluk: -B/göreyim: + ki B/Şallah: -B/12 kim: -B/13 helâk olup: -B/14 Seyyid'üñ: -B/velâyeti: velâyet B/15 turup: durup B/Bir... taşra: Gittiler ahşam olıcak gelüp bir kilise B/

T 259[b] 1 kim: -B/2 Deynus: Arnos B/3 kavm-i Mesîh: kavm B/câdûdur: câdûdır B/ hîle-kâr: hîle-kârdur B/4 sûrete: +kim B/Hergiz: -B/5 ve... olmaya: -B/ kazâdur: yâ yirden bitmiş belâdur B/6 didi: -T/ turdı: durdı B/7 eyitti: + girü T/Yâ: İy B/ümmetini: ümmetin B/8 didi: -T/turdı: durdı B/9 başlayup: -B/geldiler: gelüp B/yalan ve: yalanla B/10 Husûsa: + kim B/ejder: ejderhâ B/pehlevândur: pehlevânıdur B/illâ... çün: -T/bu... ki: bunı B/11 geldi: gelüp B/12 söyleye: işleye B/eğer: -B/iderse: eyleye B/erlik... didi: ammâ Rüstem b. Zâl buyurmıştur ki erlik on, tokuzı hîledür dimiş B/zîrâ... didi: -T/13 gördi: + kim B/14 turup: -B/Şerîf'tür: Saltıh'tur B/gidivirdi: -B/15 Saltıh'tur... er: Saltıh budır B/Pes: Hemân B/

251[a] 1 yarak...girü: yarag ile B/ol... ittiler: dahı kılıcın eline alup ol kilisede ceng eyledi B/2 Pes: -B/dervîş: dervîşler B/3 ve cevşen: -T/eyitti: -T/elümüzden: elimüzden B/4 kendüñi: -B/idesin: + kendüñi B/dönüp: hemân dem B/5 yirdeki kilisede: yirde kilise öñinde B/bu: ol B/6 oldur ki: -B/bunı: anı B/7 İy kavm: -B/ayağına düşüp: -B/8 kıldı: kılup B/Müslümân oldı: -T/9 Anı...

çokluk: Anda olan çoklık B/Şerîf... öğredeler: Ol üç yirlü dervişlere anda kondı, anlara dîn-i İslâm şerâ^c^îtlerin ve âb-dest namâz öğrede B/11 kendü: -B/kalup: kalkup B/turdı: durdı B/12 kaya üzre: yire B/çıkup: -B/urup: urıp B/13 ki: kim B/seğirdüp: seğirdü B/Pes: -B/14 hep: -B/ âlât-ı harbî: âlâtı T/süvâr: -T/olup: olıp B/15 vedâ^c^: vidâ^c^ B/İşittürem ki n'itdi: -B/

T 251^b^ 1 ki: -B/revân: revâne B/irişti: yitişti B/Tîz anda: irüp B/Gözetti: -T/2 turup... idüp: namâza kasd idüp B/3 ulu... râhibleri: mu^c^abbir ruhbân-ı ulı B/4 ulularına: ulusına B/râhib: -B/içinde: -B/5 râhibler: ruhbânlara B/6 Şerîf-i latîf: Şerîf ve latîf T/turuñ: varuñ B/7 didi: -T/Eyle olsa: Ol B/8 turup: durup B/dahı: -B/9 anları alup: dahı alup anları B/Hazretleri: -B/10 turup: durup B/ kıladururdı: kıladururdı B/11 namâzdan: namâzda T/olup tamâm: -B/namâzı... idicek: fâriğ olıcak B/12 kez: kerre B/olıñ B/Hak: Allah B/13 adamı ile: adamıyla B/itler: -B/14 Nestûr-ı... kerâmeti: Nestûr anı B/15 gelüp: geldi B/yüzin sürdi: düşti B/

T 252^a^ 1 Şerîf aña: Şerîfi B/idüp: + ve B/2 Nestûr'la: Nestûr B/3 toğru: toğrı B/Kalanos'a: Kalanos idüp B/zamânda: zamân B/4 beğ idi: beği vardı B/adı: -T/6 durdılar: -T/8 olup: olıp B/9 başını kaldurup: başın kaldurdı B/Kâfirler: Kâfir B/ görüp: görip B/10 câdûdur: câdûdır B/11 Turdılar: Durdılar B/13 vardı: -T/

T 252^b^ 1 nice: + gün B/kerre kim: kerre eyle B/olup: oldılar B/3 suyumuz: + didiler B/Eğer... didiler: -T/Andan: -B/eyitti: -B/getüreyim: getürevüz B/ 4 Pes kâfirler... didiler: -B/5 Şerîf: -B/6 turdı: durdı B/bir... vardı: -T/tağuñ: tağ B/akar: ahar B/7 iy... filân: Çıkgıl dahı çoğal yüri falân B/

didi: -T/8 taşup: taştı B/dökilüp: indi B/9 indi: -B/günlük: günlik B/10 bezler: bezle B/ germişler: örtilmiş B/turur: durur B/Mudana: Mudanya B/11 Seyyid'e: -B/kıldılar: kıldı B/ getürdi: getürmedi B/13 olup: oldı B/ hüzûl ve niᶜmet: niᶜmet ve nüzûl B/ getürüp: + Seyyid'e B/ 14 yitişti: geldi B/

T 253ᵃ 1 anuñ: aña B/gelüp: geldiler B/2 bunı: -B/3 nedür: nedendür B/ol göl: göl iñ B/4 şehri idi: şehridür B/5 tehdîd itmediler: -B/Bir ... ider: -T/ 6 yavrı: yavrısın B/7 turıp: durup B/Cebel-i Benefşeye: Cebel'e T/8 Fidagurus'uñ: Fidagurus B/9 eyledi: itti B/halk: şehirlü B/10 bu... tekin: tekin bu işi B/şehr halkı: halk B/01... oldı: + didi B/ kelbüñ: gölüñ B/12 didi: -T/seyrân idüp: -B/

T 253ᵇ 1 Şerîf'i: -B/attan: atından B/2 Kanda idüñüz: Kandayduñ B/3 melᶜûn idi: melᶜûndı B/ardında: arında T/4 gelüptür: + didi T/geldi: geldüm B/ üzerüme: + gelür B/ceng-cû B/7 olmışlar: oldı T/ 9 turup: durup B/gözinde: gözinden T/eyledi: birle B/10 turup: durıp B/kalᶜa... burca: -T/burç kapusında: -B/11 urup: urıp B/tonattılar: donattılar B/şâdlıklar eylediler: şâdlıklar ittiler B/13 anda geldi: -B/14 ve: -B/15 turdı: -B/tâᶜat ve ᶜibâdet: ᶜibâdet ve tâᶜat B/

T 254ᵃ 1 nâ-gâh Server'üñ: -T/2 gönderdük: gönderdik B/oturup: oturıp B/göndermedük: göndermedi B/didi: didiler B/çünkim... diyüp: -T/3 turup: yirinden kalkup B/Nâ-gâh: -T/4 üçi bile: -T/ oldılar: olıp B/üç melik: -B/adamla: adam birle B/5 ister: isterler B/sizden: -T/6 ister: isterler B/7 gazâya: gazâ-i ekbere B/8 ᶜalemin: ᶜalem T/ 10 anlarla: bunlar ile B/biledür:+ diyü B/11 olup gittiler: oldılar dahı depindiler B/12 beğleri: beğlerüñ B/tutup öldürdiler: -B/13 bî-kıyâs: bî-kıyâssuz B/14 mâllarını:+ ve B/

T 254[b] 1 geldiler:+ ve T/turup: durup B/3 hürmetler: hürmet B/anda: -T/turup: durup B/5 Şerîf'i... geldiler: Şerîf bile geldiler gelüp B/ ve nüzûl: -T/6 turup: durup B/7 yitişüp: bulışup B/8 çokluk: çoklık B/getürdiler: getürüptiler B/şenlik ve: şenlikler B/9 turup: durıp B/10 Rahş'a: Rahş-ı sürh'a B/olup: olıp B/11 revân: revâne B/13 Tâbi[c] oluñ: uyuñ B/Müslümânlık mülkini: Müslümânlığı B/14 çıkaram giderem: çıkaralum gidelüm B/ didi: -T/bu: -B/korkaruz: korkarız B/tâbi[c] olup: -B/

T 255[a] 1 saña uymazuz: -B/uymadılar: -T/turdı: dururdı B/2 şöyle: -B/kim: dahı B/3 [c]âlem... geldi: eyitti kim B/İy kavm: -B/ben Saltıh'am: Benem Saltıh B/4 yitiştür: iriştüm B/ol... Seyyid'i Seyyid'i gördiler âvâzından B/5 Ol: Uş B/gine: -B/6 didiler: -T/turup: durıp B/7 olup: olıp B/8 kendüm: giderem B/sizi gerekmez: sizlerden kimesne girmesün B/9 kendü: -B/girân:+ hemân dem B/10 ser-hôştur: ser-hôştır B/12 altında... başını: -B/yukarı: yukaru B/15 bir elma gibi: B/

T 255[b] 1 hurd... oldı: anda helâk oldı B/2 kaçtılar: kaçtı T/3 haylisini: haylisin B/kimisin: -T/4 Harcenevan... helâkliğin: kâfirler [c]Acaf helâk olduğın B/5 korkusından: korkularından B/6 mâlını: mâlın B/feth... birle: fütühla B/7 yañadan: yaña T/8 esbâb-ı hedâyâ: esbâb ve hediy-yeler B/görüp: görip B/10 Saltıh... götürmeğe: Şerîf bitürmeğe B/himmet... ola: -B/11 didi: -/Meğer:+ bu B/12 Tekûr: -B/girü: -T/gönderdi:+ kim T/13 Fanar: Fayaz B/14 vardı: olurdı B/15 Pes... gelür: Seyyid çünkim Server ol mâl esbâbla B/

T 256[a] 1 nûş idüp: nûş ider B/hoş idüp: hoş ider B/boynuzın kırdurup: -B/2 kedinüñ: -B/Sîmürg

ᶜAnka-mürg: mürg-ı Sîmürg ᶜanka B/3 Server:+ çün B/ki: -B/eyledi: eyleyüp B/hemân: -T/4 mukâbele geldi: mukâbil gelüp B/ katı: -B/5 turamaz: duramaz B/hemân... gidivirdi: -B/6 ol dem: -T/kemend tutup: kemendin dutup B/7 sıçradı: sıçrayup B/çıktı: çıkup B/işüñi... ideyin mi: başuñı keseyin mi B/Pes: -B/gülüp: gülip B/ 9 her... beni: beni kim B/dîninde olayım: olam B/10 kim: -B/didi: -T/turup: durup B/11 getürdi: getürüp B/Feytuz'ı: -B/ 12 gitti: -B/gittiler: gitti B/toğru: -B/ Kavaniyye'ye: Kavaniyye yolına B/ 13 revân oldılar: revâne oldı B/Bu: Ol B/dahı: -T/itti: eyledi B/Cemîᶜ anda: Anda cemîᶜ B/14 yarak: yarag B/görüp: görip B/turdılar: -B/bu: -T/15 Şerîf'e: -B/

T 256ᵇ 1 duᶜâ... eylediler: Seyyid'i görip ziyâret eyleyüp senâlar ittiler B/Dahı: -B/2 Seyyid'le görişti: görişiler B/Beğleri: Beğler B/3 kondurdılar: -B/ 4 gördi: görip B/Şerîf'e: -T/5 gâyet: -T/6 salmıştı: salup B/ve rüşvet: -B/7 eyle... gereksin: eyle de Şerîf bir yaña B/ dimişti: diyüp minnetler eylemişdi B/8 çok... ve: -B/9 Harâm-zâde: -B/ oğlan: oğlanı B/Şerîf: Server B/gâfilleyin:+ Şerîf B/11 ᶜaklı: ᶜakl T/12 etibbâ: tabîb B/13 geldi: gelüp B/Meded: -B/14 etibbâ: tabîb B/ve dermân:-B/15 gördiler: gördi B/dahı: -T/

T 257ᵃ 1 turur: durur B/didi: - T/eyittiler:- T/didiler: B/2 giyerdi:+ eyitti T/ gelüp: -T/girüp: girdi B/ Tîz: -B/3 bir... ezdi: suyla bir nesne çıkarup ezdi B/4 Pes: -T/5 dirildi: -T/geldi oturdı: oturageldi B/6 turup: durup B/binüp: bindi B/Kimse: Kimesne B/aña: -B/7 cevâb itmedi: söylemedi B/ ola: -B/ᶜaleyhi's-selâm: -B/8 çekti: görüp B/9 geldi: gelüp B/turdı: durdı B/11 gezerdi: gezdi B/ 12 elini: elin B/öpti:+ dahı T/13 Bektaş: -T/ tutup: durup B/elde... gözin: mübârek gözlerin B/

14 birbirisini: birbirin B/tutup: dutup B/varup bir yirde: bir yirde varıp B/eyitti... eyle: duᶜâ kesb idüp B/Çün: -B/

T 257ᵇ 1 eyledi: idüp B/2 Kıssa-i... -B/3 Ezincânib râvîler: -T/Şerîf: Seyyid B/Horâsân'da: Horâsân şehrinde ve B/5 Pes: -T/6 hod: -T/8 cünbüşler: cünbüş B/didiler: -T/9 tuta: duta B/10 alup havâya: -B/11 öñdin: evvel B/13 dahı: -B/15 taşra: daşra B/erenlerden: anlardan T/

T 258ᵃ 2 olıcak: oldı B/3 attuğumuz: -B/ögsümüzi: esbâbı T/tuttı mı: duttı B/ didi: -T/4 durup: -T/5 zâviyesinde: zâviyesine B/kondı: geldi B/6 Bir: yine B/turdı: durdı B/7 eyle: -B/görüñ: göriñ B/ kimdür: -B/didi: -T/Ata: -T/yirinden:+ durıp B/ taşra: daşra B/8 didi: T/ᶜUryân'a: ᶜUryân Baba'ya B/9 de: -B/Ahmed: -T/Baba: -T/taşra: daşra B/çıktı:+ ve B/11 urdum: ittüm B/12 gördüm: gördim B/didi: -T/eyitti: -T/13 turup: durup B/sûretine girüp: olup B/14 üzerine: üzre B/Çünkim: Çünki B/15 anı: -B/girdi: geldi B/

T 258ᵇ 2 didi: -T/3 didi: -T+/4 itti: ittiler B/5 Bektaş: Bekdaş B/ki... görem: kim görem bu Rûm'da er var mıdur B/6 diyü: -B/didi: -T/Çünkim: Çünki B/ Bektaş: Bekdaş B/7 oturur: otururdı T/10 imdi: -B/didi gönderdi: -T/11 didiler: -T/Bektaş: Bekdaş B/anda: -T/ve: -B/gördüm: gördim B/ didi: -T/ 14 Bektaş: Bekdaş B/15 yire: pîre T/

T 259ᵃ 1 tuttı: duttı B/dirler: didiler B/2 geldi: -T/3 tuttı B/dahı: -T/ idi: adı T/4 Seyyid: -T/6 Bektaş: Bekdaş B/8 hem: -T/Bektaş: Bekdaş B/9 e-yitti: -T/erdür: erdir B/10 eline alup: -B/11 Çün: Çü B/ Bektaş: Bekdaş B/12 revân: revâne B/15 zîrâ: -T/ᶜaleyhi's-selâm: Peygamber B/

T 259[b] 1 severlerdi: severdi B/Bektaş: Bekdaş B/Halîl: -B/2 otururdı: idi oturdı B/ve: -B/aña: -T/3 oturur: oturır B/huy ve hısâli: huyın ve hısâlin B/ ile: -B/4 mertebesin: merâtibin B/Bektaş'uñ: Bekdaş Hazretinüñ B/5 Bektaş: Bekdaş B/7 varup: varıp B/8 görüp: gördi B/Ahmed-i Fakîh'ten: Fakîh Ahmed B/varup: varıp B/ tutup: dutup B/9 tururken: dururken B/10 varup: -B/11 göricek: hoş görüp B/turup: durup B/12 getürdiler: getürdi B/Fakîh: -T/13 Bektaş: Bekdaş B/Sultân: -T/14 Hamd idüp: -T/Seyyid'den: Şerîf'ten B/15 Allah... nimmetinden: -T/âb-ı zülâl: zülâl âb B/oldı: olup B/

T 260[a] 2 varuñ: varup T/meclislerde: mecliste B/3 didi: -T/Ahmed: Ahmed-i Fakîh B/4 Ve dahı: -T/ andan Şerîf: Şerîf andan B/5 gün: müddet B/ile: birle B/6 gitti: -T/Âhir: -T/7 Andan Şerîf: Şerîf andan B/Mahmûd'dan: -B/9 andandur: andandır B/didi: -T/Dahı Şerîf: Şerîf dahı B/ol Ak-şehr'üñ: şehrüñ ol T/11 tatlu... iken: suyı tutlu oldı B/Şerîf: -T/14 mâl:mâlın B/darbî: darb B/15 alurdı: alurlar idi B/mülke: memlekete B/ akıdurdı: akıdup B/

T 260[b] 1 Âhir: -T/2 kıldılar: ittiler B/2 turup: durup B/ 3 zulm... mâlın: bu Müslümânlara zulm idüp mâlların alup B/4 Bi-hamdi lillâh... ra[c]iyyetdür: -T/5 korkmaz mısın: korkuk (korkuñ olacak) B/Fukarânuñ... didi: -T/tınmadı: dınmadı B/6 kendüye: -B/7 la[c]îne:+ olan B/Seyyid'den: Şerîf'ten B/Cemî[c]...mel[c]ûndı: -T/[c]Aſſân-ı... eyitti: La[c]în fırsat bulıcak eyitti B/9 Sultânum: -T/bu: -B/sizüñle B/mülke: memlekete B/10 didi: -T/ 11 anı: -T/Yâ Şerîf: -B/milküm: milk B/turma: Rûm'a B/12 N'ola: -B/14 görelüm: görelim B/

T 261[a] 1 vardur: var B/diyü: diyüp B/nâmenüñ ardına:

nâme B/3 tınmadı: dınmadı B/4 didi: -T/itti: eyledi B/5 bu sûretle: -B/görüp: gezüp B/7 ısmarladılardı: ısmarlandı B/kimse: kimesne B/öteden... yakaya: bu andan T/8 irişüben: irişti T/turdı: durdı B/9 didiler: -T/anlara: -B/didi: -T/10 iᶜtibâr itmeyüp: -B/hiç: -T/11 olmayup: olmadı B/12 turup: durup B/13 köpri: girdi B/kuru olurdı: yir olurdı B/14 gider... çıkardı: giderdi kururdı B/15 eyler: idüp B/eyler:+ keseyorur B/tîz: -T/gemileriyle: gemiler birle B/

T 261ᵇ 1 gitmişti: gelmişti B/gelür: gelüp B/deñizi: -T/Bu... meşhûrdur: -T/eyittiler: -T/2 sen: -B/ki: -B/eyitti: -T/3 didiler: -T/kırmazlarmış: kırmazmış B/4 Ben: Benden B/ol kimseyem: -B/5 Mesîh'tür: Mesîh'tir B/6 didi: -T/eyittiler... didiler: -T/Dahı: -T/7 seğirdirek: seğirdişüp B/Kilaşpol: Kilaşpoş B/Kilaşpol:+ beği B/8 gök... yire: gökten yir yüzine B/bir: -T/muᶜcîze:+ itti T/9 itti: eyledi B/Saru: -B/didi: -T/Sultânum: -T/ko:koñ B/Sahîh: -B/kendüdür: kendüdir B/didiler: -T/12 itmezsiz: itmezsin B/gün: -T/tutmazsız: dutmazsın B/yimeyesiz: yimeyesin B/14 ve: -B/gelür: -B/didi: -T/Şerîf'üñ... diyü: -B/15 yüzine... sürdi: -B/ ve dermân: -B/eyle: it B/

T 262ᵃ 1 iy... olduk: -B/2 Çünki: Çünkim B/toğrılduñ: toğrıldıñ B/sizlere: size B/3 ki: kim B/Şu Türkler: Türkler şol B/4 zamân: zamândır B/sen: siz B/bilmezsin: bilmezsiz B/Var: -T/Türklerüñ: Türkleriñ B/5 adların: götürip B/didi: -T/sevinüp: -T/6 olup: oldı B/7 ſigânla: ſigân ile B/8 yirde: yire B/ruhbânlar:+ dahı B/9 patrikler: -B/birbirinin basa: -T/Şerîf birle: -B/Bunlan: -T/10 âvâz: T/sadâsıyla: sadâ ile B/gezdürmeğe: -T/bu: -T/12 tokuz:+ da B/13 yaptılardı: yapturmışlardı B/oldı: olmış B/Şimdi... meşhûrdur: -T/Anuñ: -T/içinde: içine

B/14 diyârda: diyâra B/küfr ve: küfr-i bî-niyâz B/fesâd andan: fesâdından T/yayılurdı: yayılur idi B/İçinde: İçine B/15 kim: ki B/okumışlardı: okumışlar idi B/

T 262[b] 1 anlaruñ: -B/revân: revâne B/3 otun: odun B/4 getürüp: getüriñ B/kiliselerüñ: kiliseleriñ B/5 bir uğurdan: -B/tutaram... saklusın: -B/6 yakaram:+ didi B/iderem: idem B/didi: -T/Anlar dahı: -B/idüp: kıldılar B/n'ola sultânum: -B/7 Anda: -B/8 gelürlerdi: geldilerdi T/9 Çün: Çok T/10 Kırk: -T/Kenisa'ya: Kenisan'a B/geldiler: geldi B/ve... tarafuñ: girü her etrâfuñ B/11 Pes: -T/tutam: dutam B/getürüp: getürem B/14 elümdedür: elümdedir B/15 turup: durup B/şöyle kim: -B/

T 263[a] 1 kendü: kendüsi B/varup: varıp B/de: -B/2 turup: durup B/3 yirlerine varup: -B/değşürüp: değşürip B/4 oduna: odına B/içinden yandı: -B/5 yalınlar belürdi: yalın peydâ oldı B/ od: -T/otunı: odına B/tuttı: duttı B/6 tuyup... seğirdiştiler: -B/ide: idüp B/7 Geldünı ki: Geldüm kim B/ol: -T/8 ben: -T/didi: -T/kilise içine: kiliseye B/9 didükleri... ʿayyâr: -B/10 otuna: oduna B/Gelüñ... kurtaruñ: -B/11 didiler: diyleler B/ne Mesîh... yok: Mesîh yok B/12 hemân: -B/turur: durır B/14 gördüm: gördim B/varuñ varıñ B/15 tamâmdur: tamâm oldı B/

T 263[b] 1 gittükçe: -B/ki: kim B/varamaz oldılar: varamazdı B/3 târ-mâr: târ ü mâr B/4 baş alup: başın aldı B/kaşıdı: -B/5 ideyazdı: itti: B/gine: -T/ bizi aldadı: -B/didi: -T/6 Pes: ve B/Samadıyya'yla: Samadıyya birle B/Tekûr: Tekûr'la T/kaçtı gitti: kaçtılar gittiler B/7 yandı: yandılar B/ oldı: oldılar B/8 kırdı idi: kırdı B/10 yakmıştı: yakmış idi B/01... beği:

Beği ol yirüñ B/11 Müslümân: Müslümânlar B/ 12 gelüp: geldiler B/yazup: yazdı B/14 şâdlıklar: şâdlıklar B/sıngun: sınup B/15 taraſa: taraſtan B/Yunan: Yuan B/

T 264[a] 1 anlaruñ: anlarıñ B/2 ulusı... papazla: içinde bir ulusı varıdı adına Taſaş râhib dirlerdi. Anı işidüp Mesîh geldi, diyü biñ papazlar B/4 Yolda: -B/kaçan: kaçup gelen B/5 bildürdiler: bildi T/ Çün: -T/6 râhib: ruhbân B/7 Sen: -B/Mesîh: -B/ 8 adı... kişiye: kimse adın sanın bilmez kişidür B/9 didiler: -T/işitti: işitticek B/10 sular: su B/ yıllık: -B/11 bilürler: bilürlerdi T/didi: -T/ göricek: bildi T/13 kişiyüz: kişi B/olalum: olalım B/14 Şerîſ'e bildürüp: Bildürüp Şerîſ'e B/

T 264[b] 1 geldüğin: geldüği T/2 hisâruñ: hisârın B/3 cânibinde: taraſında B/kondılar: -B/taşra: daşra B/4 bizüm: -B/dînümüz: dînümüze B/hak idüğine: -B/5 ideler: idelerse B/siz: -B/didi: -T/6 getürüp: getürevüz B/Müslümân oluruz: -B/ didiler: -T/7 balık: balıklar B/8 kim: -B/10 hak dîndür: hakdur B/11 bu...hâleti: anı B/hemân: -B/getürüp: getürip B/13 getürüp: getürip B/ulu: -T/15 rahmetu'llâhi ᶜaleyh: rahmetu'llâh B/

T 265[a] 2 gittiler idi: gittiler B/vezîrlerine: -T/3 Her... isterler: Bizden ne istersiz T/didi: -T/Vezîrler... didiler: Eyittiler "Evvel bu kiliseyi bize virüñ ve gelüp içinde ruhbânlarumuz otursun. İkinci ſalân hammâmda hisâr içre bir kurna var, Meryem ᶜİsâ'yı- ᶜaleyhi's-selâm- toğurıcak anda yudılar." Üçinci ol balık taşın istediler T/ Çünkim: -T/Hazretleri... dem: -T/yeniden: yirine B/7 taşı taşra: daşı daşra B/olan dahı: -B/ kapudan içerü: -T/8 taraſtaki: taraſındaki B/ turur: durur B/9 Pes... Çün: Kerâmeti Şerîſ'ten pes kerâmeti oldır ol kâſirler çünkim anı

gördiler cümle B/10 Nâ-gâh... aldı: Andan soñra gice olduktan soñra Şerîf Hazretlerinüñ ᶜâdetiydi giceyi ihyâ iderdi. Hakka niyâzlar idüp Hakk'a kurbet bulur. Bir gice ol kilisede ᶜibâdet iderken gözine uyku galebe eyleyüp B/11 Ol gice: Nâ-gâh B/Şerîf Resûl ᶜaleyhi's-selâm-Resûl Hazretlerin Şerîf B/13 şems-i duhâ: şemsü'l-duhâ B/14 câmiᶜüñ... direğe: kilisenüñ içinde ayazma vardır anuñ gün toğısından yaña direk dibinde B/virüp:+ oturmış B/15 benüm evümdür: benümdir B/ dilerseñ: dileseñ B/

T 265ᵇ 1 ümmetüm... makâmı: -T/2 evinde:+ didi B/ Nitekim... dir: -T/Dahı:+ buña B/didi: -T/4 ᶜaleyhi's-selâm: Hazreti B/4 şu: şol B/yoluma: dînüm yolına B/didi: -T/5 ad: -T/Saltıh: Şerîf B/ve: bu T/dahı: -B/Pes: -B/7 haykırdı: Resûl Hazretin görip gözinden gâib oldı B/berk ururdı: yok B/ Tekbîr... durdı: -T/gördüği... didi: Müslümânlara vâkıᶜasın diyüvirdi B/8 Ahmed-i Rûmî'ye: Dahı Ahmed'e B/baña: -T/virsünler:+ saña T/9 Bir... getürüñ: -B/ᶜömr... getürdiler: -T/Şerîf... kim: Çün getürdiler ol râhib Şerîf'e haber virdi târih kitâblarından B/11 Pes: -T/geldi: gelmiş B/12 beğendi: beğenüp B/14 soñra:+ bir rivâyette B/ 15 yapdı:+ evvel didiler B/ oldı: olmış B/bu... almışlar: kim cüzâm imiş geldi girdi bir bıñar kazdı suyın içdi. Hemân cüzâmlığı gitdi. Bu kiliseyi yaptı, maᶜmûr oldı T/

T 266ᵃ 2 Bunca zamândan: Zamân geçtükten B/3 olup: -B/kıldı: kılmış B/Peygamber -ᶜa.s.-: -T/ değin:dek B/4 Peygamber -ᶜa.s.-: -T/dek: değin B/5 Peygamber: -T/ ᶜaleyhi's-selâm:-B/tahtını... gördi: -T/kum altından: -B/dîvlere... kıldılar: emr idüp dîvlere çıkarıtup pâk ider, maᶜmûr iderler B/6 Ammâ... soñra: -T/Nûh oğlı: Nûh'uñ iki oğlı B/ geldi... yaptı: -B/7 eyledi: kıldı B/

dirler: -T/Girü... itti: Andan soñra harâb olduktan soñra Süleymân Peygamber -ᶜa.s.-maᶜmûr kıldı dirler B/8 Çün... girü: Zamânla gine B/ eyledi: kıldı B/9 Soñra: Andan soñra dahı B/ Neyſür-i: Neyſün-i B/ maᶜmûr itti dahı: -T/ eyledi: eyledüği vakt bu şehri dahı B/10 öñindedür: öñinde B/11 kardaşı: karındaşıydı B/kardaşı:+ adına B/binâ... cânıy-çün: dirlerdi kendü cânıy-çün binâ itti B/dirler: -T/Andan: -T/12 öñ: evvel B/ kimse dahı: -B/almış mıdur: almış mı B/haber virüñ: -B/didi: -T/13 gelüp: -T/aldılar: aldı B/14 kesüp: kestiler T/15 radiya'llâhü ᶜanh: -B/itti: ittiler T/ve dahı: -T/

T 266ᵇ 1 turup: durup B/Âhir: -B/mâlı... koyup: Girü koyup mâl ve menâlin alup B/2 Veysü'l-Karânî: Veysü'l-Karân T/dervîşlerle: dervîşler T/Anlar soñra: Anlardan soñraü anlar hep B/5 didi: -T/ Şerîf... eyitti: -T/ Soñra... ve: Anlardan soñra B/ 7 Âhir: Âhirü'l-emr B/gulüvv: gulüvv-i ᶜâmm B/ cümlesin: girü T/hisârı aldılar: hisâr küffâr oldı B/8 Üşte: Şimdi B/Râhib... gitti: -T/Pes... kim: Çünkim gice oldı Server ol gün ol gice fikr iderdi: "Bizden soñra bu mübârek gâzîler ocağında kimseler eyle eyle mi kala. İletürem gine küffâruñ ola mı "didi dirdi. Bu fikirle uyudı. Düşinde eyittiler kim B/10 alına girü: -T/ide: ideler B/andan soñra: âhir B/dek: değin B/didi: -T/ uykudan:+ guyâ T/sabâh... didiler: Müslümânlar içün el getürüp duᶜâ itti T/12 Müslümânlar... eyittiler: Müslümânlardan câsûs gelüp eyitti B/ 13 geldi: gelür B/didiler: -T/14 Elçi: -T/eyitti: eyittiler T/Tekûr: -B/eyidür: -T/15 söze: sözlere B/

T 267ᵃ 1 okıdı: okudı B/dimiş kim: kim dimiş B/sen: siz T/2 kırarsın: kırarsız T/4 ol elçiye: eiçi B/ ᶜaleyhi's-selâm: -B/Peygamber idi: Peygamberdi B/5 Peygamberümüz: Peygamberimüzdir ve B/

girü: -B/ölü... olurdı: ölüyi diri iderlerdi B/6 ki: -B/Ammâ: -T/öldürürüz:+ ve B/7 dirgürevüz: diri idevüz B/ didi: -T/kâfir... gelmişti: elçi B/8 ümmetlerüñ: ümmetüñ B/yeğivüz: yiğreğiyüz B/ Peygamberümüz: Peygamberümüzüñ B/ᶜilmin: -T/10 didi: -T/Şerîf... bu: Şerîf'e ol söz gâyet berk geldi şöyle ki gayretinden kalkup gine oturdı emr itti kim ol B/11 yakın idi: vardı B/12 anda: -B/anuñ... vardı: -B/13 tabakası: tabakaları B/ 01 tabakada... ırak oldı: Anuñ şimâl cânibine olan tabakasına girüp bir muᶜazzam halvete girüp kırk gün ᶜibâdet ve tâᶜat idüp gündüz sâim ve gicesi kâim halkdan ᶜuzlet idüp gice gündüz Hazretlerine tazarruᶜlar idüp niyâz iderdi B/15 Çün kırkıncı gün: Kırk birinci gün B/

T 267ᵇ 1 oldı: -B/nâ-gâh: -T/Hızr:+ Nebî B/2 Tur: Dur B/3 bunuñla: -B/ kılurdı: iderdi B/4 Pes Şerîf'e: -B/ol: -T/taşra: daşra B/geldi: gelüp B/halk... gelüp: -T/5 Eyitti: Eyittiler B/Var... gelsün Ol Tekûr'a diyesin kelbe haber virsün B/7 Halîl ve Dâvûd: Dâvûd ve Halîl B/8 Peygamber: ᶜa.s. B/ câiz ve: -T/didi: -T/9 Pes: -B/kâsid: elçi B/varup: varıp B/taşra: daşra B/10 cânib-i şarkîsinde: şark tarafında B/11 etrâf-ı Rûm'uñ: etrâfuñ B/ 12 didiler: -T/13 bulıştı: bulıştılar B/birbiriyle: -B/Şerîf... didi: -T/Tekûr...didi: Şemmâs eyitti "Saña îmân getürürdüm eğer baña bu kerâmeti gösteresin T/15 Eğer: -B/didi: -T/turdılar: durdılar B/ taşra: daşra B/

T 268ᵃ 1 geldiler:+ bir ulu künbede yitiştiler B/bir... kilise: bir kilise vardı B/2 nerd-bânla: nerd-bân birle B/4 oğullarıdur: oğludur T/ve anlar kardaşlarıdur: kız kardaşları B/5 Sen: -T/tursunlar: dursunlar B/didi: -T/6 evvelâ: -B/de: -B/ 7 Varup: Girü B/getürüp: getürip B/Hazrete: Hak Hazretine B/ol: -B/8 üfürdi: urdı T/Hemân...

birle: -B/ol: -T/olup: olıp B/olup iki: olıp kudret-i Hak iki B/9 ve iki: iki de B/turup: durup B/eyittiler: -T/kim: -B/10 Muhammed dînine: dîne B/olur: -B/ebedî: -T/didiler: didi T/11 Pes: -B/anı: -B/görüp: görip B/mütehayyir: tahayyürde B/Ol demde: -T/getürip: getürdiler T/îmân getürdi: -T/12 Ol: -T/küllîsi: -T/oldılar: -B/dahı... Müslümân: -T/13 Pes: -B/Hazreti: -T/14 Şa^{c}bân ad:ad Şa^{c}bân B/14 kim: eyittiler B/ Kerem eyle: -B/

T 268^{b} 1 varup toprağa: -B/ oldılar: olup B/gine... ittiler: -T/2 turdı: oldı B/cân... ittiler: -B/4 kıldılar:+ anda B/dahı: -B/6 oldılar: -B/ve: -T/ da: -T/7 gelüp: geldi B/8 giymişti: giymiş idi B/9 dirlerdi: didiler B/10 didilerdi: didiler idi B/11 tuttı: dutdı B/12 koduk: kodık B/14 kim: ki B/ halkı: -B/komıştı: komışlar B/15 gine: -T/yire: yiri T/sürdi: -B/

T 269^{a} 1 Girü... yaña: -B/3 Köle: -B/gine: -B/4 geçüp: gitti B/ ve: -B/5 turdı: durdı B/6 ve: -B/7 kızını: kızın ve B/koyup: kodı B/Tuna: Duna B/8 kenârı: kenârında B/kâfire: kâfirlere B/9 giydürürdi: giydürdi B/ve: -B/10 ve dahı: -B/12 seccâdenüñ üstine: üstine seccâdesin B/eli ile: eliyle B/14 dikerdi: -B/arasına: arasında B/15 berr ...adı: tecerrüdde idi T /ve menâkıbı: -B/

T 269^{b} 1 Kıssa-i... hikâyettür: -B/2 Ezincânib: -T/3 ve cevre: -B/eylemişti: itmişti B/kakıyıp: kakıdı B/Mülkümden: Mülkinden T/5 diyâra ayruk: diyârda artuk B/6 oldı: kaldı B/kâfirler: B/ kâfirleri de B/şehrini: şehrin B/urur: urır B/7 Sultân: -T/8 Kardaşı: Karındaşı B/9 Çün ... oldılar: -B/12 turup: durup B/Kazvin'e: Kazin'e T/Kazvin'den Kazin'den T/14 Konya: Kavaniyye B/15 varup: varıp B/ki: kim B/

T 270[a] 1 Şerîf'i: -B/eyitti: -T/İy: Yâ B/bilgil: bil B/ve: -B/olgıl: ol B/2 vardur: vardır B/biñi: biñ B/didi: -T/3 berekettür: yiğrektür B/4 didi: -T/aluruz: alurız B/5 Mâ-hasal Şerîf'üñ: -B/tınmadı: dınmadı dahı B/6 binüp: süvâr olup B/günlük: günlik B/yirde: yire B/17 Hemân: -B/9 Melik'e: -B/10 didiler: -T/Sultân: -B/kulları... geldiler: kullarına emr itti kim çeri birle bindiler B/11 turdılar: durdılar B/12 geldi... eyitti: gelüp kondılar dahı haber gönderdiler eyittiler B/13 Ortamuzda: Aramuz B/ almasun: olmasun T/15 olursa: olur B/didi: -T/turdı: -B/

T 270[b] 1 zulm... gün: -B/3 urup: urıp B/ meydâna geldi: -T/Şerîf'i: -B/hod... isterdi: -T/hemân: dahı B/5 şol: -B/aduñ: adıñ B/6 diyü sordı: -T/didi: -T/Hem... Hızır idi: -B/anuñla: -B/añılmazdı:+ ol adla B/8 itti: idüp B/eyitti: -T/Sen: Siz B/memleketten:+ siz B/Şerîf eyitti: Şerîf B/Hây hây: -B/9 değüldür: değüldir B/görelüm:+ diyüp B/Pes: -B/darb ve harbe: harb darb B/11 in: inüñ B/didi: -T/urdı: bırakdı B/12 tayadı: dayadı B/13 bir: -T/Her... didi: -T/14 Sultân eyitti: Eyitti Sultân B/İy: Yâ B/ki: -B/ᶜömrümde: ᶜömrüm B/15 oluram: olur B/didi: -T/Müslümânlaruñ: Müslümânlarıñ B/

T 271[a] 1 yok: yog B/ittüğüñ: idüğüñ T/didi: -T/Şerîf... itme: -T/Sultân eyitti: Sultân T/kimseye... zulm: -B/2 itmem: itmeyem B/turu: durı B/3 turup: durup B/Tahkîk: -B/ki sen: sen ki B/4 gâyrı... değülsin: -B/didi: -T/kendüyi: kendülerin B/6 çeriler: çeri B/yimezlerdi: yimezler B/7 didi: -T/9 rızka:+ ve T/olur: -B/dirler: -B/10 anlaruñ: anlarıñ B/cânlarıy-çün: cânıy-çün B/12 cemᶜ: harâç B/sûrı: bir sûr B/bünyâd idüp: binâ yapdı B/ Konya'ya... eyledi: -B/13 vedâᶜ: vedâᶜ B/Cin: Çün B/14 Çün: -B/

leşker-i cin: cin leşkeri B/gittiler: gitti ve B/ râvîler... kim: -B/

T 271[b] 3 ile: -B/4 yola: -B/Pes: -B/Konya: Kavaniyye B/5 tururdı: dururdı B/6 namâzını: -B/7 ve ᶜAlâ-îyye'ye: -B/kâfir elinden: -T/8 cümle: -B/ve... cengde: -B/11 oğlın: oğlan T/Tekür anda: anda Tekür B/12 oğlan: oğlın B/tutup: dutup B/14 Sultân: Sultân'uñ B/15 ᶜâdil: ᶜâtır T/koptı: idi B/

T 272[a] 1 varup varıp B/korkarlardı: korkarlar idi B/2 Rasun-ı: Raşun-ı B/iderdi: ide T/çıkmıştı: çıkmış idi B/kardaşı: karındaşı B/4 oğlanı: oğlı B/ vilâyetinden: vilâyetten T/yirini: yirin B/alup: alınıştı B/5 zabt eyledi: -B/6 çıkageldiler: çıkageldi B/gördi: göricek B/emr itti: -B/7 didi: -T/ beğleri: beğler B/8 Evet: -B/Saltıh'tur: Saltıh' tır B/didiler: -T/varuñ diñ: Diñ imdi B/9 tutsun: dutsun B/didi: -T/10 çırnığa: sandala B/dir: anı didi B/11 tutsun getürsün: getürsün dutsun B/ didi: -T/n'içün bu il: bu il n'içün B/uyarlar: uydılar B/12 didi: -T/Tekür'uñ: beğümüz B/ didiler: -T/Şerîf:+ oña B/13 ᶜâdili koyup: koyup ᶜâdili B/didi: -T/14 kodılar: kodı B/15 itti:+ kim B/bunlar: -T/

T 272[b] 1 bir elden: -B/Şerîf'e attılar: attılar Şerîf B/ tokandı: dokandılar B/2 ammâ: -B/Taᶜâlâ: -B/ zarar itmedi: -B/3 ᶜaleyhi's-selâm: -B/ceddi: -B/ 4 değüp: alup B/5 ok: -T/6 turup: durup B/ol: bir B/direği: direk vardı B/ eli ile: eliyle B/getürüp: getürip B/7 tokandı: dokandı B/8 ki: kim B/ Çün: Nice B/çırnığa: sandala B/10 turdı: durdı B/ol: -T/11 erüñ: eriñ B/12 hikâyeti: hikâyet B/ 13 idüp: ittiler B/eyittiler... komazlar: -B/14 Andan Şerîf: Şerîf andan B/gine: -T/çıkup: -T/

T 273[a] 1 bakup göricek: -B/bildi: -T/varup: -B/2

turdılar: divşürdiler B/turdılar: durdılar B/3 urdı: urıp B/eyitti: -T/İy: Yâ B/idem ki: iderem kim B/5 itti: eyledi B/ve: -B/bir kâfirüñ: kimesnenüñ B/kılmazdı: itmezdi B/8 Şerîf... Eflak'ı: Eflak ilin Şerîf B/Rasun'uñ: Rasun B/11 Şerîf'üñ: Şerîf B/işitti: işidüp B/Boğdan beği: -B/nüzûl ve niᶜmet: niᶜmet nüzûl B/12 getürüp: getürip B/girü: girüye B/14 Tekûr ve: Tekûr-ı B/15 Tekûrluk: Tekûrlık B/

T 273ᵇ 1 evvel: ol hînde B/kırallık: kıral B/Baravati: Beravdiç B/4 Matara ve Şumlu: Usumlu T/geçse: geçe B/Rûmlardur: Rûmîlerdür B/5 Baravati: Beravdi'den B/6 ᶜakd-i nikâh: ᶜakd ve nikâh B/ve düğün: düğünler B/7 turup: durup B/bu: -B/8 girdi: girüp B/9 görüp: görip B/kim: eyittiler B/10 gördük: gördik B/11 didi: -T/Bunlar: Beğler B/12 ki: kim B/13 idevüz: idesiz B/didiler: -T/ezmişlerdi: ezdiler B/üleştürdiler:+ kim B/14 bilmezden gelüp: bilmezlikle B/düzdilerdi: -B/15 virdiler: sundılar B/Hak... saklasun: -T/Server... eyledi: Çün gâfil alup içti B/hemân dem: eyledüği T/ dürlü:+ dahı B/

T 274ᵃ 1 turup: durup B/yatayım birez: birez yatayım B/2 didi: -T/Pes: -B/bî-hod oldı: -T/durup: -T/ardından gözedürlerdi: -B/3 gelüp: gelürlerdi B/tutup: dutup B/bağlayup: -B/Serdal huzûrına: Serdal'a B/anuñ: -B/başına: -B/4 Serdal: -T/5 Şerîf'e: Şerîf T/didi: -T/6 ve: -B/dahı: -T/7 diyüp turdı: -B/Çok... senüñ: -B/murâduñ: murâdıñ B/yâhûd: yâ B/8 didi: -T/Endriyye şehrine: Endriyye'de B/9 şehirde: -T/gördüm: gördim B/didi: -T/10 ideyim: idem B/halka: halk B/olsun: alsun B/didi: -T/11 eyleme: itme B/soñra... olursın: -B/didi: -T/12 kulağına koymadı: kabul itmedi B/13 öle: -T/didi: -T/biri: birisi B/14 bir: -B/15 didi: -T/

T 274[b] 1 delük: kuyu B/çâh-ı... dirler: -T/2 inmedi: -B/ dirler: -T/3 ola:+ idi B/ebed: -T/didiler: -T/4 Pes Şerîf'i: Alup Şerîf B/götürdiler: geldiler B/5 Hak'dan... idüp: -T/6 ve: -B/7 tokandı: dokandı B/mikdâr-ı zamânda: mikdâr B/Ammâ... birle: -T/8 uzun ağaç: ağaç uzun idi B/inüp: -T/ Şerîf'üñ... Şerîf ine: Şerîf'e B/9 birisi: -B/10 tokanmadı: dokanmadı B/12 Gelürek: Gelür T/13 yüzi adam: adam yüzi B/lutfla: -B/15 ki: -T/ dermânuñuz: dermân B/

T 275[a] 1 iplerini: iplerin B/yılanlar şâhı: -B/2 oturdı: oturdılar T/3 kodılar: kodı T/Bir... turup: Birez oturup B/4 getürdiler: getürip B/6 fâkada: fâkada T/koyuptur: koyup B/olduk: oldık B/7 çâre: dermân B/didi: -T/eyitti: -T/görelüm: -B/8 bodrımlara:+ yirlere T/9 dahı: -T/10 turuñ: duñ B/11 nice olur: nicedir B/didi: -T/anda: -T/12 kayadan: taş B/13 taş: kaya B/bir sapan... sapana: ᶜÖmer Ümeyye'nüñ sapanına B/15 canavar:+ dahı B/

T 275[b] 1 naᶜra: bir kerre naᶜra T/mûzî: -B/helâk olmış: ölü B/2 şâdlıklar... getürdi: Şerîf'e ol yimişlerden getürdiler, şâdlıklar ittiler, Şerîf'e duᶜâlar ittiler ᶜizzetle Şerîf alup makâmına getürdiler, niᶜmet getürdiler B/3 ol yimişlerden: -B/4 Şerîf'i: Şerîf B/5 kim: -B/Şerîf'i: Şerîf B/ kâfirler anı: -B/diyü: -T/Bortıkal: Barsak'uñ B/ 7 ol... oğlına: oğlına eyitti T/Aña: -B/Recîm: Recep T/Pes: -B/8 Gelüñ girü: Şehriñde girü gel B/ vireyim:+ didi B/9 didi: -T/10 kâfir: kâfirler B/ Müslümânlar cemîᶜ: Müslü-mân cemᶜ olup B/ silâh: kılıçlar B/11 giydiler: sıyırdılar B/dîn-i İslâm'dan: dînüñüzden B/12 rücûᶜ ittüñüz: döndiñ B/ ve esen: -B/13 yine... viresin: -B/ didiler: -T/14 Recîm: Receb T/kim: -B/15 turugeldi: durugeldi B/urdı:+ depeledi B/

T 276[a] 4 getürüp: getürip B/Çok: Çün T/5 kaldılar: kaldı B/6 Kostantîniyye: Kostantîn B/şehrinüñ: -B/7 taşra: -T/gelüp:+ dahı B/8 turup: durup B/ 11 eylediler: ittiler B/12 çeraktan: çerak-serden T/tokandı: dokandı B/13 neftlü: -T/15 gittiler: -B/ᶜazm-i Endriyye: ᶜazm idüp Endriyye B/

T 276[b] 1 yirdi: yirde T/2 Saitıh... oluñ: îmân getürmeñ, girü dönüp kâfir olıñ B/3 didiler: -T/işidicek: işitticek B/4 Şerîfi: Şerîf B/ Şerîf: -T/sağlığla: -B/5 didiler: -T/süvâr olup: binüp B/6 kişi ile: kişiyle B/taşra: daşra B/ceng: ceng-i ᶜazîm B/8 hem: -T/durup: dönüp B/10 Süküb: Üsküb B/ şehrine geldiler: şehrinde B/11 kurtılanlar: kurtılan B/12 beğ: biñ adam B/birisi: biri B/14 Baba'dur: Baba'dır B/gittiler: götürdi B/Anda: -B/hisâr oldılar: hisâra girüp B/

T 277[a] 1 Âhir: -T/2 taşra: daşra B/3 geldiler: geldi T/4 tarafdan: yaña B/Yılan Tekyesi'nden: Yılan'dan T/zevâyâ: zâviye B/5 itti: ittiler B/7 aydur: aydır B/senüñ içün: senüñ-çün B/vir: virür misin B/didi: -T/8 ᶜakd-i nikâh: ᶜakd ve nikâh B/ tonadup: tonattılar B/11 kondurdı: kondurdılar B/şâdlıkta: şâdlıkta B/15 hazretini senüñ: -B/

T 277[b] 1 kaldılar: gitdi B/pây-mâl olurlar: -B/didi: -T/ Çünkim:-Pes B/Şerîf: Şerîfe T/bu sözi: burı B/2 ol cinnîden: -B/Hoş... ammâ: -B/yoktur: yoktır B/kardaşum: karındaşum B/4 yarağum getürsün: -T/diyüp: didi B/Şerîf: -B/Henüz:+ karık B/6 cinnî leşkeriyle: leşker birle B/birle: -T/getürdi: götürdi T/6 atına: -T/8 tururdı: durdı B/9 naᶜralar: naᶜra B/urup: urıp B/ büyüklerdi: büyükler B/10 dahı: -B/urıp: urıp B/12 Şeterser: Şeterseyran B/Ne kaçar: -B/didi: -T/Pes birezden: Birezden pes B/13 nerre: -B/ eyitti: -T/İy: Yâ B/Uş: -B/14 eyü ki: -T/kendü

ayağuñla: -B/diyüp: didi B/tağ manendi: -T/15 eyledi: kıldı B/kendüsin uğurlayup: -B/

T278[a] 1 Gürz: Bu gürz B/dokandı: kodı T/meydân... dîv: -B/2 geçem: geçeyim B/ dirken: sandı B/ol... başına: boynına B/tîğ: tîğ-ı kamkam B/3 eyle: birle B/4 dîv: kendü B/düşti: -B/ol dîvüñ: dîv B/ 5 anları: -B/6 aldılar: eylediler B/Andan: -B/ yüriyüp illerin: illerine yüriyüp B/7 ni[c]metlerini ni[c]metten B/Yidi: Yidiler B/Şükr-i Yezdân: şükr B/itti: ittiler B/8 oldı:+ kim B/Bir: Ol B/ yaturken: -B/9 turdı: -B/düşini: düşin B/eyledi: ittiler B/10 Minü-çihr: Şerîf T/Turuñ: Durıñ B/ taşra: daşra B/didi: -T/turdılar: durdılar B/11 dahı: onlar B/nüzûl ve ni[c]met: ni[c]met nüzûl B/12 Andan: -T/kondurdı konukladı: konukladı kondurdı B/13 taşra: daşra B/14 Müslümânlaruñ: Müslümânlarıñ B/diyüp: didi B/olan: -B/15 kıssayı ve: -B/eyitti: -T/

T 278[b] 1 gördüm: gördim B/2 dökerem: dökerdim B/ komazlar: komaz B/âdem-zâda: + kim B/3 yitmezdi: yitmez B/didi: -T/eyitti: -T/Meded: -B/ beni: ben B/taşra: daşra B/Şerîf'i: Şerîf B/5 bile: -T/Beni yâ Meymûn: Yâ Meymûn beni B/6 didi: -T/7 içine... üzre: su içinde bir taş bilürdi anuñ üzerine B/8 üzre:+ ondan T/dirlerdi: dirler B/9 şimdiki: şimdüki T/dahı ol: -B/ol adla: -B/Pes: -B/10 varuñ: varıñ B/yire: -B/11 görüñ: göriñ B/didi: -T/12 Minû-çihr Seyyid'e: Minû-çihr'e T/13 İstanbul'a:+ toğrı B/ tîz: -T/Mâlik-i Bahrî: Mâlikü'l-Bahr B/14 Mâlik-i Bahrî: Mâlik B/ eyitti: didi kim B/15 yirlerde: yirde B/didi: -T/ deriñ yirdür: deriñdür B/

T 279[a] 1 didi: -T/idüp: idüñ B/atalar: ata B/dahı: -T/2 Pes ol kimselere: -B/anlara: -T/3 itti: eyledi B/ gelüp: çıkup T/Şerîf... on pâre:-T/4 sâât... gemi-

lerden: -B/6 tokandılar: dokandılar B/anda bî-hesâb: -B/Çün: -B/7 ol leşker-i Samadıyya: Samadıyya B/âh: feryâd B/bir: bu T/8 tururdı: dururdı B/9 Samadıyya'nuñ: Samadıyya B/ sıçrayup: sıçradı B/gelüp: dönüp B/10 fi^c^lidür: fi^c^lidir B/girü: -T/oluruz: B/didi: -T/didi:+ dahı B/kız ve: -T/11 ü figân: -B/yâ Şerîf: Saltıh B/12 tâç başında: başında tâç B/13 didi: -T/Pes kızı: -B/tuttı attı: sürdi B/14 Şerîf:+ duttı kızı habs B/Andan: -B/eyitti: -T/şimdi esirgedüm: -B/15 var: -B/Samadıyya yayan:yayan Samadıyya B/

T 279^b^ 2 virgil: -B/3 ^c^azm itti: gitti B/Deñiz içinde: Deñizde B/yüridi: yürürdi B/4 okudı: okurdı B/ oldı: idi B/5 batmadı: batmazdı B/kim: -B/sen: -B/6 Kim... gerek: -B/didi: -T/Pes: -B/8 eyitti: T/ 9 velîdür: velîdir B/10 Ol: -B/bir: -T/11 var idi: var B/deñize: -B/12 harâcına: harâcı T/ bulıviresin: buluvirürseñ B/13 didi: -T/ Peygamber: -T/14 çağırdı: eyitti B/getürüñ... ise: her kanda ise getürüñ B/

T 280^a^ 1 küpeyi: -B/3 Bu: Anuñ B/kerâmeti: kerâmetin B/Çün: -B/andan: -B/dahı: -B/4 turup: durup B/Bursak-ı la^c^în: Bursak beği la^c^în B/işitti... hemân: -B/Dermuş: Dermus B/6 muttasıl: -B/7 yarak: yarag B/8 yüksekte: -T/burç bârü: bârü burç B/9 tonattılar: donattılar B/turdılar: dur-dılar B/gördi: gezerdi B/10 hisâr-ı yüksekte: hi-sârdan B/taş ok: ok taş B/andan: -B/11 yükse-ğine: bir yüksek yire B/dahı: -B/getürüp: getürip B/13 itti: eyledi B/15 Varalum: Serelüm B/

T 280^b^ 1 üsti: üstin B/çün: -B/eyittiler: -T/Hemân fırsattur: -B/2 âsân oldı: âsândur B/Şerîf üzre: Şerîf'e B/3 sıçradı: dahı sıçrayup B/4 taş: -B/ aşıru gidüp: -T/yavalanup: yuvalandı B/6 didi: -T/idüp eyittiler: ittiler B/7 gelüp: -B/bu taşa: buña B/tokandılar: dokandı B/yirden: yirinden

B/8 hiç: -B/mukayyed olmadı: -T/10 büyükti: büyük B/11 kesildiler: kesdi B/açıldı: açtılar B/12 papazlar: papazları B/Şerîf kalᶜaya: kalᶜaya Şerîf B/15 Pes: Ben B/

T 281ᵃ 1 tururduk: durırdum B/didi: -T/aña: -B/2 tuttı: duttı B/arkasına alup: -B/çıktı:+ ve gitti B/tağa: dağa T/gitti: -B/4 Anı: Ol oğlanı B/5 berkinmişti: berkidmişti B/var idi: vardı B/6 diñledi: -T/7 eyidür: -T/câdû Türklerinden: câdûları Türklerden B/Bunlarla: bunlarıñla B/8 ki: -B/dahı Peygamberleri: Peygamberleri dahı B/Hâşâ: -B/9 sehhârdur: sehhârdır B/11 görüñ: göriñ B/taşra gelenlere: daşra gelene B/12 birer: bır B/eyitti: -T/13 Bre: Bire B/hîleñüz: cümleñüz hîlesi B/15 dahı... gördi: -B/

281ᵇ 1 Andan... alup: -B/ᶜazm idüp ᶜÜngüriyye'ye: ᶜazm-i ᶜÜngüriyye B/2 ᶜÜngür: ᶜÜngüriyye B/4 döndi: töndi T/makâmda: makâma geldi B/anda: -T/5 oğıl: -T/didi: -T/Server: Seyyid B/7 girü: -T/8 varıp: varıp B/bir: -B/ve: -T/bünyâd: -B/Şimdi: Şimdiki hâlde B/9 maᶜmûrdur: maᶜmûrdır B/geldi: gelüp B/11 günlük: günlik B/yol idi: yoldı B/12 toğru: toğrı B/13 idüp: -T/14 râhibler: ruhbânlar B/cemᶜ olup: -T/

T 282ᵃ 2 anı öldürmişti: -B/anı ad eyledi: -T/ol-idi: -B/3 didiler: -T/Haberüñüz: Haberiñüz B/4 dahı: -T/5 Anlar: -B/ulu: -B/6 kodı: koldı B/7 Pes: -T/adamdur:+ ki B/8 didiler: -T/10 taşında: daşında B/olan: -B/şehrüñ: şehriñ B/yapmışlardı: yapmışlar B/11 Dahı gördi: -B/Pes: -T/Şerîf: Server B/13 turup: durup B/15 Eyittiler: + ol suyı B/bağlanmıştı: bağlamışlardı B/

T 282ᵇ 1 çıktı: -B/göl:+ kim B/2 su yayılup: -T/şehrüñ: şehriñ B/yanını: tarafın B/tutup bastı: basup

yıktı B/Çünkim: -T/gördiler:-T/3 anı... kandalığın: -B/bulmadılar:+ kandalığın bulmadılar B/4 kaçılar: gittiler B/dahı su: -T/oldı:+ bu kez B/6 meded it: -B/didiler: -T/Pes: -B/Şerîf:+ dahı B/idüp:+ bir B/7 bir... birle: Dahı elinde Hazret-i ᶜÖmer b. Hattâb'un turresi vardı B/8 ilerü: -B/9 anda: -B/Allah:+ Taᶜâlâ B/şöyle: -T/ki... gerektür: -T/Andan: -T/Şerîf: -B/Şimden... oluñ: Emîn oluñ şimden girü B/didi: -T/Ol: -T/10 eyitti: eyittiler B/itmiştür: idüp B/akıtmıştur: akıtmıştır B/11 didiler: -T/didi: -T/Anlar: -B/ bu sözi: anı B/13 ol: -B/14 tağılup: tağıldılar B/ evlerine: yirlü yirine B/turup: durup B/15 turup: -B/feryâd ü: -B/

T 283ᵃ 1 figânlar: figân B/turup: durup B/4 tâ: -B/5 kâfir: kâfirler B/6 idüp: ide B/eyittiler: -B/2 gördi: görmedük T/7 oñat añlımaduk: -B/didiler: -T/ siz: sizler B/varuñ: varıñ B/8 görüñ: göriñ kim B/didi: -T/bunlaruñ: bunlarıñ B/9 çün: tîz B/ burçtan: -T/Anlardan: -B/10 kiliseye gelüp: kilisede B/11 Selihun: -T/oturur: oturup T/Ne hikâyettür: Hikâyet nedir B/diyü sordı: didi B/ 12 gördük: gördik B/13 didiler: -T/Türkler: şirkler T/şeytânlardur: şeytânlardır B/14 girürler: girür T/14 gösterüñ: göster B/burçtadur: burçtadır B/15 didi: -T/Gördiler:+ kim B/

T 283ᵇ 2 didi: -T/dönüp: dutup T/az değül: değüldir B/3 Recîm'dür: Recîm'dir B/4 didi: -T/eli ile: eliyle B/5 şehrüñ: şehriñ B/Çün: -B/6 girü: -T/7 kuyu: kapu B/turup: durup B/8 Şerîf:+ kim B/9 eğer anı: anı eğer B/görürseñüz: görseñüz B/didi: -T/ 11 isteseñüz: istedüñüz B/didi: -T/didiler: -T/ Seyyid: -T/12 ki: kim B/çıkar:+ diseñüz idi B/ yola: bulıda B/hacil:+ ider T/13 gider. "didi: giderdi T/Ol kavm: Çok avallar B/14 bunca: bir nice B/turup: -B/

T 284[a] 1bir... girüp: -B/2 urdı:+ dahı B/Saltıh: -B/Selihun: Selihun'am diyen B/3 kaça: kaçar B/sizi... iderem: helâk iderem sizi B/4 at... düşüp: atlar boyunlarına düştiler B/5 it: -T/turup: durup B/6 girdi: girüp B/tonattı turdı: donattılar durdılar B/7 yâ... virüñ: -B/8 Anlar: -B/sende: meğer senden B/göster: gösteresin B/9 didi: -T/10 didiler: -T/çıkarayım: çıkaram B/didi: -T/11 karşusındagı: karşusında B/didiler: -T/12 biizni'llâh:-B/Kudret-i Hak'la: -B/13 revân oldı: -B/getürüñ: getüriñ B/didi: -T/14 virdiler: virmediler B/eyitti: -T/15 sizi: -T/göl suyı: su B/

T 284[b] 1 cenûbî: cenûb B/berkinüp tururdı: berkilüp dururdı B/tutup: dutup B/3 gürzüñ B/Dahı: -B/yüridi: geldi B/4 kapunuñ bir: -T/toğru: toğrı B/5 turdı: durdı B/6 tururşun: dururşın B/didiler: -T/7 Andan: Elinde B/8 geçürüp: geçürip B/eyitti: -T/geçmez:+ dirler ve B/kesmez:+ ve B/dirler: -B/9 hergiz: -B/benüm: -T/taş: -B/10 dahı: -B/barmağı ile: barmağıyla B/11 uzın: uzun B/tuttı: duttı B/12 eyledi: kıldı B/hâzır ol mel[c]ûn: mel[c]ûn hâzır ol B/13 ayruksıdur: ayruksıdır B/14 çıkup: çıkar B/tokandı: dokandı B/15 dek: değin B/bağırup: bağırdı B/cân virdi: cân cehenneme ısmarladı B/

T 285[a] 1 urup: urıp B/2 toz kül: kül toz B/4 Îmân getürmeyeni: Getürmeyen kâfirleri T/5 kestiler: kesildi B/kestiler:+ Kâfirler kim anlara anda B/itti: duttı B/anlara: ol kâfirlere B/6 kâfirler... Server'e: -B/kâğıd: -T/7 kâfirleri: kâfiri B/Yazmış: Dimiş B/10 sevdüğüm nigârı: nigârumı B/içtüm ki: içüp B/11 turam: duram B/Saltıh'uñ Türklerin: Saltıhları B/12 Pes: -T/13 turup: durıp B/diyü: diyüp B/deñiştürüp: değşürüp B/

T 285[b] 1 turdı: durdı B/2 papaz bile: papazla B/3 geldi: -B/geldiler: -T/4 toğru toğrı B/geldi: geldiler B/5

nasîhatler: nasîhat B/6 turdı: durdı B/çâr-su: çarşu B/7 tuttı: duttı B/8 hayli:+ bir B/tutup: dutup B/olıcak turup: ol gice olıcak durup B/9 gelüp: geldi B/bindi: binüp B/10 taşra: daşra B/ çıkup: çıktı B/durdı: -B/ᶜizzet... ittiler: -T/11 düşmânumdur: düşmenümdir B/bu: -B/13 anda: -T/ki: kim B/14 tutılup: dutup B/15 ider: ide B/ didi: -T/Kâfirler işidüp: Anı işidüp kâfirler B/

T 286ᵃ 1 eyittiler: eyitti B/Beravti... anı: Server, anı Beravti meliki B/dirler: -T/didi: -T/eyittiler: eyitti B/2 Bıraktılar ammâ: Bıraktı illâ B/dirler: didiler B/Şerîf eyitti: Eyittiler T/didi: -T/3 didiler: -T/bulup: bulıp B/5 od:+ kim B/6 ol... işidüp: -B/bindi: binüp B/7 geldi: gelüp B/varalum şehre: -B/8 varmışlar:+ şehre B/didi: -T/ Tekür'a: -B/9 bu yangını: bunı dahı B/didi: -T/ ata: atına B/turdılar: durdılar B/10 par par: -B/ Tekür: -T/sarâyına: sarâya B/11 didi: -T/12 pes: -B/Turalum: Duralım B/velî: -B/var: vardır B/ 13 içindedür: içindedir B/birisi: ve biri B/varalum: varalım B/14 üçümüz yeter: -B/didi: -T/ turdılar: durdılar B/15 gice ile: giceyle B/taşra: daşra B/

T 286ᵇ 1 bıñar yanında: bıñara B/kabre varup: kabr var T/oturdılar: -T/aña yalvardılar: -B/Meded... Şerîf'ten: Eyle meded bize Saltıh'tan B/2 kalduk: oldık B/anuñ... hîlesinden: andan B/3 Bunı ben: Ben bunı B/didi: -T/4 Türk'tür: Türk'tir B/ Ebü: -B/5 konuklamıştur: konuklamıştır B/ Türkler: Türklerle B/6 bile: -B/andan: dahı B/7 Ayasofya'ya girürler: Ayasofya'da B/görüp: görip B/tutmak: dutmak B/8 kasd iderler: -B/ soñra: soñ B/9 iderler:+ Hemân B/Bunuñ: Bunuñ B/çok zamân: -T/olur: olup B/10 görür: görir B/küllî: kim cümleñüz B/11 dir: -T/ varurlar: varırlar B/Vapurlar:+ diyüvirürler B/ iderler: ittiler B/12 Balat'tadur: Balat'ta yatur"

didi B/13 Anlaruñ: Anlarıñ B/birinüñ adı: adı biriniñ B/Saᶜîd'dür: Saᶜîddiler B/14 didi: -T/ râhib:+ Server B/15 görür: görir B/girmeği:+ kim B/

T 287ᵃ 1 varduk: vardık B/öldürdüñüz: öldirdiñiz B/ Biz: -B/dimişler:+ didi B/iderler:+ didi B/2 bunlardan: bunlar T/didi: -T/bu: bir T/3 didi: -T/ Şerîf... yanında: dahı varıp kabr yanında bir katı B/4 anı:+ kim B/işitti: işidicek B/ gidivirdi: -B/5 turup: durup B/6 elin: -B/7 öldürdüñ: öldürdiñ B/8 didi: -T/eyitti:+ kim B/ didi: -T/9 taşra: daşra B/10 gice... eyledi: ceng eyledi gice gündiz B/11 ki: -B/12 çıkup: çıkarup B/ 13 Edirne'de: Endriyye'de B/14 astılar:+ Geldik B/Samadıyya... gitti: Geldik Samadıyya hikâyetine B/Meğer:+ bu B/15 gelmiştür: gelmiştir B/ol: on B/

T 287ᵇ 1 öte: ötesi B/zemîn: zemîndür B/Mağrib B/3 gelmişlerdi: gelmişler idi B/Ol: -T/nâ-gâh: -B/4 görüp: görip B/Hâl ne:Ne hâldir B/laᶜîni: -T/6 gönderüp: gönderdi B/divşürdi: divşürip B/9 komaduñ: komadıñ B/didi: -T/10 yire gökten: gökten yire B/evvelde: evvel B/geçer: geçtüği B/ değüldür: olmaduğı içündir B/12 girü:+ kim B/ didi: -T/13 Müslümânlar: Müslümân B/Kefe'den gelüp: geldiler B/14 göriştiler: görişüp B/ Hazretin: -B/15 itti: ittiler -B/

T 288ᵃ 1 Herasik: Hersek B/kurban: kurbanlar B/ getürüp: getürip B/öptiler: öpti B/2 didiler:didi B/etrâf: etrâfa T/Şerîf'e: -T/turup: durup B/ oturup: oturıp B/ve zühd: tâᶜat B/idüp: iderdi T/ Hakk'a... olurdı: -T/14 Seyyid: -T/ve sedd: -B/ hikâyetidür: ittüğidür B/5 eyidür: eyle rivâyet iderler B/bu: -B/6 yâ: -T/Müslümânlaruñ Müslümanlarıñ B/7 haberüñ: haberin B/İslâm:

Dâr-ı İslâm B/8 üstine: -T/tarlıktadur: darlıktadur B/didi: -T/9 tuta: duta B/ki: kim B/11 dek: değin B/12 turup: durup B/Mağribî: -B/13 kim: -T/14 haddidür: ser-haddidür B/15 de: -B/

T 288[b] 1 anuñ: -B/3 getürüp: getürip B/4 çağırurlardı: çağruşurlardı B/5 turdı: durdı B/6 turup: durup B/7 ᶜÂrabî âvâzla: âvâzla ᶜÂrabî B/9 Hây meded: -B/10 Mağribî er: Şerîf getüren adam B/kalᶜaya: kalᶜa kavmine B/11 oluñ: olıñ B/12 eyittiler: -B/külüñüz: külüñüzi B/13 didi: -T/Firenk-i laᶜîn B/14 işidicek: işidüp B/ejderhâ:+ hod B/ki: -B/oğlanıdur: oğlanı budır B/15 ola: -T/ola:+ bu B/bu: -B/turuñ: duruñ B/sizler: sizlerden B/

T 289[a] 1 aña: -B/yalñuz:+ aña B/iderem: ideyim B/idüp:+ dahı B/14 kimse kişi B/5 didi: -T/añsuzda: añsızda B/6 başıra: başına B/dek: değin B/9 yire yıkıldı: düşti B/Mağribî: ᶜÂrabî T/12 çıkmazdı: çıkmadı B/dahı: -B/13 kalem gibi: -B/14 halkasından: halkasına B/

T 289[b] 2 eylediler: ittiler B/anda... oldı: -T/Çün...çıktı: Çünkün getürür B/3 sıçradı: sıçrar B/gemi... girdi: gemiye girür B/4 virdi: virmedi T/5 turan: duran B/andan: -B/6 kestiler: kesildiler B/7 ve: -T/tutmışlardı: dutmışlardı B/9 var: -B/10 bir... beğ: küçicek bir beğ B/vardur: vardır B/Server: -T/didi: -T/Biri: -T/Bortıkal'dur: Fortıkal'dır B/oturur: oturır B/12 varur: varır B/Bastin'dür: Basaklin'dür B/dahı... Filarin'dür: -B/13 Andan dahı: Dahı andan B/ve: -B/geldük: geldik B/14 ol: ola B/15 vardur: var B/Romay: Ormay B/

290[a] 1 Filyon: Filon T/2 didiler: -T/anlara: -B/oluñ: olıñ B/3 getürüñ: getüriñ B/didi: -T/5 düşti: düşüp B/7 gemi:+ bir B/gördiler B/9 Merin: Mezin B/radiya'llâhü ᶜanh: -B/10 ᶜÖmer:+ radiya'

llâhü ᶜanh B/11 getürdiler: gönderdiler T/oluñ: olıñ B/12 didi: -T/13 gittiler: -B/Geldiler Gelürler: B/kırk: kırk bir B/hâzır: hâzırda B/turdılar: durdılar B/15 gemi: gemiler B/Dîr: Zîr B/

T 290ᵇ 1 yittiler: kıldılar B/2 haber: -T/kim: ki B/ şimdi: şimdiki B/4 gerektür: gerektir B/5 Nite kim... ittüm: -B/6 bu... işitti: -T/7 beğlerin: beğlerüñ T/Beğler: -B/8 turmazam: durmazam B/bu: -T/ejderhâsı budur: ejderhâsıdur B/didi: -T/9 didiler... eyittiler: -T/10 idelüm: gönderelim B/gelsün: -B/11 turup: durup B/olalum: olalım B/didiler: -T/Pes: Ve Hem dahı B/haber: -T/12 ki: kim B/13 Bilgil kim: -B/sözüñ: sözüñ B/ itmediler:+ didi B/14 gönderüp: getürip B/ itseler... olmayasız: iderler sen dahı vaktiñe hâzır ol B/5 Pes... oldı: -B/

T 291ᵃ 1 kaçarak: kaçup B/2 hadd... idi: sınırdaydı B/4 var: -B/anda: aña B/5 gerekmez: getürme B/ Firenç: Fısın B/6 kabül... gördi: gördi hoş tuttı B/atasını... depelemişti: Şerîf atasın öldürmişti Trablıs'da B/aña... itdi: -B/8 Samadıyya... gittiler: -T/Ve dahı... hücûm ittiler: ve Fortukal'a ve Efrenc'e ve Basaklan'a ve Alaman'a haber salmışlardı kim "Tîz gelüñ!" diyü Anlar dahı hâzır gemilerin donadup ve kendüleri dahı binüp gitmişlerdi, gelüp bunlara karışup cümle ᶜazm-i Zîr ili idüp yüridiler. Ol demde iriştiler kim Şerîf Hazreti hisâr kâfirleriyle ceng iderdi. Dahı bu yaña Müslümânlar gördiler kim deryâdan çoklık gemiler olup geldiler tîzde varıp Şerîf'e haber ittiler. Şerîf dahı gördi kim nâgâh deryâdan ᶜazîm, büyük, çoklık gemiler geldi B/

T 291ᵇ 4 olup: olıp B/ol: -T/5 Bir... ittiler: Karşulayup onlar gemiden Şerîf'i atıyla bir ceng-i ᶜazîm ittiler B/içinde: içre B/Fortukal: Fortukal B/7

virdi:+ cehenneme ısmarladı B/dahı: -T/8 limanına: kapusından açturıp B/Firinç: Efrenc-i laᶜîn B/9 dahı: -T/10 ider dirler: iderdi B/11 turdılar: durdılar B/12 Firenç: Efrenç B/13 kenâra dökildiler: çıktılar B/tutıldılar: durdılar B/14 kalan: -B/Anlaruñ: çıkup ol kavimde kimsenüñ B/mecâlleri: mecâli B/15 Şerîf... çıktı: Şerîf dahı daşra çıkup B/

T 292ᵃ 1 Firenc-i: Efrenc-i B/2 ulu: -T/urup:+ dahı B/3 bir... vardı: bir ulu put altından düzilmiş vardı B/5 ki: -B/6 Pes: -B/7 varup: varıp B/ittilerdi: ittiler B/8 ol:+ benüm B/he mi: -B/11 şâdlıklar: şâdlıklar B/nevbetler: nevbet B/12 Nedür: Nedir B/didi:+ Eyittiler T/Firenk... ki: beğler kim B/13 anlar: -B/bil: şöyle bilüñ B/Sabâᶜil-i laᶜîn: Sabâᶜil B/14 câdûdur: câdûdır B/indürür dirler: indürürler T/B/didiler -T/Şerîf... gusl: -B/

T 292ᵇ 1 ittiler... turdılar: -B/8 Nâ-gâh... gelür: Bunlar böyle dirken bir gürüldi kopdı. Şerîf nazar urdı. Gördi kim gök yüzinden bir leşker çıkageldi B/9 Bir yükseğe... hemân: Bu yaña câdû-i laᶜîn dahı Şerîf ᶜaskerin görüp gök yüzinden B/12 gök yüzinden: gök yüzin T/yağardı: turdılar T/Uçtılar... anlar: Andan câdû leşkerine hükm eyledi. Câdû ᶜaskeri bir uğurdan B/14 ᶜakreblerin: ᶜakrebleri B/ve câdûların: -T/kanatların: kanadın B/kırdı: kırup B/15 tutup: dutup B/

T 293ᵃ 1 İblîs: İblîs-i laᶜîn B/kaçtı: başın alup gitti B/3 didiler: -T/4 göre: göresiz B/didi: -T/turdılar: durdılar B/5 açtılar: açıldı B/tarîd idüp: lâflar urup B/6 didi: -T/ᶜazm-i meydân: meydân B/7 turdı: durdı B/Bu yaña: -T/8 dahı: -B/idemeyüp: virmez B/9 didi: -T/İslâm dînin: dîn B/tutardı: dutar idi B/10 durdı: -T/dururşın: dirsin T/11 kalmasın: kalmasun: kalsun T/Hayf didi: -T/

Laᶜîn... eyleyicek: -B/Şerîf: -T/İy: -B/Hamley idicek: Bana darb değicek B/12 hemân... eyıe: -B/didi: -T/Ol: Hemân B/13 salığı: salıhı B/14 toplaruñ: toplarıñ B/15 birez incindi: gürz içinden T/Çün: -B/darbın savdı: savdı darbın B/dördincid: -B/nevbet... hemân: -T/

T 293ᵇ 1 girâna: girânına B/urup: urıp B/2 üzerinden: üstinden B/3 turup: durıp B/4 idüp: okuyup B/ biñden: biñ dört yüzden B/5 turup: durup B/6 leşkeri üzerine: üstine ve leşkerine B/Server:+ dahı B/7 gözetleyüp: gözleyüp B/8 bir... geçti: -T/ câdü... bile: melᶜünı küp üstinden yıkılup B/ döne: -B/9 düşti: düşüp B/Hemân: -B/bozılup: bozıldı B/dahı... havâdan: cümle câdülar B/11 kiminüñ başı: -B/Leşker-i İslâm: Leşker B/12 seyf: kılıç B/13 yirinden: burçtan B/14 kapu: kapuyı B/15 geçürdi: geçürüp B/kiliselerin: kiliselerüñ T/

T 294ᵃ 1 namâz: namâzlar B/2 Şerîf:+ buyurdı B/Firenç: Efrenç B/3 getürdi: getürdiler B/Müslümân oldı (T'de iki defa yazılmıştır)/4 tutılmıştı: dutılmış idi B/6 anlar ile: anlara T/7 gittiler: gelüp B/8 rızk: rızkı B/Ezincânib:+ bu yaña B/ Samadıyya: Samadıyyayı laᶜîn B/Firenk: Efrenç B/çıkup: -T/10 didi: -T/11 Neᶜam: Gelür B/didi: -T/eyitti: -T/imdi: -B/turmazam: durmazın B/Samadıyya'yı: Ol Samadıyya'yı B/12 tutup:dutup B/eyledi: itti B/yakın irişti: yakınlaşurlar B/13 ᶜizzetler B/14 itti: idüp B/ getürdi: getürdiler B/Şerîf'i: -B/kondurdı... içürdi: kondurdılar, yidürdiler, içürdiler B/

T 294ᵇ 1 Şimdi: -T/didi: -T/Yâ: -T/2 didi: -T/dahı: -B/ aña: -T/Kostantîn B/14 oturgıl:+ didi B/ve: -B/ ol: -T/5 didi: -T/Pes: -B/Samadıyya'yı: Samadıyya B/Kostantîniyye'ye: İstanbul'a B/6 ka-

pusı:+ kim B/vardur: vardır B/Ol: Hem ol B/ Kapuyu: kapusı T/7 virdiler:+ pes B/sürdi:+ kim B/8 Samadıyya'ya: -T/9 didi: -T/var: -T/10 itmezseñ: itmezseñüz B/varup: varıp B/11 didi: -T/kardaşları: karındaşları B/12 didi: -T/Pes: -B/14 Alaman diyârında: Alaman'da B/itmişti: idüp B/kırk: -B/15 döne: -B/

T 295[a] 1 turdı: durup B/vir: virüñ B/didi: -T/2 didi: -T/ yâ: -T/4 yaşıldur: yaşıl T/kattur: kattır B/6 bir: -B/Gördük: Gördik B/7 kadar: kadarı B/ola: -T/ gördüm: gördim B/9 nesnedür: nesnedir B/didi: -T/10 anlar: onlar B/Mecüc'dür: Mecüc'dir B/11 Ve: -B/yapmıştur: yapmıştır B/12 gezeler: gezerler B/Hak: Allah B/13 eyleye: ide B/olmaya kalmış: kalmış bulınmaya B/14 Anuñ... kalmaya ve:-B/15 turalı: duralı B/Anlar... Mecüc' dür: Anlardır B/

T 295[b] 1 bunlaruñ: bunlarıñ B/didi: -T/2 nedür: nedir B/didi: -T/bu: -B/3 kuşları: ᶜavâmık kuşların B/gönderür: virivir T/4 dahı: da B/koyup kaçarlar: kaçup korlar giderler B/didi: -T/bunı: anı B/turup: -T/5 Müslümân oldı: -B/Şerîf andan: Andan Şerîf B/6 Müslümânlar... vardılar: -B/Şerîf: -B/8 îmâna getürdi: Müslümân eyledi B/Anlar: -T/10 getürdük: getürdik B/didiler: -T/ 11 kandadur: kandadır B/didi: -T/Anlar:+ da B/ tarafı: tarafıtur B/12 anlaruñ: anları T/15 ᶜizzetler: ᶜizzetlerle B/

T 296[a] 1 ittiler: getürdiler B/2 buluta: bulıda B/turur: durır B/Şerîf:+ Hazreti B/3 tağ: tağlar B/4 fi'l-hâl: -B/getürdi: getürir B/6 Tağuñ ötesine: üstine B/7 tururlardı: kim gezerlerdi B/8 didi: -T/9 didiler: -T/ve: -T/sedd:seddi B/10 yıkıla: yakasız B/alup: alur B/didi: -T/11 oklar: ok B/ 13 eyledi: iderdi B/girü: -T/döndürdi: dönderip

B/14 gelüp: geldi B/yirine: yire B/turdı: durdı B/15 yitti: yitişti B/turdı: -B/

T 296[b] 1 İline:+ dek B/2 bâzergânlar: bâzergân B/Server anlardan ki: -B/3 Server: -T/didiler: -T/Pes: -T/yitiştiler: yitişti B/6 Kâf Tağı'na: Kâf'a B/7 didi: -T/8 varalum: varalım B/9 didi: -T/Server... bende: -T/sâ[c]ylar ittüm: ben B/bulımadum:+ Server anı B/10 uğradum: uğradım B/gidüp: gider B/11 olurdı:olur"didi B/vardum: vardım B/gördüm: gördim B/12 görinür: görünür T/13 vardum: -B/ittüm:+ ben B/döndüm: döndim B/14 göremedüm: görmedim B/döndüm: -T/olmayup: olmadım B/15 uğradum: uğradım B/sordum: sordım B/kişisin:+ didi B/

T 297[a] 1 hayâttur: hayâttır B/didüm -T/2 vardur: var B/[c]aleyhi's-selâm: -B/4 itmişti: itmiştür B/ulu: -B/yapmıştı: yapmıştur B/6 sorar: sordılar B/eyidürler: eyittiler B/hayât:+ suyın B/7 içgil: iç B/dimişler: -T/[c]aleyhi's-selâm: -B/8 varup: varıp B/9 döner: dönüp B/bunı: -T/10 Cümle: Cemî[c] B/olmıştur: olmıştı B/11 aña: -B/kamu: kamusı B/iş bu: -B/canavarınuñ: canavarı B/birisi: -B/12 yeğdür: yiğrektür B/Bilgil: -B/13 [c]Akîk: [c]Atîk B/geldi bu cihâna: bu cihâna geldi B/bulup: bulıp B/14 kalup: kaldı B/itmiştür: itmiştir B/15 bî-hod B/olup: olıp B/

T 297[b] 1 bir... olur: iç dimeye B/dimiş: didi B/[c]aleyhi's-selâm: -B/varur: varır B/3 yiğrek gelür: çog yiğrekdür" didi B/4 ve: -B/tolu: toptolu B/5 bu: bir B/6 ve: -B/beklerler:+ didi B/7 dirler ki: eyidürler kim B/bu nasîbe: bir kişi B/8 cân: cânın ve başın B/idecektür: idecektir" didi B/Ol: Bu B/9 bu: ol bu B/buldum: bulımadum B/komadılar: korkuttılar B/10 varam: varma B/didi: -T/11 bâzergânlarla: bâzergânlar B/Anda: Andan B/12 getürüp: -B/turmayup: durmayup

B/ayruk: ırak B/yire: -B/14 komışlar... metâᶜın ve: -T/kumaş: kumaşlar B/

T 298ᵃ 1 ve: -B/yaturlardı: yatur idi B/cevherleri: cevâhirleri B/2 kumaşlar turur: kumaş durır B/ 3 bir: birinüz B/didi: -T/4 Pes: -B/anlarla: anlar B/didiler: -T/5 idüp: itti B/7 dökmişti:+ kim B/8 ᶜummân'dur: ᶜummân'a varıp B/olmasun: olmaya B/9 itti: eyledi B/ᶜazm-i... diyârı: ᶜazm idüp Zîr diyârına B/10 kalᶜasına: kalᶜasına: B/ 11 dahı: ve B/Filyon:+ dahı B/turup: -B/gelüp: geldiler B/getürdi: getürdiler B/12 gelüp: geldi B/ ol: -B/Ezentamarıyya'dur: Ezentamarıyya dirler B/anda... itmişlerdi: anı cumᶜa itmişlerdi, anda minbere ağup vaᶜz ve nasîhat eyledi B/14 girüp: binüp B/

T 298ᵇ 1 Tilmisan'da: Tilmisan B/3 turup: durup B/eyleyüp: idüp B/4 Rumah: Dermah B/geçti: geçüp B/5 geldi: geldiler B/vefât itmişti: ölip B/yirine: -T/6 gelüp:+ getürip B/baba diyü... içtiler: niᶜmet nüzül virüp ᶜizzetler ve hürmetler idüp el kavşurup karşu durdı, baba diyü Server'e riᶜâyet iderdi. Yidürdi, içürdi B/8 karâr eyledi: durdı B/9 adına: adını B/didiler: komışlar B/11 geleler: geldiler B/Hem anda: -B/geldiler: gelüp B/bulıştılar:-T/Pes: -B/oturdı: -B/Halka... İslâm: dîn-i İslâm halka B/12 halk aña: aña halk B/diyü söylerlerdi: dirlerdi B/oldı: olmıştı B/14 gelüp: -B/

T 299ᵃ 1 Lâz: Livîza B/idüp: olıp B/gelüp: -B/2 idüp: iden B/Tayganos'tur: Tagyanos'tır B/3 ittiler: eylesünler B/Ben... eylediler: -T/Server ol: Şerîf dahı gelüp B/4 ol diyârda: Ol diyârlara gittiler anda B/eylediler: eyleyüp B/5 esîr: esîrler B/ Tayganos'a: Tagyanos'a B/6 Tayganos: Tagyanos B/tahtta: -T/7 geldi: gelüp B/8 olduñ: oldıñ

B/kalmamıştur: eğildi B/İy: -B/Saña... dahı: -T/
9 seni... şöyle: -T/ki: -T/diyüp: didi B/ 10 yüridi:
-B/Tayganos: Taygan-ı laᶜîn B/dahı kakıyup:
-T/pes: -B/Şerîf birle: Şerîf ile B/ceng idüp:
cenge başladı B/11 urdı: eyle urdı kim B/atıyla
iki bölüp: -T/depeledi: -B/cehenneme depe gitti:
cânın cehenneme gönderdi B/Andan... kırdılar:
-T/Ol kavın: -B/âhir: -T/istediler: çağırdılar B/
12 harâca: -B/gemilerine: gemiye B/ 13 revân
oldı: -B/bir kenâra: -B/14 ol kavın: halkı B/
kodı: koyup B/15 idi Çerkes: Çerkes idi B/ol idi:
ol-ıdı B/

T 299ᵇ 1 kim: -B/Tayganos: Tagyanos B/vardı:+ ve B/
geldüğin: -T/işidicek: işitti B/2 tîz: tîzcek B/
hedâyâlar ve metâᶜlar: hediyye ve metâᶜ harâca
B/kesilüp: kesildi B/3 ve Livâza'ya: -T/4
gazâlar:gazâ B/ittiler: iderlerdi B/Dahı: -B/5
getürürlerdi: getürürler B/mâlları: mâlı B/
üleştürdi... virürdi: tüm hatunlara ve yetîmlere
ve miskînlere ve hastalara ve gâzîlere yarak
alurlardı. Bir akça şöyle komaz, baña dahı
şâyed gerek ola, dimezdi. Cümle B/7 oldılar:
olurdı B/ve Müslümânlar ve kâfirler: Kâfir
Müslümân B/ᶜadlinden: ᶜadl B/şâkir oldılar:
şâkirler idi B/9 oturdı: otururdı B/başlayup:
meşgül olup B/Ezincânib: -T/11 itti: itmişti B/
12 dirlerdi: dirler idi B/zulme... itmeyüp: zulm
eylemeyüp B/ve dâd iderdi: idüp B/her... hemân:
-T/14 kendünüñ kasdın: -B/çün bilicek: bildi
B/hemân: -T/15 ruhbânlaruñ: ruhbânlar B/

T 300ᵃ 1 bundan: çok B/didi: -T/ᶜÜngür:ᶜÜngüriyye'ye
B/2 tuttı: duttı B/3 sevmezdi düşmânı idi. Sabr
itti: Çün bilürdi ammâ Sultân hâtırından geçüp
söylemezdi. Hak Taᶜâlâ laᶜîni rüsvây idivire,
dirdi. Lâ-cerem duᶜâsı makbül oldı, kendüyi
rüsvây eyledi. Çünkim Sultân'dan haber geldi

Şerîf B/4 tınmadı:+ sabr itti B/Ammâ... laᶜîn: -T/geçti: geçüp B/5 aña: -B/olduñ: oldıñ B/didi: -T/6 nesne: -T/söylemedi:+ durıp B/vardı: Rusan'a B/7 turdı: -B/kudret-i Rabbânî:-T/8 Andan: -B/itti: eyledi B/Yirine: Girü B/ᶜAffân'ı: ᶜAffân-ı laᶜîni B/9 gine... gönderdi: -T/Dahı... urur: Ammâ ᶜAffân-ı melᶜûn gâyet ᶜillet idüp uğurlayın çıkup Müslümânlar cânibinde Edirne etrâfında urıp B/11 bu: -B/dahı: -T/Ezincânib: -T/eyidür: şöyle rivâyet iderler kim B/12 Kilaşpol'dan: Kilaşpol boğazından B/13 öte yakada: -B/14 Taptuk: Taptık B/Hazretleri: Hazreti B/zuhûrı: zuhûr bulup B/15 Köle: -T/biri: -B/

T 300ᵇ 1 girü geçti: geçüp B/Şerîf'e: Şerîf'le T/2 eğlendüñ: eğlettüñ B/didi: -T/3 Taptuk: Taptık B/didi: -T/hâldür: hâldir B/nicedür: nicedir B/4 bilelüm anı: ol eri bilelüm B/didi: -T/Velâyetine... Ammâ: -T/5 didi: -T/6 tur: dur B/nâ-mahrem: nâ-mahrûm T/gerektür: gerektir B/7 süci: şarâb B/didi: -T/turup: turıp B/8 Taptuk: -B/9 turuñ: durıñ B/10 taᶜaccüb idüp: taᶜaccübe B/11 varup: varıp B/çün: getürip B/geldiler Yüsuf'ı: -B/Tulumı elinden: Yûsuf tulumı ᶜarz itti B/alup:+ getürip B/12 Çün: -B/Taptıh: Taptık B/13 bıçağıyla: -T/yardı:+ bıçağıyla kesti T/yardı:+ bıçağıyla kesti T/14 ak: ağ B/Köle: Bu T/15 oldı: kaldı B/yidiler: -T/dahı: -B/bir... helvâdan: birezin bir kutıya ol helvâdan B/

T 301ᵃ 1 koydılar: koyup B/bir pâre... berkidüp: birez od penbe sarup helvâ üstine koyup kutı kapağın berkidüp B/Yüsuf'a: -T/eyitti: -T/armağanumuz: armağanumuzı B/Seyyid'e irgür: Şerîf'e ilet B/4 Ger: Pes B/5 hiç yanmamış : dahı yakup karartmış B/6 ideler: iderler B/odı... sakınurlar imiş: od penbeyi sakınurlar B/Ammâ: -T/8 gerektür: gerektir B/toldı: doldı B/9 tuta: duta B/

olduk: oldık B/10 bizüm: bizi B/de: dahı B/11 taptıh:+ didi B/şu: şol B/yâd-gârum... ilet: ilet yâd-gârum olsun B/12 eyitti: -T/

T 301[b] 1 Hazreti:+ kim B/2 Kilaşpol'da: Kilaşpol boğazında B/3 idüp: eyledi: iderdi B/Köle: -T/ tuttı: duttı B/4 İstanbul'a: İslâmbol'a B/5 didi: -T/Çün: Ammâ B/ᶜAffân-ı melᶜün B/6 itmeğe: eylemeğe B/dahı: -T/yazdı: yazup B/haber: -B/7 dahı:-T/Hemân dem: -T/8 turup: durup B/dahı: -B/Müslümân: Müslümânlar B/9 anda vardı: -B/geldiler: gelüp B/kondurdılar: kondurup B/ 10 namâz kılup: -T/eyitti: eyidürdi B/Gayret... ziyâdeliğine: İslâm ziyâdeliğine gayret eyleñ ziyâdeliğin T/11 diyüp: dirdi B/12 Ahmed'üñ Ahmed'iñ B/Adına: Ayna B/13 dahı... getürdi: -T/makâmı:+ Server B/14 turup: durıp B/ᶜazm-i: -B/İsmâᶜîl'e yitişti: İsmâᶜîl'le bulıştı B/15 karşu geldiler: dahı karşuladı B/getürüp kondurdılar: -T/yitişti ol şehre: anda geldi meğer B/Muharrem gurresi oldı: Muharrem'üñ gurresiydi B/

T 302[a] 4 ezincânib ᶜAffân: ezincânib bu yanâ ᶜAffân-ı laᶜîn ve B/5 dahı: -T/eyittiler: -T/Dirîga: -B/6 bunda: gine bu cânibe B/Bizüm... olısardur: -B/ ᶜAffân: ᶜAffân-ı melᶜün B/7 olmıştur: olmıştır B/ sehldür: sehldir B/turırken: durırken B/varup: varıp B/turdum: dutaram B/diyüp: didi B/8 atlu: atı T/giyümlü... kâfir: -T/9 eyledi: diyü gittiler B/ardınca: azup ol dahı B/yaraklu: -T/kişiyle: kâfirle B/10 ᶜazm idüp: ᶜazm-i Şerîf idüp B/gitti: gittiler B/Hazreti: -B/öñindeki:+ akan B/11 toza: -T/libâs: libâsın B/13 varup: varıp B/busu urdılar: -B/14 busuda: busuya B/baş olup: -T/ turdı: durdı B/ruhbân B/birle:-T/15 kavmi: kalan halk B/varup: varıp B/

T 302[b] 1 urdı: urıp B/yüridiler: durdılar B/İsmâᶜîl...

yüridi: Busu açtılar, yürüdiler T/ᶜAffân'ı: ᶜAffân-ı laᶜîni B/3 tavul-bâz: davlun-bâz B/ girdiler: durdılar B/sûr: -B/Küffâr... çevirmediler: -T/4 ol dem cengde: -B/Rûhları: Rûhların T/şâd: şâd B/5 dahı: -T/Ammâ Müslümânlar: -T/anda: -B/ve gavga: -B/bir: -T/ ittiler: kopardılar B/Meğer... çevirmediler: -T/6 bir toz... yiğitlerle:-T/Biñ... gelmesine: kim gelmelerine B/7 Ahmed: Gâzî Ahmed B/giceyle bir korkunç: -T/Sabâh... başladılar:-T/Biñ... başladılar: -B/9 dahı: -B/leşker: leşkerlerle B/birle: -B/yitişü geldiler: çıkagelüp gine cenge durdılar B/yüz... Rabbânî: -T/10 ceng içinde Şerîf: Şerîf ceng içinde B/Rusan'a: Rusan-ı laᶜîne B/yitişü geldi: tuş geldi B/bir kılıç... eyledi: Hemân dem cellâd-ı laᶜîn kendüyi sakınayın sandı kılıç indi yire değin iki pâre kıldı B/11 görüp: görip B/12 tuttılar: duttılar B/yitişüp Mirdas'ı: Mirdas'a yitişüp B/urup: urıp B/yıkup: -T/13 iderken ᶜAffân'a: iderken nâ-gâh ᶜAffân-ı laᶜîne B/ Ahmed öñinden: öñinde Ahmed'üñ B/kaçup: kaçtı B/14 gidivirdi: -B/Ahmed: -B/urdı: urıp B/yıkılup: yıkıldı B/düşti: -B/15 anı: -B/inüp: -T/çekti: çeküp B/süriyü: alup T/kırdılar: -B/

T 303ᵃ 1 kimin: kimisin kimin B/ittiler:+ T/İlyâs... getürdiler: ve İlyâs ᶜalem-dârı öldürdi T/ Kâfirler...: Kostantîniyye'ye: Bu yaña kaçup kurtılan küffâr İslâmbol'a sıngun gelüp B/2 kapuları: hisâr kapuların B/bağlayup: berkidüp B/3 Rusan'uñ: Rusan'ın B/kardaşları: karındaşı B/beğ oldı: beğlediler B/dahı... oldılar: -T/Ezincânib:+ çünkim B/4 sıyup: -B/bir... cemᶜ: -T/ gâzîlere üleştürdiler: -T/Ol ölen: Şehîd olan B/ ittiler: idüp B/5 soñra: -T/ᶜAffân'ı Ahmed: Ahmed ᶜAffân-ı laᶜîn B/ilerü getürdi: yüzi üstine süriyü meydâna getürdi B/Server baş kaldurup: -T/6 döndüñ: döndiñ B/olduñ: oldıñ B/girü: -T/

7 gene: -B/ideyin: idüp girü seni yirüñe vezîrlik alıvireyin B/didi: -T/Çok... sat: Olacak oldı, şimden girü dînümden dönmezem ammâ gel beni sat baña B/8 didi:-T/9 göndereyim: getürem B/didi: -T/Şerîf... söyle: -T/10 gönderdi: getürdiler B/oğlı: -T/getürdiler: gönderdiler B/Şerîf... pes: -T/İsmâ^cîl:+ Gâzî B/11 turup: durup B/karvayup: dahı:-T/tuttı: -B/Sen: -T/yâ... kavlümüz: -T/12 Mel^cün... Şerîf eyitti: -T/Ben... koyuvirdüm: -B/Nâ-çâr: -T/13 dahı göndereyim: vireyim B/didi: -T/Pes: -B/14 hemân... gelüp: -T/ve ... olup: -B/15 gördi: göricek B/nedür: nedir B/

T 303[b] 1 Hikâyet... görürsin: -B/ki: kim B/sen... şimdi sen: -T/2 kurtılasın: -B/çıkup... başlayasın: -T/diyüp: didi B/mel^cünı... eyledi: -B/Getürüp... bağladı: -T/Girü getürdi: getürüp B/3 öñinde:+ dîrle B/yüzdürüp: yüzüp B/toldurdılar: doldurdılar B/Çün: -T/4 ve: -B/Burgaz'da: Bırgaz'da B/5 olurdı: olurmış B/urup: urıp B/6 ve tâlân: -B/^cAffân: ^cAffân-ı la^cîn B/Endriyye'ye: Endriyye'de Ahmed'e B/7 Şarkî: Şehr B/asup: asa kodılar B/Müslümânlar:+ kanda varsa B/şâdlıklar: şâdılıklar B/8 du^câlar: du^câ B/Andan: Ammâ B/Şerîf:+ Hazreti B/9 katı... oldı: yidi ay döşek esîri oldı, katı hasta oldı B/işittilerdi: işidüp B/10 iderlerdi korkarlardı: iderler idi korkarlar idi B/11 beği:+ anı B/13 Hazreti: -B/yüridi: yüriyüp B/14 ^cOsmân'ı... eylediler: ^cOsmân şehîd oldı B/düştiler: düşti B/Hak... virüp: -T/kâfirleri: kâfiri B/15 Han'a geterüp: -T/Han-ı Tatar: Han B/dahı: -T/

T 304[a] 1 anda: -B/Anda: Andan B/turup: durup B/2 meğer:+ bir T/6 boynın urdılar: -B/Girü:-T/7 durup: -T/İstanbul: İslâmbol B/8 getürdi: getürip B/ve hürmet: -T/eyledi kondurdı: eyleyüp kondurıp B/9 turup: durıp B/İstanbul'a: İslâmbol'a B/10 şehirdedür: bu şehirdedir B/

getüreyim: getürip B/varup: varıp B/11 İstefan'la: İstefan'a B/sulh idüp: -B/ideyim: idem B/didi: -T/12 ᶜUtbe: Server B/didi: -T/ Hemân ki: Nice kim B/13 gelüp: geldi B/15 Bu yaña: -T/alup: alıp B/varup: varıp B/

T 304ᵇ 1 çün... vardı: -T/Kaydafan: melᶜün B/itti: eyledi B/ol laᶜîn: -B/2 bu yaña:-T/İstanbul: İslâmbol B/3 aldum: aldım B/4 harâca: -B/sizüñ:+ bâzergânuñuz B/5 didi: -T/Pes: -B/hilᶜatler giyürdiler: hilᶜatlediler B/6 Pes:+ Server B/girü: -B/ Server: -B/gelüp: geldi B/7 eyledi: itti B/karşu:+ Şerîf'e T/8 armağanlar ve hediyyeler: hediyyeler armağanlar B/Şerîf'e: -T/9 idüp: iderdi B/ yüriyüp B/memleketler: -B/Saruhan'ı: Sarhan'ı B/10 mâ-hasal: -B/kulı: kulları B/11 Aydın: andan B/gelüp: geldi B/ilini: ilin B/12 iderlerdi: iderler idi B/her: hep B/13 ve sarp: -B/ 14 armağanlar: armağan B/15 pes: -B/göçürüp: göçürip B/idi: -B/

T 305ᵃ 1 bunlar bunda: -B/Sultân'dan: -B/armağan: armağanlar B/2 üleştürdiler: Seyyid üleştürdi B/tutmıştı: tutmış idi B/3 olup: oldı B/vefât ittiler: geçtiler B/Şerîf... düşti: Şerîf'e dahı tâᶜün dolaştı B/5 bir gice: -B/gördi: görir B/Gördi: -B/ 7 çok çok güğercinler: çok güğercin B/8 koyunlarla: koyunlar birle B/toptolu görür: tolo durur B/10 uçup: uçıp B/turdı: durdı B/Girü... gördi kim: -T/11 ohşar: ohşadı B/kaçmazlardı: kaçmazlar B/14 gelüp: -T/geçtiler: -T/cümle... ideler: -B/Müslümânlık: Müslümânlar B/ birinüñ: birisinüñ B/ulu... olalar: -B/

T 305ᵇ 2 Bahadır: -B/3 zîrâ: -T/4 aña: -T/aña lâkab: bu lâkabı aña B/5 urmıştı: urmış idi B/6 yaşına irdi: yaşında idi T/7 şehrine: şehirlerine B/Şerîf'e gelüp: Gelüp Şerîf'üñ B/8 el: elin B/9 Andan

soñra:-T/Serverlere: -B/Gâzîler: -T/10 budur: budır B/didi: -T/Râvîler... kim: Ezincânib bu yaña B/kim: melᶜûn B/İstanbul'dan: -T/11 vezâret: vezîrlik B/leşkere... ide: -B/12 ᶜUtbe: ᶜUtbe-i laᶜîn B/İy ᶜUtbe: -T/13 depeledi: öldürdi B/dâdum... alımadum: anda vardım B/14 ağlaram: ağların B/didi: -T/atam: atamı B/ idem: ideyim"didi B/15 hiç: -B/didi: -T/turdılar: durdılar B/

T 306ᵇ 1 Şeytân: Şeytân-ı laᶜîn B/2 Ne: Neye B/3 didi: -T/şâd: şâd B/ve: -T/5 varuñ: varıñ B/diyü: didi B/ol... bönleri: -B/6 gelende: gelmekte B/ezincânib:+ bu yaña B/oturmıştı: oturmış idi B/7 Bacu Han: Bahu can T/8 Selçuk'tan: Selçük'ten B/9 havf eyledi: havfından geldi B/11 düşmen: düşmân B/yüridi: geldi B/bize: -B/12 Ol: Evvel B/Beğ'i: Beğ B/13 neslindendür: neslinden B/14 virmişti:virdi B/itti: itmişti B/yavuzdur: yavuzdır B/15 olacak olursam: kim olam B/zîrâ: -B/ᶜalâmetler: ᶜalâmetleri ölüm B/kim: -B/

T 306ᵇ 1 birüñüz bir: -B/kâfirlerden: kâfirden B/kim: -B/sancaktur: sancaktır B/2 otursun: otursın B/ vireyim: virdüm B/güyeğündür: güyeğümdir B/3 oğlıdur:+ didi B/tuttum: -T/olduñ:+ didi B/5 İslâm'a: İslâm ehline B/virmeme:+ kim B/ alduğı: olduğı B/iller: il B/6 ola: olsun B/ uğraduk: uğradık B/didi: -T/7 bed-duᶜâsından: duᶜâsından T/diyü: didi B/8 anlara: -B/mülknâme ve beratların: mülk-beratlar B/9 buluñ:bulıñ B/didi: -T/meğer:+ nâ-gâh T/11 kaçup: incinüp B/gelmişlerdi: gelmişler idi B/ kardaşlardı: karındaş idi B/12 oğlanları:+ kavminden B/dirlerdi: dirler idi B/nisbette: -B/13 Furat: Fırat B/14 tururdı: dururdı B/Ata: Han B/ 15 oğlanuñ: oğlanıñ B/birisi: biri B/idi: -B/ varup: varıp B/

T 307[a] 1 varup: varıp B/3 kardaşlarıdur: karındaşlarıdur B/adı: -T/5 yazlak: yaylak B/ol idi: olıdı B/6 geldiler: -B/yüzler: yüz B/yiri:+ kim B/bunlaruñ: bunlarıñ B/7 bir yircügezleri: yirleri B/8 Varuñ: Varıñ B/ dahı: ve dahı B/uyana: uyan gâzîlere B/destürdur: destûrdır B/9 didi: -T/bunlar: -B/gelüp: geldi B/yirde: yire B/oturup: oturıp B/10 ittiler: eylediler B/gelüp eñ soñ: zamândan soñra gelüp B/11 adın:+ kim B/zîrâ: -B/ad konılmasına: -T/bunlar ile: -T/12 bile: -B/12 gazâ: gazâlar B/köyin basalardı: köyine gelüp basmak isteseler B/Ol... virmişti: -B/Ol ᶜArab: -B/13 halkına: dahı B/ol: olıñ B/gündüzde: -B/dirdi: -B/14 uğur görüp: uğır görip B/feth: fethler B/itmişlerdi: itmişler idi B/üzre: üzerine B/yapmasına: yapmağa B/köyüñ: köy B/adını: adın B/anuñ-çün:+ kim B/

T 307[b] 1 gönderürlerdi: gönderdiler B/2 velâyetini: velâyetin B/işitti: işittiler B/3 Seyyid'e: Şerîf'e B/getürdiler: -T/4 gelmişti: gelmiş idi B/Gelüp: -B/Server'üñ: Server Şerîf'üñ B/5 Server'üñ: Server'iñ B/6 devletlü ve saᶜâdetlü: -B/başını: başın B/getürüp: getürdi B/oğul: oğıl B/7 alup: aldı B/eyitti: -T/Oğul: -B/8 ve... ᶜizzet: -B/Zinhâr: -B/9 dâd idüp: dâdı bîş idüñüz B/fakîrlerüñ B/10 itmeñ: eylemeñ B/ve ittürmeñ: -T/gözedüñ: gözediñ B/ihsân eyleñ: ihsân kendü kim ittüñüz yığmañ B/11 ve hem: -B/tutuñ: tutıñ B/zulm... eyle: zulmin cevr eylemeñ B/Bir... olasız:-T/olmayasın: olmayasız B/12 bu: -T/vâlileri: nâibleri B/ve boy beğlerin: -T/13 kâim-i mülk olasın: kim bu mülk sizüñ kâim-makâmuñuz ola B/Ve hem: -T/14 eyle: eyleyevüz B/zinhâr: -T/kâfire: kâfirlere B/eyleme: eyleyüben B/ᶜâmil ve: -T/

T 308[a] 1 didi: diyüp B/dürlü: -B/nasîhatler: nasîhat B/

yine atasına: -T/turan: duran B/2 varup: varıp B/pâdişâh... idersiz: pâdişâh-âne nasîhatler idersiz bu hod pâdişâh değil B/3 didiler: -T/ pâdişâh-zâdedür: pâdişâh-zâdedir B/İbrâhim ᶜaleyhi's-selâm'dur: İbrâhim'dir B/5 Üç... nesle: Bu nesle üç peygamber B/duᶜâ-i hayr: duᶜâ B/6 peygamber: peygamberdür B/ikinci: ikincisi B/ peygamber: peygamberdir B/Mustafâ'dur: Mustafâ'dır B/7 es-salavat-ı ve sellem: ᶜa.s. B/ dünyâya: dünyâya B/8 bunuñ: bunıñ B/ve nesli ulu: -B/9 olısarlardır B/başladılar: -T/10 sahîhtür: -B/eylediler:+ varıp B/11 cemᶜ olup: -B/ 12 ol: -B/vardılarsa: vardıysa B/13 uğurları: uğrı B/Pes: -B/sahâvetler: sehâvet iderdi B/ şecâᶜatler: şecâᶜat B/idüp: iderdi B/idüp:+ şöyle ki ol keremle B/14 Hazreti: -B/yıllar: illere B/ 15 Kostantîniyye: bu İstanbul B/

T 308ᵇ 1 Nasrânîlerüñ: Nasarânuñ B/ve ulu âyeti: ulusı B/tahtta: tahta B/2 Türkler: Tarhunlar T/ dahı:+ sen B/barışursız: barışursın B/3 gelürler bizi: -B/4 olduk: oldık B/didiler: -T/5 oluñ: olıñ B/ki: kim B/6 bunlarla: bunlar ile B/7 didi: -T/ Girü eyitti: -B/8 Sizlerüñ: Sizüñ B/düşmiştür: dönmiştür B/9 Epsem... zîrâ: ve T/didi:+ ve B/ gelen: -T/eyitti: -T/varuñ: varıñ B/bre ᶜakılsuzlar: -B/10 Türk'üñ: Türkleriñ B/tutuñ: dutuñ B/öldürüñ: öldüriñ B/11 hᵛâr ü hacîl: da yine B/Gine... hikâyetine: -T/Bu yaña: Çün B/ ᶜOsmân:+ Hazreti B/12 ᶜÖmer: Gâzî ᶜÖmer B/ birbirine: -T/Hikâye-i Tekûr: -T/13 gazâlar... eylemekte: -T/tursun: -B/Çün: Çünkim B/bu: -B/14 oldılar: olup B/gulüvv: gelüp gulüvv-i ᶜâmm B/Tekûr'a geldiler: -B/15 tutarsın: dutarsın B/tınmazsın: -B/didiler: -T/Pes: -T/

T 309ᵃ 1 ve bu ikdâmla: -B/öldürttüñüz: öldürdüñüz B/ 2 eylersiz ki: eyledüñüz B/de: dahı B/4 kıssîsler: pisikoponlar B/cemᶜ olup: cemîᶜ B/geldiler: ge-

lüp B/5 dirilüp: gelüp B/Saltıh: -B/dahı: -T/bunlaruñ: bunlarıñ B/dirneğin: tedbîrlerin B/6 turup: durup B/dahı: -T/7 gelüp geçüp: geçüp gelüp dahı B/bir: -T/8 turdı: durdı B/çıkageldi: çıkagelüp B/beğleri: -T/küllî: bî-küllî B/turup: durup B/9 bize örü turmayan: yirinden kalkmayan B/10 görüñ: görin B/olmasun: olmasın B/bunda:+ kim B/didi: -T/11 Firengistân'da oluram: Firengistân'dan gelürem B/Bunda geldüm: Geldüm bunda B/oldum: oldım B/13 didi: -T/Tekür'a ki: -B/14 anun-çün... kılmamış: -B/didiler: -T/Anı... olmaz: Çün hastadur kendü hâlinde koñ B/didi: -T/Pes: -B/kâfîrler: kâfîr T/andan:+ kim B/

T 309[b] 1 oldılar: olıp B/çok... söylediler: her birisi bir söz didi B/2 Pes: -B/3 didi: -T/4 var aña: vara gel kim aña B/5 ᶜAcem ile: ᶜAcemlerle B/bir tarafı: taraf T/Laristân'dur: Laristân'dır B/6 eylemiştür: eylemiştir B/câdü: -B/7 sehhârdur: sehhâr câdüdır B/meskünda: meskûn içinde B/misli: -B/câdü:+ musahhar B/8 gele: gelse B/9 didi: -T/10 didi: -T/ᶜavrat... sâhire: bir sâhire ol ᶜavrat B/vardur: vardır B/11 Barkan: Burkan B/gönderelüm: gönderelim B/anı: -B/didi: -T/tedbîr: tedbîrleri B/12 didi: -T/-T/13 eylesek: eyleñ B/didi: -T/14 di: -T/yâ vezîr: -B/didi: -T/

T 310[a] 1 tutup: dutup B/kıralum: kıra B/gitsün: -B/bunlardan: bunlar T/2 didi: -T/Gerekse... olsun: -B/didi: -T/4 mektûblar: mektûb ve adamlar B/gönderdiler: göndüreler T/5 dirnek andadur: -B/6 haber virüp: -B/bildürdi idi: bildürmiş idi B/turdı: durdı B/dîvândan: -B/7 Dîvânından çıktı: -T/dahı: -B/gelüp: getürip B/hürmet: hürmetler B/8 öperlerdi: öptiler taᶜzîm birle B/getürüp: getürip B/bindürelerdi: bindürdiler B/Saltıh: -B/9 çak: -B/10 cân acısından: -B/tutup: dutup B/11 devrildi: düşti B/gördiler:

gördi ki B/kanlar: kan B/12 atılup: atılur B/ debeleni debeleni: -B/cehenneme: -T/13 ve: -T/ didiler: -T/kaziyyeyi bildürdiler: tîz haber virdiler B/14 baña... kılmayup: B/hastayam diyen: hastarak B/korktum: korktım B/15 buluñ: bulıñ B/hiç... ki: -B/

T 310[b] 1 kendüdür: kendüdir B/didi: -T/Pes... râhibi: -B/Hây... yaña: -B/5 Kostantîniyye: Kostantîn B/6 buldı içine: -B/Hikmet-i İlahî: -B/evüñ: eviñ B/7 tutardı:dutardı B/Müslümân idi: -B/ dostlaşurlardı: dostlaşurdı B/Server'i: Server B/8 bulımadılar: bulmayup B/Âhir aramaktan: -B/taşra geldi: daşra gelüp B/9 adı sanı: -B/ beğini: beğin B/kaldı: oldı B/10 tekrâr: daşra geldi pes B/itti: idüp B/eyledi: eyleyüp B/ kâfirler: kâfir T/11 Pes: -B/değül: değil B/ bunda: -B/Türklerüñ: Tarçınlaruñ T/12 kırmağa başladılar: öldürdüñüz mi kırarlar B/ mecâlüñüz: mecâliñiz B/ve kudretüñüz: -B/13 kim: ki B/14 tutmaya: dutmaya B/ᶜakluñuz: ᶜalkuñuz B(yanlış yazılmıştır) /15 didi:+ ve B/ turup: durıp B/söğdi:+ ve B/

T 311[a] 1 iderüz... iderüz: idiyor böyle idevüz B/2 diyü: diyüp B/güzâflar: -B/eyitti:+ kim B/er iseñ: erseñ B/3 kendü mikdârların: kendülere tîz B/ didi: -T/diñlerdi: diñler idi B/4 itti: eyledi B/ eyitti: -T/kim: ki B/5 varam: varalum B/ Kerem... eyle: gel B/gazâya: gel: -B/6 sunarlarsa: sunarlar ise B/uruñ: urıñ B/ve hirâsân: -B/ bırakalum: bırakuñ B/7 budur ki: budır kim B/ bu: kim B/dahı: -T/8 gündür... cinnî: beğ geldiler Kanus ve Gaytas ve ᶜArtamfanıs cinnîler B/9 olurlar: olırlar B/10 didi: -T/ Senüñle: -B/ tutsunlar: dutsunlar B/11 Tekûr'uñ dîvânına: dîvânına Tekûr'uñ B/didi: -T/varup: varıp B/12 pür-silâh: tîz silâh pür B/dîvân-ı Tekûr: dîvân

B/13 gün idi: gündi B/14 Hemân: -T/Hây: -B/ herîf... gidersin: -B/15 didi: -T/varup: varıp B/ Tekûr: Tekûr'ıñ B/kürsî:+ kim B/geçüp ... anuñ: anuñ geçüp B/

T 311[b] 1 turan: duran B/aları... baktı: eğri dönüp aları heybetle baktı B/2 döndi: -B/turdı: durdı B/3 kaldurup: kaldurdı B/Kimsiz: Kimsin B/geldüñüz: geldiñ B/4 didi: -T/Pes: -B/bir yire: -T/5 ki: -B/Kostantîniyye: Kostantîn B/ve... kaldurup: dîvârla bile kaldırıp B/6 didi: -T/7 ola:+ kim B/ sözüñ: söziñ B/ki: -B/gerçektür: girçektür B/ yok: B/nişânuñ yok: nişânuñ yoktur B/sen nasıl: Nice B/8 didi: -T/Pes:+ bir B/turu: duru B/ geldi: gelüp B/eyitti: -T/ki dahı: -T/virmek... göstereyim: virmeyesin B/10 diyüp: didi B/ urup: urdı B/Server'üñ... eyledi: Server'e kasd eyledi B/11 ol kâfirüñ: -T/yire düşti: -B/12 göremediler: bilmediler B/çünki: -B/ol hâli: anı B/13 oluñ: olıñ B/gavgayı koñ: -B/Döndi Tekûr: Pes dahı B/14 didi: -T/seni: sen B/15 şehr... altını: ve diyâr-ı şehrüñle altın B/ getüreler: getürürler B/didi: -T/

T 312[a] 1 Dînüñ... sen: Toğru söyle ol dîn ki taparsın B/2 didi: -T/Pes: -B/hemân: -B/Yâ Tekür... Saltıh: Benem Sąltıh B/3 ki: kim B/er ise: -B/4 idersem: ider B/üşte meydân: -B/didi: -T/Pes: -B/ kâfir beğleri: kâfirler ve beğler B/turdılar: durup durdılar B/5 dahı... öñlerine: el sunalım sandılar hemân dem başları öñine B/beğleri: -T/6 Pes: -B/itti: ittiler kim B/7 varup turdılar: vurıp durdılar B/8 bir: ben T/sanurlar: sanur B/ varuram tururam: varıp dururam B/10 turdı: durdı B/11 turdı: durdı B/yirlerinde kurudılar: yirlü yirinde kurı B/12 geldi: -B/13 turdı: durdı B/14 Kostantîniyye'de B/ve heybetlü: -B/15 turdı: durdı B/Saltıh: Şerîf B/

T 312b 1 bunuñ: bunıñ B/ve hünerler: -B/turup: durup B/2 baka turasın: durasın ki B/yalñuz: -B/dahı: -B/elüñüzden...virebilürsiz: -B/4 didi: -T/5 kendü: kendüsi B/turıyorur: duruyorur B/didi: -T/Pes: -B/İstekoyan: Sıtkoyani B/6 tîz... ol: tîzde durup B/kibr ve gurûrla: -B/ᶜazm... gitti: -B/8 Dahı sürdiler: sürdi B/kim: -B/galabalık... tururlar: çevre alup durırlar B/9 Server: Server'üñ T/10 tururdı: dururdı B/İstekoyani: Sıtkoyani B/sürüp: sürip B/11 ve dahı... tebâb: -B/niçe bir elüñden: elüñden nice bir B/12 şerrüñden: -B/diyüp: didi B/ol it: -B/13 sürüp: salup B/Server'e... eyledi: bir nîze urdı B/14 avucın: avcına B/tuttı: duttı B/eğildi: yeñilüp B/Server'i... apañsuzdan: Server B/

T 313a 1 sankim... yıkıldı: kim at meydânınuñ bir tarafı yıkıldı sandılar B/Pes... kâfire:Kâfirler geçeyim sandı Server B/2 urdı: çaldı B/atılup: -B/3 andan... sıçradı: savıldı B/fırlayup: -T/4 turmañ: durmañ B/5 eylediler: ittiler B/Velâyet-i Şerîf: -T/kendüye: kendüsine B/dokanup: dokandı B/helâk eyledi: -B/yüzden artuk: yüz artık B/adam: adamdan B/6 Bre: Bire B/melᶜûnlar: -B/oluñ: olıñ B/yire: -T/7 Salâr: -B/8 olgıl: ol T/girü... olasın: ayağuñ yine sağ ola B/didi: -T/Pes: -B/9 söylemeğe başladı: söyledi B/kodı: -T/itti: eyledi B/10 ᶜâkıl kâmil: kâmil ᶜâkıl B/11 vardı... şâkirdleri: -B/kığırdı: kığırttı B/eyitti: -B/12 eyle: itsün B/Pes: -B/neyse: -B/13 meydânda: meydân kenârında B/turdı: durdı B/Berahim: -B/14 şâkirdiyle Server'e: şâkirdle sürip B/lutfla: B/ve: -B/15 bildük kim: bildüm ki B/turmaz: durmaz B/didi: -T/

T 313b 1 bahsümi kılıcumdan: bahsüm kılıcumdur B/ki:kim B/bu... keskinliği: -B/dîn-i... kuvvetindendür: dîn kuvvetindendir B/2 ki: kim B/

turam: duram B/3 fâzıl kişisin: kişiye beñzersin B/didi: -T/Server: -B/fe-ammâ: -T/4 didi: -T/5 didi: -T/Pes: -B/Server: -T/acısın ve tatlusın: acısı ve tatlısı B/6 didi: -T/anı işitti: -B/7 haber: sabr T/8 ki:+ buyurur kâle'n-nebî ᶜaleyhi ve sellem B/10 Tahkîk: -B/sözi ve: -T/didi: -T/ Anlar: Pes anlar B/11 dînde iseñ... ittük: dirseñüz biz dahı kabül ittük" didiler. Pes anlar eyittiler "Sen ne dirseñ biz dahı kabül ittük" B/ biz... tâbiᶜüz: -B/didiler: -T/turup: dönüp B/12 ol:+ kırk B/cümle: -B/saᶜâdete yitiştiler: -B/Pes: -B/13 varup: varıp B/Tekür'uñ: Tekür'ıñ B/14 râhibüñ îmân... kıldı: Müslümân oldı B/

T 314ᵃ 1 oluñ: olıñ B/yohsa sizi: sizi yohsa B/geçirürem: geçürem B/2 korktı: kovup T/defᶜ ve: -B/4 turdı: durdı ol yir başında B/turan: duran B/5 bakup: -T/tururuz: dururuz B/râhib: -B/öldürmezüz: öldürelüm T/6 Bir... olmaya: -B/7 diyü:+ gine B/Ardlarından: Ardından B/ardlarından: ardından B/turup: durup B/8 anlaruñ: anlarıñ B/9 üştüğin: üşmiş B/Hemân: -B/biline: biline T/10 pertâb idüp: -T/uçup: -B/12 bir... ve: -B/tüz: -B/turup: durup B/urup: urdı B/iy: -B/13 çeküñ... garîmüñüz: -B/14 didi: diyüp T/gördiler:+ kim B/15 turmadılar: durmadılar B/gidivirdiler: -B/

T 314ᵇ 1 tutup: duttı B/Siz dahı: -T/3 kapusı:+ ki B/ anuñ: anıñ B/4 demür... gibi: hamîr gibi elinde demür B/5 Bu... topuklarına: Topuklarına deñiz B/6 kenârınca tutup: kenârına dutup B/7 eylemedi: gelmedi B/Heftüme: Heftümine B/yaᶜnî... Yedi-kule'ye: -B/8 çıktılar: geldiler T/öñ... ve: ol aradan B/dahı:+ deñizden B/9 Server'üñ: Server'iñ B/Pes... Saltıh: Hemân Şerîf Hazreti B/10 her biri: -B/gemilerüñ turduğı: gemiler durduğı B/gidemediler:+ ve B/11 dahı: -B/kırılup: (düzeltme ile) T'de kurılup B'de kıruldı şeklinde

yazılmıştır B/Bir... oldı: -T/yüridi: yürüyüp B/ 12 taşra: deñiz-den kurıya B/turdı: -B/mâluñ: mâlıñ B/13 didi: -T/14 îmân... getürmişem: ben Müslümân oldum B/didi: -T/15 turdılar: durdılar B/Anda: -B/

T 315[a] 1 meliki: beği anda B/ve Fâris: -B/turup: -B/2 ᶜazm-i... gâzîler: ᶜazm-i İslâm B/Anda... Server: -T/3 câmiᶜ ki... Şerîf: câmiᶜ-i şerîfte T/oldı: oldılar T/Kıssa-i... varduğıdur: Kıssa-i Bâbil T/ Pes: Ezincânib Tekûr B/4 Tekûr: -B/sürüp: sürip B/5 melûl:+ mahzûn B/olup: -B/taşra: daşra B/6 nedür: nedir B/didiler: -T/eyitti:+ ki B/dimez miyem: dimez midüm B/size kim: -B/7 oluñ: olıñ B/8 benüm:-T/didi: -T/Tekûr: -B/9 kaldurdı: kaldurup B/10 diyeyim: diyem B/didi: -T/ Di: -B/görelüm: görelim B/didi: -T/ 11 gönderüñ: gönderelim B/diñüz: diyelüm B/Deñizden öte: Bu deñiz üzre B/12 Harcenevân'dur: Harcenevân'dır B/hisârlar: hisâr B/vardur: vardır B/ 13 olduğuñ: olduğın B/14 diyelüm: diyelim B/ Pes: -B/mübâdeleye: kavle B/15 Cemîᶜ: Cemîᶜi T/ kâfirlerüñ başuña: kâfirin başuñuza B/

T 315[b] 1 ki: kim B/2 üşenmezse: üşenmez ise B/uş... idelüm: sözümüz üstine olup gulüvv-i ᶜâmın idelüm B/3 Bu tedbîri: Ol ᶜâkılsuz kâfirüñ tedbîrin B/ve: -B/4 yazdılar: yazup B/5 eyledi: eylediler B/ nâmeyi alup: alup nâmeyi B/okıdı: okudı B/ tebessüm eyledi: güldi B/6 mutîᶜ:+ bir B/siz... uyarsız: -T/olmıştur kim: olmıştır ki B/batusında... sizi: toğısından gün batısına varınca sürüp sizi çıkaravuz B/7 Türk: -B/anasından: anadan B/düşmendür: düşmândır B/8 şöyledür... sizüñ: biz dahı şöyle bilüñ sizüñ B/korkmazuz: korkmazız B/Elüñüzden: Eliñüzden B/9 söyle: -B/10 bildüğinden kalmasun: -B/didi: diyü B/ gönderdi: kovdı B/soñra: -T/Berahim'e: -B/

Tekûr'uñ: Tekûr'ıñ B/11 aña... kodı: râhib kim adın İbrâhim komıştı B/dîn-i... oldılar: -T/bir gün: -T/turdı: durdı B/yarak eyleyüp: -T/12 bu... halkın: Müslümânları B/vedâ^{c}: vidâ^{c} B/13 geldi: -B/Kilaşpol: Kilaş T/14 Bekr'üñ: Bekr Hazretinüñ B/kerre: kez B/urdı bu: velâyet-i ^{c}âsâ-i Ebû Bekr B/15 sokak... görindi: Hattâ deñizüñ dibi görindi sokak gibi oldı B/andan: -B/

T 316^{a} 1 Hattâb: Hattâb'uñ B/yire: deñize B/2 Velâyet-i... hemân: -T/dahı: -B/3 Tebrîz: Tevrîz T/ Çün: -B/4 anuñ: anıñ B/Server andan: Ammâ durmayup B/itti varup: idüp varıp B/5 zîrâ: -T/ andan... idüp: -B/6 turup: durup B/Kumin ve Kâşân: Kumı ve Kâşânî B/7 turdı: durdı B/8 dahı: -B/turup: durıp B/andan:+ durıp B/Âzer: Lâr B/9 karşudan: -B/10 gelürler: giderler B/ didi: -T/11 didiler: -T/12 kimesne: kimse B/olam: -B/13 ejderhâ: ol ejderhâyı B/viribidi: -T/ 14 dönüñ: döniñ B/ef^{c}âli ve akvâli: ef^{c}âlleri ve akvâlleri B/

T 316^{b} 1 gibi demrenler: -B/2 eli ile götürüp: götürip B/ ejderhâya: ejdere B/3 hemân:+ dem B/4 aña: -B/ urdı: attı B/ağzında tokandı: ağzından dokandı B/5 mâr feryâdlar: ejderhâ feryâd B/canavar... eyledi: bir dahı üç okta ol canavar çözildi. Pes Server ilerü vardı kılıç birle çalup başın düşürdi B/7 Pes:+ Server B/yüzdiler: yüzdürdi B/toldurdılar: doldurdılar B/8 diyâruñ: diyârıñ B/meliki: kavmi ve beğleri B/9 gelüp:+ hürmetler ve B/ta^{c}zîmler B/Aña: Ol beğe B/10 kulağuz: kulağız B/tâ... tağa: -B/didi: -T/ Server:+ Tâ her kim B/11 korkaruz: korkarız B/ varmazuz: varmağa B/didi: -T/Server: Selmân T/12 didi: -T/eyitti: T'de iki defa yazılmıştır/ Server: -T/kuluñuz: kulıñ B/13 turuñ gidelüm: duruñ gideyin B/didi: -T/turdılar: durdılar B/

gâyet: -B/14 çıkıldı: çıktı T/turdı: durdı B/15 görgil: gezgil B/kim sen: -T/didi: -T/

T 317[a] 1 mağâranuñ: mağâranıñ B/oturur: oturır: B/3 Server: Şerîf B/turup: durdı B/revân olup: -B/ gitdi: gittiler T/5 eyitti: -T/geldüñ: geldiñ B/6 Server: Şerîf B/7 taşa ve: taşla B/Server: Şerîf B/8 ol: -T/didi: -T/olmadı: oldı T/Server: Şerîf B/9 tutup: dutup B/dahı: -T/Toğru:+ eyit B/10 kandadur: kandadır B/11 ᶜavrat: ᶜavrat-ı laᶜîne B/Server: Şerîf B/melᶜûneyi: -T/12 ol kandadur: câdû kandadır B/didi: -T/Server: Şerîf B/13 câdû: -B/kandadur: kandadır B/eyitti: eyidür B/ol: -T/14 didi: -T/olgıl: ol T/didi: -T/Pes: -B/ 15 getürüp: getürip B/kayadan... hurd-ham: yüksek yirden bir kaya urdı laᶜîn B/

T 317[b] 1 olup... oldı: cân cehenneme ısmarladı B/seyr: seyrân B/2 ulu: -B/turur: durur B/yanı:+ bir B/ mağâranıñ B/içinde: içine varır B/3 Sen... turgıl: Durgıl bunda B/ben:+ de B/4 bu... kuyu: ol kuyu bu ola B/4 didi: -T/Pes: -B/dört: -B/ kulaçta: kulaç B/5 turdı: durdı B/Pes: -B/6 Gördi... mağâra: Bir ulu mağâra gördi B/ve: -B/ turur: durur B/içinde... yok: nesne yok içinde B/ 7 Nâ-gâh: -B/kulağına... âvâz: bir âvâz kulağına B/9 Anı: Pes B/tururlar: durırlar B/10 Server: Şerîf B/anlara: -B/Ol...iden: Siz ol günâhla B/11 sizi: -B/ᶜaleyhi's-selâm: Peygamber B/kim: -B/ 12 soñra... uyup: -T/mülhak: müstahak B/13 yitmez mi size: yitmez miydi B/öğredürsiz B/ didi: -T/Pes: -B/V'Allah: -B/14 kimseye:+ küllî B/15 kim: ki B/

T 318[a] 1 ᶜaleyhi's-selâm: ᶜaleyh B/2 and... dahı: -T/kim: -B/oldı:+ pes B/3 kimseye: -B/Pes:+ yâ B/ varurlar: -B/4 sâhirler şimdi: şimdiki sâhirler B/öğrenürler: öğrenirler B/didiler: didi B/ Server: Şerîf B/5 turur mısız: durur mısız B/

didi: -T/tururuz: dururuz B/ve: -B/didiler: -T/6 Yâ: -T/7 olmayavuz: olmazuz B/günâhumuzuñ: günâhumuz B/8 biz kim: -B/geldük: geldik B/T/ 9 didiler: -T/Server... urdı: Pes Şerîf mağâranuñ dört yanına nazar saldı nâ-gâh B/10 turur: durır B/bakar: baktı B/11 Server: Yâ Şerîf B/ bunda... turma: -B/12 didiler: -T/kemende: kemendi B/13 sağ ve sâlim: -B/14 Server turup: Pes Şerîf durup B/15 varam: varıp B/Selmân:+ kim B/didi: -T/

T 318[b] 1 Tağdan: Durdılar tağdan B/indiler: inüp B/ Pes... olup: Hemân dem Şerîf Selmân'ı vidâ[c] idüp atına binüp B/2 Çünki: Çünkim B/Server: -B/3 dahı: -B/Türkistân tarafına: Türkistân'a B/gittiler: ol gemi gitdi T/zamânla: -T/4 Mugan: Maga[c] B/bildürmedi: bildürmeyüp B/5 Bir: Gelüp bir B/geldiler: yitdiler B/6 incüği: incüğinden B/ 7 Kıyâsen... vardı: -T/Çün: Çünkim B/8 eyittiler: -B/aluruz: alup B/issiden ve sovukdan: -T/9 didiler: -T/Server: Pes Server B/buña bâç:n'ola T/ kendü dahı: -T/bâç: -B/10 dahı: ve hem B/adamuñ: adam B/ola: -B/ola:+ didi B/Hem... didi: -T/Bâç-dârlar: Anlar T/11 Bu:+ kemik B/[c]Anak'uñ: [c]Anak'ıñ B/12 varup vardı B/gelmiş: varıp B/13 Hazret-i Mûsâ Peygambere B/salavatu'llâhi ve sellem: -B/14 eylemiş: ider B/dahı: -B/ [c]aleyhi's-selâm: -B/15 uzunlığı: uzunı B/

T 319[a] 1 dahı... [c]Ûc'ı: otuz arış yirden yukaruya sıçrar B/urur: urır B/2 tağı... ister: tağa getürip Mûsâ'nıñ üstine bırakmak içün B/Hak'la: Hak B/ ceng... kalmaz: -T/Pes: Hem B/zahmınuñ: -B/4 turmaz: durmaz B/Horâsân'a... kalur: -T/yirde: yire gelür T/yitişür: irişüp B/5 Bir... vara: Ol zamândan bu deme dek hem B/6 olur: oldı B/7 karâr:+ kim B/10 âbâdânlık: âbâdânlığa B/ Râvîler... ol: Pes ol yire ve B/11 dirlerdi: dirler

idi B/ay:+ aña B/ aña her... idi: -B/15 Pes: -B/ yiri: yire B/

T 319[b] 1 bağçe: bahça ve B/revân: revânlar B/2 murg-zârlık: -B/memleketüñ: memleketiñ B/3 oğlan-dur: oğlan B/Gâyetle sâhib-cemâl: -B/ve: -T/4 hesnâdur ki: hesnâdır kim B/5 şehirde: -B/hâ-na: hânda B/bunlarıñ: bunlarıñ B/şehrüñ: şehriñ B/6 kim bile: -T/Server'e: -B/virdi ki: vi-rüp eyittiler B/7 budur: budır B/bu yirde: buyur-dı B/8 oğlanlarumuz: oğlanlarımız B/ toğanlarumuz: toğan B/kız toğar: kızlardur B/ gebe: ki oğlan B/9 yaprakları: yapraği B/10 alu-ruz: alup B/11 anı: -B/ve: -T/içinde: -T/suyı: suyumuz B/vardur: vardır B/sular gibi değüldür: sulara beñzemez B/12 karnumuz: karnumuzı B/ sürerüz: süreriz B/13 üzre: üstine B/otururuz: oturız B/Ta^c^âlâ'nuñ: Ta^c^âlâ B/ve hikmetiyle: -B/ 14 oluruz: olurız B/velî... toğururuz: ammâ toğan kız B/15 Pes: -B/budur: budır B/ve... bizüm: Pes bizüm dahı B/beğümüz: beğimüz B/kız olur: bikr kızdur B/kim: -B/

T 320[a] 1 bu: ol B/didiler: didi T/Server: Şerîf B/2 didi: -T/Andan: -B/3 ider fe-ammâ: -T/4 yüreğinden bir ağrı: aña yürek ağrısı B/varur: varıp B/ yimişi yir: yimişten yiye B/5 bulur: bulır B/tâ: -B/toğurır: toğurır B/didi: -B/6 olup: olıp B/ senüñdür: senüñdir B/7 toğurdan: doğurdan B/8 ^c^aleyhi's-selâm: -B/9 Şît: Şîşî T/^c^aleyhi's-selâm'ı: Peygamberi B/10 zihî:zi T/Hallâk: halk B/11 ^c^avratlara: ^c^avrata B/hod: -B/Seyyid'üñ... işittilerdi: Seyyid'i işidürler B/geldiler... eyle-diler: gelüp ziyâret(e) geldiler B/12 beğleri: -T/ Han... binüp: Han'a dahı gönderip B/15 kurdılar: kodılar T/otururdı: oturdı T/

T 320[b] 1 didi: -T/Çün... Han: -B/Seyyid: Şerîf B/2 Ben: -T/didi: -T/Bânû: Kız Han B/Müslümânlaruz:

Müslümânlarız B/3 olurlarmış: olurlar imiş B/ ol: -T/döndürmiş... gönderdi: nâme göndermiş bizi daᶜvet eylemiş B/4 on: ol B/6 didi: didiler B/ 7 varup: varıp B/Melike: Melik B/Yâ: -T/8 diyâr halkını: diyârı B/getürmişlerdür: getürmişler B/9 kim: -B/turur:durunz B/Raᶜd: Raᶜdî B/bize: -T/10 kendüye: kendü B/Pes: -B/Raᶜd: Raᶜdî câdû B/gönderür: gönderir B/Dönüñ: Döniñ B/11 oluñ:+ dir B/diyü: dir B/seni: sizi B/kuvvetlü: kuvvetli B/12 kurtılmak içün: kurtılmağ-çün B/içün:+ iderüz B/Saltıh'la: Saltıh B/olgıl: ol B/ 13 de: -B/tâbiᶜ olup: olalum B/14 ki: -B/bize: -T/ biz:+ de B/15 velîyu'llâh ve ehlu'llâhdansın: velîyu'llâhdansın B/diyü... iderüz: dirdük B/ didi: -T/

T 321ᵃ 1 eyitti: -T/Yâ... kalmadı: Sabrum kalmadı yâ Bânû B/ol melᶜûnı: anı B/2 anda: -B/vedâᶜ: vidâᶜ B/Tatarlar ᶜavratları: anda ᶜavratlar B/3 ay: gün B/4 olup: oldı B/giderek: zîrâ anuñ yürüyişine adını devirdi B/ki: kim B/5 büyüği ve küçüği: büyük ve küçük B/nefste olmışlar: nefs idüp B/6 idi: -T/ümmî:eyü B/sâlihleri: sâlih B/tâife idi: çoğı ümmî idi B/7 ᶜizzetler: ᶜizzet B/8 konukladılar: kondurdılar B/ve pend: nasîhat B/9 ve: -B/Râvîler... kim: Rivâyettür kim B/Şerîf... Hem: -T/10 yaşarlardı: yaşarlar idi B/yitişse: gelse B/ 11 ulu tağlar: bir ulu tağ B/tağlardan: tağdan B/ bir: -T/12 vaᶜdeñ... oldı: -B/13 alur: alup B/14 varup: varıp B/tururdı: dururdı B/15 ᶜibâdet içinde: -B/cânın: cân B/iderdi+ ve B/

T 321ᵇ 1 turur: durır B/ölü: ölü ölü B/bî-hadd:+ ve bî-kıyâsen B/2 tururlardı: dururlardı B/kavmüñ: kavmiñ B/3 Melik: Server T/varmasañuz: varmazsañuz B/didi: -T/diyicek: diyince B/4 eyittüm:+ ki B/Gel: -T/5 didüm: -T/6 didi dahı: diyüp B/7 ecdâdı: dahı ibtidâ B/turdı: durıp B/

eyledi:+ virdi T/8 didi: -T/Şerîf: -T/ol: -B/ varup: -B/9 kıldılar:+ vardılar B/göñlüme korku: korku göñlüme B/ol halkı: -B/ 10 göricek:+ anlara B/korktum: korktım B/añsuz: añsuzuñda B/11 kimdür: kimdir B/görelüm: görelim B/kim: -B/12 didi: -T/eyitti: eyidür B/ döndüm: tuttum T/Yâ: -T/13 didi: -T/eyittüm: eyitti B/Melik: Mâlik B/14 didükleri: -B/kim: ki B/ 15 bu: bir B/didüm: -T/Server: Şerîf B/

T 322[a] 1 tarlığı: varlığı B/gelmek: gelicek B/2 bilmeyiserdur: bilmeyiser B/4 gelince: gelicek B/taşra gelür: daşra gider B/5 olup: olur B/makâmât görinür: makâmın görir B/6 ulaşur: ulaşır B/ yirin görüp: görip yirin B/7 gitmeğe özler: özler gitmeğe B/âhir: -T/görecektür: görecektir B/ vakitte: vakt B/8 Kadîm'de: Kadîm'inde B/9 didi: -T/Seyyid: Şerîf B/10 didi: -T/11 anda turdı: ol yirde durdı B/Pes: -B/12 anda: -B/vedâ[c]: vidâ[c] B/câdûyı: -B/arayu: isteyü B/14 yire: tağ B/itti: eyledi B/15 belürdi: belürdiler B/

T 322[b] 1 çağırdılar:+ eyittiler kim B/2 Pes Seyyid: Şerîf B/aslı nedür: -B/didi: -T/Anlar: -T/3 Sen: Pes T/4 [c]aleyhi's-selâm: [c]a.s. B/ile: -T/hikâyetini: hikâyetin B/didiler: -T/andan: -B/5 harâmzâdelerdür: harâm-zâdelerdir B/Şerîf: -T/sordı: eyitti B/6 Anlar eyittiler: Eyittiler anlar B/7 Elburz'da: Elburz'dadır B/didiler: -T/Pes: -B/8 itti: eyledi B/10 tardı: -B/şekk: şübhe B/câdû:+ kim B/11 bunda: bundadır B/kulağına... geldi: bir âvâz kulağına dokundı B/13 Kad... kılup: -B/ Seyyid'e: -T/13 Yâ: -T/didi: -T/14 kavimdür: kavimdir B/didi: -T/15 âleyhimü'l-la[c]net: -B/ Râvîler... iderler: bunun hikâyet(i) şöyledür B/ [c]aleyhi's-selâm: b. Dâvûd B/

T 323[a] 1 olmıştı: olmış idi B/2 katında: kaşında B/3 Esmâu'llâh'tan: İsm-i Allah'tan B/[c]Arab: [c]Arabî

B/4 ol isme: -B/iderlerdi: iderdi B/5 her kim ki: kim B/eylerdi: eyler idi B/Süleymân'uñ: Süleymân Peygamberüñ B/6 buluda: bulıda B/günlük: günlik B/yol: yirisi B/7 kim: -B/tokumışlardı: dokumışlar idi B/ve: -B/9 tururdı: dururdı B/ üzre: üzerine B/ve: -B/10 günlerde: -B/ᶜaleyhi's-selâm: Peygamber B/varur: kim varırdı B/11 helâya: âb-hâneye B/12 bilür idi: bildi T/ Süleymân:+ Peygamber B/olurdı: olırdı B/13 dahı... tahta: dahı tahta B/14 Süleymân:+ Peygamber B/ᶜaleyhi's-selâm: Peygamber B/Çün: -T/15 Süleymân Peygamber: -T/idüp: gitti B/

T 323ᵇ 2 vardı: varıp B/deñiz yalısında: -B/3 yaña: yañada B/4 Pes: -B/5 söyledilerse sözlerin: söylediyle sözin T/Âsaf... peygamber: anı Âsaf Süleymân T/6 eyitti:+ Âsaf kim B/Süleymân:+ peygamber B/diyüp dahı: -T/Tevrât: Tevrît B/ getürdiler: getürip B/kitâblaruñ:kitâblarıñ B/ 10 attı:+ ve B/taht-ı... virildi: bu halk tahtı Âsaf'a emânet virdiler B/11 ᶜAcebâ... Süleymân: Süleymân B/12 ᶜaleyhi's-selâm'uñ: -B/13 bu idi kim: buydı kim B/güzel idi: hesnâydı B/ Süleymân: -T/14 tutup: dutup B/ᶜaleyhi's-selâm: -B/15 yapturmışdı: yapturmış idi B/

T 324ᵃ 1 bilürdi: bilür idi B/olmazdı: olmaz idi B/ tahtı... kıldı: tahtından cüdâ düşüp T/2 başa: başına B/geldüğin: geldüğine B/3 itti: eyledi kim B/4 ᶜaleyhi's-selâm: -B/eyledi: kıldı B/tövbesin: -T/6 bir: -T/balığa: balık B/etmeğe: etmek B/ Balığı: Anı T/7 varup: varıp B/ki: -B/8 çıkara: pâk eyleye T/mübârek hâtem: hâtem-i mübârek B/anuñ: -B/9 Pes: -B/kim: -B/vakt:+ kim B/10 anı yutmıştı: yutmış idi B/Süleymân'uñ... geldi: Süleymân'a nasîb oldı B/11 Çün: Çünkim B/ ᶜaleyhi's-selâm es-salavat ve sellem: -B/Hak... hazretine: -B/itti: idüp secdeye vardı B/12

Hâtemi: -T/13 Süleymân'uñ: Süleymân B/ İşittiler girü: -B/devlet... bahtla: -B/tahta: -T/15 ᶜa.s.: -B/

T 324ᵇ 1 ᶜaleyhi's-selâm: -B/2 uzadup: uzadıp B/3 Gördi: Getürdi B/itmişti eyledi B/dahı: -B/ anları... eylemişti: tasarruf eyledi B/4 bu: -T/ toğan: doğan B/kimseleri: kimseler B/5 gördiler kim: -B/cin: dîv B/ve: -T/âdemle mahlüttur: âdem dahı mahlüttır B/ol... bıraktılar: -B/7 horlardur: horlardır B/bunlaruñ: bunlarıñ B/ Hürmüz'le: Hürmez ile B/8 Nefur: Tefur B/ didiler: dirler B/Anlar dahı: -T/horlardur: hordır B/9 meşhürdur: meşhürdır B/dahı: -B/ 10 dahı: da B/horlardur: hordır B/horlardur:+ didi -T/dahı: da B/11 Bunlar da: -B/ve: -B/12 şöyle bilesiz: -B/didi: -T/Server: şerîf B/13 eyitti:+ kim B/şimdi: -B/câdü: -B/kandadur: ne yirdedür B/didi: -T/Andan Minü-çihr-i: Melik-i B/14 eyitti: didi kim B/eteğindedür: eteğindedir B/didi: -T/15 dir: didi B/cinnî: cin B/

T 325ᵃ 1 beği idi: beğidür B/Seyyid'e: Şerîf'e B/dost idi: dost B/2 kardaşlaşurlardı: kardaşlardı B/4 Pes: -B/Seyyid: Server B/iᶜtikâd ve iᶜtimâd: iᶜtimâd ve iᶜtikâd B/cinüñ:+ mü'mini B/5 ki: -B/Ammâ: Ve dahı T/kâfirinden: kâfirlere B/kim: -B/6 eylemezler sahîh: -B/anlar:+ da B/7 cin: -B/budur ve: bu B/8 kalmıştur: kalmıştır B/ve: -B/düşmândur: düşmândır B/Eyle... olgıl: -B/10 didi: -T/ ᶜâdetleri varmış: -T/adamuñ... birle: hîle ile adamuñ B/13 eyidürler: eyidürlerdi B/bizüm: -B/vardur: vardır B/dirlerdi: -T/14 ha: -B/tutup: dutup B/15 ciğerinden: ciğerden B/alurlardı: alurlar imiş B/

T 325ᵇ 1 virürdi: virür B/saklarlardı: saklarlarmış B/ Kaçan:+ kim B/2 ödüñ: ödiñ B/4 eğer: -B/

depeleñ: depelemek gerek B/kanlıdur: kanlu B/ 5 zâlimdür: zâlimdir B/kaçınuñ: kaçın B/6 düşti:+ Andan B/Andan: -B/7 bir yire: -B/8 yüzi idi: -B/Anlar: -T/9 Anlaruñ: Anlarıñ B/sudan idi: sudandır B/10 sil... idi: siller gark ider değülmiş hemân hayvânlayın B/anlardan... geçüp: anları dahı koyup B/11 varup: durup B/ 12 eyledi: ittiler T/Bu... kalsun: -T/bu yaña: -T/ 13 Ata: -T/dirlerdi: dirler idi B/15 didi: -T/ aradı: arardı T/

T 326[a] 1 iderler:+ Sünnîler B/2 Andan: -B/dest-i hattıyla: -B/4 bildiler: bilüp B/Ammâ: -T/şöyle: -T/5 bulup: bulıp B/6 korkup: korkarlardı B/ korkarlardı: -B/Nakildür: Nakildir B/7 olay-azdı: olayazmış B/8 olsun: -T/süci: şarâbumuz B/9 didiler: -T/eyü: muvâfık T/10 gemi: gemiler B/geldi: -B/reîse: reîsleri T/11 Ne değerse: -T/ akçasın: akçasınuñ B/yağa ve bala: bal yağ B/12 didiler: -T/sata süci: şarâbı satup B/13 şarâbı: -T/getürüñ: getüriñ B/didi: -T/14 âhir fuçıları: ikı fuçı şarâbı B/alup: getürip B/Kemâl... zâviye-sine: Kırım şehrinde Kemâl Ata zâviyesinde B/

T 326[b] 1 Ata: -T/3 hâne idi: hânesi vardı B/Saltıh: Şerîf B/bir mescid: hâne mescid T/yapturmıştı B/5 turup: durup B/6 Kemâl: -B/didiler: dirler idi B/andan: -B/gördiler: görmişler idi B/ Tatarlar: Tatar B/kurbânlar: kurbân B/ getürdiler: getürürlerdi B/7 meşhûrdur: meşhür-dır B/erdür: erdir B/Hamiyyet... olsun: -T/Pes... geldük: Ezincânıb çünkim bu yaña B/8 Server: Şerîf B/göndericek: gönderdi B/Sistân'dan: Sistân B/9 sorup: -B/isteyüp: isteyü B/10 idüp: eyledi B/evc-i: -B/11 tağ: tağuñ B/12 saldı: eyle-di B/görinür: görinürdi B/didi: -B/tağ: tağuñ B/ 13 büyük: -B/çıkar: -B/15 urdı: saldı B/şahs du-rur: şahıstur B/

T 327[a] 1 kör: yok B/sen: -T/2 mi: -T/ben: -B/yalñuzsın: yalñuzsız B/Ra[c]d câdûyı: Ra[c]d'ı B/3 vardı: varıp B/halkuñı: halkı B/4 ki: kim B/vasf olmaz: vasfın kimse idemez B/didi: -T/İblîs'ten: -B/5 bu haberi: anı B/turduğı: durduğı B/yirde: yirden B/yire geçti: -B/6 yola: yolına B/7 Nice: Becid B/iderdi: ider idi B/dir idi: eyidür idi B/bu... telbistür: -B/8 üzre: üzre üzre B/9 nâ-gâh: -B/bir... karşudan: karşusında bir şahs B/ne... Anı: -B/10 [c]aceb: -B/11 tururdı: durdı B/13 anlaruñ: anuñ B/14 uludı: ulıdı B/turan: duran B/15 gittiler... Pes: -B/Seyyid: Şerîf B/sürüp: sürip B/ol... asrasına: -B/

T 327[b] 1 giderdi: gitti B/gelüp: yitüp B/2 virüp: virdi B/tururken: dururken B/şîr: arslan B/dahı... eyledi: Server'iñ üstine yüridi B/3 Çün: -B/Seyyid: Şerîf B/şîr... kıcırdadup: -B/idüp gelür: ider B/5 getürdi: getürip B/canavar: canavarıñ B/idüp: eyledi B/6 başı... olup: -B/8 yolına: -B/nehârda: leylde T/revân rûda: revâne B/9 râhtan: derdden B/su... deriñdir: gördi kim su güzel dahı akup gidür B/11 ve tolaşturdı: -B/12 avcına: eline B/kenârdan: kenâra B/13 yaña yüridi: geldi B/çekinü: çekini T/14 süriyüp: süriyü B/15 maymûn kadar: maymûndur B/

T 328[a] 1 idersin: idersiz T/didi: -T/2 tek: -B/Andan: -B/mürüvvet... idüp: -B/4 yir: zamân B/girü: zamândan soñra B/sudan: sugadan T/taşra: daşra B/getürdi: getürip B/her... yire: Seyyid'üñ öñinde kodı kim her biri kaz yumurdası deñlü Şerîf'üñ öñinde kodı baş koyup B/6 Pes: -B/Server: Seyyid B/ol eyülüğı: ile eyledüğin B/7 getürdüğine: getürdüğı B/itti: idüp B/dahı: -B/atına: -T/8 şâmdan... düşti: ahşam oldı B/andan Server: -B/9 indi: inüp B/Pes: -B/ne gördi: -B/tülü: tüli B/10 adam:+ beñzer B/uzanup: uzanıp B/11 ağacınuñ belûtından: -B/görince: gördi bil-

di B/ 12 bilmedi: bildi B/yidi: yiyüp B/ 13 Şerîf ten: Andan -T/Server'e...eyledi: kim bir darb eyleye B/ 14 şaştı: -B/Pes: -B/bende çekti: -B/ 15 eyledi: eyleyüp B/

T 328[b] 1 dahı: -B/sakınuñ: -B/yohsa: -B/sizleri: sizi B/ 2 yüridi: -B/3 yaᶜnî,.. itti: -B/4 nâ-bedîd oldı: -B/ 5 Meseldür: Meseldir B/atalardan ki: -B/ eyülük... kendüyi: eyülüğe kendüyi elbette B/ sen... buñ: eyülüği eyle suya at aka bu B/6 öñine gele: gelüp öñine çıka B/ve: -B/nemek: nemektür T/7 merddür: merddir B/Küfr-i B/ harâm-zâdedür: harâm-zâdedir B/8 ᶜivazını: ᶜivaz B/vâcibdür: vâcib B/9 bu yaña: -B/Seyyid: Şerîf B/turup... indi: ol yirden sefer eyledi B/ sefer eyledi B/sefer idince: gidince B/10 bir: -T/ Türkistândur: Türkistân T/11 ᶜAnak'uñ: ᶜAnak'ıñ B/köprüsine: köprisine B/geldüñ: geldiñ B/didiler: -T/ 12 girü: -B/ 13 ᶜAcebleyüp: ᶜAcebledi B/14 kondı:+ Hem B/ol: -B/15 urup: urıp B/ yir idi: vardı B/

T 329[a] 1 itti: idüp B/Pes ol... olur: -B/ 13 Server... anuñ: ol kârbânuñ B/orta... Server: -B/geçti: geçtiler B/ 15 karşudan: karşusında B/Gelerek: -B/anı: -B/Hızr:+ nebî B/

T 329[b] 1 Hızr:+ nebî ᶜa.s. B/Server... aldı: Hemân Şerîf atından yire inüp seğirdüp elin öpti B/2 aldı: redd eyledi T/3 Hızr:+ ᶜa.s. B/didi: -T/Server: Şerîf B/4 Elburz'da: Elburz Tağı'nda B/anuñ... giderem: anı araram B/sizlere... maᶜlümdur: -B/ didi: -T/5 ᶜaleyhi's-selâm: -B/Server:+ Dün B/ çekme:+ kim B/6 iletiserdür: iletür B/Pes: -B/ geçicek: gidince B/7 tîz tut: -B/irişgil: iriş B/Pes: -B/girü: -B/ᶜaleyhi's-selâm: -B/8 Server: -B/geç: kakan B/didi... Server'e: -B/9 gözüñi: gözlerin B/ Pes: -B/yumdı:+ atınuñ kâmına yapıştı B/10 bir

mikdâr: -B/Gine: Göziñ B/kendüyi: kendü B/11 gayb olmış: yok B/ᶜaleyhi's-selâm'a: -B/ve senâ: -B/12 idüp: itti B/girü: -B/geldi: -B/dahı: -B/13 ᶜazm-i... Akyanos: şehr-i Akyanos'a yakın Akşehir B/şehre: Ak-şehr'e B/14 Nâ-gâh: Tâ kim B/

T 330ᵃ 1 didi: -T/2 Siz: -B/evvelâ: -B/3 Nasrü'd-dîn'dür eğer: Nasrü'd-dîn dirler B/işittüğüñüz: işittüğüñüzse B/didi: -T/Pes: -B/4 içinde:+ nedâmetinden T/5 söylerlerdi: söyler idi B/kitâbında... yazmışlardur: kitâba yazmışlar idi B/hâtırına:+ Server'iñ B/itti: eyledi B/6 Andan: -B/turup: durup B/7 sizlere: size B/görmeğe: -B/müyesser: nasîb B/didi: -T/Pes: -T/8 turdılar: durdılar B/musâhabet iderek: -B/Server'i: Şerîf'i B/9 getürdi: getürip B/kapudan... dahı: evi gördi B/10 Molla:+ billah T/didi: -T/11 bu: -B/mülkümdür: mülkimdir B/değüldür: değüldir B/12 zîrâ:+ anlar B/gice:+ ve B/anlar: -B/Mevlânâ: -B/nedür: nedir B/13 lutfuñuzdan: -B/bildürüñ: bildürgil B/didi: -T/Nasrü'd-dîn: -B/Ol... nesnenüñ: Anlarıñ B/14 ve: -B/hayâlarumdur: hayâlarumdır B/benümledür: benümledir B/Server: Çün Şerîf B/15 işidicek: işitti B/girü... eyledi: -B/Hᵛâce: -B/

T 330ᵇ 1 taşra: daşra B/sözüñ: söziñ B/beher... vardur: bir hâli vardır B/3 meâli: hâli B/4 velîdür:+ dirler B/Hâli... değüldür: -B/Bunuñ B/5 bir... sözlerüñ: -B/hakîkati: hakîkat B/vardur: vardır B/6 bu... kim: kim hadîs B/didi: -T/7 dünyâdan: -B/giderse: gider B/9 anuñ: anıñ B/ᶜameldür bile gider B/10 üçüñ: vücûduñ B/bunlardur: bunlardır B/didi: -T/11 turdı: durdı B/birezden Nasrü'd-dîn: -B/13 bir kaziyye: birisi B/diyü: T/kalbdür: kalbdir B/didi: -T/Pes: -B/meseldür: meseldir B/14 vardur: vardı B/Evliyâ... birinüñ: Evliyâlar hod birbirinüñ B/15 Pes: -B/Server çün: Çün Server B/

T 331[a] 1 bu: -B/2 hakîkat: ehl-i hakîkat B/söylermiş: söyler imiş B/sözi: sırrı T/eylermiş: eyler imiş B/remz imiş: remzmiş B/3 değüldür: değüldir B/ Basrî ve: -B/Ahmed: [c]Arab Ahmed B/gûy: -B/4 söylermiş: söyler imiş B/rumû idermiş: remzler eylermiş B/Pes... Nasrü'd-dîn'le: Andan soñra H[v]âce ile bir kaç gün B/5 vedâ[c]: vidâ[c] B/Gördi:+ kim B/6 görürler: görür B/Pes: -B/7 yüzdürüp:+ dahı B/8 Server'le: Şerîf'le B/görişüp: göriştiler B/geldiler: gelüp B/Server'i:+ durup B/9 sorup: sorıp B/bildiler: -B/Şerîf dahı... sordı: -T/10 i-deler:+ didi B/Server: Şerîf B/attı: atup B/11 tuttı: leşkerle B/eyitti: -T/yarak: yarag B/idüñ: idüp B/oluñ: olıñ B/ve: -B/12 gâzîler Rûm-ili'nde: bu Rûm-ili'nde gâzîler B/şehrine gelsünler: şehrinde cem[c] olsunlar B/Her... Müslümânlar: Müslümânlar dahı gelüp B/13 hâzır turdılar: hâzırda durdılar B/Ol: Evvel B/ diyü: -T/14 kodı kardaş: komıştı karındaş B/ Tunca: tâb-hâne T/bir burcı: burç T/15 adına... dirlerdi: -T/gâzî:+ dirler B/her zamân -T/ çıkardı: çıkup B/çevre: çok B/

T 331[b] 1 Anuñ yanında: -T/Dimetoka: Azdımotok T/ dirlerdi: dirler B/iderdi: ider idi B/Bir gice... kodı: Çün anda karâr eylemişti. Bir gün gice ile sürüp ol-kal[c]aya vardı T/3 kemend: kemendin B/sürdi: sürip B/4 idüp: ider B/5 Muhkem... bağladı: Kızı dutup muhkem bağlayup B/6 sarâyda: sarâydur B/bindürüp... Pes: bindürdi daşra gelürken B/7 anı: -B/ tuydılar: duydılar B/hemân:+ dem B/turup: durup B/İlyas'ı:+ kim B/8 üştiler: üşti B/ata bindi: atına binüp B/ çıkardı... hemân: -T/9 Yâ mu[c]cizât-ı... urdı: -T/ve ...kızla: -T/aşağa: -B/burnı idi: burnından B/10 Burçtan... kendü: inip B/Allah... taşra: sıdk-ı be-rekâtında nesne olmayup su deriñ olmağın atı yüzüp daşra B/12 buyruğı budur: buyruğıdur B/

kimesne: kimse B/14 anda olan: -T/oldılar: olup B/Eyittiler... didi(ler): -T/hisâr: hisâruñ B/ gitti: -B/15 tururs ız: dururs ın B/Türkler: Türk B/evümüzde dahı: dahı evümüzde B/komazlar: komaz oldılar B/

T 332[a] 1 olmaluysa: olmalı ise B/didiler: -T/Pes: -B/2 buyuruñ... görelüm: -B/didi: -T/3 Nasrânî: Nasarâ B/turalar: duralar B/ceng: ceng-cü B/4 ideler: idelüm"didiler B/perâkende kâsidler: -B/5 ya... virürüz: -B/6 berü: bu B/bunda kaldılar: -T/ 7 râvîler... kim: -B/Server... çün: Çünkim Şerîf B/8 çevre... taraftan: Çün Müslümânlar ve B/9 Andan soñra: ve T/İshâk... geldiler: İshâk Gâzî geldi. Andan İbrâhim Gâzî geldi. Andan İsmâ[c]îl Gâzî geldi B/10 Meliki: Beği B/İshâk:+ Gâzî B/ ve: -B/yirde... îmân: yirden kim Sünnîler B/11 yüzden: yüz B/gâzîler: dahı B/Fî-sebîli'llâh:+ gâzîler B/diyüp:+ kim B/12 kondılar turdılar: konup durdılar ve B/13 ser-nefer-i küffâr: küffârdan B/Tekür-ı la[c]n: la[c]în Tekür B/14 olan küffâra: -T/Pes: -B/15 Çeh: Çih B/

T 332[b] 1 Çengis: Çerkes B/Ve... berü: -B/oldılar: olıp gelmekte B/2 Ve... bu: Geldik bu yaña B/evvel: -T/3 ve: kim B/ki Rîm durur: -B/Efrenc: Nice B/Portuka: Fortukal B/Katalya: Kaştalı'dan B/4 Latin'den: Latin B/bunlardan: bunlar B/gemilerle: gemiler ile B/5 Pes... gelen: -B/6 [c]aleyhi's-selâm: [c]a.s B/yudup: -B/karnında: -T/götürüp: götürip B/7 anda... yatmıştı: soñra ol yirde çıkardı B/ idüp: idinüp anda B/8 gelmedi: -B/korkup: korkıp B/9 anuñla: yeñile anlar B/idüp: eyleyüp B/ dahı hemân: -B/10 urdı: urıp B/dikti: -B/11 kâfir-i: -B/çerisi: leşkeri B/kondılar: cem[c] oldılar ve B/12 Rüm kâfirleri: kâfir B/14 kıldı: eylediler B/kığırup: kığırdı B/15 andan Tekür: kendü B/[c]azm-i... itti: -B/Bu (T'de iki defa yazılmıştır)

T 333[a] 1 dahı Sırf ve: -T/adam kadarı: kadar adam B/ leşkerle... dahı: her taraftan cem[c] olup B/2 on: -B/küllâr B/cümle... yörede: cem[c] olup Tekür'a [c]arz eylediler Hemân dem mel[c]ûnlar yürtyüp B/3 gelüp aña: aña gelüp B/Tekûr... katlandılar: -T/ 4 Pes: -B/Server-i... Saltıh: Şerîf B/5 tokandı: dokundı şöyle kim B/7 Cümle... varup: Pes korktı T/bir: -B/vardur" diyü: var" diyüp B/ üzerine:+ de B/8 eylediler: ittiler B/anda: -T/ turdılar: durdılar B/9 Pes: -B/Baba'nuñ: Baba B/Seyyid: Şerîf B/varup tururlardı: gelmişlerdi B/ol yir... eylediler: -B/10 Çün: Pes B/geldi: gelüp kurbânlar eyleyüp B/11 Endriyye... çerisine: ol enbüh leşkere gelüp B/12 bulıştı kavuştı: bulıştılar B/Cümle: -B/anlar bu Tekür'uñ: beğler Tekür'ıñ B/üç yüz... idüp: Cem[c]ân beş yüz biñ kâfir hemân dem B/14 hamle ittiler: -B/Pes: Bu B/dahı:+ bu B/saf: saflar B/15 turdılar: durdılar B/

T 333[b] 1 bî-pervâ ve bî-bâk: -B/2 kişiler: leşker B/ bunda: -T/azdur: azdır B/Kardaşum: Karındaşum B/saluñ: salıñ B/3 didi: -T/ vezîrleri: vezîrler B/4 tar: dar B/üşenme: -B/ didiler: -T/Rümîlerden: Rûmî Müslümânlardan B/İlyâs-ı Rûmî: İlyâs Gâzî B/5 merd-âne... diledi: dahı çağırdı kim B/İy kâfirler... didi: -T/Bir kâfir: Hemân dem bir bahâdur kâfir vardı B/ ilerü: meydâna B/6 gördüñ: gördiñ kim B/ Mesîh... döndüñ: -B/7 girgil: gir B/seni... eyleyeyim: senüñ suçuñı bağışlasun dilek ideyim B/ didi: -B/İlyâs-ı Rûmî: İlyâs Gâzî B/gâyet: -T/8 seyf [c]uryân... kıldı: Ol kâfiri amân virmeyüp helâk eyledi depeledi T/9 depeledi: helâk eyledi B/ kimse... meydânına: meydâna kimse B/10 attan: atından B/atınuñ... tengin: kulak B/ muhkem... oldı: -B/11 kâfirlere: leşkere B/ve gâzîler: -B/deptiler: depindiler B/urdılar:+ Bir

ceng-i ᶜazîm oldı. Şöyle kim Müslümânlar bir katre deryâya düşüp gibi düştiler dahı top olup iki gün iki gice ᶜazîm ceng oldı. Aç ve susız zebûn oldılar. Şerîf Hazrete her dem çağırurdı kim "Birbirüñüzi ayrılmañ" dirdi B/12 Pes: -B/ Tekûr'uñ: Tekûr'ıñ B/13 üzre: üstine B/14 Ahmed:+ Gâzî B/İbrâhim:+ Gâzî B/İlyâs:+ Gâzî B/ çıkageldiler: -B/yüridiler: yüriyüp B/15 kırdılar: kırınağa başladılar B/Server... saldı: Server Tekûr'ı gözedip üstine vardı B/anı: -T/ turursa: dursa B/

T 334ᵃ 1 hemân: hemân dem B/Tekûr: -B/gidivirdi kaçtı: kaçup gidivirdi B/2 sındı: sınup B/her yañadan: -B/kaçmağa... tuttılar: yüz kaçmağa duttılar B/rızkların: rızk B/döktiler tağıldılar: dökildi kaldı B/3 çokluk... yağmaladılar: Ol çoklık mâlı tağlar gibi yığdılar B/Çok: Çoklık B/ve: -B/4 Server gâzîlerin... yaña: Server gâzîler cemᶜ olup bayram idüp ölülerini namâzın kılup defn ittiler. Bâkîsi kimi sağ ve kimi yaralu, ol kim yaraludur esîrlerle, mâlla Endriyye'ye gönderdiler, ol kim sağdır cemᶜ olup Şerîf'le Tekûr'ıñ ardınca İstanbul'a geldi. İçine girüp kaçan kâfirlere kapuların berkidüp vakitlerine hâzır durdılar ve bu yaña B/6 gönderdüği: -T/Raᶜd câdû: câdû Raᶜd B/7 kim Raᶜd : -B/ ola: -B/ala: alup B/8 Pes:+ bunlar bunda ezincânib çünkim B/Tekür'üñ ardınca: -T/ geldi: gelüp B/naᶜra urdı: haykırdı B/9 serâsime oldılar: -B/Pes: -B/Server: Şerîf'y B/çağırdı kim: eyitdi B/komazam: komazın B/10 giresin: dahı girüseñ B/Pes: -B/Çün Tekûr: Tekûr çün B/11 deñize girüp: -T/Tuna'ya girüp: Tuna'dan dahı B/12 Nâ-gâh: Meğer B/ᶜâlem: -B/13 Meğer anda: -B/Ak-deñiz'den iki balık: iki balık Ak-deñiz'den B/14 geçti: geçüp B/gitti: -B/taşurup: daşurdı B/koydı: koyup B/15 Kostantîniyye: İstanbul B/Taşra: Daşra B/

T 334[b] 1 temâşâsına: temâşâya B/taşra: -B/üzre: kenârına B/ol...dönüp: -B/turdı: durdı B/3 taşra: daşra B/4 gemi: -B/girü: -B/5 şehre:+ vardı B/6 turup: durup B/Saltıh: -B/7 turdılar: durdılar B/ tayandılar: -B/geldi: gelüp B/ki: -B/9 aşuru: aşurı T/10 kudretinden: kudretinde T/11 Tekür: Tekür-ı laᶜîn B/turmıştı: durmıştı B/12 tururdı: dururdı B/13 amân istedi: amân amân didi B/14 virdi: virmedi T/kâfir idi: kâfirdi B/15 Kilaşpol: Kilaş B/

T 335[a] 1 beği idi: beğiydi B/Ol:+ da B/Dimügül: Rimüdgül B/2 andan Müslümânlar: Müslümânlar andan B/ve: -B/turdılar: B/3 Yâ: -T/4 azık:+ yok -T/Tekür: -B/zamânından... böyledür: zamânında B/5 bağladılar: bağladı B/tuttılar: -B/Bu şehr... görmedi: -B/7 ol:+ kim B/Nice... gidere: dilese girü göndere B/8 didi: -T/Râvîler: Pes râvîler B/şöyle: -T/kim: -B/11 görüp: görip B/ taᶜaccübe varup: ᶜacebe kaldılar B/biñden artuk: biñ B/12 Endriyye'ye: Edirne'ye B/13 Endriyye'ye: Edirne'ye B/İstanbul'uñ hisârından: hisârdan B/14 taşra: daşra B/çıktılar: çıktı T/ pes: -B/ol... gelüp: -B/15 yaturdı: vardı B/

T 335[b] 1 tutup: dutup B/kuvvet idüp: -B/girü: yine T/ sıçrayup: sıçradı B/2 süvâr... Bu: -B/Server'de: Server B/nişân gördiler: nişânın gösterdi B/ Server: Şerîf B/4 omuzından: omuzındı T/5 üzerine: üzre B/Koğrı... laᶜîne: Demkül-i laᶜîne ve Koğrı B/Kilaş: Kilaşpol B/6 didi: -T/geldi: gelüp B/Demük'e: -B/ Demkül B/8 tağ: dağ B/9 alup: almış B/gelüp der-pençe: -B/hemân... var: ardında üç kişi var hemân B/10 Çünkim Demekül: Demekül çünkim B/korkusından: korktı kaçup B/11 tuttı dahı: duttı da B/12 eli ile: eliyle B/çomak... tutup: çomaklayın duttı B/ urdı burç: eyle urdı kim ol burç B/14 Server: Girü B/kesti: kesüp B/Pes: Girü B/

336[a] 2 Server'i: Server B/kişi ile: kişiyle B/3 pes: -B/beni... korkudur: neyle korkudur beni B/Zîrâ... sürüp: Serhasla sorup T/4 kâfiri:+ çün B/hemân: -B/urup: urıp B/5 turamadı gidivirdi: -B/6 kim gele: geldi B/yitişüp: yitüp B/7 anlara: -T/8 Kilaşpol'a: Kilaşpoş'a T/9 kimesne: kimse B/Server: Şerîf B/anda: -T/bu: -B/kim: -B/10 Husrev:+ ve B/idi:+ ve T/11 melikine: beğine B/Saltıh:+ dîv B/12 Kilaşpol beği: Melik-i Kilaş B/13 ᶜazm... gittiler: ᶜazm-i Şerîf idüp gitti B/14 tutup: dutup B/Pes: -B/15 didi: -T/Pes: -B/hâl: hâli T/nedür: -T/didi: -T/Server: Şerîf B/kâfirden: kâfire B/

336[b] 1 sordı:+ kim B/Kilaşpol: Kilaş B/hâldedür: hâldedir B/Üşte: İşte B/2 geliyorurlar: geyürürler T/didi: -T/turup: durup B/4 urup: urıp B/5 girdi: girüp B/6 gine: -B/7 piyâde olup: -B/takup: dakup B/8 tuttı: duttı B/9 Pes: -B/elinden: altından B/savıluvirdi: savılup B/tokandı: dokundı B/yire: -B/10 Ol... şâhı: eren şâhı B/dikti: kodı gitti B/Bu bizüm: Bizüm bu B/11 hînde: hâlde B/Er-taşı: Er-kayası B/turur: durur B/12 harâca: harâç B/leşkeri: -B/13 gitti: gittiler T/14 yitişmişti: yitişüp B/15 kılurlardı: kılurdı B/

337[a] 2 dek: değin B/3 beğini: beğin B/Efrenç: Firenç T/ve Rîm beği: -B/4 tutılan: kalan B/buyurdı: -B/ittiler: eyledi B/5 getürdiler: -B/6 bu hâli göricek: içinde kâfirler B/Server... girü: Leşker-i Server B/8 asılanları:+ gelüp dahı B/dahı: -B/9 andan: da B/Firenklerüñ... bildi: Firenkler kaçup gittükleri maᶜlûm oldı B/ᶜazm-i Endriyye: Edirne B/10 feth ve zafer le: fetihle B/kendü: -T/idüp: itti ve câme tagyir idüp B/11 irişüp turdı: yitişüp durdı B/Kakum:+ Şâh B/12 göricek: görince T/13 turan: duran B/didi: -T/14 Kakum:+ Şâh B/Yiğidüm: Server B/15 sûrette: + ve B/didi: -T/

T 337[b] 1 didi: -T/beğ: -T/yirlü yirine: yabana T/2 Saltıh'tan... var mı: Saltıh'ı bilür misin B/didi: -T/3 andan... deprenüp: -B/aña: -T/bastı: urdı B/ 4 kâfirüñ... düşti: dahı başın kesti B/Sizi: -T/ diyüp: diyü B/5 getürüp: getürip B/Pes: -B/6 kesti:+ ve B/beğini depeledi: beğin öldürdi B/7 turdı: durup B/Leh... beğlerinüñ: Çih Lih beğlerine geldi B/8 çıktı:+ ve B/9 urup: urıp B/10 didi: -T/Server'üñ: Server'iñ B/11 didi: -T/12 siz: sizler B/13 Geldiler: -T/tururlar: durdılar B/ fırsat: fursat B/14 dirler: diyü B/didi: -T/ Endriyye'ye: Edirne'ye B/15 saluñ: salıñ B/ tutup: dutup B/ulayup: katup B/

T 338[a] 1 varup: varıp B/2 üç:+ yüz B/Endriyye'ye: Edirne'ye B/3 varup: varıp B/4 gelmeğe... idüp: -T/ gelmedikte:+ ezincânib B/5 oldı: -T/turdılar: durdılar B/ölen: -B/ve: -B/helâkin: helâk B/6 figân B/ve: -B/mâtemler: mâtem B/8 Tekür'den: Tekürlardan B/devlet: -T/9 Lâ-cerem:+ ki B/10 Oğulları: Oğulların B/geçüp: -B/oldı: oldılar B/ 11 sürdi: Şerîf B/didüği: va^c^d ittüği T/12 tururlar: dururlar B/13 oluñ: olıñ B/içlerinde: içlerinden B/14 tîz: tîzde B/taşra: daşra B/ dirilüp: dirilesiz B/bulışavuz: -B/diyüp: didi B/ 15 arslan... yirlerinden: -B/turdılar: dahı durdılar B/

T 338[b] 1 bölüğine: bölüğe B/2 ve: -B/3 gâfil: gâfilen T/ ve ben falân: -B/5 añsuzda: añsuzuñda B/anlar: atlar B/6 ol kâfir... urup: na^c^ralar urdılar ol kâfirler dillerince urıp B/7 Tîzde: Tîz B/gelüp... çıkup: çıkup tağa B/9 turdılar: durdılar B/Ne gördiler: -T/kat^c^â... yad: -B/yok: yoktur B/10 oyuk buyuk: -B/11 rüsvây... kırgun: râst kırgun rüsvây B/12 gelmedin: gelmedi T/Türk'üñ: Türkleriñ B/13 geldiler: geldi B/gice ile: giceyle B/kendü: -B/14 turur: durur B/kim: ki B/15 Biz:+ de B/dahı: -B/varduk: vardık B/

T 339[a] 1 ba[c]zısı: nısfı B/turalum: duralım B/2 dahı: -T/ gelürdi: gelür B/beğ: biñ adam B/3 korktılar: korktı B/4 uyumaz oldılar: uyumazdılar T/ çıkuñ: gidüñ T/5 atluyla: atlu leşker ile B/6 yayak: yayan B/yitiştiler: irişdi B/hâlüñüzi: hâlüñüz B/hod: hod B/7 ve: -B/turursız: durursız B/diyüp: -T/8 çün: -B/9 Pes:-T/eyitti: eyittiler T/tağdan: tağlardan B/10 âdem-zâddan eser: âdem eseri B/didi: -T/11 Endriyye'den: Edirne'den B/geldiler yitiştiler: yitiştiler geldiler B/12 Server'le: Server ile B/göriştiler:+ dahı B/Müslümânlar: Müslümân B/13 binmişlerdi: -B/14 pes:+ Server B/dahı: -B/15 nakkâre:+ boru B/uruñ: unñ B/

T 339[b] 1 görelüm: görelim B/turdılar: durdılar B/olup: olıp B/2 tağ başından: tağdan B/na[c]ralar: na[c]ra B/urup: urıp B/geldük: geldik B/3 toğmazdan öñdin: toğmadın B/4 geldiler: geldi B/5 bindiler: bindi T/turuñ: duruñ B/6 gördiler: di T/9 hiç:-T/bakmazlardı: bakmazdı B/10 Bu:+ galaba B/11 dahı: -B/getürüp: idüp dahı B/kâfirlere: kâfire B/bu... girdiler: cenge girdiler. Bu taraftan B/12 turup: durup B/14 Hak... Hazretine: Hakka B/ve... senâlar: -B/idüp... kim: iderdi T/15 halka... heybeti: halkuñ heybet B/düşer üzerlerine: düşürürsin B/nâ-gâh: gâh gâh B/

T 340[a] 1 urup: ururdı B/2 urdı... oldı: ile zahm urdı kim B/alup gemiye: gemiye alup B/girdiler: -B/3 gemi ile: gemisiyle B/4 kâfirler kırıldılar: kâfir kırıldı B/artuk: ziyâde B/kâfir: -B/eylediler: eyledi B/6 kâfirler dahı: dahı kâfirler B/ gönderdiler: bile ve B/7 gâzîler... eylediler: anda şenlik ve donanma ittiler B/8 Pes: -B/kâfirler: -T/berr ü bahr: -B/9 bu taraftan: Ezincânib bu yaña B/gitti... yitti: kaça tahtına yitti B/kâfir: kâfirler T/yirlerine: yirlü yirine B/varup: varıp

B/11 eyledi: eylediler B/12 tonattılar: donattılar B/14 işte: -B/geldük: geldik B/nakl olındı: -B/15 Kıssa-i... varduğıdur: -T/sınup: sıngun B/kaçtılar: kaçup B/

T 340[b] 1 varup: varıp B/deñiz içinde: içindeki B/ tururlardı: dururlardı B/2 Ol beğüñ: Ol vakt ol beğ B/3 Madil: Mavil T/4 kaçan: kaça T/sıngun: varan sıngun B/yanına: yanında B/5 yidi: -B/ gemi... deñizden: gemiye binüp T/ol vakt: -T/ taşgun: daşgun B/6 ol: -B/tarafından: tarafına B/ataya: adaya B/7 gâfilken: gâfil iken B/dahı: -B/toplar: toplar B/8 dahı yüriyüp: -B/gittiler: gelüp B/Server... Saltıh: Server Şerîf B/9 anda... vakt: ol vakt anda değül idi B/10 kalmış idi: kalmıştı B/hemân yaptılar: yapup B/11 başaramadı: beceremezdi B/12 Dahı: -B/girü: -B/13 Madil: Mavil T/gitdi:+ ezincânib B/Server: Şerîf B/14 gâzîlerle:+ toyum B/Çünkim... pes: Bu kâfirlerüñ fesâdın işittiler bildiler dahı Server'e el Müslümânlar Garmus'tan T/15 pes... getürdiler: Server buyurdı kim bir gemi hâzır ittiler B/

T 341[a] 1 Server: Şerîf B/metâ[c]: metâ[c]ın B/getürmişti: -B/satup: -T/2 girü: -B/eyledi idi: olınca B/Pes: -B/Server: Şerîf B/aña yalñuz: yalñuz ol gemiye B/atı: atın B/3 pehlevân:+ yiğitler B/ilerü: -B/ Seyyid'e: Şerîf'ten B/yalvardılar: destûr dilek eylediler B/Bizi:+ dahı B/men[c] eyle: yağma T/4 Pes... girdiler: Pes Şerîf anları dahı gemiye koyup B/tutup: dutup B/5 Dimetoko: Arumnuk B/ vardılar: irdiler B/su: sunuñ B/6 gönderdi: getürdi B/7 didi: -T/Pes: -B/ittürdi: eyletti B/8 gelür: gelüp B/9 girür idi: girdi B/10 Server'i: Şerîf'i B/gelüp:+ dahı B/11 dahı: -B/olmayup: olmadı B/gitti: gittiler B/geldiler: gelüp B/12 boğazdan: -B/taşra: daşra B/Ol: -B/gemiye...

eylediler: dahı karşu gelüp hürmetler ve ri^c^âyetler eyledi B/13 Server: Şerîf B/dimedi: dimeyüp B/Semendirek: Semendirek'e T/14 Çün: Çünkim B/ol bir: anda bir B/idi: vardı B/buluda: göğe B/15 idi: olmıştı B/Ol... yapmışlardı: Ol tağ başında bir sarp kal^c^ası vardı B/Pes... içinde: -B/

T 341^b^ 1 bu... var idi: Kızı ve hazînesi Garmus'ıñ anda olurdı B/Server... göricek: Şerîf ol tağ görince B/sürdiler: sürdi B/urup: urıp dahı B/3 görüp: görince B/Pes hemân: Hemân dem B/4 berkittiler: berkidüp B/turdılar: durdılar B/ki: kim B/sarp ve: -B/kal^c^adur... olursa: kal^c^a cengle alınmaz B/5 pes turdı: hemân B/girdi: girüp B/6 Çünkim: Çün B/7 Ben: Bir B/beni: -B/tuttı idi: dutup âzâd iderdi B/8 eyledi: idindi B/fırsat: fursat ruhsat B/9 bulup: bulıp B/Meded... aluñ: -B/burcında Garmus'uñ: -B/10 bizi ne vech-ile: ne vech-ile bizi B/11 istersin:+ didi B/Saltıh'sın: Saltıh kendüsin B/aldayamazsın:+ yüri B/12 Server: Şerîf B/13 gel: -B/beñzetme:+ didi B/al: aluñ B/14 tutar: dutar B/oluñ: eyleñ B/15 Mesîh... olsun: -B/ağladı: ağlayup B/İncîl... âyet: bir kaç âyet İncîl B/

T 342^a^ 1 Kıza: -B/2 bu: -B/değüldür: değüldir B/didi: -T/inanma oldur: inanmañuz oldır B/4 olma: olmañ oldır B/didiler: -T/5 Bu... kimlerdür: Bunlar kimlerdür gelenler B/didi: -T/Server: Şerîf B/figânlar idüp: figân eyledi dahı B/eyitti: -T/İy: -B/6 bu sözi: bunı B/7 eyitti: -T/korkusından: korkar B/8 ditrer görüñ: -B/Saltıh:+ ve T/kendüdür: kendüdir B/bir bî-çâre -B/gelüp tutmasınlar: diyüp dutmasunlar B/10 biz... bu: -B/Saltıh'tur: Saltıh'tır B/didiler: -T/Nigâr: Kız B/11 turdı: durup B/zülf-i siyâhı gibi: -B/İy: -B/12 Türkler: Türk B/didi: -T/13 bedene:

beline B/bağladılar: bağladı B/14 hisâr: hisâruñ B/geldi: gelüp B/15 yâ Nigâr: -B/ Saltıh düşmânumuzdur: Saltıh'tur B/Server: Şerîf B/

T 342[b] 1 ilerü... gelüp varıp B/söyleme: söylersin B/2 boğazından: boğazdan B/tutup: dutup B/3 bir: -B/tokandı: dokundı B/beynisi... geldi: hurdhâm oldı B/4 didi: -T/6 Meryem Bânû: Kız B/bu hâli: bunı B/7 dahı: -B/açtı: -T/9 hisâr: hisâruñ B/10 Ol idi: ol-ıdı B/gâzî... gelüp: gâzîler yitişü gelüp B/11 iriştiler: girdiler B/T'de bir yaprak boşluk var.

T 344[a] 1 Çok: Gelüp hisâra girdiler çok T/3 senüñ: seniñ B/kâfirleri... ittiler: -T/İçinde... oldılar: Şerîf gider olıcak Gâzî Ahmed'i ve Tâhir'i ve ᶜAbdu'llâh'ı ve Râhib İbrâhim'i kodı. Soñra vehm idüp altı gâzî dahı kodı on kimse oldı hisârı hıfz ideler B/6 Pes andan: Ve andan soñra B/7 çıkardı: çıkar gâh gâh B/dahı: -B/ol sadâ işidilürdi: anuñ sadâsı işidilür idi B/9 anuñ: anıñ B/ol: o T/10 hakîmlerden kimesneler: hakîmler B/11 didi: -T/Andan... gelüp: dahı tağdan inüp B/ᶜİlmroz: ᶜİlmenroz B (İmroz)/12 gittiler -B/İd: -B/biri:+ dahı B/13 biri: bir T/ Madil: Mavil T/14 Pes:+ Seyyid B/Alaman: ᶜİlmenroz B/15 boş ve tenhâ idi: tenhâ kalmıştı B/Hemân dem: -T/Müslümânlar: gâzîler B/ çıktılar: çıkup B/gelüp: yüriyiş idüp B/

T 344[b] 1 girdiler: -B/çıktılar dahı: soñra çıkup B/ naᶜralar urup: naᶜra urıp B/2 dilediler: diledi B/ Pes anda İlyâs'ı: Andan İlyâs Gâzî'yi B/gâzîyle: gâzî B/3 ᶜazm eylediler: ittiler ᶜazm B/Aña: -B/ gelüp: -B/değşürüp: tebdîl idüp T/4 kalᶜa: kalᶜanıñ B/urup: urıp B/6 çıktılar: çıkup B/anı... birle: -B/girdiler aldılar: sakladılar daşra çıktılar ve girdiler B/7 eylediler: idüp B/

adanuñ: adanıñ B/8 sakladılar:+ dahı B/vardı: varmış B/girdiler: girüp B/9 bile: -B/halk birle: halkla B/urup: urıp B/kâfirler: kâfir B/10 aldılar: alup B/Andan... Geldiler: Cezîre-i Baz'a geldiler SB/11 öñinde idi: öñinde bekler idi B/ Ol... tuydılar: Anlara didiler B/12 cezîrelere: cezîreleri B/bildürmek içün: bildürmek-çün B/ 13 Meğer kim: -T/Pes: -B/14 Garmus:+ dahı B/ Madil'de: Madi'de T/dahı: -T/15 leşker... itmişti: -B/idi: vardı B/Pes... çün: Çün Server B/

T 345[a] 1 geldi: gelüp B/kığırdı: kığırtı B/şimden girü: -T/2 varup: varıp B/gidesin... digil: ilet git râst eve var bu hisâr halkına eyitgil B/Saltıh: -T/3 düşmân: düşmen T/değüldür: değüldir B/Falân: Bunca B/4 digil: eyitgil B/ki: -B/Kimseye: kimesneye B/girü: y-T/5 yanında... kişi: on kişisi B/Pes: -B/bu...varup: varıp bu sözi B/6 hisâra: ol hisâr halkına B/hem: -T/Siz:+ hod B/ki: -B/7 didi: -T/Pes:+ ol B/erdür: erdir B/bu er: buña B/ ya[c]nî: -T/8 diyüp: didiler dahı B/kâfirler: -B/ geldiler: gelüp B/Server'e: Şerîf'e B/du[c]âlar: du[c]â B/9 mutî[c] oldılar: -B/bu: -T/10 didi: -T/11 didiler: -T/Kurduñ koñşısı: Kurd koñşısın B/12 geldüñüz koñşuñuz: -B/Endriyye'ye geldiñüz: -T/ol: -B/13 bağladı: bağlayup B/14 Husrev... kaldılar: üç kimesne kaldı biri Husrev ve biri Hasan ve biri Yûsuf kaldılar B/bindiler: binüp B/15 Geldiler: gelüp B/taşra: daşra B/geldi: gelüp B/eyledi:+ gitti B/cezîre... oldı: -B/

T 345[b] 1 getüren: -T/gördi... gitti: gemi alup kaçtı. Gemide kimesne bulınmağın kaçtuğın Server'e didiler B/2 Server: Şerîf B/ol... gördi: -B/3 Pes sürdiler: Sürip B/tağa: dağa T/çıktılar: irdi çıkup B/diñlendiler: -T/Şerîf: -T/anda: -B/ Yûsuf'ı:+ üçin anda B/4 kodı:+ tenhâ B/kendü:+ sürdi B/[c]azm-i: -B/idüp gitti: eyledi B/görüp:

görip B/5 virmişlerdi: virmişler idi B/ hâzırladı... ortaya: hâzır hemân dem Şerîf orta yire B/6 Hây meded: Hây gördüñ mi B/Cebe ile bulınmadum: Cebesüz bulınmışam B/Ne: -B/7 Ahmed:+ Hazreti B/beni: -T/Gâfil... eylemedi: Allah Taᶜâlâ beni yâd eyledi T/Dahı: Hemân dem B/urup: urıp B/8 Muhkem: -B/Velî... eylediler: -T/9 bir... oyluğında: oyluğına zahm urdılar B/Pes... düşdi: Ceng eyledükçe Şerîf zebûn düşüp B/10 Küffâr: Küffârla B/eylediler: eyledi B/Bir... zahm: Ammâ bir zahm dahı B/11 kâfirler:+ anı B/ittiler: idüp B/12 Alduk: Aldık B/Server'üñ: Server'iñ B/Her... yürdiler: -B/13 Pes: -B/bâzûsına: bâzûsında B/zahm: zahm-dâr B/kan... oldı: -B/Server: Şerîf B/eyledi: eyleyüp B/14 ceng eyledi: muhkem ceng itti B/oldı:+ ve B/ol bir... ziyâdeliğinden: hem zahm-dâr olup kan çok akdı zahımlu eli uyuştı ve zebûnlığından B/

T346ᵃ 1 eyledi:+ kim B/dağa... gide: dönüp tağ gide B/ turmayup: durmayup T/Server bayıldı: Şerîf bayılup B/2 tayadup kendüzinden: dayayup kendü B/Pes: -B/3 geldiler: -B/Server'üñ B/ kemend: kemendler B/14 duttılar idi: dutalardı T/nâ-gâh:+ kudret-i Sübhâna yitişti B/hemân:+ dem B/bir: -B/5 eyledi: eyleyüp B/çıkardı: çıktı B/gördiler: görip B/dönüp: -B/kaçtılar:+ durmadılar B/6 çağırdı kim: -T/Bre: Bire B/duruñ: durıñ B/Girü: -B/7 süñü birle: -T/süñüsinden... çıkardı: girü odlar saçıldı B/anda: -B/ulu: ulı B/ 8 yaşıllar giyer: yaşıl değir B/tutar: dutar B/9 Pes yukarudan: Hemân dem papaz B/10 ᶜaleyhi's-selâm'dur: ᶜaleyhi's-selâm'dır B/bunuñ: burıñ B/bir: -T/dahı... döndür: var dahı yire ursa âvâzı cihânı dutup B/11 düşmân: düşmen T/ 12 ol idi: ol-ıdı B/ᶜaleyhi's-selâm: ᶜa.s. B/13 kâfirler: kâfir B/14 hisâruñ içine: hisâra B/

girüp: girdi T/burca çıktı: -T/ᶜa.s.: -B/hemân dem: -T/Server'i: Şerîf B/tonıyla: -B/15 getürdi: götürdi B/bıraktı: iletti kodı B/ol... ve: -B/

T 346ᵇ 1 Server'üñ... girü: Şerîf'üñ süñüsin düşmiş yarağa almağa kâfirler görip gine hücûm eyleyüp çok kâfir kırdı, târ ü mâr oldılar. Şerîf'üñ yarağın düşürüp gitti B/2 geldi: gelüp B/Server'i: -B/başını: başın B/3 Server: Şerîf B/yanında: -B/hemân:+ dem B/4 Server: Yâ Şerîf B/5 Ahmed Fakîh: Fakîh Ahmed B/Allah:+ Taᶜâlâ B/ müsebbibdür: müsebbibdir B/Fakîh: -T/esbâbdandur: sebebdir T/6 ki: kim B/saña: -T/olan: -T/Allah'tur: Hak Taᶜâlâ'dur B/saklayan oldur: saklar B/Göz... koma: -T/didi: diyüp nasîhat kıldı B/Pes... bunı: Sultân Şerîf çünkim Hızr'dan bu nasîhatı B/eyledi... itti: eyleyüp elin öpti Hakk'a tazarruᶜ eyledim B/Pes: -B/8 durdı: dahı durup B/gibi: kim B/9 Server'üñ: Şerîf'üñ B/Hak... olup: -T/sıhhat buldı: -B/Hızr: Hem Hızr B/ᶜaleyhi's-selâm: -B/10 Mahdûm: Mahtûm B/şifâdur: şifâdır B/yürek oynamasına: -T/nâfiᶜdür: nâfiᶜdir B/11Gülâb: gülle B/yâ: veyâ B/kanuñ: kanıñ B/12 dek: değin B/ mahdûm: mahtüm B/dirler:+ Nice kim haddüñ Seyyid Gâzî sıvadı yire kodı, maᶜden olup kıyâmete değin eksilmez dahı eksilmez B/Zîrâ... mahdûm: Server'e zîrâ Hızr her zamân mahtüm B/13 Pes... didi: -T/Gine... gördi: -T/14 Pes Server: -B/hemân turdı: -B/15 sıhhatte: hoş ve kuvvetin yirinde B/şâd: şâd B/Hızr: Zîrâ Hızr ᶜâ.s. B/Server'üñ: Server'iñ B/sığadı: sığamışdı B/tamâm... hoş: -B/

T 347ᵃ 1 oldı: -B/Server... kez: Hızr Şerîf'i vidâᶜ idüp gitti. Server atına binüp hemân dem bir B/2 eyitti... didi: -T/Pes: -B/Garmus:+ girü T/Server'üñ:

Şerîf'üñ B/3 çıktı: -B/kim... Hızr'dur: Hızr anuñ musâhibidür B/4 değin: -B/didi: -T/Pes: -B/Sen: -B/5 aldadursın: aldarsın B/didi: -T/Pes:+ ol B/ 6 üzerinden: üstinden B/çağırdı: çağırup eyitti B/Er iseñ: Erseñ B/7 Server: Ol B/sözin:+ Şerîf B/8 Pes: Hemân dem B/saldı: depüp B/vardı: varıp B/mukâbele: mukâbil B/9 hatâ: -B/geçti: geçtükten soñra B/Server... virdi: -T/ayak... turup: -B/Garmus'a: laᶜîne B/10 atıyla... eyledi: kalkanıyla tonıyla atıyla iki pâre kıldı, laᶜîn B/ ısmarladı: virdi B/Pes: Hemân dem B/râhib: -B/11 getürüp: getürip B/12 istediler: çağırdılar B/hisâr kapusın: hisârı B/13 var:+ di B/didi: -T/Pes: -B/varup: varıp B/14 yitiştiler: Üçi bile B/mâl ve: mâlı B/15 Garmus... virdi: Ol cezîreleri gine Garmus oğlına virüp beğ dikti B/ Ol: On B/Server: -B/karâr eyledi: oturıp B/

T347ᵇ 1 Gelüp: -T/Server: -B/2 cezîrelerdeki: -B/ mâlla... diyü: -T/Haber eylediler: -B/ cezîrelerdeki: -B/gâzîler dahı: -T/mâlları... geldiler: mâl ve esbâbla gemilere girüp şerîf katına geldiler cemᶜ olup B/3 selâmet: selâmetle B/4 taşkunlığı: daşgunlığı B/kadırga... fîlitiler: kayık ve kadırga B/taşıdılar: daşıdılar B/5 geldiler: -T/koydılar:+ kim B/6 idüp: -B/ tutmayalar: dutmayalar B/7 tura: -B/gemiler ile: gemilerle B/taᶜzîmlerle: taᶜzîmle B/8 getürdiler: girdiler B/Ahmed'üñ: Ahmed'iñ B/ Efrengi'ye: Evengiyye'ye T/9 tâᶜatte idi: tâᶜat iderdi B/Bunda... kaldı: Bunlar bunda kaldı birez müddet dahı yiri geldüği vaktin dinile B/10 Hikâyet-i: Kıssa-i B/Câdü'ya: Câdü B/eyidürler: şöyle rivâyet iderler B/Endriyye'de: Edirne'de B/vakt: vaktin B/göndermiş idi: göndermişti B/ Raᶜd câdüyı: Raᶜd'ı B/12 Çün: -B/ve: -B/13 ol: -B/ olup: ve B/didi kim: eyitti B/oldum: oldım B/14 sağaldum: -B/Tur Rûm'a: Durma B/didi: -T/

turdılar: durdılar B/kıldılar:+ gelmekte B/bu yaña: -T/çün: -B/15 sürüp: sürdi B/

T 348ᵃ 1 yaᶜnî... tutardı: -B/2 çay-gâh: -B/Âyende ve revende: -B/her gün: -T/Tekûr... yirde: Server'e Tekûr anda B/4 didi: -T/6 havâsı: -B/ve müſerrih: -B/havâlu yir: havâ T/bu yirüñ adın: adın bunuñ B/7 Göñlüm... olur: -B/8 Hûb buyurursız: Eyü dirsiz B/tağda: dağda T/dahı: -B/didi: -B/9 didi: -T/vardur: vardı B/10 getürdiler: getüreler B/gerek idi: gerek imiş B/11 kaldı: kalıcak B/İskender:+ ᶜa.s. B/âhirete: -B/eyledi: eylemiş B/12 kaldı: kalmış B/didi: -T/bu... becid: -B/geldi: gelüp B/13 dağa: tağ B/ve: -B/etrâſın B/14 geldi: geldiler B/Bu: Seyyid bu B/ola: olsa B/didüñ idi: didüm idi T/15 diyüp: didi B/Server: -T/revân... aktı: âb-ı revân indi B/

T 348ᵇ 1 yüriyüvirdi: hemân revân oldı B/dahı:+ andan B/yirde:+ dahı B/çıkup:+ dahı B/2 aña... suyı: birine anuñ Tekûr bıñarı suyı B/dağuñ: tağıñ B/dahı: -B/ ᶜasâsın: ᶜasâyı da B/3 didi: -T/4 derdlere: derde B/ve marazlara: -B/devâ ve şifâdur: devâdır B/4 hassalu: hassiyetlü T/sudur: sudır B/telef: -B/akmaz: -T/Pes: -B/5 sudan: suyı B/dahı: -T/Pes: -B/6 ᶜa.s.: ᶜaleyhi's-selâm B/barmağıyla: barmağın B/urdı akıttı: urmış akıtmış B/mübârek: -B/7 dahı depti: depmiş B/Ol... meşhûrdur: -T/turdılar: durdılar B/8 anda... eylediler: -B/10 andan: -B/11 tağ: dağ T/kimesneler: kimesne Müslümânlardan B/12 diyü: -B/taᶜyîn eyledi: virdi B/andan... alup: Tekûr'a hem destûr alıp B/Kostantîniyye: Kostantîn B/13 adamları geldi: -B/14 didiler... geliyorur: -B/15 Yüzüñüz... uğrañ: -T/soñına: solına B

T 349ᵃ 1 didi: -T/Raᶜ d:+ câdû B/gelmedüğine: gelmedik B/sebeb buydı: -B/dahı... öñine: Adamları geldi

altı kişi Tekûr öñinde dahı bir kâğıd B/2 nâmeyi: -B/Sultân-ı... caduyam: Ra^{c}d'am B/3 bu... gösterem: cihânı tar idem B/4 böyle idem: -B/ dahı: -T/vâfir: -B/Pes: -B/Pohuñ: Bohlar B/5 gördüm: gördim B/Anuñ:+ kim B/Belki:+ dahı: tâ B/anlaruñ: anlarıñ B/olmazmış: olmazlar imiş pes B/dimiş: du^{c}â kılmış B/Kutb: Bir kutb B/olurmış: olur imiş B/8 dört: -B/idermiş: iderler imiş B/Her birine: -T/anlaruñ: anuñ B/9 evliyâ: evliyâlar B/idermiş: iderler imiş B/10 zâhirde: zâhira B/uş bu: iş bu B/11 olur imiş: olurmış B/gönderürler imiş: gönderürlermiş B/ 12 kılur: kılurmış B/ve: -B/13 yürüñ:+ kim B/ varuñ: varıñ B/oluñ: olıñ B/bunuñ: bunıñ B/14 olmaktur: olmaktır B/cân... kurtıla: cânuñuz başuñuz anlarıñ elinden halâs ola B/Ol... eyledi: -B/15 câdûnuñ: câdûnıñ B/

B 77^{a} /3 - B 77^{b} /11 arası T'de eksiktir.

T 349^{b} 1 hasmuñ ve garîmüñ: -B/Saltıh'tur: Saltıh'tır B/haykırdı: turup çağırur B/didiler: -T/2 didi: -T/Pes: -B/3 kamçı... ef^{c}a: -B/andan: dahı B/4 olalum: olalım B/didi: -T/Pes Server: Şerîf B/5 Sen: -B/Server: -B/6 İy: Yâ B/adum Saltıh'tır: -B/7 Seni -B/ eyle: bil mel^{c}ûn B/8 sihri: sihır B/ itmeyüp: itmez B/9 büyüsi... mel^{c}ün: ^{c}âciz oldı B/ urdı: urıp B/10 geldi: -B/

T 349^{b} /10 - T 352^{a} /2 arası B'de eksiktir.

T 352^{a} 2 parmak:+ anı B/3 fınduğı: pinduğı T/vardı... demürden idi: tuçtan fınduk vardı, bir demür kîse içinde B/Server... anuñ: Hemân dem Seyyid B/4 ve fınduğın: -T/attı: ot urdı B/Pes: -B/5 Dağa... eyledi: Taş ağaca kim uğradı zîr ü zeber eyledi B/Server: Şerîf B/yir üzre: yire B/6 attı: atmıştı B/Andan: -B/atamadı: atamağa B/

eyledi: itti B/Pes: -B/bir sadâ... kim: -T/tağ içinden: dağdan B/7 dahı: Şerîf B/tüfengi: tüfenge T/hemân: -B/getürdi: alup: getürip eli üzre aldı B/8 dahı... çakmaklayup: -T/tutup ol: koyup dönüp B/hemân: -B/attı: -B/Âsân... atarken: -T/Server: Şerîf B/9 idüp: saldı B/ol: -B/Hızr'dur ᶜa.s.:Hızr Peygamber'dür B/Hızr'uñ: Hızr ᶜaleyhi's-selâm B/10 yüzin... sürdi: -B/ Hızr...Server'i: Hızr ᶜa.s. Şerîf'i alup B/11 andan: dahı B/Oğul: Oğıl B/Saltıh: -B/demür: demirden B/12 olmasına: olmağa B/vire: -B/Pes: -B/13 Andan: -B/14 gösterdi: -B/halâs tarîkini: halâsın tarîkin B/Şimdi... çıkar: -T/Pes... dahı: -T/Server: -B/15 kılıcuñ: kılıç kim B/Server'i...[4] eyleyüp: Şerîf vidâᶜ idüp B/

T 352ᵇ 1 Pes... Rûm: Şerîf dahı B/süvâr olup: binüp B/ gösterdüği: -T/Ol sahrâya... otururdı: Nâ-gâh bir sahrâ çıktı, cemᶜiyyet-i ᶜasker gördi. Meğer kim Kaydafan anda oturmış B/2 ilerü gelüp: -B/ eyledi: eyleyerek B/Gördi: Bir yire geldi B/3 Dan:+ dîv B/dirlerdi: dirlermiş B/aña... kızıl: bir değme B/kurmışlardı: kurmışlar B/5 bindi: binüp B/turdı: -B/birezden: zamândan soñra B/ 6 saru: saruşın B/çapar gök: gök çapar B/bir kâfir: kör T/ Bir: Tîz B/ammâ: -T/gâyet: -B/7 ol: -B/Ayağı: Âhir ayağ B/andan:+ soñra B/bindi: ata binüp B/8 pes: -B/dahı: -B/ᶜizzetle alup: alup ᶜizzetle B/9 her tarafa... oldılar: her biri bir tarafa ber taraf gitdi av kovalayu başladılar B/10 üç... bir: dahı bir şikâr kova üç kulı bile ardınca gittiler bir B/getüre: -T/Server hemân: Hemân dem Şerîf B/11 bu... gösterüp: dahı mişe ucından çıkageldi B/kez: -B/urup: urıp B/12 ol: elindeki B/kodı: virüp B/Bir... oldı: -T/Hemân... tüfeng: -B/fındukı: fınduk B/çıkup: -B/tokandı: dokanup B/13 berü: bir B/Pes kâfir: Laᶜîn B/atın: atınuñ B/muᶜallak yıkıldı: yıkılup B/cân:+ ber

B/14 kişi: kul B/Server'i: Şerîf'i B/arslan gibi: -B/Server: Şerîf B/15 dahı... oldı: -B/Bu yaña bu: Ol B/

T 353[a] 1 saçların sakalların: saç sakal B/yolarak: yola B/Kaydafan katına: Kaydafan'a B/geldi: geldiler B/feryâd... eyledi: feryâd eylediler B/2 şaşup: -T/n'olduñ: n'oldıñız B/Ol kullar: -T/Tarısı... bilür: "Dan ile şikâr kova bir dereye indük. Bir herîf çıkageldi dahı şikâr yirine yakup öldürdi, kendüsi mişe içine gitti" didiler. "Bize ne söylersin? Nice öldürdi?" didiler. Kullar eyittiler "Elinde bir demür tüfeng dutardı, od kodı şöyle çatladı kim bizüm ᶜaklumuz gitti. Soñra baktuk Dan atından yıkılmış ölmiş." B/4 didiler: -T/5 dutılur: tutılur B/didi: -T/Pes: -B/6 sıçrayup: sıçradı B/at:+ depüp B/üzerine: üzre B/Gördi... ölmiş: Dan'ı ölmiş gördim B/7 Berüsin... kim: -T/akça... çıkmış: göğsinde akça kadar bir delük arkasında dahı ol deñlü çıkmış gitmiş B/Pes: Hemân dem B/8 eyle: -B/urup: urdı eyitti B/Dirîga hayfa: İy hayf B/ve zahmetlerüme: -B/9 gürbüz pehlevânı: -B/10 öldürdiler: helâk eylediler B/eñ... varısardur: ziyâna varısar eñ soñ B/ser-nigün olısardur: yıkılup kırılısardur B/11 didi: diyüp B/idüp: -B/derd... tağladı: cümle kâfirler bile ağlaştılar B/12 Emr... gittiler: Âhir Dan'ı getürdiler, ölüsin alup Alaman'a gittiler B/13 Bu dağı: -B/kuşadup: -B/bolay ki: -B/didi: -T/Nikol: Ol Nikol B/14 zağar... arayarak: -B/Server'üñ Şerîf'üñ B/atı...yeğin: atı tonı yarar kimesneler ile B/düştiler: düşüp gittiler B/Bir... bölek: İki üç depe B/Server'üñ: Şerîf'üñ B/yitiştiler: yitüp B/

T 353[b] 1 Bre: Bire B/yohsa: -T/öldürdüñ: öldürdiñ B/On... biñ: Biz on biñ B/2 gönderdiler:+ vardım B/3 öldürdüm: öldürdim B/kardaşum:

karındaşum B/varup: varıp B/gerektür: gerektir B/4 ideyim: idem B/didi: -T/bu: -B/Server... saldı: at sürdi Şerîf'üñ üstine kılıç çekti B/ Server... eyledi: Karşudan gelürken Şerîf aña tüfengi doğrıldıp od urdı. Şöyle çatladı kim tağ taş yankulandı, fınduk gelüp kellesin râst târ-mâr eyledi B/5 gördiler: görip B/feryâd B/6 dahı: -B/adına: -T/Kınas: Kunas B/dirlerdi: dirler idi B/at... urdı: bir fınduk aña Server at salarken aña dahı urdı B/7 Fınduk... düşti: Anuñ başı yirinden kopup târ-mâr oldı B/ Server'üñ: Server'iñ B/biri: -T/kim: -T/8 yanındaki... girürdi: eline dolaşup gelup T/ gidüp: -T/girü okı: okı girü B/9 biliğine: eline T/ Çünki... üzerine: Çünkim Kunas yıkıldı bu kâfirler Şerîf'üñ üstine bir uğurdan B/ gelürlerdi: gelürken B/girü: -B/ 11 Fınduk: -B/ girü eline: girü fınduk kîseye B/ 12 hazân yap-rağı: yaprak B/Kalan kâfir: Ol kâfirler B/ çekildiler: durdılar B/13 göricek: gördiler dur-mayup B/Hây: -B/alıcıdur: alıcı B/Ancak... değül: -B/14 turmayup korktılar: -B/ Birbirinüñ... bakmayup: -B/15 geldiler: gelüp B/ kâfirüñ: kâfiriñ B/

T 354[a] 1 diyüvirdiler: beyân eylediler B/Dahı... kim: ve dahı didiler kim B/Karındaşum: B/varup: varıp B/öldürse gerektür: öldürür ben sizi kıram diyüp şöyle itti B/2 alup... durdı: -T/Yiğreği Sultânum: Sultânum yiğreği B/3 dek duralum: bundan kalkup B/taht-gâha: taht-gâh T/ varalum: varalım B/olalum: olalım B/ dirneğümüzi: -T/gele: gelüp B/4 didi... uğrattılar: -T/diyü: diyüp B/tağılup gidivirdiler: kalkup tahtına gelüp sâkin olup cem[c]iyyet tağılup gitti-ler B/vardılar: varup B/oturdılar: -T/Server... işitti: Çünkim Server Gâzî bu işi kim itti (işitti) ve bunlarıñ tağılup gittüğin gittiler bilüp B/5

andan: -B/Bulgar: Belgrad T/dirlerdi: dirler idi B/6 gele idi bir: gitmeğe ol B/7 ol yire: dahı B/ Gördi:+ kim B/elinde: -T/kemân küre: kemân-keş küre B/dutar kuşlara: -T/kaya: kayasın T/8 Server'i: Şerîf'i B/gelür: gider B/Pes: -B/ buyurdı:+ kim B/Şol: şu T/9 getürüñ: getürlü B/ sözle... eylediler: kimesne gelüp Şerîf da'vet eyledi B/okunan... diyüp: -T/diyüp:+ Server işitdi n'ola diyüp B/Çün: -B/10 Baña: -T/didi: -T/Pes: -T/11 Dan:+ olan B/depeledi: öldürdi B/didi: -T/ 12 Melik: Ol Melik B/Ne ile: Neyle B/geldi:+ kim B/depeledi kim: katl itti B/ve: -T/didi: -T/13 Añsuzdan: Añsızda B/kayasıyla: kayasınla B/ didi: -T/14 Be: -B/attı kim: -T/öldüre: öldürür B/ andan... pehlevânı: -B/15 didi: -T/göstergil: göster T/

T 354[b] 1 elümdeki: elümdağı B/kemân ile urup: kemânla urıp B/gözüñle gör: -B/ didi: -T/ kahkaha ile: -B/beni: -T/2 ehl: -B/kemân... Server'e: -B/3 dahı: -B/alup: aldı B/4 şöyle: hîle B/ ittüñ diyesin: eyledüñ B/didi: -T/urup beni: beni sen B/soñra: -B/5 didi: -T/Server... haykırup: Pes Server hemân dem bir kez haykırdı B/ sakınayın: sakınayım T/6 çak: -B/boğazında tokanup: boğazına dokanup B/Melik: -T/7 herîf beğümüzi: -B/Server: Şerîf B/el... urup: kılıç çeküp B/8 itsem... gözüñüzi: eylemeyince kor mıyam B/dahı... girdi: -B/9 Kâfirler: Âhir kâfirler B/tağıldılar: dağıldılar B/10 gördi:+ kim B/ beğinüñ: melikinüñ B/taşra: daşra B/gelüp:+ dahı B/11 kimesne: kimse T/Bunuñ ile: Beğler bunuñla B/12 atar mısuñuz: atsalar öldürür mi B/didi: -T/eyittiler: -T/imdi... görelüm: at B/13 kargıya: tüfenge B/Rûs Meliki: Melik B/14 tokandı... çıkardı: urdı bir gözin çıkarup dahı B/ nâ-bekâr: -B/beğümüzi... üştiler: diyüp Server'iñ üstine B/15 girü bir: bir kez B/urup: urıp B/

urup:+ yüridi B/Saltıh benem: Benem Saltıh B/

T 355[a] 1 dahı: -B/ tarafın: etrâfın B/her yire: -B/kim... didiler: -T/Pes: -T/2 Ol: O T/itmişti: eylemiş B/ Tağı: Dağı T/3 günlük: günlik B/görünü geldi: görindi B/Râvîler: -B/5 dîvâruñ: dîvârınnuñ B/6 ayna gibi: -B/çevresinde: çevresine B/7 bir: birer B/atımı yir: atımıydı B/döşenmişti: döşemişler idi B/tozı: temeli B/8 idüğin: idi B/ bilmezdi: fark eylemez idi B/sanurdı: sanur idi B/dururdı: durur idi B/tarîk birle: tarîkle B/ Sürdi: Pes dahı sürdi B/10 ol: -B/Gördi:+ kim B/ eskimiş: dahı köhnedir B/11 adı:+ üstinde B/ yazılmış... vardı: yazılmış idi bir beşük kadar var büyüklüği kilidüñ B/yürüdi: -B/âvâz işitti: geldi B/eyledi: saldı B/13 tağ: dağ T/tolandı: dolandı B/Çün: Meğer B/meğer: -B/anlar: -B/14 Şebşas: Şeşbas B/idi: imiş B/Hemân: -B/yidi: -B/açtılar: açup B/15 bir uğurdan: -B/anlaruñ: anları B/Sürdi: Sürip B/vardı: gelüp B/

T 355[b] 1 Gördi:+ kim B/büyük anuñ: gibi enbûh binanuñ B/dururlar: dururlar idi B/yanında: yanından B/2 evüñ: ahıruñ B/birezden: birazdan T/3 gelüp: -B/içerüden: -B/girü: -B/çıkup gidivirdi: gitti B/4 Pes Server: Şerîf dahı B/ vardı: gitti B/ol: -B/giderek... geldi: gitti T/ Gördi: -B/5 üstine idi: üstinde yapmışlar B/bir hücre: -T/yapmışlardı: eylemişler ammâ B/ mîle: mîlüñ yukarusına B/Pes... çak: Çak yukaru ol mîlüñ B/6 bir: -B/vardı: eylemişler B/biri bir: -B/7 tolu: dolu B/dururdı: idi B/baktı: nazar saldı B/8 bir: -B/vardı: girdi B/gördi:+ kim B/ matbah imiş: -T/9 Ol... iderlerdi: -B/Server görinmedi: -T/Pes Server: -B/vardı: girdi B/10 bu câdûlar: ol melʿûnlar B/içerler... iderler: hamr iderler B/Şebşas câdû: Şeşbas-ı laʿîn B/ geçüp şâh-âne: -B/11 inüp: -T/gözini: gözin B/

kocadur: köhne koca melᶜûndır B/şöyle... incitmemiş: -T/Server: Şerîf B/bir: -B/hücreden... dahı : bir hücreye T/12 gördi helâdur: meğer kim üsti helâ imiş B/dönüp: -T/kapusına geldi: kapusında dahı B/Pes birezden: Zamândan soñra B/13 Şebşas: Şeşbas B/Rüm'a:+ elbet B/ki: kim B/Raᶜd'uñ: Raᶜd'ıñ B/14 öcin alup: alup öcin B/didi: -T/15 Hemân: -B/işidicek: işitti B/ yürüye: yürüyüp B/Pes: hemân B/Şebşas: Şeşbas B/

T 356ᵃ 1 Helâya... gitti: İbrik taleb eyledi kim melᶜûnıñ takâzâsı gelüp helâya gider B/Çün... gördi: Şerîf hücrenin ardına geçdi melᶜûn içerü girü vardı oturdı B/2 Şerîf... eyitti: -T/Kimseyi: Bir kimesne B/su dökerken: kazâsın görirken ve uyurken B/didi dahı: diyüp B/3 Birezden: Pes birezden B/ ki: kim B/karşu vardı: vardı karşu B/Şebşas: Şeşbas B/didi: -T/4 Ol... alacağuñ: -B/size... irişdüm: -B/5 didi: -T/Şebşas: Şeşbas B/boğazın duttı: boğazından dutup B/6 bastı: urdı B/ Göğsine... Server: -T/hemân dem: dahı T/başın kañırup: kagırı dutup başın B/taşra: daşra T/7 geldi: gelüp B/ol başı: Şeşbas-ı laᶜîn başın B/ ortalarına atıvirdi: ortaya bıraktı B/Çünkim... Server: -T/Şebşas'ı öldürdüm: -B/8 Dahı: -B/ kapusında durdı: kapusın alup B/urdı... diyüp: -T/9 ol câdûlara... ânîde: bunlara kılıç koydı B/ Bâkîsi: Mâ-bâkîsi B/cân... gibi: -T/10 mîlden: mîlüñ penceresinden B/attılar: atup B/Durup... diyü: -T/Pes... esbâbın: Ammâ esbâbların mâlların B/11 saldı: salurdı B/Mîlüñ:+ dahı B/ şöyle: -B/kodı: koyup B/12 tağda: dağda T/ adamın: adamların B/anda: -B/13 toğru: doğru T/14 Hᵛarezm diyârına: Hᵛarezm 'e B/Horâsân'a: Horâsân diyârına B/eyledi: itti B/Horâsân'dan Andan B/ᶜazm-i... andan: Fâris içine girüp B/15 soñra: -T/durup: -B/Kirye: Kisri B/

T 356[b] 1 gitti: geldi B/gitti:+ geçti T/Bu: -B/evliyâ yatağı: burc-ı evliyâ olan B/2 Anda: Andan B/ Sultân ile: Sultân'la B/4 idi: -T/bunlarla: bunlara B/5 hattâ: -B/Geldi... gire: kim gire B/6 Kendü: Kendüsi B/gelüp yürüyicek: yürüdi gelicek B/Sultân'uñ: Sultân'ıñ B/ol: -B/7 penceresinde: penceresinden B/8 resmi: resminde B/ seyf:+ şöyle B/turdı: durdı B/9 gördi: görindi B/ Timur: -T/inüp atından: atdan inüp B/10 Ardınca:+ anuñ B/Süleymân: Sultân Mehemmed B/Han: -B/11 leşker ile: leşkerle B/12 geberdi: -B/Seyyid: -B/varup: varıp B/13 Server: ve B/itti: ittiler B/Andan Server: Server andan B/14 Varup: Varıp B/anda: -B/15 kıldı: kılup B/ ceddinüñ... eyledi: -T/ᶜazm idüp: ᶜazm-i B/geldi: gelüp B/Andan: -B/

T 357[a] 1 eylemişti:+ rahmetu'llâhi ᶜaleyh B/varup: varıp B/kabrini: kabrin B/2 Bektaş: Bekdaş B/ ve: -B/Kaşgârî: Gülşehrî B/Baba: -T/ve: dahı B/3 olup: olıp B/Server: Şerîf B/vedâᶜ B/4 varup: varıp B/Hazret-i: -T/5 musâhib oldılar: musâhabet kıldılar B/ᶜazm -B/ gitti: ᶜazm-i Akyanos şehri eyledi B/6 varup: varıp B/eyledi:+ soñra B/Râvîler... iderler kim: rivâyet kılur eyidürdi kim çok müşkil işlere kabr içinden cevâb virürdi meşhûrdır B/7 Seyyid kabri: Seyyid Şerîf Seyyid Mahmûd'la kabr B/ söyleştiler: söyleşirlerdi B/kimesne: kimesneler B/işittiler: işitmişlerdi B/işittiler: evliyâu'llâh içinde çok olır B/8 oldı: olıcak B/ Pes:+ soñra B/9 ölmezdi: ölmezler B/10 durdı: durup B/11 Kimsiz: Kimsin B/Ben: -B/12 kandadur: kandadır B/didi: -B/13 didi: -T/Server: -T/ 14 dahı eyittiler: kim B/birez: biraz T/15 uslanalum: ᶜakıllu adlu sanlu olalım B/dimişler: -T/dahı: -B/Kara-Hisâr'da olan Ermeniler: Kara-Hisâr'uñ ᶜErmenileri B/eyitmişler:+ ki B/

T 357[b] 1 Türk'tür: Türk'tir B/Vây bunda: Bârî bize B/de: dahı B/2 vara: anda varıp B/Anlaruñ: -B/ Andan... gele: -T/3 didi: -T/4 eyleyim: ideyin B/ kabûl:+ eyle T/didi: -T/Server: Şerîf B/didi: -B/ eyitti: -B/Nasîhatüm: Nasîhat T/kim:+ evvel T/ bu:+ kim T/dünyâda:+ sakınasın B/6 dahı: -B/ ᶜavratlarla: ᶜavratlar ile B/maslahatta: er maslahatın B/7 ve: -B/kendüñe: nefsüñe B/8 Resûl'den: Resûlu'llâh'tan B/idesin:+ ve B/9 yaramazlıklardan: yazamazdan B/sakınasın: -B/ göñlüñ: göñliñ B/10 mükâşefe... saña: saña mükâşefe her dem saña B/olup: ola B/âyine-i dilde: aynada B/11 bacısından:+ kim B/ işidicek: işitti B/12 geçüp: geçti B/haykırup: -B/ altun: filori B/virüp: -T/idüp:+ altun B/gitti:+ ve B/13 Nasrü'd-dîn'e ve hatunına: Nasrü'd-dîn Hᵛâce'ye B/14 Server'üñ... virdi: Server armağan göndermedi, anlar dahı duᶜâ-nâme göndermediler. Server girü hediyye gönderdi eyitti "Bizümle dostluk böyle mi olur?" Pes ol gelen adama T/

T 358[a] 1 Siz bilmez misiz: Sen bilmez misin B/ meşhûrdur: meşhûrdır B/ki: -B/tutılmaz: dutılmaz B/2 hatâdur: hatâdır B/didi: -T/mut: yük B/getüreyim: getürem B/didi: -T/Hᵛâce:+ eyitti B/3 hemân: tek B/olsun:+ didi B/Erenler duᶜâyı: Duᶜâyı erenler B/iderler: eylediler B/ iderler: kıldılar B/4 viresiye... olmaz: -B/bir kile: -T/aldı: alup B/duᶜâlar: duᶜâ B/5 bilmezdi: bilmez oldı didiler B/Bi: Pes biz B/6 Çünki: -B/ gitti: gidüp B/Taptuk: Taptıh B/7 görmiş değüldür: gördüği yoğıdı B/gördiler: -B/Sultân... şerîf'le: gördiler Sultân Taptıh karşu geldi dervîşleri ile T/8 konukladılar: konuklık B/9 eylediler: idüp B/Ol yirlerde... olup: -T/10 nasîhatler: nasîhat B/safâ: safâlar B/semâᶜ: semâᶜlar B/Şerîf -T/11 eyleyüp: eyledi B/12

Gelürek: geldi B/Gâzî: -T/ᶜÖmer:+ idi B/yiğit ile: yiğidle B/13 Çün: Çünkim B/Server'e... sordı: anlaruñ birisi ilerü gelüp kimsin didi B/14 Şerîf... bildürdi: Server'i bildi T/Pes... varup: Ol adam varıp B/15 bildürdi: haber virdi B/ Server'üñ: Server'iñ B/öpti: öpüp B/Görişdiler... sürdiler: -T/

T 358ᵇ 1 Gâzî: -T/aldı: alup B/2 didi:+ Gâzî B/ol:+ ki B/ kulcuğazuñuz: -B/3 üstine bu: şimdi B/gelür imiş: ittifâk idüp ᶜOsmân üstine yürimek isterlermiş B/4 giderdüm: giderem B/Ümiddür... didi: -T/Harcenevân... bu: Bu Harcenevân kâfirleri B/ 5 gelmesine: gelmeğe B/nedür: nedir B/didi: -T/ ᶜÖmer Gâzî: Gâzî ᶜÖmer B/6 kâfirler kırup: -T/ve: -B/meğer: -T/7 ötüri: ötürü B/leşker divşürmiş: ᶜasker cemᶜ idüp B/gelür imiş: üstine yürimiş B/ 8 geliyorur bunda: gelse gerektir B/ki: kim B/9 uyarsız: idersiz B/âsân ola: âsândır B/şimden: şimdi B/girü:+ kim B/10 Andan sürdiler: Pes sürüp B/11 Beğ ile: Beğle B/halkı... birle: halkıyla ve çerisiyle bile B/13 birez: biraz T/ kondılar: konup B/geldiler: -B/14 Beğ ile: Beğle B/15 Sinop... Müslümânları: cümle tokuz biñ mikdârı olıp B/geldiler: gelüp B/

T 359ᵃ 1 ᶜasker-i küffâr: küffâr B/dahı: -B/çıkagelüp: çıkageldi B/kondı: konup B/2 eylemediler: olmadı B/eyitti: gâzîlere ısmarladı kim B/ tuyurmañ görelüm: bunda idiğüm eyidivirmeñ görelim B/3 ki: -B/bundayam: bunda idiğüm B/ didi: -T/Ol gice... geldiler: -T/Pes çün... açtılar: -B/4 itti: tuttı B/görürdi: görürlerdi B/5 Pes... eyledi: Pes hemân dem Gâzî ᶜÖmer at meydâna sürip cevelân idüp B/Gâzî ᶜÖmer: Server T/6 Mâhasal: -B/öyle olınca Gâzî ᶜÖmer: Server T/benânı: -T/7 öldürdi: depeledi B/Ayruk... ittifâkla: Buğur T/deptiler: at salup yüridiler B/deptiler...

oldı: depinüp karışup katılup ᶜazîm ceng eylediler B/8 şöyle kim... getürüp: -T/Gâzî... içinde: -T/kâfirlerden... kâfir: kâfir beğlerinden sekiz beğlerin B/9 ol başları: yidisinüñ dahı başların B/Server'üñ: Server'üñ B/indi: inüp B/Ol başları: -T/10 ᶜOsmân'uñ: ᶜOsmân'ın B/Bu yaña... Server: -T/dahı: -B/kezin: kez B/naᶜra urup: haykırdı kim B/11 Gâzî: -B/Neler iderem: -T/Çün... âvâzın: Çünkim kâfirler B/Saltıh... kaçalum: Hây Saltıh gelmiş B/12 sındılar: hemân dem sınup B/kaçmağa... duttılar: -T/Bunca... kaldı: Gâzîler kimin kırdılar kimisin esîr idüp getürdiler mâl ve rızk esbâb dökilüp kaldı B/14 ᶜÖmer... dahı: Gâzî ᶜÖmer'e ve ᶜAlî Beğ'e gümüş kürsîler B/15 virdi... mâl: ve kumaşlar vâfir mâllar B/arkasın: arkaların B/yirine: yirlerine B/hürmetle... dahı: gönderdi hürmetler şâdlıklar eylediler ve Gâzî ᶜÖmer'e riᶜâyet kıldı arkasın yepti, ᶜizzetle gönderdi ve üç yüz esîr alıvirdi ve B/

T 359ᵇ 1 vâfir mâl: ol mâlı B/dahı şehirde: ve birez dahı ol şârda B/2 yetîme: ve yetîmlere ve B/mesâkine: miskîne B/tul hatunlara: dullara T/nasîb çıktı: hakkın çıkardı B/dahı: ve B/çıkarup: çıkardı B/3 fethi: feth-nâme yazup B/eylediler: eyledi B/geldiler kondılar: gelüp karâr eylediler B/Andan Harcenevân'dan: Pes Harcenevân kâfirlerinden B/4 Sulh-nâme istediler: -T/eylemedi: eylemeyüp B/Var: Varıñ B/ilet... oldur: iledüñ beğiñüz oldır" didi B/6 rağbet... idüp: riᶜâyet bilüp Müslümânlara baş olup B/diyü: diyüp eyidürdi B/gider oldukta: -T/7 ᶜOsmân'a: ᶜOsmân Gâzî rağbet idüp B/anuñ başındadır: devlet anuñdır B/başındadur: başındadır B/8 kâfirlerle ᶜOsmân: ol kâfirler ᶜOsmân'la B/ᶜOsmân'ı... koyuvirmedi: ᶜOsmân ile kırk gün kalup koyuvirmedi B/ᶜOsmân'uñ:

ᶜOsmân' Gâzî'nüñ B/on... vardı: vardı on dört yaşında B/Bali: Battâl B/10 adına... idi: -T/ aslıydı: idi B/Seyyid'üñ: Şerîf Hazretinüñ B/ Seyyid: Şerîf B/eyledi eyitti: idüp eyidürdi B/ Senüñ: -T/evlâduñ: evlâdıñ B/Anlaruñ: Anlarıñ B/Anuñ... dirlerdi: -B/12 Server: Şerîf Hazreti B/dönüp: diyüp B/ve senüñ: -B/ve asluña: -B/13 Ammâ saña ve: -T/bu: -T/ki: kim B/ ve... idüñ: eyleñ B/sahâvet:+ idüp B/hasenât gösterüñ: ihsân idüñ kimde ki mürüvvet ve ihsân vardır şecâᶜat ve sahâvet olur B/14 Hakkı sarîha: Hakk-ı dînceye B/oluñ: olıñ B/halkı:+ ve raᶜiyyeti B/dutuñ: tutıñ B/Mazlûmlaruñ... gözedüñ: zulm itmeñ ve aslı teftîş olup kadılaruñ T/15 ve: -B/olup: olıp B/ve kâfire... yitişür: -T/diyüp: didi B/

T 360ᵃ 1 ve... virüp: ᶜOsmân Gâzî'ye duᶜâ idüp destûr virdi B/Andan: kendü dahı durup B/2 geçti: geçüp B/zâviyesine... kıldı: zâviyesinde karâr idüp B/ ᶜibâdete... tâᶜate ve ᶜibâdete B/Ezincânib... yaña: -T/3 yarak: yarag B/olup: -B/gözedüp dururdı: gözedip durmakta bunlar bunda B/4 deryâda: deryâlarda B/Râvîler:+ şöyle B/iderler: ider kim B/bir gün: -B/Saru: -B/5 kenârında: kenârındaki B/itmişti: eylemişti B/ᶜÂdeti buydı: -T/üzerine: suyı üzre B/üstinde oturup su üstinde: -T/Bir gün: Gine B/6 ol zâviyede: zâviyesinde B/oturdı: oturıp ᶜibâdet iderdi, bir gün oturıp esnâ-i kelâmında B/Şerîf'üñ... turmıştı: dahı hizmette durmıştı B/hizmet iderdi: -B/7 Seyyid'üñ...ziyâde idi: -B/Şerîf... iderdi: -T/Pes eyitti: Söz âhir oldukta eyitti B/Bir hikâyet... gide: Sizler dahı görip işittüñüz nesnelerden hikâyet idüñüz biz dahı işidelüm B/8 didi: -T/Pes her... diñlediler: Her bir dervîş bir dürlü hikâyet-i bedîᶜ söylerler B/Serverler: Server B/10 gördüm: gördim B/tuttılardı: duttılar

B/11 uğraduk: uğradık B/gördük: gördik B/ dostdoğrı: -B/Kaçtuk: Kaçtık B/düştük: düştik B/13 söylemezdük: söylemezdik B/Gelürlerdi: Gelürler idi B/girürlerdi: girürler idi B/ ururlardı: urırlardı B/14 tınmayasın: dınmayasın B/ancak: -B/15 ve dahı... dirlerdi: -B/

T 360[b] 2 didiler: -T/3 eyitti: eyittiler B/olsa... görevüz: nice olsa kı B/didi: -T/didi:+ Şerîf bunı işidicek ta[c]accübledi B/4 yürür: yürürler B/ve bulduğı: bulduğın B/didi: -T/turdı: durdı B/5 çıkup: çıktılar B/7 Trablus'a: Trablıs'a B/giderlerdi: giderdi B/vardı: var idi B/8 alımamıştı: alımamış B/[c]âciz olup: -B/9 gitmişti: gitmiş idi B/tururlar: dururlar B/10 didi: -B/kavm: halk B/kavmi cem[c] oldı: kavmin cem[c] itdi B/anlar: -B/11 olduk: oldık B/didiler: -T/12 Husrev birle: Husrev'le B/kulcuğazı: kulı B/anuñla: Şerîf Köle Yûsuf B/kimselere: kimesneleri B/ısmarlayup: ısmarladı B/bunda: -B/13 duruñ: durıñ B/didi: diyüp B/irişti:+ kim B/14 Şerîf: Server B/15 eyitti: eyittiler B/didi: -T/görüp: göricek B/ didiler: -T/Kostantîniyye'den: Kostantîn'den B/

T 361[a] 1 kı kal[c]ada: kal[c]adan B/size: sizlere B/va[c]z ve: -B/2 çün: hod B/didi: -T/varup: varıp B/3 tîzcek: -B/didiler: -T/Pes: -B/hemân: -T/hisâra toğru: toğru hisâra B/4 oğlan kısmı: oğlanlar B/ kalmışlardı: kalmış B/didi: -T/5 taş ile: taşla B/yığup: -B/ toldurmışları: doldurmışlardı T/6 ol: girü B/7 İy... kavın: -B/kim ben: ben kim B/ oluñ: olıñ B/didi: -T/8 [c]avratlar: [c]avrat B/ tınmadılar: dınmadılar B/Ardlarınca: Ardınca B/9 [c]avratları: [c]avratlardan B/açamazuz:+ kim B/10 gelüp: geldi B/hisâra:+ hem B/girdi:+ dahı B/kapunuñ: kapunıñ B/üzerinde: üzre B/11 üstinde: başında B/oturıyorur: oturır B/didiler:

-T/işidicek: işitdilercek B/12 dem:+ ki B/ yitişüp: irişüp B/13 ᶜavrat ve oğlanların: hem ᶜavratların B/14 ittiler: eylediler B/Şerîf... anlarla: anlarla: Andan B/15 anda: -T/

T 361ᵇ 1 didi: -T/2 gördi: göricek B/oldı: -T/Pes: -B/4 Epsem... Hakk'uñdur: Çıkuñ hikmet vardur, epsem olıñ B/didi: -T/toğru: doğrı T/5 Pes... atmadılar: Çün kâfirler dahı anı görip top atmayup B/geldiler: -T/didiler: -T/didiler: diyü sordılar B/6 kalᶜadur: kalᶜadır B/didi: -T/didiler: -T/7 varuñ: varıñ B/Saru: -B/ve: -B/8 ister:+ ve B/ didi: -T/9 geldi: gelüp B/sürüp: sürip B/10 hedâyâsın: hediyyesin B/Pes: -B/gün:+ andan durdılar B/bindiler: binüp B/11 girü: -T/12 görüp: görip B/üzerümi... dahı: üzerüme dahı türbe yap B/13 başarur: báşurur B/didi: -T/turup: durup B/14 kondı: konup B/15 eyledi: itti B/bunda: şöyle B/iderler:+ ezincânib B/meğer:+ bu B/

T 362ᵃ 1 iderdi: eyledi T/Velî: -T/hiç: -B/dirdi: didi B/2 tutardı: dutardı B/ve: -B/ırgatlık: ırgadlık B/3 ᶜArab'da: garbda T/5 iderdi: ider idi B/ değişüp: değşürüp B/6 durdı: dururdı B/virdi: virürdi T/7 ᶜArab ᶜavratı: ᶜavrat B/sevmişti: şevmiş idi B/9 dirdi: -T/Seyyid'e: Seyyid T/Firengistân'a:+ elçi B/isterdi: isterlerdi B/10 dâim... katına: katına dâim Sultân B/Dimyât: Dimyâd T/11 çıkageldi: çıkavardı B/sihr... itti: sahk-ı dırâzlık eyledi B/ 12 utanup: utanıp B/13 Bre: Bire B/Benden:+ sen B/didi: -T/Ol: -T/ve: -B/görüp: görip B/sürmek isterem: sürem isterin B/didi: -T/15 dem: -T/ve: kamusı: -B/

T 362ᵇ 1 Murâduñ: Murâdıñ B/varsa eğer: -B/diyüp: didi dahı B/2 gördi: görip B/olduñ: oldıñ B/diyü: diyüp B/Pes: -T/bu... huzûrına: Cemâl Sultân katına B/3 Sultân: Çün Sultân B/saç ve saka-

luñı: saç ve sakal B/n'içün: -T/didi: -T/Seyyid:+ Cemâl Hazreti B/4 câsûslığa: câsûsliğe T/Anun içün: Anuñ-çün B/didi: -T/5 Seyyid'e: -B/didi: -T/Zîrâ... giderdi: -B/6 Pes: -B/didi: -T/7 virdiler: virdi B/virdiler:+ ammâ Firenklerde sakal kaş olmazdı câsûslar tıraş iderlerdi B/Pes... sûretle: -T/Müslümânlar içün: Müslümânlara B/8 bindi: binüp B/görüp: görip B/9 kisvet ile: kisvetle B/getürdi: getürip B/ Firençe: -B/ sûretindeki: sûrette B/tâc: tâcı B/ve: -B/10 biri: kisveti B/11 girü: gine B/12 sakal: sakal B/ Kaşın kirpüğin: Kaş kirpüği T/kazdurdı kim: kazdı B/eyle: -B/13 de: -B/iderlerdi: iderdi B/ göricek:+ bir T/ve: -T/14 giyerdi: giyer B/ Seyyid: Yine B/ol: o B/15 oturmıştı: oturmış idi B/anuñ: -T/ bir kaç: -B/

T 363[a] 1 kazdurup: kazdurdı B/2 Âhir: -B/ferydd: âh ü ferydd B/Bir gün: Meğer bir gün B/3 kalenderleri: kalenderîleri B/sandı: sanup B/4 hâllerin: hâlin B/varayın: varayım T/5 didi: -T/ol... uğurlayın: uğurlayın ol Firenk B/tutardı: dutardı B/6 varup: varıp B/şeyhe: ol B/7 sihr: teshîr B/İslâm'ın: İslâm'ıñ B/8 ana... oldı: velâyete kadem basdı B/9 seccâdecüğüni: seccâdeñ B/bırak: döşe B/10 kim... yazılu: Sultân'a kim saña yazıludır B/anı:+ iledivir B/ viresin: -B/11 çıkasın: çıkarsañ T/menzîlüñ âhiretüñdür: menzilüñdür B/şöyle bil: -T/ seccâdesi... pes: seccâdesin bırağup üstine çıkup ʿibâdet iderek B/12 halk: -B/ 13 elinde... elinde: ʿasâ elinde ve T/Halk aña: Anı halk B/envâʿ... idüp: ʿizzetle B/14 selâmladılar: -T/Pes: -T/ kendüsi: -B/sürüp: sürip B/ol... Sultân: -T/ol: -B/15 sordı:+ ki B/didi: -T/Ahi: -T/eyitti:+ kim B/Seyyid:+ Sultân B/

T 363[b] 1 hod: hod B/Allah'uñdur: Allah'ıñdır B/2

Meğer: -B/didi: -T/3 Pes ol... ittüm: -B/4 didi: -T/ Ahi: -T/didi: -T/5 Yâ: -B/İslâmbol'da: İstanbul'da B/kimseler: kimesneler B/6 aña:+ dahı bir B/eyle:+ didi B/karındaşumdur: karındaşımdır B/dönderüp: dönderip B/7 İslâmbol'a: İstanbul'a B/8 Varuñ: Varıñ B/ söyleñ ol: -B/didi: -T/Sen: -B/didiler: -T/9 didi: -T/10 sorup: sorıp B/11 Allah'uñ: Allah Taᶜâlâ'nıñ B/kullarıdur: kullarındandur B/ vâhiddür: vâhiddir B/dirler: -B/12 ide: eylese B/ Allah: Hak B/Taᶜâlâ'nuñ: Taᶜâlâ'nıñ B/ Vâhiddür... Kahhârdur: Kahhârdır ve bir adı Vâhiddür B/13 Vâhidü'l - Kahhâr'dur: -B/didi: -T/sözleri: sözi B/işidüp: işitti B/katı: -B/ korkup ol: korkıp ol halkı B/ve bu: -B/15 Pes:+ hayli T/durur: turır B/Pes: -B/Ahi: dahı T/ anlara: anda T/datlu: tatlu B/

T 364ᵃ 1 idüp: virüp B/bu Ahi: Ah bu T/Firengî: -T/ kalenderler: kalenderîler B/sevdiler: severler idi B/2 didiler: dirler idi B/Hem: Ve hem B/ ᶜAlâü'ddîn'e: ᶜAlâü'd-dîn B/3 sadakalar: sadaka ve B/Bizüm -B/ dirlerdi: -B/Ahi: Ah T/4 dutuban: dönüp B/ᶜAntalya şehrine: ᶜAntalya'ya B/ vire: virdi B/ki: kim B/kurtıldı: kurtuldı B/5 ve: -B/gidesiz: gidesin B/6 girmedi: girü gidemedi B/ öñinde: içinde T/7 İçinde: -T/ol idi: ol-ıdı B/ ᶜakabinde anuñ: anuñ ᶜakabinde B/9 Ratos: Rados B/aña toğru: doğru aña T/10 toplar ve: top B/limana: -B/11 arkuru: arkurı B/germişler idi: germişlerdi B/üstinden: üstine B/13 attı: -B/ dokundı: dokandı B/14 Bir burç arası: -B/ baştan: başından B/15 boynına: boğazına B/

T 364ᵇ 1 Kırdan: Kırdal B/atasına: adasına B/2 ata: ada B/hürmet: hizmet B/3 ittiler:+ gittiler B/beği: -B/key: gine T/gördi: gördiler B/4 atasına: adasına B/kavmi beği: beği ve kavmi B/5 eyledi:

ittiler B/Mâl... getürdiler: -B/ol idi: ol-ıdı B/6 düş: tuş B/geleydük" dirdi: geleydi "dirler idi B/7 tehlüke: tehlike B/8 Mellâh... eyitti: Şerîf'e eyittiler B/Muhâlif vakt... deñizüñ: -B/yilleri: yiller B/9 vardur: vardır B/didiler: -T/Trablus'a: Trablıs'a B/Pes... gittiler: diyüp ᶜazm ittiler B/11 Muştulık: -B/Üşte: Uş B/gemi budur: gemidür B/kim: ki B/geliyorur:+ didiler B/12 Dik:+ imdi B/yüzi: yüzüñ B/didi: -T/13 geldi: gelüp B/çıkup dahı: çatup dahı çıkup B/adamlara: adamları B/urdılar:+ eyittiler B/14 ölmiş mi: ölmiş B/ yâhüd: yâhüd B/veyâhüd: veyâhüd B/gitmiş mi: gitmiş B/15 girdiler: gideler B/Tâ ki gideler idi: -B/Şerîf: Pes Şerîf B/

T 365ᵃ 1 urup: urıp B/gitti: -B/ birinüñ: birin B/2 kaçup: çıkup B/T/velî: ol B/3 yüzine: omuzına B/ dokandı: dokundı B/söylemedin: -B/4 kişisin:+ diyü B/urdı: urıp B/Benem: benüm B/ammâ: -B/ 5 kim: ki B/8 emrinsiz: emrinsüz B/didi: -T/ idüğüñüz: idüğüñüzi B/didi: -T/9 didi: -T/ Melik: Mâlik B/10 Nedür: Nedir B/virgil: vir B/ didi: -T/11 Bu gemi: Bunlar B/Allah: Hak Taᶜâlâ B/didi: -T/anlarla: anlar ile B/söyleşmekte iken: söyleşürken B/ol:+ bir B/12 yil kuvvetiyle: -B/durmadı:+ hem B/belürsiz oldı: -B/Dahı... çıktılar: Varıp Trablıs'a çıktı B/13 Şerîf: Şerîf'iñ B/kışı ittiler: kış oldılar B/İlk yaz: -T/ diyü dururlardı: didiler durdılar B/Şerîf... gitdi: Ezincânib bu yaña Şerîf B/15 karaya: Garb'dan Cerbe'ye B/Aldılar... getürdiler: Ol cinnîler Şerîf alup gemi sürüp râst rüzgâr ile Garb'dan Cerbe'ye revâne oldılar B/Server... iderdük: -B/

T 365ᵇ 3 Şerîf... ittiler: Çün Garb'dan Cerbe'ye yakın gelüp iriştiler, gelüp Şerîf kenârına deñizüñ çıkardılar. Andan Şerîf'den destür aldılar. Şerîf ol cinnilere destûr virdi. Şerîf vidâᶜ idüp ol

cinnîler gemilerun sürip deñize revâne oldılar. Bu yaña Şerîf çünkim Garb'dan Cerbe'ye yakın irdi, geldi Cerbe halkı Şerîf görip, bilüp, gelüp beğlerine haber virdiler. Beğleri yirinden durup, gelüp deñiz kenârına indi. Şerîf'le bulışup, görişüp, alup Şerîf şehre getürdi. Tîz emr itti, Seyyid'i kondurdılar. Andan Seyyid, câmi^ce gelüp oturdı. Seyyid'i konukladılar B/8 Seyyid Cemâl... (367a/7) her dem halka: Andan Şerîf yirinden durup, gelüp Seyyid Cemâl Hazretin ziyâret eyledi. birez anuñla oturıp cân sohbetin ittiler. Andan dahı kim Seyyid durup, gelüp câmi^c kürsîye çıkup şehr halkına birez nasîhat eyleyüp eyitti zinhâr B/

T 367a 7 Hak rahmetinden: cemî^c nesneden B/8 ve: dirdi B/kimse: ol B/Resûl'ünüñ: Resûl'iniñ B/ve:+ dahı B/bizüm: benüm B/didi: dirdi ve dahı B/ vedâ^c... ki: vidâ^c idüp minberden inüp câmi^c çıkup gitti. Gelüp yine Seyid Cemâl'i vidâ^c idüp dahı Şerîf(e) bir gemi virdiler yine Şerîf girü gemiye binüp girdi kim ^cazm ide B/10 bir: -B/garb: deñiz B/Birez... yine: -T/11 Şerîf:+ geldi B/urup: urıp B/gemiye... oldı: -T/12 aldılar: taleb eylediler B/Şerîf: Server B/ve nasîhatler: pendler B/ idüp:+ dahı B/gemiye... deñizden: -T/13 giderek: gidüp B/idüp: ide B/adamı ile: adamıyla hem B/ 14 nedür: nedir B/Mehdî'nüñ: Muhammediyye' nüñ T/Bu gemi: -T/bunlar idi kim: bu gemi B/ Firengistân'a: Firengistân'dan B/15 şehr... gelüp:-T/Şeyh Hazretine: Şeyh'e B/görüñ: göriñ B/

T 367b 1 dökilü... tağ: değül taş ola bu taş dağ T/gelicek: gelince hemân... oldılar: taş oldı hep B/didiler: -T/itti: kim idüp B/2 durup: turıp B/Trablus: Trablıs B/itdi: idüp B/tokuzıncı: dokuz T/3 Trablus'a: Trablıs'a B/bu: -B/4 girü: -B/toğru: doğrı T/bunlara: -T/Seyyid'le: -T/5 Hem: -T/

getürüp: getürip B/kondurdı: -T/Konya'nuñ: Karaman'ıñ (?) B/6 olup: olıp B/Şerîf ile: Şerîf'le B/gördüm: gördim B/kı: -B/üzerine: üzre B/alup: alam B/giderem: -B/8 devlet ile: devletle B/varuñ: varıñ B/varalum: varalım B/9 Müslümânlaruñ: Müslümânlarıñ B/görelüm: görelim B/durup: durıp B/ol: ulu B/vaᶜz ile nasîhatler: vaᶜz-ı nasîhatler B/Eyitti: Eyiddi B/10 Konya: Kavaniyye'nüñ B/ve salâha ve: gelüñ itmeñ halâsa B/ve: -B/oluñ:+ kim B/bunda: -B/ᶜukubattur: ᶜukubattır B/11 kurtarur: kurtarır B/vedâᶜ: vidâᶜ B/12 eyledi:+ geldi B/Şerîf'i: Şerîf B/14 itdi: eyledi B/Han: Hasan Hassan (?) B/kendü: kendüleri B/15 oturup: oturıp B/Server'üñ: Server'iñ B/ve: -B/

T 368ᵃ 1 korkup: korkıp B/zarîlık idenler: duranlar B/acısını: acısın B/korkusını: korkusın B/2 ola: olıp B/gülenlerdür: gülenlerdir B/didi: -T/Gâzî: -B/vedâᶜ: vidâᶜ B/3 indi: -B/Bir gemi... geçti: Bir yirden geçti B/4 konukladılar: -T/5 getürüp: getürdi B/Şerîf'e... kodı: Şerîf atları çekti dahı bir nâme Şerîf önünde kodı B/6 Şerîf: Server B/okudı: okudılar B/7 ᶜâlemi... virmiş: -B/üzerine: -B/8 sizüñ... olsun: -B/dahı: -B/9 varuram: varıram B/görürem: görirem B/10 ᶜaleyh: -B/12 tağa: dağa T/benüm: -T/urmak isterler: ururlar B/13 dahı: şimdi B/olurlar: olurlarmış B/yir: -B/gizlüdür: gizlüdir B/kabrüme: girü kabrüme B/14 ᶜArab: ᶜArab'da B/gizlürek: gizlü B/iderlerdi: iderler B/15 Hanîfe:+ râdiya'llâhü ᶜanh B/Kabrümi: Kabrüm B/bulımadılar: bulmadılar B/yitişgil: yitiş T/

T 368ᵇ 1 Râfızînüñ: Râfızîlerüñ B/sen: -T/andına: itaᶜatine T/didi: -T/ve: B/Anlaruñ: Anlarıñ B/2 sûretinde: şeklinde ve sûretinde B/aᶜverdür: aᶜverdir didi B/didi: -T/İmâm gitti: -T/uykudan: -B/

3 kim:+ hem B/4 vedâ^{c}: vidâ^{c} B/eyitti: -T/sefer:+ kim B/giderem: -T/ gideceğüm: gittüğüm B/5 revân oldı: -T/Râvîler... Bağdâd'a: Pes B/6 Toğru: Doğru T/7 Revâha: Ervâha B/H^{v}âce Revâha: H^{v}âce B/hizmetler ittiler: hizmet ittiler B/8 hoş gördiler: ziyâret ittiler B/Musâfaha ittiler: -B/ Gelmeñe... nedür: Gelmeñden murâd ne B/ didiler: -T/Server: Şerîf B/9 oluñ: olıñ B/ düşmânları: düşmenleri B/10 üzerümden: üzerimden B/didi: -T/Râfızînüñ: Râfızîlerüñ B/ 11 yâ Server: -B/Hilledür: mahaldır B/Gilân'dir B/Azerbaycân'a dek: -B/12 Mazenderan-ı sebz-vâr'dur: Mazenderan'dır B/soyundurmayınca: söyündürmeyince B/bunlaruñ: bunlarıñ B/13 var idi: vardı B/didiler: -T/14 Pes: -B/didi: -T/ 15 bâzergân: bâzar T/bunuñ: bunıñ B/

T 369^{a} 1 ve: -B/meşhûr... ile: meşhûrdır salâhla B/buña bu: bu kimse B/2 Bunuñ: Bunıñ B/koñşısı var idi: konşısı vardı B/ve: -B/kişi idi:+ ammâ B/3 mâl... beğler: mâlla halkuñ ve beğleriñ B/ kimseden: kemesneden B/4 dirlerdi:dirler idi B/işitti kim: -T/bunuñ: bunıñ B/girür: girüp B/5 bu: -B/soruñ: sorıp B/aslı bile: aslıyla B/6 olmıştur: olmıştur: B/dur: -B/vir: virüñ B/didi: -T/7 hep: -B/Hemân: -B/didiler: -T/Hacca niy-yet: niyyet-i Hacc B/gördüm: gördim B/Şirân: Şirân-ı la^{c}în B/oturdı baña: -B/vasiyyet iderem: vasiyyetüm var B/9 Ka^{c}be'ye: -T/varasın: varup B/10 ^{c}azîm: -T/müştâktur: müştâktır B/dir:+ diyesin B/akça: dâne filori B/11 harçlık... dinâr: -B/didi:+ ve biñ akça harçlık dahı saña helâl olsun ücret didi dahı B/13 varup: dahı varıp B/sürdüm: sürdim B/vardum: vardım B/ 15 döndüm: döndim B/biñ: -B/

T 369^{b} 1 değürdüm: değürdim B/Ol dahı... üleştürdi: Al-tunı alup Râfızîlere üleştürdiler B/teslîm

ittüğüme: -B/Ben... oturdım: -T/2 sürdüm: sürdim B/oturdım: oturdım B/ki: kim B/ Gözüme birez: Birez gözüme B/3 yakaza: sîne B/ gördüm: gördim B/Resûlu'llâh... sağında: Resûl ve bâkî ashâb Ravzâ-i Şerîf'te oturırlar sağ yanında B/4 ᶜÖmer:+ radiya'llâhü ᶜanh B/ solında: sol yanında B/bâkî ashâb: cümle sahâbe B/5 durmışlardı: durmışlar T/Hazreti:+ ᶜaleyhi's-selâm B/heybet ile: heybetle B/korku ile durdum: korkuyla durdım B/6 vardum: vardım B/geldüñ: geldiñ B/bunuñ: bunıñ B/didi: -T/7 zaᶜîf: -B/eyittüm: -T/korkup: korkıp B/ ittüm: eyittüm B/didüm: didi B/8 ᶜaleyhi's-selâm: salla'llâhü ᶜaleyhi ve sellem B/senüñ: seniñ B/9 didi: -T/gördüm: gördim B/Hazret-i Resûl: Resûl Hazreti B/herîfi... çökerdiler: durup ᶜAlî ᶜa.s. çökerdi B/T 11 anuñ:+ hemân B/Başı: Başın B/öñine: önüme B/melᶜûnlaruñ hâli: melᶜûnlarıñ hâlleri B/ 12 gerektür: gerektir B/ münâfıklardur: münâfıklardır B/Taᶜâlâ'nuñ: Taᶜâlâ B/13 bunlar: -B/düşmânlarıdur: düşmenleridür T/Ber-hurdâr: Ber-hudâr B/ beliñleyüp: beñilliyü T/14 kaftan: kir B/ göğsüme dek: göğsümden B/hep: -B/gördüm: gördim B/ 15 sıçradı: sıçradı B/başı: başın B/ iledüp: iletüp B/delükte: kabr delüğinde B/

T 370ᵃ 1 kaftanı: kaftanumı B/işittüm Ebü'l-Müᶜezz'i: Ebü'l-Müᶜezz'i işittüm B/2 kana: kanına B/ gayrı: -B/3 görüp durdum: görip durdım B/ geldüm: geldik B/4 ki: -B/hikâyeti: hikâyet B/ Gördüm: Gördim B/5 sordum: sordım ki B/6 evinde idi: evindeydi B/7 bulduk: buldık B/8 gösterdüm: gösterdim B/9 Medîne'de: Medîne-i Münevvere'de B/delüğine soktum: delüğinde sokup B/sakladum: -T/varuñ... hâlüñüz: varıñ göriñ hâliñüz B/ 10 düşmânısız: düşmenisiz B/ adam: adamlar B/11 başını: başı B/tevbe: -T/12

cümle: hep B/Bunlar:+ bu B/Kûfeli: -B/kanlu: kanlu B/Nemçe: Nimçe B/13 eyitti: -T/ baña: -B/ var: -B/14 virmesünlar kırsunlar: virmesün kırsun hem B/15 gördüñ: gördiñ B/didi: -T/ civân: yiğit B/uzundur: uzındır B/

T 370[b] 1 oğlum: oğlın B/kaziyyesin añarlar: hikâyetin añalar B/var sen: varsın B/ol: olup B/2 şâhid: şâha B/ᶜAbdu'r-rahmân'a didi: ᶜAbdu'r-rahmân gibiydim B/ol: evvel B/böyledür: budur B/3 Girdüm: Gördim ki B/4 durur: durır B/5 geldüğüm... ol: tenhâ görürler beni B/taşra: daşra B/attum: -B/6 yaban yire: yabana B/ döndüm: döndim B/gördüm: -T/ve: -B/radiya' llâhü ᶜanh: -T/7 ittüm: idüp B/bunlardur: bunlardır B/8 gördüm: gördim B/dururlar: durırlar B/urdum gördüm: urdım gördim B/yirinde: yire B/9 adlar yazılur: adları eyidürlermişler B/ Bunlara: -B/didüm: -T/didiler: -T/10 didüm: -T/ Pes bunlar: -B/11 ittüm: eyledüm B/korktum: korktım B/kim: -B/12 anı: -B/gördüm: gördim B/çıkageldiler: gelür B/ 12 sarp: saᶜb B/durdum: durdım B/Çünki: Çünkim B/ 14 Bre: Bire B/didi: -T/ 15 korkaram: korktum B/dutarsız: dutasız B/kaçtum: kaçtın B/didüm: -T/Anlar: Onlar B/ Bunları: -B/kimüñ içün: kim-çün B/depeledüñ: ittüñ sen bu işi B/didiler: -B/

T 371[a] 1 didüm: -T/Pes anlar: Onlar B/yüzin: yüzlerin B/anlaruñ içün: anlaruñ çün B/ittüñ: ittiñ B/2 eñ: -B/Hazret-i Resûl'dür: Resûl Hazretidür B/ didiler: -T/ᶜaleyhi's-selâm: ᶜa.s. B/3 oğlum: oğlın B/idüp: it diyüp B/bildürgil:+ didi B/4 Komasun: Komasın B/içinden gidersünler: içün B/didi:+ dahı B/ittiler: oldılar B/5 Ol... leşkeri: Ölüleri ol itlerüñ B/dururdı: durır B/didi: -T/ idüğin: idüñüz B/6 didi: -T/Hanîfe:+ rahmetu'llâh B/didi: diyüptür B/ᶜa.s.: ᶜaleyhi's-selâm

B/didi: -T/7 Şerîf... üzre: İmâm üzre Şerîf B/8 yâ İmâm: -B/kabrüñ: kabr B/Belî, belî: Belâ belâ T/didiler:+ kim B/9 kabrüñ... tarafından: kabr başında tarafı B/10 bir varaka: yaruk B/ilerü... alup: -T/anı: -B/benüm ile: benümle B/11 karındaşum: kardaşumdır B/şerʿî: şerʿîdür T/12 eyitti: emr itti B/Sebz-vârluları getürüñ: kim Sebz-vârîleri getürüñ B/didi: -T/13 İy: Bire B/didi: -T/14 sihr ile: sihirle B/didiler: -T/ʿaver: uğur B/bunlaruñ: bunlarıñ B/15 sen: -B/didi: -T/laʿîn: -T/kim:+ yâ Şerîf B/bunlaruñ: bunlarıñ B/ didi: -T/

T 371ᵇ 1 yazup:+ dahı B/Râfızîlere varsa: Râfızî buldılarsa B/2 Andan Server: Server andan B/3 haberler gönderdi: haber oldı B/4 oluñ: olıñ B/gelüñ: -B/geldi: geldiler B/çıktı: çıktılar B/5 bikrlerin: yiğitler B/olmakların: olmadıkların B/6 şehri oda: şehre od B/7 nüzûl ve niʿmetin: niʿmet ve nüzûl B/getürdi: getürdiler B/Hîrî şehrinde: şehirde B/8 ziyâret: ziyâfet B/gezdi: gezerdi B/9 Çün Şerîf: -B/iderdi: iderken B/gördi: gördiler B/adam gövdesi: -T/geldi: geldiler B/10 Hây: -B/didi: -T/ve: -T/11 didi: -T/giderem" didi: didi giderem T/hâzır: eyle kim B/12 Server: Seyyid B/atın: evin T/çıkdı: çıktılar T/13 Pes: -B/14 idüp:+ dahı B/varup: varıp B/15 eyittiler... hatun: -B/Belî: -B/Çingis leşkeri: anlar B/geldiler: geldi B/didi: -T/

T 372ᵃ 1 işidüp: işitti B/gittiler: gitti B/2 ki: -B/anuñ ile: anuñla B/varup: varıp B/tutalar: dutalar B/didi: -T/3 virdiler: virdi B/ilettiler: iletti B/4 Mazenderan'uñ: Mazenderan'ıñ B/toğusından: -T/tarafına: -B/irişti: iriştiler T/Saʿb-nâk'e: Saʿnâk'e (yanlış yazılmıştır) B/5 kondılar ve: Kandasın diyü B/Server'üñ: Server'iñ onda B/6 yimişlerdi: yimişler idi B/6 Tanıştılar:

Danıştılar B/çadırların ve: haymaların B/ koyup:+ ordu-gâhı görüp B/7 Ordu-gâhı gördiler: -B/8 Hîle:+ kim B/uruñ: urıñ B/9 yakdılar... aldılar: -B/deñizine: deñize B/kim: ezincânib bu yaña B/ 10 Han anuñ: Han'uñ T/geldüğin: geldüğinden B/11 geçti: -B/Reşeb'de: işde B/12 çıkmışlar idi: çıkmışlardı B/13 bindürüp: binüp B/kaçtılar: kaçtı B/Gitti: -B/14 gitti: -B/ sanduğı: sandalı B/baş ile: başla B/15 saᶜblık: saᶜblik B/ve gizlü: deñizlü B/pinhân oldı: bir zamân anda oldı B/cemᶜiyyetin: cemᶜiyyet B/

T 372ᵇ 1 Kulzüm'de: Kulzüm deñizinde B/bulduğı: bulduğın B/2 girdi: girdiyse B/Râfızîlerdür: Râfızîlerüñ ocağıdur B/Server... çıktı: aña gelüp çıktı B/3 Semendün'e: Semendin'e B/olup: olıp B/kırdılar: kırdı B/İmâm'ı: İmâm T/4 çıkardılar: çıkardı B/bozdılar... urdılar: bozdı od urdılar B/5 ittiler: itti B/6 kavmin: kavmi B/ Râfızîlerüñ... koparup: Râfızîlere B/7 Sünnîler... yirler: Sünnîler nısfın B/8 urmıştı: -T/Şirvân... andan: Şirvân'dan T/Şâhı birle: şâhıyla birle B/9 yire: cezîreye B/Tokuz: Dokuz T/10 Melikümüz: Beğimüz B/korkarız: korkarız B/11 pîrdür: pîrdir B/bükilmiştür: bükilmiştir B/12 didiler: -T/Geldiler... (374ᵇ/14) tîz laᶜînüñ: -B/

T 374ᵇ 15 kuyruğından: kuyruğın B/yire: -B/

T 375ᵃ 1 girift itti: giriftâr eyledi B/suyı: -B/kılınç: kılıç B/2 koydılar: urdılar kırdılar B/doğru: toğru B/Server: Şerîf B/Şemâkı'de: kadar B/3 eylediler: itti B/girü: -B/gönderdiler koyuvirdiler: gönderdi koyuvirdi B/Varup: Varıp B/ Server: Şerîf B/Şirvân şâhı: -T/vedâᶜ: vidâᶜ B/4 Gur suyın... pây-i taht: Rum'a ᶜazm itti gelüp B/5 ᶜizzetle ve:ᶜizzetle B/6 ve: -B/ile: -B/Server: Sultân'ı B/7 vedâᶜ: vidâᶜ B/gitti: -B/gözikti: çıktı

B/8 Alp: -B/Attan: Atından B/9 Seyyid dahı: Şerîf B/gözinden: gözinde B/dahı eyitti: -T/didi: dirdi T/10 didi: -T/varalum: varalım B/bulınalum: olalım B/didi: -T/11 Köprüsin B/kesmişlerdi T/dururlar idi: -T/ᶜOsmân Durdı ᶜOsmân B/12 oğul: oğıl B/sunuñ: sunıñ B/didi: -T/Pes:-B/sığa yire:sığaya B/13 Toğru...geçdiler: -T/dirlerdi: dirler idi B/14 yüritti: yüridiler B/cânibi: cânib B/

T 375ᵇ 2 gördiler:+ leşker B/yürüdiler: -B/kâfirlere: kâfire B/3 urup: urıp B/4 kapuyı: kapuların B/5 eñ... girdi: -B/Ol:+ şehre ve B/Server: -B/akcağ B/6 Server: Şerîf B/uğurdur: uğurdır B/Bunı... elden: Elden bunı B/7 uğur: yol T/didi:-T/Server: Şerîf B/andan: -T/vedâᶜ: vidâᶜ B/kavm-i Sinop: Sinop kavmi B/9 Ve nem... olup pes: -B/13 ferahlık birle... kondurdılar: ᶜizzetle şehirden yaña yüridi. Gâzîler işidüp karşu geldiler mübârek elin öptiler şehre getürdiler ᶜizzetlerle kondurdılar B/14 eyledi: itti B/15 eyidürler:+ ol B/gelüp: -B/

T 376ᵃ 1 varup: varıp B/2 Atabek'i sürüp: Atabek sürip B/mikdâr: müddet B/3 Anda: -T/ortasına: ortasında B/Atabek'tendür: Atabek'tendir B/4 Sultân'uñ:`Sultân'ıñ B/vardı: -T/5 idüp: itti B/añlattı: -B/6 Karaman-oğlı: kızı oğlı B/7 Kûhistân... varup: Kûhistân varıp B/Meğer: Pes meğer B/öldürüp: alup B/8 iletmişlerdi: iletmişti B/Müslümânlaruñ: Sünnîlerüñ B/9 tutılup: -B/Moni: Mûzî T/kâfire... gönderüp: kâfiri ol yire leşkerle gönderip B/10 Sevâd'dan: Sevâd çün gelüp B/şâhuñ: sâhile ve B/Şibâd-ı Rûmî: -B/12 Moni:Mûzî T/Müslümânlarla: Müslümânlara B/13 Moni: Mûzî T/turup: durup B/şehrinde: şehrine T/iderdi: ider idi B/14 eylerdi: eyledi B/dek: değin B/15 yurd: yurt B/kalıcak: -B/dört cânibe: durup B/

T 376b 1 varup: varırdı B/2 Atabek'i: Atabek B/er ile: erle B/3 Melik: -T/gönderdi:+ bir T/er ile: erle B/emînü'l-ümmet: -B/4 leşkerüñ: leşkeriñ B/ Atabek'i: beği Atabek B/5 ol:+ Moni kâfir-i B/ve leşkerin: -B/6 Tusan'da: Tunıs'ta B/Atabek:+ kim B/7 geldiler: geldi B/Alagöz indi: Alaygöz idi B/olmış idi: olmıştı B/anuñ içün: anuñ-çün B/8 korkardı: korkar idi B/düzdiler: durdılar B/9 ve: -B/ittiler: eylediler B/kaçalardı: kaçalar idi B/ 10 Ilgaz-ı Rûmî: Rûmî Ilgar B/saldı: salup B/durdı: tarîd idüp B/ 11 ol kâfir beği: -B/duttı: tuttı B/yüreklendiler: yüreklendi B/ 12 yire: yirlere B/kalmasun: nasîb olmasun B/13 döndiler: -T/Moni: Mûzî T/Ilgaz'a: Ilgar'a B/14 durdılar: meydân durdı B/leşkeri ile: leşkeriyle B/15 Yir oñartmayup: Yol eğirtmeyüp B/

T 377a 1 çokluk: çoklık B/2 Moni: Müzmori T/beğleri ile: beğleriyle B/çevirüp: çevirip B/doğru: toğru B/3 gidersiz:+ kanda B/didiler: kasdüm: kasdım B/4 Moni'dür: Mûzî'dür T/didi: -T/Andan: Dahı andan B/Moni: Mûzî T/gittiler: gitti B/Moni: Mûzî B/T/5 kişi ile: kişiyle B/Pes... varup: ki gafille varıp B/6 oldılar: olıp B/giriftâr... kaçtılar: ceng-i ᶜazîm ittiler âhir Alágöz'iñ üstine üşüp atın düşürip kendüyi giriftâr ittiler. Müslümânlar zebûn düşüp sındılar B/7 ammâ... kaçtı: -T/kaçan ol: ol kaçan B/Müslümân leşkerin: Müslümânları B/gittiler: gitti B/8 Andan: Pes B/pes: -B/Moni: Mûzî T/anı: kâfiri B/ öldürmek: öldirmek B/vezîr: vezîrler B/9 tağ: dağ B/var idi havâ-i muᶜallakta: eylemişler şöyle muᶜallak idi B/koyup: -B/10 beklerdi... kaldı: bir kaç adam virüp aña hizmet ide ve Alagöz'i gözedeler. Çünkim anları anda çıkarup nerd-bânı giderdiler anlar ol mağarada şöyle muᶜallak kaldılar B/11 dahı... çıkmazdı: olsa dahı anda çıkmaya B/11 Biz: -T/Ilgaz: Ilgar-ı Rûmî B/Müslümânları kovarak: kovarak

Müslümânları B/12 olup: olıp B/vardılar: varıp B/dahı: -B/13 Küffâr sındılar: Kâfirler sınup B/ Birez Müslümânlar: Müslümânlar birez B/14 kovaladılar: kovup B/yarısından... geçürdiler: -T/girü döndiler: girü dönüp kondılar B/ Yoklama... bağladılar: -T/Server... eyitti: Andan soñra Ilgaz'ı Server Atabek öñine getürdip diz çökerdiler. Atabek nazar saldı. Pehlivân yaraşıklu yiğit idi eyitti B/15 îmân getür: -T/ yohsa:+ seni elbet B/komam: koyam B/didi: -T/

T 377[b] 1 müdârâ... kıldı: Müslümân olmağa kasd itti B/ Server:+ Atabek dahı B/virdi: virüp B/ᶜaskere baş eyleyüp: -T/2 didi: -T/Moni: Mûzî T/ yitiştiler: yakın gelüp B/3 durdılar... taraftan: gelüp cenge durdılar ammâ B/Moni: Mûzî T/ Moni:+ kâfir B/kâfirleri... eyledi: kâfir beğlerine haber gönderdi B/4 geldi:+ ve B/ Melik-i Şibad: Şibad T/geldi sâhilden: sâhili geldi T/5 geldi: gelüp B/geldiler: geldi B/Tâ haddi: Tahtı B/6 kâfir dahı: kâfirleri B/7 Moni: Mûzî T/Moni:+ kâfir B/Müslümânlara: Müslümânlar ile B/tarîke: tarîkle B/eyleyeler: eyleye B/Tedbîri: Fikri B/öñe düşüp: öñi dutup B/9 kopardılar: eylediler B/oldılar: olıp B/ sıdılar: sındılar T/çıkageldi: çıkagelüp B/10 leşkerini... Hayli: leşkeri kılıç koydılar iki taraftan gâyet B/Müᶜminler... sındılar: Müslümânlar kim gayret idüp ceng iderek girü dönüp B/Pes: -B/12 gice gündüz: üç gice B/ küffâr... cidâl: ceng B/eylediler:+ şöyle kim Rüstemler görse insâf iderdi B/Ezincânib:+ bu yaña B/13 ilinde:+ anda T/kimse: kimesne B/14 durdı: durdılar B/kim yanında: -T/evvel: -B/ Dervîş'i... ve: Dervîş idi be-nâm gâzîlerden B/15 ᶜizzet... getürdiler: -T/

T 378[a] 1 Sinob'a: -B/leşker-i İslâm: İslâm leşkeri B/

alup: aldılar T/alup... iderlermiş: -T/Pes Şerîf Seyyid: Çünkim Server Seyyid B/tîz Sinob'a haber: bu haberi B/haber:+ haber T (iki defa yazılmıştır)/2 yitişti:+ tîz yirinden kalkup B/ Meliki: Melikine T/Meliki:+ Ata B/eyledi: itti B/Leşker: Hâzır leşker B/birle:+ tîz B/ᶜizzet idüp... komañ: -T/didi gönderdi: diyü ᶜAlî beği gönderdi B/3 Dahı kendü: Kendüsi B/olmış idi: olmıştı B/4 Yitişti: Yitişü gelüp B/yürüye dağuñ: ol tağuñ B/tağ: +taş B/5 Ol tağ...kişi idi: Ol tağuñ üstinde yidi kişi durup hâcet namâzın kıldılar B/6 dahı anda durur: kerâmet zâhir olıp durur B/biter tâ: -B/7 kıyâmete: kıyâmet B/değin: -T/ durur: biter eksilmez B/gider: görinür B/Pes: Tîz B/8 Server'e: Şerîf'e B/sordılar:+ ki B/olmıştur: olmıştır B/9 gâr: mağâra B/var: vardır B/didi: -T/10 bir... durur: havâda bir mağâradır şöyle kim B/vardı: varıp B/11 itti: idüp B/anuñ... kıldı: -T/Andan: -B/yirlerinden: yirden B/ getürdiler dahı: getürip B/ol yalın kayaya: -T/ 12 Server: Şerîf B/mağâraya: kayanuñ üstine B/ kâfirler ile: ve anda olan kâfirler B/ 13 durdılar: -B/ceng eylediler: cenge yüridiler B/Server: Pes Server B/14 yüksek... dokanup: -T/olurlardı: olurlar idi B/Âhir: -T/bağladılar:-T/15 bulup: bulıp B/eyledi: eylediler B/çün: -B/ mülkliğine: -T/dağa: tağa şimdi B/

T 378ᵇ 1 Tağ: -T/dirlerdi: dirler B/Ol yirde: -B/Andan: Ve B/Seyyid'e kul oldı: -T/Seyyid anda: Şerîf B/ 2 anda: -B/3 elbet: -B/yire: yir içine B/Bu yaña: Ezincânib geldük bu yaña B/4 anda: -B/dağ: ol tağ B/5 küffâr ile ceng: ceng-cü B/kâfirlere: kâfire B/Bir... oldı: Ammâ bir ceng oldı B/6 vasfa gelmez: Nerîmânlar görse nerm olaydı B/ Andan: Çünkim B/gördi kim... gelüp: -T/urup: urdı B/kurt: kurd B/girüp: -T/küffârı: -B/7 aña karşu: -B/yaña: yañadan B/dahı:+ birbirine

urdı B/durup: -B/itti: eyledi B/Müslümânların... komadılar: -T/8 çevirüp: çivirip B/kaçtılar sındılar: sınup kaçtılar B/Moni: Mûzî T/Beği: Beğin geldüğin B/bildi: bilüp B/Şıbat'a dönüp: dönüp Şıbat B/9 kaçtı: kaçup B/10 ceng oldı: cenge T/ol cengde: -T/laᶜînleri: laᶜîni B/11 anlaruñ: anlar B/12 Moni: Mûzî T/13 dirler: -B/mâlların: mâlın B/14 kutlayup: kutlu olsun diyü B/eylediler: ittiler B/

T 379ᵃ 1 tuş: düş B/gelüp: geldi dahı B/iderlerdi: eylediler B/2 vardı: -B/burcıyla: -T/girdi: girdiler T/3 Bakır... geldi: Bakır küresin B/idüp... geldi: itti geldi B/4 Çün: Andan B/5 gün:+ durup B/dış: -B/6 oluñ: olıñ B/tâbıᶜ oldum: mutîᶜem oldum B/varuñ: varıñ B/Moni meliği: Mûzî'yi B/7 diyüp: didi B/dahı: gelüp B/katına geldi: yanına yitti B/8 Bulıştılar: bulışup birbirine soruştılar B/Sultân: -B/9 Şerîf Saltıh dahı: -B/üzre: üzerine B/10 anuñ: anıñ B/ᶜarzâ kıldı: ᶜarz kılup Müslümân oldı: -T/11 konukladı:+ Müslümân oldı T/geldiler:+ Sultân Server'i ve T/12 geldiler: gelüp B/getürüp: getürip B/13 döktiler: getürdiler B/yeñi: yeñile B/14 anı bağrına: göğsine B/kendüsin Server'e: Server'e kendüsin B/15 gâzîyân: gâzî B/sîmâlu: sîmâ T/ kişi idi: kişiydi B/yüzinde: yüzinden B/

T 379ᵇ 1 eyledi: itti B/itmişti: eylemişti B/2 yiğit idi: yiğitti B/bir... olmıştı: -T/hûb iᶜtikâdlı: iᶜtikâdı hûb idi B/müᶜmin olmıştı: -B/3 toğrı: toğru B/4 Moni: Mûzî B/itti idi: idüp B/5 Biri: Bunlar idi T/Poli nâm: Poli B/Daday: Deradani T/6 çıkup turdılar: çıktılar durdı B/yitiştiler: yitişü gelüp B/7 ceng eylediler: cenge durdılar B/Ilgaz-ı Rûmî B/Seyyid'üñ öñinde: -T/Seyyid'üñ+ Şerîf B/çok:+ anda T/eyledi:+ şöyle B/darben: -T/8 eyledi: eyleyûp B/getürdi: getürüp B/Müslümân

oldı: -T/Âhir... durdılar: -T/Ve dahı... Gâzî: Âhir Hak Taᶜâlâ râst getürip Gâzî Atabek B/10 Moni: Laᶜîn B/cân:+ ber B/virdi+ Server B/taktılar: sançup B/münâdî... gezdürdi: -T/11 ki: -B/mâl ganîmetiyle: -B/doyum: toyu B/12 oldılar: olıp yağmaladılar B/Ilgaz: Ilgaz-ı Rûmî B/ dönmediler: -B/13 Buğur: -B/Ilgaz-ı Rûmî: Ilgaz B/oldı: olıp B/dağ: tağ B/14 ardlarınca: ardınca B/girdi: girdiler B/dahı:+ yitdi B/15 Daday: Daday-ı laᶜîn B/gürzle: bir gürz eyle B/urup: urıp B/ yıkdı: -B/

T 380ᵃ 1 idüp:+ dahı B/daktı: dakup B/nâ-gâh: -B/laᶜîn: melᶜûn B/çıkageldi: geldi B/bir: -T/2 demrenlü: temrenlü B/Ilgaz: -B/Server'üñ: Server'iñ B/ çak: -B/dek: değin B/3 hemân ol hâli: anı eyle B/yelesine: yelüsine B/4 var idi: vardı B/ kendünüñ: -B/kulları idi: kullarıydı B/ile: bile B/5 eylediler: eyledi B/Pes: -T/6 Hakk'a: -T/itti: eyledi B/rahmetu'llâhi ᶜaleyh: -T/7 ok ile: okla B/8 kim: -B/varuñ: -B/atum: atumı B/getürüñ: getüriñ B/9 diyüp: didi dahı B/ᶜarzâ: ᶜarz B/10 kâfirlere: -B/getürüp: getürip B/11 bülend âvâzla çağırur: -B/13 ittiler: eylediler B/ kaçtılar: kaça B/14 Daday Melik: Melik Daday B/Andan: -T/katıl: -B/

T 380ᵇ 1 oluñ: olıñ B/didi: -T/Daday'uñ: Daday'nuñ B/2 İlyâs Rûm'a: İlyâs-ı Rûmî B/varalum: varalım B/3 andan göçtiler: göçtiler andan B/Server: Server'i B/gördi: gördiler T/4 Gerde: Gürde-i laᶜîn B/Melik'e: Melikine B/iderler imiş: iderlermiş B/5 Gerde: Gürde-i laᶜîn B/anda: andan B/fak:bürge B/toprak ile: toprağıla B/bir:+ bir B/7 giderdi: gider idi B/var idi: vardı B/ dirlerdi:+ve kâim ve B/8 Ayandon'la: -B/gelmiş idi: gelmişti B/9 itti: eyledi B/fak: bürge B/çekti: çeküp B/Server'üñ: Server'iñ B/faka: bürgeye B/

at ile don ile: atla tonla B/10 fettân: -B/ adamları ile: adamlarıyla B/11 virmemek istedi: virmeyüp ol kıza sertlik eyledi B/12 kastı: sıktı B/Server'üñ: Server'iñ B/13 didi: -T/14 dağıldılar: tağıldılar B/15 şuña irgürdiler: şöyle itti B/

T 381[c] 1 varup: -B/Gerde: Gürde dahı B/Taş nâm kâfirlerle: kâfirlere ve Taş nâm B/kâfirlerle: kâfirle bile B/2 dağa: tağa B/cânib:+ bu yaña B/ 3 ᶜazm idüp: ᶜazm-i B/varup: varıp B/4 ceng itmek: cenge B/kasdın: kasd B/Eñ soñ seni: Seni eñ soñ B/5 ider: idersem ki T/ne... kırdururşun: -B/didi: -T/6 harâca: harâç B/İlyâs-ı Rûmî'yi: İlyâs B/Melik'ten: Melikinden B/Melik... Server'e: Bu yaña kız ᶜâsî olduğın Melik Şerîf'e B/7 kızuñ hisârına: kıza B/9 Pes: -B/İlyâs'ı: İlyâs T/ 11 fettân ve mekkâre: -B/kalᶜadan: -T/doğru: toğru B/12 geldi:+ kim B/bir: -T/13 çıktı: -B/14 Serverlerle: Serverler ile B/15 diktiler: dikti B/ İlyâs'ı getürdiler: getürdi İlyâs B/dâra çekeler: ber-dâr eyleye B/

T 381[b] 1 Muzaffer: Muzafferü'd-dîn B/ᶜinâyet: yardım B/2 ki İlyâs: -B/âvâz ile: âvâzla B/çağırdı:+ kim B/3 ideyim: iderem B/umaram: -B/vaktüñe: vaktiñe B/5 sıyıra kılıç: seyf ᶜuryân B/ Server'üñ: Server'iñ B/Rûmî: Rûsî B/urganı: urgan B/burca: burç B/7 doğrı: toğru B/kız... geldi: geldi kız üstine B/8 İlyâs'ı: İlyâs B/kurtardılar: kurtardı B/9 kız... Beğ: -B/10 hemân: -B/idüp: itti B/11 süriyü: sürüyüp B/Server: Seyyid B/ komadı:+ pes B/eylediler: ittiler B/12 Andan dahı: dahı andan B/anı:+ soñra B/13 durdı: durdılar B/dağa: tağa B/gittiler: -B/14 otururlar: otururken B/hemân:+ laᶜîn B/dağdan: tağdan B/15 leşkere: leşkerine B/Nısfü'l-leyle: Nısf-ı leyle B/eylediler: ittiler B/ceng: çün ceng B/Gerde: Gerde-i laᶜîn B/

T 382[a] 1 düşti: -B/cân:+ ber cehenneme B/2 kâfirler: kâfir B/3 emr itti: -B/Pol: Bu B/4 çaldılar: depelediler ve B/ve muzaffer: -B/karâr idüp:-T/5 ve: -B/Beğüñ: Beğ B/ᶜavrattan: ᶜavratından idi B/6 nikâhlandurdı: nikâh ittürdi B/düğünler:+ eylediler B/Râvîler: -B/8 çıkdı geldi: çıkageldi B/Cebeliyye'de:+ yârâna B/Kühistân'a:+ götürü B/9 Melik: -B/Çandar-oğlı'na: Çandar-oğlanlarından T/zîrâ... itti: -B/Biz...gelelüm: -T/Pes: Ezincânib B/Server Saltıh: Şerîf B/ol: -T/11 kim: ki B/kimesne: kimse B/12 Server: Şerîf B/istikbâl idüp: Server'i karşuladı B/13 nüzül ve niᶜmet: niᶜmet ve nüzûl B/kondılar: konukladı B/Cemşîd'üñ zamânından: Cemşîdü'z-zamân T/14 eşkenü yirde: -T/ol: -T/Server: Şerîf B/15 Server: Şerîf B/

T 382[b] 1 ısmarlayup vedâᶜ: ısmarladı vidâᶜ B/oldılar: oldı B/gittiler: -B/yakın yirde: yakında B/2 Pendek: Penderik B/dirlerdi: dirler idi B/kapudanı idi: kapudanıydı B/3 atası idi: atasıydı B/Seyyid: Seyyid'i B/atası üstine: atasına B/5 ol: -T/Server salâr: Şerîf B/geliyorır: gelür B/6 leşkerin: leşkerden T/eyledi: -B/öñinde:+ eyledi B/beği:+ ve T/7 kâfir: -B/8 Server: Şerîf B/sürdi: sürdiler T/limana: ilimana T/9 Liman: İliman T/eylemişlerdi: eylemişler T/10 sabâha... oldılar: sabâh oldı B/Çün: -B/11 limana anları: anları ilimana T/koymadılar: koymadı B/tüfenge: -B/Server: Şerîf B/buyurdı: -B/Mellâhlar: -B/12 varup: varıp B/didi: -T/13 eyitti: -T/varuram: varıram B/olursa: buyurur B/14 Dahı... Var:... -B/

T 383[a] 1 didi: -T/2 gördüñ: gördiñ B/çevirdüñ: çevirdiñ B/didi: -T/eyitti: -T/3 seni: sen B/4 Seyyid: Saltıh B/oldur: oldır B/değülsün: değülsin B/5 kim:+ ki B/cânuña... mâluña: cânuñ ve mâluña

ziyân B/6 didi: -T/Penderk: Pendürük B/döndi: gönderdi dahı B/7 kim:+ varsa B/dirsiz: dirsin T/9 berktür turup: berk durup B/10 Seyyid:+ bu yaña B/gemiyi... çıkardı: gemi birle kenâra çıktı B/11 vardı:+ ve B/kondurdi niᶜmet: nüzûl niᶜmet B/12 geldiler: gelürler B/13 Seyyid'e: -B/15 yolına ölüñ: yoluñuza ölüñüz B/didi: -T/haber: sulh haberin B/

T 383ᵇ 1 gönderdi... eyledi: istedi gönderdi B/olmadılar: olmayup B/âgâz eylediler: durup ser-âgâz eyledi B/2 gemilerle: gemilere binüp B/doğru: toğru B/ Penderk: Penderk B/üzerine: üzre B/gittiler: gitti B/geldiler: geldi B/Pertân: Pertâb B/4 Penderk: Penderik B/Penderk: Penderük B/5 ceng: ceng-i ᶜazîm B/6 kılıç: seyf B/üzerine yüridi: at saldılar B/Penderk: Penderik B/kaçtı... yürüyüvirdi: İlyâs'uñ öñinden kaçtı B/Server: Bu yaña Şerîf B/8 dağıldılar: tağıldılar B/Penderk: Penderik B/Penderk'e: Penderük'e B/düşti: yitişti B/9 yirinden:+ yirinden B/11 şehrüñ: şehriñ B/urup: urıp B/12 Penderk: Penderik B/ beğleri ile: beğleriyle B/13 anlarla: anlar ile B/ ideler... dilediler: haberin yitiştürdiler B/14 Server: Şerîf B/15 vardur özdeğinden: Penderük'dedir B/dibine: dibinde B/

T 384ᵃ 1 indi: -B/Mübârek:+ kendü B/2 oturdı:+ ve B/ ve: -B/durdılar: dururdı B/Bu yaña: Ezincânib B/Penderk: Penderik B/niᶜmet ve nüzûl: nüzûl niᶜmet B/getürüp: getürip B/3 gün:+ Sultân B/ Penderk: Penderük B/4 vardur: var B/oturmıştı: oturmış B/5 almış: alduğınleyin B/didi: -B/ Pes... durup: -B/dahı... idüp: anda karâr eyledi B/ 6 Server: Şerîf B/limana: ilimana T/Penderk: Penderik B/7 ki: kim B/Server: Şerîf B/üstine: üstinde B/düzdürdi: düzetti B/8 Kostantîniyye'ye: Kostantîn'e B/9 Hikmet-i Rabbânî:

Bi-emr-i Rabbânî B/olup: idüp T/doğru: toğru B/ tarafına: diyârına B/10 bir... durdı: anda bir nice gün karâr itti B/bir gün: -B/11 dirler: dirlerdi T/12 Tarhan: Burhan B/13 Ton:+ bu T/ Şirvan'a:+ giderdi B/14 gelüp:+ bu B/bu: -T/15 ura: geçe B/Sizleri hiç: Hiç sizi B/didiler: -T/

T 384[b] 1 diyüben: -T/diyârında: tarafına B/2 Çerkes: Çerkesyân B/niᶜmet ve nüzûl: nüzûl niᶜmet B/3 kenâra: kenârda B/oturdılar: otururlar B/4 yürüdiler: yürüdi B/kişi: kişiydi B/5 durdı: turdı B/getürüp: getürip B/eylediler: eyledi B/6 gemi birle: ve gemi B/7 garîm-âne: -B/itmeğe başladılar: eylediler B/Server gemisin: Şerîf kendüsin B/8 ol Hunî Tatar: Arahton B/gitti:+ kim B/Ton suyından: ardından B/9 depme: dabanca B/yıkıldı: oldı B/Şerîf: -T/süriyü: sürdi B/11 oldılar: olup durdılar B/Server: Şerîf B/ çıkup: çıktı B/eyledi: itti B/Bellü müfsîdlerin: Bellü bellü müfsîdleri B/12 kırdılar:+ ve B/ urup... tağlara: urdılar tağlar başların alup B/13 gittiler: -B/Server: Şerîf B/beğler: beğ B/Han' ına: Han'a B/ki: kim B/14 hanları: han B/15 doğrı: toğru B/Kostantîniyye: Kostantîn B/ ittiler: idüp B/Geldiler: -B/Kejbi: Kerbi B/adaya: -B/

T 385[a] 1 çıktılar: -B/adanuñ: adanıñ B/Server'i: Şerîf'i B/geldi: -B/niᶜmet ve nüzûl: nüzûl niᶜmet B/2 yir: -T/3 didiler: -T/4 vehminden: vehmden T/ didi: -T/ittiler: eylediler B/5 gazab idüp: gazaba geldi B/Rûmîlerüñ: Rûmilerüñ T/6 didi: -T/7 Sultân Saltıh: Şerîf B/8 Gâzîler: Gâzî B/ pehlevânlar:+ olalar B/9 diyüp: didi B/buyurdı: buyurup B/yüridiler: yüridi B/10 divşürüp: divşürip B/âgâz: ser-âgâz B/eyledi: eyleyüp B/ Server: Şerîf B/11 çeküp çıkmak: çıkup B/ komayup: -B/12 Limana: İlimana T/dahı: -B/14

sıçradı: gelüp dönüp B/dönüp: -B/15 kalᶜa: kalᶜasına B/

T 385[1] 1 donadup: donadıp B/Server: Şerîf B/didi: -T/2 Pes: Dahı B/kim: -B/alurlar: alur B/3 hisârdan: -B/Kostantîniyye'den: Kostantîn'den B/ol: -T/4 karâr eyledi: -B,'5 Şehîd oldı: birbirin şehîd itti B/dağa: tağa B/6 Saltıh: Şerîf Saltıh B/anı böyle: anuñ bu işinden B/ittüğin işidüp: bu işinden ittüğinden B/7 doğru: toğru B/düştiler: düşti B/8 haber: -B/kim:+ haber B/9 kandalığın: kandeliğin T/Taᶜâlâ:+ ᶜazze ve celle B/ gice ile: giceyle B/bunlar: bunlara yitişüp B/10 kırdılar: -T/kaçtı ᶜazın idüp: -B/11 Server: Şerîf B/kıldı:+ Server B/12 dönüp: döndi B/13 İslâmbol: İstanbul B/Çünkim: Çün B/iriştiler: irişti B/14 boğazuñ: boğazın B/vardı:+ dahı B/ hisârlardan: hisârlara B/zincîr... arkunı: arkunı zincîr B/15 germişler idi: germişlerdi B/ İslâmbol: İstanbul B/

T 386[a] 1 gemiler: gemi B/dutılu: dutılurdı B/öñine geldi: öñinde B/geçemediler kaldılar: geçemedi kaldı B/tarafına olan: tarafındağı T/hisâra: -T/ 3 Nevrûz: Yuruz B/Añlaru: Añların B/dizdârlar: diz-dârı B/virmediler: virmedi B/ durdılar: -T/ve: -B/4 Rûm-ili'nüñ... döndürdi: donattılar `Rûm-ili'nüñ kenârınca B/kenâra: kenârda B/5 Rayko:+ laᶜîn B/6 tururken: dururken B/düşüp: düştiler B/mûzâyaka virdi: -B/ 8 Server: Şerîf B/laᶜînüñ: -B/düşti geldi: düştiler geldiler B/pelîd: pelîdüñ T/9 düştiler: düşti B/ ittiler: yürittiler T/düşti:+ Bu B/10 gördi:+ kim B/bir dürlü oldı: ayruksı B/bir: -T/11 Server: Şerîf B/ 12 Rayko: Ol kâfir B/kaça: -T/ yanınca: yanında B/ 13 var idi: vardı B/turup: durup B/ ceng ittiler: döğüştiler B/melᶜûn: pelîd B/14 Server'üñ: Şerîf'üñ B/giryân:+ dil B/15 kılıç ile

Rayko'nuñ: ol pelîdüñ kılıçla B/urdı:+ cân ber cehenneme mâluña ısmarladı B/da: -T/

T 386[b] 1 girü: gine B/Server: Sultân Saltıh B/2 Çün... geldi: -T/sundı: getürdi B/ol nâmeyi: -T/İy: -B/ Şöyle: -T/3 ve husûmetüm: -B/üstine: üzerine B/ dönmezem: -B/Ammâ: Fe-ammâ B/4 kankısı: kangısı B/kim: -B/bildüğüñ gibi: -B/dimiş: -T/5 nâme: -B/6 ᶜahd... yoktur: yoktur ᶜahd ve sulh bozmak B/girü: -B/gemilerine: gemilere B/7 idüp:+ revâne olıp B/Süzenbol: Süznil B/beğ:+ vardı B/8 mağrûr: maᶜmûr B/ki: kim B/9 anuñ:+ ol B/işitti: işidüp B/kâfire: kâfirüñ adına B/Radiç: Rahiç B/10 altına: üstine B/ zırhlar giydiler: zırhlar gittiler B/11 hîle... hayli: -T/itmeyüp: idüp B/urup: urıp B/12 gâzîlerle: -B/çoğaldı B/tayandılar: tayandı B/Server: Şerîf B/ol: o T/gâzîlerle: gâzîler ile B/3 Süzenbol-ı: Süznik-i B/durup: -B/top: toplar B/ 14 Pes: -B/mellâha: mellâhlara B/kim: -B/ gittiler: gitti B/15 getürüp: getürip B/kâfirlere: kâfire B/

T 387[a] 1 eyledi: eylediler B/yapturdı: yatdı B/3 doymaz: toymaz B/hemân: -T/durdılar: turdılar B/ Server: -B/virdi: virdiler B/4 ol: -B/Şimdi... dirler: Ağaç deñizi idi B/5 gâyetle: -B/dağ: tağ B/ aranmağa: eğirtmeğe B/Aña... olmadılar: -B/6 Andan Server: Şerîf andan B/diyâr-ı: -B/ve... gitti: eyledi andan Boğdan'a gittiler B/7 cânib:+ bu yaña B/8 ki: kim B/be-herhâl getürürdi: dutar öldürür B/9 ortaya: orta yire B/darben ve cebren anı: darb ve cebr-ile B/Pes: B/Pes: -T/11 ki: -B/akın ve: -B/dir: -B/12 tolaştı: dolaştı B/ fesâduñ: -B/bulduñ: buldıñ B/büyükçe: boyunca B/13 ki: -B/didi: -T/4 Server: Yâ Şerîf B/hatâ ittüm: ittümse B/günâhum sen: sen günâhum B/ 15 Server: Şerîf Sultân B/Rûs'a: turma B/

T 387[b] 1 olup: olıp B/vardı: varıp B/Server: Şerîf B/ Andan: -B/2 girü: -T/Server'üñ: Şerîf'üñ B/ve gazâları: -B/3 Leh: Lih B/Çeh: Çih B/ihânet eyleyüp: -T/4 kim: -T/duramadı: durmadı B/5 Server: Şerîf B/işitti: işidüp B/andan: tefrika olup B/ve... geçup: -B/6 Tataruñ: Tatarlarınñ Tatar beğleri: beğ B/7 bu: -T/hükm ider: ide hükm B/8 ider:+ didi B/gelürse: gelür B/varmazam: -B/9 Server: Şerîf B/gelmezse: gelmez ise B/10 didi: -T/Andan: -B/ayruk: -B/Soñra: meğer B/11 Leh Çeh: Lih Çih B/diyâr: diyâruñ B/12 çokluk: çok B/13 Leh: Lih B/14 kurtılanlar: kurtılan T/15 bildürdiler: bildiler B/didi: -T/Andan: Anda B/

T 388[a] 1 Sünnîler: Müslümânlar B/Server'e: Şerîf'e B/ andan: -B/Leh: Lih B/2 anı dünyâda: dünyâda anı B/Leh: Lih B/3 kayın: kızı B/Çeh: Çih B/ kim: -B/ötedür: ötedir kim B/aña: -B/gönderüp: gönderdi B/4 gelürse: gelür ise B/erle: yaraklu kâfir gönderdi B/Leh: Lih B/5 bir: birle B/diyü: diyüp B/6 divşürdi: divşürüp B/beğ idi: beğdi B/7 Andan: -B/Leh: Lih B/diyârın: diyârı B/yire kim: kim yire B/kıldılar: idüp B/8 oldılar: oldı B/gittiler: gitti B/Leh: Lih B/9 Gelürse... ile: Bu Türklerle B/11 ittiler: iderler B/oturdı: -T/12 nedür: nedir B/didiler: -T/ol: andan B/13 ceng... istersiz: harb darb eylersin B/didi: -T/Andan: -T/dinilen: diyen B/Türkle: Türk-ile B/14 eylerüz: eyle(ye)vüz B/didiler: -T/Andan: -T/15 Türkler: Türklerüñ B/ayağı altında: ayağında B/yatısarlardur: -B/hâkle: hâk T/olısardur: olısardır B/

T 388[b] 1 İy: -B/Ne: Neye kim B/halkına ve: -B/2 halkın üşürelüm: ürüşelüm B/arslan: arslan ise B/ taptur: taptır B/didi: -T/Pes: -B/râhib: ruhbân B/3 erdür: erdir B/ve dahı: -T/olanlar: olan B/4 âvâz bahâsı: bahâdurlık B/didi: -T/5 kakıdılar: kakıdur T/söydiler: söğdiler B/râhib: ruhbân

B/6 dınmadı: tınmadı B/Server: Şerîf B/çokluk: halk B/görüp: göricek B/7 ve: -B/Leşkere:+ kim B/ve: -B/8 katı: fitne B/olup: olıp B/döğüp: döğülüp B/9 âvâzı: naᶜra üni B/nür-ı: -B/katı: -B/durdılar: -B/10 ahşam: şam B/hemân sâᶜat: -T/11 gice: -B/ᶜAle's-sabâh:+ oldı B/12 girü: -B/oluncaya dek: olunca B/Küffâr... varduğınca: varduğınca küffâr leşkeri B/13 olup: olıp B/Server: Şerîf B/14 Server... yüridi: sâᶜat at depüp ᶜalem dibine revân oldı B/15 çâre olmadı: defᶜ idemediler B/Leh: Lih B/üzre: üzerine B/

T 389ᵃ 1 çevirüp: çevirip B/2 Server: şerîf B/urup: urıp B/Çeh: Çih B/laᶜînlerle... eyledi: laᶜînlere ᶜazm eyledi B/3 çevirüp: çevirip B/4 yağma eylediler: yağmaladılar B/leşkerini: leşkerin B/5 dağa: tağa B/virüp: virip B/helâk olmasına: ölmeğe B/6 didi: -T/anda: -T/taraftan: yaña B/kondılar:+ kim B/şenlikler: şenlik B/7 kim: ki B/gayrete geldiler: -B/yirdedür: yirde B/8 didiler: didi B/Server: Şerîf B/çıkardı: çıkarup B/9 durdılar: -B/üzerine: üzre B/11 Kâfirlere: -B/kaçtılar:+ ve B/12 olup: olıp B/yüz çevirüp: -B/diyüp: diyü B/gitti: gittiler B/Server: Şerîf B/gâzîlere: gâzî B/13 ittürdiler: ittürdi B/küffârüñ: küffâr B/ki: -B/diyârdadur: diyârda B/düştiler hisâr oldılar: girüp durdılar B/14 tahtgâhlarına: taht-gâha B/oldı: oldılar B/15 ruhbânla: ruhbânlar ile B/Seyyid ile: Seyyid'le B/

T 389ᵇ 1 Server: Şerîf B/2 râhibüñ -B/ gün: râhibe İslâm ol gün B/Dördinci: İkinci B/Leh ve Çeh: Lih ve Çih B/3 Andan: -T/Leh ve Çeh: Lih ve Çih B/düzdiler:+ dahı B/4 Server: Şerîf B/anlara: anda T/Ol elçiler... hoş eyledi: -B/7 Yanmaç-ı: Yanmaç beği B/8 gitti: -B/9 idüp:+ kim B/kim: -B/idüp: eyledi dahı B/10 virdi: idüp B/11 Pes Sultân Saltıh: B/12 Ve ammâ: Meğer B/itmeyüp: ideler B/diyenleri: diyenin B/13 kanlu olursız:

-B/ olup: olıp B/14 didi: dirdi B/nidâ ittürüp: -B/ evledi: eylemişti B/Yasak... didi: Yirine anı öldüriñ dirdi B/15 papazlarla: papazlar ile B/doğrı: toğru B/Pes: -T/Yanmaç: Yanmaç-ı laᶜîn B/

T 390ᵃ 2 geldi: yitişti B/kondı: kondılar B/şehrüñ: şehriñ B/niᶜmet ve nüzûl: nüzûl niᶜmet B/3 mâllar: mâl B/Server: Şerîf B/4 olan... bulmak: ele getürmek B/didi: -T/Andan: -T/anlar eyittiler: eyittiler anlar B/5 eyle: eylegil B/Server: Şerîf B/dağı: tağı B/7 gün: günde B/kulleye: kalᶜaya B/8 sürüp: süzip B/tarafa: yaña B/9 tarafta:+ râst B/anuñ üzerine: aña B/10 Bu: -T/11 Tuz: Tuzum B/gözüñe: göziñe B/dursun: tursun B/Beni... istersin: -T/oğlı değül miyem: oğlıyam B/didi: -T/12 dutmaduñ: dutmadıñ B/ittüñ: işledüñ B/13 bizi: dahı bize B/ayağı: ayağında B/koduñ: kodıñ B/şomlığından: şomlığın B/ olup: olıp B/14 girü:+ Pes B/Saltıh'uñdur: Saltıh'uñdır B/15 Saltıh beni: -B/oğlumla kızumla: Oğlum kızum birle B/beni hep: -B/

T 390ᵇ 1 fakîrler ahvâlin: fukarâların B/ilerü... eyitti: -B/3 gör: -T/erleri: erenleri B/kuvvetlüdür: kuvvetlüdir B/gördüñ mi: gürbizdir B/4 muᶜcizâtı: muᶜcizâtları B/kıyâmette: kıyâmete dek B/ Taᶜâlâ'nuñ B/küffârı hezîmet: küffâr olup B/5 fırsat:+ ider P/didi: -T/baş: başın aşağa B/dahı... getürdi: -T/6 Sen dahı: -T/didi: -T/Pes:+ Server Raston laᶜîne B/Raston: -B/7 doldurdılar: toldurdılar B/9 Pes Seyyid'üñ: -B/ Ol gazâda: Oğuzdan B/vâfir ganîmet: ganîmet-i vâfir B/ girdi: getürdi B/şâd geldiler: -T/10 olduğın: olduğı B/Seyyid'den gâyet: andan B/11 Server'e: Şerîf'e B/hedâyâ: hediyye B/12 barışık ittiler: barıştılar B/Server: Şerîf B/göçüp: girü B/13 ile: kendü iline B/zamânda: zamân B/14 gönderürlerdi: getürirler idi B/Server: Şerîf B/ 15 üleştürdi:+ ferâgat B/

T 391[a] 1 görür: gördi B/kâfirler... alurlar: Rûm vilâyetin girü kâfirler gulüvv idüp aldılar B/2 turur: durır B/dağıldılar: tağıldılar B/3 Gemiler:+ kim B/4 diyü:+ ardına B/5 içlerinde: içlerinden B/yimeğe komadı: komadı yimeğe B/Server: Şerîf B/birine: birisine B/6 olmıştur: olmıştır B/7 yiğit: -B/toptulı: topdolı T/8 olup: olıp B/kalalar: kala B/Bu yiğidüñ: Buña B/Gâzî: -B/Başıdur: başı B/didi: -T/Server: Şerîf B/9 bakup:+ dururken B/yeşil: yaşıl B/kanatlarla: kanadla B/göğe: gök yüzine B/10 semâ[c]lar: semâ[c] B/saçıldı: saçtı B/11 yirde: yire B/oldı:+ durdı B/dahı belürsiz: belürsiz dahı B/13 eyledi: eyledüği dem B/Andan ol: -B/oluñ: olıñ B/14 zuhûr ide: -B/hak velî: velî hak B/bu diyâr... velî ola: -B/15 anuñ: -T/du[c]â ile: -B/ola:+ kabri B/

T 391[b] 1 kabri: -B/aña... yazdılar: bir vasiyyet-nâme aña yazdılar B/2 her: -B/ide: ideler B/aña: -B/rivâyettür:+ kim B/3 okudı: okıdı B/4 geçmek: geçmeğe B/geçti: -B/gâzî ile: gâzîyle B/6 Ece Beğ: -T/anları hod: -B/kal[c]â: kal[c]ası B/7 eylediler: oldı B/Seyyid'den: Seyyid B/itmişti: iderdi B/8 velâyet ile: velâyetle B/gâzîlerdür:+ serverlerdir B/bunlar: -T/9 ümîddür: ümîddir B/10 didi: -T/11 oluñ: ol kim B/12 Tâ: Bu B/ol yirden: andan B/gidere:+ kim B/Türkleri: Müslümân B/diyü... iderdi: dir idi B/13 Yârânlar: -B/14 bildürelüm: bildürelim B/dahı: -B/15 gittiler: -B/geçtiler: geçti B/Turlu... geçüp: -B/

T 392[a] 1 olup: olıp B/dökildiler: kondılar B/2 oturdı: oturdılar B/turdı: durdı B/Server: Şerîf B/3 bu kadar... ve andan: yoktur B/6 gâzîler: gazâ B/yüzük gibidür: yüzükdür B/7 nigîni... Rûm-ili: nigînge Rûm'dır B/8 gibi: -B/nigînüñ: -B/gerektür: gerek B/9 dutarlar: dutar B/ve: -B/nazar: nazarı hor B/10 seyfle ve fethle: -B/muzafferdür: mu-

zaffer ola B/diyüp dahı mübârek: -B/11 dönderüp: dönderip B/yâ... sen: sen yâ Rab düşmânları B/12 anda: andan B/eyle: it B/it: eyle B/13 ᶜâlemlere: ᶜâleme B/andan: -B/14 ırak: ırağ T/olduk: oldık B/bunuñ: bunlarıñ B/15 varup: varıp B/anda: Endriyye'de B/gerektür: gerek B/Server: Şerîf B/

T 392ᵇ 1 ol yirden: -T/2 ocağıdur:+ dimiştür B/gâzî iseñ: gâzîyseñ B/bunda... dahı: bundadır dur B/lâ-büdd: -T/anuñdur: anuñdır B/ısmarlamıştur... Andan: -B/4 Leşker-i İslâm'a: leşkeri istimâlitti dahı T/5 turdılar: durdılar yüridiler B/yir yir: bir bir B/hendeklerden: hendekten B/tuttılar: duttılar B/7 gitti: gittiler B/ile: ili T/8 Server gelüp: -B/şehirde: Baba'da B/itti: eyledi B/getürdi: gönderdi B/9 Server'e: Şerîf'e B/kâfirlerinüñ elçileri: kâfirleri B/sulhlerin: sulh B/10 eylediler: ittiler B/gittiler: -B/yârânlarıyla: yârânlarına B/11 karşuladılar:+ dahı B/Ahmed'üñ: Ahmed B/12 oturdı:+ dahı B/13 işidürler: işidürlerdi B/13 değüldür: değüldir B/gözedür: gözedir B/14 mübârek göñli: -B/İslâmbol: İstanbul B/15 seyre: seyr ide B/varuram: varıram B/göñlüm istedi: -T/eyittiler: -T/bize: -T/hîle:+ kim B/

T 393ᵃ 1 oluñ: olıñ B/ᶜahdi: ᶜahdlerin B/düşmiştür: düşti B/2 didi: -T/3 günlük: günlik B/geldüñ: geldiñüz B/Çağırıştılar: çağırdılar B/4 getürüp: girüp B/5 Server: Şerîf B/eyledi: itti B/6 kızın: kız T/saklamak... kasr: saklamıştı ol kullecüği kasrdan B/7 ve: -B/Yâ... Sen: Sen yâ Rab B/8 eyittiler: eyitti kim B/nesl-i: -B/9 gâzî pâdişâh: kişi B/ol Server: -T/bu şehri: bunı B/ve... götüri: -B/Artuk: Ayrıuk B/10 devr-i âhire: âhir devre B/dura: -B/12 didi: -B/Server: Şerîf B/vâkıᶜasın: düşin B/sûretlü: sûretinde B/ᶜa.s.: peygamber B/

13 tâ ölmeyem: -B/ girü gökten: gökten girü B/ ine: inince B/diri olanı: -T/girü: -B/idevüz: idem B/ki: -B/14 didi: -B/Server anı: Şerîf anları B/ dahı: -B/Bu düş: -B/gerçektür: gerçektir B/15 vâkiᶜ: -B/didi: -B/Server Şemᶜûn'dan: Şemᶜûn'da Server B/

T 393ᵇ 1 didi: -B/Râhib: Şemᶜûn B/ᶜâkıbet: -B/sebeb-i harâb: harâp B/2 zulm: zulmden B/ve bed: -B/ ola: -B/dahı: -B/kaht ve tâᶜûnlar: tâᶜûn ve kaht B/3 bu şehr: -T/harâb ve: -B/yire geçe: -B/ Ammâ: -B/ol: sehl B/umaram:+ kim B/4 zîrâ:+ kim B/olınmıştur: olınmıştır B/didi: -T/ Andan: -B/Endriyye'nüñ harâbı: Yâ bu harâb-ı Endriyye B/neden ola: nedendür B/bize... eyle: Bildürgil B/5 didi: -T/Pes ᶜâlim: Şemᶜûn B/ Server: -B/6 o şehr... Haktur: zîrâ ol Hak nazar-gâhıdur B/didi: -T/râhib: -B/üç gice... ittiler: -B/ 7 dördinci gün: -T/vedâᶜ: vidâᶜ B/Seyyid Şemᶜûn'ı: -T/gâzîyân: gâzî B/İslâmbol'dan: İstanbul'dan B/8 oldı: olup B/Varup: Varıp B/9 Girü: Ve B/ve sâir: -B/Seyyid'üñ -T/Server: Şerîf B/ 10 görüp: görip B/11 Sultân: Selâtîn-i Sultân B/Konya: Kavaniyye B/Beğler ve: Ve beğler B/12 Seyyid'e: -B/13 geldi: gelüp B/atlarından indi-ler: atından inüp B/atlarına... geldiler: illerine gittiler B/Sultân'la: Sultân ile B/14 nasîhatler: nasîhat B/komañuz: komañ B/şerᶜ iş itmeñ: şerᶜi elden koñ B/15 didi: -T/gırîv idüp: -B/ didiler: -T/

T 394ᵃ 1 çıkup: durup B/2 varuñuz: varnñuz B/3 kim: -B/sevâblar bulasız: -T/diyüp: didi B/hep: -B/4 Konya: Kavaniyye B/diyârından:+ halk B/ gazâ... Endriyye'ye: İl ile Endriyye şehrine gazâ niyyetine B/5 oturdılar:+ dahı B/Bu yaña: -T/6 vedâᶜ: vidâᶜ B/7 Seyyid anda: anda Seyyid B/ varup: -B/turdı: durdı B/8 Server: Şerîf B/

Geldi C lik B/9 gice ile: giceyle B/bir: -T/10 Seyyid Şerîf'e B/Server: Sultân Seyyid B/ dahı: -B/musâhibleriyle: yoldaşlarıyla B/12 And iç: -B/İslâm'a:+ Endriyye'ye gelmeñe B/ eylemegil: eylemek gider B/göndereyin: göndereyim T/didi: -T/13 ᶜahd itti: -B/kim... gelmeye: -T/itti: eyledi B/15 Server: Şerîf B/ avlayurak: avlar idi B/

T 394ᵇ 2 Seyyid'le: -T/göriştiler: görişti B/didi... kişi: -T/3 bunda: bu tağa B/ceddüñ: -T/ben dahı: -T/4 kaldum: -B/Baña: -T/rızkum: nevın B/Ceddüñ bu gice: Bu gice ceddüñ B/baña: -B/eyittiler: eyitti B/Oğlum: -T/5 sen: -T/kıla:+ dahı seni B/didi seni B/didi: -T/ol söze: -T/6 hem hasta idi: adı Hasan idi B/7 didi: -T/didi: -T/8 ki: -T/ nesnedür: nesnedendir didi B/9 nemeğe... olmaktan: nemekten yimekten ve tuz etmeğe münkir olmaktandır B/didi: -T/Server: Şerîf B/ tursun: dursun B/ol: -T/10 velîsinüñ: vâsîsinüñ B/ᶜâşık:+ ve ᶜâsâ ola B/11 tarlığa: darlığa B/didi: -T/kişi ol gice: gice ol kişi B/12 kefenleyüp:+ dahı B/göçüp:+ dahı B/13 oldı: oldılar B/Meğer: -T/14 alup dahı: -T/15 didi: -T/didi: -T/

T 395ᵃ 1 Melik: Melik-i Eflak B/gâzîlerle: gâzîler ile B/ sürüp: -T/Tuna: Kefe T/geldiler: geldi B/2 çıktı: çıkup B/görişiler:+ dahı B/ᶜizzetler idüp: ᶜizzet ittiler B/Server: -B/3 getürdiler... konukladılar: kondurıp oturdılar B/Şerîf:+ Hazreti B/itti: eyledi B/dahı Tatar... olmakta: berrde bahrde başından geçen vâkıᶜâları ve eyledüği gazâları ᶜacâib ve garâib gördüği temâşâları gâzîlere hikâyet iderdi. Anlar dahı yazup cemᶜ iderler idi. Rûm-ili tekbîr salavâtla tolmakta B/bu cild... oldı: -T/oldı:+ sene 983 B/

Saltuk-nâme, XIII. yüzyıl alp-erenlerinden Sarı Saltuk'un savaşlarını, kahramanlıklarını ve kerâmetlerini anlatan destanî bir eserdir. Anadolu ve Rumeli'nin fetih hareketlerine katılan Sarı Saltuk, savaşlar sırasında olağanüstü kahramanlıklar göstermiş ve daha yaşarken bir destan kahramanı durumuna gelmiştir.

Edirne'de bulunduğu sırada Sarı Saltuk'un menkıbelerini dinleyen Cem Sultan, maiyetindeki Ebü'l-Hayr-ı Rûmî'yi sözlü menkıbeleri toplayıp bir kitap haline getirmekle vazifelendirmiştir. Ebü'l-Hayr-ı Rûmî de, Anadolu ve Rumeli'yi adım adım dolaşarak halk ağzından derlediği menkıbeleri üç ciltlik bir eser haline getirmiştir.

Dilimiz, edebiyatımız, tarihimiz ve folklorumuz için son derece önemli olan Saltuk-nâme, özellikle Türklerin Anadolu'daki ilk yıllarını, Osmanlı Devleti'nin kuruluş safhasını anlatması bakımından kaynak bir eser durumundadır.

ISBN 9[illegible]-17-0088-4 (Tak
ISBN 975-17-0250-X
Fiyatı: 3000 TL